

SPRAWNE PANSTWO

**Samorządowa służba cywilna. Obszary metropolitalne.
Zagospodarowanie przestrzenne. Badania nad kierunkami
zmian w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego w Polsce**
pod redakcją Piotra Kopycińskiego

SPRAWNE PANSTWO

**Samorządowa służba cywilna.
Obszary metropolitalne.
Zagospodarowanie przestrzenne.**

**Badania nad kierunkami zmian
w funkcjonowaniu samorządu
terytorialnego w Polsce**

**pod redakcją
Piotra Kopycińskiego**

Kraków, 2015

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SYSTEMOWE WSPARCIE
PROCESÓW
ZARZĄDZANIA W JST

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niniejsza publikacja została przygotowana dzięki realizacji projektu „Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST”, przy udziale środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Opracowanie odzwierciedla wyłącznie poglądy Autorów. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Lider projektu) nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji zawartych w opracowaniu.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Redakcja

Piotr Kopyciński

Recenzent

Hubert Izdebski

Korekta

Magdalena Pokora

Wydawca

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
ul. Rakowicka 16, 31-510 Kraków
tel.: +48 12 293 75 60, tel./faks: +48 12 293 75 59
www.msap.uek.krakow.pl

Publikacja udostępniana jest na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz autorów, Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2015. Zezwala się na dowolne wykorzystanie treści pod warunkiem wskazania autorów, Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2015 jako autorów oraz zachowania niniejszej informacji licencyjnej tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Tekst licencji dostępny jest na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>

Projekt graficzny i skład

Centralne Biuro projektowe
www.cbprojektowe.pl

Druk

Drukarnia Biały Kruk Milewscy Sp. jawna, ul. Tygrysia 50, Sobolewo, 15-509 Białystok

ISBN: 978-83-89410-97-9

Piotr Kopyciński

Wprowadzenie 5

Jolanta Itrich-Drabarek, Kamil Mrocza, Adam Niedzielski, Marek Solon-Lipiński

Implementacja norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce 7

Andrzej Gałązka, Igor Zachariasz

Budżety potencjalnych powiatów metropolitalnych - zadania vs. rozmiary. Współdziałanie miasta centralnego z jednostkami samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych 125

Andrzej Olbrysz, Igor Zachariasz

Raport o finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią 183

Piotr Kopyciński

W niniejszej publikacji zaprezentowano wyniki badań, które przeprowadzono na potrzeby przygotowania propozycji systemowych zmian w funkcjonowaniu polskich jednostek samorządu terytorialnego. Dotyczą one trzech istotnych grup zagadnień, które w opinii autorów wymagają poważnej dyskusji i podjęcia stosownych działań przez władze publiczne. Należą do nich:

1. Wprowadzenie instytucji służby cywilnej w polskim samorządzie terytorialnym.
2. Formalna instytucjonalizacja funkcjonowania obszarów metropolitalnych.
3. Finansowe skutki obecnego porządku prawnego w zakresie gospodarowania przestrzenią.

Badania te wpisują się w szerszy pakiet propozycji modernizacyjnych samorządu, których konieczność przygotowania zainicjował w 2013 r. interdyscyplinarny zespół naukowców pod kierunkiem prof. Jerzego Hausnera. Osoby te wywodzą się z następujących ośrodków naukowych: Kraków, Warszawa, Wrocław, Szczecin.

Monografię przygotował zespół autorski w składzie:

1. prof. UW dr hab. Jolanta Itrich-Drabarek (Uniwersytet Warszawski), dr Kamil Mrocza (PWSZ Oświęcim / Uniwersytet Warszawski), dr Adam Niedzielski (Ministerstwo Sprawiedliwości / Uniwersytet Warszawski), mgr Marek Solon-Lipiński (Ministerstwo Sprawiedliwości / Uniwersytet Warszawski) – Implementacja norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.
2. dr hab. Andrzej Gałązka (Szkoła Główna Handlowa), dr Igor Zachariasz (Uczelnia Łazarskiego w Warszawie) – Budżety potencjalnych powiatów metropolitalnych – zadania vs. rozmiary. Współdziałanie miasta centralnego z jednostkami samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych.
3. mgr inż. arch. Andrzej Olbrysz (Gmina Lesznowola), dr Igor Zachariasz (Uczelnia Łazarskiego w Warszawie) – Finansowe skutki polskiego systemu gospodarowania przestrzenią.
4. dr Piotr Kopyciński – redaktor (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).

Publikacja powstała w ramach projektu *Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST*, realizowanego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, we współpracy z Małopolską Szkołą Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (MSAP UEK), Uniwersytetem Łódzkim oraz Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim.

Opracowanie składa się z trzech części odzwierciedlających zasygnalizowane powyżej obszary problemowe. W pierwszym rozdziale zaprezentowano wynik badania nt. implementacji norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce, które

przeprowadził zespół w składzie: prof. UW dr hab. Jolanta Itrich-Drabarek (kierownik zespołu), dr Kamil Mroczka, dr Adam Niedzielski oraz mgr Marek Solon-Lipiński. Rozważania na ww. temat bazują na odpowiedziach z kwestionariuszy ankietowych wypełnionych przez przedstawicieli gmin, powiatów oraz województw. Autorzy konkludują, że znajomość instytucji służby cywilnej w badanej grupie jest powszechna, a zwolennicy wprowadzenia zasad służby cywilnej w samorządzie wyraźnie dominują nad przeciwnikami. Posiłkując się praktyką stosowania ustawy o pracownikach samorządów, respondenci wyrażają jednak obawę co do możliwości przestrzegania zasady neutralności politycznej.

Druga część publikacji, autorstwa dr hab. Andrzeja Gałązki oraz dr. Igora Zachariasza, dotyczy problematyki metropolii. Autorzy oszacowali budżety każdego z dwunastu potencjalnych powiatów metropolitalnych. Założyli przy tym, że takie jednostki będą zajmować się zadaniami w zakresie: organizacji transportu publicznego, planowania przestrzennego (uchwalanie planów zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego), ochrony przyrody, gospodarki odpadami oraz prowadzenia dróg metropolitalnych. W tekście podjęto także zagadnienie wykorzystywania istniejących form współpracy jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizacji zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego przez centralne miasta obszarów metropolitalnych. Badania miały na celu dostarczyć informacji o rozwoju tej współpracy od czasu przyjęcia planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego tych miast. Autorzy bazowali m.in. na informacjach zawartych w przyjętych lub konsultowanych planach zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego.

Publikację zamyka analiza finansowych skutków polskiego systemu gospodarowania przestrzenią autorstwa Andrzeja Olbrysa oraz dr. Igora Zachariasza. W teorii, system ten oparto na ogólnounijnym założeniu, że koszty nowej urbanizacji powinny być pokrywane z dochodów powstających w tym procesie, a nie poprzez obciążanie dotychczasowych podatników kosztami osiedlania się nowych mieszkańców. Autorzy dochodzą jednak do konkluzji, że w Polsce interes prywatnych właścicieli gruntów przeważa nad interesem społecznym, a system opłat adiacenckich nie pokrywa kosztów urbanizacji. Można wręcz mówić o swoistym dofinansowaniu właścicieli gruntów przez dotychczasowych mieszkańców gmin (w ramach systemu podatkowego). Alarmują oni również, że obecny system prawny przyczynia się do pogłębienia chaosu przestrzennego, stanowiąc w przyszłości zagrożenie dla finansów samorządów.

Zespół autorski wyraża nadzieję, że ukazane wyniki badań będą stanowić istotny wkład w konieczne procesy modernizacyjne polskiego samorządu, w tak istotnych obszarach jak samorządowa służba cywilna, obszary metropolitalne i zagospodarowanie przestrzenne.

w imieniu zespołu autorskiego,
Piotr Kopyciński

Jolanta Itrich-Drabarek
Kamil Mroczka
Adam Niedzielski
Marek Solon-Lipiński

MPLEMENTACJA NORM, PROCEDUR I WARTOŚCI SŁUŻBY CYWILNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE

Wprowadzenie

SAMORZĄD TERYTORIALNY W POLSCE

Od 1 stycznia 1999 r. w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje trójstopniowa struktura samorządu terytorialnego składająca się z:

- samorządu gminnego,
- samorządu powiatowego,
- samorządu województwa.

Zgodnie z art. 163 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych”.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2015 r., Polska dzieli się na 16 województw, 314 powiatów i 2 478 gmin (304 miejskich, w tym 66 miast na prawach powiatu – tj. mających status gminy miejskiej i równocześnie wykonujących zadania powiatu – tzw. „powiatów grodzkich”, 611 miejsko-wiejskich oraz 1 563 wiejskich).

Z kolei status prawny pracowników samorządowych reguluje aktualnie ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹.

SŁUŻBA CYWILNA W POLSCE

Służbę cywilną definiuje się jako wyodrębniony zespół ludzi zatrudnionych na podstawie prawa publicznego lub prywatnego w celu realizacji określonych w prawie zadań, kierujących się określonym systemem norm, wartości i procedur, mających za zadanie służyć społeczeństwu oraz utrzymywać istotne funkcje państwa². Jej istotą jest dokonanie, w obrębie administracji, podziału władzy między politykami wybranymi w wyborach demokratycznych a profesjonalnymi

1 Dz.U.2014, poz. 1202.

2 J. Itrich-Drabarek, *Uwarunkowania, standardy i kierunki zmian funkcjonowania służby cywilnej w Polsce na tle europejskim*, Warszawa 2010, s. 36.

pracownikami. Podział ten jest specyficzny, gdyż zakłada nie tylko współdziałanie, ale i podporządkowanie (w pełni służbowe, jak również częściowo – osobowe) osób wchodzących w skład profesjonalnej służby cywilnej. W niektórych państwach europejskich, np. w Danii, Francji, Niemczech czy w Słowenii, kategoria „urzędnik służby cywilnej” obejmuje również pracowników samorządu terytorialnego.

Status i organizację systemu służby cywilnej w Polsce reguluje aktualnie ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej³.

Założenia projektowe

OPIS ZAŁOŻEŃ BADANIA

1. Temat badania: *Implementacja norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.*
2. Cele badania: ustalenie aktualnego poziomu świadomości i wiedzy decydentów politycznych na szczeblu wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego (wójtów, burmistrzów, starostów, prezydentów i marszałków województw) na temat systemu służby cywilnej w Polsce oraz ustalenie poziomu akceptacji dla idei wdrożenia samorządowej służby cywilnej.
3. Hipoteza badawcza: przedstawiciele władzy wykonawczej na szczeblu samorządu terytorialnego nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat systemu służby cywilnej w Polsce i nie są zainteresowani implementowaniem rozwiązań z administracji rządowej na poziom samorządu terytorialnego. Wynika to ze zbyt niskiego poziomu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, nadmiernie dużej akceptacji instytucji patronaży oraz braku skutecznych mechanizmów kontroli i nadzoru w jednostkach samorządu terytorialnego.
4. Zakres (opis) badania: badaniem zostali objęci wszyscy przedstawiciele władzy wykonawczej na szczeblu samorządu terytorialnego.
5. Narzędzia badawcze:
 - ankieta internetowa dla samorządowców,
 - *desk research*,
 - analiza prawna.
6. Produkt badawczy: Raport z badania.

ETAPY I HARMONOGRAM BADANIA

Okres realizacji: maj–czerwiec 2015 r.

W pierwszym okresie realizacji projektu, tj. na początku maja 2015 r., opracowano kluczowe założenia metodologiczne. W oparciu o dostępne materiały i wyniki badań przygotowano katalog pytań pozwalających, w ocenie autorów badania, na weryfikację postawionej hipotezy badawczej.

³ Dz.U.2014, poz. 1111.

Na etapie drugim, pozyskano dane teleadresowe jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Pomocną w tym zakresie była baza prowadzona przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji⁴. Kolejną fazą realizacji projektu było rozesłanie wiadomości do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego⁵. Pierwszą prośbę o wypełnienie ankiety rozesłano w dniu 21 maja 2015 r., oznaczając termin jej zwrotu do 31 maja 2015 r. Do ww. dnia uzyskano 333 odpowiedzi. Stosunkowo niski stopień zwrotu ankiet skłonił autorów badania do ponowienia prośby o udział w badaniu. Dnia 9 czerwca 2015 r. rozesłano drugą informację o prowadzonym badaniu z prośbą o wypełnienie ankiet w terminie do 17 czerwca 2015 r., zastrzegając w niej, że jest ona skierowana tylko do tych jednostek, które do tej pory nie brały udziału w badaniu. Przyniosło to zakładany efekt, bowiem do dnia 19 czerwca 2015 r. udział w badaniu wzięło łącznie 569 jednostek samorządu terytorialnego. Szczegółowe dane w tym zakresie zostały zaprezentowane w merytorycznej części raportu. Przeprowadzone przez autorów analizy w zakresie stopy zwrotu ankiet z poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego potwierdziły stosunkowo niski (25%) udział samorządów na szczeblu wojewódzkim.

NOTA METODOLOGICZNA

Badanie zatytułowane *Implementacja norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce* składało się z trzech części. Pierwsza odnosiła się do analizy uwarunkowań prawnych dotyczących funkcjonowania systemu służby cywilnej w Polsce oraz podstaw prawnych funkcjonowania samorządu terytorialnego. Część druga obejmowała analizę dostępnych wyników badań w zakresie systemu służby cywilnej. Najważniejszą część ilościową realizowaną była metodą CAWI – wspomaganego komputerowo wywiadu kwestionariuszowego online. Jak już wspomniano badanie było prowadzone od maja do dnia 24 czerwca 2015 r.

Celem badania ilościowego było zweryfikowanie aktualnego poziomu świadomości i wiedzy decydentów politycznych na szczeblu wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego na temat systemu służby cywilnej w Polsce. Technikę realizacji stanowił wspomagany komputerowo wywiad kwestionariuszowy.

Adresatami badania byli prezydenci, burmistrzowie, starostowie i wójtowie reprezentujący jednostki samorządu terytorialnego w całej Polsce. Kwestionariusz zawierał siedemnaście podstawowych pytań, w ramach których sformułowano również te o charakterze szczegółowym. Ze względu na przyjęte założenia badawcze nie zastosowano analizy braków danych ani innej metody implementacji braków odpowiedzi.

Formularz ankietowy, oprócz pytań zamkniętych, zawierał również cztery pytania otwarte. W założeniach autorów badania miały one posłużyć do uzyskania informacji jakościowych w zakresie: podstawowych zasad, które powinny zostać ujęte w pragmatyce samorządowej, oceny idei utworzenia samorządowej służby cywilnej, konsolidacji korpusów urzędniczych w polskim systemie administracyjnym oraz poparcia idei przyjęcia wspólnego i jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych. Pytania zawarte w formularzu badawczym podzielono na następujące obszary:

1. Dane podstawowe – metryka badawcza.
2. Informacje o procedurach zarządczych w jednostkach samorządu terytorialnego.

4 Baza teleadresowa jednostek samorządu terytorialnego, dostępna w: <https://administracja.mac.gov.pl/adm/baza-jst/baza-teleadresowa-jst-d/7788,Baza-teleadresowa-JST-do-pobrania.html> (24.06.2015 r.).

5 Prośbę o wypełnienie ankiety wysłano łącznie na 2 806 adresów mailowych.

3. Służba cywilna – pytania podstawowe.
4. Służba cywilna w Polsce – opis i zasady.
5. Samorządowa służba cywilna.
6. Zasoby kadrowe w samorządzie.
7. Samorządowy kodeks etyczny.

Oprócz standardowej metryczki ankiety, zawierającej pytania dotyczące typu samorządu (szczebel, wielkość, rodzaj gminy, przypisanie terytorialne do województwa – sekcja 1 ankiety) prowadzący badanie wprowadzili cztery pytania diagnozujące stan kultury organizacyjnej w jednostce samorządu terytorialnego (sekcja 2), rozumianej jako poziom narzędzi zarządczych wykorzystywanych w praktyce funkcjonowania urzędu. Z tego względu kolejne pytania dotyczyły:

- misji i wizji organizacji,
- istnienia systemu ISO,
- prowadzenia badań satysfakcji klienta oraz
- oświadczenia dotyczącego stanu kontroli zarządczej w jednostce.

Narzędzia te wchodzi w system zarządzania, które w zależności od zakresu stosowania określają poziom dojrzałości kultury organizacyjnej.

W sekcjach: 3, 4 i 5 pytania ankiety zostały ułożone w logiczną sekwencję, która miała doprowadzić respondenta do udzielenia świadomej odpowiedzi na kluczową dla badania kwestię tj. deklarację dotyczącą wprowadzenia instytucji samorządowej służby cywilnej. W związku z tym w ww. bloku, pytania rozpoczynały się od weryfikacji zasad służby cywilnej na gruncie ustawy o pracownikach samorządowych. Następnie weryfikowane było podejście do skutków wprowadzenia instytucji samorządowej służby cywilnej, co wymaga nie tylko deklaracji na poziomie ogólnym ale również uszczegółowienia punktu widzenia respondenta na temat skutków wdrożeniowych.

W sekcji 6 i 7 zawarto pytania dotyczące zasobów kadrowych w samorządzie na tle wykorzystywanych narzędzi badania obciążenia pracą oraz pytania weryfikujące stosunek respondentów do idei jednolitego samorządowego kodeksu etycznego.

Ogółem w badaniu udział wzięło 569 jednostek samorządu terytorialnego: 494 jednostek na szczeblu gminy (w tym miasta na prawach powiatu), 71 jednostek na szczeblu powiatowym oraz 4 jednostki na szczeblu województwa.

Badanie spełnia postulat reprezentatywności przedmiotowej z uwagi na zachowanie w próbie struktury kluczowych cech właściwych dla populacji, przy czym za ww. charakterystyki uznano zmienne takie jak: rodzaj jednostki samorządu terytorialnego, województwo oraz wielkość miejscowości (w przypadku gmin). Wskazują na to dane przedstawione w tabelach i wykresach zamieszczonych w dalszej części raportu.

Jednocześnie, stopa zwrotu ankiet w przeprowadzonym badaniu jest wysoka i wynosi ok. 20%. Oznacza to, że przedstawiciele co piątej jednostki samorządu terytorialnego w Polsce wypełnili kwestionariusz badawczy.

Powyższe konstatacje (dotyczące reprezentatywności przedmiotowej oraz stopy zwrotu) pozwalają na wniosek, że z wyników badania można (z zachowaniem pewnej ostrożności) wyciągać wnioski o charakterze generalnym. Z pewnością zaś wyniki te ilustrują opinie znaczącej grupy jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

OGÓLNA INTERPRETACJA GŁÓWNYCH WYNIKÓW BADAŃ

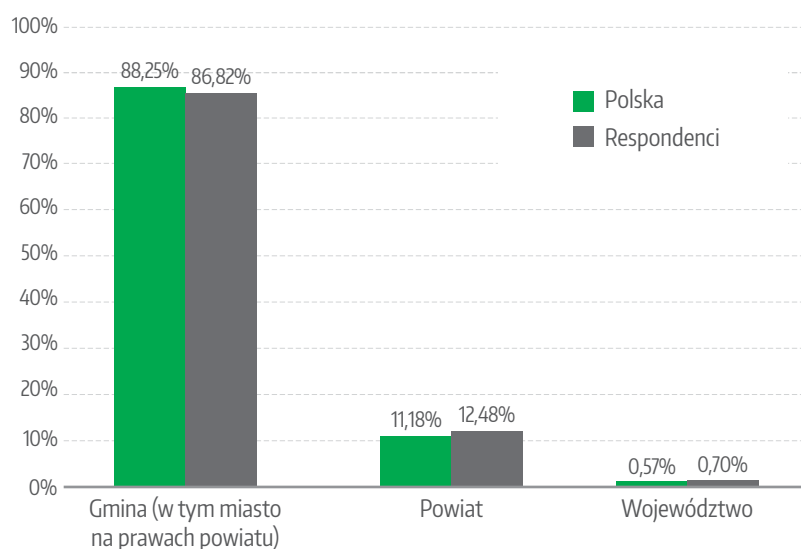
- 68% badanych jednostek samorządu terytorialnego posiada określoną w dokumentach misję oraz wizję. Odniesienie do ww. kategorii jest powszechne (97%) w dużych samorządach (>250 zatrudnionych);
- system zarządzania jakością ISO wdrożono w 28% spośród badanych samorządów. W przypadku urzędów zatrudniających mniej niż 20 osób wprowadzono go jedynie w 6% JST. Jednocześnie wdrożono go aż w 83% jednostek, w których pracuje więcej niż 250 osób. Wdrożenie ISO jest rzadkością w gminach wiejskich (13%) i częste w gminach miejskich (57%);
- badania satysfakcji klienta przeprowadzono w 55% JST. Nie prowadzono ich natomiast w 34% jednostek. Mają one charakter powszechny (75% i więcej) w samorządach zatrudniających powyżej 100 osób oraz w gminach miejskich (80% i więcej);
- 58% badanych nie potrafiło wskazać, jaki poziom zapewnienia o stanie kontroli zarządczej został określony w stosownym oświadczeniu. Poziom zapewnienia jest najwyższy w największych JST;
- pojęcie służby cywilnej jest powszechnie znane – deklaruje to 97% badanych JST. Ankietowani spotkali się z nim przede wszystkim w miejscu pracy (68%), a także w radiu (47%) i telewizji (40%). Najczęściej pojęcie to kojarzy się z urzędami i urzędnikami (80%), administracją (65%) oraz ze służbą ludziom (43%);
- spośród zasad służby cywilnej, respondenci najgorzej oceniają zasadę neutralności politycznej wskazaną w ustawie o pracownikach samorządowych. W niewystarczającym zakresie jej realizację ocenia 38% ankietowanych. Taki sam odsetek sądzi, że zasada ta jest realizowana w sposób wystarczający. Widoczna jest również prawidłowość, że im wyższy poziom samorządu i większy urząd, tym gorsza ocena jej realizacji;
- najlepiej ocenianą zasadą służby cywilnej jest ta dotycząca zachowania tajemnicy służbowej. Jej realizację w stopniu wystarczającym ocenia aż 73% ankietowanych,
- w kwestii rozdzielania stanowisk politycznych od urzędniczych, 38% respondentów twierdzi, że jest ono zapewnione w odpowiednim stopniu. Przeciwnego zdania jest 32%, zaś 30% nie ma w tej sprawie zdania. Widoczne jest również, że im mniejszy urząd, tym częstsza opinia, że taki rozdział stanowisk jest zachowany;
- zwolennikami wprowadzenia w Polsce jednolitych zasad służby cywilnej w samorządzie jest 53% respondentów badania. Przeciwnych jest jedynie 8%. Prawie 40% ankietowanych nie ma zdania w tej sprawie. Zauważa się, że poparcie dla tego postulatu jest wyraźnie silniejsze w większych urzędach, powiatach i miastach;
- wśród skutków wdrożenia samorządowej służby cywilnej respondenci najczęściej wskazują wzrost kompetencji pracowników i poprawę sprawności działania urzędu (po ok. 55%);
- najrzadziej jako skutek wdrożenia samorządowej służby cywilnej respondenci wskazują wzrost biurokracji (28%);
- 30% respondentów uważa, że wdrożenie, z zachowaniem systemowej autonomii jednostek samorządu terytorialnego, jednej ustawy o pracownikach różnych typów administracji publicznej w Polsce (rządowej, samorządowej i państwowej) byłoby celowe. Przeciwnych temu jest 18% uczestników badania. Zdania w tej sprawie nie ma aż 52% ankietowanych. Poparcie ww. postulatu wzrasta wraz z wielkością samorządu;
- połowa respondentów wskazała, że pozostawione do ich dyspozycji zasoby kadrowe są wystarczające do realizacji zadań. Jednocześnie 40% nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Najmniej problemów z kadrami mają średnie urzędy (zatrudniające od 50 do 249 osób). Najgorszą sytuację zauważa się zaś w tych, gdzie pracuje od 20 do 49 osób;
- w zdecydowanej większości samorządów (65%) nie prowadzono nigdy badań obciążenia pracą. Jednocześnie, takie badania były realizowane w aż 38% urzędów zatrudniających 250 osób i więcej;

- za przyjęciem wspólnego, jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych, który regulowałby m.in. takie kwestie jak konflikt interesów i przeciwdziałanie korupcji opowiada się aż 70% ankietowanych. Zgoda na takie rozwiązanie rośnie wraz z wielkością JST;
- respondenci wśród skutków wprowadzenia kodeksu etycznego najczęściej wskazują zwiększenie jawności i przejrzystości działania urzędu (60%) i poprawę sprawności działania (55%);
- skutkiem wprowadzenia kodeksu etycznego najrzadziej wskazywanym przez respondentów jest rozrost biurokracji (23%).

Szczegółowe wyniki badań

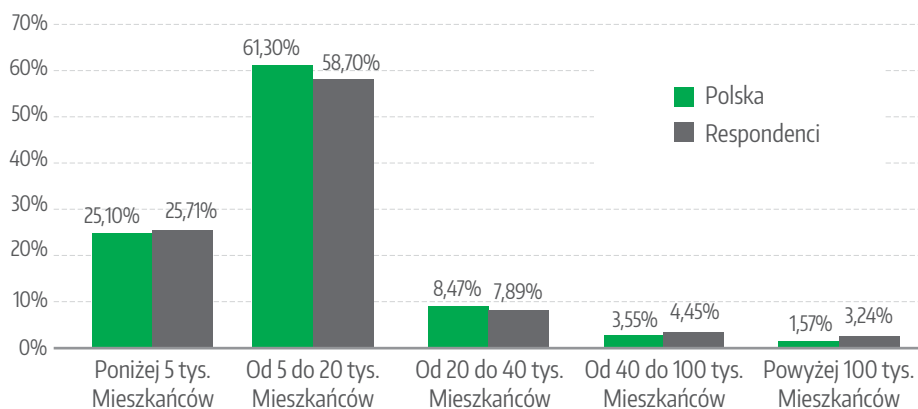
DANE PODSTAWOWE – METRYKA BADAWCZA

Wykres 1. Udział poszczególnych JST w strukturze samorządu w Polsce oraz wśród respondentów badania

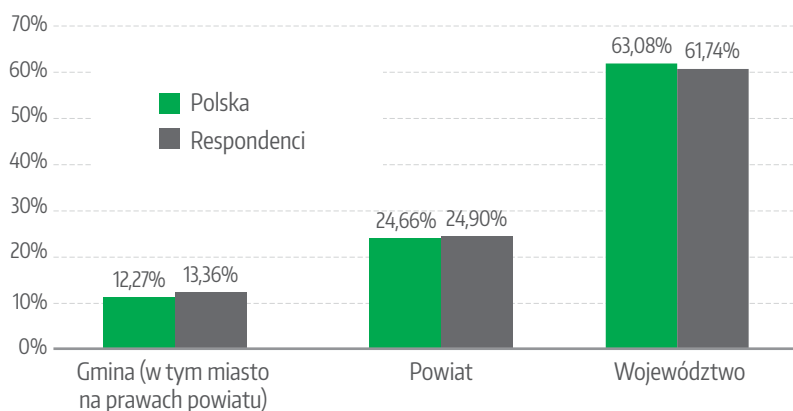
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 2. Udział gmin o określonej wielkości w strukturze gmin w całej Polsce i wśród respondentów w badaniu

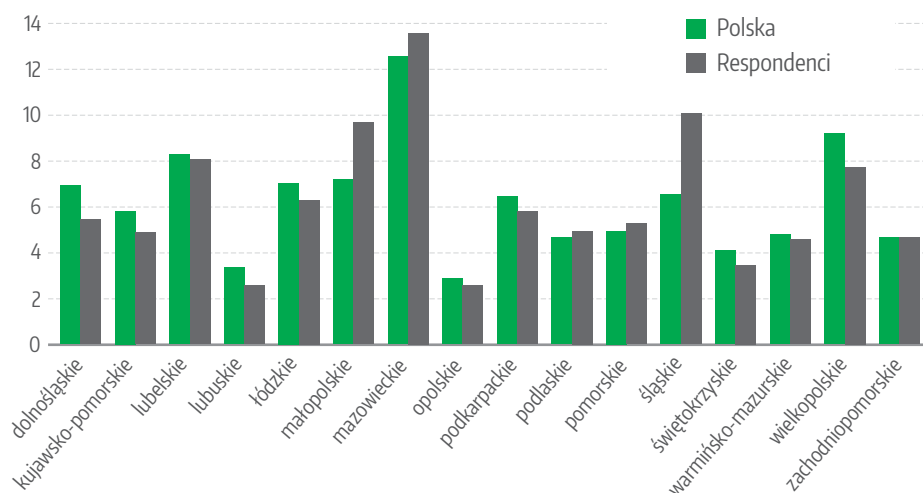

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 3. Udział gmin określonego typu w strukturze gmin w całej Polsce i wśród respondentów w badaniu

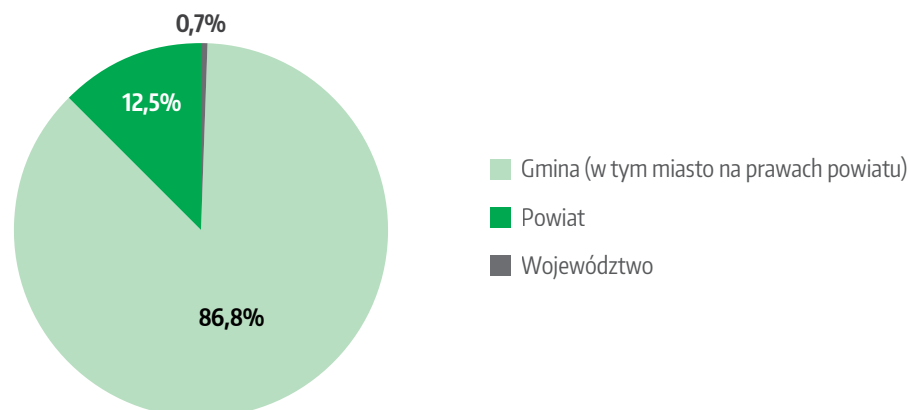

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 4. Liczba gmin i powiatów w poszczególnych województwach w całej Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

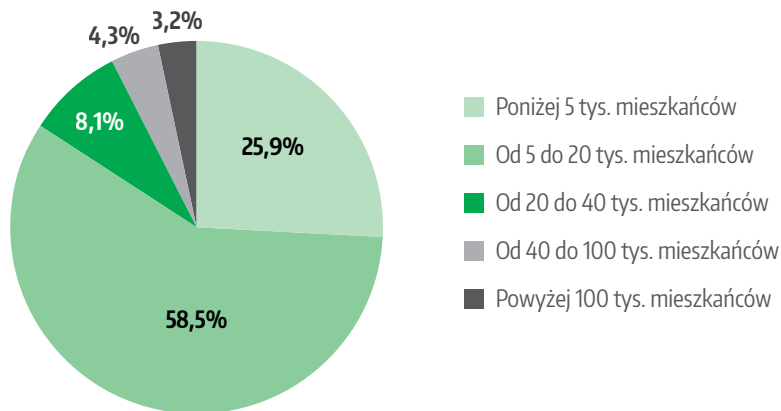
Szczebel samorządu

Wykres 5. Struktura respondentów w podziale na szczebel samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

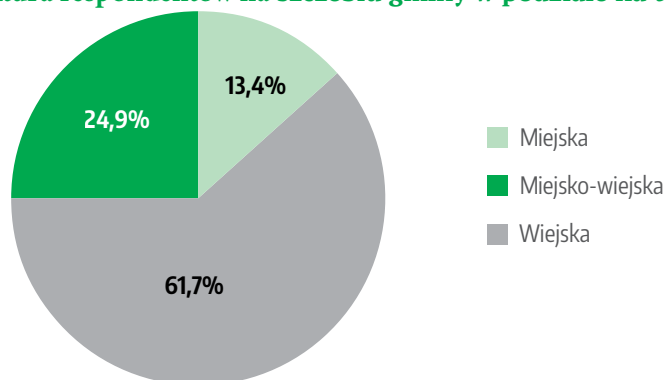
Struktura respondentów ze względu na reprezentowany przez nich poziom samorządu, jest w znacznym stopniu zbliżona do realnie istniejącej struktury jednostek samorządu terytorialnego. Niemal 87% respondentów stanowili ci reprezentujący gminy (w tym miasta na prawach powiatu). Z kolei ok. 12% to przedstawiciele powiatów. Niecały procent stanowiły urzędy marszałkowskie.

Niezależnie od domniemanej reprezentatywności wyników badań, z uwagi na niewielką liczebność grupy województw samorządowych (jedynie czworo respondentów z urzędów marszałkowskich), przedstawione dla niej wyniki należy traktować z pewnym dystansem.

Dane dotyczące gmin**Wielkość gminy****Wykres 6. Struktura respondentów na szczeblu gminy w podziale na liczbę mieszkańców**

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Struktura badanych gmin ze względu na liczbę mieszkańców jest zbliżona do struktury samorządów tego szczebla realnie istniejących w Polsce. W sumie w badaniu wzięło udział 494 gminy, przy czym największy odsetek stanowiły gminy z liczbą mieszkańców od 5 do 20 tysięcy (289 jednostek).

Rodzaj gminy**Wykres 7. Struktura respondentów na szczeblu gminy w podziale na typ**

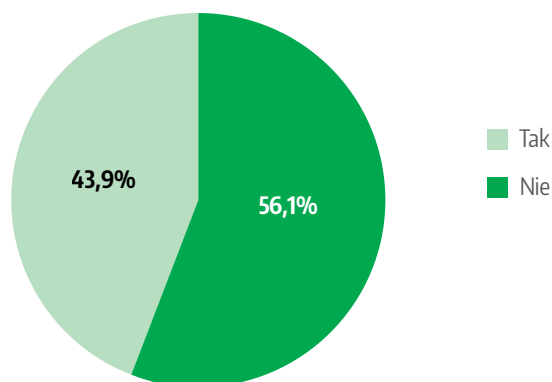
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Uwzględniając jak często ankietę wypełniali przedstawiciele różnych rodzajów gmin, należy zauważyć zbieżność danych z tymi charakterystycznymi dla wszystkich polskich gmin. Największą liczbowo grupę stanowiły w badaniu gminy wiejskie (prawie 62%), zaś najmniej było gmin miejskich (13%).

Dane dotyczące powiatów

Miasta i miasta na prawach powiatu

Wykres 8. Struktura respondentów na szczeblu powiatu w podziale na typ

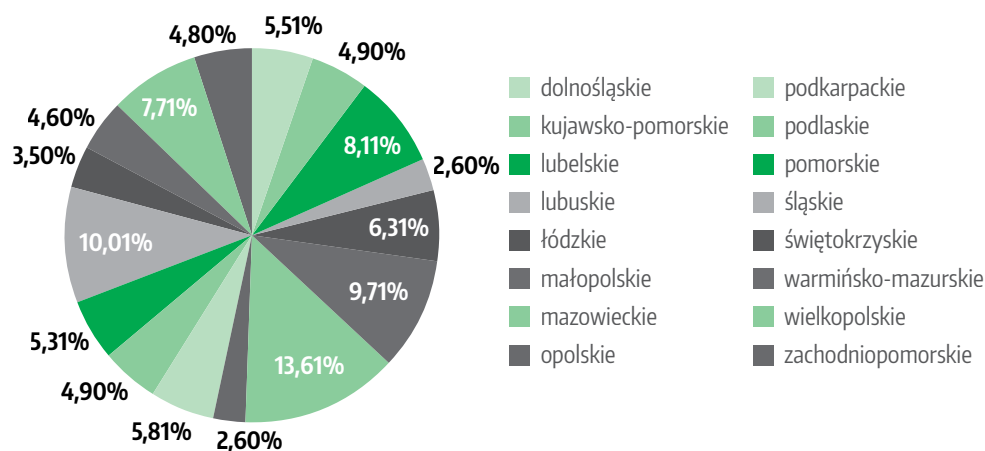
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wśród badanych miast można wyróżnić miasta na prawach powiatu oraz miasta nie mające takiego statusu. W tym przypadku nie można mówić o adekwatnej liczbowo reprezentatywności próby badawczej. W skali kraju miasta na prawach powiatu stanowią bowiem ok. 27% wszystkich gmin miejskich. Z kolei w badanej próbie miasta-powiaty to prawie 44% wszystkich gmin miejskich.

Dane dotyczące jednostki podziału terytorialnego

Podział ze względu na województwa

Wykres 9. Struktura respondentów w podziale na województwa

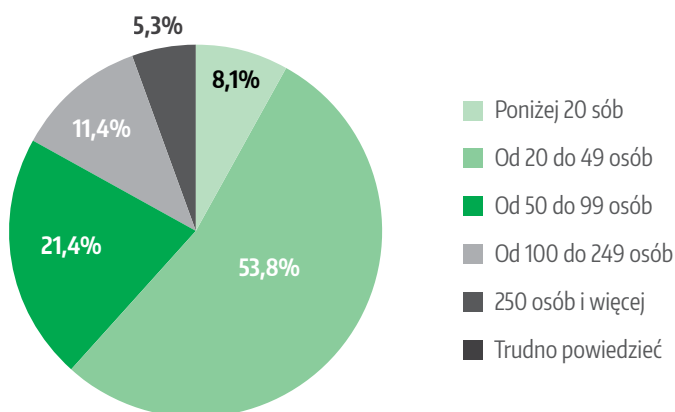

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W badanej próbie reprezentowane są jednostki samorządu terytorialnego z terenu wszystkich województw. Odsetek przedstawicieli poszczególnych województw w całej próbie jest zbliżony do odpowiadającemu mu odsetka jednostek samorządu terytorialnego przypadających na województwa w rzeczywistym podziale terytorialnym.

Najbardziej nadreprezentowanym województwem jest śląskie (jednostki samorządu terytorialnego z tego województwa stanowią 10% tych, które wypełniły ankietę). Podobną sytuację obserwuje się w odniesieniu do województwa małopolskiego i mazowieckiego, choć w tym wypadku nadreprezentacja jest zdecydowanie mniejsza.

Z kolei do województw niedoreprezentowanych należą przede wszystkim: wielkopolskie (ponad 9% JST w kraju; poniżej 8% wśród badanych) oraz dolnośląskie (prawie 7% w kraju; 5,5% w próbie).

Liczba zatrudnionych w urzędzie**Wykres 10. Liczba zatrudnionych w jednostce samorządu terytorialnego**

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Ostatnią zmienną niezależną, którą wyszczególniono w badaniu, jest zmienna dotycząca liczby osób zatrudnionych w badanym urzędzie. W tym przypadku nie da się w prosty sposób określić, na ile uzyskane proporcje są adekwatne w stosunku do danych właściwych dla całej populacji polskich jednostek samorządu terytorialnego.

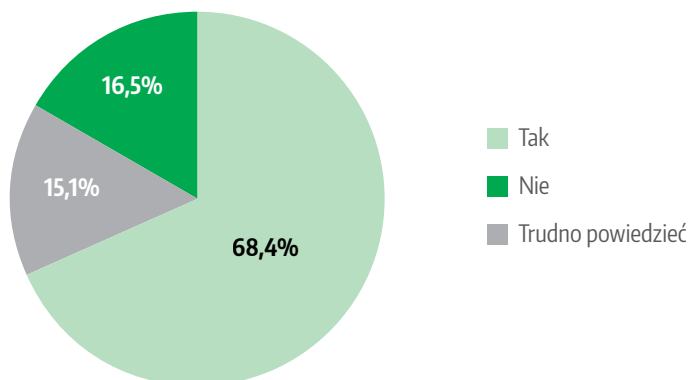
Okazuje się, że ponad połowa badanych jednostek samorządu terytorialnego to takie, które zatrudniają powyżej 20 osób, jednak nie więcej niż 49 osób. Drugą pod względem wielkości grupą są takie samorzady, które zatrudniają od 50 do 99 osób. Z kolei 8% stanowią bardzo małe jednostki z liczbą 20 i mniej pracowników. Duże urzędy to natomiast 5%. Zatrudniają one 250 osób i więcej.

PROCEDURY ZARZĄDCZE W JSTMisja i wizja

Respondenci biorący udział w badaniu odpowiadali w pierwszej kolejności na pytania dotyczące elementów pozwalających na określenie poziomu dojrzałości organizacyjnej reprezentowanej przez nich jednostki. Pierwszym z nich była kwestia określenia w dokumentach JST misji oraz wizji.

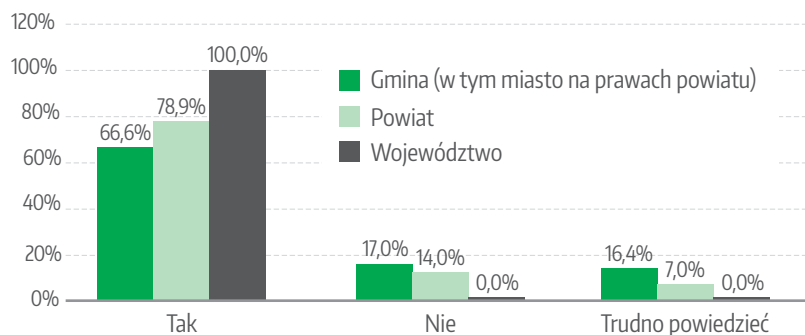
Okazuje się, że 70% respondentów potwierdza zdefiniowanie misji oraz wizji w reprezentowanych przez nich urzędach. Jedynie ok. 16% osób wypełniających ankietę stanowczo stwierdziło, że takie elementy nie zostały określone w dokumentach ich jednostek. Kolejne 15% było niepewnych co do określenia ww. elementów.

Wykres 11. Czy w dokumentach reprezentowanego przez Pana(ią) urzędu określone zostały jego misja oraz wizja?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 12. Odsetek JST deklarujących posiadanie misji i wizji

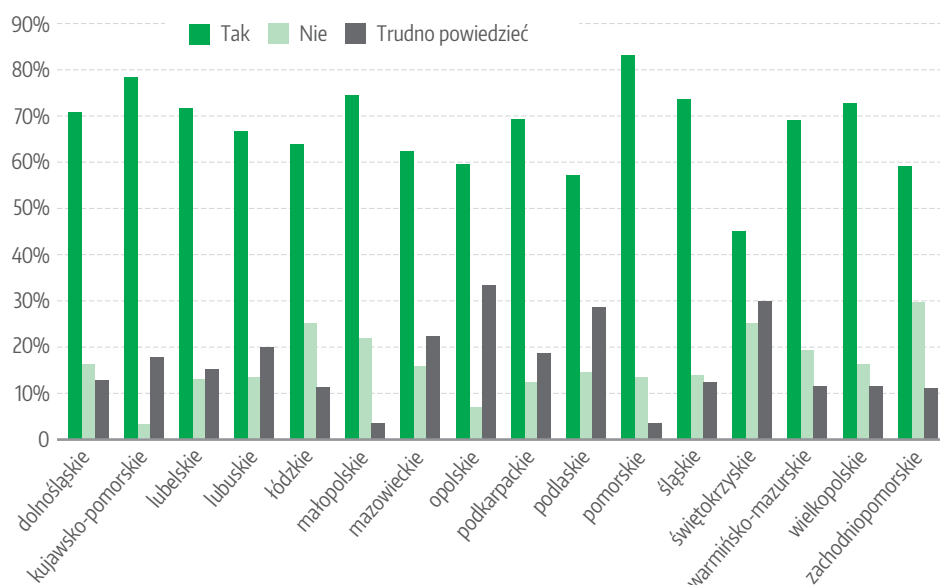
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Jak wynika z danych przedstawionych na Wykresie 12., misję i wizję określono we wszystkich urzędach marszałkowskich. W ocenie autorów świadczy to o najwyższym poziomie dojrzałości organizacyjnej tych jednostek. Warto jednak odnotować, że zarówno w odniesieniu do gmin, jak i powiatów, odsetek urzędów posiadających określoną misję i wizję wynosi ponad 65% (odpowiednio 66,6% dla gmin i 78,9% dla powiatów). Określenie misji i wizji organizacji jest jednym z podstawowych elementów nowoczesnych systemów zarządzania. Tymczasem w wielu gminach i powiatach te elementy nie zostały wyodrębnione (odpowiednio 17% i 14%).

Jednocześnie warto zwrócić uwagę na fakt, że w odniesieniu do ponad 16% gmin, respondenci nie posiadali informacji na temat określenia misji i wizji. Z kolei w powiatach brak takiej wiedzy deklaruje 7% respondentów. Te wyniki są charakterystyczne o tyle, że w przypadku wielu innych pytań respondenci z gmin (czy ogólnie – z mniejszych jednostek), wskazują na brak zdania na sformułowany w nich temat.

Ciekawa wydaje się również analiza wyników dotyczących misji i wizji urzędów w podziale terytorialnym. Okazuje się bowiem, że występuje tu wyraźne zróżnicowanie. Najczęściej na istnienie wizji i misji wskazywali respondenci reprezentujący województwo kujawsko-pomorskie i pomorskie (ok. 80%). Natomiast w województwie świętokrzyskim, jedynie nieco powyżej 40% uczestników badania stwierdziło, że ich urzędy mają zdefiniowane misję oraz wizję.

Wykres 13. Odsetek JST w poszczególnych województwach w których określono misję i wizję

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 1. Odsetek JST w poszczególnych województwach, w których określono misję i wizję

Województwo	Czy określono misję i wizję?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	71,0%	16,1%	12,9%
kujawsko-pomorskie	78,6%	3,6%	17,9%
lubelskie	71,7%	13,0%	15,2%
lubuskie	66,7%	13,3%	20,0%
łódzkie	63,9%	25,0%	11,1%
małopolskie	74,5%	21,8%	3,6%
mazowieckie	62,3%	15,6%	22,1%
opolskie	60,0%	6,7%	33,3%
podkarpackie	69,7%	12,1%	18,2%
podlaskie	57,1%	14,3%	28,6%
pomorskie	83,3%	13,3%	3,3%
śląskie	73,7%	14,0%	12,3%
świętokrzyskie	45,0%	25,0%	30,0%
warmińsko-mazurskie	69,2%	19,2%	11,5%

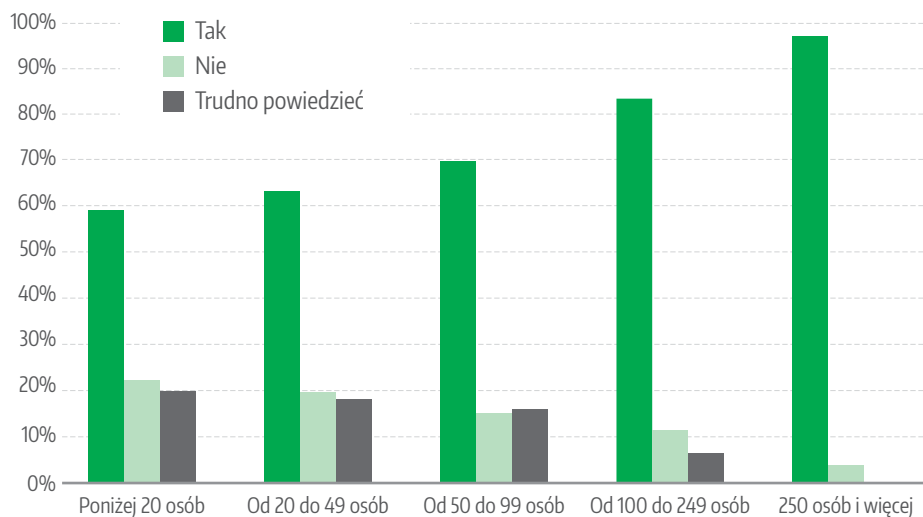
Województwo	Czy określono misję i wizję?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
wielkopolskie	72,7%	15,9%	11,4%
zachodniopomorskie	59,3%	29,6%	11,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Istnienie misji oraz wizji danej instytucji jest bardzo silnie skorelowane z wielkością urzędu, wyrażoną w liczbie osób w nim zatrudnionych. W przypadku instytucji, w których jest zatrudnionych mniej niż 20 pracowników, na istnienie misji i wizji wskazuje jedynie 60% respondentów. Z kolei w grupie urzędów zatrudniających 250 osób i więcej, 97% ankietowanych przyznaje, że misja i wizja została zdefiniowana. Znaczące jest także to, że wraz ze wzrostem zatrudnienia w jednostce wyraźnie rośnie również świadomość dotycząca istnienia (bądź braku istnienia) określonej misji oraz wizji urzędu. W najmniejszych jednostkach aż 20% osób nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie. Niewiele mniejszy odsetek respondentów, którzy nie posiadają wiedzy na temat istnienia wizji oraz misji identyfikuje się także w urzędach zatrudniających do 100 pracowników.

Poziom świadomości na temat istnienia misji i wizji wzrasta w przypadku urzędów liczących więcej niż 100 osób. Pośród urzędników reprezentujących jednostki zatrudniające więcej niż 250 osób, wszyscy ankietowani posiadali informację na ww. temat.

Wykres 14. Odsetek JST o różnej skali zatrudnienia deklarujących posiadanie misji i wizji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 2. Odsetek JST o różnej skali zatrudnienia deklarujących posiadanie misji i wizji

Liczba osób zatrudnionych	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	58,7%	21,7%	19,6%
Od 20 do 49 osób	63,4%	19,0%	17,6%
Od 50 do 99 osób	69,7%	14,8%	15,6%
Od 100 do 249 osób	83,1%	10,8%	6,2%
250 osób i więcej	96,7%	3,3%	0,0%
Łącznie	68,4%	16,5%	15,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Warte podkreślenia są również wyniki dotyczące istnienia misji i wizji urzędu w różnych typach gmin. Podczas gdy w przypadku gmin wiejskich i miejsko-wiejskich odpowiednio 65% i 62% ankietowanych wie o istnieniu takich zapisów w dokumentach urzędowych, o tyle w wypadku gmin miejskich odsetek ten wynosi aż 85%. Na poziomie gmin miejskich niższy jest też poziom braku świadomości istnienia misji oraz wizji – odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało poniżej 8% osób, podczas gdy w gminach miejsko-wiejskich było to prawie 20%, a w gminach wiejskich – 17%. Wyniki te świadczą zarówno o wyższej kulturze organizacyjnej panującej w miejskich urzędach, jak i większym stopniu świadomości jej pracowników.

Tabela 3. Rodzaj gminy a określenie w jej dokumentach misji i wizji

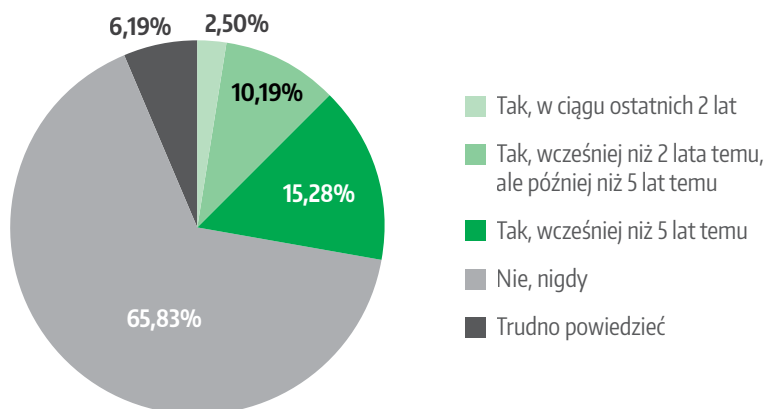
Rodzaj gminy	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Wiejska	64,6%	18,4%	17,0%
Miejsko-wiejska	61,8%	18,7%	19,5%
Miejska	84,8%	7,6%	7,6%
Łącznie	66,6%	17,0%	16,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wdrożenie ISO

W ramach realizowanego badania sformułowano pytanie o wdrożenie w badanych jednostkach samorządu terytorialnego systemu zarządzania jakością ISO. Okazuje się, że w zdecydowanej większości badanych urzędów (66%) takie procedury nigdy nie zostały wprowadzone. W mniejszej niż 30% liczbie urzędów taki system został wdrożony, przy czym w przypadku 15% badanych jednostek samorządu terytorialnego, miało to miejsce wcześniej niż 5 lat od chwili realizacji niniejszego badania.

Wykres 15. Czy i kiedy w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie wdrożono system zarządzania jakością ISO?

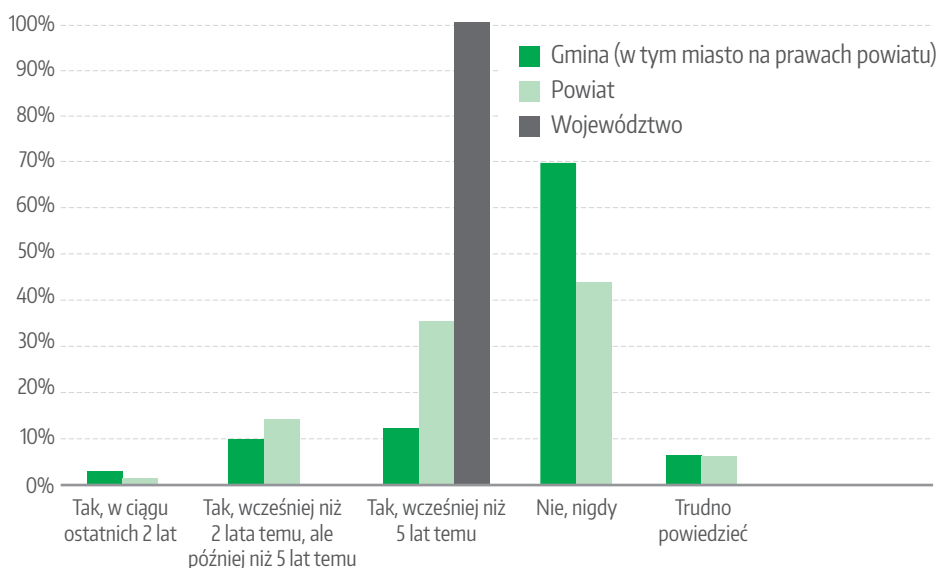

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W zakresie wdrożenia systemu zarządzania ISO, identyfikuje się pewne różnice w zależności od szczebla samorządu, z którego rekrutowali się ankietowani. Wyróżniają się na tym tle województwa samorządowe, ponieważ we wszystkich czterech jednostkach, których przedstawiciele wypełnili ankietę, system ten został wdrożony. We wszystkich też stało się to wcześniej, niż 5 lat przed datą przeprowadzenia niniejszego badania.

Poza urzędami marszałkowskimi, najczęściej wdrożenie standardów ISO obserwuje się w urzędach powiatowych. Nieco powyżej połowa respondentów ze starostw powiatowych wskazała na istnienie w ich instytucji takich rozwiązań (przy czym aż w 35% przypadków taki system wdrożono w okresie ponad 5 lat przed badaniem). Na poziomie gmin, system ISO został wdrożony w nieco mniej niż jednej czwartej badanych urzędów. Wydaje się, że w ich przypadku proces wdrażania ISO jest opóźniony w stosunku do powiatów, gdyż większy ich odsetek wdrożył ww. rozwiązania w ciągu ostatnich pięciu lat poprzedzających badanie w porównaniu do wcześniejszego okresu. Być może więc można założyć, że po skutecznym wdrożeniu ISO przez samorządy wojewódzkie, mamy obecnie do czynienia z zaawansowanym procesem wdrażania go na poziomie powiatów i z wczesnym etapem na najniższym szczeblu samorządu tj. w gminach.

Wykres 16. Szczelbel samorządu a wdrożenie ISO

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 4. Szczelbel samorządu a wdrożenie ISO

	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Gmina (w tym miasto na prawach powiatu)	2,6%	9,7%	11,7%	69,6%	6,3%
Powiat	1,4%	14,1%	35,2%	43,7%	5,6%
Województwo	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując kwestię wdrożenia ISO na poziomie województw, zauważa się interesujące prawidłowości. Po pierwsze, istnieje silne zróżnicowanie terytorialne jeśli chodzi o skalę jednostek samorządu terytorialnego, w których wdrożono ISO. Istnieją dwa województwa, w których liczba wskazań odnoszących się do tego, że proces wdrożenia ISO nigdy nie miał miejsca, jest niższa niż 50%. Są to województwa dolnośląskie (39% urzędów) i podlaskie (46% urzędów). Na przeciwnym biegunie znajdują się takie województwa jak lubuskie (87% urzędów bez wdrożonego ISO), świętokrzyskie (80%) a także łódzkie (78%), mazowieckie i warmińsko-mazurskie (po 77%).

Tabela 5. Województwo a stopień wdrożenia ISO

	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	3,2%	6,5%	48,4%	38,7%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	21,4%	10,7%	67,9%	0,0%
lubelskie	2,2%	13,0%	8,7%	69,6%	6,5%

	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
lubuskie	0,0%	0,0%	6,7%	86,7%	6,7%
łódzkie	2,8%	0,0%	13,9%	77,8%	5,6%
małopolskie	5,5%	10,9%	18,2%	60,0%	5,5%
mazowieckie	1,3%	5,2%	11,7%	76,6%	5,2%
opolskie	0,0%	6,7%	13,3%	66,7%	13,3%
podkarpackie	0,0%	15,2%	21,2%	57,6%	6,1%
podlaskie	0,0%	21,4%	25,0%	46,4%	7,1%
pomorskie	0,0%	13,3%	13,3%	66,7%	6,7%
śląskie	3,5%	7,0%	15,8%	64,9%	8,8%
świętokrzyskie	10,0%	10,0%	0,0%	80,0%	0,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	7,7%	11,5%	76,9%	3,8%
wielkopolskie	4,5%	2,3%	15,9%	65,9%	11,4%
zachodniopomorskie	3,7%	33,3%	3,7%	51,9%	7,4%
Łącznie	2,5%	10,2%	15,3%	65,8%	6,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Kolejny poziom analizy dotyczącej wdrożenia systemu zarządzania jakością ISO stanowi zestawienie odpowiedzi na pytanie o jego wdrożenie z wielkością urzędu. Wyniki w tym zakresie potwierdzają obserwowaną tendencję niskiego stopnia wdrożenia w urzędach o małej skali (w tym wypadku – niskim zatrudnieniu), wysokiego zaś – w dużych, skomplikowanych organizmach urzędniczych – szczególnie tych, w których zatrudniono powyżej 250 osób.

Okazuje się więc, że w aż 87% urzędów liczących poniżej 20 pracowników i w 77% liczących od 20 do 49 osób, ISO w ogóle nie zostało wdrożone. Jednocześnie, w 80% największych urzędów (powyżej 250 pracowników), ISO wdrożono już w okresie pięciu i więcej lat przed przeprowadzeniem niniejszego badania.

Co ciekawe, wyłączając najmniejsze i największe urzędy, proces wdrażania ISO w ciągu ostatnich 5 lat postępuje w sposób konsekwentny, niezależnie od wielkości zatrudnienia. W tym okresie w każdym z omawianych typów urzędów ok. 15% wprowadziło ww. system. W największych spośród urzędów (zatrudniających od 100 do 249 osób) w aż 1/3 przypadków model ISO wdrożono już ponad pięć lat temu. W wypadku urzędów średnich (zatrudniających od 50 do 99 osób) w co piątą instytucji ISO pojawiło się ponad pięć lat temu, zaś wśród urzędów, w których pracuje od 20 do 49 osób, jedynie 5% dokonało takiego wdrożenia pięć lat temu i więcej od daty niniejszego badania.

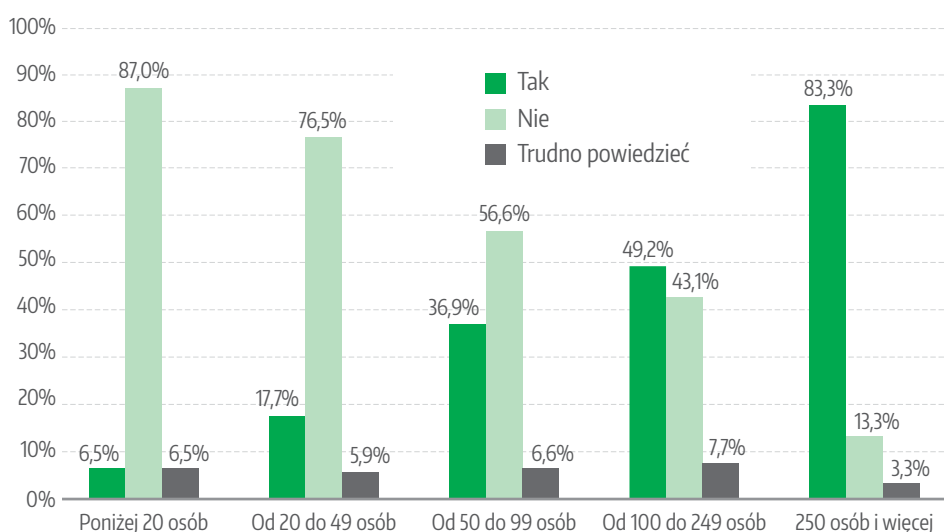
Tabela 6. Wielkość urzędu a wdrożenie ISO

Liczba osób zatrudnionych	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	2,2%	4,3%	0,0%	87,0%	6,5%
Od 20 do 49 osób	2,3%	10,5%	4,9%	76,5%	5,9%
Od 50 do 99 osób	3,3%	11,5%	22,1%	56,6%	6,6%
Od 100 do 249 osób	3,1%	13,8%	32,3%	43,1%	7,7%
250 osób i więcej	0,0%	3,3%	80,0%	13,3%	3,3%
Łącznie	2,5%	10,2%	15,3%	65,9%	6,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Dane wskazane w Tabeli 6. wpisują się w model „kaskadowania” wzorca polegającego na wdrażaniu standardów (w tym standardów ISO) w dół struktury samorządowej. Duże urzędy uczyniły to już wiele lat temu. Obecnie proces ten przenosi się do jednostek coraz mniejszych. Nadal otwarte pozostaje pytanie o to czy i w jakiej skali proces ten będzie dotyczyć najmniejszych urzędów, których kultura organizacyjna i kultura pracy z klientem opiera się zazwyczaj na relacjach mniej sformalizowanych.

Wykres 17. Wielkość urzędu a stopień wdrożenia ISO

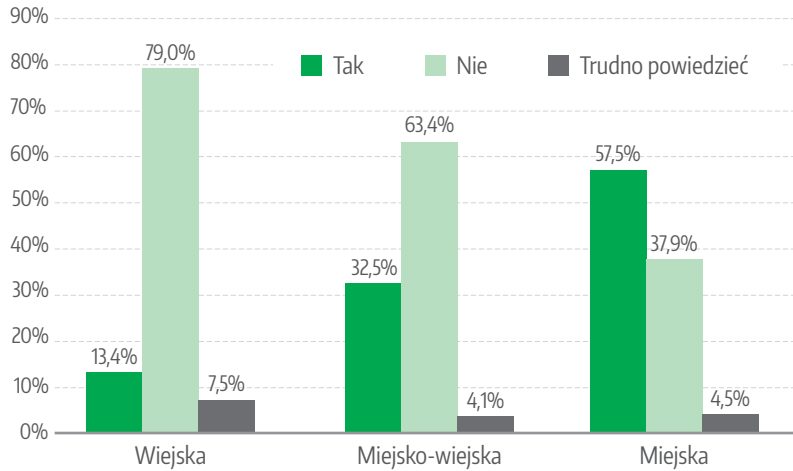
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wzorzec związany z wdrażaniem ISO w większych urzędach widać również na przykładzie analizy gmin pod kątem ich typu. W momencie prowadzenia niniejszego badania standard ISO był wprowadzony jedynie w 20% badanych gmin wiejskich. Nie oznacza to jednak, że procesy wdrażania nie są prowadzone – w ciągu minionych pięciu lat ISO zostało wdrożone w 10% tych gmin. Wcześniej dotyczyło to jedynie 3% z nich. Można więc przyjąć założenie, że proces wdrażania w urzędach zlokalizowanych na wsi dopiero się rozpocznie.

Tabela 7. Rodzaj gminy a wdrożenie ISO

Rodzaj gminy	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Wiejska	2,60%	7,50%	3,30%	79,00%	7,50%
Miejsko-wiejska	3,30%	13,80%	15,40%	63,40%	4,10%
Miejska	1,50%	12,10%	43,90%	37,90%	4,50%
Łącznie	2,60%	9,70%	11,70%	69,60%	6,30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 18. Typ gminy a wdrożenie ISO

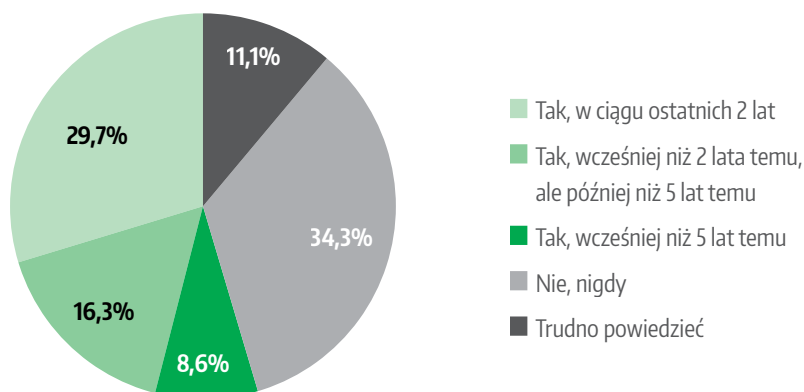
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Procesy związane z wdrożeniem ISO są dużo bardziej zaawansowane na poziomie miast. Jedynie w 38% jednostek tego typu nie wdrożono modelu ISO. W 44% jednostek stało się to już ponad pięć lat przed momentem, w którym prowadzono niniejsze badanie. Z kolei niecałe 14% wdrożyło ISO w ciągu minionych 5 lat. W gminach miejsko-wiejskich sytuacja ma charakter pośredni. Wciąż w 63% jednostkach tego typu, ISO nie zostało wdrożone. Jednakże w jednej trzeciej takich gmin model ten został zastosowany, przy czym w 17% przypadków stało się to w ciągu ostatnich pięciu lat.

Badania satysfakcji klienta

Respondentom, objętych niniejszym badaniem, zadano także pytanie o to, czy w ich urzędzie przeprowadzono kiedykolwiek badania pomiaru satysfakcji klienta. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że w ponad połowie badanych urzędów takie badania były przeprowadzane, przy czym w prawie 30% urzędów – w ciągu 2 lat poprzedzających przeprowadzenie niniejszego badania. Jednocześnie w 35% urzędach nie prowadzono takich badań. Warto zwrócić uwagę, że częściej niż w co dziesiątej jednostce zaznaczono odpowiedź – „trudno powiedzieć”.

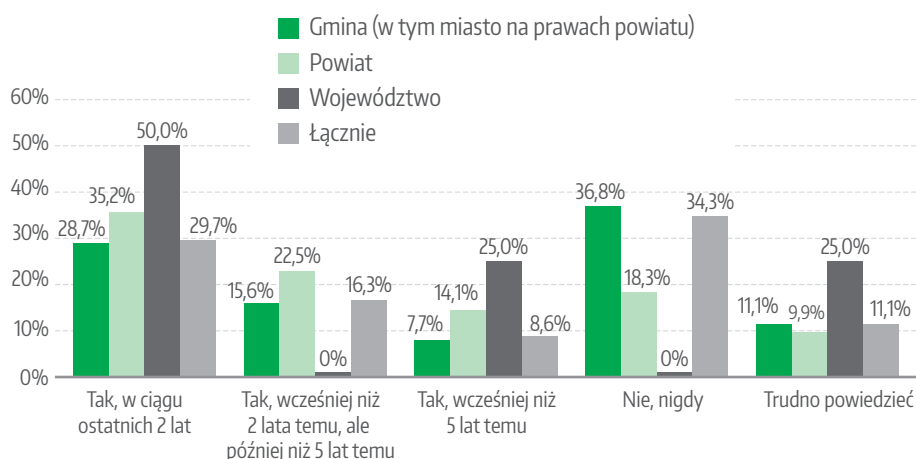
Wykres 19. Odsetek jednostek samorządu terytorialnego, w których przeprowadzono badanie satysfakcji klienta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wnioskiem, który można wysnuć z wyników zaprezentowanych na Wykresie 19. jest to, że prowadzenie badań jest, z punktu widzenia jednostek samorządu terytorialnego, procesem „młodszym” niż np. wdrażanie standardów ISO. W dużej liczbie jednostek takie badania odbyły się w ciągu ostatnich lat. Nie wyklucza to oczywiście tego, że podobne zabiegi miały miejsce już wcześniej – jednak nawet jeśli, to są one powtarzane, a ich wyniki – dość świeże. Wciąż wysoka jest jednak liczba takich jednostek samorządowych, w których nigdy nie prowadzono badań, które mierzyłyby jakość obsługi i satysfakcję jej odbiorców.

Wykres 20. Szczegół jednostki samorządu terytorialnego a badania satysfakcji klienta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podobnie jak w przypadku standardów ISO, tak i w odniesieniu do badania standardów obsługi interesanta zauważa się pewne wzorce związane z wielkością badanej jednostki samorządowej. Prowadzenie ewaluacji obsługi klienta najczęściej deklarowane jest przez samorządowców wojewódzkich (75% – tj. trzy urzędy; w przypadku czwartego urzędu wskazano odpowiedź „trudno powiedzieć”). Z uwagi na niedużą liczebność grupy, warto przeanalizować wyniki dla powiatów oraz gmin. W odniesieniu do pierwszej ze wskazanych kategorii badanie obsługi klienta jest wyraźnie częstsze niż w przypadku gmin. Tylko w 18% przypadków respondenci przyznawali, że takie badanie nie było u nich nigdy realizowane. W aż 35% powiatów miało to zaś miejsce w ciągu ostatnich dwóch lat przed badaniem. Łącznie, wedle deklaracji respondentów, w 75% powiatów prowadzono badania satysfakcji. Jednocześnie w wypadku gmin, w aż 37% nigdy nie przeprowadzono takich badań. Były one natomiast realizowane w ok. 50% gmin, przy czym w ok. 30% – w ciągu dwóch lat poprzedzających badanie.

Analiza danych ze względu na wielkość urzędu wskazuje, że choć w większości przypadków odsetek urzędów, w których nie prowadzono badań jakości obsługi klienta waha się od 20 do 35%, to istnieją jednak przypadki trzech województw, w których aż powyżej 60% respondentów wskazuje, że takich badań nie prowadzono. Są to województwa lubelskie (61%), lubuskie oraz łódzkie (po 67%). Wyniki te różnią się od pozostałych w sposób tak znaczący, że warto przeprowadzić dodatkowe badania dotyczące przyczyn takiego stanu rzeczy (uwzględniając nawet niedoskonałość materiału badawczego i małą liczebność próby dla każdego z województw).

Dane wojewódzkie dostarczają również informacji na temat tego, w których regionach Polski najczęściej stosowano badania satysfakcji. W ciągu dwóch lat poprzedzających badanie, miało to miejsce w województwie śląskim (badania satysfakcji w 50% jednostek samorządu terytorialnego) oraz warmińsko-mazurskim (42%).

Tabela 8. Województwo a badania satysfakcji klienta

Województwo	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	29,0%	22,6%	19,4%	22,6%	6,5%
kujawsko-pomorskie	28,6%	25,0%	10,7%	32,1%	3,6%
lubelskie	21,7%	2,2%	2,2%	60,9%	13,0%
lubuskie	20,0%	0,0%	13,3%	66,7%	0,0%
łódzkie	13,9%	5,6%	5,6%	66,7%	8,3%
małopolskie	32,7%	25,5%	12,7%	20,0%	9,1%
mazowieckie	32,5%	15,6%	2,6%	36,4%	13,0%
opolskie	20,0%	26,7%	6,7%	33,3%	13,3%
podkarpackie	18,2%	9,1%	15,2%	33,3%	24,2%
podlaskie	21,4%	28,6%	7,1%	28,6%	14,3%
pomorskie	33,3%	16,7%	13,3%	30,0%	6,7%
śląskie	50,9%	10,5%	5,3%	24,6%	8,8%
świętokrzyskie	35,0%	20,0%	0,0%	20,0%	25,0%
warmińsko-mazurskie	42,3%	19,2%	7,7%	19,2%	11,5%
wielkopolskie	25,0%	18,2%	13,6%	34,1%	9,1%
zachodniopomorskie	29,6%	25,9%	7,4%	25,9%	11,1%
Łącznie	29,8%	16,4%	8,5%	34,3%	11,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

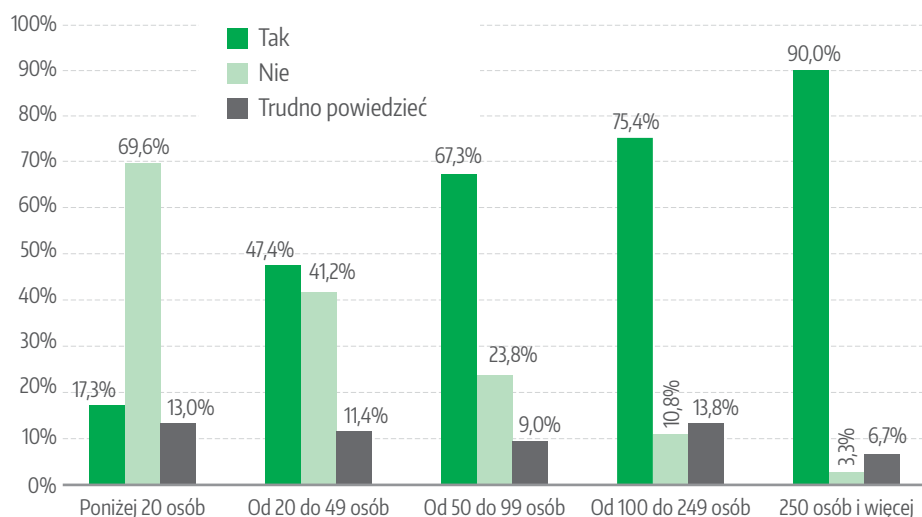
Analiza danych dotyczących badania satysfakcji klienta ze względu na wielkość zatrudnienia w danej jednostce samorządowej potwierdza dotychczasowe obserwacje dotyczące większych oraz mniejszych instytucji. Podczas gdy w najmniejszych urzędach badania satysfakcji były realizowane w zaledwie co piątym urzędzie, to w wypadku urzędów największych – liczących od 100 do 249 pracowników, a także liczących ponad 250 pracowników – badania takie realizowano odpowiednio w 75% i 90% urzędów.

Tabela 9. Wielkość urzędu a badania satysfakcji klienta

Liczba osób zatrudnionych	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	4,3%	8,7%	4,3%	69,6%	13,0%
Od 20 do 49 osób	24,8%	17,0%	5,6%	41,2%	11,4%
Od 50 do 99 osób	36,1%	15,6%	15,6%	23,8%	9,0%
Od 100 do 249 osób	38,5%	23,1%	13,8%	10,8%	13,8%
250 osób i więcej	73,3%	10,0%	6,7%	3,3%	6,7%
Łącznie	29,7%	16,3%	8,6%	34,3%	11,1%

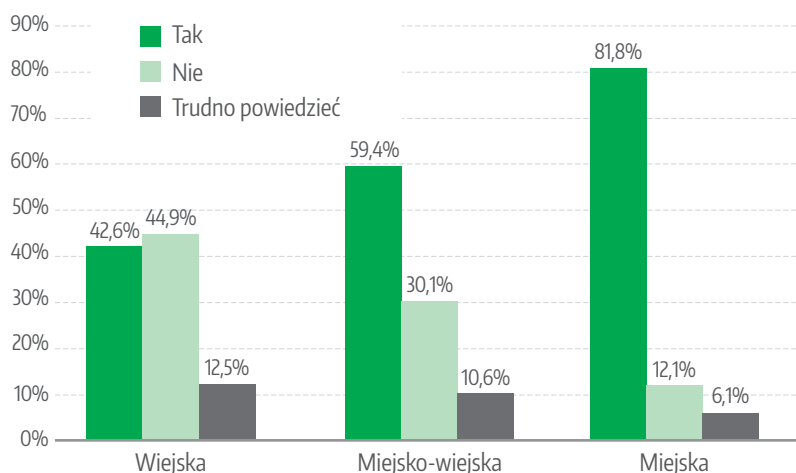
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 21. Wielkość urzędu a badania satysfakcji klienta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zaobserwowana prawidłowość powtarza się także w przypadku gmin różnego rodzaju. W gminach wiejskich badania satysfakcji klienta są wciąż rzadkością. Na fakt ich przeprowadzenia wskazało jedynie 42% respondentów z jednostek tego typu. Odmienną sytuację można zaobserwować w wypadku gmin miejskich. W czterech na pięć z nich tego rodzaju badania były przeprowadzane.

Wykres 22. Rodzaj gminy a badania satysfakcji klienta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 10. Rodzaj gminy a badania satysfakcji klienta

Rodzaj gminy	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Wiejska	23,0%	14,4%	5,2%	44,9%	12,5%
Miejsko-wiejska	24,4%	22,0%	13,0%	30,1%	10,6%
Miejska	63,6%	9,1%	9,1%	12,1%	6,1%
Łącznie	28,7%	15,6%	7,7%	36,8%	11,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Kontrola zarządcza

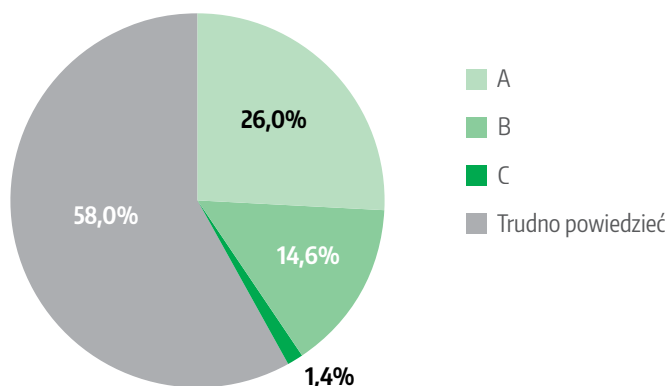
Odrębnym elementem świadczącym o poziomie kultury organizacyjnej urzędu jest poziom zapewnienia o stanie kontroli zarządczej, określany w stosownym oświadczeniu. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶, do obowiązków wójta, burmistrza, prezydenta miasta i przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego należy zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej⁷. Ww. ustawa definiuje kontrolę zarządczą jako „ogół działań podejmowany dla realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy” (art. 68, ust. 1 u.f.p.). Jednym z instrumentów realizacji tego postulatu jest składane corocznie oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w jednostce, które – w zależności od istniejących mechanizmów zarządczych – może być ocenione na trzech poziomach: A, B, C – gdzie A prezentuje najwyższy poziom zapewnienia.

Okazuje się, że zagadnienie to jest nieznanie dużej części JST. W przypadku niemal 60% respondentów, nie potrafili oni wskazać, jaki poziom zapewnienia został określony w reprezentowanym przez nich urzędzie. W przypadku 26% wskazano najwyższy stopień zapewnienia – A. Stopień B wskazało ok. 15% osób, zaś C – tylko 1%.

⁶ Dz.U.2013. poz. 885.

⁷ Więcej o roli kontroli zarządczej jako systemie zarządzania jednostką publiczną można przeczytać w: Z. Derdziuk, A. Niedzielski, *Koordynacyjna rola kontrolingu w kontroli zarządczej*, Kontrola Państwowa 6/2011, NIK, Warszawa 2011.

Wykres 23. Poziom zapewnienia o stanie kontroli zarządczej, określony w ostatnim sporządzonym w urzędzie oświadczeniu

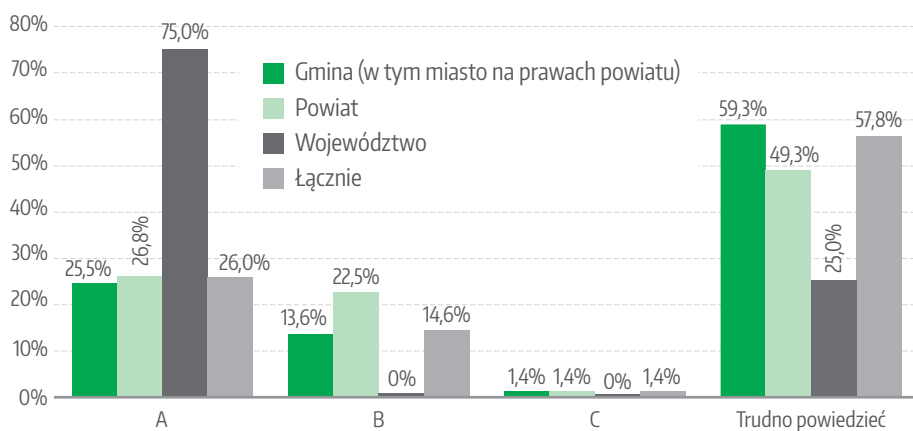

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zróznicowanie wyników w oparciu o szczebel samorządu nie jest wysokie. Na poziomie gmin nieco wyższa niż w powiatach jest liczba tych, którzy nie potrafią wskazać, jaki stopień zapewnienia występuje w reprezentowanym przez nich urzędzie.

W odniesieniu do poziomu województwa, najwyższy stopień nieświadomości dotyczącej poziomu zapewnienia wykazują przedstawiciele województw: lubelskiego, lubuskiego i świętokrzyskiego. W każdym z nich odsetek udzielających odpowiedzi: „trudno powiedzieć” wynosił co najmniej 70%.

Wykres 24. Poziom zapewnienia a szczebel samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 11. Poziom zapewnienia a województwo

Województwo	A	B	C	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	22,6%	22,6%	3,2%	48,4%
kujawsko-pomorskie	28,6%	25,0%	3,6%	42,9%
lubelskie	19,6%	6,5%	0,0%	73,9%
lubuskie	6,7%	20,0%	0,0%	73,3%
łódzkie	25,0%	13,9%	2,8%	58,3%
małopolskie	25,5%	10,9%	3,6%	60,0%
mazowieckie	26,0%	13,0%	0,0%	61,0%
opolskie	46,7%	20,0%	0,0%	33,3%
podkarpackie	27,3%	15,2%	0,0%	57,6%
podlaskie	17,9%	17,9%	0,0%	64,3%
pomorskie	26,7%	13,3%	3,3%	56,7%
śląskie	28,1%	8,8%	0,0%	63,2%
świętokrzyskie	15,0%	15,0%	0,0%	70,0%
warmińsko-mazurskie	26,9%	15,4%	7,7%	50,0%
wielkopolskie	29,5%	25,0%	0,0%	45,5%
zachodniopomorskie	44,4%	7,4%	0,0%	48,1%
Łącznie	26,1%	14,6%	1,4%	57,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza ze względu na wielkość badanej JST wskazuje, że im więcej pracowników, tym po pierwsze większa świadomość dotycząca kontroli zarządczej i poziomu zapewnienia, ale też wyższy poziom zapewnienia. Dla podmiotów zatrudniających 250 osób i więcej, aż 40% respondentów wskazało poziom zapewnienia A. Dla urzędów, w których pracuje mniej niż 20 osób, analogiczny odsetek wynosi 13%.

Tabela 12. Poziom zapewnienia a wielkość urzędu

Liczba osób zatrudnionych	A	B	C	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	13,0%	19,6%	2,2%	65,2%
Od 20 do 49 osób	25,2%	15,7%	1,3%	57,8%
Od 50 do 99 osób	27,0%	12,3%	2,5%	57,4%
Od 100 do 249 osób	30,8%	13,8%	0,0%	55,4%
250 osób i więcej	40,0%	6,7%	0,0%	53,3%
Łącznie	26,0%	14,6%	1,4%	57,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

SŁUŻBA CYWILNA – INFORMACJE PODSTAWOWE

Pierwsza zasadnicza część kwestionariusza badawczego odnosiła się do ogólnych zagadnień dotyczących służby cywilnej. Badaczom zależało na określeniu stanu świadomości samorządowców, będących adresatem badania, w zakresie znajomości pojęcia, jakim jest służba cywilna. Zamysłem autorów badania było także skonfrontowanie opinii przedstawianych przez respondentów badania z wynikami badań opinii publicznej, w których zadawano analogiczne pytania dotyczące służby cywilnej.

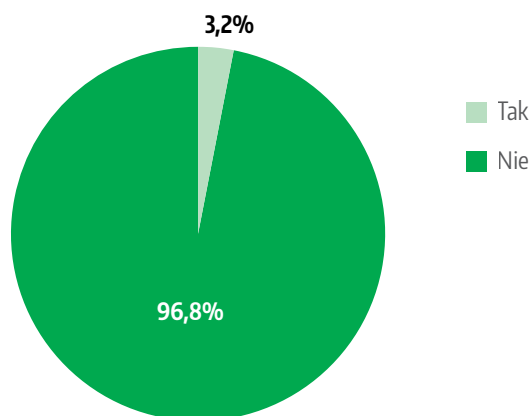
Świadomość istnienia służby cywilnej

Pierwsze, najbardziej podstawowe pytanie, zadane respondentom, dotyczyło znajomości pojęcia służby cywilnej.

Okazuje się, że o służbie cywilnej słyszało ponad 96% respondentów. Jest to wynik bardzo wysoki, bowiem w ogólnym odbiorze społecznym służba cywilna jest instytucją słabo rozpoznawalną⁸. Jak pokazują badania przeprowadzone na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w 2011 r., rozpoznawała ją mniej niż połowa badanych⁹. Na pytanie dotyczące tego czy ankietowani kiedykolwiek słyszeli o służbie cywilnej – twierdząco odpowiedziało 40% respondentów (w 2005 r. – 45%)¹⁰.

Znacząco wyższy odsetek rozpoznawalności instytucji służby cywilnej wynika przede wszystkim z relacji zawodowych pracowników samorządu terytorialnego. W swojej codziennej pracy współpracują z administracją rządową, której znaczącą większość pracowników stanowią członkowie korpusu służby cywilnej.

Wykres 25. Czy kiedykolwiek słyszał(a) Pan(i) o służbie cywilnej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Jak wynika z danych zaprezentowanych na Wykresie 25., znajomość terminu służba cywilna jest porównywalna dla wszystkich szczebli samorządu terytorialnego. Z uwagi na charakter zadań realizowanych przez samorząd wojewódzki, odsetek respondentów odpowiadających twierdząco na postawione pytanie wyniósł 100%.

⁸ K. Mroccka, *Wpływ polityki zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej na funkcjonowanie państwa*, Warszawa 2015, s. 312 i nast.

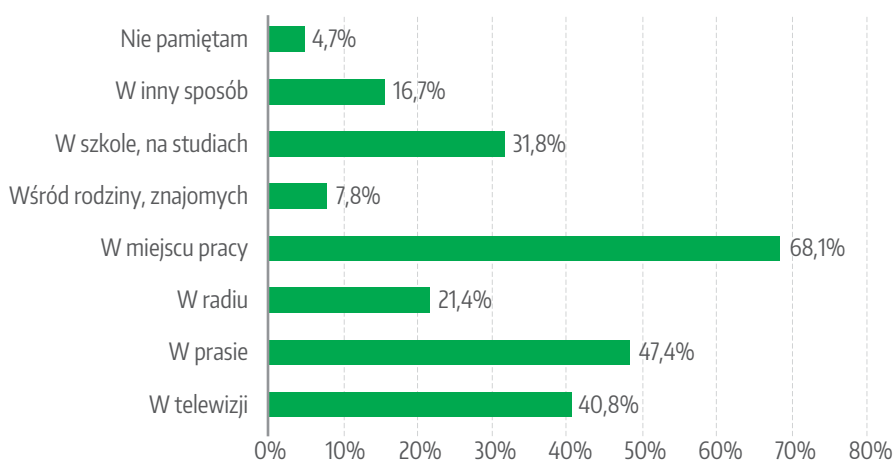
⁹ Zob. szerzej: *Społeczny wizerunek służby cywilnej*, raport podsumowujący w ramach projektu: *Strategia zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej*, ARC Rynek i Opinia na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2011.

¹⁰ Zob. szerzej: *Służba cywilna w oczach obywatela*, raport z badań sondażowych przeprowadzonych na zlecenie Urzędu Służby Cywilnej przez PBS Sp. z o.o. we wrześniu 2005 r. na ogólnopolskiej próbie osób dorosłych oraz celowej próbie klientów wybranych urzędów administracji rządowej w ramach projektu PHARE'2005 „Wzmocnienie zdolności administracyjnych”, PL03/IB/OT-06, Sopot 2005.

Miejsce zetknięcia się z pojęciem służby cywilnej

Podstawowymi źródłami wiedzy o służbie cywilnej było miejsce pracy (68,1%), prasa (47,4%) oraz telewizja (40,8%). Respondenci uczestniczący w badaniu wiedzę w tym zakresie pozyskiwali również w trakcie procesu edukacji (31,8%). W przypadku tożsamego badania przeprowadzonego wśród obywateli, podstawowym źródłem wiedzy o służbie cywilnej były telewizja (64%), prasa (31%) oraz radio (23%)¹¹.

Wykres 26. Gdzie zetknął(ęła) się Pan(i) z pojęciem służby cywilnej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Skojarzenia z pojęciem „służba cywilna”

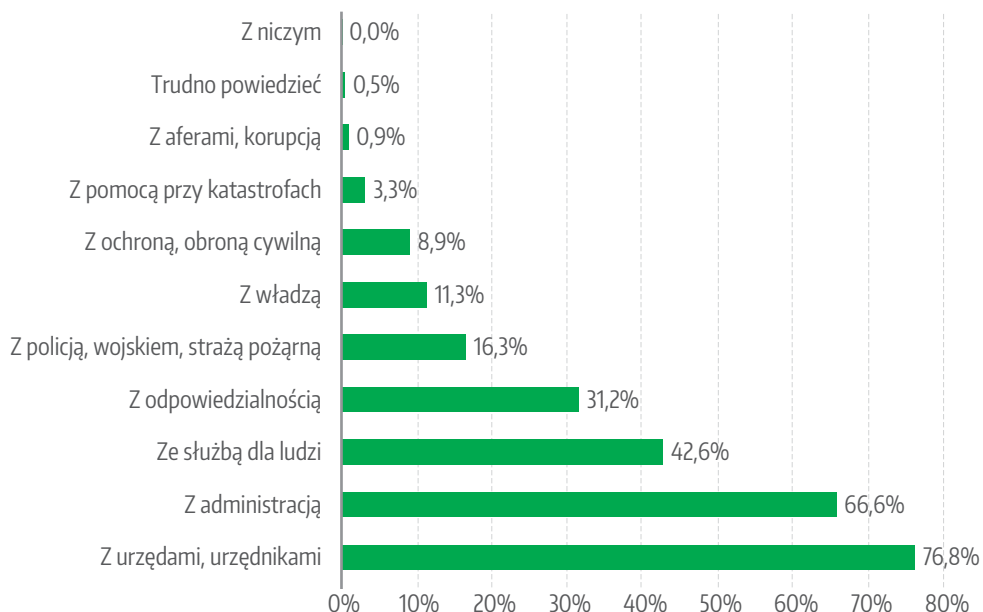
Badani, którzy rozpoznają instytucję służby cywilnej, najczęściej trafnie definiują jej przedstawicieli. Blisko 80% respondentów łączy termin „służba cywilna” z urzędami i urzędnikami. Nieco ponad 65% utożsamia służbę cywilną z szeroko pojętą administracją. Ponad 40% badanych analizowany termin kojarzy przez pryzmat służby dla ludzi, czyli pracy na rzecz innych. Błędne skojarzenia odnoszące się do terminu służba cywilna wiążą się złączeniem tego terminu z pracą w policji, wojsku oraz straży pożarnej (16,3%), czyli służbami mundurowymi. Niecałe 10% badanych łączy to pojęcie z ochroną, obroną cywilną (8,9%) oraz pomocą przy katastrofach (3,3%).

Wartym odnotowania jest wysoki odsetek respondentów (ponad 30%), którzy łączą służbę cywilną z odpowiedzialnością. Wynika to przede wszystkim z pierwszego członu analizowanego terminu, czyli służby. W powszechnym odbiorze jest on definiowany przez pryzmat odpowiedzialności wobec państwa i społeczeństwa.

¹¹ Zob. szerzej: *Służba cywilna w oczach obywatela*, raport z badań sondażowych przeprowadzonych na zlecenie Urzędu Służby Cywilnej przez PBS Sp. z o.o. we wrześniu 2005 r. na ogólnopolskiej próbie osób dorosłych oraz celowej próbie klientów wybranych urzędów administracji rządowej w ramach projektu PHARE’2003 „Wzmocnienie zdolności administracyjnych”, PL03/IB/OT-06, Sopot 2005.

Negatywne skojarzenia z terminem służba cywilna, w związku z aferami i korupcją, stanowią niecały 1% udzielonych odpowiedzi, co świadczy o pozytywnym wizerunku tej instytucji wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Wykres 27. Z czym kojarzy się Panu(i) pojęcie „służba cywilna”?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

SŁUŻBA CYWILNA W POLSCE – OPIS I ZASADY

Kolejna część kwestionariusza została poświęcona zasadom funkcjonowania służby cywilnej. W przypadku członków korpusu służby cywilnej legitymacją prawną do określenia zasad etycznych jest art. 15 ust.10 ustawy o służbie cywilnej z 21 listopada 2008 r. Stanowi on, że „Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, wytyczne w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz zasady etyki korpusu służby cywilnej”. Delegacja ustawowa została wykonana zarządzeniem Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej¹².

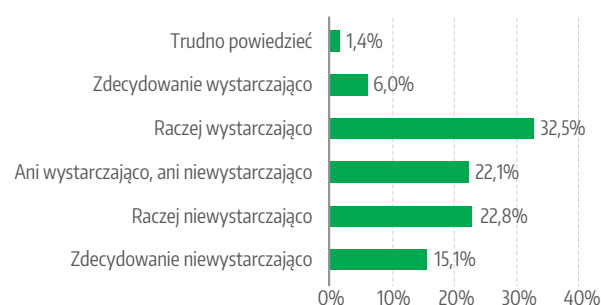
Respondenci mieli okazję wyrazić opinię na temat każdej z nich, odpowiadając na pytanie: *Która z zasad służby cywilnej jest Pana(i) zdaniem wystarczająco zagwarantowana obecnie w ustawie o pracownikach samorządowych?*

¹² M.P. 2011, Nr 93, poz. 953.

Zagwarantowanie działania zasad służby cywilnej w ustawie o pracownikach samorządowych

Zasada neutralności politycznej

Wykres 28. Czy zasada neutralności politycznej jest zagwarantowana w ustawie o pracownikach samorządowych?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zasada neutralności politycznej w kontekście ustawy o pracownikach samorządowych jest zagadnieniem spornym. Nieco ponad 38% respondentów wskazuje, że zasada ta jest zagwarantowana w sposób wystarczający (raczej wystarczająco – 32,5%; zdecydowanie wystarczająco – 6%). Przeciwnego zdania jest blisko 38% badanych. Ponad 20% respondentów uważa, że zasada ta nie jest ani zapewniona, ani nie zapewniona w sposób właściwy. Zdania na ten temat nie ma niecałe 1,5% badanych.

Zdaniem autorów wynika to przede wszystkim z praktyki funkcjonowania poszczególnych urzędów. W wielu z nich kluczowymi czynnikami decydującymi o zatrudnieniu, awansach, nagrodach itp. są przygotowanie merytoryczne, posiadane kompetencje oraz osiągnięte wyniki pracy. Nadal jednak znaczny odsetek urzędów na mapie administracyjnej kraju funkcjonuje w oparciu o system patronażu. W tych przypadkach kluczowe czynniki decydujące o zatrudnieniu, awansach, nagrodach itp. są wynikiem przynależności partyjnej, koligacji rodzinnych czy innych pozamerytorycznych czynników.

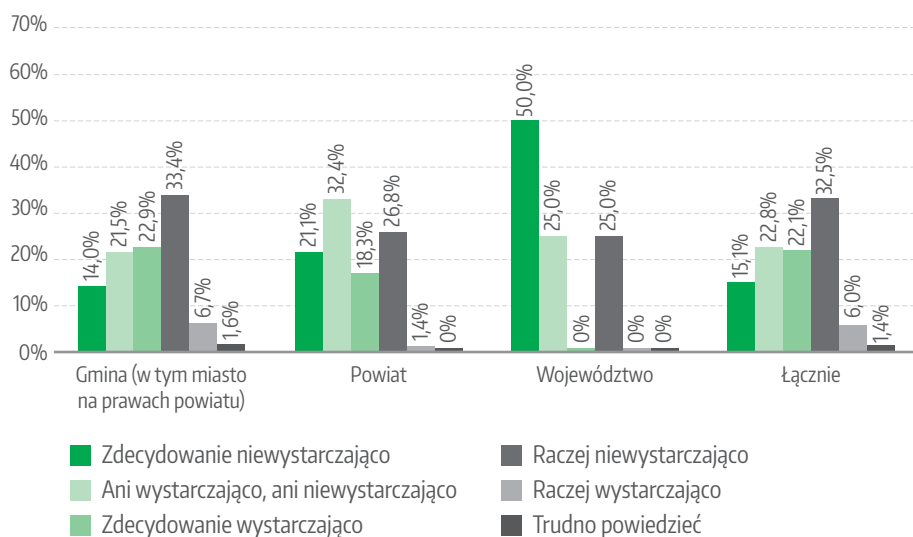
Ciekawa w tym kontekście wydaje się analiza omawianego zagadnienia w odniesieniu do poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Jak pokazują dane zaprezentowane na Wykresie 29., im wyższy szczebel samorządu terytorialnego, tym większy odsetek respondentów negatywnie oceniających zapewnienie zasady neutralności politycznej w pragmatyce samorządowej. W przypadku gmin odpowiedzi: „zdecydowanie niewystarczająco” i „raczej niewystarczająco” udzieliło łącznie 35,4% badanych. W przypadku samorządu powiatowego odsetek ten wyniósł 53,5%, zaś w przypadku samorządu wojewódzkiego aż 75%.

Warto podkreślić również, że odwrotny stosunek udzielanych odpowiedzi dotyczy pozytywnej oceny funkcjonujących rozwiązań prawnych w zakresie zapewnienia neutralności politycznej. Na szczeblu gminnym ponad 40% badanych udzieliło odpowiedzi: „raczej wystarczająco”

i „zdecydowanie wystarczająco”. W przypadku powiatu odsetek ten wyniósł 28,2%, a w odniesieniu do województw 25%.

Na podstawie ww. danych można sformułować wniosek, iż problem polityzacji i upartyjnienia samorządu terytorialnego dotyczy w największym stopniu urzędów marszałkowskich i powiatowych¹³. Uzasadnieniem dla takiego twierdzenia są następujące tezy. Po pierwsze, w przypadku marszałków województw i starostów pojawia się konieczność posiadania odpowiedniego zaplecza politycznego i partyjnego. Po drugie, wynagrodzenia w tych jednostkach są dużo bardziej atrakcyjne dla politycznych działaczy aniżeli wynagrodzenia pracowników gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich. Po trzecie, urzędy marszałkowskie posiadają znacząco więcej jednostek zależnych i nadzorowanych, w których tworzone są wysokopłatne stanowiska pracy. Po czwarte, kompetencje urzędów marszałkowskich, np. w zakresie rozwoju regionalnego i dystrybucji środków pomocowych są atrakcyjnym obszarem lobbowania przez lokalnych przedstawicieli sił politycznych.

Wykres 29. Zasada neutralności politycznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

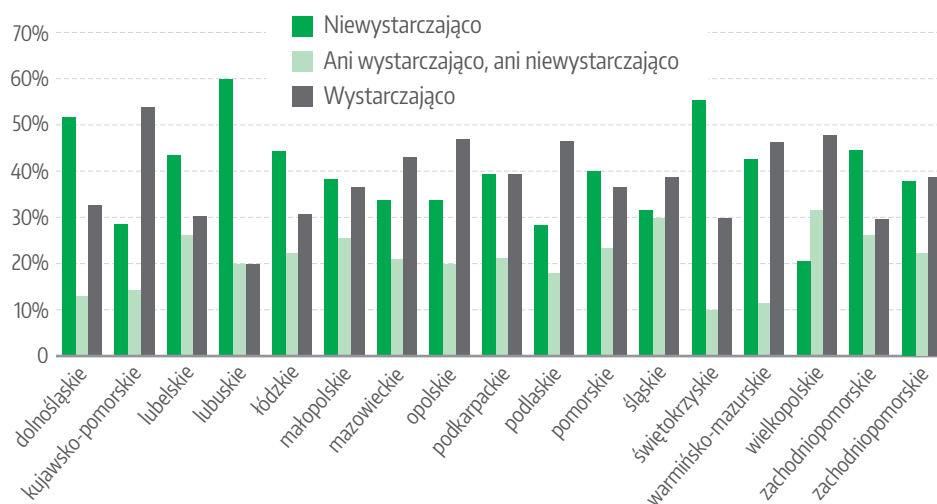

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując dane w odniesieniu do poszczególnych województw należy stwierdzić, że w największym stopniu zasada neutralności politycznej jest, według respondentów, niewystarczająco zapewniona w następujących województwach: lubuskim (60%), świętokrzyskim (55%) i dolnośląskim (52%). W najmniejszym stopniu problem ten dotyczy województw: kujawsko-pomorskiego, podlaskiego (28%) i wielkopolskiego (20%).

¹³ K. Mroczka, *Wpływ polityki zarządzania zasobami ludzkimi...op. cit.*, s. 60-75.

Wykres 30. Zagwarantowanie zasady neutralności politycznej a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 13. Zasada neutralności politycznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

Województwo	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	35,5%	16,1%	12,9%	29,0%	3,2%	3,2%
kujawsko-pomorskie	7,1%	21,4%	14,3%	53,6%	0,0%	3,6%
lubelskie	19,6%	23,9%	26,1%	23,9%	6,5%	0,0%
lubuskie	13,3%	46,7%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%
łódzkie	22,2%	22,2%	22,2%	22,2%	8,3%	2,8%
małopolskie	7,3%	30,9%	25,5%	30,9%	5,5%	0,0%
mazowieckie	14,3%	19,5%	20,8%	37,7%	5,2%	2,6%
opolskie	6,7%	26,7%	20,0%	46,7%	0,0%	0,0%
podkarpackie	15,2%	24,2%	21,2%	27,3%	12,1%	0,0%
podlaskie	7,1%	21,4%	17,9%	46,4%	0,0%	7,1%
pomorskie	20,0%	20,0%	23,3%	23,3%	13,3%	0,0%
śląskie	14,0%	17,5%	29,8%	29,8%	8,8%	0,0%
świętokrzyskie	25,0%	30,0%	10,0%	25,0%	5,0%	5,0%
warmińsko-mazurskie	19,2%	23,1%	11,5%	38,5%	7,7%	0,0%
wielkopolskie	4,5%	15,9%	31,8%	43,2%	4,5%	0,0%
zachodniopomorskie	18,5%	25,9%	25,9%	22,2%	7,4%	0,0%
Łącznie	15,1%	22,7%	22,2%	32,6%	6,0%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Korelacja pomiędzy oceną funkcjonujących rozwiązań w zakresie zapewnienia neutralności politycznej zachodzi także w odniesieniu do wielkości urzędu, mierzonej liczbą zatrudnionych

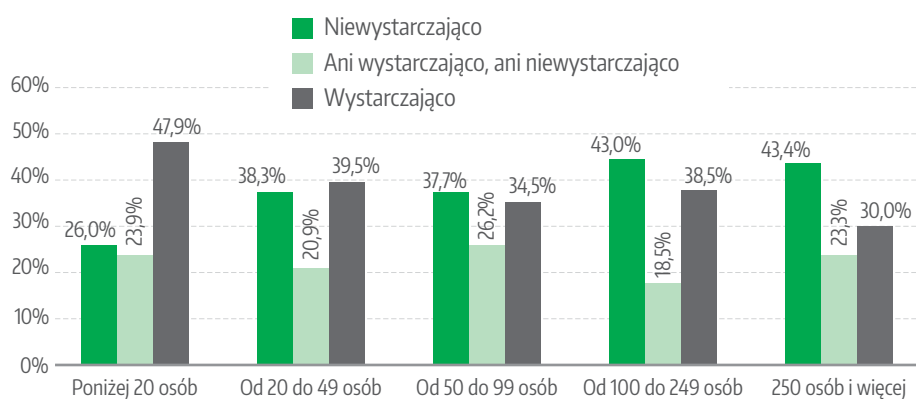
pracowników. Jak pokazują dane z Tabeli 14., w najmniejszym stopniu (co może być zaskakujące w kontekście powszechnego przekonania) problem upolitycznienia dotyczy urzędów zatrudniających do 100 osób. Ponad 40% respondentów wskazywało na występowanie tego problemu w przypadku urzędów zatrudniających powyżej 100 osób.

Tabela 14. Zasada neutralności politycznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa wielkości urzędów

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	13,0%	13,0%	23,9%	37,0%	10,9%	2,2%
Od 20 do 49 osób	14,4%	23,9%	20,9%	33,3%	6,2%	1,3%
Od 50 do 99 osób	11,5%	26,2%	26,2%	32,0%	2,5%	1,6%
Od 100 do 249 osób	21,5%	21,5%	18,5%	32,3%	6,2%	0,0%
250 osób i więcej	26,7%	16,7%	23,3%	20,0%	10,0%	3,3%
Łącznie	15,1%	22,8%	22,1%	32,5%	6,0%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 31. Zagwarantowanie zasady neutralności politycznej a wielkość urzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 15. Zasada neutralności politycznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
Wiejska	12,8%	22,6%	21,6%	36,7%	5,2%	1,0%
Miejsko-wiejska	13,0%	22,0%	23,6%	30,1%	8,9%	2,4%
Miejska	21,2%	15,2%	27,3%	24,2%	9,1%	3,0%
Łącznie	14,0%	21,5%	22,9%	33,4%	6,7%	1,6%

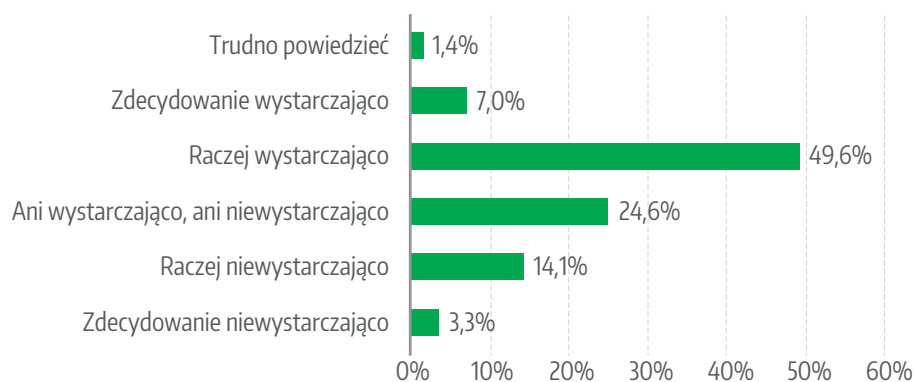
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W kontekście danych zamieszczonych w Tabeli 15., należy stwierdzić, że zapewnienie neutralności politycznej z perspektywy rodzaju gmin jest oceniane na zbliżonym poziomie.

Zasada profesjonalizmu

Zdecydowanie pozytywniej, aniżeli zapewnienie zasady neutralności politycznej, oceniono zasadę profesjonalizmu. Blisko 60% respondentów stwierdziło bowiem, że jest ona zapewniona na poziomie raczej wystarczającym lub zdecydowanie wystarczającym. Przeciwnego zdania było niecałe 18% badanych. Co istotne, prawie 1/4 ankietowanych uważa, że zasada ta nie jest zapewniona ani wystarczająco, ani niewystarczająco. Jest to – zdaniem autorów – dość jasny komunikat do ustawodawcy, aby uporządkować pod kątem prawnym, funkcjonujące rozwiązania oraz przeprowadzić działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie systemowych metod i technik zarządczych, zarówno pracowników samorządowych, jak i decydentów politycznych na szczeblach wykonawczych.

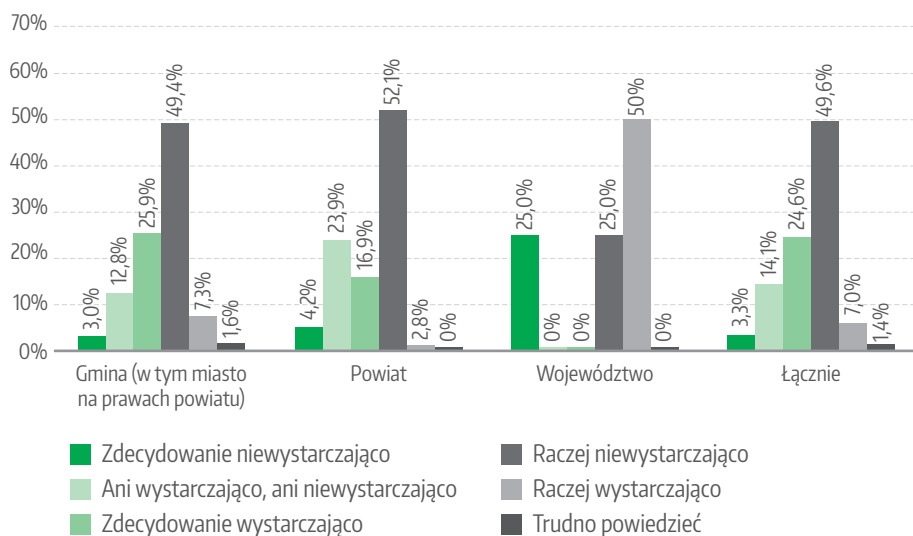
Wykres 32. Zasada profesjonalizmu w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując uzyskane wyniki badań (Wykres 32.) należy stwierdzić, że odwrotnie niż w omawianej zasadzie neutralności politycznej, najwyższy odsetek respondentów pozytywnie oceniających zapewnienie zasady profesjonalizmu w pragmatyce samorządowej odnotowano w przypadku samorządu wojewódzkiego (75%). W przypadku gmin i powiatów ponad 50% badanych potwierdza ten stan. Jednocześnie jednak warto zwrócić uwagę na wysoki odsetek respondentów oceniających funkcjonujące rozwiązania w ww. jednostkach jako ani wystarczające, ani niewystarczające.

Wykres 33. Zasada profesjonalizmu w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przyjmując perspektywę województw należy stwierdzić, że największy problem z zapewnieniem zasady profesjonalizmu występuje w województwach: świętokrzyskim (40%), lubuskim (26,7%) i łódzkim (25%). Z kolei województwa, w których najczęściej wskazywano na zapewnienie ww. zasady na poziomie wystarczającym to województwa: pomorskie (66,7%), śląskie (64,9%) i podlaskie (64,3%).

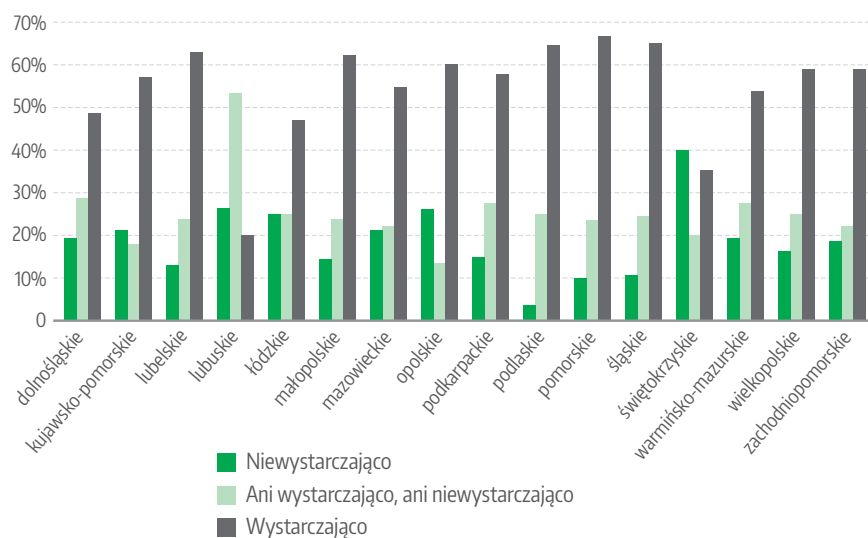
Tabela 16. Zasada profesjonalizmu w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

Województwo	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	9,7%	9,7%	29,0%	45,2%	3,2%	3,2%
kujawsko-pomorskie	3,6%	17,9%	17,9%	57,1%	0,0%	3,6%
lubelskie	4,3%	8,7%	23,9%	56,5%	6,5%	0,0%
lubuskie	6,7%	20,0%	53,3%	20,0%	0,0%	0,0%
łódzkie	5,6%	19,4%	25,0%	38,9%	8,3%	2,8%
małopolskie	1,8%	12,7%	23,6%	58,2%	3,6%	0,0%
mazowieckie	2,6%	18,2%	22,1%	49,4%	5,2%	2,6%
opolskie	6,7%	20,0%	13,3%	53,3%	6,7%	0,0%
podkarpackie	3,0%	12,1%	27,3%	48,5%	9,1%	0,0%
podlaskie	3,6%	0,0%	25,0%	60,7%	3,6%	7,1%
pomorskie	0,0%	10,0%	23,3%	53,3%	13,3%	0,0%
śląskie	1,8%	8,8%	24,6%	52,6%	12,3%	0,0%
świętokrzyskie	10,0%	30,0%	20,0%	30,0%	5,0%	5,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	19,2%	26,9%	42,3%	11,5%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	15,9%	25,0%	50,0%	9,1%	0,0%

Województwo	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
zachodniopomorskie	3,7%	14,8%	22,2%	48,1%	11,1%	0,0%
Łącznie	3,3%	14,1%	24,5%	49,6%	7,0%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 34. Zagwarantowanie zasady profesjonalizmu a województwa

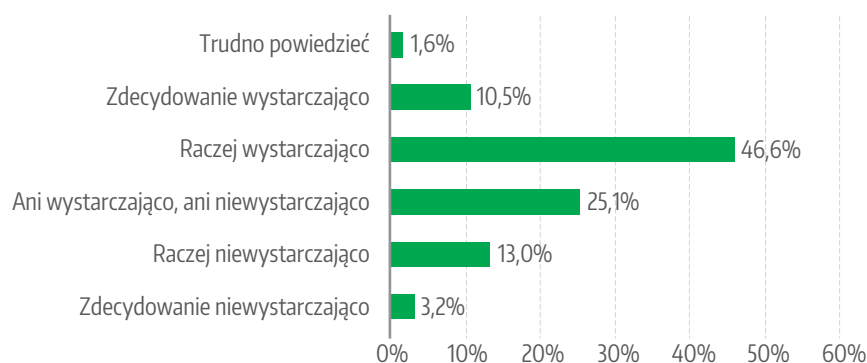
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując zasadę profesjonalizmu pod kątem wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne tendencje zarysowane powyżej.

Należy jednak w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt znaczącej dysproporcji w ocenie omawianej zasady, w szczególności w odniesieniu do perspektywy poszczególnych województw. Bardzo wysoki odsetek negatywnych ocen w przypadku województwa świętokrzyskiego, lubuskiego i łódzkiego powinien skłonić do dokonania bardziej szczegółowych analiz w tym zakresie. W tym zakresie, zdaniem autorów, warto zweryfikować uzyskane dane z dostępnymi wynikami badań satysfakcji obywateli (klientów) urzędów samorządowych zlokalizowanych w tych województwach. Być może ww. problem jest związany z niezrozumieniem lub brakiem możliwości zdefiniowania profesjonalizmu w kontekście realizowanych zadań. Niezależnie jednak od przyczyny problemu, niezbędne jest podjęcie systemowych działań promocyjno-edukacyjnych, zarówno dla pracowników, jak i decydentów politycznych.

Zasada bezstronności

Pozytywnie funkcjonujące przepisy ustawy o pracownikach samorządowych w odniesieniu do zasady bezstronności ocenia ponad 55% badanych. Jest to wynik zadowalający. Odmiennego zdania jest niecałe 17% respondentów. Problem z właściwym umiejscowieniem zasady bezstronności – zgodnie z rysującym się wcześniej trendem – ma ponad 1/4 badanych.

Wykres 35. Zasada bezstronności w ustawie o pracownikach samorządowych

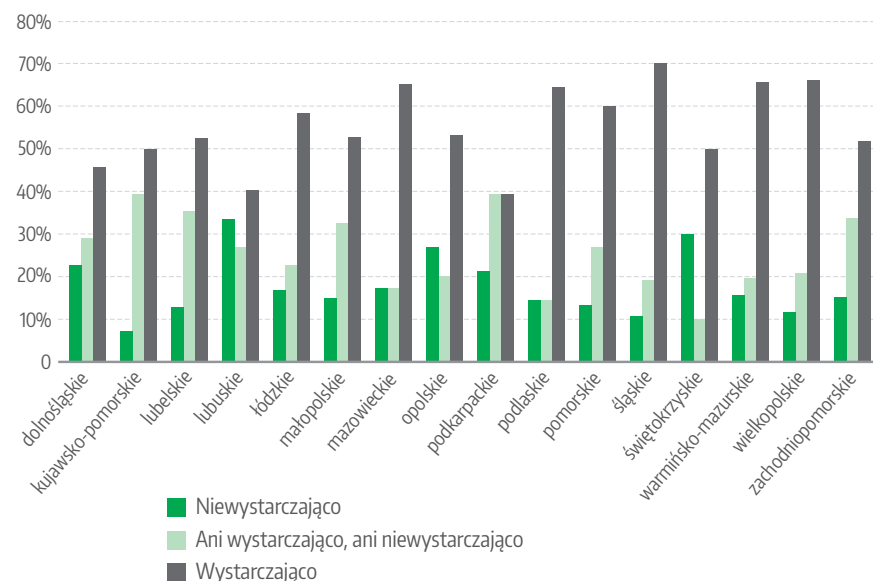
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki, uzyskane na różnych szczeblach samorządu terytorialnego, potwierdzają ogólny trend oceny funkcjonowania zasady bezstronności w praktyce urzędniczej. Warto przywołać tu i skomentować zwłaszcza te, które odnoszą się do oceny omawianej zasady w kontekście wojewódzkim. Podobnie jak w przypadku zasad neutralności politycznej i profesjonalizmu, negatywną ocenę sformułowali respondenci reprezentujący urzędy zlokalizowane w województwach: lubuskim (33,3%), świętokrzyskim (35%) oraz opolskim (26,7%). W największym stopniu zapewnienie zasady bezstronności oceniono w województwach: śląskim podlaskim, mazowieckim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim.

Tabela 17. Zasada bezstronności w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	6,5%	16,1%	29,0%	38,7%	6,5%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	7,1%	39,3%	42,9%	7,1%	3,6%
lubelskie	4,3%	8,7%	34,8%	45,7%	6,5%	0,0%
lubuskie	13,3%	20,0%	26,7%	40,0%	0,0%	0,0%
łódzkie	0,0%	16,7%	22,2%	50,0%	8,3%	2,8%
małopolskie	1,8%	12,7%	32,7%	49,1%	3,6%	0,0%
mazowieckie	2,6%	14,3%	16,9%	53,2%	11,7%	1,3%
opolskie	6,7%	20,0%	20,0%	40,0%	13,3%	0,0%
podkarpackie	3,0%	18,2%	39,4%	27,3%	12,1%	0,0%
podlaskie	3,6%	10,7%	14,3%	60,7%	3,6%	7,1%
pomorskie	0,0%	13,3%	26,7%	36,7%	23,3%	0,0%
śląskie	3,5%	7,0%	19,3%	56,1%	14,0%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	25,0%	10,0%	40,0%	10,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	3,8%	11,5%	19,2%	50,0%	15,4%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	11,4%	20,5%	47,7%	18,2%	2,3%
zachodniopomorskie	3,7%	11,1%	33,3%	40,7%	11,1%	0,0%
Łącznie	3,0%	13,0%	25,2%	46,7%	10,6%	1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

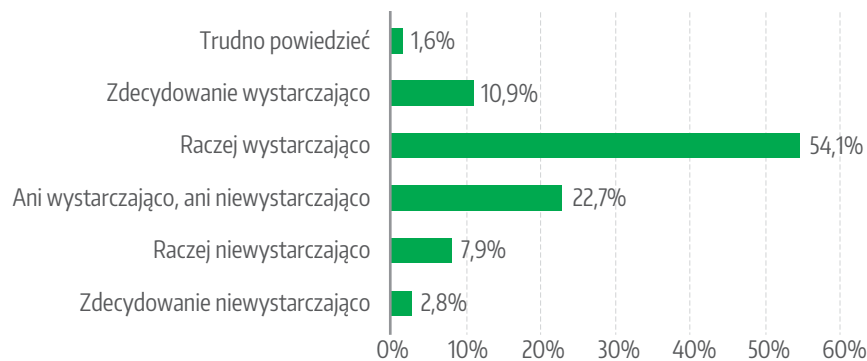
Wykres 36. Zagwarantowanie zasady bezstronności a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk w zakresie omawianej zasady. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne trendy zarysowane we wcześniejszych częściach raportu.

Zasada rzetelności

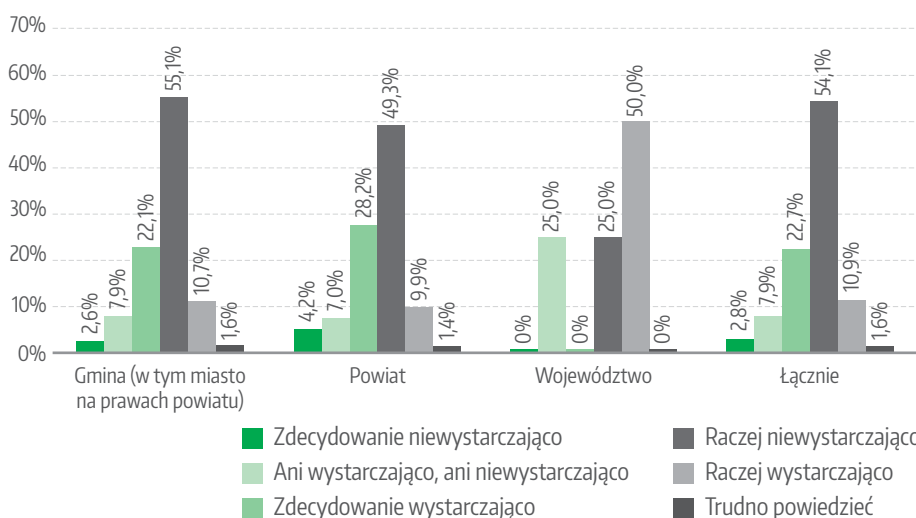
Pozytywnie fakt zapewnienia zasady rzetelności w obowiązujących przepisach prawnych oceniło 65% badanych. Przeciwnego zdania było natomiast niecałe 10% ankietowanych. Brak możliwości dokonania jednoznacznej oceny zadeklarowało ponad 20% respondentów.

Wykres 37. Zasada rzetelności w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując dane z perspektywy typów urzędów należy stwierdzić, że największy odsetek urzędów, które twierdzą, że zasada rzetelności jest zapewniona w sposób wystarczający lub zdecydowanie wystarczający stanowią urzędy marszałkowskie (75%). W przypadku urzędów gmin i powiatów odsetek ten wyniósł odpowiednio 65,8% i 59,2%.

Wykres 38. Zasada rzetelności w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując wyniki w kontekście poszczególnych województw należy po raz kolejny zwrócić uwagę na fakt znaczącej dysproporcji w ocenie zasady rzetelności. Bardzo wysoki odsetek negatywnych ocen w przypadku województwa świętokrzyskiego, lubuskiego i kujawsko-pomorskiego powinien skłonić do dokonania bardziej szczegółowych analiz w tym zakresie.

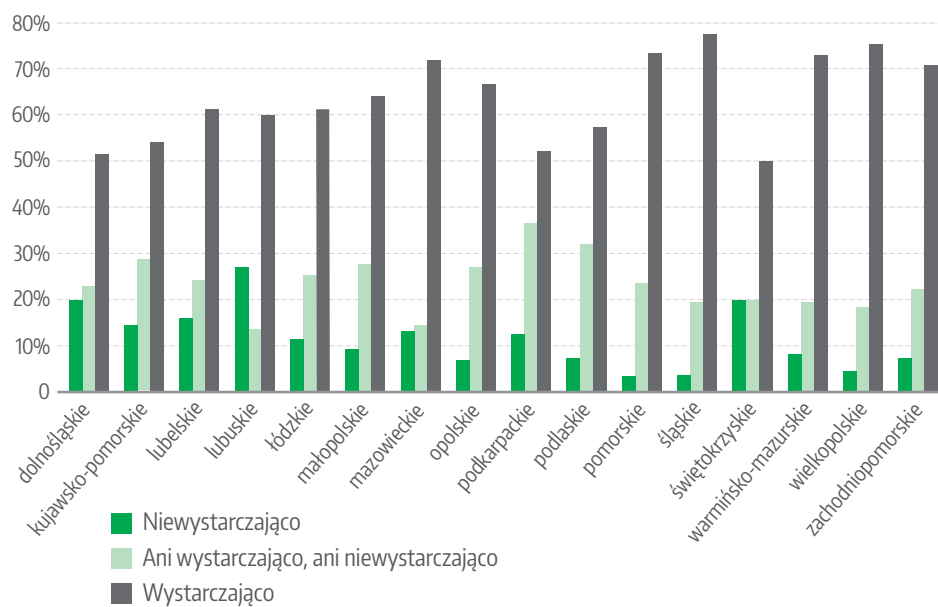
Tabela 18. Zasada rzetelności w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	9,7%	9,7%	22,6%	41,9%	9,7%	6,5%
kujawsko-pomorskie	0,0%	14,3%	28,6%	53,6%	0,0%	3,6%
lubelskie	4,3%	10,9%	23,9%	54,3%	6,5%	0,0%
lubuskie	6,7%	20,0%	13,3%	53,3%	6,7%	0,0%
łódzkie	5,6%	5,6%	25,0%	52,8%	8,3%	2,8%
małopolskie	1,8%	7,3%	27,3%	58,2%	5,5%	0,0%
mazowieckie	3,9%	9,1%	14,3%	59,7%	11,7%	1,3%
opolskie	0,0%	6,7%	26,7%	53,3%	13,3%	0,0%
podkarpackie	3,0%	9,1%	36,4%	42,4%	9,1%	0,0%
podlaskie	0,0%	7,1%	32,1%	50,0%	7,1%	3,6%
pomorskie	0,0%	3,3%	23,3%	50,0%	23,3%	0,0%

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
śląskie	1,8%	1,8%	19,3%	56,1%	21,1%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	15,0%	20,0%	40,0%	10,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	7,7%	19,2%	53,8%	19,2%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	4,5%	18,2%	65,9%	9,1%	2,3%
zachodniopomorskie	3,7%	3,7%	22,2%	59,3%	11,1%	0,0%
Łącznie	2,8%	7,7%	22,7%	54,2%	10,9%	1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 39. Zagwarantowanie zasady rzetelności a województwa

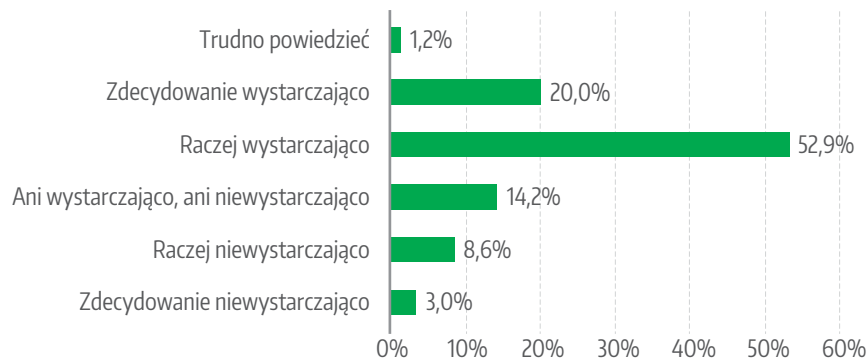

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk w zakresie omawianej zasady rzetelności. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne trendy zarysowane powyżej.

Zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej

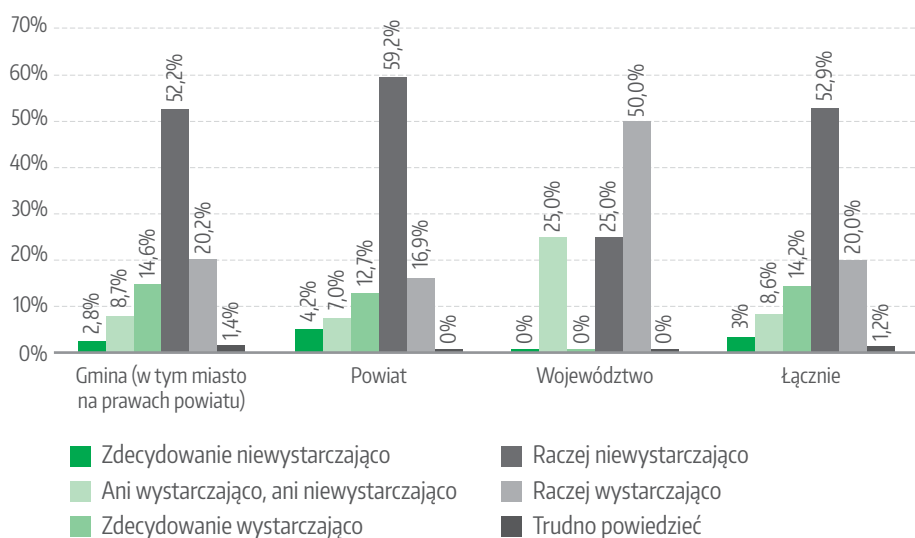
Wykres 40. Zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zapewnienie zasady dochowania tajemnicy ustawowo chronionej zostało pozytywnie ocenione przez blisko 3/4 respondentów. Wynik ten wydaje się być bardzo wysoki, w szczególności w odniesieniu do poprzednio omawianych zasad. Na rezultat ten może wpływać przede wszystkim stosunkowo precyzyjny (nawet w wymiarze intuicyjnym) zakres zasady, jej osadzenie w kulturze pracy w administracji publicznej, a także funkcjonujący w obiegu prawnym szereg przepisów szczególnych, odnoszących się do ochrony tajemnicy urzędniczej (np. ustawa o ochronie danych osobowych, ustawa o ochronie informacji niejawnych).

Wykres 41. Zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych w podziale na typy jednostek samorządu terytorialnego nie pozwala na formułowanie dodatkowych wniosków istotnych z punktu widzenia prowadzonych rozważań.

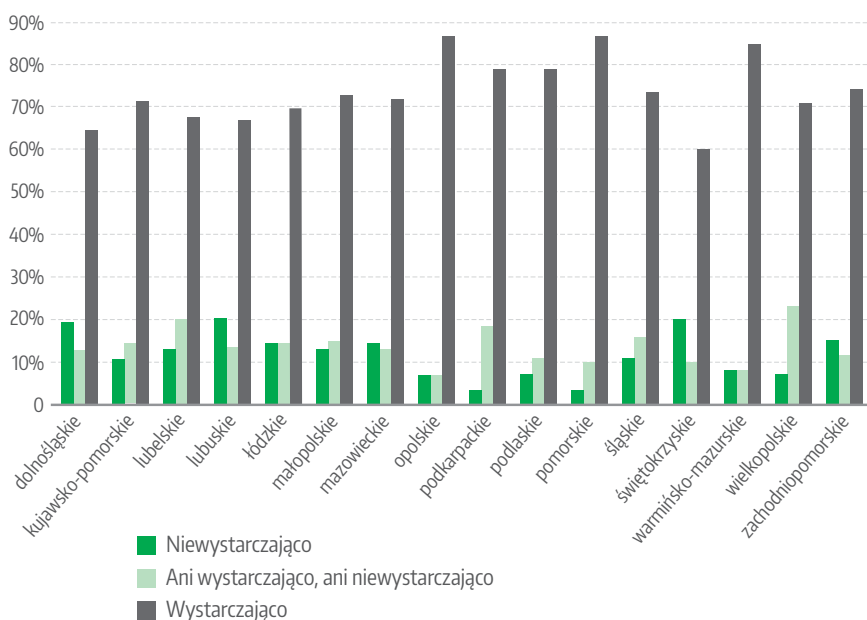
Z kolei wykorzystanie danych odnoszących się do podziału terytorialnego potwierdza niepokojący trend znaczących dysproporcji w ocenie funkcjonujących zasad przez jednostki zlokalizowane w poszczególnych województwach. Po raz kolejny negatywną ocenę formułują jednostki samorządu terytorialnego zlokalizowane na terenie województw: świętokrzyskiego (20%), lubuskiego (20%) i dolnośląskiego (19,3%). Równocześnie, tą samą zasadę pozytywnie ocenia ponad 80% jednostek zlokalizowanych w województwach: opolskim, śląskim czy warmińsko-mazurskim.

Tabela 19. Zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

Województwo	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	3,2%	16,1%	12,9%	51,6%	12,9%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	10,7%	14,3%	64,3%	7,1%	3,6%
lubelskie	4,3%	8,7%	19,6%	45,7%	21,7%	0,0%
lubuskie	6,7%	13,3%	13,3%	60,0%	6,7%	0,0%
łódzkie	0,0%	13,9%	13,9%	55,6%	13,9%	2,8%
małopolskie	1,8%	10,9%	14,5%	54,5%	18,2%	0,0%
mazowieckie	3,9%	10,4%	13,0%	50,6%	20,8%	1,3%
opolskie	6,7%	0,0%	6,7%	60,0%	26,7%	0,0%
podkarpackie	3,0%	0,0%	18,2%	60,6%	18,2%	0,0%
podlaskie	3,6%	3,6%	10,7%	67,9%	10,7%	3,6%
pomorskie	0,0%	3,3%	10,0%	63,3%	23,3%	0,0%
śląskie	5,3%	5,3%	15,8%	47,4%	26,3%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	15,0%	10,0%	40,0%	20,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	7,7%	7,7%	61,5%	23,1%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	6,8%	22,7%	38,6%	31,8%	0,0%
zachodniopomorskie	7,4%	7,4%	11,1%	48,1%	25,9%	0,0%
Łącznie	3,0%	8,5%	14,3%	53,0%	20,1%	1,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 42. Zagwarantowanie zasady dochowania tajemnicy ustawowo chronionej a województwa

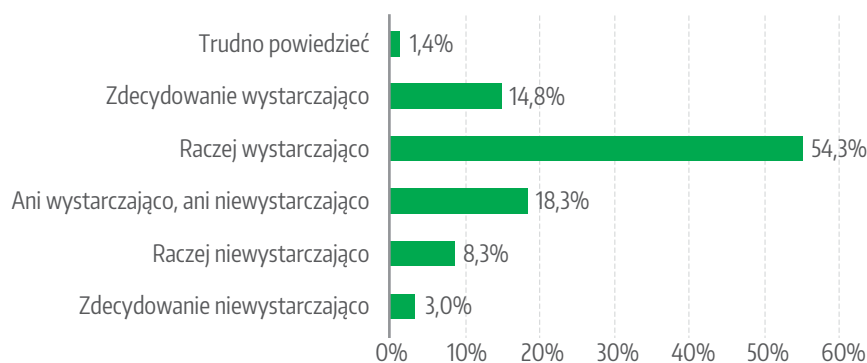

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk w zakresie omawianej zasady. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne trendy zarysowane powyżej.

Zasada jawności i przejrzystości

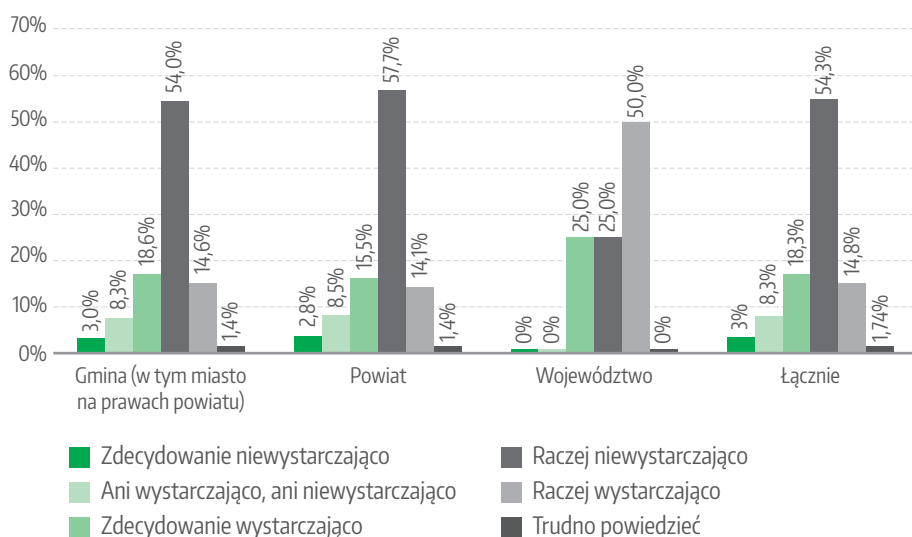
Wykres 43. Zasada jawności i przejrzystości w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zapewnienie w przepisach ustawy o pracownikach samorządowych kolejnej zasady tj. jawności i przejrzystości jest oceniane pozytywnie. Blisko 70% respondentów uważa, że jest ona zapewniona w stopniu zdecydowanie wystarczającym (14,8%) i raczej wystarczającym (54,3%). Przeciwnego zdania jest natomiast 11,3% badanych. W liczbach bezwzględnych blisko 400 ankietowanych jednostek pozytywnie ocenia przyjęte mechanizmy prawne w zakresie jawności i przejrzystości działania samorządu terytorialnego w Polsce. Warto odnotować jednak, że ponad 100 urzędów różnego szczebla zwraca uwagę, iż omawiane zasady nie są zapewnione ani wystarczająco, ani niewystarczająco.

Wykres 44. Zasada jawności i przejrzystości w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Dane analizowane z perspektywy poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego potwierdzają zasygnalizowane powyżej prawidłowości.

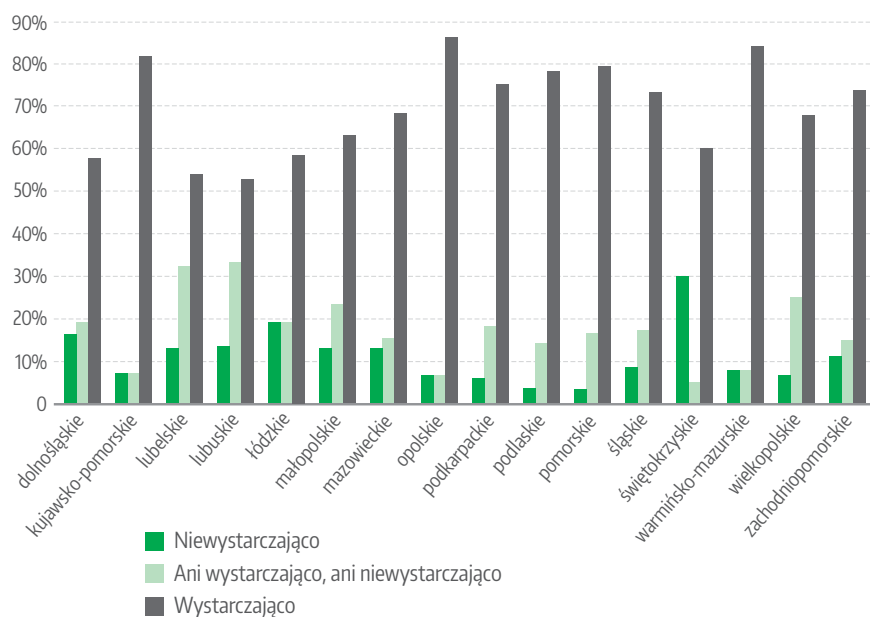
Tabela 20. Zasada jawności i przejrzystości w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	6,5%	9,7%	19,4%	48,4%	9,7%	6,5%
kujawsko-pomorskie	0,0%	7,1%	7,1%	78,6%	3,6%	3,6%
lubelskie	6,5%	6,5%	32,6%	39,1%	15,2%	0,0%
lubuskie	6,7%	6,7%	33,3%	53,3%	0,0%	0,0%
łódzkie	5,6%	13,9%	19,4%	44,4%	13,9%	2,8%
małopolskie	0,0%	12,7%	23,6%	49,1%	14,5%	0,0%
mazowieckie	3,9%	9,1%	15,6%	55,8%	13,0%	2,6%
opolskie	0,0%	6,7%	6,7%	66,7%	20,0%	0,0%

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
podkarpackie	3,0%	3,0%	18,2%	63,6%	12,1%	0,0%
podlaskie	0,0%	3,6%	14,3%	64,3%	14,3%	3,6%
pomorskie	0,0%	3,3%	16,7%	60,0%	20,0%	0,0%
śląskie	1,8%	7,0%	17,5%	50,9%	22,8%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	25,0%	5,0%	50,0%	10,0%	5,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	7,7%	7,7%	53,8%	30,8%	0,0%
wielkopolskie	2,3%	4,5%	25,0%	52,3%	15,9%	0,0%
zachodniopomorskie	7,4%	3,7%	14,8%	63,0%	11,1%	0,0%
Łącznie	3,0%	8,1%	18,3%	54,4%	14,8%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

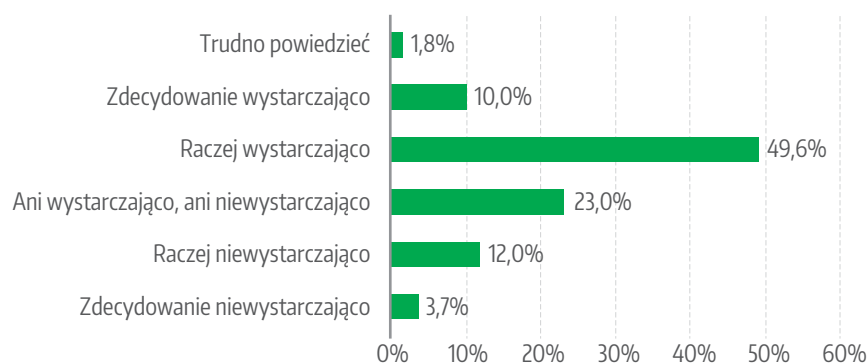
Wykres 45. Zagwarantowanie zasady jawności i przejrzystości a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

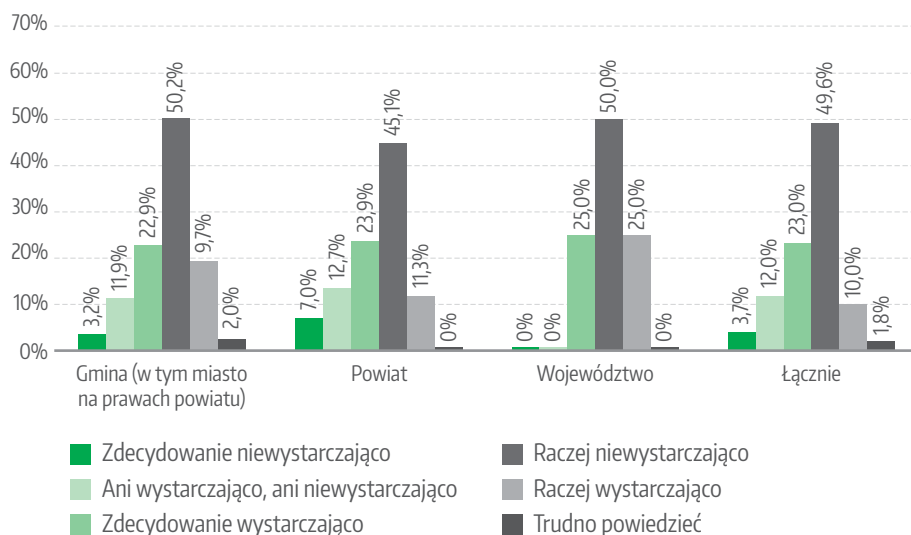
Dokonanie wnioskowania w oparciu o dane z poszczególnych województw (Wykres 45.) po raz kolejny prowadzi do konkluzji o znaczących dysproporcjach w ocenach poszczególnych zasad przez urzędy zlokalizowane w różnych województwach. Najbardziej negatywne odczucia co do zasady jawności i przejrzystości formułują urzędy zlokalizowane w województwach: świętokrzyskim (30%) i łódzkim (19,5%). Te same zasady w województwie pomorskim, warmińsko-mazurskim i opolskim ocenia pozytywnie (raczej wystarczająco i zdecydowanie wystarczająco) ponad 80% badanych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk odnoszących się do omawianej zasady. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne trendy zarysowane powyżej.

Zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania**Wykres 46. Zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania w ustawie o pracownikach samorządowych**

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Nieco niżej aniżeli poprzednie zasady oceniono kolejną z nich, a mianowicie zasadę odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania. Na poziomie zdecydowanie wystarczającym funkcjonujące rozwiązania oceniło 10% badanych. Ocenę „raczej wystarczająco” sformułowało prawie 50% jednostek. Jednocześnie oceny przeciwne zostały udzielone przez ponad 15% respondentów. Po raz kolejny należy odnotować wysoki odsetek badanych, którzy twierdzą, że zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania w ustawie o pracownikach samorządowych nie jest zapewniona w stopniu ani wystarczającym, ani niewystarczającym.

Wykres 47. Zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych w podziale na typy urzędów nie pozwala na sformułowanie wniosków wykraczających poza powyżej sformułowane.

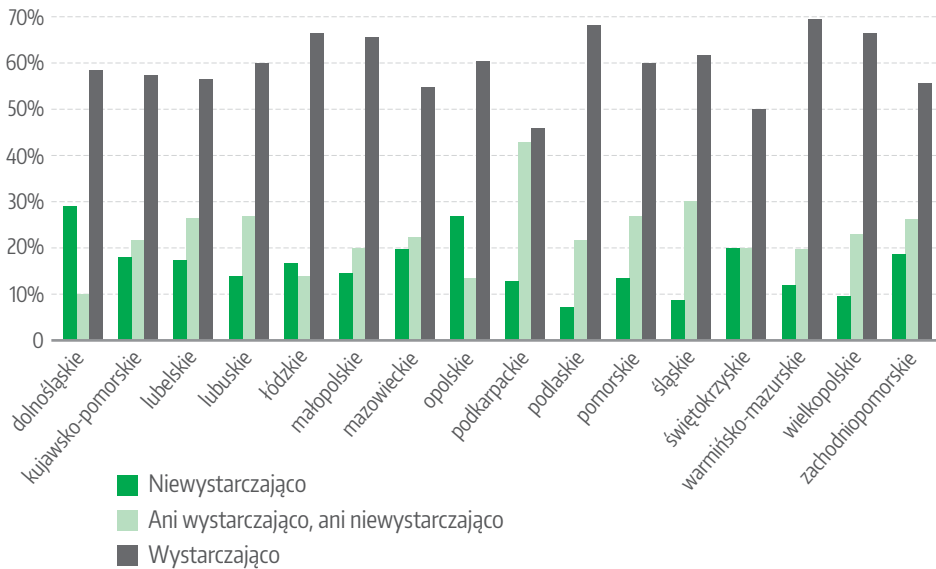
Tabela 21. Zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	16,1%	12,9%	9,7%	51,6%	6,5%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	17,9%	21,4%	53,6%	3,6%	3,6%
lubelskie	4,3%	13,0%	26,1%	43,5%	13,0%	0,0%
lubuskie	6,7%	6,7%	26,7%	46,7%	13,3%	0,0%
łódzkie	2,8%	13,9%	13,9%	55,6%	11,1%	2,8%
małopolskie	1,8%	12,7%	20,0%	60,0%	5,5%	0,0%
mazowieckie	2,6%	16,9%	22,1%	45,5%	9,1%	3,9%
opolskie	6,7%	20,0%	13,3%	53,3%	6,7%	0,0%
podkarpackie	3,0%	9,1%	42,4%	36,4%	9,1%	0,0%
podlaskie	0,0%	7,1%	21,4%	60,7%	7,1%	3,6%
pomorskie	0,0%	13,3%	26,7%	46,7%	13,3%	0,0%
śląskie	3,5%	5,3%	29,8%	49,1%	12,3%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	15,0%	20,0%	45,0%	5,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	3,8%	7,7%	19,2%	46,2%	23,1%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	9,1%	22,7%	54,5%	11,4%	2,3%
zachodniopomorskie	7,4%	11,1%	25,9%	44,4%	11,1%	0,0%
Łącznie	3,5%	12,0%	23,1%	49,6%	10,0%	1,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Znaczące dysproporcje w ocenie zasady odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania po raz kolejny uwydatniają się w analizie wyników uwzględniającej podział terytorialny państwa. Blisko 30% jednostek zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego oceniło zapewnienie ww. zasady jako zdecydowanie niewystarczające (16,1%) i raczej niewystarczające (12,9%). Nieznacznie niższy, choć zdaniem autorów nadal wysoki, odsetek urzędów negatywnie oceniających obowiązujący stan odnotowano w przypadku województw: opolskiego (26,7%) i świętokrzyskiego (20%).

Wykres 48. Zagwarantowanie zasady odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania a województwa

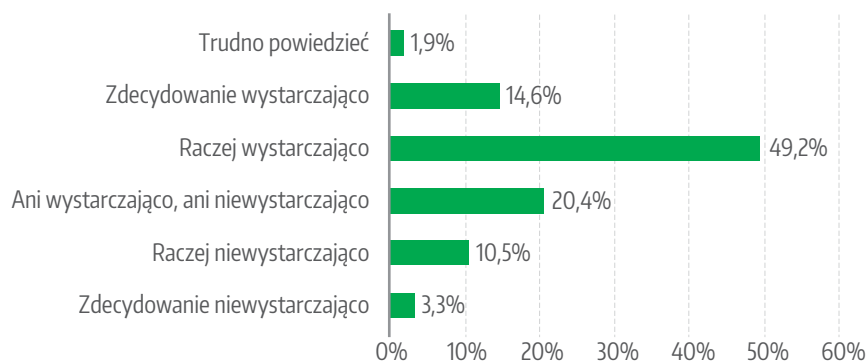
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk w zakresie omawianej zasady. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne tendencje zarysowane powyżej.

Zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi

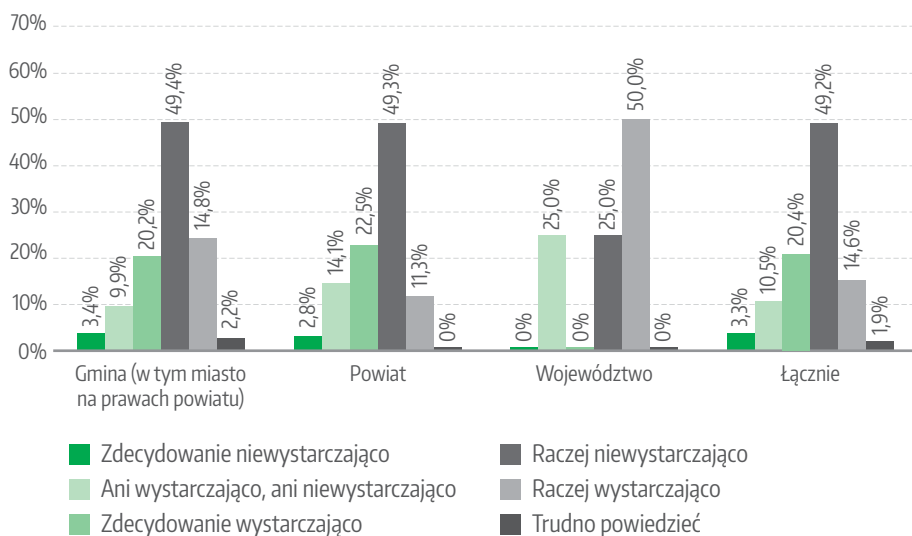
Zapewnienie zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi pozytywnie ocenia blisko 65% jednostek uczestniczących w badaniu. Przeciwnego zdania jest niecałe 15% respondentów. W stopniu ani wystarczającym, ani niewystarczającym, obowiązujące rozwiązania prawne ocenia ponad 20% badanych.

Wykres 49. Zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 50. Zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując dane z perspektywy poszczególnych szczebli samorządowych należy stwierdzić, że najwyższy odsetek pozytywnych ocen sformułowali respondenci reprezentujący urzędy marszałkowskie (75%). Na drugim miejscu zaś urzędy szczebla powiatowego (ok. 65%).

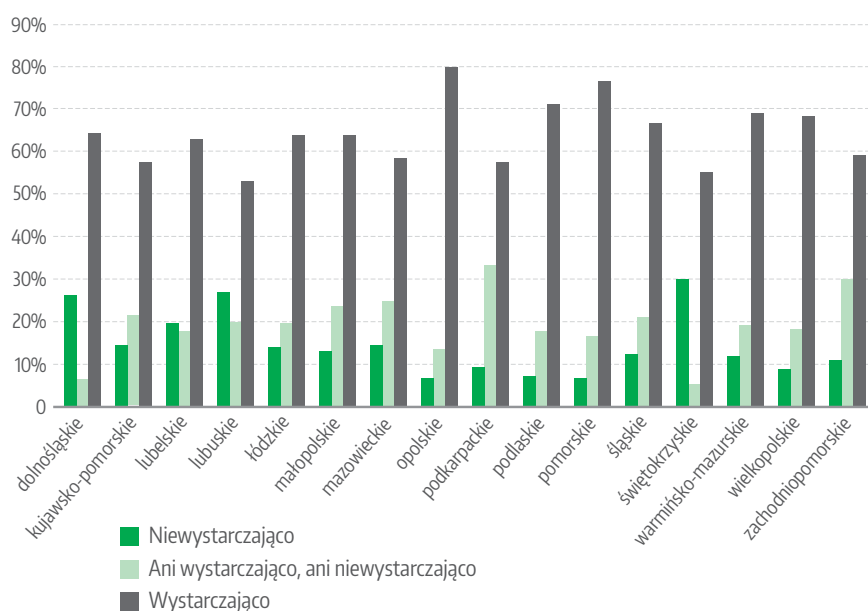
Tabela 22. Zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	12,9%	12,9%	6,5%	51,6%	12,9%	3,2%
kujawsko-pomorskie	3,6%	10,7%	21,4%	50,0%	7,1%	7,1%
lubelskie	2,2%	17,4%	17,4%	41,3%	21,7%	0,0%
lubuskie	0,0%	26,7%	20,0%	40,0%	13,3%	0,0%
łódzkie	2,8%	11,1%	19,4%	55,6%	8,3%	2,8%
małopolskie	0,0%	12,7%	23,6%	50,9%	12,7%	0,0%
mazowieckie	5,2%	9,1%	24,7%	44,2%	14,3%	2,6%
opolskie	0,0%	6,7%	13,3%	60,0%	20,0%	0,0%
podkarpackie	3,0%	6,1%	33,3%	45,5%	12,1%	0,0%
podlaskie	3,6%	3,6%	17,9%	64,3%	7,1%	3,6%
pomorskie	3,3%	3,3%	16,7%	63,3%	13,3%	0,0%
śląskie	1,8%	10,5%	21,1%	50,9%	15,8%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	25,0%	5,0%	45,0%	10,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	3,8%	7,7%	19,2%	50,0%	19,2%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	9,1%	18,2%	47,7%	20,5%	4,5%
zachodniopomorskie	7,4%	3,7%	29,6%	37,0%	22,2%	0,0%
Łącznie	3,3%	10,6%	20,2%	49,3%	14,6%	1,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

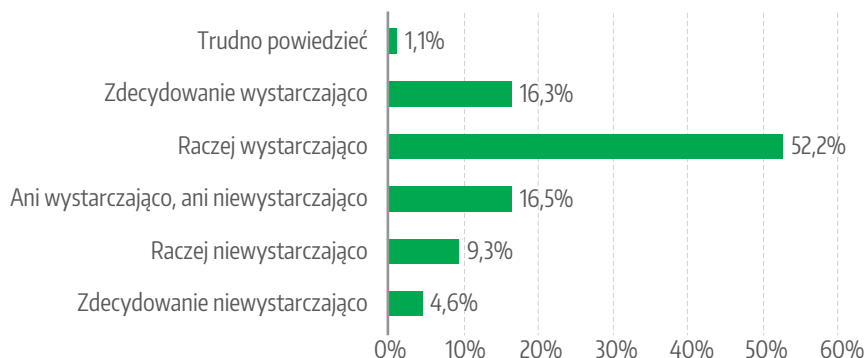
Syntetyzując wyniki uzyskanych odpowiedzi w odniesieniu do podziału terytorialnego należy po raz kolejny odnotować znaczące dysproporcje w ocenie funkcjonującego stanu prawnego, a tym samym i faktycznego. Struktura oceniających, zarówno w zakresie odpowiedzi pozytywnych, jak i negatywnych pozostaje w zasadzie bez zmian. Pozwala to na ponowne sformułowanie wniosku, iż szczegółowe badania i analizy w tym zakresie powinny zostać przeprowadzone w ramach odrębnego badania.

Wykres 51. Zagwarantowanie zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na podstawie analizy danych z perspektywy wielkości urzędu oraz rodzaju gminy nie stwierdzono interesujących trendów i zjawisk w zakresie omawianej zasady. Uzyskane wyniki potwierdzają ogólne trendy zarysowane powyżej.

Zasada otwartości i konkurencyjności naboru**Wykres 52. Zasada otwartości i konkurencyjności naboru w ustawie o pracownikach samorządowych**

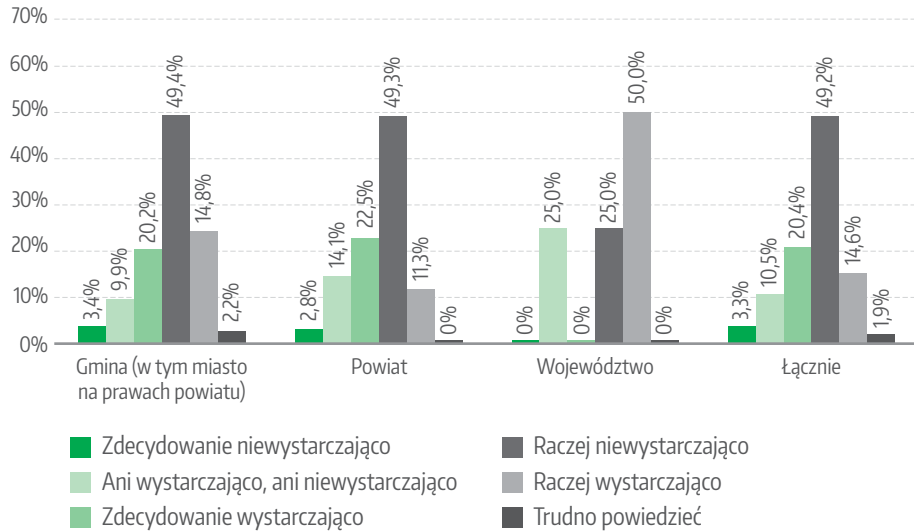
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Kolejna z omawianych zasad, związana z otwartością i konkurencyjnością naborów, jest szczególnie istotna w kontekście założeń autorów (potwierdzonych m.in. praktyką funkcjonowania urzędów oraz wynikami ustaleń Najwyższej Izby Kontroli) o funkcjonującym w samorządzie terytorialnym systemie patronażu¹⁴. W odniesieniu do ww. kwestii, uzyskane odpowiedzi są dość zaskakujące. Blisko 70% respondentów twierdzi, że zasada konkurencyjności i otwartości naborów jest zapewniona na poziomie zdecydowanie wystarczającym lub raczej wystarczającym. Przeciwnego zdania jest niecałe 14% ankietowanych, przy czym odpowiedzi oznaczonej jako „zdecydowanie niewystarczająco” udzieliło niecałe 5% badanych.

Zdaniem autorów należy podkreślić, że uzyskane wyniki nie odnoszą się w sposób całościowy do analizowanego zagadnienia, a tym samym nie prezentują faktycznego stanu. Wynika to przede wszystkim z tego, iż zatrudnianie na zastępstwo nieobecnego pracownika samorządu terytorialnego nie wymaga przeprowadzania otwartego i konkurencyjnego naboru. Jest to zdaniem autorów dość jaskrawy przykład zaprzeczenia zasadzie otwartości i konkurencyjności naboru. Warto podkreślić, że ww. rozwiązanie nie ma zastosowania w odniesieniu do rządowego korpusu służby cywilnej, co wydaje się być zasadne. Wyłączanie jednego rodzaju umowy z obowiązywania zasady otwartości i konkurencyjności dostępu do służby publicznej nie ma bowiem uzasadnienia. Taka regulacja może budzić obawy co do zgodności z Konstytucją RP.

¹⁴ Informacja o wynikach kontroli. Realizacja zadań pracodawcy w odniesieniu do pracowników jednostek samorządu terytorialnego, KAP-4101-02-00/2012, Warszawa 2013.

Wykres 53. Zasada otwartości i konkurencyjności naboru w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Omawiając dane w podziale na szczeble samorządowe należy podkreślić, że im wyższy szczebel jednostki samorządu terytorialnego, tym wyższy odsetek negatywnych odpowiedzi w kontekście omawianej zasady.

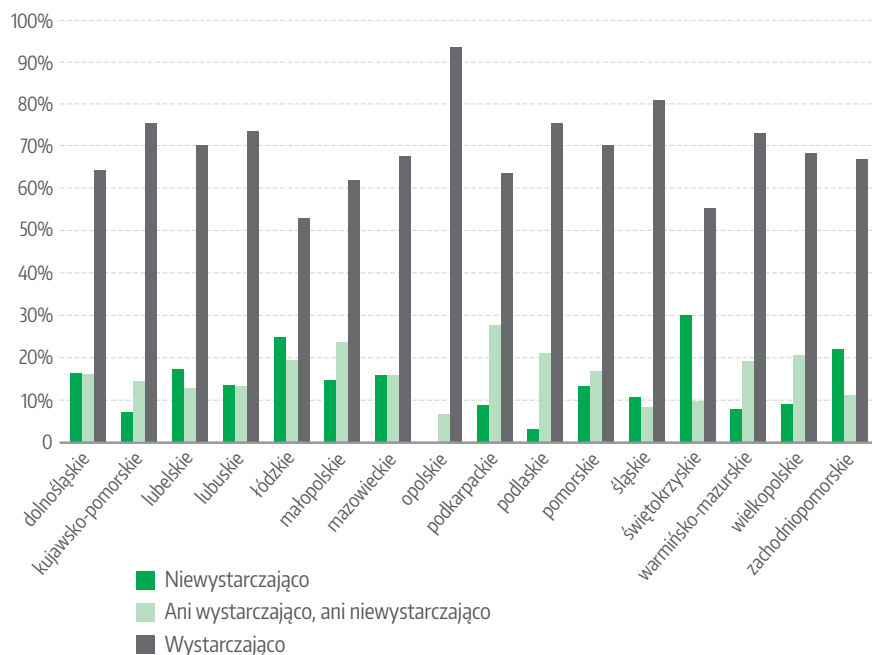
Tabela 23. Zasada otwartości i konkurencyjności naboru w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	9,7%	6,5%	16,1%	58,1%	6,5%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	7,1%	14,3%	60,7%	14,3%	3,6%
lubelskie	2,2%	15,2%	13,0%	52,2%	17,4%	0,0%
lubuskie	6,7%	6,7%	13,3%	66,7%	6,7%	0,0%
łódzkie	8,3%	16,7%	19,4%	36,1%	16,7%	2,8%
małopolskie	3,6%	10,9%	23,6%	50,9%	10,9%	0,0%
mazowieckie	9,1%	6,5%	15,6%	53,2%	14,3%	1,3%
opolskie	0,0%	0,0%	6,7%	80,0%	13,3%	0,0%
podkarpackie	3,0%	6,1%	27,3%	48,5%	15,2%	0,0%
podlaskie	0,0%	3,6%	21,4%	53,6%	21,4%	0,0%
pomorskie	3,3%	10,0%	16,7%	50,0%	20,0%	0,0%
śląskie	3,5%	7,0%	8,8%	57,9%	22,8%	0,0%
świętokrzyskie	10,0%	20,0%	10,0%	50,0%	5,0%	5,0%
warmińsko-mazurskie	7,7%	0,0%	19,2%	53,8%	19,2%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	9,1%	20,5%	38,6%	29,5%	2,3%
zachodniopomorskie	3,7%	18,5%	11,1%	51,9%	14,8%	0,0%
Łącznie	4,6%	9,2%	16,5%	52,3%	16,4%	1,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zgodnie z rysującym się trendem, ocena zapewnienia zasady otwartości i konkurencyjności naboru uwarunkowana jest podziałem terytorialnym państwa. W sposób negatywny zapewnienie analizowanej zasady oceniają respondenci z województw: świętokrzyskiego i łódzkiego.

Wykres 54. Zagwarantowanie zasady otwartości i konkurencyjności naboru a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 24. Zasada otwartości i konkurencyjności naboru w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa wielkości urzędów

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	2,2%	15,2%	15,2%	47,8%	19,6%	0,0%
Od 20 do 49 osób	5,6%	8,5%	16,3%	51,3%	16,7%	1,6%
Od 50 do 99 osób	1,6%	9,0%	21,3%	57,4%	9,8%	0,8%
Od 100 do 249 osób	6,2%	12,3%	13,8%	52,3%	15,4%	0,0%
250 osób i więcej	6,7%	3,3%	6,7%	46,7%	36,7%	0,0%
Łącznie	4,6%	9,3%	16,5%	52,2%	16,3%	1,1%

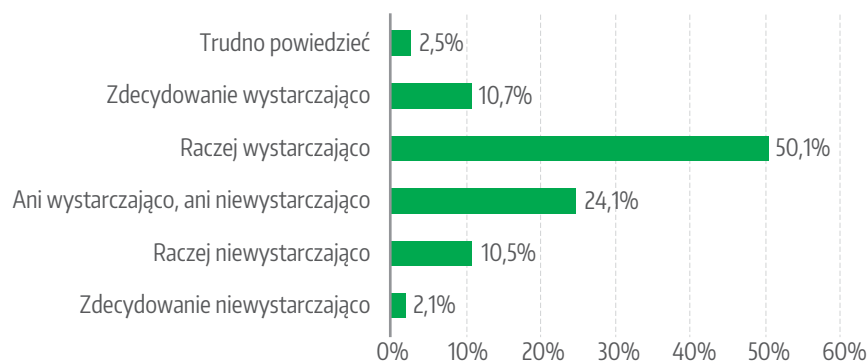
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując dane, przyjmując za punkt odniesienia liczbę zatrudnionych pracowników, należy stwierdzić, że na najwyższym poziomie zapewnienie zasady otwartości i konkurencyjności naborów wskazali respondenci reprezentujący urzędy zatrudniające powyżej 250 pracowników (83,3%). Negatywne stanowisko prezentowali najczęściej respondenci z urzędów zatrudniających od 100 do 249 osób (18,5%) i poniżej 20 osób (17,4%).

Zasada ochrony praw człowieka i obywatela

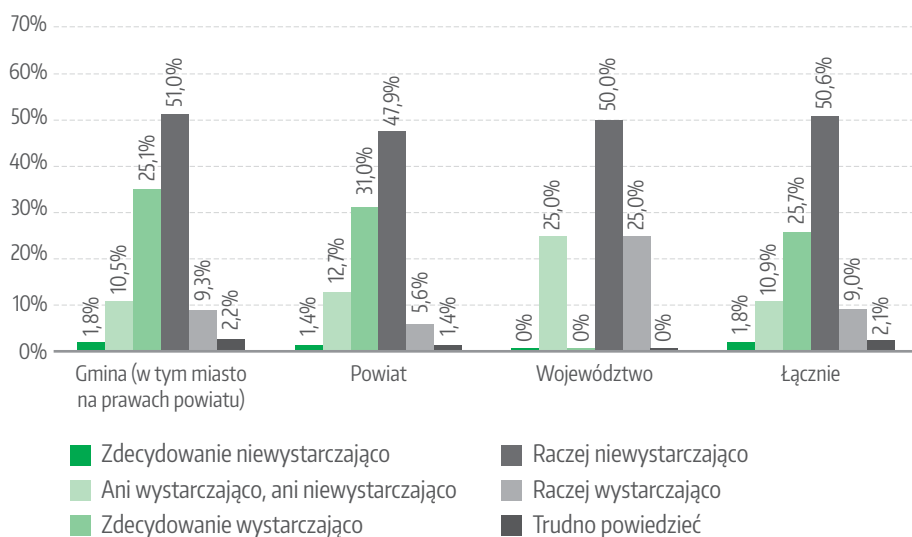
Kolejna omawiana zasada odnosi się do ochrony praw człowieka i obywatela. W ocenie ponad 60% badanych jej przestrzeganie jest zapewnione w obecnie obowiązujących przepisach w sposób wystarczający lub raczej wystarczający. Przeciwnego zdania jest nieco ponad 12% badanych.

Wykres 55. Zasada ochrony praw człowieka i obywatela w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 56. Zasada ochrony praw człowieka i obywatela w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

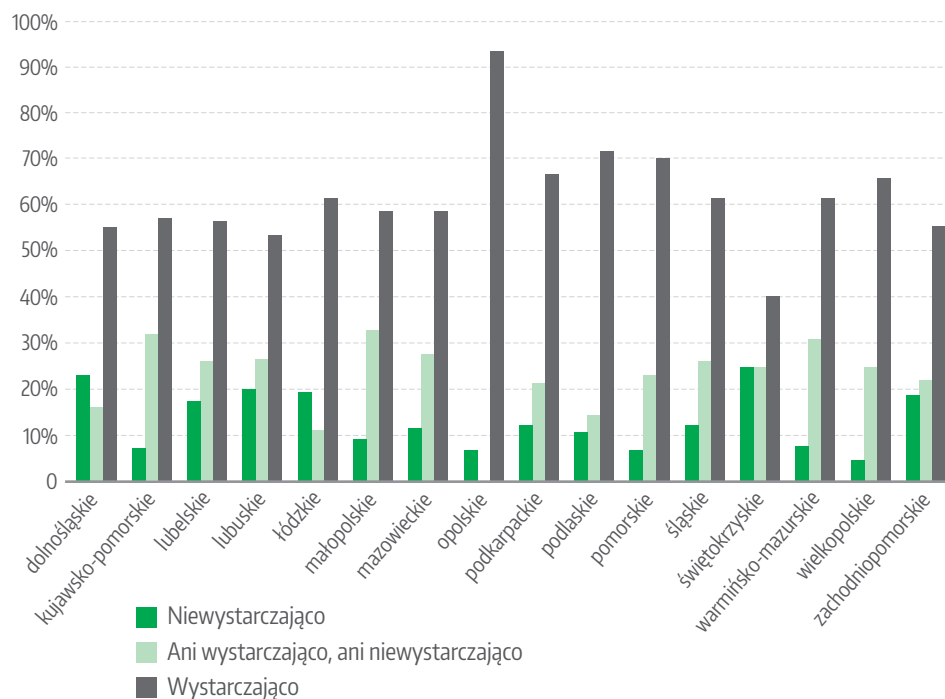
Omawiane wyniki w kontekście podziału terytorialnego potwierdzają dotychczasowe spostrzeżenia i wnioski. Część respondentów reprezentujących województwa: świętokrzyskie, dolnośląskie i lubuskie formułuje, w porównaniu do innych jednostek, oceny bardziej negatywne.

Tabela 25. Zasada ochrony praw człowieka i obywatela w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	6,5%	16,1%	16,1%	51,6%	3,2%	6,5%
kujawsko-pomorskie	0,0%	7,1%	32,1%	46,4%	10,7%	3,6%
lubelskie	2,2%	15,2%	26,1%	43,5%	13,0%	0,0%
lubuskie	0,0%	20,0%	26,7%	53,3%	0,0%	0,0%
łódzkie	5,6%	13,9%	11,1%	55,6%	5,6%	8,3%
małopolskie	0,0%	9,1%	32,7%	49,1%	9,1%	0,0%
mazowieckie	0,0%	11,7%	27,3%	40,3%	18,2%	2,6%
opolskie	6,7%	0,0%	0,0%	80,0%	13,3%	0,0%
podkarpackie	3,0%	9,1%	21,2%	54,5%	12,1%	0,0%
podlaskie	3,6%	7,1%	14,3%	67,9%	3,6%	3,6%
pomorskie	0,0%	6,7%	23,3%	60,0%	10,0%	0,0%
śląskie	1,8%	10,5%	26,3%	47,4%	14,0%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	20,0%	25,0%	35,0%	5,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	7,7%	30,8%	50,0%	11,5%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	4,5%	25,0%	59,1%	6,8%	4,5%
zachodniopomorskie	7,4%	11,1%	22,2%	37,0%	18,5%	3,7%
Łącznie	2,1%	10,6%	23,9%	50,2%	10,7%	2,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Jak pokazują dane zamieszczone w Tabeli 26., na najwyższym poziomie zapewnienie funkcjonowania zasady ochrony praw człowieka i obywatela oceniają przedstawiciele urzędów zatrudniających ponad 250 pracowników. Świadczyć to może przede wszystkim o rozwiniętych systemach zarządzania w tych jednostkach oraz wyższym poziomie kultury organizacyjnej. W ww. urzędach pracownicy mają częściej do czynienia z prowadzeniem spraw będących na styku z instytucjami europejskimi oraz urzędami administracji rządowej i państwowej, co wpływa na świadomość istnienia omawianej zasady w codziennej pracy. Nie ulega również wątpliwości, że poziom kadr w większych urzędach jest wyspecjalizowany w celu realizacji konkretnych zadań, a tym samym posiada lepsze przygotowanie merytoryczne. W małych jednostkach trudno jest natomiast zapewnić odpowiednie kadry do realizacji wszystkich zadań przede wszystkim z uwagi na ograniczenia budżetowe oraz zapotrzebowanie na realizację konkretnych usług publicznych.

Wykres 57. Zagwarantowanie zasady ochrony praw człowieka i obywatela a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 26. Zasada ochrony praw człowieka i obywatela w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa wielkości urzędów

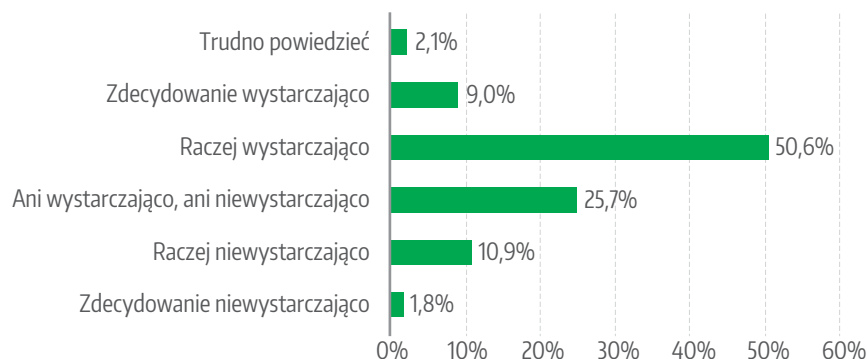
Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	0,0%	15,2%	26,1%	47,8%	10,9%	0,0%
Od 20 do 49 osób	2,9%	10,1%	22,9%	50,7%	10,5%	2,9%
Od 50 do 99 osób	0,8%	8,2%	29,5%	53,3%	5,7%	2,5%
Od 100 do 249 osób	3,1%	16,9%	20,0%	47,7%	12,3%	0,0%
250 osób i więcej	0,0%	3,3%	20,0%	40,0%	30,0%	6,7%
Łącznie	2,1%	10,5%	24,1%	50,1%	10,7%	2,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej

Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej, w kontekście funkcjonujących przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, została oceniona pozytywnie przez 60% respondentów. Opinie przeciwne sformułowało ok. 13% ankietowanych. Ponad 1/4 badanych stwierdziła, iż realizacja omawianej zasady nie jest zapewniona ani w stopniu wystarczającym, ani niewystarczającym. Zdaniem autorów raportu jest to ważny wniosek i sygnał dla przedstawicieli ustawodawcy, aby dokonać stosownych zmian pozwalających na jednoznaczne osadzenie ww. zasad w realiach prawnych.

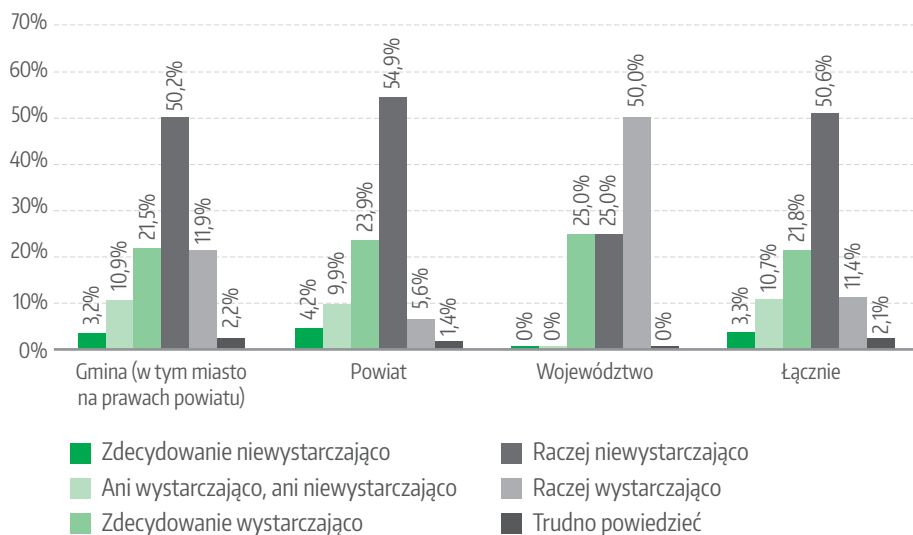
Wykres 58. Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej w ustawie o pracownikach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na Wykresie 59. zaprezentowano wyniki uzyskane w odpowiedzi na pytanie o przestrzeganie zasady legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej, ujmujące perspektywę poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego.

Wykres 59. Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

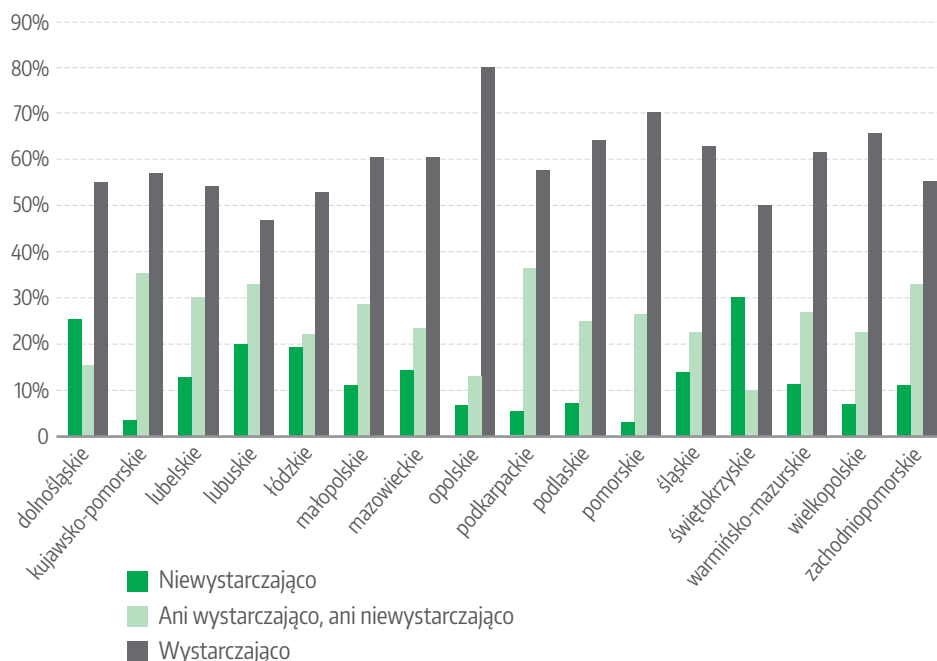
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 27. Zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	0,0%	25,8%	16,1%	48,4%	6,5%	3,2%
kujawsko-pomorskie	0,0%	3,6%	35,7%	57,1%	0,0%	3,6%
lubelskie	2,2%	10,9%	30,4%	43,5%	10,9%	2,2%
lubuskie	0,0%	20,0%	33,3%	46,7%	0,0%	0,0%
łódzkie	5,6%	13,9%	22,2%	50,0%	2,8%	5,6%
małopolskie	0,0%	10,9%	29,1%	56,4%	3,6%	0,0%
mazowieckie	2,6%	11,7%	23,4%	48,1%	11,7%	2,6%
opolskie	0,0%	6,7%	13,3%	66,7%	13,3%	0,0%
podkarpackie	0,0%	6,1%	36,4%	48,5%	9,1%	0,0%
podlaskie	0,0%	7,1%	25,0%	60,7%	3,6%	3,6%
pomorskie	0,0%	3,3%	26,7%	56,7%	13,3%	0,0%
śląskie	1,8%	12,3%	22,8%	45,6%	17,5%	0,0%
świętokrzyskie	5,0%	25,0%	10,0%	45,0%	5,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	0,0%	11,5%	26,9%	46,2%	15,4%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	6,8%	22,7%	59,1%	6,8%	4,5%
zachodniopomorskie	11,1%	0,0%	33,3%	40,7%	14,8%	0,0%
Łącznie	1,8%	10,7%	25,7%	50,7%	9,0%	2,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 60. Zagwarantowanie zasady legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 28. Zasada legalizmu, praworzędności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa wielkości urzędów

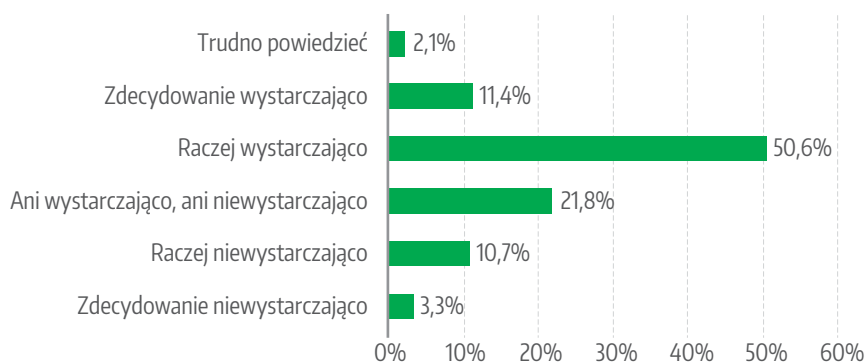
Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	0,0%	13,0%	28,3%	50,0%	8,7%	0,0%
Od 20 do 49 osób	2,3%	9,8%	25,5%	51,0%	9,2%	2,3%
Od 50 do 99 osób	1,6%	8,2%	31,1%	51,6%	4,1%	3,3%
Od 100 do 249 osób	1,5%	16,9%	21,5%	49,2%	10,8%	0,0%
250 osób i więcej	0,0%	16,7%	10,0%	46,7%	23,3%	3,3%
Łącznie	1,8%	10,9%	25,7%	50,6%	9,0%	2,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

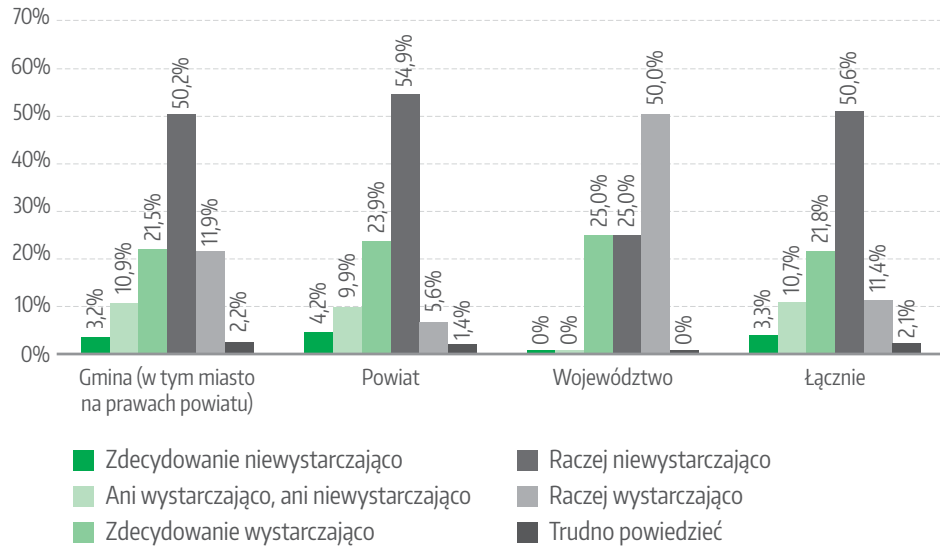
Zasada bezinteresowności

Ostatnia z omawianych zasad odnosi się do zachowania bezstronności w działaniach samorządu terytorialnego. W opinii ponad 60% badanych została ona ujęta w sposób wystarczający. Odmienną opinię sformułowało blisko 15% respondentów. Na Wykresie 62. przedstawiono dane prezentujące perspektywę poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, zaś na Wykresie 63. wyniki w podziale na województwa.

Wykres 61. Zasada bezinteresowności w ustawie o pracownikach samorządowych

Zgodnie z zarysowanym w poprzednich odpowiedziach trendem największy poziom pozytywnych odpowiedzi zaprezentowały urzędy samorządu wojewódzkiego.

Wykres 62. Zasada bezinteresowności w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa gminy, powiatu i województwa

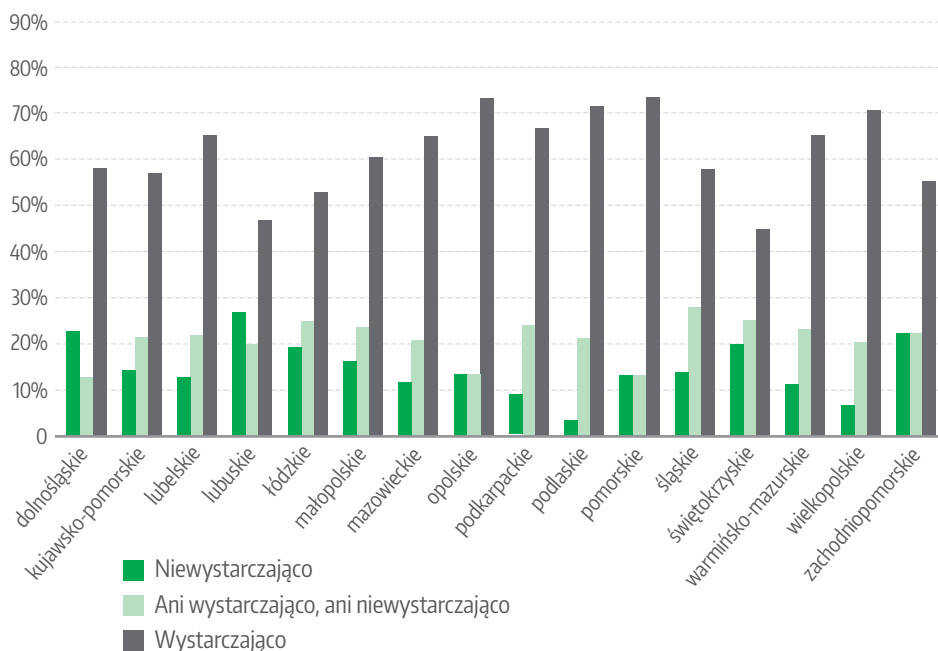
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 29. Zasada bezinteresowności w ustawie o pracownikach samorządowych – perspektywa województw

	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	6,5%	16,1%	12,9%	54,8%	3,2%	6,5%
kujawsko-pomorskie	0,0%	14,3%	21,4%	50,0%	7,1%	7,1%
lubelskie	2,2%	10,9%	21,7%	54,3%	10,9%	0,0%
lubuskie	0,0%	26,7%	20,0%	46,7%	0,0%	6,7%
łódzkie	5,6%	13,9%	25,0%	44,4%	8,3%	2,8%
małopolskie	1,8%	14,5%	23,6%	52,7%	7,3%	0,0%
mazowieckie	1,3%	10,4%	20,8%	51,9%	13,0%	2,6%
opolskie	0,0%	13,3%	13,3%	46,7%	26,7%	0,0%
podkarpackie	6,1%	3,0%	24,2%	54,5%	12,1%	0,0%
podlaskie	0,0%	3,6%	21,4%	57,1%	14,3%	3,6%
pomorskie	3,3%	10,0%	13,3%	56,7%	16,7%	0,0%
śląskie	5,3%	8,8%	28,1%	43,9%	14,0%	0,0%
świętokrzyskie	10,0%	10,0%	25,0%	35,0%	10,0%	10,0%
warmińsko-mazurskie	3,8%	7,7%	23,1%	53,8%	11,5%	0,0%
wielkopolskie	0,0%	6,8%	20,5%	54,5%	15,9%	2,3%
zachodniopomorskie	11,1%	11,1%	22,2%	44,4%	11,1%	0,0%
Łącznie	3,3%	10,7%	21,7%	50,7%	11,4%	2,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 63. Zagwarantowanie zasady bezinteresowności a województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Propozycje innych zasad

Analiza udzielonych odpowiedzi na pytania otwarte (w szczególności w kontekście neutralności politycznej) pozwala domniemywać, że część z nich została sformułowana przez pracowników samorządowych a nie reprezentantów władz wykonawczych.

Wśród odpowiedzi udzielonych przez respondentów pojawiło się wiele głosów, że aktualnie obowiązujące zasady odnoszące się do pracowników samorządowych są wystarczające, jednak brak jest mechanizmów ich skutecznego egzekwowania. Znaczna część respondentów nie wniosła żadnych propozycji, ani uwag do omawianego katalogu zasad. Z jednej strony może to potwierdzać tezę o jego kompletności. Równocześnie jednak może świadczyć o braku zrozumienia zakresu omawianych zagadnień lub obojętnego wobec nich stosunku.

Co warte odnotowania i wyekspozowania, wśród respondentów bardzo często pojawiała się kwestia neutralności politycznej i apolityczności pracowników samorządowych. Nie wchodząc w zawłości terminologiczne, na potrzeby badania, autorzy uznali ww. terminy za synonimiczne.

Wśród odpowiedzi pojawiały się opinie podkreślające, że niezbędne jest „wyraźne oddzielenie stanowisk politycznych od urzędniczych; zakaz zwalniania pracowników merytorycznych w okresie min. 6 miesięcy po wyborach; zakaz zwalniania sekretarza gminy po wyborach i traktowania tego stanowiska jako politycznego; dokładne określenie w ustawie zadań roli i funkcji sekretarza czyli przypisanie mu zadań i rangi równej dyrektorowi generalnemu w urzędzie wojewódzkim. To spowoduje, że ludzie na tym stanowisku będą musieli posiadać wiedzę i kompetencje, a nie być jedynie z klucza partyjnego”. Stwierdzono ponadto, że niezbędna jest „całkowita rozdzielność

stanowisk politycznych (wójta, burmistrza, prezydenta) od zarządzania urzędami – gminy, miasta. Rola osoby nadzorującej pracę Urzędu należałoby przenieść na Sekretarza (dyrektora Urzędu) na wzór niemieckich gmin”.

W kontekście aktywności politycznej pracowników samorządowych, respondenci podkreślali, że należy wprowadzić zasady związane z zakazem przynależności do partii politycznych oraz pełnienia funkcji *stricte* politycznych. Jeden z ankietowanych stwierdził w tym kontekście, że niezbędny jest prawny „zakaz angażowania się w działalność polityczną, ale nie taki fikcyjny jak w przypadku sekretarzy”. Ważnym wątkiem poruszonym przez respondentów, w odniesieniu do neutralności politycznej, była kwestia oddzielenia stanowisk politycznych od administracyjnych (urzędniczych) oraz zapewnienie mechanizmów chroniących stosunek pracy urzędników w przypadku zmiany władzy politycznej. Jeden z respondentów domagał się w tym kontekście wprowadzenia zasady „poszanowania pracownika przez zmieniającą się władzę”. W kontekście wpływu przedstawicieli świata polityki na urzędników warto przytoczyć również wypowiedź dotyczącą konieczności wprowadzenia „zasady ochrony praw człowieka i obywatela (pod warunkiem, że urzędnik samorządowy to też człowiek, który dobrze realizując w/w zasady, również sam winien mieć zagwarantowane bezpieczeństwo publiczne, pracownicze i ochronę przed notoryczną presją polityczną ze strony wszechwładnych <funkcjonariuszy politycznych>)”.

Liczba wypowiedzi oraz ich emocjonalność odzwierciedla zdaniem autorów skalę problemu polityzacji sposobu zarządzania zasobami ludzkimi w jednostkach samorządu terytorialnego. Przywoływane wypowiedzi pokazują, że obowiązujące rozwiązania prawne nie gwarantują stabilności zatrudnienia oraz niezależności pracowników samorządowych od bieżących układów politycznych. W tym kontekście uzasadnionym jest stwierdzenie, iż w wielu przypadkach w jednostkach samorządu terytorialnego występuje system patronażu, a decydenci polityczni traktują podległe i nadzorowane urzędy na wzór systemu łupów politycznych.

Respondenci zwracali ponadto uwagę na konieczność wprowadzenia do kanonu zasad pracowników samorządowych kwestii związanych z etycznym postępowaniem oraz etyką zawodową pracowników samorządowych.

Wśród odpowiedzi uwagę autorów raportu przykuły również stwierdzenia odnoszące się do zasadności wprowadzenia zasad równego traktowania kobiet i mężczyzn, tolerancji, neutralności światopoglądowej, ochrony godności pracownika samorządowego czy sprawiedliwości. Zwrócono ponadto uwagę na konieczność respektowania zasad wynikających wprost z godności i powagi urzędu w kontekście odpowiedniego stroju, stylu wypowiedzi i kultury osobistej pracowników samorządowych.

Decydenci polityczni odpowiedzialni za wykonywanie zadań publicznych zwracali uwagę na konieczność wprowadzenia jednolitych zasad wynagradzania pracowników. Ich zdaniem zasady te powinny być oparte na kryteriach egalitarnych, gdyż w myśl opinii jednego z respondentów, „zadania i odpowiedzialność jest bardzo podobna”. W kontekście motywacji pracowników uczestnicy badania zwracali uwagę na konieczność wprowadzenia przejrzystych mechanizmów i zasad związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników.

Szczególnie istotne – zwłaszcza z perspektywy ustawodawcy – wydają się być wypowiedzi respondentów odnoszące się do zagadnienia związanego z szeroko pojętym konfliktem interesów. Sformułowane wnioski dotyczą konieczności systemowego ograniczenia „możliwości dodatkowego zatrudnienia w urzędzie i jednostkach organizacyjnych miasta”, „łączenia stanowisk

w samorządzie gminnym (umowa o pracę) i powiatowym (stosunek pracy z wyboru)” oraz zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

Ostatnią grupę postulowanych zasad należy umiejscowić w katalogu określonym przez autorów jako „zasady prawa pracowniczego”. Ankietowani oczekiwaliby zmian regulujących kwestie choroby zawodowej pracowników samorządowych oraz wprowadzenia przywilejów emerytalnych.

Wśród wypowiedzi respondentów pojawiały się również głosy mówiące o tym, że „nie wszystko musi być napisane w ustawie o pracownikach samorządowych, bo wiele zagadnień jest uregulowanych w innych aktach prawnych (kpa, ustawa o finansach publicznych, konstytucja, ustawa o samorządzie gminnym)”. Inny badany stwierdził wprost, że „wątpliwa jest zasadność tworzenia innych zasad – generalnie są one i tak już w znacznej części powieleniem zasad z KPA, prawa finansów publicznych, itp. W kontekście wielości i różnorodności zasad stwierdzono ponadto, że „za dużo zasad oznacza rozmycie ich w praktyce, niech te które są wynikające z ustaw i konstytucji będą znane wszystkim i stosowane a to będzie naprawdę coś”.

Jeden z respondentów poddał w wątpliwość funkcjonującą w polskim systemie prawnym konstrukcję oddzielającą pragmatyki urzędnicze od powszechnego systemu prawa pracy. Stwierdził on m.in., że „wyraźne jednoznaczne zdecydowanie, czy w ogóle ustawa o pracownikach samorządowych – w kształcie istniejącym – jest adekwatna, potrzeba, porównując ją do uregulowań powszechnego prawa pracy, głównie stosowania przepisów Kodeksu pracy. Na chwilę obecną wydaje się, że w praktyce zupełnie wystarczające byłoby stosowanie wprost, a nie posiłkowo, wyłącznie przepisów powszechnego prawa pracy (Kodeksu pracy). Brak jest bowiem na tyle ważnych i wyróżniających status pracowniczy uregulowań w ustawie o pracownikach samorządowych, by móc zasadnie twierdzić o „korpucie” urzędniczym w samorządzie, czy tworzeniu w perspektywie „samorządowej służby cywilnej”. W wypowiedzi znalazły się również rekomendacje dla ustawodawcy. Z uwagi na ich istotność zostaną przywołane w całości. Zdaniem jednego z respondentów uregulowania wymagają m.in.: „zapisy dotyczące wymagań kwalifikacyjnych w zakresie stażu pracy na poszczególnych stanowiskach – zbyt małe zróżnicowanie w tym zakresie wymagań stawia pod znakiem zapytania zasadność w ogóle takiej regulacji – alternatywą być może powinno być umożliwienie formułowania w szerszym zakresie wymagań kwalifikacyjnych od kandydatów do pracy”. Zdaniem ww. ankietowanego niezbędne jest także:

- „uniezależnienie kompetencyjne stanowiska sekretarza (gminy, powiatu, województwa) od decyzji „upoważnieniowych” kierownika urzędu – na kształt stanowiska dyrektora generalnego w służbie cywilnej,
- rozstrzygnięcie regulacją ustawową prawa zaskarżenia postępowań dot. naboru urzędników – jednoznacznie do sądu cywilnego albo sądu administracyjnego,
- rezygnacja z „dodatków za wieloletnią pracę” kształtowanych w oparciu o ogólny staż pracy – w odniesieniu do możliwości tworzenia regulaminów wynagradzania, narzucanie ustawowo tego rodzaju składników wynagrodzenia jest archaizmem,
- wprowadzenie obowiązku wartościowania stanowisk pracy jako podstawy tworzenia taryfikatorów kwalifikacyjnych i wynagrodzeniowych,
- rezygnacja z „ocen okresowych” na rzecz tworzonych indywidualnie dla pracowników ścieżek kariery, programów rozwoju,
- wprowadzenie mechanizmów ustawowego obowiązku waloryzacji wynagrodzeń na poziomie corocznego minimum – analogicznie do rozwiązań dotyczących wynagradzania nauczycieli,
- rezygnacja z obowiązku tworzenia funduszu świadczeń socjalnych, z umożliwieniem takiego ich tworzenia lub zastępowania świadczeniami urlopowymi, jakie obowiązują u pracodawców spoza sfery budżetowej”.

Powyższe spostrzeżenia można skomentować następująco. Po pierwsze, wniosek dotyczący likwidacji dodatków stażowych jako relikwyt prawny jest sprzeczny z postulatem autorów, aby wprowadzić ustawową waloryzację wynagrodzeń. W tym przypadku pojawia się kwestia automatycznego wzrostu wynagrodzeń, a nie wykorzystywanie funduszu wynagrodzeń dla najlepszych i najbardziej efektywnych pracowników. Po drugie, rezygnacja z systemu ocen okresowych na rzecz ścieżek karier jest działaniem niespójnym systemowo, bowiem ocena jest kluczowym elementem planowania ścieżek kariery pracowników. Po trzecie, likwidacja funduszu świadczeń socjalnych pozbawi, zdaniem autorów, najbardziej potrzebujących pracowników możliwości dofinansowania istotnych z ich perspektywy aktywności. Praktyczne doświadczenia autorów wskazują, że problemem nie jest sam fundusz świadczeń socjalnych, ale system podziału środków dla każdego pracownika po równo. Działanie takie pozostaje w sprzeczności z fundamentalnym założeniem funduszu świadczeń socjalnych.

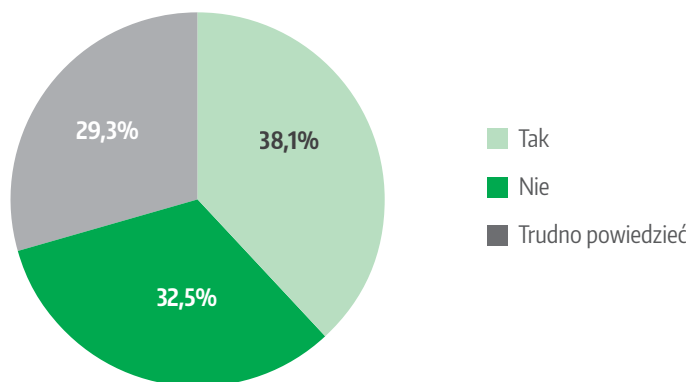
Reasumując analizę wypowiedzi respondentów, warto przywołać jeszcze dwie z nich. Nie odnoszą się one wprost do zakresu zadanego pytania, niemniej jednak są istotne z kontekście umiejscowienia i roli pracowników samorządowych. Jak podkreślił jeden z badanych: „praca w administracji to przede wszystkim służba społeczeństwu, a nie nastawienie na zyski finansowe i możliwości wykorzystywania przywilejów”. Inny z kolei podsumował swoje rozważania stwierdzeniem, że „pracownicy samorządowi powinni być urzędnikami służby cywilnej”.

Rozdzielność stanowisk politycznych od urzędniczych

W osobnym pytaniu w ankiecie respondenci mogli ocenić, na ile w ich urzędach zostało zapewnione rozdzielenie stanowisk o charakterze politycznym od pozostałych.

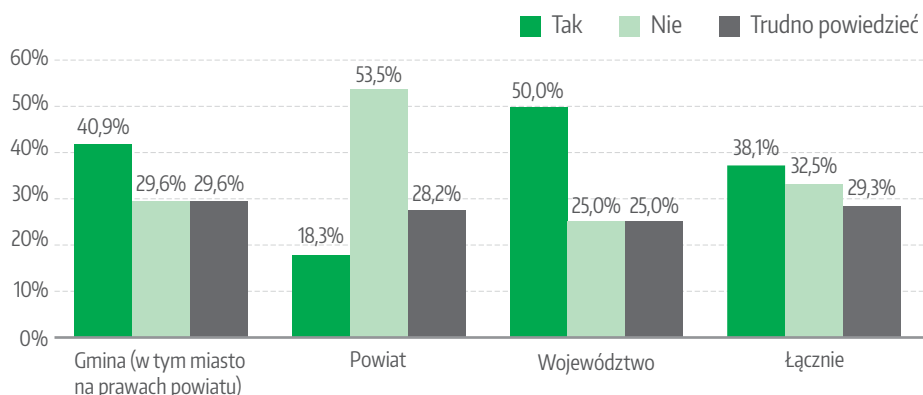
Opinie dotyczące stopnia zachowania ww. rozdzielności są wyraźnie niejednoznaczne. Odsetek osób zgadzających się z tym, że rozdzielność ta jest zachowana jest niewiele wyższy od odsetka tych, którzy twierdzą odwrotnie (odpowiednio 38% i 32%). Ponadto udział tych, którzy nie mają zdania w ww. sprawie jest to bardzo wysoki i wynosi prawie 30%. W tym kontekście warto odwołać się do wyników szczegółowych, które mogą mieć charakter wyjaśniający w stosunku do ww. rezultatów.

Wykres 64. Rozdzielność stanowisk politycznych i urzędniczych – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 65. Rozdzielność stanowisk politycznych i urzędniczych – perspektywa szczebla samorządowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

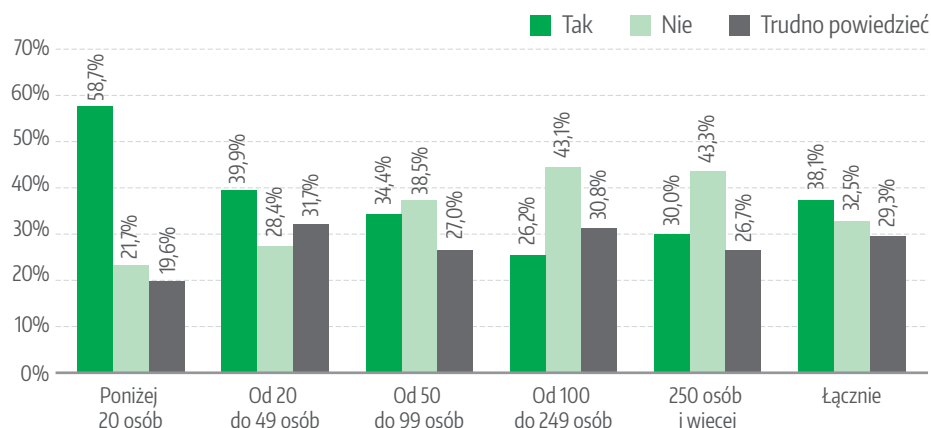
Spojrzenie na kwestię rozdzielenia stanowisk politycznych i urzędniczych z perspektywy szczebla samorządu wyraźnie wskazuje na fakt, że respondenci z powiatów najczęściej twierdzą, że taka rozdzielenie nie jest zachowana. Ponad 50% spośród nich zauważa problem braku adekwatnego oddzielenia stanowisk o charakterze politycznym od pozostałych istniejących w urzędzie.

Z kolei na szczeblu gmin obserwuje się odwrotną tendencję. Wyraźną przewagę mają ci respondenci, którzy uważają, że rozdział stanowisk ma miejsce (41%). Wciąż jednak niemal 30% jest przeciwnego zdania, zaś kolejne 30% nie potrafi się na ten temat wypowiedzieć.

Jedną z możliwych interpretacji tych wyników jest fakt, że powiatowy szczebel samorządu terytorialnego jest tym, na którym wyraźnie widać już obecność partii politycznych obecnych również na scenie ogólnopolskiej, a zarazem traktowany jest on przez nie jako synekura i „przechowalnia” dla osób związanych z określonym stronnictwem, a nie zaś dobieranych według klucza kompetencji.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę na brak pewności co do interpretacji treści pytania, nadanej przez respondentów. W związku z nepotyzmem dotyczącym polskiej samorządności już na najniższym szczeblu, wyniki ankiety w urzędach gmin mogą świadczyć o tym, że określenie „stanowiska polityczne” rozumiane jest jako „stanowiska związane z partiami politycznymi” – te zaś w niewielkim stopniu są obecne w życiu publicznym gmin, szczególnie tych najmniejszych. Na tym tle warto analizować odpowiedzi w przekrojach uwzględniających wielkość poszczególnych JST.

Wykres 66. Rozdzielność stanowisk politycznych i urzędniczych – perspektywa wielkości urzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych, w zależności od skali zatrudnienia w poszczególnych urzędach, zdaje się potwierdzać wskazaną wyżej prawidłowość. Im samorząd mniejszy, tym częściej respondenci uznają, że rozdzielność stanowisk politycznych od urzędniczych jest zapewniona. W przypadku urzędów zatrudniających mniej niż 20 osób, aż 60% respondentów uważa, że stanowiska polityczne i urzędnicze są w wystarczający sposób oddzielone.

Odsetek osób zgadzających się z twierdzeniem, że stanowiska polityczne i urzędnicze są w odpowiedni sposób rozdzielone, maleje wraz z wzrostem liczby osób zatrudnionych w urzędzie. W urzędach liczących 50 pracowników i więcej odsetek osób uważających, że taka rozdzielność nie jest zachowana, jest wyższy niż procent osób zgadzających się z tą opinią.

Warto zwrócić też uwagę, że niezależnie od wielkości urzędu, ok. 30% respondentów nie potrafi określić, czy rozdzielność jest zachowana, czy też nie (za wyjątkiem grupy urzędów najmniejszych, gdzie odpowiedni odsetek wynosi 20%). Może to świadczyć o pewnej abstrakcyjności tego pytania.

Tabela 30. Rozdzielność stanowisk politycznych i urzędniczych – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Wiejska	43,3%	24,3%	32,5%
Miejsko-wiejska	37,4%	38,2%	24,4%
Miejska	36,4%	37,9%	25,8%
Łącznie	40,9%	29,6%	29,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza opinii na temat rozdziału stanowisk w oparciu o rodzaj gminy nie jest zaskakująca. W gminach wiejskich respondenci dużo rzadziej dostrzegają problem niedostatecznego rozdzielania stanowisk politycznych i pozostałych. W gminach miejsko-wiejskich i miejskich istnieje niewielka przewaga tych, którzy uważają, że taki podział jest niewystarczająco zaznaczony.

Tabela 31. Rozdzielność stanowisk politycznych i urzędniczych – perspektywa województw

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	25,8%	48,4%	25,8%
kujawsko-pomorskie	39,3%	32,1%	28,6%
lubelskie	39,1%	30,4%	30,4%
lubuskie	33,3%	33,3%	33,3%
łódzkie	33,3%	33,3%	33,3%
małopolskie	45,5%	32,7%	21,8%
mazowieckie	31,2%	29,9%	39,0%
opolskie	53,3%	33,3%	13,3%
podkarpackie	39,4%	21,2%	39,4%
podlaskie	50,0%	21,4%	28,6%
pomorskie	46,7%	30,0%	23,3%
śląskie	33,3%	35,1%	31,6%
świętokrzyskie	30,0%	45,0%	25,0%
warmińsko-mazurskie	34,6%	42,3%	23,1%
wielkopolskie	52,3%	22,7%	25,0%
zachodniopomorskie	29,6%	44,4%	25,9%
Łącznie	38,2%	32,6%	29,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Istotne wydaje się również spojrzenie na dane dotyczące opinii na temat rozdzielności stanowisk politycznych i urzędniczych na poziomie poszczególnych województw. Zauważalne jest zróżnicowanie terytorialne w ww. zakresie. W niektórych województwach bardzo wyraźnie przeważa ta frakcja respondentów, która uważa istniejącą praktykę rozdziału urzędników i polityków za niewystarczającą. Są to województwa: dolnośląskie, zachodniopomorskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. Z drugiej strony, w województwach takich jak: podlaskie, wielkopolskie, opolskie, małopolskie i pomorskie, respondenci zdecydowanie częściej uznają, że taki rozdział jest zagwarantowany.

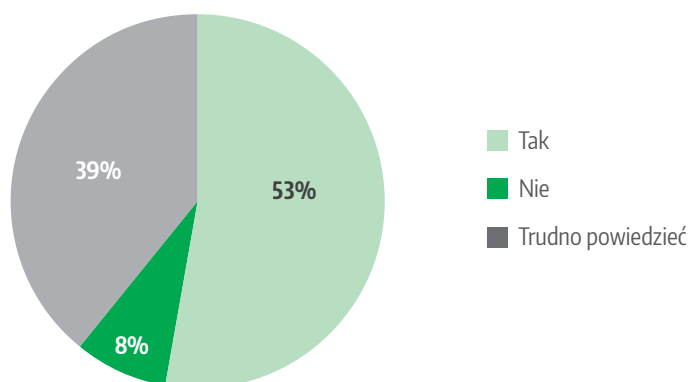
SAMORZĄDOWA SŁUŻBA CYWILNA

Odrębna część ankiety została poświęcona hipotetycznej możliwości rozszerzenia zasad obowiązujących obecnie członków korpusu służby cywilnej na pracowników samorządu terytorialnego. W pierwszej kolejności sformułowano pytanie ogólne dotyczące poparcia dla takiego rozwiązania. W kolejnych pytaniach uwzględniono to, w jakim stopniu, zdaniem respondentów, takie zmiany przyczyniłyby się do pojawienia konkretnych rezultatów w sposobie działania ich urzędów.

Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej

Okazuje się, że postulat wdrożenia zasad służby cywilnej dla pracowników samorządowych cieszy się poparciem ponad połowy ankietowanych (53%). Oponentów takiego rozwiązania jest bardzo niewiele (zaledwie 8%). Niepokojące jest jednak to, że niemal 40% osób odpowiadających na pytania w ankiecie, nie potrafi wyrazić zdania na ten temat. Może to oznaczać, że kwestie o które pytano są zbyt abstrakcyjne bądź niezrozumiałe dla respondentów. Może to też oznaczać, że sprawy te nie przedstawiają istotnego znaczenia dla respondentów.

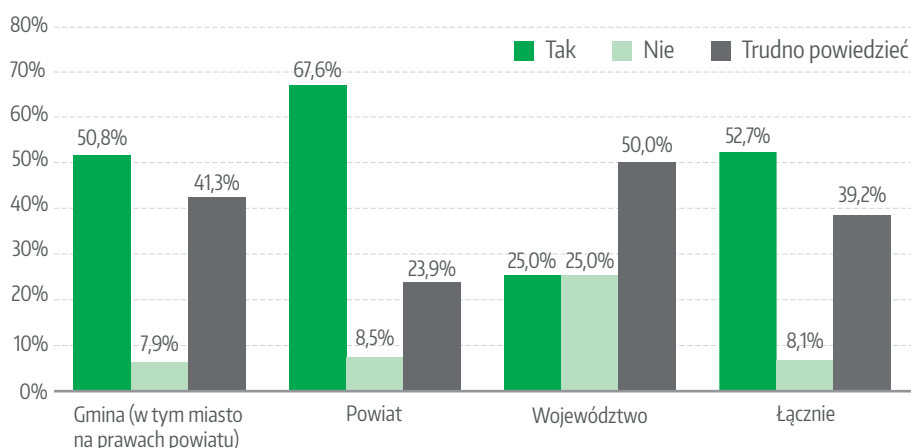
Wykres 67. Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej. Czy zgadza się Pan(i) z postulatem wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej opartej o zasady obowiązujące obecnie członków korpusu służby cywilnej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

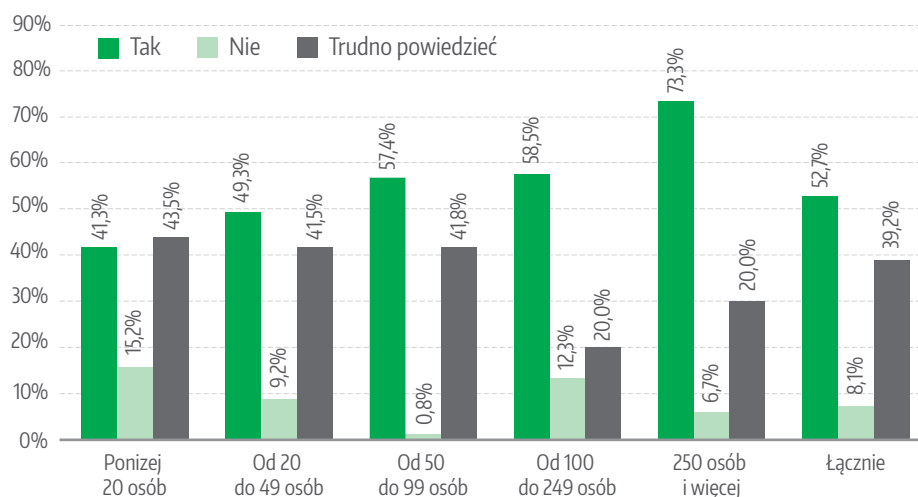
Z związku z powyższym warto odnieść się do szczegółowych wyników, analizując odpowiedzi w poszczególnych grupach respondentów. Spośród wszystkich szczebli samorządu, postulat wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej cieszy się najsilniejszym poparciem wśród respondentów z poziomu powiatów. Zgadza się z nim ponad 2/3 ankietowanych z ww. grupy. Jednocześnie, poparcie w gminach wynosi 51%. Od poparcia na poziomie powiatów różni się ono skalą odpowiedzi ambiwalentnych. Okazuje się bowiem, że w przypadku gmin aż 41% ankietowanych nie potrafi udzielić odpowiedzi na pytanie o ujednoczenie zasad służby cywilnej na pracowników samorządowych. W wypadku powiatów takie osoby stanowią tylko 24%.

Wykres 68. Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej – perspektywa szczebla samorządowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 69. Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej – perspektywa wielkości urzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza wyników ze względu na wielkość zatrudnienia w urzędzie, z którego pochodzi respondent, pozwala wyjaśnić, w pewnym sensie, istniejące zależności. Okazuje się, że im mniejszy urząd, tym większy odsetek odpowiadających na pytania nie potrafi określić swojego stosunku do wprowadzenia jednolitej samorządowej służby cywilnej. Jednocześnie, im większa jednostka samorządu terytorialnego, tym wzrasta też poziom akceptacji dla takiego rozwiązania. Poziom braku akceptacji dla takich rozwiązań jest względnie stały i w niewielkim stopniu zależy od wielkości urzędu (jedynie w grupie urzędów liczących od 50 do 99 pracowników nie identyfikuje się przeciwników ww. rozwiązania).

Tabela 32. Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Wiejska	47,2%	10,2%	42,6%
Miejsko-wiejska	51,2%	5,7%	43,1%
Miejska	66,7%	1,5%	31,8%
Łącznie	50,8%	7,9%	41,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analogiczne rezultaty obserwuje się w przypadku gmin w podziale na gminy wiejskie, wiejsko-miejskie i miejskie. Zwolennikami wprowadzenia jednolitych zasad jest 2/3 respondentów z gmin miejskich. Z kolei w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich takich osób jest jedynie ok. 50%.

W tym przypadku widoczna jest jednak także inna prawidłowość – mianowicie – w gminach wiejskich wyraźnie częściej niż w gminach miejskich pojawia się opozycja wobec wprowadzenia jednolitych zasad służby cywilnej w samorządzie. Choć nie jest to duża grupa (ok. 10%), to jednak – w porównaniu z gminami miejskimi, gdzie kontestatorów jest niewiele ponad 1% – zauważalna.

Tabela 33. Poparcie wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej – perspektywa województw

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
dolnośląskie	80,6%	0,0%	19,4%
kujawsko-pomorskie	42,9%	7,1%	50,0%
lubelskie	56,5%	4,3%	39,1%
lubuskie	53,3%	6,7%	40,0%
łódzkie	33,3%	11,1%	55,6%
małopolskie	56,4%	9,1%	34,5%
mazowieckie	54,5%	9,1%	36,4%
opolskie	60,0%	13,3%	26,7%
podkarpackie	48,5%	15,2%	36,4%
podlaskie	32,1%	7,1%	60,7%
pomorskie	60,0%	16,7%	23,3%
śląskie	54,4%	1,8%	43,9%
świętokrzyskie	55,0%	5,0%	40,0%
warmińsko-mazurskie	53,8%	11,5%	34,6%
wielkopolskie	43,2%	13,6%	43,2%
zachodniopomorskie	63,0%	0,0%	37,0%
Łącznie	52,8%	8,1%	39,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Perspektywa regionalna w spojrzeniu na kwestię ujednoczenia zasad służby cywilnej w samorządzie jest zróżnicowana. Największe poparcie dla wprowadzenia ww. rozwiązania wykazują dolnośląskie JST. Aż 80% spośród nich zgadza się z zawartym w pytaniu postulatem. W dalszej kolejności pojawiają się województwa zachodniopomorskie, pomorskie i opolskie. Wśród pozostałych warto zwrócić uwagę na takie, w których przeważa grupa niezdecydowanych. W województwach: podlaskim, łódzkim i kujawsko-pomorskim stanowią oni większość bezwzględna.

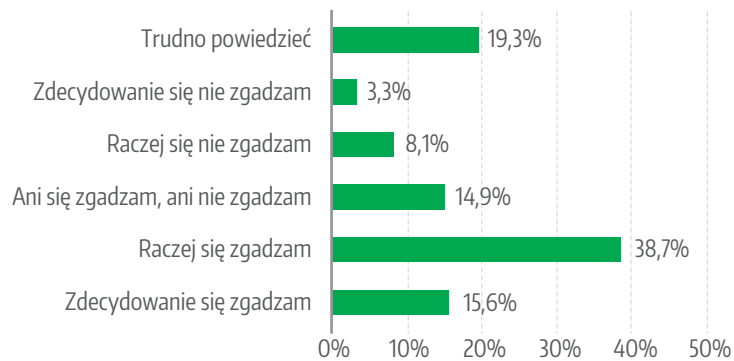
Opinie o skutkach wdrożenia samorządowej służby cywilnej

Osobną kwestię stanowi postrzeganie przez respondentów potencjalnych skutków wprowadzenia na poziomie samorządu jednolitych zasad służby cywilnej. W związku z tym, że dla wielu respondentów tematyka ta wydaje się być odległa (wysoki stopień ambiwalentnych odpowiedzi w pytaniu o generalną opinię na temat ujednoczenia zasad), warto przyjrzeć się temu, w jaki sposób postrzegają oni potencjalne konkretne rezultaty wprowadzenia takich rozwiązań.

Poprawa sprawności działania urzędu

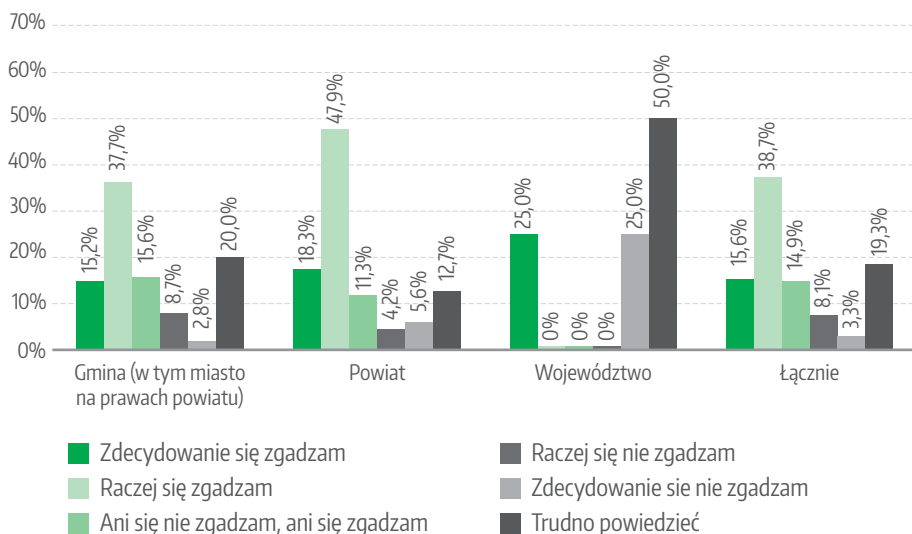
Pierwszym z potencjalnych rezultatów jest poprawa sprawności działania urzędu. W tym kontekście podkreśla się, że wprowadzenie jednolitych zasad dla całego korpusu urzędniczego na poziomie samorządów usprawniłoby sposób jego pracy. Analiza odpowiedzi na poziomie ogólnym wskazuje, że w opinii ponad połowy ankietowanych wdrożenie samorządowej służby cywilnej przyczyniłoby się do poprawy sprawności działania urzędów. Odwrotne zdanie deklaruje jedynie ok. 11% ankietowanych. Z kolei 15% respondentów wskazuje na odpowiedź ambiwalentną (ani tak, ani nie), zaś prawie 20% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 70. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 71. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę szczeble samorządu okazuje się, że większy stopień zgodności z tezą dotyczącą podniesienia sprawności działania urzędu w wyniku wprowadzenia jednolitych zasad służby cywilnej, można zauważyć na szczeblu powiatowym, niż w przypadku gmin. Taka poprawa sprawności nastąpiłaby zdaniem 2/3 ankietowanych z powiatów. W przypadku gmin jest to jedynie nieco ponad 50% osób. Różnica bierze się jednak nie tyle z dysproporcji w odsetku osób, których zdaniem sprawność urzędu nie uległaby poprawie, ale z tego, że na poziomie gmin większa grupa osób nie ma zdania na ten temat (20% odpowiedzi „trudno powiedzieć wobec 13% na poziomie powiatu; 16% odpowiedzi „ani tak, ani nie”, przy 11% w powiatach). Okazuje się więc, że

respondenci z gmin w większej liczbie przypadków nie potrafią odnieść się do ww. kwestii, co może być powodowane ich abstrakcyjnością i nieprzekładalnością w stosunku do codziennego funkcjonowania urzędu.

Tabela 34. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	8,7%	23,9%	21,7%	17,4%	6,5%	21,7%
Od 20 do 49 osób	14,1%	40,5%	13,1%	9,2%	3,3%	19,9%
Od 50 do 99 osób	19,7%	37,7%	20,5%	3,3%	0,0%	18,9%
Od 100 do 249 osób	13,8%	44,6%	12,3%	7,7%	6,2%	15,4%
250 osób i więcej	30,0%	33,3%	6,7%	3,3%	6,7%	20,0%
Łącznie	15,6%	38,7%	14,9%	8,1%	3,3%	19,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych w oparciu o podział na wielkość urzędu (liczbę zatrudnionych) pokazuje interesujące dane, potwierdzające już wcześniejsze obserwacje świadczące o niechęci mniejszych urzędów do zwiększania formalizacji działania. Okazuje się bowiem, że w grupie urzędów zatrudniających do 20 osób, istnieje największa opozycja wobec twierdzenia, że wprowadzenie jednolitych zasad służby cywilnej przyniosłoby usprawnienie pracy. Zaledwie 33% osób z tej grupy zgadza się, że to miałyby miejsce. Jednocześnie 24% uznaje, że ww. sprawność nie uległaby poprawie.

Kwestia ta wyraźnie odróżnia tę grupę od pozostałych. Wśród przedstawicieli urzędów zatrudniających od 20 do 49 osób zauważa się, że aż 55% zgadza się co do tego, że ujednoczenie zasad samorządowej służby cywilnej przyniosłoby zwiększenie skuteczności funkcjonowania. Podobne opinie pojawiają się w pozostałych grupach zatrudnienia – w urzędach największych (powyżej 250 osób) aż 63% zgadza się, że jednolity korpus służby samorządowej wiązałby się z wprowadzeniem usprawnień.

Niechęć najmniejszych urzędów do wprowadzania uniwersalnych zasad może być tłumaczona charakterem ich funkcjonowania. Niska liczba osób zatrudnionych w ww. jednostkach wynika z bardziej nieformalnej kultury organizacyjnej. Z tej perspektywy narzucanie dodatkowych, sztywnych reguł kojarzy się raczej ze zmniejszeniem sprawności niż jej polepszeniem. Z drugiej strony jednak wciąż – nawet w najmniejszych urzędach – liczba tych, którzy zgadzają się, że wprowadzenie służby cywilnej przyniesie usprawnienia przewyższa liczbę osób, które nie zgadzają się z tym twierdzeniem.

Tabela 35. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	12,1%	38,0%	15,4%	10,5%	3,9%	20,0%
Miejsko-wiejska	17,9%	38,2%	13,8%	7,3%	0,8%	22,0%
Miejska	24,2%	34,8%	19,7%	3,0%	1,5%	16,7%
Łącznie	15,2%	37,7%	15,6%	8,7%	2,8%	20,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

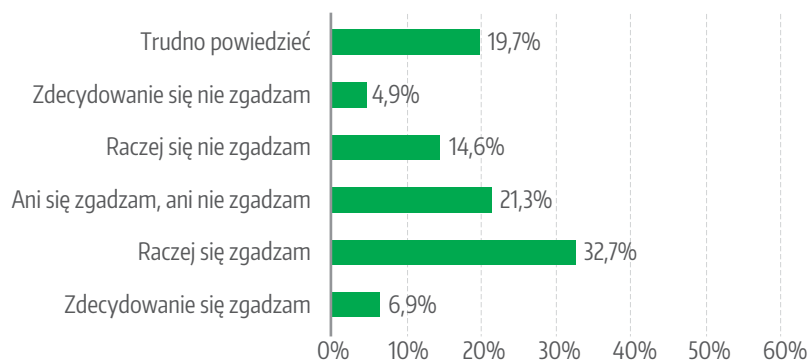
Potwierdzenie wcześniejszych wniosków przynosi analiza ze względu na rodzaj gminy. W tym kontekście okazuje się, że zarówno na wsi, jak i w mieście zdecydowanie dominują osoby uważające, że ujednoczenie zasad służby cywilnej przyniesie poprawę sprawności działania urzędu. W odniesieniu do wszystkich rodzajów gmin takie osoby stanowią większość bezwzględną. W miastach jednakże ich odsetek sięga 60%, w gminach miejskich zatrzymuje się zaś na poziomie 50%. W gminach wiejskich także stosunkowo najliczniejszą grupą osób jest ta, która nie zgadza się ze stwierdzeniem o poprawie sprawności w wyniku ujednoczenia zasad służby cywilnej. Ww. osoby stanowią niemal 15%, podczas gdy w gminach miejskich jest ich jedynie 5%.

Zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie

Potencjalnym skutkiem wdrożenia w samorządzie jednolitych zasad służby cywilnej jest również zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie. Zasady te mogłyby bowiem wprowadzać dodatkowe obostrzenia dotyczące procedur rekrutacji na wolne miejsca w urzędzie, co utrudniłoby decydom płynne gospodarowanie zasobami kadrowymi.

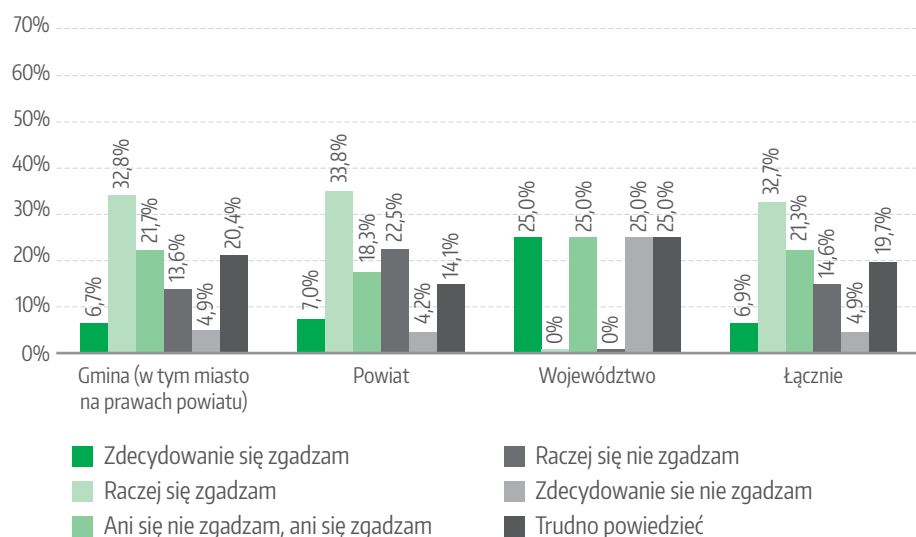
Wyniki dla całej badanej próby wskazują, że respondenci dostrzegają takie zagrożenie. Ze stwierdzeniem o zmniejszeniu elastyczności zatrudniania zgadza się ok. 40% ankietowanych. Z drugiej strony, ok. 20% z nich nie dostrzega tego typu zagrożeń. Liczna jest też grupa osób nie posiadających zadania w ww. kwestii, jak również tych niezdecydowanych. Łącznie ww. kategorie osób stanowią aż 40% wszystkich respondentów.

Wykres 72. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wykres 73. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę szczeble samorządu terytorialnego, okazuje się, że zarówno na poziomie gmin, jak i powiatów, grupa osób, która zauważa zagrożenie dla elastyczności zatrudniania w urzędach w związku z ewentualnym wprowadzeniem samorządowej służby cywilnej jest podobna i liczy ok. 40%. Zasadnicza różnica polega na tym, że w powiatach większość stanowi grupa nie podzielająca opinii o zagrożeniu dla elastyczności zatrudnienia (ok. 27% wobec 19% w gminach). W gminach zaś przeważa grupa niezdecydowanych i nie mających zdania.

Tabela 36. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	6,5%	30,4%	21,7%	8,7%	8,7%	23,9%
Od 20 do 49 osób	6,5%	32,4%	22,5%	14,4%	3,9%	20,3%
Od 50 do 99 osób	7,4%	35,2%	23,8%	11,5%	0,8%	21,3%
Od 100 do 249 osób	7,7%	32,3%	15,4%	21,5%	9,2%	13,8%
250 osób i więcej	6,7%	30,0%	10,0%	23,3%	16,7%	13,3%
Łącznie	6,9%	32,7%	21,3%	14,6%	4,9%	19,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Okazuje się również, że wielkość urzędu odgrywa niewielką rolę w przypadku obaw o elastyczność zatrudnienia. We wszystkich analizowanych grupach dominują bowiem respondenci, którzy dostrzegają zagrożenie dla elastyczności zatrudnienia. Wyjątkiem są przedstawiciele największych, zatrudniających ponad 250 osób urzędów. W tym przypadku aż 40% twierdzi, że elastyczność zatrudniania nie będzie zmniejszona w wyniku wprowadzenia jednolitych zasad służby cywilnej w samorządzie.

Warto zwrócić również uwagę na to, że im większy urząd, tym rzadziej respondenci odpowiadają w sposób ambiwalentny, bądź nie mają zdania.

Tabela 37. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	7,2%	33,1%	23,0%	12,8%	4,3%	19,7%
Miejsko-wiejska	4,1%	29,3%	23,6%	14,6%	4,9%	23,6%
Miejska	9,1%	37,9%	12,1%	15,2%	7,6%	18,2%
Łącznie	6,7%	32,8%	21,7%	13,6%	4,9%	20,4%

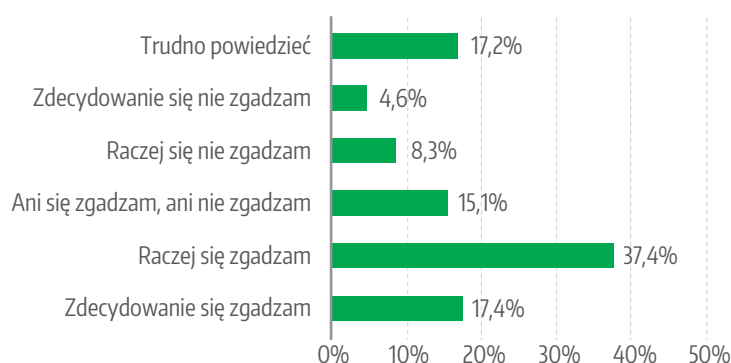
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza ze względu na rodzaj gminy pokazuje, że to przedstawiciele gmin miejskich mają największe obawy dotyczące elastyczności zatrudniania w ich jednostkach w kontekście unifikacji zasad samorządowej służby cywilnej. Niemal połowa z nich (48%) dostrzega zagrożenia w tym obszarze. Co ciekawe, obawy te są wyższe w wypadku gmin wiejskich (40%) niż w gminach miejsko-wiejskich (33%).

Poprawa kompetencji pracowników

W ramach niniejszego badania przyjęto, że wprowadzenie jednolitych zasad służby cywilnej dla samorządu mogłyby mieć również wpływ na poprawę kompetencji pracowników. W tym przypadku większość respondentów (55%) twierdzi, że tego typu zmiana nastąpiłaby. Z kolei przeciwnego zdania jest jedynie 13%. Dość liczebna jest ponadto grupa osób, która bądź to wyraża opinię ambiwalentną (ani tak, ani nie), lub nie ma zdania w ww. sprawie. Do tych kategorii należy łącznie ponad 30% osób.

Wykres 74. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa kompetencji pracowników – perspektywa ogólna

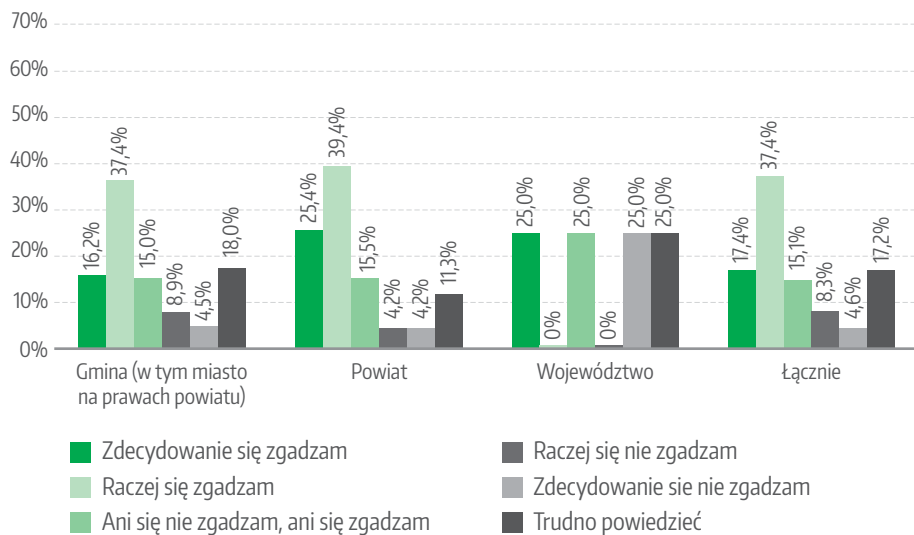

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Opinia o pozytywnym wpływie wdrożenia zasad samorządowej służby cywilnej na poprawę kompetencji pracowników dominuje w szczególności w powiatach. Wśród respondentów z tej grupy aż

65% osób zgadza się z ww. tezą. W gminach wciąż opinię tę podziela niecałe 55% respondentów. Na obydwu szczeblach samorządu osoby, które nie zgadzają się z tezą o wzroście kompetencji pracowników po wprowadzeniu zmian, stanowią margines (8% w powiatach, 13% w gminach).

Wykres 75. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa kompetencji pracowników – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podobnie jak w wypadku poprzednich pytań o skutki wprowadzenia jednolitej służby cywilnej, także przy odpowiedziach na pytanie o poprawę kompetencji urzędników, grupą wyróżniającą się są urzędy zatrudniające poniżej 20 osób. W tej części próby jedynie 40% osób zgadza się z tezą, że unifikacja samorządowej służby cywilnej przyniesie poprawę kompetencji jej pracowników. Aż 30% jest odmiennego zdania. Jednocześnie we wszystkich pozostałych grupach odsetek osób zgadzających się z tezą o poprawie kompetencji pracowników w wyniku proponowanych zmian wynosi od 55% do 63%.

Tabela 38. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa kompetencji pracowników – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	19,6%	19,6%	13,0%	17,4%	13,0%	17,4%
Od 20 do 49 osób	15,4%	39,5%	14,1%	7,8%	3,9%	19,3%
Od 50 do 99 osób	18,0%	39,3%	18,9%	7,4%	0,8%	15,6%
Od 100 do 249 osób	21,5%	35,4%	16,9%	4,6%	7,7%	13,8%
250 osób i więcej	23,3%	40,0%	10,0%	10,0%	6,7%	10,0%
Łącznie	17,4%	37,4%	15,1%	8,3%	4,6%	17,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W przypadku gmin różnice w postrzeganiu potencjalnych konsekwencji wprowadzenia korpusu służby cywilnej dla kompetencji pracowników są niewielkie. We wszystkich wyróżnionych grupach ponad 50% odpowiadających na pytania zgadza się z tezą, że taką konsekwencją będzie wzrost kompetencji. W gminach miejskich twierdzi tak 2/3 wszystkich respondentów.

Tabela 39. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: poprawa kompetencji pracowników – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	14,4%	37,4%	14,4%	10,2%	5,9%	17,7%
Miejsko-wiejska	15,4%	37,4%	18,7%	4,1%	1,6%	22,8%
Miejska	25,8%	37,9%	10,6%	12,1%	3,0%	10,6%
Łącznie	16,2%	37,4%	15,0%	8,9%	4,5%	18,0%

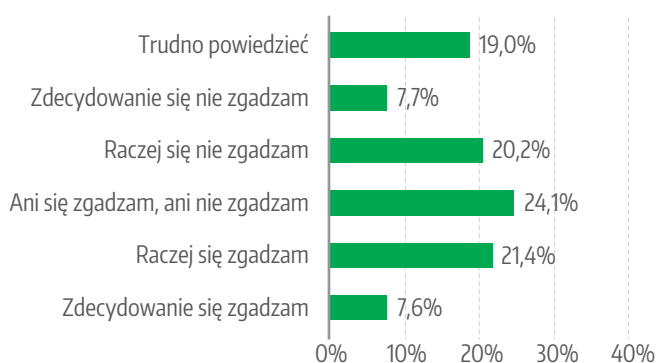
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zwiększenie biurokracji

Kolejnym zagadnieniem, wartym omówienia w kontekście wprowadzenia w Polsce samorządowej służby cywilnej, jest kwestia rozrostu biurokracji związanej z wprowadzeniem nowych regulacji. Teoretycznie możliwe jest, by dodanie obowiązków związanych z procedurami naboru i pracy urzędników, którzy staną się członkami korpusu służby cywilnej, przyniosło dodatkowe, niepożądane obciążenia biurokratyczne dla całego urzędu.

Okazuje się jednak, że respondenci z jednostek samorządu terytorialnego objętych badaniami, mają w tej sprawie bardzo podzielone zdanie. Tych, którzy zgadzają się z tezą o zwiększeniu biurokracji jest jedynie o jeden punkt procentowy więcej niż osób mających przeciwne zdanie (odpowiednio 29% i 28%). Jednocześnie aż 43% respondentów nie ma opinii na ten temat, bądź ma ona charakter ambiwalentny.

Wykres 76. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie biurokracji – perspektywa ogólna

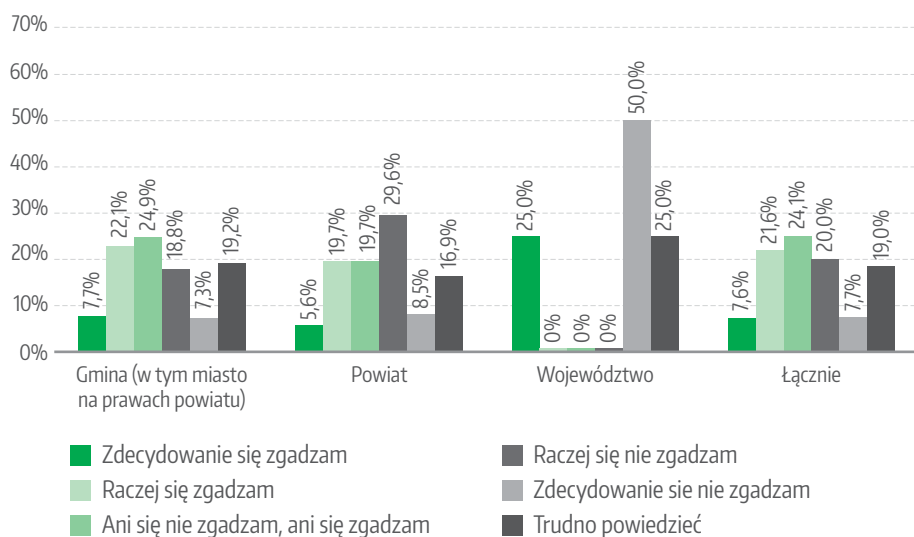

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych pod kątem odpowiedzi przedstawicieli poszczególnych szczebli samorządu wskazuje, że obawa o zwiększenie biurokracji w wyniku wprowadzenia samorządowej służby cywilnej

jest mniejsza na poziomie powiatów niż w przypadku gmin. Ok. 38% przedstawicieli powiatów nie podziela opinii, że ww. zmiany przyniosą zwiększenie biurokracji (25% zgadza się z tą tezą). W wypadku gmin aż 30% respondentów uważa, że wprowadzenie samorządowej służby cywilnej może przynieść zwiększenie stopnia zbiurokratyzowania urzędu (26% wyraża odwrotną opinię).

Wykres 77. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie biurokracji – perspektywa szczelbi samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Opinia w kwestii zwiększenia biurokracji w wyniku wprowadzenia służby cywilnej jest również uzależniona od wielkości urzędu. Podobnie jak w przypadku wcześniej omawianych pytań, największe obawy identyfikuje się wśród najmniejszych JST (37%). Z kolei w wypadku tych największych, respondenci raczej nie obawiają się wzrostu zbiurokratyzowania (20%). Jest to o tyle zrozumiałe, że w małych urzędach kultura organizacyjna pozwala na niwelowanie wielu procedur biurokratycznych dzięki osobistym relacjom pracowników i większemu zaufaniu pomiędzy nimi. Z kolei w jednostkach liczących powyżej 250 pracowników zmiany prawdopodobnie nie przyniosłyby zauważalnego dodatkowego obciążenia biurokratycznego, które zapewne jest już teraz dość wysokie.

Tabela 40. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie biurokracji – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	13,0%	23,9%	23,9%	13,0%	4,3%	21,7%
Od 20 do 49 osób	6,9%	22,9%	24,8%	19,0%	6,2%	20,3%
Od 50 do 99 osób	5,7%	20,5%	24,6%	20,5%	9,0%	19,7%
Od 100 do 249 osób	9,2%	21,5%	18,5%	30,8%	6,2%	13,8%
250 osób i więcej	10,0%	10,0%	26,7%	16,7%	26,7%	10,0%
Łącznie	7,6%	21,6%	24,1%	20,0%	7,7%	19,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zgodnie z ww. wzorcem, obawy dotyczące wzrostu biurokracji w wyniku utworzenia jednolitego korpusu samorządowej służby cywilnej są największe w gminach wiejskich – ok. 32%, wobec 28% w gminach miejsko-wiejskich i 24% w gminach miejskich. Jednocześnie w miastach dostrzega się bardzo silną reprezentację tych osób, które nie zgadzają się z zagrożeniem nadmiernej biurokracji – 41% respondentów (w gminach wiejskich i wiejsko-miejskich to jedynie 23-26%).

Tabela 41. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie biurokracji – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	7,5%	24,3%	26,6%	18,4%	4,6%	18,7%
Miejsko-wiejska	8,1%	20,3%	22,0%	18,7%	7,3%	23,6%
Miejska	7,6%	15,2%	22,7%	21,2%	19,7%	13,6%
Łącznie	7,7%	22,1%	24,9%	18,8%	7,3%	19,2%

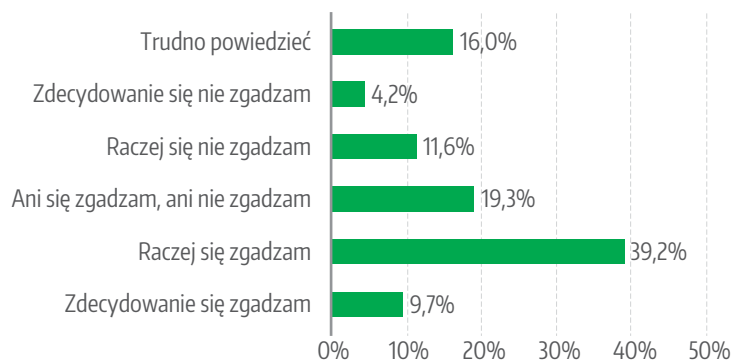
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zwiększenie przejrzystości działania urzędu

Potencjalną konsekwencją utworzenia w Polsce korpusu samorządowej służby cywilnej jest zwiększenie stopnia przejrzystości działania urzędu. Jasne reguły obowiązujące urzędników będących częścią korpusu powinny służyć maksymalnie zobiektywizowanej ocenie funkcjonowania JST.

Okazuje się, że prawie połowa wszystkich respondentów biorących udział w badaniu zgadza się, że takie mogą być konsekwencje planowanych zmian. Przeciwnego zdania jest jedynie 15% osób, zaś ok. 35% nie ma zdania bądź odpowiada ambiwalentnie: „ani tak, ani nie”.

Wykres 78. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa ogólna

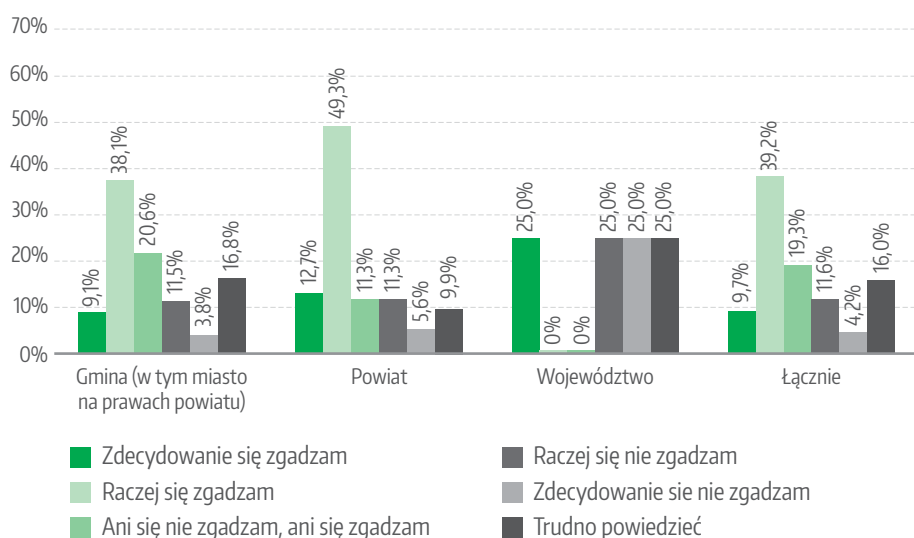

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań, to na poziomie powiatów częściej respondenci zgadzają się z tezą, że zmiany przyniosą poprawę istniejącego stanu rzeczy. Na tym poziomie samorządu aż 62% wszystkich ankietowanych zgadza się, że wdrożenie korpusu samorządowej służby cywilnej spowodowałoby zwiększenie przejrzystości działania urzędu. Z kolei ok. 16% osób uważa odwrotnie.

Na poziomie gmin mniejszy odsetek osób zgadza się co do tego, że jednolite zasady służby cywilnej poprawiłyby przejrzystość. Wciąż jednak jest to niemal połowa wszystkich ankietowanych z tej grupy. Zdanie odmienne wyraża ok. 15%. Znaczenie większe niż w przypadku powiatów odsetek osób wskazuje natomiast na brak opinii w tej sprawie, bądź na stanowisko wyrażone jako „ani tak, ani nie” (łącznie 37%, przy 20% na poziomie powiatów). Oznaczać to może brak zainteresowania tą tematyką ze strony przedstawicieli najniższego szczebla samorządów, bądź nadmierną abstrakcyjność tematu dla tej grupy.

Wykres 79. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wnioski płynące z analizy danych w podziale na wielkość zatrudnienia w danej JST nie są szczególnie zaskakujące, zwłaszcza w świetle wcześniejszych analiz. Tak jak i w innych przypadkach, najliczniejszą grupę kontestatorów zmian stanowią osoby reprezentujące jednostki zatrudniające nie więcej niż 20 osób. Odsetek tych, którzy uważają, że wprowadzenie korpusu samorządowej służby cywilnej nie przyczyni się do wzrostu przejrzystości działania urzędu (32%) jest większy, niż odsetek tych, którzy w tej grupie uważają odwrotnie (35%). Tylko w tej grupie istnieje taka relacja. We wszystkich pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na wielkość zatrudnienia, liczba osób zgadzających się z poprawą przejrzystości przewyższa – i to wyraźnie – tych nie zgadzających się z tym twierdzeniem. W ww. grupach ok. 50% osób przyznaje, że korpus służby cywilnej przyczyni się do wzrostu przejrzystości, zaś odmiennego zdania jest ok. 15%. Wyjątek stanowi grupa z JST zatrudniających powyżej 250 osób. Tam znaczna część respondentów (27%) utrzymuje, że po wprowadzeniu proponowanych zmian, przejrzystość działania urzędu nie wzrośnie.

Tabela 42. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	6,5%	26,1%	17,4%	21,7%	13,0%	15,2%
Od 20 do 49 osób	8,5%	40,5%	19,9%	10,1%	3,3%	17,6%
Od 50 do 99 osób	12,3%	41,8%	19,7%	9,0%	2,5%	14,8%
Od 100 do 249 osób	9,2%	40,0%	20,0%	12,3%	4,6%	13,8%
250 osób i więcej	16,7%	33,3%	13,3%	20,0%	6,7%	10,0%
Łącznie	9,7%	39,2%	19,3%	11,6%	4,2%	16,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych ze względu na rodzaj gminy nie przynosi interesujących wniosków. Wyniki dla każdej z grup (gmin miejskich, wiejskich oraz miejsko-wiejskich) są podobne.

Tabela 43. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	7,5%	40,3%	20,3%	11,5%	4,3%	16,1%
Miejsko-wiejska	8,9%	35,8%	21,1%	10,6%	3,3%	20,3%
Miejska	16,7%	31,8%	21,2%	13,6%	3,0%	13,6%
Łącznie	9,1%	38,1%	20,6%	11,5%	3,8%	16,8%

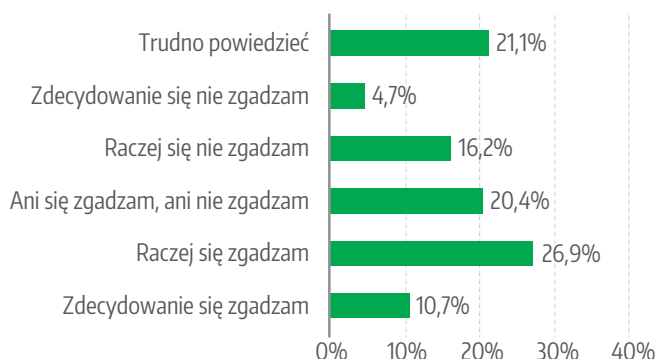
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników

Osobnym zagadnieniem, na które wpływ mogłoby mieć wprowadzenie zasad służby cywilnej dla pracowników samorządu, jest kwestia zwiększenia kosztów zatrudniania pracowników. Zasady służby cywilnej mogłyby narzucać nowe zobowiązania na pracodawcę, jakim jest samorząd. Stąd, finalnie zatrudnianie osób byłoby bardziej kosztochłonne, a w konsekwencji najprawdopodobniej niekorzystnie dla JST z finansowego punktu widzenia.

Wśród ogółu ankietowanych przeważa opinia – 37%, potwierdzająca ww. przypuszczenia. Odmiennego zdania jest ok. 21% osób. Znaczną grupę respondentów stanowią również Ci nie posiadający zdania, bądź odpowiadający niejednoznacznie („ani tak, ani nie”). Stanowi ona łącznie aż 41% badanych.

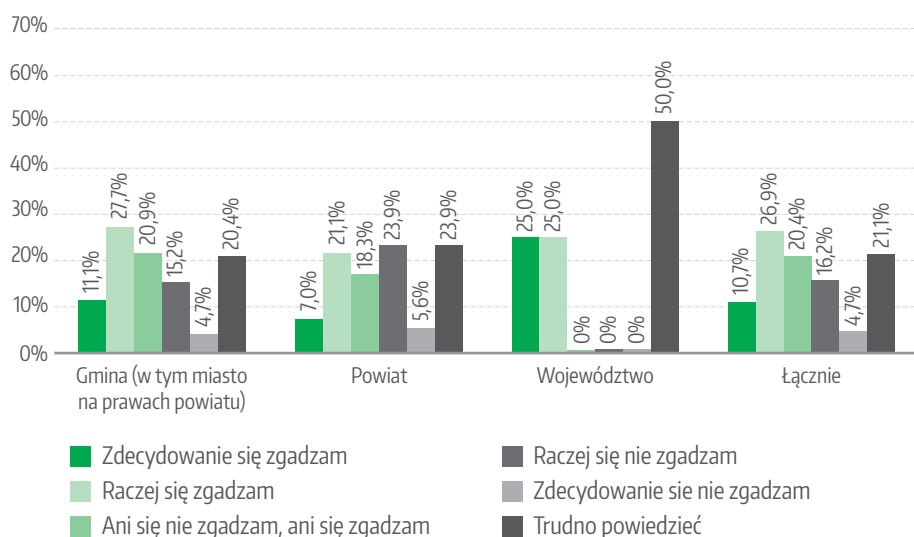
Wykres 80. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zwiększenia kosztów zatrudniania pracowników w efekcie zmian najbardziej obawiają się gminy (39%, odmiennego zdania jest 20%). W powiatach zjawisko to również występuje, jednak w mniejszym natężeniu (28%, odmiennego zdania jest 30%). Wynik ten jest zgodny z obserwowaną już wcześniej tendencją, zgodnie z którą na poziomie gmin respondenci częściej dostrzegają negatywne strony wprowadzenia korpusu urzędniczego w samorządzie.

Wykres 81. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W przypadku analizy ze względu na wielkość urzędu, okazuje się, że odsetek osób obawiających się zwiększenia kosztów zatrudniania pracowników w wyniku proponowanych zmian jest podobny we wszystkich jednostkach. W większości przypadków ok. 34-38% respondentów wskazuje

na istnienie takiego zagrożenia. Podobnie z analizą opartą o rodzaj gminy. Także i tu różnice w obawach dotyczących zmian są niewielkie – ok. 36-40% przedstawicielei gmin uważa, że zmiany podniosą koszty zatrudniania pracowników.

Tabela 44. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	17,4%	19,6%	26,1%	6,5%	10,9%	19,6%
Od 20 do 49 osób	8,5%	29,7%	19,9%	16,7%	4,2%	20,9%
Od 50 do 99 osób	12,3%	26,2%	19,7%	18,0%	0,8%	23,0%
Od 100 do 249 osób	10,8%	24,6%	18,5%	20,0%	9,2%	16,9%
250 osób i więcej	16,7%	16,7%	23,3%	10,0%	6,7%	26,7%
Łącznie	10,7%	26,9%	20,4%	16,2%	4,7%	21,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 45. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	11,1%	29,2%	21,3%	15,1%	3,6%	19,7%
Miejsko-wiejska	8,1%	28,5%	20,3%	13,0%	6,5%	23,6%
Miejska	16,7%	19,7%	19,7%	19,7%	6,1%	18,2%
Łącznie	11,1%	27,7%	20,9%	15,2%	4,7%	20,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

„Niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu”

Ostatnią kwestią ocenianą przez respondentów w kontekście skutków wdrożenia samorządowej służby cywilnej, było stwierdzenie, że taka reforma w istocie niczego by nie zmieniła. Odpowiedzi na to pytanie nie dają jasnego kierunku. Niemal połowa badanych wybrała w tym przypadku odpowiedzi, które oznaczają bądź brak zdania (24%), bądź wahanie (21%). Wśród pozostałych przeważa opcja, wedle której nie zgadzają się oni z tak postawioną tezą. Ponadto 30% osób uważa, że wprowadzenie samorządowej służby cywilnej przyczyniłoby się do zmian w praktyce funkcjonowania urzędu. Tezę mówiącą o braku realnych zmian popiera zaś łącznie 25%.

Wykres 82. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa ogólna

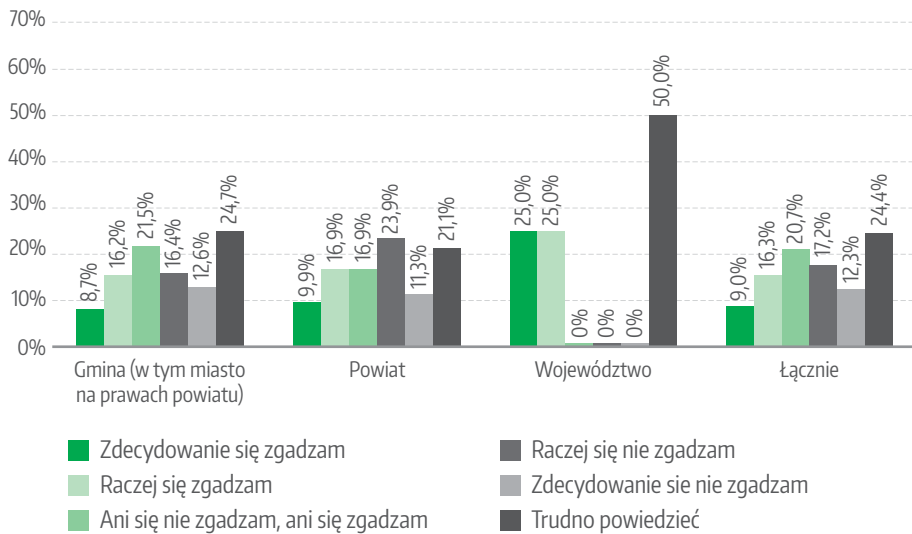

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zróżnicowanie odpowiedzi ze względu na szczebel samorządu jest niewielkie. W powiatach ok. 35% osób zgadza się, że wprowadzenie postulowanych zmian przyniosłoby realne efekty. Z kolei 27% osób sądzi, że nic by to nie zmieniło.

W gminach większy jest odsetek takich, którzy nie potrafią zająć jednoznacznego stanowiska. Z kolei 29% osób nie zgadza się ze stwierdzeniem, że wprowadzenie jednolitej służby cywilnej *de facto* nic nie zmieni. Tezę tę popiera 25% osób.

Wykres 83. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Interesująca na tym tle wydaje się analiza wyników dla grup zróżnicowanych według wielkości urzędu. Okazuje się, że można wyróżnić dwie grupy, które stosunkowo często twierdzą, że po wprowadzeniu proponowanych w badaniu rozwiązań, w istocie nic się nie zmieni. Są to urzędy najmniejsze oraz największe. Wśród respondentów z JST, w których zatrudniono mniej niż 20 osób, prawie 40% sądzi, że zmiany w istocie nie przyniosą żadnych efektów. Jednocześnie aż 33% osób z urzędów zatrudniających ponad 250 osób jest podobnego zdania. W pozostałych przypadkach liczba osób zgadzających się z twierdzeniem o braku zmian nie przekracza 30% (najmniej w grupie 50-99 pracowników – 18%, najwięcej w grupie 100-249 pracowników – 28%).

Warto jednak dodać, że podczas gdy w wypadku urzędów najmniejszych (do 20 osób) niezgodę ze stwierdzeniem o braku praktycznych zmian w funkcjonowaniu urzędu wyraża zaledwie 22% respondentów, o tyle w wypadku urzędów liczących powyżej 250 pracowników takich osób jest już 37%.

Tabela 46. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	26,1%	13,0%	15,2%	10,9%	10,9%	23,9%
Od 20 do 49 osób	8,2%	16,7%	21,9%	14,7%	13,4%	25,2%
Od 50 do 99 osób	4,1%	13,9%	23,8%	23,8%	9,8%	24,6%
Od 100 do 249 osób	9,2%	18,5%	15,4%	20,0%	10,8%	26,2%
250 osób i więcej	10,0%	23,3%	16,7%	20,0%	16,7%	13,3%
Łącznie	9,0%	16,3%	20,7%	17,2%	12,3%	24,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizę obrazującą fakt, że w mniejszych JST opinia na temat realnych zmian jest rzadsza niż w wypadku większych jednostek, potwierdzają częściowo dane dla różnych rodzajów gmin. W gminach wiejskich 27% respondentów uważa, że wprowadzenie samorządowej służby cywilnej nie przyniesie rezultatów (tyle samo jest przeciwnego zdania). W gminach miejskich zaś z tezą o braku realnych zmian zgadza się ok. 23%. Odwrotnego zdania jest natomiast 41% osób.

W wypadku gmin miejsko-wiejskich wyniki te są pośrednie. Największą grupą stanowią jednak Ci, którzy nie mają zdania, bądź wahają się co do ostatecznej odpowiedzi (łącznie 54%).

Tabela 47. Skutki wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Wiejska	10,8%	16,1%	22,6%	14,1%	13,8%	22,6%
Miejsko-wiejska	4,9%	16,3%	22,0%	16,3%	8,9%	31,7%
Miejska	6,1%	16,7%	15,2%	27,3%	13,6%	21,2%
Łącznie	8,7%	16,2%	21,5%	16,4%	12,6%	24,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Inne skutki wdrożenia samorządowej służby cywilnej

Celem, dla którego sformułowano ww. pytanie była chęć uzyskania informacji o możliwych skutkach wprowadzenia instytucji samorządowej służby cywilnej z perspektywy decydentów politycznych na różnych szczeblach samorządu terytorialnego. W ocenie badanych wprowadzenie samorządowej służby cywilnej na wzór służby cywilnej w administracji rządowej może mieć, zarówno skutki pozytywne, jak i negatywne. Wielu respondentów nie posiada jednak sprecyzowanego poglądu w ww. kwestii.

Jednym z głównych pozytywnych aspektów sygnalizowanych przez badanych może być zbudowanie systemowych rozwiązań dla wszystkich pracowników administracji publicznej, a tym samym zapewnienie równego traktowania w odniesieniu do wszystkich grup urzędniczych. W tym kontekście, w kategoriach szans jest postrzegane również potencjalne zwiększenie prestiżu pracowników samorządowych. Wśród korzyści pojawiają się także te wynikające z procesów zarządzania zasobami ludzkimi. Jak podkreślił jeden z badanych, wprowadzenie samorządowej służby cywilnej wpłynie na „ograniczenie przypadkowego zatrudniania, ujednoczenie zasad zatrudniania, wynagradzania oraz dokształcania różnych grup urzędniczych”. Kolejny z respondentów dodał, że przyjęcie tych zadań pozwoli na budowanie zespołu pracowników „świadomych ciągłego doskonalenia i podwyższania swoich kwalifikacji, bardziej pewnych swoich stanowisk przy zmianie władzy”.

Zwrócono również uwagę, że przyjęcie rozwiązań znanych ze służby cywilnej pozwoli na „zmniejszenie możliwości zatrudniania osób bez kwalifikacji”, „zmniejszenie nepotyzmu i uznaniowości w wynagradzaniu, ocenianiu”, a także „zwiększenie samodzielności pracowników w podejmowaniu decyzji”. Jeden z respondentów analizując korzyści z perspektywy urzędu i urzędnika podkreśla, że „dla urzędu korzyścią może być postawienie większych wymagań wobec kandydatów, ale dla pracowników byłaby to nobilitacja, w pewnym sensie też docenienie, a przede wszystkim stabilność zatrudnienia niezależna od wygrywającego wyborów wójta”.

Co ważne, wielu respondentów uważa, że wdrożenie samorządowej służby cywilnej przyczyni się do poprawy wizerunku urzędu i pracowników samorządowych w oczach obywateli, a tym samym wpłynie na poziom ich zaufania do instytucji samorządowych. Poprawa wizerunku pracowników samorządowych i urzędów ma być wypadkową większej liczby „przyjaznych urzędników” oraz wyższej jakości świadczonych usług publicznych.

Zdaniem jednego z uczestników badania „służba cywilna to dobra kadra w każdym nawet najmniejszym urzędzie, to walka z układami koleżeńskimi i wreszcie to przepis na niezależność i bezstronność urzędników w podejmowanych decyzjach, bez obaw o zwolnienie z pracy z powodów politycznych. Pewność zatrudnienia to także lepsza praca i mniejsza rotacja w urzędach, średnio co cztery lata wymienia się 1/3 składu. Najczęściej są to sekretarze bo jak powiedział jeden burmistrz „administracji można nauczyć się w dwa tygodnie” – „tu nic więcej nie można dodać !!!”

Warto także przywołać twierdzenie, iż „stworzenie korpusu pracowników samorządowych, którzy mieliby ustawowo zagwarantowane zatrudnienie niezależnie od zmian politycznych, spowoduje najprawdopodobniej, że pod względem merytorycznym zadania samorządu realizowane byłyby przez tych samych pracowników, posiadających większe doświadczenie, historyczną wiedzę, itd. Zasadniczo powinno to przełożyć się na podniesienie jakości pracy i wykonywanych zadań – przy założeniu, że korpus służby samorządowej miałby zachętę do pozostania w zatrudnieniu w administracji (np. ścieżki rozwoju, awansu, mianowanie, czy dodatkowe dni urlopu za wysługę lat, itp.)”

Konstatując prowadzone rozważania można przytoczyć wypowiedź jednego z ankietowanych, który podkreślił, że „wprowadzenie służby cywilnej w całej administracji na pewno przyniesie wiele dobrego a nie złego nie obawiałbym się wprowadzenia służby cywilnej”.

Z drugiej strony formułowane są stanowiska przeciwne, podkreślające, że „obecne regulacje w JST zapewniają prawidłowe funkcjonowanie jednostki” w związku z czym „nie należy demontować obecnie obowiązujących przepisów”, gdyż „wystarczająca jest ustawa o pracownikach samorządowych”. Inny respondent podkreśla, że „wprowadzenie do samorządów kolejnych tzw. „mądrych” rozwiązań, nikomu i niczemu nie służących” nie ma żadnego sensu.

Kolejną grupę potencjalnych problemów można określić jako organizacyjne. Zdaniem respondentów wprowadzenie samorządowej służby cywilnej wpłynie na „większe zbiurokratyzowanie administracji samorządowej, wobec której obywatele oczekują uproszczenia działania, ułatwienia dostępu itd.”, „przedłużenie terminu załatwianych spraw” oraz ogólną dezorganizację pracy urzędu. Podkreślono również, że „wprowadzanie dodatkowych rozwiązań pociąga za sobą często dodatkową biurokrację np. wprowadzanie dodatkowych uregulowań (regulaminów) w urzędzie”. Konsekwencją nadmiernej biurokratyzacji – zdaniem autorów – będzie spadek zadowolenia i satysfakcji mieszkańców. Problemy organizacyjne pojawiły się również w kontekście wielopoziomowości struktury zarządzania. W jednej z wypowiedzi stwierdzono bowiem, że „trudno sobie wyobrazić, żeby ktoś aż taką dużą masę pracowników i pracodawców ogarnął wszak samorządy mają samodzielność”.

Respondenci zwracali ponadto uwagę na aspekt finansowy związany z wdrożeniem instytucji samorządowej służby cywilnej. Jeden z badanych stwierdził, że „gminy nie stać na zatrudnianie korpusu urzędników służby cywilnej – większość [pracowników] w małych gminach pracuje za pensje niewiele przekraczającą najniższe wynagrodzenie. Nastąpiłoby również upolitycznienie urzędów, co w tej chwili raczej jest niezauważalne. Trudno będzie zwolnić osobę zatrudnioną z klucza a niekompetentną. Albo wszyscy będą urzędnikami zatrudnionymi w służbie cywilnej, albo nie powinno się robić kolejnej rewolucji, na którą nie stać budżetów”.

Z perspektywy samorządowców negatywne aspekty dotyczące wprowadzenia samorządowej służby cywilnej odnoszą się także do aktywności władzy wykonawczej na szczeblu rządowym. Ankietowani podkreślali bowiem, że „jeśli są to działania polityków, aby tworzyć kolejne pomysły na usprawnienie administracji to daleko od tego. Nie mam zaufania i potwierdza to praktyka. Można zrobić aplikacją urzędniczą w danym urzędzie przygotowując do służby w pewnej elastyczności do działania (np. duże urzędy powyżej 400 pracowników – same powinny opracować takie działania pracownik przygotowany nie wąsko, ale trochę szerzej nie tylko skończona administracja i to wystarczy ??). Aplikacja co najmniej powinna trwać 3 lata i dopiero potem jest urzędnikiem z certyfikatem i to jeśli będzie zachowany standard kompetencji pozwala również na aplikowanie do innych urzędów już bez naboru i zbędnego stresu, opinie pracownicza w służbie samorządowej (w danym urzędzie) co najmniej raz w roku. Stałe doksztalcanie i szkolenia – ścieżka zawodowa”.

Inny badany uwypukla systemowy problem samorządu terytorialnego w Polsce. Jego zdaniem samorządy z nazwy „wcale nie są samorządne, bo każde ich zdroworozsądkowe działanie jest paraliżowane w większości absurdalnymi przepisami, uchwalanymi przez polityków i ich urzędników oderwanych w swojej bucie i próżności od realnego życia zwykłych obywateli”.

W innej wypowiedzi podkreślono, że „urzędy są miejscami pracy dla rodzin urzędujących wójtów i burmistrzów, nie liczą się kompetencje i wiedza, liczy się przynależność do rodziny czy

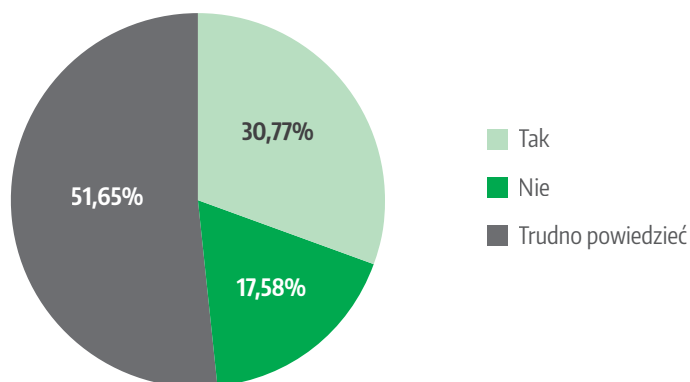
polityczna poprawność. Służba cywilna miała być wdrożona w 1999 r., tak się nie stało bo był wielki opór rządzących, którzy chcieli obsadzać stanowiska < swoimi >”.

Jedna ustawa o pracownikach administracji publicznej różnego typu

Swego rodzaju podsumowaniem pytań o możliwe konsekwencje wprowadzenia jednolitego korpusu służby cywilnej dla samorządu było pytanie o opinię na temat ewentualnego wprowadzenia jednej ustawy regulującej funkcjonowanie pracowników różnych typów administracji publicznej, w tym pracowników samorządowych.

Odpowiedzi w odniesieniu do ww. kwestii są niejednoznaczne. Ponad połowa ankietowanych uznała, że nie jest w stanie odpowiedzieć na to pytanie (brak zdania). Wśród pozostałych przewagę mają zwolennicy jednej ustawy, jednak nie są oni w zdecydowanej większości, stanowiąc jedynie 31% całości badanej próby, podczas gdy przeciwników jednej ustawy jest prawie 18%.

Wykres 84. Akceptacja dla konsolidacji korpusów urzędniczych – Czy uważa Pan(i), że wdrożenie, z zachowaniem systemowej autonomii jednostek samorządu terytorialnego, jednej ustawy o pracownikach różnych typów administracji publicznej w Polsce (rządowej, samorządowej i państwowej) byłoby celowe?

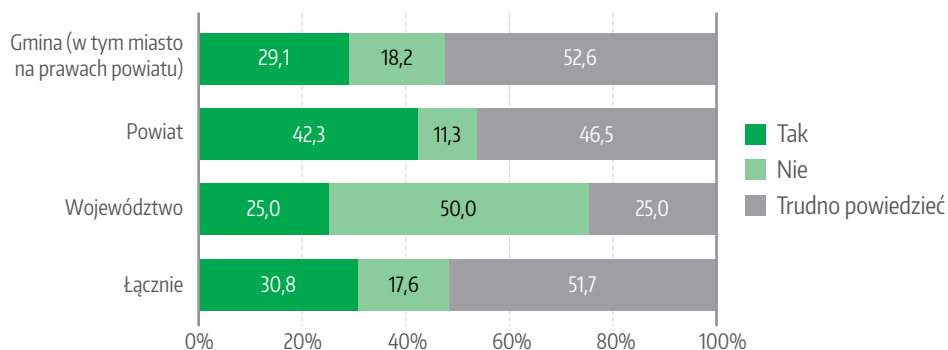

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych ze względu na szczebel samorządu pozwala stwierdzić, że zwolennicy jednej ustawy regulującej pracę wszystkich urzędników stanowią najliczniejszą grupę na poziomie powiatów – 42%. Za ledwie co dziesiątą osobą z ww. grupy jest takiemu rozwiązaniu przeciwna. Wciąż jednak najliczniejszą reprezentację stanowią osoby nie mające w ww. sprawie zdania.

W przypadku gmin mamy do czynienia z 29% zwolenników jednolitej ustawy urzędniczej, przy 18% przeciwników takiego rozwiązania. Prawie 53% przedstawicieli tego szczebla samorządu nie potrafi zająć w tej sprawie stanowiska.

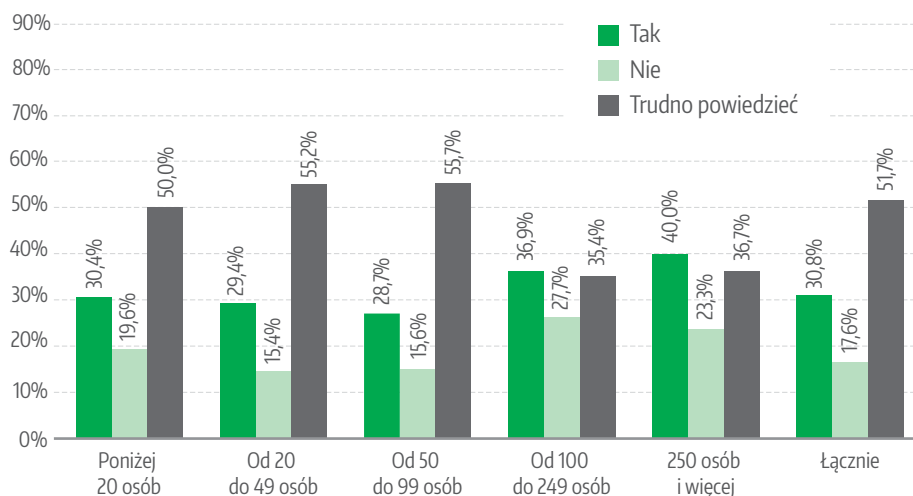
Wykres 85. Akceptacja dla konsolidacji korpusów urzędniczych – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę wielkość urzędu pod względem skali zatrudnienia zauważa się zależność dotyczącą malejącej liczby respondentów, którzy nie mają zdania na temat wprowadzenia jednolitych ustawowych zasad dla wszystkich urzędników wraz wzrostu zatrudnienia w JST. Z kolei wraz ze spadkiem liczby niezdecydowanych, dość równomiernie rośnie odsetek zwolenników i przeciwników ww. rozwiązania. Równocześnie na poziomie urzędów liczących powyżej 100 pracowników, odsetek osób popierających jedną ustawę przewyższa liczebność grupy deklarującej brak zdania w tej kwestii.

Wykres 86. Akceptacja dla konsolidacji korpusów urzędniczych – perspektywa wielkości urzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Podobną do zarysowanej powyżej zależność, można zaobserwować w przypadku różnego rodzaju gmin. W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich sytuacja jest podobna – zwolenników jednej ustawy jest więcej niż przeciwników. Największą grupę stanowią zaś niezdecydowani. W przypadku gmin miejskich osoby wskazujące odpowiedź: „trudno powiedzieć” wciąż dominują. W tym przypadku jednak liczba zwolenników ustawy osiąga poziom 35%.

Tabela 48. Akceptacja dla konsolidacji korpusów urzędniczych – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Wiejska	28,9%	17,0%	54,1%
Miejsko-wiejska	26,8%	19,5%	53,7%
Miejska	34,8%	21,2%	43,9%
Łącznie	29,1%	18,2%	52,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Opinie dotyczące konsolidacji korpusów urzędniczych

W ramach badania jedno z pytań miało na celu poznanie opinii respondentów na temat zasadności wprowadzenia w polskim systemie prawnym jednolitej pragmatyki urzędniczej. Udzielone odpowiedzi w wymiarze jakościowym potwierdzają co do zasady wyniki badania ilościowego. Większość respondentów nie posiada bowiem sprecyzowanego poglądu w tej sprawie. W opinii autorów wynika to przede wszystkim z braku wiedzy i informacji na temat potencjalnych korzyści płynących z konsolidacji funkcjonujących korpusów urzędniczych. Jest to niewątpliwie kluczowe wyzwanie dla Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, aby w sposób zrozumiały i przystępny prezentować korzyści organizacyjne, prawne i finansowe przyjęcia takiego modelu.

Respondentów, który wypowiedzieli się w analizowanej kwestii można podzielić na trzy zasadnicze grupy: zwolenników, przeciwników oraz zwolenników utrzymania obecnego *status quo*. Zastanawiającym jest fakt, że główną osią ogniskującą decyzję o akceptacji ww. propozycji lub jej odrzuceniu była odmienność (różnorodność) zadaniowa, organizacyjna i finansowa poszczególnych typów administracji. W tym kontekście zwolennicy podkreślali (o czym szczegółowo poniżej), że nie ma żadnych barier, zaś przeciwnicy zwracali uwagę na ich kluczowe znaczenie dla możliwości realizacji projektu konsolidacji korpusów urzędniczych. Zagadnienie to jest szczególnie interesujące w kontekście postrzegania kadr urzędniczych przez włodarzy samorządowych. Dla wielu z nich urzędnicy utożsamiani są wprost z realizacją konkretnych zadań samorządowych, przez co nie mogą być kwalifikowani jako strategiczny potencjał państwa polskiego. Zdaniem autorów badania problem postrzegania kadr urzędniczych (a w konsekwencji ich wykorzystywania do realizacji usług publicznych na rzecz obywateli) jest jednym z kluczowych wyzwań, przed którym stoi państwo polskie. Brak mechanizmów pozwalających na zwiększanie mobilności i efektywnej alokacji posiadanych zasobów przyczynia się bowiem do spadku jakości i terminowości realizowanych zadań, przy jednoczesnym wzroście kosztów funkcjonowania administracji publicznej jako całości.

Wśród zwolenników idei konsolidacji korpusów urzędniczych przeważały argumenty związane z uporządkowaniem systemu prawnego, zwiększeniem mobilności kadr urzędniczych, wzrostem jakości świadczonych usług publicznych, zwiększeniem zadowolenia obywateli ze sposobu wykonywania zadań czy też wprowadzeniem spójnych kryteriów jakościowych dla kandydatów do służby publicznej. W wymiarze systemowym respondenci zwracali uwagę na korzyści w postaci powstania korpusu profesjonalnych, bezstronnych i neutralnych politycznie urzędników przygotowanych do realizacji zadań państwa polskiego na różnych szczeblach.

Jeden z badanych stwierdził w tym kontekście, że „administracja publiczna rządowa samorządowa, państwowa realizuje podobne zadania, wymaga podobnych kompetencji urzędniczych co powoduje, że zarówno uprawnienia jak i obowiązki można formułować na takich samych zasadach”. Inny dodał trywialne, aczkolwiek celne stwierdzenie, że „wszyscy urzędnicy są funkcjonariuszami publicznymi i jest taki sam cel ich pracy” więc po co wprowadzać sztuczne podziały prawne? Inna grupa respondentów zwracała uwagę na inne korzyści płynące z konsolidacji aktów prawnych regulujących status różnych grup urzędniczych. Jeden z ankietowanych stwierdził, że po takim działaniu „nie byłoby podziału na urzędników lepszych i gorszych, zakończyły by się naciski polityczne”.

W ramach podsumowania stanowisk akceptujących propozycję konsolidacji korpusów urzędniczych w Polsce przytoczone zostaną wybrane wypowiedzi prezentujące w sposób usystematyzowany i spójny argumenty przemawiające na rzecz takiego rozwiązania. Jeden z respondentów podkreślił, że „pracownicy na stanowiskach urzędniczych zatrudnieni w różnych jednostkach administracji publicznej wykonują podobne czynności, pracują w zbliżonych systemach czasu pracy. Zasadnym byłoby objęcie tej grupy pracowniczej jedną ustawą”. Kolejny dodał, że „urzędnik wykonuje określone zadania bez względu na to, czy pracuje w instytucji posiadającej takie, czy inne kompetencje. Jest to zawód, którego miejsce wykonywania nie powinno decydować o tym czy regulacje dotyczące tych osób zawiera się w takim czy innym akcie prawnym”. W podobnym tonie brzmi wypowiedź kolejnego badanego, który podkreśla, że: „specyfika funkcjonowania każdej jednostki jest inna, jednak funkcjonowanie pracownika w jakiegokolwiek jednostce administracji publicznej jest zbliżone i nie widzę powodów dla innego traktowania i innych oczekiwań wobec pracowników administracji rządowej czy też samorządowej”.

Respondenci w swoich wypowiedziach zwracali również uwagę na konsekwencje płynące ze stanu obecnego. Podkreślali, m.in., że „w chwili obecnej uregulowania prawne ustaw dla poszczególnych typów administracji publicznej (rządowej, samorządowej, państwowej) są bardzo rozbieżne i zróżnicowane, czego efektem są zróżnicowane uprawnienia, pomimo dużych podobieństw w zakresie realizowanych zadań”.

Interesującą kwestię – aczkolwiek odbiegającą od zakładanego modelu funkcjonowania administracji publicznej w Polsce – poruszył jeden z badanych przedstawicielei samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego. Stwierdził on, że „zakładając rezygnację z obecnego modelu regulacji prawnej dotyczącej statusu pracowniczego urzędników samorządowych i przejście na rzecz powszechnego prawa pracy (Kodeksu pracy), przy uwzględnieniu samorządności poszczególnych jednostek i mechanizmów wyborczych organów stanowiących i wykonawczych (z postulatem wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych i bezpośrednich wyborów także starostów i marszałków województw), wprowadzone zostałyby naturalne mechanizmy wymuszające doskonalenie funkcjonowania urzędów, kompetencji ich pracowników jako element zachowania poparcia społecznego dla dobrze zarządzanych jednostek i ich kierowników”. Nie sposób odmówić racji tej wypowiedzi, jednak, zdaniem autorów, badania stosunki pracy funkcjonariuszy publicznych, w szczególności w zakresie odpowiedzialności, znacząco odbiegają od stosunków pracy pracowników sektora prywatnego, w związku z czym nie jest optymalnym modelem opieranie się na powszechnym prawie pracy.

Z kolei przeciwnicy konsolidacji korpusów urzędniczych w zdecydowanej większości podkreślali specyfikę, niezależność i różnorodność (systemową, organizacyjną, prawną i finansową) poszczególnych urzędów oraz segmentów administracji publicznej w Polsce. Jeden z ankietowanych stwierdził m.in., że „specyfika administracji samorządowej w dużym stopniu różni się od pracy w administracji rządowej oraz państwowej”. Kolejny dodał, że „wdrożenie jednej ustawy o pracownikach administracji rządowej, samorządowej i państwowej nie jest zasadne w związku

z różnym charakterem pracy na różnych szczeblach, kompetencjach pracowników i sposobem załatwiania petentów”. W tym kontekście respondenci formułowali wnioski o konieczności zachowania odrębnej pragmatyki urzędniczej. W znacznej mierze argumenty przeciwników procesów konsolidacyjnych powielały się, w związku z czym nie ma konieczności ich szczegółowego przytaczania. Warto jednak zaznaczyć, że wśród głosów pojawiały się również wnioski typu „jest dobrze po co psuć”.

Odnosząc się do potencjalnych problemów zidentyfikowanych w trakcie badania pokreślono m.in., że „głównym problemem byłoby ujednoczenie zasad i procedur ze względu na specyfikę działalności poszczególnych szczebli samorządu. To, co sprawdzi się w województwie nie ma się nijak do samorządu gminnego – procedury wprowadzane byłyby na siłę i zupełnie nieadekwatnie do potrzeb i uwarunkowań”. Potencjalnym problemem zidentyfikowanym przez respondentów był również „brak dotychczasowych przykładów funkcjonowania [korpusów urzędniczych] w systemie łączonym”. Twierdzenie to należy poddać w wątpliwość, bowiem co prawda na gruncie polskim nie wprowadzono takich rozwiązań, niemniej jednak funkcjonują one z sukcesem w demokracjach zachodnich.

Na zakończenie warto przywołać jeszcze jedną wypowiedź, która zawiera holistyczne spojrzenie na problem kadr urzędniczych w Polsce. Co prawda można dyskutować co do zasadności postawionych tez, jednak stanowisko to dość dobrze oddaje omawiany w niniejszym raporcie problem. Wypowiedź ta jest następująca: „pracowałem w służbie cywilnej w administracji państwowej i na stanowiskach urzędniczych w samorządzie terytorialnym (gminnym) na różnych stanowiskach i uważam, iż zdecydowanie efektywniejsza i skuteczniejsza w działaniu (bliżej ludzi) jest administracja samorządowa, ale w mojej ocenie praca w administracji państwowej jest mniej stresowa, spokojniejsza i zdecydowanie lepiej płatna. Pracownik samorządowy gminny pracuje pod bezpośrednią presją obywateli, którzy chodzą z pokoju do pokoju, często są obrażani m.in. za nieprecyzyjność przepisów ustawowych, a za swoją bardzo odpowiedzialną pracę otrzymują bardzo małe wynagrodzenie (gminy są biedne i zadłużone a w warunkach bardzo dużego bezrobocia Wójtowie Gmin zaniżają wynagrodzenie pracowników za rzetelnie wykonaną pracę). Pracownicy samorządowi w gminach odchodzą na emeryturę po 40-tu i więcej latach pracy przy zarobkach na poziomie 50% wynagrodzenia w stosunku do swoich kategorii (zaszeregowania). Jeżeli taka organizacja zadań administracyjnych wiąże się z pojęciem <demokracja> to należy jedynie wyrazić współczucie za los ww. pracowników”.

W stwierdzeniu tym jest dużo racji, jednak charakteryzowane zjawiska z pewnością cechują się większą liczbą zmiennych i zależnych. Generalizowanie i stereotypowe „szufladkowanie” pracowników bez efektywnych mechanizmów mierzenia jakości i efektywności pracy nie przyczynia się do budowy profesjonalnego korpusu urzędniczego.

Dla doprecyzowania jasności wyводу niezbędne jest odniesienie się autorów do przywołanej powyżej wypowiedzi. Po pierwsze, należy podkreślić, że system służby cywilnej w Polsce funkcjonuje w administracji rządowej, a nie państwowej. Pracownicy administracji państwowej (np. Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu czy Kancelarii Prezydenta) zatrudniani są w oparciu o inną pragmatykę urzędniczą wynikającą z przepisów ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Po wtóre, nie do końca trafnym jest twierdzenie autora wypowiedzi, iż praca w administracji państwowej jest „zdecydowanie lepiej płatna”. Co prawda występują sytuacje, w których wynagrodzenia w administracji państwowej i rządowej są wyższe niż w małych urzędach gminy, jednak często wynagrodzenia pracowników urzędów miejskich są wyższe od pracowników urzędów wojewódzkich, czy wojewódzkiej i powiatowej administracji zespolonej zatrudniającej dużą liczbę pracowników i urzędników korpusu służby cywilnej.

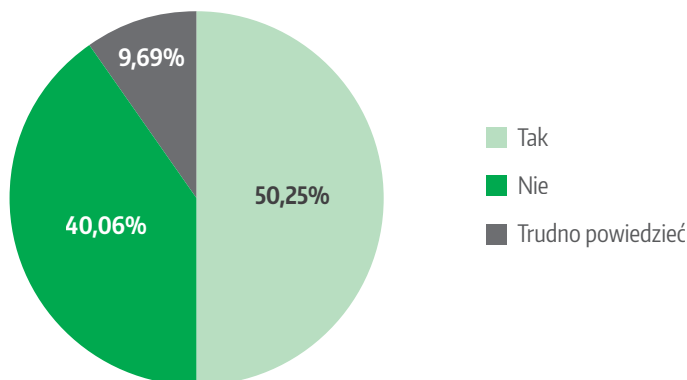
ZASOBY KADROWE W SAMORZĄDZIE

Respondenci biorący udział w badaniu odpowiadali również na pytania dotyczące kwestii zasobów kadrowych pozostających w gestii JST.

W pierwszym pytaniu wypełniający kwestionariusz odnosili się do możliwości kadrowych w stosunku do potrzeb w danym urzędzie. W przypadku tych pytań respondenci dużo rzadziej wybierali opcję: „trudno powiedzieć”. Dominowała odpowiedź, wedle której zasoby kadrowe urzędów są wystarczające (odpowiedziało tak 50% badanych). Równocześnie jednak 40% osób było zdania przeciwnego, twierdząc, że ich zasoby kadrowe nie wystarczają do realizacji określonych w ustawie działań.

Czy zasoby kadrowe są wystarczające?

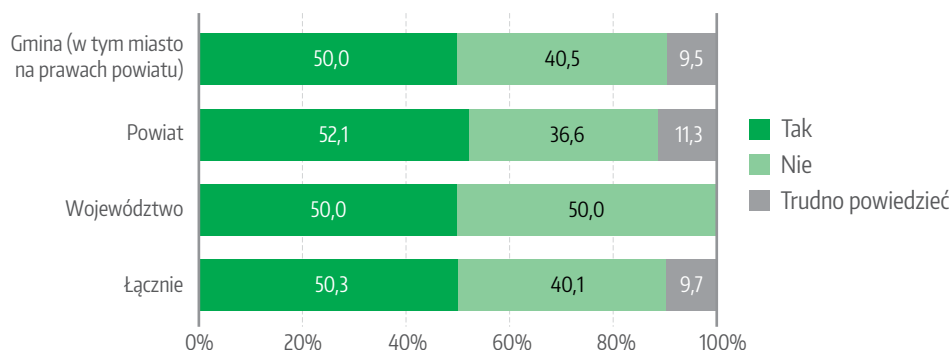
Wykres 87. Zasoby kadrowe w jednostkach samorządu terytorialnego – perspektywa ogólna: Czy zasoby kadrowe postawione do Pana(i) dyspozycji są wystarczające do realizacji ustawowych zadań?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując dane dotyczące zasobów z perspektywy jednostek samorządowych różnych szczebli okazuje się, że wyniki dla nich są niemalże identyczne. Brak jest istotnych różnic między odpowiedziami przedstawicieli gmin i powiatów. Taki sam schemat można wskazać również wśród odpowiedzi dotyczących województw (choć należy pamiętać, że wyniki dla województw oparte są o jedynie 4 obserwacje).

Wykres 88. Zasoby kadrowe w jednostkach samorządu terytorialnego – perspektywa szczebli samorządu

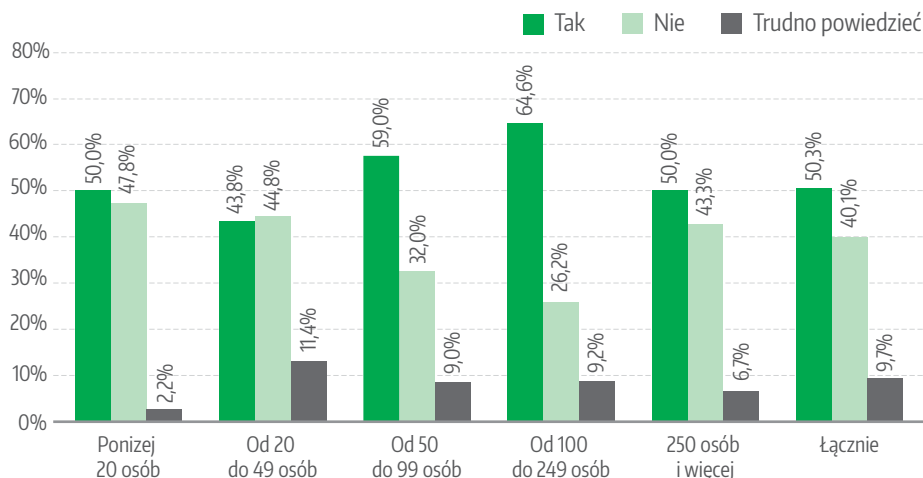
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Swego rodzaju wyjaśnienia dla zróżnicowania JST pod względem opinii na temat wystarczalności zasobów kadrowych, dostarcza analiza wielkości zatrudnienia w danej jednostce. Okazuje się, że samorządami, które deklarują najmniejszy problem z kadrami, są jednostki liczące 50-99 osób i 100-249 pracowników. W tej pierwszej grupie 59% osób twierdzi, że zasoby są wystarczające (32% jest przeciw), zaś w grupie drugiej – aż 65% zgadza się z ww. twierdzeniem (26% jest przeciwnego zdania).

Z kolei w JST zatrudniających 20-49 osób, większa liczba respondentów wskazuje, że nie dysponuje wystarczającymi kadrami, w porównaniu do tych deklarujących wystarczającą liczbę pracowników.

Zarówno w wypadku najmniejszych, jak i największych JST, wyniki nie są aż tak zróżnicowane. W jednostkach najmniejszych osób niezadowolonych z posiadanej liczby kadr jest niemal tyle, co zadowolonych. W instytucjach zatrudniających 250 osób i więcej, jedynie 50% respondentów wskazuje, że zasoby są wystarczające, zaś 43% uważa odwrotnie.

Wykres 89. Zasoby kadrowe w jednostkach samorządu terytorialnego – perspektywa wielkości urzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

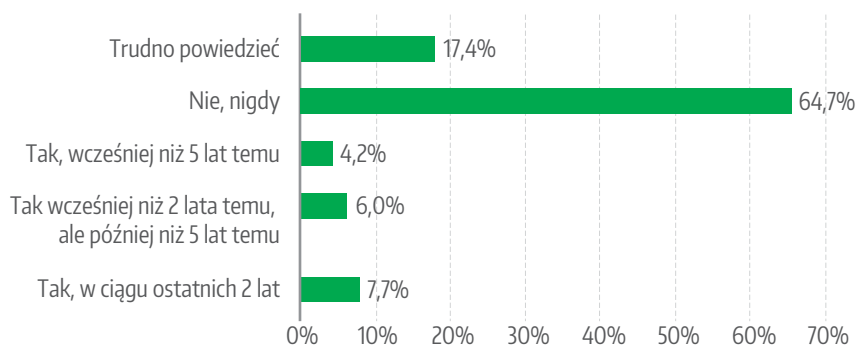
Analiza oparta o różne rodzaje gmin wskazuje, że nie występują na tym tle istotne różnice.

Badania obciążenia pracą

W nawiązaniu do pytania o to, czy posiadane zasoby kadrowe samorządów są wystarczające, w kwestionariuszu badawczym zamieszczono pytanie odnoszące się do prowadzenia przez JST badań obciążenia pracą zatrudnianych osób.

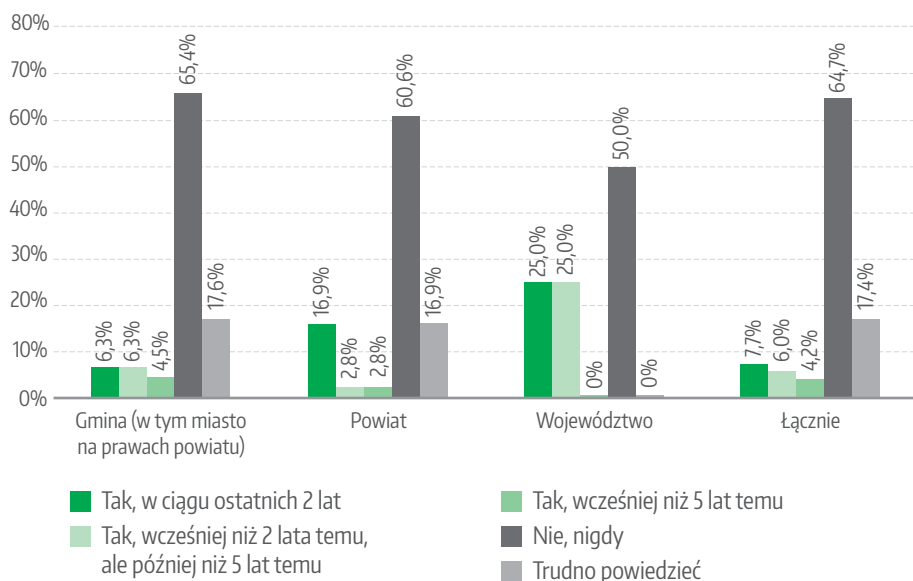
Wyniki badania są dość jednoznaczne. Przeprowadzenie takich badań zadeklarowało jedynie 18% spośród wszystkich ankietowanych. Z kolei aż 65% wprost stwierdziło, że takie badania nigdy u nich nie były realizowane. Oczywistą konstatacją jest to, że kadra zarządzająca urzędem wykorzystuje w ocenie natężenia pracy w większości wypadków nieoparte zobiiektywizowanymi kryteriami własne obserwacje.

Wykres 90. Badania obciążenia pracą – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Czynnik, jakim jest szczebel samorządu nie różnicuje w sposób szczególny wyników dotyczących badań obciążenia pracą. W powiatach takie badania były realizowane częściej, jednak różnice nie są znaczące. Dominującą odpowiedzią, zarówno w powiatach, jak i gminach, jest brak dotychczasowych badań w tym temacie.

Wykres 91. Badania obciążenia pracą – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Więcej informacji dostarcza spojrzenie na ww. kwestię z perspektywy wielkości urzędu. Nie powinno budzić zdziwienia, że badania natężenia pracą były realizowane najczęściej w największych jednostkach samorządu terytorialnego – takich, które liczą więcej niż 250 pracowników. Takie badania, według deklaracji, były realizowane w aż 38% urzędów.

Najrzadziej badania obciążenia pracą były realizowane w JST wyróżnionych jako te, w których pracuje 20-49 osób. Tylko w ok. 14% z nich prowadzono takie pomiary. W pozostałych typach urzędów (łącznie z najmniejszymi – do 20 pracowników), ok. 20% przedstawicieli deklaruje, że prowadzono badania obciążenia pracą.

Tabela 49. Badania obciążenia pracą – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	4,3%	10,9%	6,5%	65,2%	13,0%
Od 20 do 49 osób	5,6%	4,6%	3,6%	68,6%	17,6%
Od 50 do 99 osób	10,7%	7,4%	4,9%	60,7%	16,4%
Od 100 do 249 osób	12,3%	1,5%	3,1%	66,2%	16,9%
250 osób i więcej	13,3%	16,7%	6,7%	36,7%	26,7%
Łącznie	7,7%	6,0%	4,2%	64,7%	17,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę jedynie gminy i ich poszczególne typy, okazuje się, że najczęściej badania obciążenia pracą wykonywane były w gminach o charakterze miejskim. Takie deklaracje płynęły z ok. 30% tego typu podmiotów. Zarówno w gminach wiejskich, jak i wiejsko-miejskich, jedynie ok. 15% z nich wdrożyło tego rodzaju pomiar.

Tabela 50. Badania obciążenia pracą – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Tak, w ciągu ostatnich 2 lat	Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu	Tak, wcześniej niż 5 lat temu	Nie, nigdy	Trudno powiedzieć
Wiejska	5,2%	6,2%	3,9%	66,2%	18,4%
Miejsko-wiejska	7,3%	3,3%	4,1%	69,9%	15,4%
Miejska	9,1%	12,1%	7,6%	53,0%	18,2%
Łącznie	6,3%	6,3%	4,5%	65,4%	17,6%

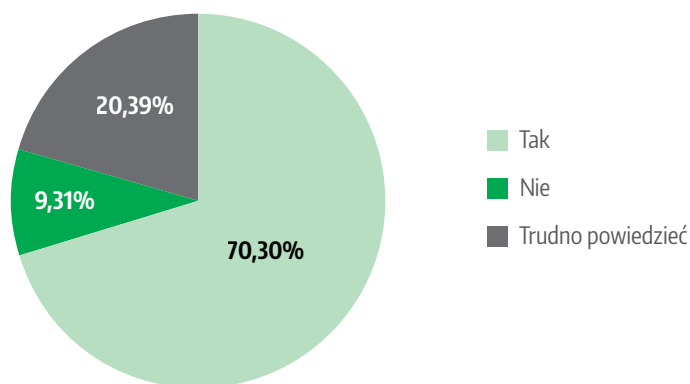
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

SAMORZĄDOWY KODEKS ETYCZNY

Jednolity kodeks etyczny dla wszystkich pracowników samorządowych

Czy uważa Pan(i) za zasadne przyjęcie wspólnego, jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych, który regulowałby m.in. takie kwestie jak konflikt interesów i przeciwdziałanie korupcji?

Wykres 92. Samorządowy kodeks etyczny – perspektywa ogólna

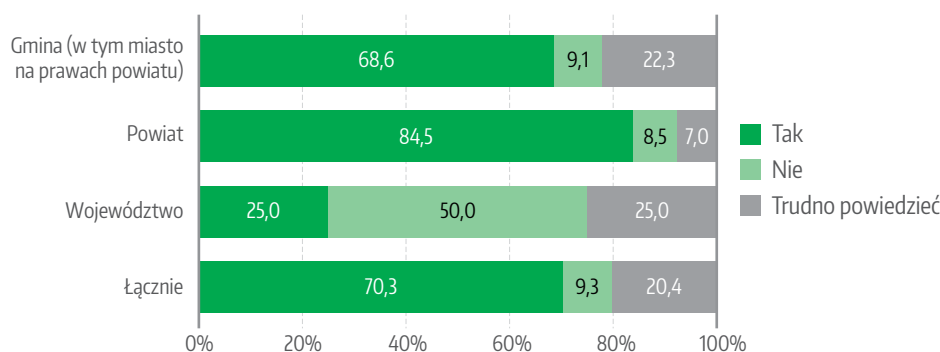

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Dane zaprezentowane na Wykresie 92. pokazują, że, wprowadzenie wspólnego i jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych popiera ponad 70% respondentów. Przeciwnego zdania jest niecałe 10%, zaś brak jednoznacznego stanowiska deklaruje nieco ponad 20% ankietowanych. Zdaniem autorów niniejszego opracowania, wyniki uzyskane w odpowiedzi na to pytanie powinny zostać wykorzystane przez ustawodawcę w celu wprowadzenia jednolitych zasad etycznych dla pracowników samorządowych. Doświadczenia części autorów wynikające z faktu zatrudnienia na stanowiskach menedżerskich w służbie cywilnej, pozwalają na stwierdzenie, że dokument taki porządkuje i systematyzuje sposób oceny poszczególnych zachowań. Co prawda dokument dedykowany dla służby cywilnej nie posiada części dotyczącej przeciwdziałania występowaniu konfliktu interesów oraz przeciwdziałania korupcji, nie mniej jednak jest to dokument, który należy ocenić pozytywnie.

Zdaniem autorów, warto rozważyć przyjęcie jednolitego dokumentu zawierającego wszystkie zasygnalizowane obszary (nawet wydanego w dwóch różnych aktach prawnych) dla wszystkich pracowników administracji publicznej. Aktualnie mamy do czynienia z sytuacją, w której pracowników urzędów państwowych nie obowiązują szczegółowe zasady postępowania etycznego. Kodeks taki nie jest również przyjęty w odniesieniu do członków gabinetów politycznych. Taki stan rzeczy należy ocenić jednoznacznie negatywnie.

Wykres 93. Samorządowy kodeks etyczny – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analiza danych w ujęciu typów urzędów wskazuje, że najwyższy poziom akceptacji dla przyjęcia wspólnego kodeksu etycznego deklarują przedstawiciele samorządu powiatowego (84,5%). Nieco niższy odsetek pozytywnych odpowiedzi odnosi się do samorządu gminnego. Co szczególnie zaskakujące, 50% respondentów reprezentujących samorząd województwa deklaruje brak poparcia dla omawianej inicjatywy. Trudno znaleźć racjonalne argumenty potwierdzające uzyskany wynik. Należy jednak mieć w pamięci wyniki odnoszące się do polityzacji administracji szczebla wojewódzkiego. Co prawda odsetek respondentów reprezentujących urzędy marszałkowskie nie pozwala na formułowanie wniosków i praw naukowych, niemniej jednak jest to fakt, który warto odnotować. Być może w ocenie respondentów reprezentujących urzędy marszałkowskie wprowadzenie sformalizowanego kodeksu etycznego wpłynie negatywnie na funkcjonującą elastyczność w zakresie realizacji procesów kadrowych, w szczególności związanych z zatrudnianiem pracowników.

Jak pokazują poniższe dane, wyższy poziom akceptacji dla przyjęcia wspólnego kodeksu etycznego reprezentują większe urzędy. Warto jednak podkreślić, że poziom negatywnych odpowiedzi jest zbliżony. W przypadku małych urzędów (do 100 pracowników) większy jest natomiast odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Zdaniem autorów, wynika to przede wszystkim z niższego poziomu wiedzy i świadomości pracowników na temat etyki. W tym kontekście jest to kolejne wyzwanie dla urzędów administracji rządowej wspierających rozwój samorządności w Polsce.

Uzyskane wyniki pokazują również, że najniższy odsetek przeciwników wspólnego kodeksu etycznego pracowników samorządowych w przypadku podstawowego szczebla administracji samorządowej deklarują respondenci z gmin miejskich (4,5%). Grupa ta jest równocześnie największym zwolennikiem wdrożenia takiego rozwiązania.

Tabela 51. Samorządowy kodeks etyczny – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	56,5%	10,9%	32,6%
Od 20 do 49 osób	68,3%	9,5%	22,2%
Od 50 do 99 osób	74,6%	6,6%	18,9%
Od 100 do 249 osób	78,5%	10,8%	10,8%
250 osób i więcej	76,7%	13,3%	10,0%
Łącznie	70,3%	9,3%	20,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Tabela 52. Samorządowy kodeks etyczny – perspektywa rodzaju gminy

Rodzaj gminy	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Wiejska	66,6%	9,5%	23,9%
Miejsko-wiejska	70,7%	10,6%	18,7%
Miejska	74,2%	4,5%	21,2%
Łącznie	68,6%	9,1%	22,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Opinie na temat wdrożenia jednolitego kodeksu etycznego

Celem pytania było pozyskanie uzasadnienia dla koncepcji wprowadzenia wspólnego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych. W wymiarze ilościowym ponad 70% badanych opowiedziało się za przyjęciem takiego dokumentu. Poniżej zaprezentowano zasadnicze argumenty przytaczane, zarówno przez zwolenników, jak i przeciwników ww. rozwiązania.

W opinii zwolenników wspólnego kodeksu etycznego przeważają argumenty związane z systematyzacją funkcjonujących zasad oraz standaryzacją kluczowych zasad etycznych. Jak to sformułował jeden z ankietowanych „etyka jest jedna” w związku z czym „nieefektywne jest wprowadzanie przez każdy urząd z osobna własnego kodeksu”. Respondenci podkreślali również pozytywny wymiar wdrożenia jednolitych standardów etycznych z perspektywy obywateli i „petentów”. Jak to stwierdzono w jednej z wypowiedzi „obywatel wiedziałby czego może wymagać od urzędników różnych szczebli administracji i miałyby to zgromadzone w jednym dokumencie obowiązującym całą administrację” W kontekście standaryzacji respondenci podkreślali m.in., że „obecnie większość urzędów posiada opracowane własne kodeksy etyczne w różnym stopniu uwzględniające najważniejsze zasady. Opracowanie jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich urzędów uporzędkowałoby najistotniejsze kwestie”.

Według jednego z badanych „kodeks etyczny wprowadzony np. rozporządzeniem z pewnością jest dobrym rozwiązaniem i ustala jednakowe reguły postępowania dla wszystkich. Stanowi granice, których nikt nie może przekroczyć, taki kodeks powinien zawierać sankcje, bo inaczej nie będzie przestrzegany. To dobry pomysł, tylko czy kiedyś będzie zrealizowany?!” W innej wypowiedzi sformułowano wymagania wobec takiego dokumentu. Zdaniem autora wypowiedzi wdrożenie wspólnego kodeksu etycznego jest zadane „pod warunkiem, że byłyby przejrzyste i zrozumiałe dla każdego pracownika, bez szczytnych haseł ale konkretny”.

Przeciwnicy wdrożenia wspólnych zasad etycznych zwracali uwagę na brak podstaw prawnych, odmienność poszczególnych urzędów (i typów urzędów) oraz niezależność samorządu terytorialnego. Wielu respondentów podkreślało, że kodeksem etycznym pracowników samorządowych jest ustawa o pracownikach samorządowych. Zwracano również uwagę, że „zbiurokratyzowanie wszystkiego to dodatkowe koszty. Zwiększenie gąszczy przepisów do niczego nie prowadzi”.

W kontekście niezależności samorządu terytorialnego jeden z badanych stwierdził, że „zakładanie jednolitych rozwiązań dla wszystkich jednostek, urzędów, prowadzi do utopijnych i nieadekwatnych do poszczególnych przypadków i sytuacji, regulacji prawnych. Opierając się na samorządności, jesteśmy zwolennikiem większej autonomii, elastyczności i swobody kształtowania zasad, także dotyczących wartości obejmowanych kodeksami etycznymi, przez każdą samodzielnie z instytucji, urzędu”.

W innych wypowiedziach, sklasyfikowanych przez autorów jako filozoficzno-religijne, podkreślano m.in., że „kwestie dotyczące przyjętych zasad winny być uregulowane w obowiązujących aktach normatywnych, a kwestie dotyczące przyjętych wartości mają charakter niematerialny, więc powinny przede wszystkim obowiązywać w sumieniu”. W innej wypowiedzi podkreślono, że „najlepszym kodeksem etycznym we wszystkich dziedzinach jest dekalog. Nie ma sensu tworzyć innych etyk dla usprawiedliwiania niecnych działań i zaniechań”.

Respondenci uczestniczący w badaniu zwracali również na fikcyjność skodyfikowanych zasad etycznych i moralnych. Podkreślali m.in., że „kodeks by istniał tylko na papierze, a nikt by tego kodeksu nie przestrzegał”. Stwierdzenie to jest co prawda trudne do akceptacji jednak jest ono powszechne w społecznej percepcji. W tym kontekście można skonstatować za jednym z respondentów, że „wszystkie kodeksy etyczne razem wzięte nie zastąpią naturalnej ludzkiej uczciwości”.

Podsumowaniem analizy wypowiedzi wszystkich respondentów jest ponadto fakt, iż w żadnej z nich nie pojawił się postulat konieczności odbycia szerszej dyskusji o dylematach etycznych i moralnych w samorządzie terytorialnym. Zdaniem autorów wynika to przede wszystkim z niskiego poziomu świadomości etycznej pracowników oraz braku wiary w możliwość wykorzystania etycznego zarządzania i postępowania w praktyce funkcjonowania poszczególnych urzędów.

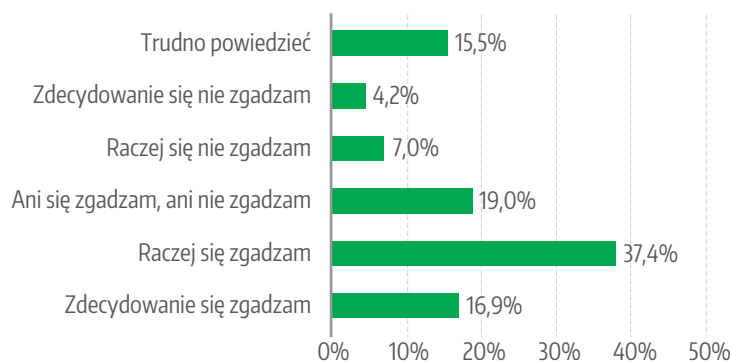
Skutki wdrożenia jednolitego kodeksu etycznego

W nawiązaniu do pytania dotyczącego postulatu wprowadzenia wspólnego samorządowego kodeksu etycznego, respondenci mogli odnieść się również do możliwych skutków tego rozwiązania.

Poprawa sprawności działania urzędu

Pierwszą spośród wskazanych kwestii była poprawa sprawności działania urzędu.

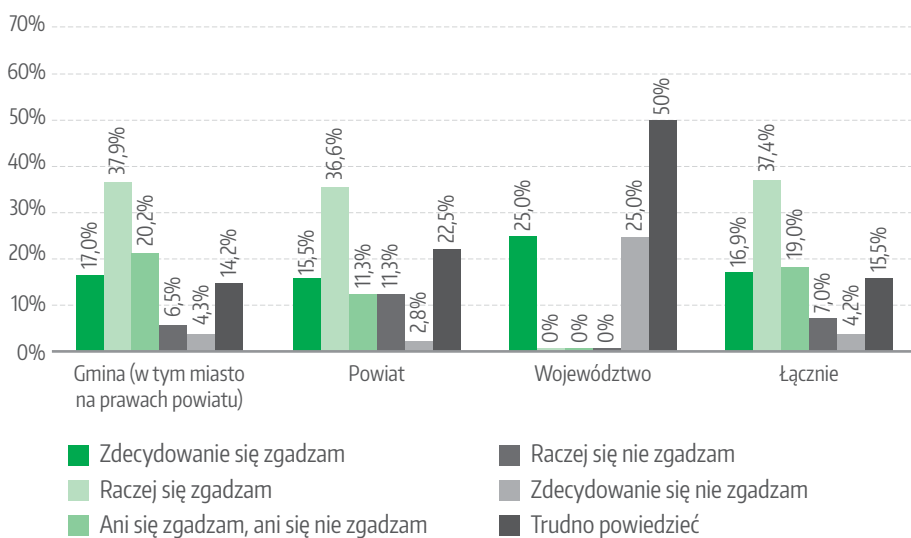
Wykres 94. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi na Wykresie 94. blisko 55% jednostek samorządu terytorialnego uważa, że wdrożenie wspólnego kodeksu etycznego w samorządzie terytorialnym przyczyni się do poprawy sprawności działania urzędów. Przeciwnego zdania jest ok. 11% respondentów. Brak precyzyjnej opinii w tym zakresie deklaruje ponad 15% badanych. Znaczący jest również odsetek odpowiedzi niepozwalających na poznanie opinii autorów. Blisko 1/4 zadeklarowała bowiem odpowiedź „ani się zgadzam, ani się nie zgadzam”.

Wykres 95. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując odpowiedzi sformułowane przez respondentów w ujęciu szczebla samorządowego należy stwierdzić, że największy odsetek jednostek udzielających nieprecyzyjną odpowiedź „trudno powiedzieć”, dotyczy urzędów marszałkowskich (50%) oraz samorządu powiatowego (22,5%).

Tabela 53. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: poprawa sprawności działania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	19,6%	26,1%	17,4%	10,9%	8,7%	17,4%
Od 20 do 49 osób	16,7%	38,6%	21,9%	5,6%	4,9%	12,4%
Od 50 do 99 osób	16,4%	42,6%	13,9%	5,7%	1,6%	19,7%
Od 100 do 249 osób	13,8%	35,4%	15,4%	15,4%	3,1%	16,9%
250 osób i więcej	23,3%	26,7%	20,0%	3,3%	3,3%	23,3%
Łącznie	16,9%	37,4%	19,0%	7,0%	4,2%	15,5%

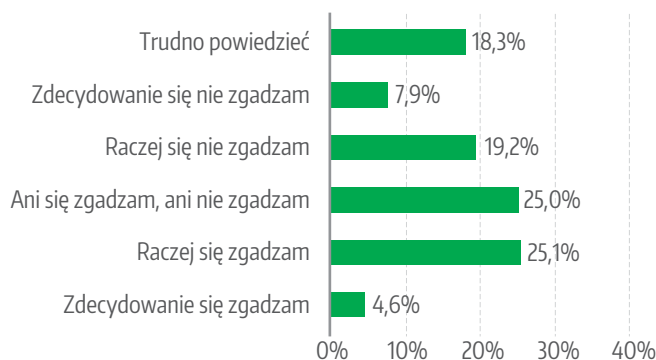
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Ujęcie omawianego zagadnienia w odniesieniu do wielkości urzędu mierzonej liczbą zatrudnionych pracowników potwierdza dotychczasowe obserwacje odnoszące się do stopnia rozwoju poszczególnych urzędów. Najbardziej rozwinięte pod kątem narzędzi i mechanizmów zarządczych oraz świadomości organizacyjnej są duże urzędy. Blisko 1/4 urzędów zatrudniających powyżej 250 pracowników zgadza się ze stwierdzeniem, że wdrożenie wspólnego kodeksu samorządowego przyczyni się do poprawy sprawności działania urzędu. Z twierdzeniem tym zdecydowanie nie zgadza się nieco ponad 3% respondentów z tego typu jednostek. Warto jednak podkreślić, że respondenci z tej grupy najczęściej udzielali odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Największy odsetek odpowiedzi „zdecydowanie się nie zgadzam” i „raczej się nie zgadzam” odnotowano w odniesieniu do urzędów zatrudniających poniżej 20 pracowników (8,7%) i (10,9%).

Zmniejszenie elastyczności sposobu wykonywania pracy

Wykres 96. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zmniejszenie elastyczności sposobu wykonywania pracy – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Drugie z założonych w badaniu twierdzeń zakładało, że wdrożenie samorządowego kodeksu etycznego przyczyni się do zmniejszenia elastyczności wykonywania pracy w poszczególnych urzędach. Ze stwierdzeniem tym zgadza się blisko 30% badanych urzędów. Przeciwnego zdania jest ok. 28% jednostek samorządowych. Blisko 45% nie posiada jasno sformułowanego poglądu odnośnie możliwych skutków wdrożenia samorządowego kodeksu etycznego w kontekście zmniejszenia elastyczności wykonywania pracy. Zamierzeniem tego pytania było poznanie opinii, czy w ocenie respondentów kodyfikowanie sfery wykonywania zadań przez pracowników może wpłynąć negatywnie na elastyczność w wyborze metod działania. Uzyskane odpowiedzi nie pozwalają na dokonanie jednoznacznej oceny. Pozwalają jednak na sformułowanie tezy, iż niezbędnym przed ewentualnym przyjęciem wspólnego kodeksu etycznego działaniem powinno być przeprowadzenie konsultacji połączonych z objaśnianiem celowości określania poszczególnych zasad i norm.

Analiza uzyskanych wyników w perspektywie typów urzędów nie pozwala na sformułowanie dodatkowych prawidłowości.

Tabela 54. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zmniejszenie elastyczności sposobu wykonywania pracy – perspektywa wielkości urzędu

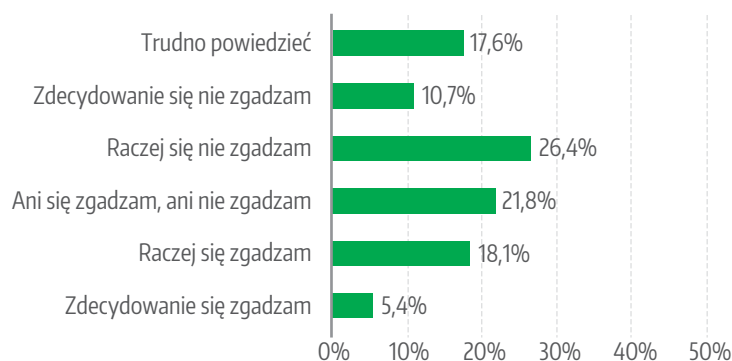
Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	4,3%	15,2%	34,8%	15,2%	6,5%	23,9%
Od 20 do 49 osób	3,6%	27,1%	27,8%	17,3%	7,2%	17,0%
Od 50 do 99 osób	5,7%	28,7%	20,5%	14,8%	9,0%	21,3%
Od 100 do 249 osób	4,6%	20,0%	20,0%	32,3%	7,7%	15,4%
250 osób i więcej	10,0%	16,7%	10,0%	33,3%	13,3%	16,7%
Łącznie	4,6%	25,1%	25,0%	19,2%	7,9%	18,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Warto jednak zauważyć, że w przypadku największych urzędów zatrudniających ponad 250 pracowników odnotowano największy odsetek respondentów, którzy twierdzą, że przyjęcie wspólnego kodeksu etycznego przyczyni się do zmniejszenia elastyczności sposobu wykonywania pracy (odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam”). Reprezentanci tej samej grupy są także największą grupą przeciwników takiego twierdzenia. Ponad 13% odpowiedzi brzmiało „zdecydowanie się nie zgadzam”. Świadczyć to może w ocenie autorów o braku praktycznej wiedzy na temat skutków wdrożenia kodeksów etycznych, zarówno w wymiarze celów, jak i efektów. Niezbędne jest również podkreślenie, że prawie 60% jednostek samorządowych zatrudniających poniżej 20 pracowników udzieliło odpowiedzi „ani się zgadzam, ani się nie zgadzam” oraz „trudno powiedzieć”.

Zwiększenie biurokracji

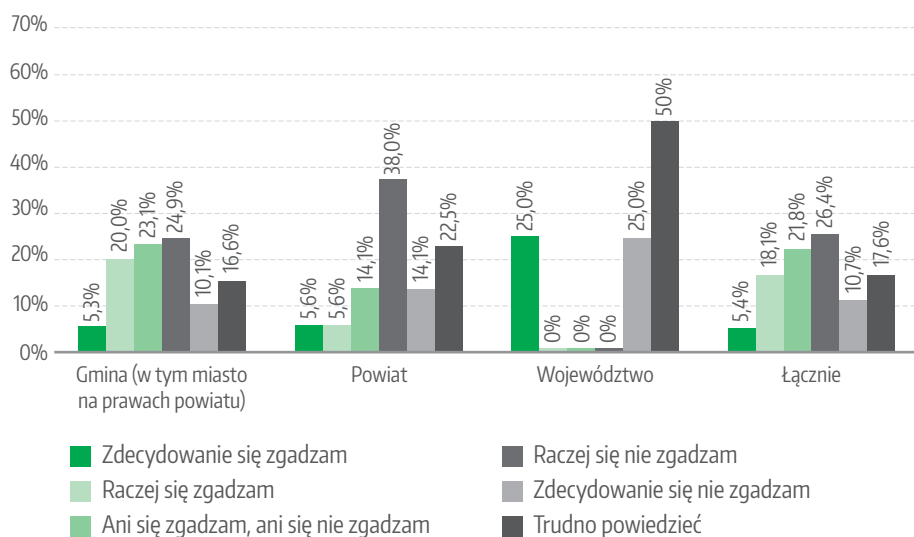
Wykres 97. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zwiększenie biurokracji – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Kolejne twierdzenie, zaprezentowane ankietowanym odnosiło się do wpływu wdrożenia samorządowego kodeksu etycznego na zwiększenie biurokracji w poszczególnych urzędach. Z twierdzeniem tym zgadza się 23,5% badanych. Przeciwnego zdania jest ponad 37% jednostek samorządowych. Niemożność jednoznacznego określenia skutków wdrożenia samorządowego kodeksu etycznego zadeklarowało 17,6% respondentów (odpowiedzi „trudno powiedzieć”), zaś brak opinii w tym zakresie nieco ponad 21%.

Wykres 98. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zwiększenie biurokracji – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Analizując uzyskane wyniki z perspektywy szczebli samorządu terytorialnego należy stwierdzić, że największy odsetek jednostek samorządowych, które nie zgadzają się z twierdzeniem, że wdrożenie samorządowego kodeksu etycznego przyczyni się do wzrostu biurokracji odnotowano w administracji powiatowej (52,1%). Największy odsetek zwolenników zaprezentowanego twierdzenia reprezentują samorzady gminne (25,3%) oraz wojewódzkie (25%).

Tabela 55. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zwiększenie biurokracji – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	10,9%	19,6%	21,7%	17,4%	8,7%	21,7%
Od 20 do 49 osób	5,6%	20,9%	24,5%	25,2%	7,5%	16,3%
Od 50 do 99 osób	4,1%	19,7%	18,9%	27,0%	9,8%	20,5%
Od 100 do 249 osób	4,6%	7,7%	16,9%	36,9%	16,9%	16,9%
250 osób i więcej	3,3%	3,3%	16,7%	26,7%	36,7%	13,3%
Łącznie	5,4%	18,1%	21,8%	26,4%	10,7%	17,6%

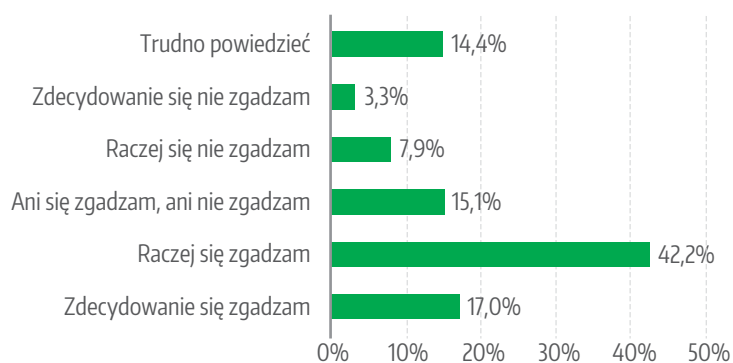
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Najwięcej zwolenników twierdzenia o wpływie wdrożenia kodeksu etycznego na zwiększenie biurokracji odnotowano w najmniejszych urzędach. Blisko 30% respondentów reprezentujących tę grupę udzieliło odpowiedzi, że zdecydowanie lub raczej zgadza się z zaprezentowanym twierdzeniem. W grupie najmniejszych urzędów odnotowano także największy odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Zdaniem autorów wynika to przede wszystkim z braku wiedzy na temat kodeksów etycznych, a tym samym ich roli w procesach zarządczych.

Najwięcej przeciwników omawianego twierdzenia odnotowano w przypadku największych urzędów, co potwierdza rysujący się trend w całym badaniu. Jak już podkreślano, świadczy to o większej świadomości pracowników i decydentów politycznych oraz wyższym poziomie dojrzałości organizacyjnej.

Zwiększenie przejrzystości działania urzędu

Wykres 99. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Założeniem kolejnego pytania była teza o możliwym wpływie kodeksów etycznych na zwiększenie przejrzystości działania urzędu. Z twierdzeniem tym zgodziło się blisko 60% badanych jednostek. Przeciwnego zdania było nieco ponad 10% badanych. Niecałe 15% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Analizując udzielone wyniki należy stwierdzić, że twierdzenie to uzyskało największe poparcie wśród wszystkich zaprezentowanych powyżej. Wynika to, zdaniem autorów, ze świadomości, iż kodeksy etyczne zawierają elementy określające sposób postępowania pracowników. To w konsekwencji prowadzi do budowania świadomości po stronie obywateli o posiadanych prawach i możliwościach reagowania. Nie bez znaczenia jest również restrykcyjny charakter kodeksów etycznych. Za złamanie obowiązujących zasad grozi odpowiedzialność dyscyplinarna.

W kontekście wyzwań na przyszłość należy z pewnością potraktować zbadanie wzajemnych zależności pomiędzy poszczególnymi twierdzeniami. Dla przykładu, w opinii respondentów wspólny kodeks etyczny przyczynia się do zwiększenia przejrzystości działania przy jednoczesnym wzmocnieniu biurokracji. Biurokracja w tym wymiarze może nabierać np. formy oświadczeń o niepozostawaniu w konflikcie itd. Nie jest to jednak *stricte* negatywny wymiar biurokracji, bowiem służy budowaniu przejrzystości działania. Warto przeanalizować te zagadnienia na wybranych przykładach urzędów, aby pozyskać możliwie duży zasób wiedzy przed decyzją o ewentualnym wdrożeniu wspólnego kodeksu etycznego dla pracowników samorządowych.

Analiza danych w podziale na szczeble samorządu terytorialnego nie pozwala na sformułowanie dodatkowych prawidłowości ani wniosków różnych od zaprezentowanych powyżej.

W kontekście podziału uwzględniającego wielkość urzędu, po raz kolejny uwidoczniła została zależność pomiędzy liczbą zatrudnianych pracowników (wielkością organizacji) a poparciem twierdzenia o pozytywnych skutkach wdrożenia samorządowego kodeksu etycznego, w kontekście zwiększenia przejrzystości działania urzędu. Po raz kolejny także liczba respondentów udzielających odpowiedzi „trudno powiedzieć” jest największa w przypadku urzędów zatrudniających poniżej 20 pracowników.

Tabela 56. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: zwiększenie przejrzystości działania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	17,4%	32,6%	15,2%	8,7%	4,3%	21,7%
Od 20 do 49 osób	15,0%	43,8%	16,3%	8,8%	3,3%	12,7%
Od 50 do 99 osób	18,9%	47,5%	10,7%	4,9%	1,6%	16,4%
Od 100 do 249 osób	16,9%	36,9%	18,5%	9,2%	6,2%	12,3%
250 osób i więcej	30,0%	30,0%	13,3%	6,7%	3,3%	16,7%
Łącznie	17,0%	42,2%	15,1%	7,9%	3,3%	14,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

„Niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu”

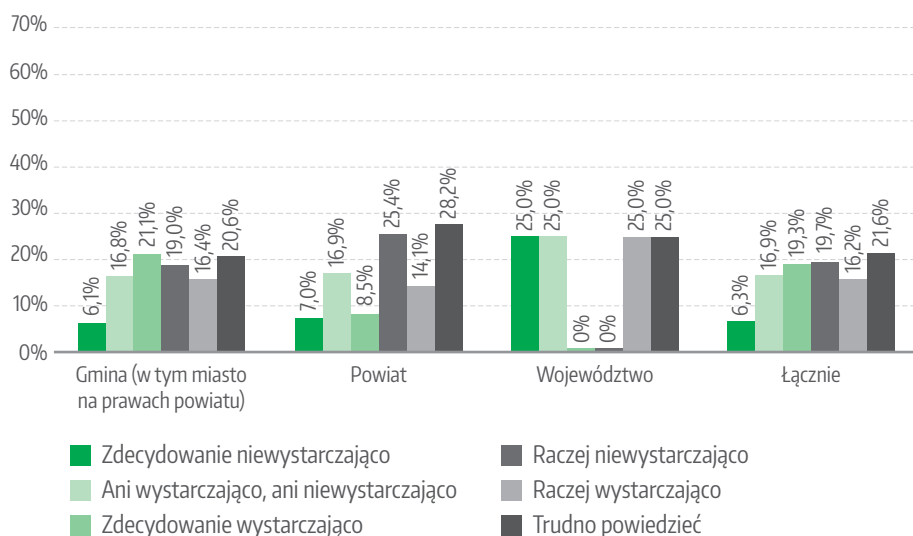
Wykres 100. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa ogólna

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Ostatnie z ujętych w badaniu twierdzeń zakładało, że przyjęcie wspólnego kodeksu etycznego nie będzie miało żadnych pozytywnych ani negatywnych skutków. Z zaprezentowaną tezą, iż przyjęcie wspólnego kodeksu etycznego niczego nie zmieni w praktyce funkcjonowania urzędu zgodziło się 23,2% badanych jednostek. Przeciwnie zdanie sformułowało 35,9% badanych. Brak precyzyjnego stanowiska zadeklarowało ponad 40% uczestników badania.

Wykres 101. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa szczebli samorządu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W kontekście podziału na szczeble samorządu terytorialnego, największy odsetek odpowiedzi podkreślających, że wprowadzenie wspólnego kodeksu etycznego nie wprowadzi zmian do praktyki funkcjonowania urzędu, zadeklarowali przedstawiciele samorządu wojewódzkiego (50% badanych udzieliło odpowiedzi „raczej się zgadzam” i „zdecydowanie się zgadzam”). Najwięcej przeciwników takiego twierdzenia (blisko 40%) reprezentuje szczebel samorządu powiatowego.

Tabela 57. Samorządowy kodeks etyczny. Skutki wdrożenia: niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu – perspektywa wielkości urzędu

Liczba osób zatrudnionych	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poniżej 20 osób	10,9%	19,6%	15,2%	15,2%	10,9%	28,3%
Od 20 do 49 osób	6,9%	17,3%	23,5%	16,7%	16,3%	19,3%
Od 50 do 99 osób	3,3%	15,6%	16,4%	23,0%	17,2%	24,6%
Od 100 do 249 osób	7,7%	15,4%	13,8%	29,2%	13,8%	20,0%
250 osób i więcej	3,3%	16,7%	6,7%	23,3%	23,3%	26,7%
Łącznie	6,3%	16,9%	19,3%	19,7%	16,2%	21,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

W kontekście wielkości urzędu po raz kolejny urzędy zatrudniające poniżej 20 pracowników formułowały twierdzenia o braku zasadności dla przyjęcia wspólnego kodeksu etycznego, gdyż działanie takie niczego nie zmienia w praktyce funkcjonowania urzędów (ponad 30% odpowiedzi). W tej samej grupie blisko 28,3% badanych jednostek sformułowało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Najwięcej odpowiedzi poddających w wątpliwość tezę o braku wpływu kodeksu etycznego na praktykę funkcjonowania urzędów sformułowali respondenci reprezentujący największe urzędy samorządowe.

Podsumowanie i wnioski

Celem badania *Implementacja norm, procedur i wartości służby cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce*, przeprowadzonego wśród 569 jednostek samorządu terytorialnego, była weryfikacja stanu wiedzy na temat służby cywilnej oraz skłonności do akceptacji instytucji samorządowej służby cywilnej. Sformułowana na wstępie hipoteza odnosząca się do tego, że przedstawiciele władzy wykonawczej na szczeblu samorządu terytorialnego nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat systemu służby cywilnej w Polsce i nie są zainteresowani implementowaniem rozwiązań z administracji rządowej na poziom samorządu terytorialnego, dlatego, że poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest zbyt niski, istnieje zbyt duża akceptacja instytucji patronaży oraz brakuje skutecznych mechanizmów kontroli i nadzoru w jednostkach samorządu terytorialnego została zweryfikowana negatywnie. Znaczna część respondentów pochodzących z samorządów wyraża gotowość implementacji na lokalnym poziomie zasad dotyczących służby cywilnej, a także innych dokumentów, takich jak samorządowy kodeks etyczny. Respondenci zauważają też wyraźnie niedoskonałości systemu związane z niedostateczną gwarancją niezależności pracowników samorządowych od zawirowań politycznych.

Badanie przeprowadzone w okresie marzec-maj 2015 r. pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

1. Dojrzałość organizacyjna jednostek samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego charakteryzują się zróżnicowanym poziomem dojrzałości organizacyjnej. Teza ta opiera się na analizie odpowiedzi na pięć pytań dotyczących:

- misji i wizji organizacji,
- istnienia systemu ISO,
- prowadzenia badań satysfakcji klienta,
- oświadczenia dotyczącego stanu kontroli zarządczej w jednostce oraz
- badań obciążenia pracą.

Po stronie pozytywów należy odnotować powszechność sformułowania w urzędach misji i wizji (68%) oraz stosunkowo dużą skalę wykorzystywania narzędzi badań satysfakcji klienta (jedynie 1/3 urzędów nie prowadziła takich badań). Z drugiej strony 65% badanych nie wdrażała systemu ISO, blisko 60% nie potrafiło zidentyfikować poziomu oświadczenia jednostki w zakresie kontroli zarządczej, a 64% nie prowadziło badań obciążenia pracą. Szczególnie w tym ostatnim kontekście wątpliwości budzą deklaracje respondentów na temat wystarczających (50%) lub niewystarczających (40%) zasobów kadrowych do realizacji zadań. Jeżeli spojrzymy łącznie na te wyniki, to otrzymujemy obraz jednostki samorządu terytorialnego, która jest zainteresowana prostymi narzędziami kształtowania relacji urzędu z klientem, nie koniecznie zaś tworzy warunki do systemowego podejścia w zarządzaniu. Patrząc na zróżnicowanie odpowiedzi w tym zakresie, największą dojrzałość organizacyjną należałoby przypisać dużym jednostkom, ulokowanym w otoczeniu miejskim. Im wyższy szczebel samorządowy, tym również można spodziewać się wyższej kultury organizacyjnej.

2. Znajomość instytucji służby cywilnej. Blisko 96% ankietowanych zadeklarowało znajomość instytucji służby cywilnej w Polsce. Potwierdzenie rozumienia tematu przynoszą również odpowiedzi na pytanie o skojarzenia ze służbą cywilną. Wynik taki oznacza, że w badanej grupie stopień rozpoznawalności jest wyższy niż w przypadku badań prowadzonych na reprezentatywnych próbach społeczeństwa polskiego w poprzednich latach, np. w 2011 r. mniej niż połowa ankietowanych potwierdzała rozpoznawalność tej instytucji.

3. Ocena aktualnych rozwiązań ustawowych przez pryzmat zasad służby cywilnej. Ustawa o pracownikach samorządowych została poddana ocenie pod kątem spełniania postulatów dotyczących służby cywilnej w Polsce. Generalnie, praktyka stosowania ustawy wypadła korzystnie w tej ocenie, ponieważ każdorazowo ponad 50% respondentów uznawało za wystarczający poziom gwarancji profesjonalizmu, bezstronności, rzetelności itd. zawarty w aktualnych przepisach. Jedynym wyjątkiem była zasada neutralności politycznej, w przypadku której jedynie 38% badanych uznało, że jest zagwarantowana w sposób co najmniej wystarczający. Komentarze dotyczące odpowiedzi na to pytanie wskazują na istnienie zjawiska patronażu w praktyce funkcjonowania urzędów. Przez patronaż rozumiemy dobór pracowników według kryteriów politycznych. Potwierdzeniem niskiej oceny ustawy o pracownikach samorządu w tym zakresie jest rozkład odpowiedzi w pytaniu dotyczącym gwarancji rozdzielności stanowisk politycznych i niepolitycznych, gdzie 1/3 ocenia krytycznie praktykę funkcjonowania, 1/3 – pozytywnie a 1/3 respondentów nie ma zdania.

4. Pozytywny stosunek do idei wdrożenia służby cywilnej w samorządach. Mimo pozytywnej oceny bieżącej regulacji z zakresu korpusu samorządowego – z zastrzeżeniem dotyczącym zasady neutralności politycznej – blisko 53% ankietowanych poparło ideę wdrożenia służby cywilnej w samorządzie terytorialnym. Szczególnie w dużych urzędach idea ta spotkała się z wysokim poziomem akceptacji (ponad 70%). To przekonanie do idei służby cywilnej widać nie tylko na poziomie ogólnej deklaracji, ale również na poziomie oceny potencjalnych skutków wdrożenia. W przypadku stwierdzenia, że wprowadzenie służby cywilnej nic nie zmieni – zgodziło się z nim jedynie 25% ankietowanych, podczas gdy zanegowało je ponad 40%. W przypadku badania opinii co do skutków wprowadzenia służby cywilnej zwraca uwagę wysoki poziom odpowiedzi ambiwalentnych (ok. 20%). W komentarzach do pytań

przewija się postrzeganie takiego rozwiązania jako sposobu na zwiększenie bezstronności, niezależności urzędników oraz zagwarantowania większej ciągłości wykonywania zadań (poprzez stabilność zatrudnienia).

5. **Konsolidacja regulacji zatrudnienia dla całej administracji publicznej.** O ile wprowadzenie zasad służby cywilnej na grunt samorządu terytorialnego był akceptowany przez większość respondentów, to idea jednej ustawy dla wszystkich grup urzędniczych nie została tak jednoznacznie doceniona przez badanych. 31% ankietowanych jest przychylnych temu pomysłowi, 18% jest przeciw i aż 51% nie ma zdania. Oznacza to, że sam pomysł konsolidacji nie jest obecny w debacie publicznej na tyle, żeby uczestnicy definiowali klarowne stanowisko. Należy również brać pod uwagę przywiązanie do specyfiki jako jeden z elementów przesądających brak stanowiska badanych.
6. **Potrzeba jednolitego kodeksu etycznego.** Blisko 70% ankietowanych jest zwolennikami wprowadzenia jednolitego kodeksu etycznego dla pracowników samorządowych. Według respondentów przyczyni się to do zwiększenia sprawności i przejrzystości działania urzędu. Taki jednolity kodeks pełniłby rolę kolejnego gwaranta niezależności urzędniczej i prawdopodobnie stąd tak duży poziom akceptacji dla tego rozwiązania.

Podsumowując wnioski badawcze nasuwa się stwierdzenie, że znajomość instytucji służby cywilnej jest już na tyle powszechna, że pomysł wdrożenia jej na poziomie samorządowym nie wzbudza kontrowersji. Dzieje się tak mimo, że praktyka stosowania ustawy o pracownikach samorządów jest oceniana generalnie pozytywnie. Wyjątkiem jest w tym przypadku poczucie niedosytu w przypadku zasady neutralności politycznej. Jednym z rozwiązań wychodzącym naprzeciw zwiększeniu skuteczności tej zasady jest wprowadzenie jednolitego kodeksu etyki.

Wyniki badania skłaniają też do zastanowienia się nad sposobem podejścia do tworzenia podstaw systemowych zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego. Istnieje duży potencjał ulepszania narzędzi zarządczych w samorządach – szczególnie w dużych jednostkach. Zdaniem autorów badania, daje to podstawy do rozwijania programów szkoleniowych w tym zakresie.

Aneks

KWESTIONARIUSZ ANKIETOWY

Wstęp

Celem niniejszej ankiety jest poznanie opinii i potrzeb przedstawicieli władzy wykonawczej w samorządach w dziedzinie zarządzania zasobami ludzkimi w jednostkach samorządu terytorialnego. Wynikiem badania będzie raport przedstawiający rekomendacje w tym zakresie. Ankieta jest anonimowa, a w raporcie końcowym nie będą podawane żadne dane umożliwiające identyfikację respondentów.

Dzięki Państwa odpowiedziom możliwe będzie lepsze przygotowanie zmian organizacyjnych i prawnych w tej dziedzinie, które jednocześnie spełnią Państwa oczekiwania. Mamy również nadzieję na dalszą owocną współpracę z Państwem w przyszłości.

Badanie realizowane jest w ramach projektu pn. „Systemowe wsparcie procesów zarządzania w Jednostkach Samorządu Terytorialnego”. Jest to projekt realizowany przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej, Uniwersytet Łódzki oraz Uniwersytet Warmińsko – Mazurski od 1 marca 2013 r. Celem projektu jest podniesienie jakości wykonywania zadań publicznych przez JST poprzez opracowanie i wdrożenie systemu wsparcia doradczo – eksperckiego służącego modernizacji procesów zarządzania.

Projekt składa się z kilku komponentów. W jednym z nich powstają propozycje systemowych rozwiązań w zakresie zmian w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego w Polsce. Temu służą powstające ekspertyzy oraz badania.

Dane podstawowe

1. Proszę wskazać szczebel samorządu, który reprezentuje Pana/Pani instytucja: (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
 - Gmina (w tym miasto na prawach powiatu) a przejdź do pytania 1a.
 - Powiat a przejdź do pytania 2.
 - Województwo a przejdź do pytania 2.
 - 1a. Proszę określić wielkość gminy: (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
 - poniżej 5 tysięcy mieszkańców
 - od 5 do 20 tysięcy mieszkańców
 - od 20 do 40 tysięcy mieszkańców
 - od 40 do 100 tysięcy mieszkańców
 - powyżej 100 tysięcy mieszkańców
 - 1b. Proszę określić rodzaj gminy: (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
 - Miejska a przejdź do pytania 1c.
 - Miejsko-wiejska a przejdź do pytania 2.
 - Wiejska a przejdź do pytania 2.
 - 1c. Czy jest to miasto na prawach powiatu? (proszę zaznaczyć właściwie)
 - Tak
 - Nie
2. Które województwo Pana(i) instytucja reprezentuje:(proszę zaznaczyć właściwie)
 - dolnośląskie
 - kujawsko-pomorskie
 - lubelskie
 - lubuskie
 - łódzkie
 - małopolskie
 - mazowieckie
 - opolskie
 - podkarpackie
 - podlaskie
 - pomorskie
 - śląskie
 - świętokrzyskie
 - warmińsko-mazurskie
 - wielkopolskie
 - zachodniopomorskie

3. Proszę określić, jak duża jest liczba osób zatrudnionych w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie: (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- poniżej 20 osób
 - od 20 do 49 osób
 - od 50 do 99 osób
 - od 100 do 249 osób
 - 250 osób i więcej
 - Trudno powiedzieć

Procedury w urzędzie:

4. Czy w dokumentach reprezentowanego przez Pana(ią) urzędu określone zostały jego misja oraz wizja? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
5. Czy i kiedy w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie wdrożono system zarządzania jakością ISO (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak, w ciągu ostatnich 2 lat
 - Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu
 - Tak, wcześniej niż 5 lat temu
 - Nie, nigdy
 - Trudno powiedzieć
6. Czy w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie były kiedykolwiek przeprowadzane badania satysfakcji klienta, w celu dopasowania sposobu działania urzędu do potrzeb obywateli? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak, w ciągu ostatnich 2 lat
 - Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu
 - Tak, wcześniej niż 5 lat temu
 - Nie, nigdy
 - Trudno powiedzieć
7. Jaki poziom zapewnienia został określony w ostatnim sporządzonym w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- A
 - B
 - C
 - Trudno powiedzieć

Służba cywilna – pytania podstawowe

8. Czy kiedykolwiek słyszał(a) Pan(i) o służbie cywilnej? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak
 - Nie, przejdź do pytania 9.
- 8a. Gdzie zetknął(ęła) się Pan(i) z pojęciem służby cywilnej? (można wybrać więcej niż jedną odpowiedź)
- w telewizji
 - w prasie
 - w radiu

- przy okazji załatwiania spraw urzędowych
 - w miejscu pracy
 - wśród rodziny, znajomych
 - w szkole, na studiach
 - w inny sposób
 - nie pamiętam
- 8b. Z czym kojarzy się Panu(i) pojęcie „służba cywilna”? (można wybrać więcej niż jedną odpowiedź)
- z urzędami, urzędnikami
 - ze służbą dla ludzi
 - z policją, wojskiem, strażą pożarną
 - z ochroną, obroną cywilną
 - z pomocą przy katastrofach
 - z administracją
 - z aferami, korupcją
 - z odpowiedzialnością
 - z władzą
 - z niczym
 - nie wiem/trudno powiedzieć

Służba cywilna – opis i zasady

Służba cywilna to wyodrębniony zespół ludzi zatrudnionych na podstawie prawa publicznego lub prywatnego w celu realizacji określonych w prawie zadań, kierujących się określonym systemem norm, wartości i procedur, mających za zadanie służyć społeczeństwu oraz utrzymywać istotne funkcje państwa.

Istotą służby cywilnej jest dokonanie w obrębie administracji podziału władzy między politykami wybranymi w wyborach demokratycznych a profesjonalnymi pracownikami. Podział ten jest specyficzny, gdyż zakłada nie tylko współdziałanie, ale i podporządkowanie (w pełni służbowe, jak również – częściowo – osobowe) osób wchodzących w skład profesjonalnej służby cywilnej. W niektórych państwach europejskich kategoria „urzędnik służby cywilnej” obejmuje również pracowników samorządu terytorialnego np. w Danii, Francji, Niemczech czy w Słowenii.

9. Która z zasad służby cywilnej jest Pana(i) zdaniem wystarczająco zagwarantowana obecnie w ustawie o pracownikach samorządowych? (proszę zaznaczyć odpowiednią odpowiedź w każdym rzędzie)

Zasada	Zdecydowanie niewystarczająco	Raczej niewystarczająco	Ani wystarczająco, ani niewystarczająco	Raczej wystarczająco	Zdecydowanie wystarczająco	Trudno powiedzieć
zasada neutralności politycznej						
zasada profesjonalizmu						
zasada bezstronności						
zasada rzetelności						
zasada dochowania tajemnicy ustawowo chronionej						
zasada jawności i przejrzystości						

zasada odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie działania						
zasada racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi						
zasada otwartości i konkurencyjności naboru						
zasada ochrony praw człowieka i obywatela						
zasada legalizmu, praworządności i pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej						
zasada bezinteresowności						

10. Jakie jeszcze zasady powinny zostać Pana(Pani) zdaniem ujęte w akcie prawnym określającym zasady funkcjonowania pracowników samorządowych? (proszę wpisać)

11. Czy uważa Pan(i), że obecne regulacje zapewniają w wystarczającym stopniu rozdzielenie stanowisk politycznych od urzędniczych w Pan(i) urzędzie? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)

- Tak
- Nie
- Trudno powiedzieć

Samorządowa służba cywilna – część zasadnicza

12. W pytaniu nr 9 opisano zasady obowiązujące obecnie członków korpusu służby cywilnej. Czy zgadza się Pan(i) z postulatem wdrożenia w Polsce samorządowej służby cywilnej opartej o te zasady? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)

- Tak
- Nie
- Trudno powiedzieć

13. Jakie byłyby Pana(Pani) zdaniem skutki takiego rozwiązania? (proszę zaznaczyć odpowiednią odpowiedź w każdym rzędzie)

	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poprawa sprawności działania urzędu						
Zmniejszenie elastyczności zatrudniania w urzędzie						
Poprawa kompetencji pracowników						
Zwiększenie biurokracji						

Zwiększenie przejrzystości działania urzędu						
Zwiększenie kosztów zatrudniania pracowników						
Niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu						

- 13a. Jakie jeszcze mogą być skutki takiego rozwiązania? (proszę wpisać)
14. Czy uważa Pan(i), że wdrożenie, z zachowaniem systemowej autonomii jednostek samorządu terytorialnego, jednej ustawy o pracownikach różnych typów administracji publicznej w Polsce (rządowej, samorządowej i państwowej) byłoby celowe? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
- 14a. Proszę uzasadnić (proszę wpisać)

Zasoby kadrowe w samorządzie

15. Czy zasoby kadrowe postawione do Pana(i) dyspozycji są wystarczające do realizacji ustawowych zadań? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
16. Czy w reprezentowanym przez Pana(ią) urzędzie były kiedykolwiek przeprowadzane badania obciążenia pracą, w celu bardziej adekwatnego wykorzystania zasobów kadrowych? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak, w ciągu ostatnich 2 lat
 - Tak, wcześniej niż 2 lata temu, ale później niż 5 lat temu
 - Tak, wcześniej niż 5 lat temu
 - Nie, nigdy

Samorządowy kodeks etyczny

17. Czy uważa Pan(i) za zasadne przyjęcie wspólnego, jednolitego kodeksu etycznego dla wszystkich pracowników samorządowych, który regulowałby m.in. takie kwestie jak konflikt interesów i przeciwdziałanie korupcji? (można wybrać tylko jedną odpowiedź)
- Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
- 17a. Proszę uzasadnić (proszę wpisać)
- 17b. Jakie mogą być efekty takiego działania? (proszę zaznaczyć odpowiednią odpowiedź w każdym rzędzie)

	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
Poprawa sprawności działania urzędu						
Zmniejszenie elastyczności sposobu wykonywania pracy						
Zwiększenie biurokracji						
Zwiększenie przejrzystości działania urzędu						
Niczego by to nie zmieniło w praktyce funkcjonowania urzędu						

BIBLIOGRAFIA

Derdziuk Z., Niedzielski A., *Koordynacyjna rola kontrolingu w kontroli zarządczej*, „Kontrola Państwowa”, 6/2011, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2011.

Itrich-Drabarek J., *Uwarunkowania, standardy i kierunki zmian funkcjonowania służby cywilnej w Polsce na tle europejskim*, Warszawa 2010.

Informacja o wynikach kontroli. Realizacja zadań pracodawcy w odniesieniu do pracowników jednostek samorządu terytorialnego, KAP-4101-02-00/2012, Warszawa 2013.

Mroccka K., *Wpływ polityki zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej na funkcjonowanie państwa*, Warszawa 2015, s. 312 i nast.

Spółeczny wizerunek służby cywilnej, raport podsumowujący w ramach projektu: *Strategia zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej*, ARC Rynek i Opinia na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2011.

Służba cywilna w oczach obywatela, raport z badań sondażowych przeprowadzonych na zlecenie Urzędu Służby Cywilnej przez PBS Sp. z o.o. we wrześniu 2005 r. na ogólnopolskiej próbie osób dorosłych oraz celowej próbie klientów wybranych urzędów administracji rządowej w ramach projektu PHARE'2003 „Wzmocnienie zdolności administracyjnych”, PL03/IB/OT-06, Sopot 2005

Zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej (M.P.2011, Nr 93, poz. 953).

Baza teleadresowa jednostek samorządu terytorialnego, dostępna w: <https://administracja.mac.gov.pl/adm/baza-jst/baza-teleadresowa-jst-d/7788,Baza-teleadresowa-JST-do-pobrania.html> (24.062015 r.).

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U.2014. poz. 1202, j.t.)

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U.2014. poz. 1111, j.t.).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2013 poz 885, j.t.)

NOTKI O AUTORACH

Jolanta Itrich-Drabarek – doktor habilitowany nauk społecznych, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, politolog. Kierownik podyplomowych studiów w Instytucie Nauk Politycznych UW oraz członek Rady Służby Cywilnej. Autorka licznych publikacji naukowych dotyczących statusu urzędników w Polsce i w Europie, systemów służby cywilnej w UE i na świecie, roli i miejsca administracji publicznej w państwie demokratycznym oraz etyki w służbie publicznej

Kamil Mrocza – doktor nauk społecznych, politolog, administratywista i praktyk zarządzania. Słuchacz na studiach Executive MBA w Międzynarodowym Centrum Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Wykładowca w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego i pracownik naukowy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu. Aktualnie zatrudniony na stanowisku dyrektora Biura Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości. Specjalizuje się w zagadnieniach związanych z zarządzaniem w administracji publicznej, zarządzaniem zasobami ludzkimi, zarządzaniem publicznym oraz prawie urzędniczym.

Adam Niedzielski – doktor nauk ekonomicznych, ekspert z wieloletnim doświadczeniem w administracji publicznej. Aktualnie zatrudniony na stanowisku dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości. Wykładowca w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Obszar specjalizacji obejmuje finanse publiczne i zarządzanie w administracji publicznej.

Marek Solon-Lipiński – absolwent Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2013 r. ekspert w Departamencie Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości. Brał udział w licznych projektach analitycznych i badawczych związanych ze współpracą międzysektorową, partycypacją społeczną, przejrzystością życia publicznego oraz ekonomią społeczną.

Andrzej Gałązka
Igor Zachariasz

UDZETY POTENCJALNYCH POWIATÓW METROPOLITALNYCH – ZADANIA VS. ROZMIARY. WSPÓLDZIAŁANIE MIASTA CENTRALNEGO Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA OBSZARACH METROPOLITALNYCH

I. Badanie dotyczące szacunku rozmiarów potencjalnych budżetów powiatów metropolitalnych

Wstęp

Niniejszy fragment opracowania, którego przedmiotem jest oszacowanie rozmiarów potencjalnych budżetów powiatów metropolitalnych, składa się z trzech podrozdziałów. We wstępie opisano cel, zakres i zastosowane metody badawcze.

W części drugiej przedstawiono wyniki analizy szczegółowej, tj. dane dla każdego z dwunastu wyróżnionych powiatów metropolitalnych oraz zsumowane wielkości dla ww. powiatów w skali ogólnokrajowej. Zaprezentowano ponadto potencjał demograficzny tych powiatów poprzez liczbę ludności wg stanu na koniec 2014 r. Przedmiotowe kwestie finansowe przedstawiono poprzez rozmiary wydatków ogółem oraz rozmiary wydatków ponoszonych na lokalny transport zbiorowy, rozmiary wydatków ponoszonych na publiczne drogi powiatowe oraz łączne wielkości wydatków na lokalny transport zbiorowy oraz publiczne drogi powiatowe, z wyodrębnieniem z wydatków ogółem – wydatków bieżących w ww. kategoriach. W drugiej części pracy oszacowano więc faktycznie rozmiary potencjalnych budżetów powiatów metropolitalnych jako wielkości w przybliżeniu równoznaczne z wydatkami ponoszonymi na najbardziej kapitałochłonne zadania, które miałyby one realizować, tzn. zadania z zakresu lokalnego transportu zbiorowego oraz utrzymania publicznych dróg powiatowych. Wyniki zaprezentowano w czterech tabelach źródłowych.

Część trzecią opracowania stanowi obszerny aneks statystyczno-kartograficzny, w którym przedstawiono potencjał demograficzny oraz rozmiary wydatków ogółem, a także wydatków na lokalny

transport zbiorowy i drogi powiatowe dla każdej z 620. jednostek samorządu terytorialnego imiennie, znajdujących się na obszarach omawianych powiatów metropolitalnych.

Uznano, iż koniecznym uszczegółowieniem analizy jest zaprezentowanie ww. informacji statystycznych w układzie zróżnicowań przestrzennych, jako że główne zadania powiatów metropolitalnych (drogi powiatowe, lokalny transport zbiorowy) mają charakter wybitnie „przestrzenny”. Dlatego też odnośne rozmiary wydatków ogółem oraz wydatków na lokalny transport zbiorowy i drogi powiatowe przedstawiono na dwunastu kartogramach w skali gmin i miast na prawach powiatu oraz odrębnie powiatów ziemskich. Takie ujęcie pokazuje zasięg przestrzenny oraz „intensywność zainteresowania” JST zadaniami z ww. zakresu.

1. Cel i zakres pracy

Celem opracowania jest szacunkowe określenie wielkości bezwzględnej (w złotych) i względnej (w złotych na jednego mieszkańca) potencjalnych budżetów powiatów metropolitalnych.

1. Na potrzeby analizy przyjęto, że powiat metropolitalny miałby wykonywać podstawowe zadania w zakresie:

- organizacji transportu publicznego (m.in. ustalanie wspólnej taryfy, rozkładów jazdy, planów rozwoju sieci transportu publicznego, w tym szynowego),
- planowania przestrzennego (uchwalanie planów zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego),
- ochrony przyrody,
- gospodarki odpadami,
- prowadzenia dróg metropolitalnych.

Z uszczegółowienia ww. zadań wynika, iż głównymi kosztochłonnymi zadaniami, faktycznie decydującymi niemal o całości wydatków powiatu metropolitalnego, będą wydatki na realizację zadań w zakresie lokalnego transportu publicznego (bieżące i majątkowe) oraz wydatki na utrzymanie dróg powiatowych (bieżące i majątkowe) na obszarze gmin, miast na prawach powiatu oraz powiatów ziemskich, objętych obszarem powiatu metropolitalnego. Już wstępne szacunki wskazywały, że realizacja pozostałych zadań powiatów metropolitalnych pochłaniałaby w sumie znikomy odsetek kwot przeznaczanych dotychczas przez samorzady na ww. cele, stąd pominięto je w analizie.

2. W odniesieniu do powiatów metropolitalnych zdefiniowano ich zasięg przestrzenny: powiaty metropolitalne będą jednostkami samorządu regionalnego obejmującymi obszary metropolitalne pokrywające się z jednostkami statystycznymi NUTS-3. Uszczegółowiona specyfikacja takiej delimitacji określa, iż powiaty metropolitalne powstałyby na obszarze dwunastu województw:

- dolnośląskiego, obejmując podregion miasto Wrocław i podregion wrocławski, a w nim gmin 43 gminy, 1 miasto na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich,
- kujawsko-pomorskiego, obejmując podregion bydgosko-toruński, a w nim 17 gmin, gmin, 2 miasta na prawach powiatu, 2 powiaty ziemskie,
- lubelskiego, obejmując podregion lubelski, a w nim 40 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 4 powiaty ziemskie,
- łódzkiego, obejmując podregion miasto Łódź i podregion łódzki, a w nich 27 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 4 powiaty ziemskie,
- małopolskiego, obejmując podregion miasto Kraków oraz podregion krakowski, a w nich 53 gminy, 1 miasto na prawach powiatu, 6 powiatów ziemskich,

- mazowieckiego, obejmując podregion miasto Warszawa oraz podregiony warszawski wschodni i warszawski zachodni, a w nich 106 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 13 powiatów ziemskich,
- podkarpackiego, obejmując podregion rzeszowski, a w nim 37 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 5 powiatów ziemskich,
- podlaskiego, obejmując podregion białostocki, a w nim 25 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 2 powiaty ziemskie,
- pomorskiego, obejmując podregion trójmiejski i podregion gdański, a w nich 38 gmin, 3 miasta na prawach powiatu, 5 powiatów ziemskich,
- śląskiego, obejmując podregiony bytomski, gliwicki, katowicki, sosnowiecki, tyski, a w nich 59 gmin, 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich,
- wielkopolskiego, obejmując podregion miasto Poznań i podregion poznański, a w nich 37 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 5 powiatów ziemskich,
- zachodniopomorskiego, obejmując podregion miasto Szczecin oraz podregion szczeciński, a w nich 41 gmin, 2 miasta na prawach powiatu, 6 powiatów ziemskich.

Zasięg powiatów metropolitalnych, na potrzeby niniejszego opracowania, określono zgodnie z podziałem administracyjnym kraju na 72 podregiony (według nomenklatury NUTS 3), czyli z uwzględnieniem obecnie obowiązującego układu. Zmiany dokonane poprzez przejście z 66 do 72 podregionów w skali kraju, w odniesieniu do zasięgu powiatów metropolitalnych, miały konsekwencje tylko w przypadku powiatu metropolitalnego w województwie zachodniopomorskim i zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu.

Łącznie w skali całego kraju, na tak wyznaczonych obszarach powiatów metropolitalnych w dwunastu województwach, znalazło się:

- 552 gminy, w tym 29 miast na prawach powiatu i 523 gminy pozostałe,
- 68 powiatów ziemskich.

Na wyznaczonym obszarze zamieszkiwało w końcu 2014 r. w sumie 15 mln 901 tys. 036 osób.

2. Metoda opracowania

Ze względu na dużą liczbę JST zidentyfikowanych w ramach powiatów metropolitalnych – łącznie 620, niemożliwym było szczegółowe przeanalizowanie budżetów wszystkich jednostek. Dla oszacowania przybliżonych rozmiarów budżetów każdego z 12 powiatów metropolitalnych skorzystano więc z uproszczonej metody szacunku. Polegała ona na wyodrębnieniu z wydatków budżetowych każdej z w 620 JST części wydatków przeznaczonych na lokalny transport zbiorowy oraz publiczne drogi powiatowe. Taki zabieg był możliwy dzięki wykorzystaniu informacji zawartych w danych Ministerstwa Finansów o wydatkach jednostek samorządowych na koniec IV kwartału 2014 r. W opracowaniu wykorzystano informacje o wydatkach faktycznie zrealizowanych. Posłużono się ponadto „szczegółową klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych” zawartą w rozporządzeniu Ministra Finansów¹.

¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Ze względu na wysoki poziom agregacji grup wydatków i tym samym brak możliwości określenia wydatków ponoszonych na lokalny transport zbiorowy oraz publiczne drogi powiatowe nie wykorzystano danych o wydatkach JST zawartych w Banku Danych Lokalnych GUS. .

Pominięcie w analizie wydatków na planowanie przestrzenne, ochronę przyrody, gospodarkę odpadami ze względu na ich cząstkowy (a przez to wybiórczo-zadaniowy) charakter okazało się konieczne, ponieważ ww. „szczegółowa klasyfikacja dochodów, wydatków, przychodów...”, nawet na poziomie paragrafów, nie pozwala wyodrębnić finansowania poszczególnych zadań. Pominięcie tych grup wydatków, o czym wspomniano powyżej, nie ma jednak istotnego znaczenia ze względu na ich znikomy wymiar w zestawieniu z wydatkami na lokalny transport zbiorowy oraz publiczne drogi powiatowe. Zawarte w niniejszym opracowaniu szacunki wielkości budżetów powiatów metropolitalnych są więc *de facto* zagregowanymi wielkościami faktycznie poniesionych wydatków na lokalny transport zbiorowy oraz publiczne drogi powiatowe przez wszystkie JST (gminy, miasta na prawach powiatu oraz powiaty ziemskie), znajdujące się na wyznaczonych obszarach powiatów metropolitalnych. Dla zobrazowania ich wielkości (tj. budżetów powiatów metropolitalnych) odniesiono je do zagregowanych dochodów z udziału w podatkach PIT i CIT². Informacje o tych dochodach uzyskano z Banku Danych Lokalnych GUS.

Oszacowanie rozmiarów potencjalnych budżetów powiatów metropolitalnych

W granicach przyjętych na potrzeby niniejszej analizy okazuje się, że grupa dwunastu powiatów metropolitalnych jest bardzo zróżnicowana pod względem wielkości mierzonej liczbą ludności. Największymi spośród nich są: powiat warszawski liczący 3,3 mln mieszkańców oraz powiat śląski – 2,8 mln mieszkańców. Następną grupę tworzy sześć powiatów liczących w granicach od 0,9 mln do 1,5 mln mieszkańców (szczeciński – 0,9 mln, łódzki – 1,1 mln, poznański i wrocławski po 1,2 mln, trójmiejski – 1,3 mln i krakowski – 1,5 mln). Pozostałe cztery powiaty wykazują w granicach od 0,5 mln do 0,8 mln mieszkańców (najmniejszy – białostocki 0,5 mln rzeszowski 0,6 mln, lubelski 0,7 mln, bydgosko-toruński 0,8 mln). Każdy z dwóch największych powiatów przewyższał więc cztero-, pięciokrotnie powiaty najmniejsze pod względem liczby ludności. W sumie wszystkie powiaty metropolitalne obejmowałyby tereny zamieszkiwane przez 15,9 mln ludności (por. Tabela 1).

Jeszcze większe zróżnicowanie wśród wymienionych dwunastu powiatów metropolitalnych zauważa się analizując ich potencjał poprzez rozmiary ponoszonych ogółem wydatków. W 2014 r. wszystkie JST znajdujące się na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego zrealizowały wydatki w wysokości 20,5 mld zł (w tym Warszawa – 13,5 mld zł), a na obszarze metropolitalnego powiatu śląskiego wyniosły one 14,2 mld zł. Z kolei wydatki w wysokości 4-7 mld zł poniosły JST z obszaru następujących powiatów metropolitalnych: szczecińskiego – 4,3 mld zł, łódzkiego i poznańskiego – po 5,3 mld zł, wrocławskiego – 6,3 mld zł, pomorskiego – 6,6 mld zł oraz krakowskiego – 6,9 mld zł. Jednostki samorządowe znajdujące się na obszarze pozostałych czterech najmniejszych powiatów metropolitalnych wykazywały w 2014 r. wydatki ogółem w wysokości 2,4-3,6 mld zł (powiat białostocki – 2,4 mld zł, rzeszowski – 2,8 mld zł, lubelski – 3,5 mld zł, bydgosko-toruński – 3,6 mld zł). Rozmiary wydatków metropolitalnego powiatu warszawskiego przewyższały więc wydatki powiatów najmniejszych sześciokrotnie, a powiatów średnich trzy-

2 Informacje o dochodach uzyskano z Banku Danych Lokalnych GUS.

czterokrotnie. Natomiast powiaty metropolitalne średniej wielkości przewyższały rozmiarami wydatków ogółem powiaty najmniejsze ok. dwukrotnie. Zagregowana kwota wydatków wszystkich JST znajdujących się na obszarach dwunastu powiatów metropolitalnych wynosiła w 2014 r. 81,7 mld zł (por. Tabela 1).

Podobne co do skali różnice występują w zakresie wydatków bieżących. Zdecydowanie dominuje tu metropolitalny powiat warszawski – 13,2 mld zł (w tym Warszawa 8,8 mld zł) oraz metropolitalny powiat śląski – 8,3 mld zł. Powiaty średnie wykazują wydatki bieżące w granicach 3-4 mld zł (szczeciński – 2,8 mld zł, łódzki – 3,2 mld zł, poznański – 3,4 mld zł, trójmiejski i wrocławski po 4,0 mld zł, krakowski – 4,4 mld zł). Jednostki samorządowe z obszarów czterech najmniejszych powiatów metropolitalnych miały z kolei wydatki bieżące w granicach 1,5-2,2 mld zł (białostocki – 1,5 mld zł, rzeszowski – 1,7 mld zł, lubelski – 2,0 mld zł, bydgosko-toruński – 2,2 mld zł). Różnica w bieżących wydatkach między metropolitalnym powiatem warszawskim a powiatami najmniejszymi była więc pięcio-, sześciokrotna, a powiat śląski przewyższał je w tym zakresie trzy-, czterokrotnie. Łączne bieżące wydatki JST znajdujących się na obszarach wszystkich dwunastu powiatów metropolitalnych osiągnęły w 2014 r. 50,5 mld zł, co stanowiło 62% ich wydatków ogółem (por. Tabela 1).

Z punktu widzenia przedmiotu niniejszej analizy, najważniejszą kwestią jest określenie rozmiarów wydatków na najbardziej kosztochłonne zadania jakie miałyby pełnić powiaty metropolitalne, tj. działania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego oraz dróg powiatowych. Jak stwierdzono we wstępie, kwoty te udało się określić wykorzystując dane Ministerstwa Finansów, pozwalające zidentyfikować wydatki w następujących rozdziałach: wydatki na lokalny transport zbiorowy (rozdział 60004) oraz wydatki na publiczne drogi powiatowe, w tym w miastach na prawach powiatu (rozdziały: 60014, 60015).³

1. Wydatki na drogi powiatowe

W ujęciu kwotowym najwyższy poziom wydatków na drogi powiatowe (0,7-0,8 mld zł) odnotowano w powiatach metropolitalnych: śląskim – 0,8 mld zł oraz łódzkim i mazowieckim po 0,7 mld zł (w tym Warszawa – 0,5 mld zł). Wyraźnie niższy poziom zarejestrowano w lubelskim – 0,31 mld zł, bydgosko-toruńskim – 0,33 mld zł i trójmiejskim – 0,44 mld zł. W pozostałych powiatach kwoty te wahały się od 0,14 do 0,29 mld zł (szczeciński – 0,14 mld zł, krakowski – 0,22 mld zł, rzeszowski – 0,23 mld zł, białostocki – 0,24 mld zł, poznański – 0,27 mld zł, wrocławski – 0,29 mld zł). W sumie we wszystkich JST znajdujących się na terenie powiatów metropolitalnych wydatki na ten cel wynosiły 4,7 mld zł, co stanowiło 5,7% ogółu wydatków ponoszonych przez te jednostki w 2014 r. (por. Tabela 1).

Wydatki bieżące na drogi powiatowe były znacznie niższe od wydatków ogółem, co wskazuje na rozmiary inwestycji w tym zakresie, realizowanych przez JST. Zdecydowanie najwięcej na zadania bieżące wydatkowały jednostki samorządowe z obszaru powiatu metropolitalnego warszawskiego (369,2 mln zł – w tym Warszawa – 313,4 mln zł), znacznie mniej te z powiatu śląskiego (136,1 mln zł) oraz poznańskiego (114,8 mln zł). W granicach 50-80 mln zł mieściły się bieżące wydatki na drogi powiatowe w JST z obszarów powiatów metropolitalnych krakowskiego (75,8 mln zł), szczecińskiego (70,8 mln zł), trójmiejskiego (67,0 mln zł) oraz wrocławskiego (52,3 mln zł). Z kolei najmniej na ten cel wydatkowały jednostki samorządowe z obszaru powiatów

³ Szczegółowo zastosowaną metodę przedstawiono we wstępie niniejszego opracowania.

metropolitalnych białostockiego (16,7 mln zł), łódzkiego (28,4 mln zł), lubelskiego (29,6 mln zł), bydgosko-toruńskiego i rzeszowskiego (po 33,3 mln zł). Podsumowując, bieżące wydatki na drogi powiatowe, zrealizowane przez wszystkie JST z dwunastu powiatów metropolitalnych, osiągnęły w 2014 r. poziom 1,029 mld zł, co stanowiło 2,0% wszystkich wydatków bieżących ponoszonych przez te jednostki (por. Tabela 1).

2. Wydatki na lokalny transport zbiorowy

Drugą najbardziej kapitałochłonną grupę wydatków na zadania przewidziane dla potencjalnych powiatów metropolitalnych stanowią wydatki na lokalny transport zbiorowy. Sytuacja w tym zakresie na badanych obszarach wskazuje na dużą specyfikę. Bliższa analiza pozwala stwierdzić, że wydatki na lokalny transport zbiorowy ponoszone przez JST, w ujęciu łącznym, są w przypadku poszczególnych obszarów powiatów metropolitalnych na bardzo zróżnicowanym poziomie: albo zbliżone, albo mniejsze, albo większe od wydatków na drogi powiatowe. Analizę komplikuje sytuacja na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego. W 2014 r. na tym terenie, wydatki na lokalny transport zbiorowy osiągnęły 4,183 mld zł, co stanowiło ponad 20% tamtejszych wydatków ogółem (w tym w Warszawie – 4,097 mld zł). Kwota ta prawie sześciokrotnie przewyższała wydatki na drogi powiatowe. Z kolei w drugim co do wielkości wydatków na ten cel, obszarze metropolitalnego powiatu śląskiego, kwota wydatków ogółem ponoszonych przez JST na lokalny transport zbiorowy wynosiła niespełna 1,3 mld zł (tj. 8,9% ogółu wydatków) i tylko nieco o ponad połowę przewyższała zrealizowane na tym obszarze wydatki na drogi powiatowe. Na terenie pozostałych powiatów metropolitalnych wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy zrealizowane przez JST były na zdecydowanie niższym poziomie. Osiągały one wielkość: 0,5-0,6 mld zł w powiatach: poznańskim, krakowskim i trójmiejskim; ok. 0,3 mld zł – w powiatach: bydgosko-toruńskim, szczecińskim, wrocławskim, łódzkim i lubelskim. Zdecydowanie najmniej na ten cel wydatkowano na obszarze metropolitalnych powiatów białostockiego i rzeszowskiego (odpowiednio 0,13 mld zł i 0,07 mld zł). W skali kraju wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy zrealizowane przez JST w 2014 r. na obszarach wszystkich dwunastu powiatów metropolitalnych osiągnęły 8,9 mld zł, ale niemal połowę tej kwoty (4,2 mld zł) wydatkowano w jednostkach samorządowych leżących na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego (w tym niemal całość w Warszawie – 4,1 mld zł – por. Tabela 1).

Swoistą specyfikę wydatków na lokalny transport zbiorowy w Warszawie i okolicach jeszcze wyraźniej pokazuje ujęcie ww. kategorii poprzez pryzmat wydatków bieżących. W 2014 r. w JST znajdujących się na ww. terenie wydatki te osiągnęły poziom prawie 2,798 mld zł, co stanowiło ponad 21% wydatków bieżących ogółem (w tym niemal całość w Warszawie – czyli 2,770 mld zł). Na drugim miejscu pod względem wydatków na lokalny transport zbiorowy znajdował się obszar metropolitalnego powiatu śląskiego – jedynie z kwotą 0,745 mld zł (9% tamtejszych wydatków bieżących). Na obszarach większości jednostek samorządowych powiatów metropolitalnych wydatki takie osiągały 0,3-0,5 mld zł (wrocławski – 0,357 mld zł, łódzki – 0,366 mld zł, poznański – 0,433 mld zł, krakowski – 0,472 mld zł, trójmiejski – 0,484 mld zł). Jeszcze niższy poziom tego typu wydatków notowano w bydgosko-toruńskim – 0,245 mld zł, w szczecińskim – 0,218 mld zł, a najniższy – w lubelskim – 0,149 mld zł, białostockim – 0,128 mld zł oraz rzeszowskim – 0,064 mld zł. W skali kraju na obszarze wyznaczonych powiatów metropolitalnych wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy wszystkich JST osiągnęły prawie 6,5 mld zł, w tym w warszawskim powiecie metropolitalnym – 2,798 mld zł, z czego na Warszawę przypadało prawie 2,770 mld zł (por. Tabela 1).

3. Wydatki na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy łącznie – szacunkowe rozmiary budżetów samorządowych powiatów metropolitalnych

Niemal o całości wydatków potencjalnych powiatów metropolitalnych, o czym wspomniano na wstępie, decyduje suma wydatków na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy, ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego, znajdujące się na ww. obszarach. W Tabeli 1. zawarto informację dotyczącą wielkości wydatków ogółem i wydatków bieżących i pokazano je w trzech formach: liczbach bezwzględnych tj. w złotych, w wielkościach względnych – jako procent wydatków ogółem ponoszonych przez wszystkie JST na obszarach poszczególnych metropolii i w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

W ujęciu bezwzględnym, największe łączne wydatki ogółem na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy ponoszono na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego (4,883 mld zł). Na drugim miejscu uplasował się metropolitalny powiat śląski (2,053 mld zł). Łódzki oraz trójmiejski powiat metropolitalny wykazywały odpowiednio 1,094 mld zł i 1,028 mld zł. Pięć kolejnych powiatów wykazywało wydatki w granicach 0,605-0,774 mld zł (lubelski, bydgosko-toruński, wrocławski, krakowski i poznański). W ujęciu bezwzględnym najniższe wydatki na omawiane sfery – w granicach 0,306-0,467 mld zł – notowano w powiatach: rzeszowskim, białostockim i szczecińskim. W wielkościach bezwzględnych kwoty te osiągały zatem w skrajnych wypadkach rozpiętość ok. ośmio-, dziesięciokrotną. Wszystkie powiaty metropolitalne wykazywały w sumie 13,626 mld zł wydatków ogółem na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy, w tym powiat warszawski – 4,883 mld zł a Warszawa – 4,596 mld zł (por. Tabela 1).

W przeliczeniu na jednego mieszkańca, wydatki ogółem na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy wykazywały rozpiętość dwu-, trzykrotną pomiędzy poszczególnymi powiatami metropolitalnymi. Najwyższy ich poziom zanotowano w warszawskim powiecie metropolitalnym (1 464 zł na mieszkańca) i łódzkim (1 002 zł na mieszkańca). Wyraźnie niższe były one na obszarach powiatów metropolitalnych: lubelskiego (850 zł na mieszkańca) i bydgosko-toruńskiego (815 zł na mieszkańca). Najniższe wydatki w takim ujęciu odnotowano w powiatach metropolitalnych: rzeszowskim (486 zł na mieszkańca), szczecińskim (507 zł na mieszkańca), krakowskim (518 zł na mieszkańca) oraz wrocławskim (537 zł na mieszkańca – por. Tabela 1).

W ujęciu bezwzględnym największe wydatki bieżące na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy ponoszono na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego (3,167 mld zł), na drugim miejscu był metropolitalny powiat śląski (0,881 mld zł). Krakowski, poznański oraz trójmiejski powiat metropolitalny wykazywały po ok. 0,550 mld zł. Cztery kolejne powiaty wykazywały analogiczne wydatki w granicach 0,300-0,400 mld zł (bydgosko-toruński, szczeciński, łódzki i wrocławski). W ujęciu bezwzględnym najniższe wydatki na ww. sfery, tj. w granicach 0,100-0,180 mld zł zanotowano w powiatach: rzeszowskim, białostockim i lubelskim. Jeśli pominąć niespotykane wysokie wydatki bieżące w omawianej dziedzinie, ponoszone na obszarze warszawskiego powiatu metropolitalnego oraz najniższe wydatki JST z obszaru powiatu rzeszowskiego, można stwierdzić, iż w wielkościach bezwzględnych kwoty te osiągały rozpiętość ok. dwu-, czterokrotną. Wszystkie powiaty metropolitalne wykazywały w sumie 7,470 mld zł wydatków bieżących na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy, w tym powiat warszawski 3,167 mld zł, a Warszawa 3,083 mld zł (por. Tabela 1).

W przeliczeniu na jednego mieszkańca, wydatki bieżące na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy wykazywały dwu-, trzykrotną rozpiętość pomiędzy poszczególnymi powiatami

metropolitalnymi. Najwyższy ich poziom zanotowano w warszawskim powiecie metropolitalnym (949 zł na mieszkańca), ale już dwukrotnie niższy w poznańskim (468 zł na mieszkańca) i trójmiejskim (421 zł na mieszkańca). Wyraźnie niższe wydatki charakteryzowały obszar powiatów metropolitalnych: krakowskiego (372 zł na mieszkańca), bydgosko-toruńskiego i łódzkiego (po 362 zł na mieszkańca), wrocławskiego (337 zł na mieszkańca), śląskiego (319 zł na mieszkańca) oraz szczecińskiego (314 zł na mieszkańca). Z kolei najniższy ich poziom odnotowano w powiatach metropolitalnych: rzeszowskim (155 zł na mieszkańca), lubelskim (252 zł na mieszkańca) i białostockim (284 zł na mieszkańca).

Dla lepszego zobrazowania wielkości budżetów potencjalnych powiatów metropolitalnych łączne wydatki na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy (w ujęciu ogółem i w odniesieniu do wydatków bieżących), w przypadku każdego z powiatów, porównano z łącznymi dochodami z PIT i CIT, uzyskiwanymi przez wszystkie JST znajdujące się na ich terenie (por. Tabela 3 i 4).

W wyniku analizy okazało się, iż:

- a) wydatki ogółem na drogi powiatowe oraz transport zbiorowy stanowiły:
 - poniżej 50% dochodów z PIT i CIT w trzech powiatach metropolitalnych: wrocławskim – 44%, krakowskim – 45%, poznańskim – 49%,
 - w granicach 55-68% w czterech powiatach metropolitalnych: szczecińskim – 56%, śląskim – 66%, trójmiejskim i rzeszowskim – po 68%,
 - w granicach 74-91% w czterech powiatach: warszawskim – 74%, bydgosko-toruńskim – 79%, białostockim – 85% i łódzkim – 91%, a najwięcej w lubelskim – 96%,
- b) wydatki bieżące na drogi powiatowe oraz transport zbiorowy stanowiły:
 - najmniej, bo w granicach 22-28% dochodów z PIT i CIT w powiatach metropolitalnych: rzeszowskim – 22%, wrocławskim, lubelskim, śląskim – po 28%.
 - wyższy udział tego typu wydatków w relacji do PIT i CIT (w granicach 33-35%) wykazywało siedem powiatów metropolitalnych: łódzki, krakowski, białostocki – po 33%, bydgosko-toruński, poznański i szczeciński – po 35% oraz trójmiejski – 36%,
 - zdecydowanie najwyższy poziom relacja ta osiągnęła w warszawskim powiecie metropolitalnym i wynosiła prawie 48% dochodów z PIT i CIT.

Aspekty przestrzenne wydatków potencjalnych powiatów metropolitalnych

Z uwagi na, podkreślony we wstępie, „aspekt przestrzenny” głównych zadań przewidzianych dla potencjalnych powiatów metropolitalnych, w niniejszym opracowaniu rozmiary wydatków ogółem oraz na lokalny transport zbiorowy i drogi powiatowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca przedstawiono na dwunastu kartogramach w skali gmin i miast na prawach powiatu oraz odrębnie powiatów ziemskich. Takie ujęcie pokazuje zasięg przestrzenny oraz „intensywność zainteresowania” JST zadaniami z zakresu lokalnego transportu zbiorowego oraz publicznych dróg powiatowych. Szczegółowa analiza przestrzennych różnicowań omawianych zjawisk, wykracza poza tematykę niniejszego opracowania, dlatego też kartogramy te nie będą szczegółowo omawiane. Stanowią one jedynie materiał poglądowy, uzupełniający omawiane treści o ich wymiar przestrzenny (por. Kartogramy 1-12):

1. Na kartogramie 1. zaprezentowano wydatki ogółem gmin oraz miast na prawach powiatu w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez JST leżące na obszarach

- poszczególnych powiatów metropolitalnych – w tym zakresie zauważa się zróżnicowania „zamożności” poszczególnych gmin i miast na prawach powiatu.
2. Na kartogramie 2. pokazano wydatki ogółem powiatów ziemskich w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez JST leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych, wskazujące na zróżnicowania „zamożności” poszczególnych powiatów ziemskich.
 3. Na kartogramie 3. przedstawiono wydatki bieżące gmin oraz miast na prawach powiatu w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez JST leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych. Widoczne są zróżnicowania zamożności poszczególnych gmin i miast na prawach powiatu.
 4. Na kartogramie 4. pokazano wydatki bieżące powiatów ziemskich w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez JST leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – w tym zakresie zauważa się zróżnicowania zamożności poszczególnych powiatów ziemskich.
 5. Na kartogramie 5. pokazano wydatki ogółem na drogi powiatowe w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez gminy oraz miasta na prawach powiatu leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – okazuje się, iż w 112 na 523 gminy nie ponoszono ww. wydatków (w 29 wskazanych miastach na prawach powiatu wydatki takie występowały). Ponadto wyraźnie widoczne jest zróżnicowanie wielkości tych wydatków.
 6. Na kartogramie 6. pokazano wydatki ogółem na drogi powiatowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone w 2014 r. przez powiaty ziemskie leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – zauważa się międzypowiatowe zróżnicowanie wysokości tych wydatków.
 7. Na kartogramie 7. pokazano wydatki bieżące na drogi powiatowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2014 r. ponoszone przez gminy oraz miasta na prawach powiatu leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – w 330 na 523 gminy nie ponoszono takich wydatków (w 29 widocznych tam miastach na prawach powiatu wydatki takie występowały). Wyraźnie widoczne jest również zróżnicowanie wielkości tych wydatków.
 8. Na kartogramie 8. pokazano wydatki bieżące na drogi powiatowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2014 r. ponoszone przez powiaty ziemskie leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – zauważa się międzypowiatowe zróżnicowanie wysokości tych wydatków.
 9. Na kartogramie 9. pokazano wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez gminy oraz miasta na prawach powiatu leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – okazuje się, iż w 291 na 523 gminy nie ponoszono takich wydatków (w 29 widocznych tam miastach na prawach powiatu wydatki takie występowały). Wyraźnie widoczne jest także zróżnicowanie wielkości tych wydatków.
 10. Na kartogramie 10. pokazano wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez powiaty ziemskie leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – w 60 na 68 powiatów wydatki tego rodzaju nie występowały.
 11. Na kartogramie 11. pokazano wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez gminy oraz miasta na prawach powiatu leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – w 363 na 523 gminy nie ponoszono takich wydatków (w 29 widocznych tam miastach na prawach powiatu wydatki takie występowały). Ponadto wyraźnie widoczne jest zróżnicowanie wielkości tych wydatków.

12. Na kartogramie 12. pokazano wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy w 2014 r. w przeliczeniu na jednego mieszkańca ponoszone przez powiaty ziemskie leżące na obszarach poszczególnych powiatów metropolitalnych – w 66 na 68 powiatów nie było takich wydatków.

Podsumowanie

Rozmiary budżetów potencjalnych powiatów metropolitalnych oszacowano stosując, wspomnianą już na wstępie, uproszczoną metodę polegającą na zliczeniu największych grup wydatków, które ponosiłyby one wykonując swoje zadania, tj. wydatków na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy.

Szczegółowa analiza wykazała:

1. Stopień zainteresowania gmin lokalnym transportem zbiorowym był relatywnie niewielki. Wydatki w tym zakresie koncentrowały się zdecydowanie w miastach na prawach powiatu oraz ich najbliższej okolicy. Dotyczyło to zarówno wydatków ogółem, jak i wydatków bieżących (szczegółowo to zagadnienie w podziale na JST w poszczególnych powiatach, pokazano w Tabeli 2). Powiatem metropolitalnym zdecydowanie odróżniającym się w tym zakresie był warszawski powiat metropolitalny, a w szczególności Warszawa miasto na prawach powiatu leżące w jego granicach.
2. Z oczywistych względów (zadania ustawowe), wszystkie powiaty ziemskie oraz miasta na prawach powiatu ponosiły znaczne wydatki na drogi powiatowe. Jak się okazuje wydatki na drogi powiatowe na masową skalę ponoszą również gminy (szczegółowo to zagadnienie dla JST w poszczególnych powiatach zaprezentowano w Tabeli 2).
3. Jeśli pominąć przypadek Warszawy i warszawskiego powiatu metropolitalnego, to wydatki ogółem i wydatki bieżące na drogi powiatowe w JST leżących na obszarach powiatów metropolitalnych były ogólnie kwotowo zbliżone do wydatków ponoszonych na lokalny transport zbiorowy.

Relatywizując łączne rozmiary wydatków na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy można stwierdzić, iż:

- wydatki ogółem wszystkich powiatów metropolitalnych stanowiły 2/3 dochodów z PIT i CIT (67%) uzyskiwanych przez wszystkie funkcjonujące na ich obszarach JST,
- wydatki bieżące na drogi powiatowe i lokalny transport zbiorowy stanowiły ponad 1/3 dochodów z PIT i CIT (37%) uzyskiwanych przez JST znajdujące się na ich terenie.

Przeprowadzona analiza wykazała (nawet przy pominięciu wydatków warszawskiego powiatu metropolitalnego, w tym Warszawy) z jak wielkimi wydatkami w ujęciu bezwzględnym i względnym związana jest realizacja zadań przyszłych powiatów metropolitalnych.

Tabela 1. Oszacowanie wydatków potencjalnych powiatów metropolitalnych na podstawie wydatków ogółem i wydatków bieżących gmin, miast na prawach powiatu oraz powiatów ziemskich znajdujących się na ich obszarach, poniesionych w 2014 r. na lokalny transport zbiorowy oraz drogi powiatowe na tle ich wydatków ogółem

Województwo	Liczba ludności powiatu metropolitalnego wg stanu w 2014 r.	Wydatki ogółem i jednostek samorządu terytorialnego na obszarze potencjalnego powiatu metropolitalnego wg wydatków ogółem z 2014 r.										
		ogółem		w tym razem na				Suma „drogi + transport				na 1 mieszk.
		wzł	w % ogółu	drogi powiatowe		lokalny transport zbiorowy		suma „drogi + transport		na 1 mieszk.		
				wzł	w % ogółu	wzł	w % ogółu	wzł	w % ogółu			
dolnośląskie	1 212 781,00	6 263 105 533,03	288 798 267,17	4,61	363 058 139,12	5,80	651 836 406,3	10,41	537,47	podkarpackie	486,33	
kujawsko-pomorskie	774 711,00	3 634 597 601,28	326 352 719,65	8,98	305 374 343,18	8,40	631 727 062,8	17,38	815,44	zachodniopomorskie	507,47	
lubelskie	712 124,00	3 509 179 126,24	306 766 261,96	8,74	298 515 875,86	8,51	605 282 137,8	17,25	849,97	małopolskie	517,58	
łódzkie	1 091 651,00	5 287 014 923,32	725 853 303,02	13,73	367 717 259,34	6,96	1 093 570 562	20,68	1 001,76	dolnośląskie	537,47	
małopolskie	1 473 735,00	6 943 861 969,03	222 574 048,00	3,21	540 197 366,13	7,78	762 771 414,1	10,98	517,58	wielkopolskie	660,38	
mazowieckie	3 335 867,00	20 460 560 296,60	699 552 570,73	3,42	4 183 058 114,41	20,44	4 882 610 685	23,86	1 463,67	podlaskie	725,12	
podkarpackie	630 042,00	2 801 157 886,62	231 720 987,54	8,27	74 687 887,30	2,67	306 408 874,8	10,94	486,33	śląskie	743,72	
podlaskie	1 500 749,00	2 355 796 370,70	241 742 319,84	10,26	128 613 443,70	5,46	370 355 763,5	15,72	725,12	pomorskie	786,10	
pomorskie	1 307 787,00	6 642 100 046,29	440 482 045,14	6,63	587 571 616,02	8,85	1 028 053 661	15,48	786,10	kujawsko-pomorskie	815,44	
śląskie	2 759 961,00	14 153 232 620,71	798 520 143,47	5,64	1 254 121 083,55	8,86	2 052 641 227	14,50	743,72	lubelskie	849,97	
wielkopolskie	1 171 730,00	5 327 970 615,41	266 353 133,19	5,00	507 437 582,59	9,52	773 907 15,8	14,52	660,38	Razem	856,92	
zachodniopomorskie	919 898,00	4 349 440 798,47	138 634 652,86	3,19	328 182 031,87	7,55	466 816 684,7	10,73	507,47	łódzkie	1 001,76	
Razem	15 901 036,00	81 728 017 787,70	4 687 350 452,57	5,74	8 938 514 743,07	10,94	13 625 865 196	16,67	856,92	mazowieckie	1 463,67	

Województwo	Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego na obszarze powiatu metropolitalnego wg wydatków bieżących z 2014 r.										
	Bieżące razem		W tym bieżące na				Suma „drogi + transport				na 1 mieszk.
	wzł	w % ogółu	drogi powiatowe		lokalny transport zbiorowy		suma „drogi + transport		na 1 mieszk.		
			wzł	w % bież.	wzł	w % bież.	wzł	w % bież.			
dolnośląskie	3 977 340 139,51	63,50	52 344 075,79	1,32	356 741 032,13	8,97	409 085 107,92	10,29	337,31	podkarpackie	154,79
kujawsko-pomorskie	2 151 435 200,09	59,19	35 341 738,48	1,64	244 990 385,98	11,39	280 332 124,46	13,03	361,85	lubelskie	251,55
lubelskie	1 961 161 885,45	55,89	29 577 203,37	1,51	149 559 017,84	7,63	179 136 221,21	9,13	251,55	podlaskie	283,85
łódzkie	3 197 702 331,74	60,48	28 416 404,14	0,89	366 390 680,59	11,46	394 807 084,73	12,35	361,66	zachodniopomorskie	313,98
małopolskie	4 372 960 230,43	62,98	75 776 249,61	1,73	471 906 857,70	10,79	547 683 107,31	12,52	371,63	śląskie	319,35
mazowieckie	13 236 013 751,29	64,69	369 154 148,56	2,79	2 797 985 464,77	21,14	3 167 139 613,33	23,93	949,42	dolnośląskie	337,31
podkarpackie	1 702 530 572,25	60,78	33 304 239,94	1,96	64 221 775,21	3,77	97 526 015,15	5,73	154,79	łódzkie	361,66
podlaskie	1 456 619 700,53	61,83	16 742 296,80	1,15	128 233 254,57	8,80	144 975 551,37	9,95	283,85	kujawsko-pomorskie	361,85
pomorskie	3 980 590 948,90	59,93	66 959 028,89	1,68	484 148 517,96	12,16	551 107 546,85	13,84	421,40	małopolskie	371,63
śląskie	8 307 344 801,64	58,70	136 086 130,56	1,64	745 300 836,08	8,97	881 386 966,64	10,61	319,35	pomorskie	421,40
wielkopolskie	3 398 139 256,60	63,78	114 819 948,54	3,38	433 205 682,89	12,75	548 025 631,43	16,13	467,71	wielkopolskie	467,71
zachodniopomorskie	2 764 126 990,50	63,55	70 844 818,35	2,56	217 986 319,87	7,89	288 831 138,22	10,45	313,98	Razem	471,04
Razem	50 505 965 808,93	61,80	1 029 366 283,03	2,04	6 460 669 825,59	12,79	7 490 036 108,62	14,83	471,04	mazowieckie	949,42

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Tabela 2. Zbiorcze zestawienie liczebności bezwzględnej i względnej jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się na obszarach powiatów metropolitalnych: ogółem oraz tych, które w 2014 r. wykazywały wydatki na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy, wg typów JST

Razem	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Razem
Liczba jednostek samorządu terytorialnego na obszarze powiatów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r. - ogółem													
Gminy	43	17	40	27	53	106	37	25	38	59	37	41	523
Miasta na prawach powiatu	1	2	1	1	1	1	1	1	3	14	1	2	29
Powiaty ziemskie	8	2	4	4	6	13	5	2	5	8	5	6	68
Liczba jednostek samorządu terytorialnego na obszarze powiatów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r. wykazujących w 2014 r. wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy													
Gminy	17	4	8	14	21	51	8	11	16	46	24	12	232
Miasta na prawach powiatu	1	2	1	1	1	1	1	1	3	14	1	2	29
Powiaty ziemskie	0	0	0	1	0	4	0	0	0	2	1	0	8
wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy													
Gminy	17	4	7	14	16	37	5	11	16	17	18	8	170
Miasta na prawach powiatu	1	2	1	1	1	1	1	1	3	5	1	2	20
Powiaty ziemskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
wydatki ogółem na drogi powiatowe													
Gminy	34	13	32	18	39	90	29	22	30	44	31	32	414
Miasta na prawach powiatu	1	2	1	1	1	1	1	1	3	14	1	2	29
Powiaty ziemskie	8	2	4	4	6	13	5	2	5	8	5	6	68
wydatki bieżące na drogi powiatowe													
Gminy	18	7	8	10	17	46	6	11	11	14	18	27	193

Razem	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Łódzkie	Mazowieckie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Razem
Miasta na prawach powiatu	1	2	1	1	1	1	1	3	14	1	2	29
Powiaty ziemskie	8	2	4	4	6	5	2	5	8	5	6	68
% ogółu jednostek terytorialnego na obszarze potencjalnych powiatów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r. wykazujących w 2014 r.:												
wydatki ogółem na lokalny transport zbiorowy												
Gminy	39,5	23,5	20,0	51,9	39,6	21,6	44,0	42,1	78,0	64,9	29,3	44,4
Miasta na prawach powiatu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Powiaty ziemskie	0,0	0,0	0,0	25,0	30,8	0,0	0,0	0,0	25,0	20,0	0,0	11,8
wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy												
Gminy	39,5	23,5	17,5	51,9	34,9	13,5	44,0	42,1	28,8	48,6	19,5	32,5
Miasta na prawach powiatu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	35,7	100,0	100,0	69,0
Powiaty ziemskie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	2,9
wydatki ogółem na drogi powiatowe												
Gminy	79,1	76,5	80,0	66,7	73,6	78,4	88,0	78,9	74,6	83,8	78,0	79,2
Miasta na prawach powiatu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Powiaty ziemskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
wydatki bieżące na drogi powiatowe												
Gminy	41,9	41,2	20,0	37,0	32,1	16,2	44,0	28,9	23,7	48,6	65,9	36,9
Miasta na prawach powiatu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Powiaty ziemskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Tabela 3. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na obszarach potencjalnych powiatów metropolitalnych wg wydatków z 2014 r. na lokalny transport zbiorowy oraz drogi powiatowe na tle dochodów uzyskanych z PIT i CIT w 2014 r.

	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na obszarze potencjalnego powiatu metropolitalnego na podstawie wydatków z 2014 r. na lokalny transport zbiorowy oraz drogi powiatowe na tle dochodów uzyskanych z PIT i CIT w 2014 r.									
	wydatki		dochody				wydatki na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy jako % sumy dochodów z PIT i CIT			
	ogółem	bieżące	z PIT	z CIT	suma PIT i CIT	wydatki ogółem	wydatki bieżące			
dolnośląskie	651 836 406,29	409 085 107,92	1 361 336 236,00	111 324 297,78	1 472 660 533,78	44,26	27,78			
kujawsko-pomorskie	631 727 062,83	280 332 124,46	750 288 081,00	46 984 167,81	797 272 248,81	79,24	35,16			
lubelskie	605 282 137,82	179 136 221,21	588 692 062,00	41 489 441,65	630 181 503,65	96,05	28,43			
łódzkie	1 093 570 562,36	394 807 084,73	1 125 159 268,00	77 216 762,83	1 202 376 030,83	90,95	32,84			
matopolskie	762 771 414,13	547 683 107,31	1 569 674 309,00	110 859 565,83	1 680 533 874,83	45,39	32,59			
mazowieckie	4 882 610 685,14	3 167 139 613,33	6 006 426 978,00	622 388 040,35	6 628 815 018,35	73,66	47,78			
podkarpackie	306 408 874,84	97 526 015,15	422 370 140,00	28 558 375,18	450 928 515,18	67,95	21,63			
podlaskie	370 355 763,54	144 975 551,37	415 189 442,00	18 801 302,02	433 990 744,02	85,34	33,41			
pomorskie	1 028 053 661,16	551 107 546,85	1 407 418 041,00	113 620 502,48	1 521 038 543,48	67,59	36,23			
śląskie	2 052 641 227,02	881 386 966,64	2 964 349 542,00	159 802 669,18	3 124 152 211,18	65,70	28,21			
wielkopolskie	773 790 715,78	548 025 631,43	1 441 993 221,00	134 497 075,38	1 576 490 296,38	49,08	34,76			
zachodniopomorskie	466 816 684,73	288 831 138,22	791 245 238,00	43 448 700,23	834 693 938,23	55,93	34,60			
Razem	13 625 865 195,64	7 490 036 108,62	18 844 142 558,00	1 508 990 900,72	20 353 133 458,72	66,95	36,80			

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Tabela 4. Łączne wydatki na publiczne drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy w przeliczeniu na mieszkańca a ich udział w dochodach z PIT i CIT na obszarach powiatów metropolitalnych w 2014 r.

Nazwa województwa	Udział wydatków ogółem na „drogi” i transport” w dochodach z PIT i CIT w %	Wydatki ogółem na „drogi” i transport” na mieszkańca w zł	Nazwa województwa	Udział wydatków bieżących na „drogi” i transport” w dochodach z PIT i CIT w %	Wydatki bieżące na „drogi” i transport” na mieszkańca w zł
mazowieckie	73,66	1463,67	mazowieckie	47,78	949,42
łódzkie	90,95	1001,76	razem	36,80	471,04
razem	66,95	856,92	wielkopolskie	34,76	467,71
lubelskie	96,05	849,97	pomorskie	36,23	421,40
kujawsko-pomorskie	79,24	815,44	małopolskie	32,59	371,63
pomorskie	67,59	786,10	kujawsko-pomorskie	35,16	361,85
śląskie	65,70	743,72	łódzkie	32,84	361,66
podlaskie	85,34	725,12	dolnośląskie	27,78	337,31
wielkopolskie	49,08	660,38	śląskie	28,21	319,35
dolnośląskie	44,26	537,47	zachodniopomorskie	34,60	313,98
małopolskie	45,39	517,58	podlaskie	33,41	283,85
zachodniopomorskie	55,93	507,47	lubelskie	28,43	251,55
podkarpackie	67,95	486,33	podkarpackie	21,63	154,79

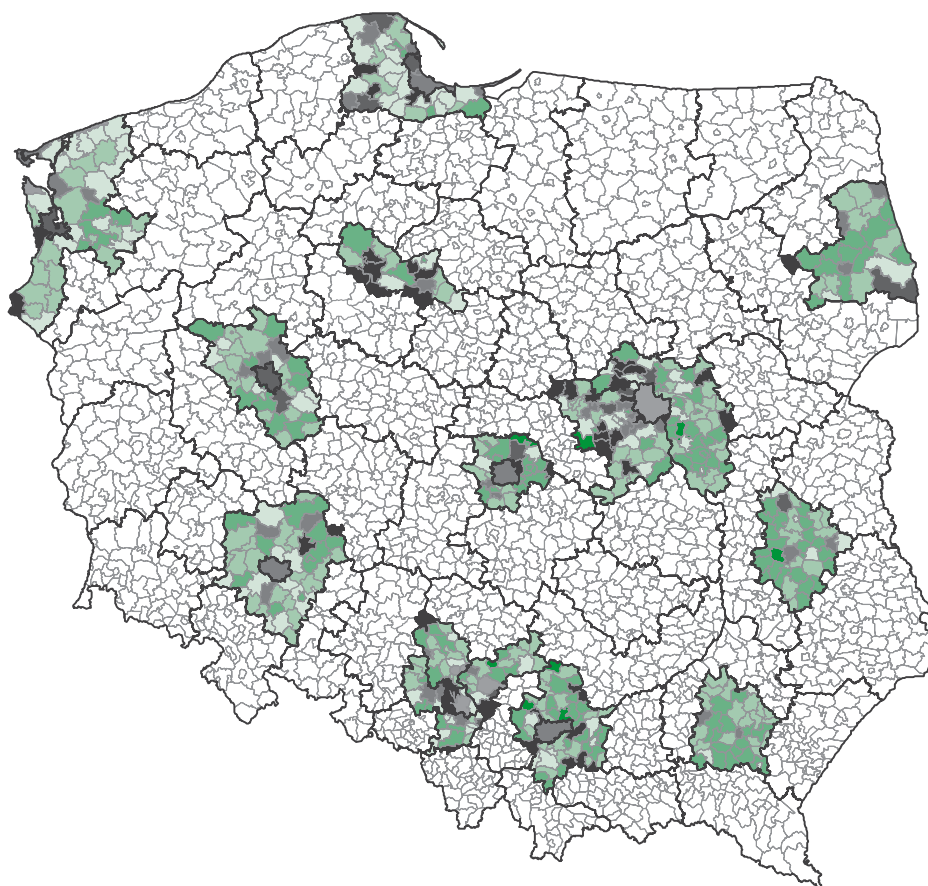
Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

W Tabeli 4. województwa uporządkowano w kolejności malejącej wielkości wydatków ogółem oraz wydatków bieżących przeznaczonych na drogi powiatowe oraz lokalny transport zbiorowy łącznie przypadających na 1 mieszkańca.

Aneks statystyczno-kartograficzny – dane szczegółowe dla wszystkich badanych jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się na obszarach powiatów metropolitalnych

Kartogram 1. Wydatki gmin oraz miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2014 r.

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

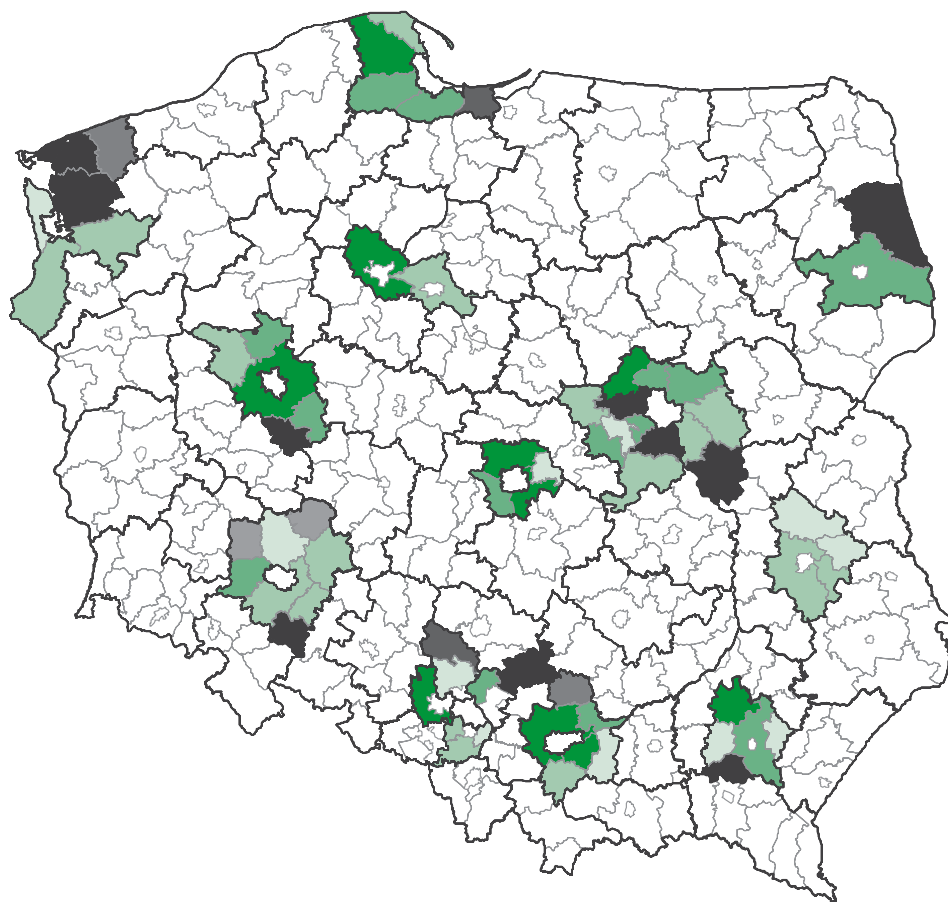
■ 2 286,9 – 2 500,0 (8)	■ 4 000,1 – 4 500,0 (54)
■ 2 500,1 – 3 000,0 (151)	■ 4 500,1 – 5 000,0 (14)
■ 3 000,1 – 3 500,0 (177)	■ 5 000,1 – 7 500,0 (41)
■ 3 500,1 – 4 000,0 (98)	■ 7 500,1 – 26 746,0 (9)

Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 2. Wydatki ogółem powiatów ziemskich na 1 mieszkańca w 2014 r.

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

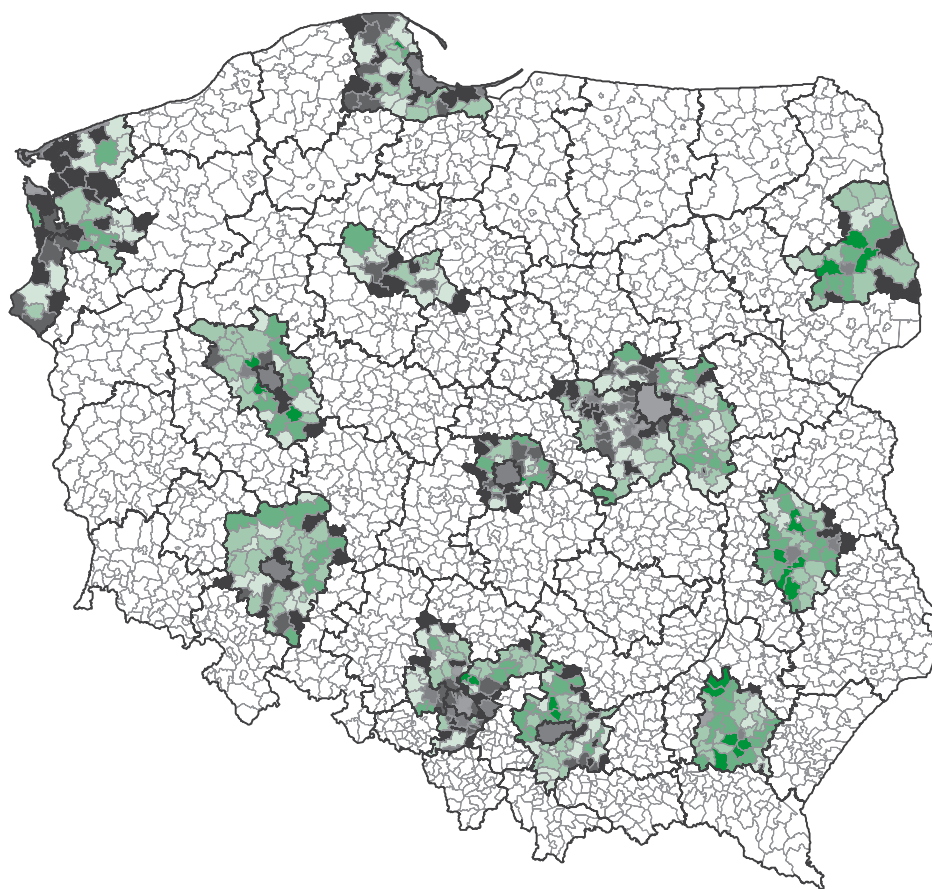
w złotych na mieszkańca		
■ 600,6 – 700,0 (10)	■ 1000,1 – 1100,0 (10)	
■ 700,1 – 800,0 (14)	■ 1100,1 – 1200,0 (2)	
■ 800,1 – 900,0 (17)	■ 1200,1 – 1400,0 (2)	Uwaga: dla miast na prawach powiatu
■ 900,1 – 1000,0 (11)	■ 1400,1 – 1531,8 (2)	wydatki miasta jako gminy
		oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 3. Wydatki bieżące gmin oraz miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498).

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

■ 1410,9 – 1600,0 (24)	■ 2200,1 – 2500,0 (93)
■ 1600,1 – 1800,0 (89)	■ 2500,1 – 3000,0 (53)
■ 1800,1 – 2000,0 (145)	■ 3000,1 – 4000,0 (24)
■ 2000,1 – 2200,0 (112)	■ 4000,1 – 8014,4 (12)

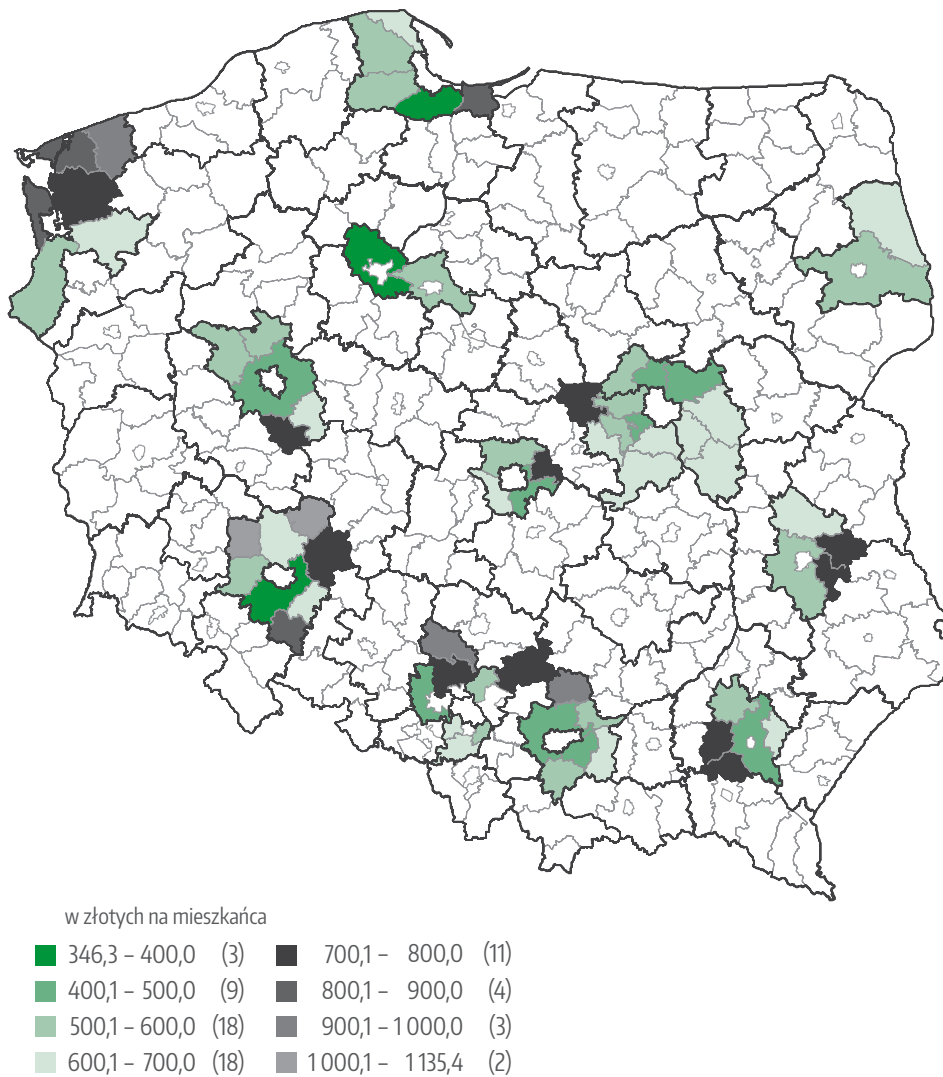
Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 4. Wydatki bieżące powiatów ziemskich na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498).

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

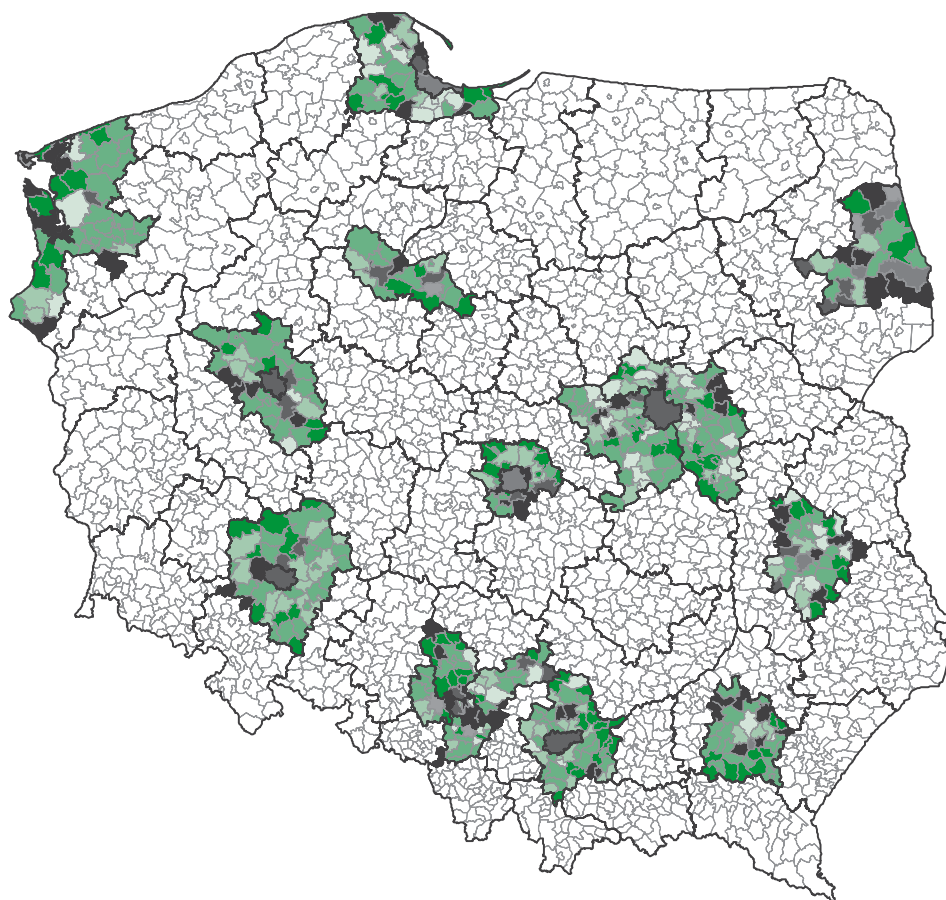

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 5. Wydatki gmin oraz miast na prawach powiatu na drogi powiatowe na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60014 i 60015).

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

■ brak (112)	■ 75,1 – 150,0 (66)
■ 0,1 – 25,0 (202)	■ 150,1 – 500,0 (26)
■ 25,1 – 50,0 (79)	■ 500,1 – 1000,0 (7)
■ 50,1 – 75,0 (54)	■ 1000,1 – 2 409,3 (6)

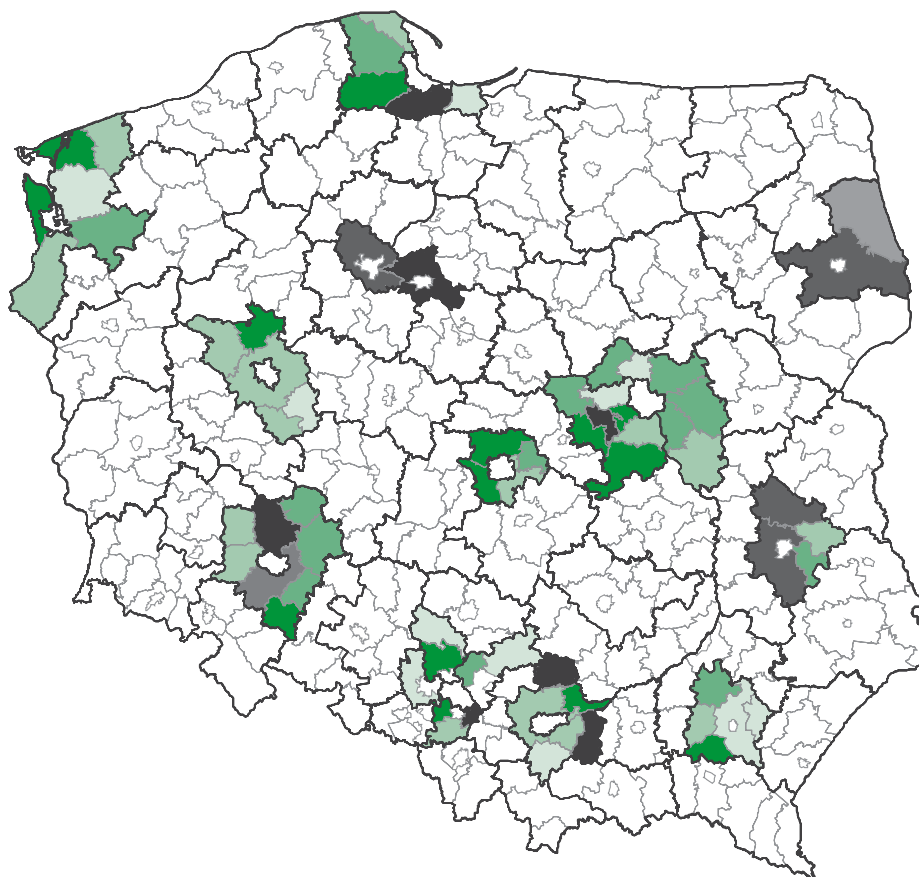
Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 6. Wydatki powiatów ziemskich na drogi powiatowe na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60014 i 60015).

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

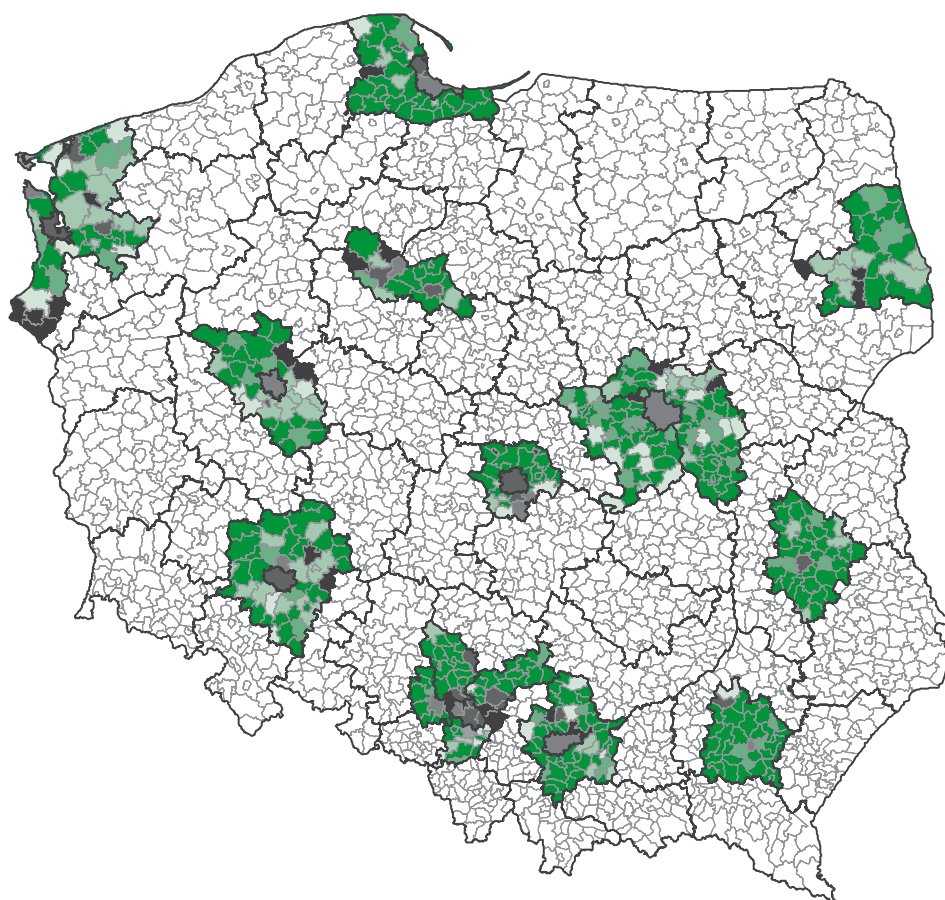
■ 45,8 – 75,0 (14)	■ 150,1 – 200,0 (7)
■ 75,1 – 100,0 (14)	■ 200,1 – 250,0 (4)
■ 100,1 – 125,0 (16)	■ 250,1 – 300,0 (1)
■ 125,1 – 150,0 (11)	■ 300,1 – 318,0 (1)

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 7. Wydatki gmin oraz miast na prawach powiatu na drogi powiatowe na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60014 i 60015; Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498).).

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

■ brak	(330)	■ 10,1 – 20,0	(28)
■ 0,01 – 1,0	(51)	■ 20,1 – 50,0	(24)
■ 1,1 – 5,0	(67)	■ 50,1 – 200,0	(12)
■ 5,1 – 10,0	(38)	■ 200,1 – 1045,4	(2)

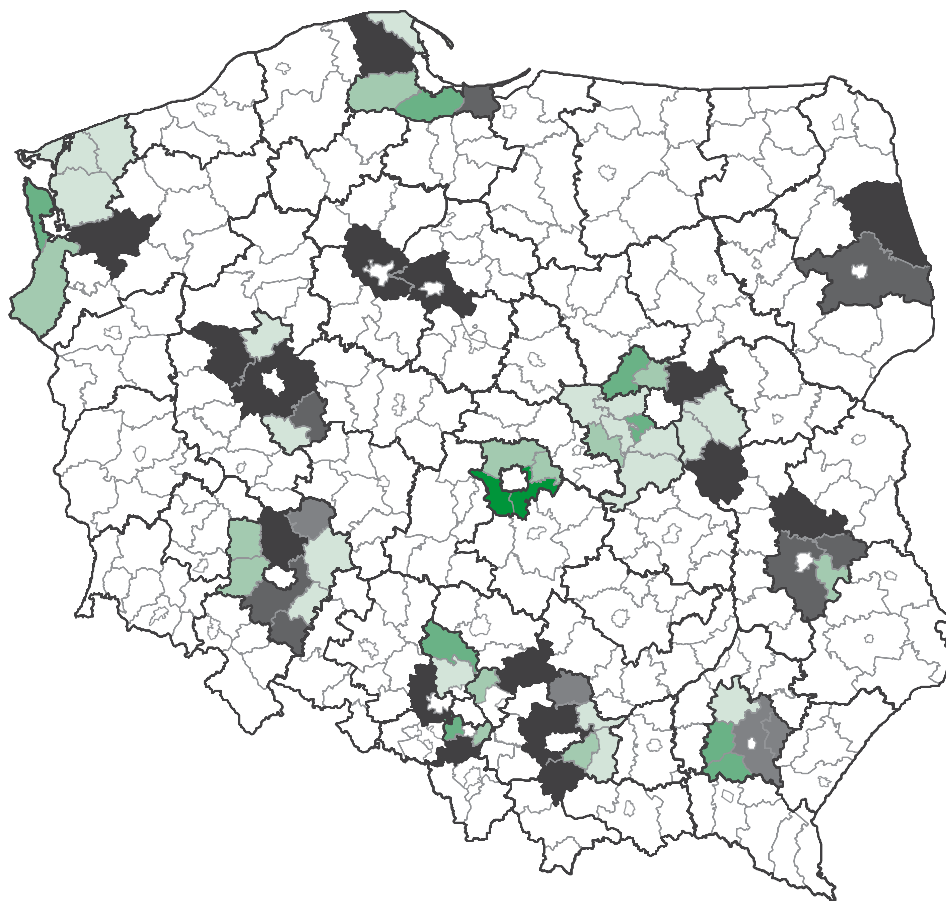
Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 8. Wydatki bieżące powiatów ziemskich na drogi powiatowe na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60014 i 60015; Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498).).

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

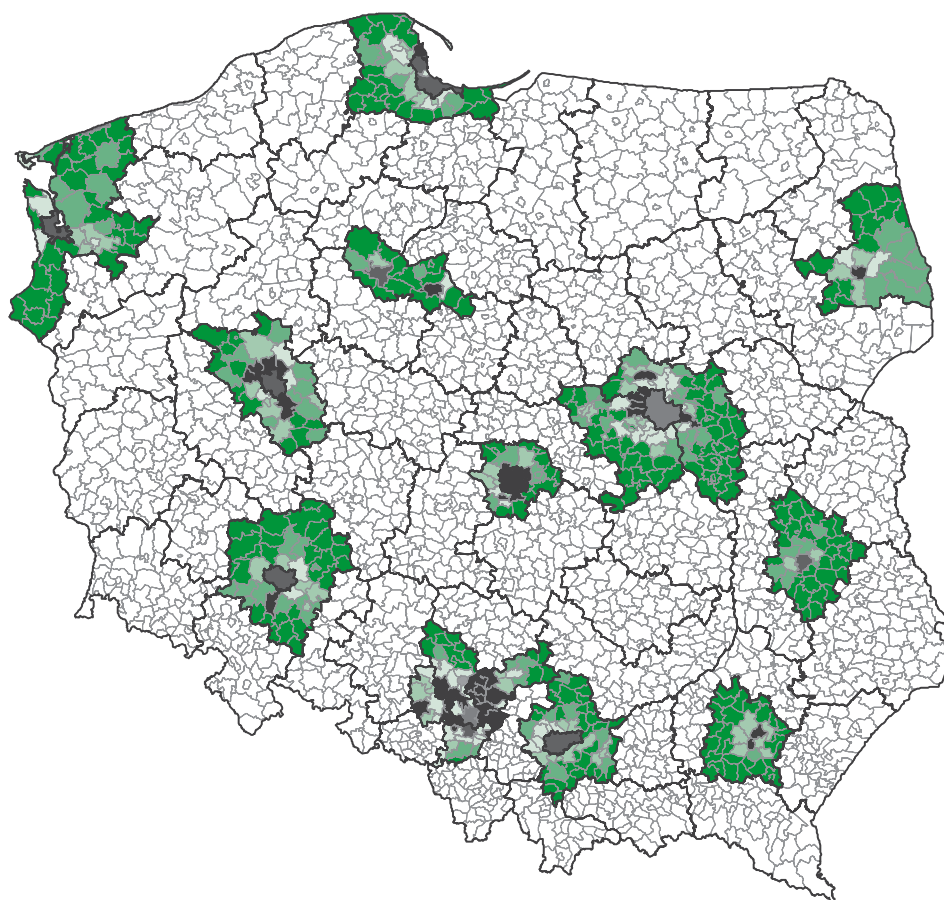
■ 0,9 – 10,0 (2)	■ 40,1 – 50,0 (16)
■ 10,1 – 20,0 (8)	■ 50,1 – 60,0 (7)
■ 20,1 – 30,0 (12)	■ 60,1 – 71,7 (4)
■ 30,1 – 40,0 (19)	

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 9. Wydatki gmin oraz miast na prawach powiatu na lokalny transport zbiorowy na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60004)

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

■ brak	(291)	■ 150,1 – 500,0	(44)
■ 0,01 – 25,0	(78)	■ 500,1 – 1 000,0	(9)
■ 25,1 – 75,0	(65)	■ 1 000,1 – 3 000,0	(3)
■ 75,1 – 150,0	(61)	■ 5 213,2 – 5 213,3	(1)

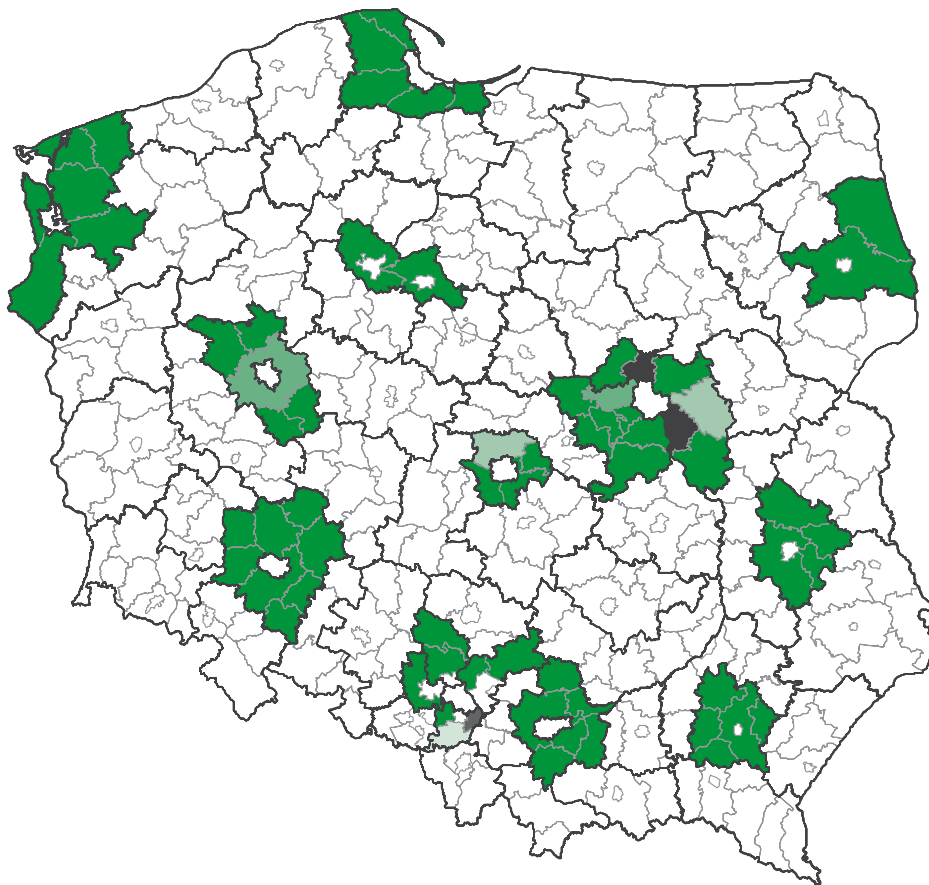
Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 10. Wydatki powiatów ziemskich na lokalny transport zbiorowy na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60004)

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

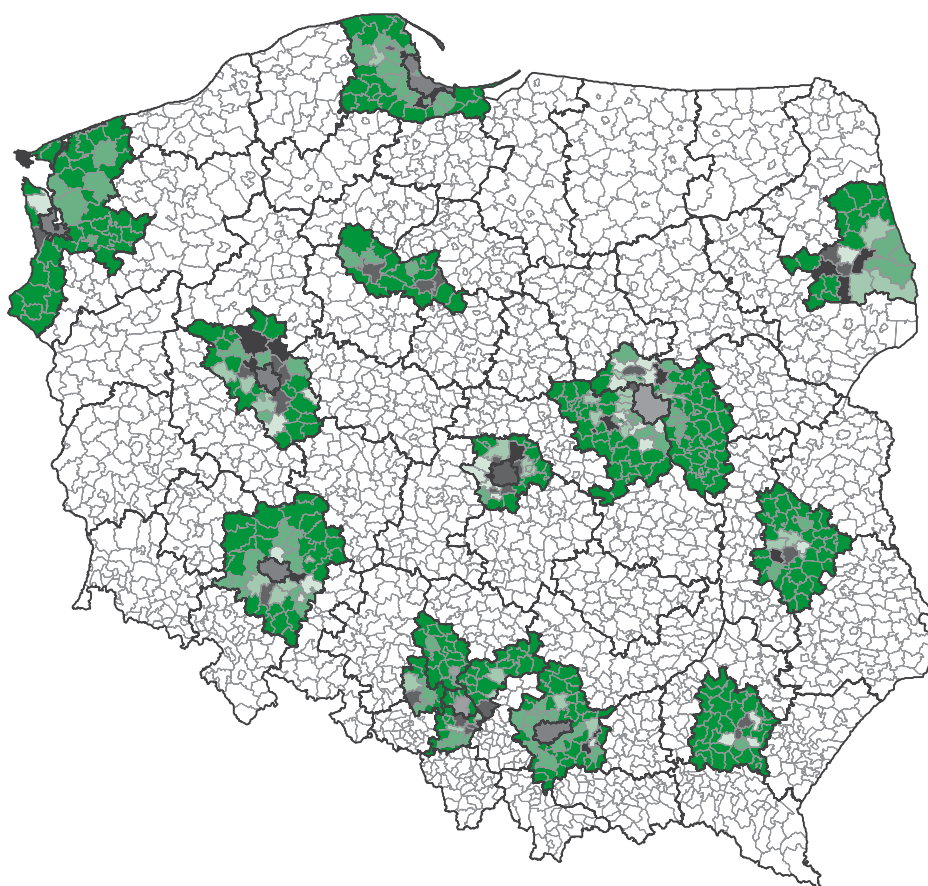
■ brak	(60)	■ 2,01 – 2,50	(2)
■ 0,01 – 50,0	(2)	■ 2,51 – 2,61	(1)
■ 0,51 – 1,00	(2)		
■ 1,01 – 1,50	(1)		

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 11. Wydatki bieżące gmin oraz miast na prawach powiatu na lokalny transport zbiorowy na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60004; Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498)

Gminy oraz miasta na prawach powiatu w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

w złotych na mieszkańca

■ brak (363)	■ 50,1 – 100,0 (19)
■ 0,01 – 10,0 (74)	■ 100,1 – 500,0 (29)
■ 10,1 – 25,0 (34)	■ 500,1 – 1000,0 (6)
■ 25,1 – 50,0 (24)	■ 1000,1 – 5 016,4 (3)

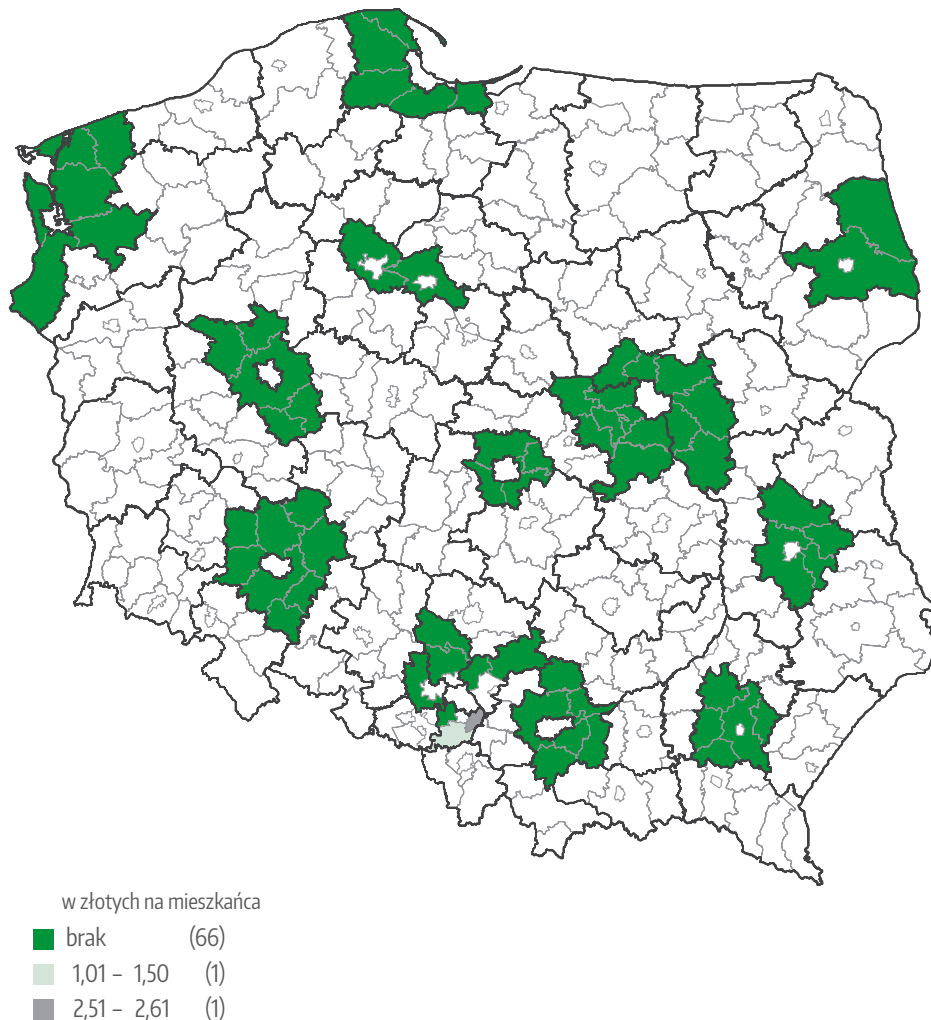
Uwaga: dla miast na prawach powiatu wydatki miasta jako gminy oraz miasta jako powiatu łącznie

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Kartogram 12. Wydatki bieżące powiatów ziemskich na lokalny transport zbiorowy na 1 mieszkańca w 2014 r.

(Dział 600; Rozdział 60004; Paragrafy: 401 do 430, 432 do 434, 436, 438 do 470, 472, 474 do 478, 481, 488 do 490, 493 do 498)

Powiaty ziemskie w granicach podregionów metropolitalnych wg podziału administracyjnego z 2014 r.

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Tabela A. Wydatki różnych grup jednostek samorządu terytorialnego na obszarach potencjalnych powiatów metropolitalnych w 2014 r.: ogółem (w tym razem i bieżące), na lokalny transport zbiorowy (razem i bieżące) i na publiczne drogi powiatowe (razem i bieżące) oraz suma ww. dwóch składowych tj. oszacowanie rozmiarów zasadniczej części budżetów potencjalnych powiatów metropolitalnych w granicach wybranych podregionów na terenie 12 województw

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł					
				ogółem		bieżące		ogółem		bieżące		bieżące na 1 mieszk.	bieżące w % ogółem
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące				
Województwo dolnośląskie - powiat metropolitalny													
Gminy i miasta na prawach powiatu													
Gminy i miasta na prawach powiatu razem		1 212 781,00	5 713 014 152,10	3 589 779 226,69	363 038 139,12	356 741 032,13	207 584 562,13	28 229 785,15	570 622 701,25	384 970 817,28	470,51	317,43	67,47
Powiaty ziemskie													
Powiaty ziemskie razem		578294	55 009 138,09	387 560 912,8	0	0	81 213 705,04	24 114 290,64	81 213 705,04	24 114 290,64	140,44	41,70	29,69
Razem													
dolnośląski ogółem		1 212 781,00	6 263 105 533,03	3 977 340 139,51	363 038 139,12	356 741 032,13	288 798 267,17	52 344 075,79	651 836 406,29	409 085 107,92	537,47	337,51	62,76
Województwo kujawsko-pomorskie - powiat metropolitalny													
Gminy i miasta na prawach powiatu													
kujawsko-pomorski gminy i miasta na prawach powiatu razem		774 711,00	3 468 827 545,61	2 046 458 161,46	305 374 343,18	244 990 385,98	281 495 962,77	26 336 625,38	586 870 305,95	271 327 011,36	757,53	350,23	46,23
Powiaty ziemskie													
kujawsko-pomorski - powiaty ziemskie razem		213901	165 770 055,7	104 977 038,6	0	0	44 856 756,88	9 005 113,1	44 856 756,88	9 005 113,10	209,71	42,10	20,08
Razem													
kujawsko-pomorski ogółem		774 711,00	3 634 597 601,28	2 151 435 200,09	305 374 343,18	244 990 385,98	326 352 719,65	35 341 738,48	631 727 062,83	280 332 124,46	815,44	361,85	44,38
Województwo lubelskie - powiat metropolitalny													
Gminy i miasta na prawach powiatu													
lubelski - gminy i miasta na prawach powiatu razem		712 124,00	3 170 936 657,08	1 720 136 246,86	298 515 875,86	149 559 017,84	241 288 023,29	12 255 122,43	539 803 899,15	161 814 140,07	758,02	227,23	29,98
Powiaty ziemskie													
lubelski - powiaty ziemskie razem		370402	33 824 246,92	24 025 638,6	0	0	65 478 238,67	17 322 081,14	65 478 238,67	17 322 081,14	176,78	46,77	26,45
Razem													
lubelski ogółem		712 124,00	3 509 179 126,24	1 961 161 885,45	298 515 875,86	149 559 017,84	306 766 261,96	29 577 203,37	605 282 137,82	179 136 221,21	849,97	251,55	29,60
Województwo łódzkie - powiat metropolitalny													
Gminy i miasta na prawach powiatu													
łódzki - gminy i miasta na prawach powiatu razem		1 091 651,00	5 007 345 375,40	2 976 013 790,04	367 607 259,34	366 390 680,59	696 800 992,10	23 207 722,43	1 064 408 251,44	389 598 403,02	975,04	356,89	36,60
Powiaty ziemskie													
łódzki - powiaty ziemskie razem		385647	27 966 9547,9	22 168 8541,7	110 000	0	29 052 310,92	5 208 681,71	29 162 310,92	5 208 681,71	75,62	13,51	17,86
Razem													
łódzki ogółem		1 091 651,00	5 287 014 923,32	3 197 702 331,74	367 717 259,34	366 390 680,59	725 853 303,02	28 416 404,14	1 093 570 562,36	394 807 084,73	1 001,76	361,66	36,10
Województwo małopolskie - powiat metropolitalny													
Gminy i miasta na prawach powiatu													
małopolski - gminy i miasta na prawach powiatu razem		1 473 735,00	6 401 656 634,13	3 992 445 483,32	540 197 366,13	471 906 857,70	1 333 929 471,27	48 094 330,44	674 126 837,40	520 001 188,14	457,43	352,85	77,14

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł									
				ogółem		bieżące		na zbiorowy transport lokalny		na publiczne drogi powiatowe		Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł	
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące na 1 mieszk.
Powiaty ziemskie													
		krakowski – powiaty ziemskie razem	711862	542205534,9	38051474,1	0	88644576,73	27681919,17	88 644 576,73	27 681 919,17	124,52	38,89	31,23
		Razem											
		krakowski ogółem	1 473 735,00	6 943 861 969,03	4 372 960 230,43	540 197 366,13	471 906 857,70	222 574 048,00	762 771 414,13	547 683 107,31	517,58	371,63	71,80
Województwo mazowieckie – powiat metropolitalny													
		Gminy i miasta na prawach powiatu											
		mazowiecki – gminy i miasta na prawach powiatu razem	3 335 867,00	19 098 389 850,00	12 324 055 427,47	4 182 363 233,56	2 797 985 464,77	559 092 452,79	3 115 366 850,75	1 415,36	933,30	65,94	
		Powiaty ziemskie											
		mazowiecki – powiaty ziemskie razem	1600425	1362170447	911958323,8	694880,85	0	160460117,9	53 772 762,58	100,70	33,60	33,37	
		Razem											
		mazowiecki ogółem	3 335 867,00	20 460 560 296,60	13 236 013 751,29	4 183 058 114,41	2 797 985 464,77	699 552 570,73	3 691 139 613,33	1 463,67	949,42	64,87	
Województwo podkarpackie – powiat metropolitalny													
		Gminy i miasta na prawach powiatu											
		podkarpacki – gminy i miasta na prawach powiatu razem	630 042,00	2 412 531 292,06	1 434 755 927,48	74 687 887,30	64 221 775,21	181 343 999,39	11 665 828,41	25,60	406,37	29,64	
		Powiaty ziemskie											
		podkarpacki – powiaty ziemskie razem	444919	388626594,6	267774644,8	0	0	50376988,15	21 640 411,53	113,23	48,64	42,96	
		Razem											
		podkarpacki ogółem	630 042,00	2 801 157 886,62	1 702 550 572,25	74 687 887,30	64 221 775,21	231 720 987,54	306 408 874,84	486,33	154,79	31,83	
Województwo podlaskie – powiat metropolitalny													
		Gminy i miasta na prawach powiatu											
		podlaski – gminy i miasta na prawach powiatu razem	510 749,00	2 166 731 780,29	1 329 976 061,80	128 613 443,70	128 233 254,57	188 578 901,31	6 061 434,20	317,19	262,94	42,34	
		Powiaty ziemskie											
		podlaski – powiaty ziemskie razem	215290	1 890 645 90,4	12 664 363,87	0	0	531 634 18,53	10 680 862,6	246,94	49,61	20,09	
		Razem											
		podlaski ogółem	510 749,00	2 355 796 370,70	1 456 619 700,55	128 613 443,70	128 233 254,57	241 742 319,84	16 742 296,80	725,12	283,85	39,14	
Województwo pomorskie – powiat metropolitalny													
		Gminy i miasta na prawach powiatu											
		pomorski – gminy i miasta na prawach powiatu razem	1 307 787,00	6 204 713 706,20	3 672 349 983,77	587 571 616,02	484 148 517,96	378 365 098,31	47 763 536,03	531 912 053,99	738,60	406,73	55,07
		Powiaty ziemskie											
		pomorski – powiaty ziemskie razem	560824	437386340,1	308240965,1	0	0	62116946,83	19 195 492,86	110,76	34,23	30,90	
		Razem											
		pomorski ogółem	1 307 787,00	6 642 100 046,29	3 980 590 948,90	587 571 616,02	484 148 517,96	440 482 045,14	66 959 028,89	786,10	421,40	53,61	
Województwo śląskie – powiat metropolitalny													
		Gminy i miasta na prawach powiatu											
		śląski – gminy i miasta na prawach powiatu razem	2 759 961,00	13 390 102 678,04	7 744 722 583,30	1 253 844 034,96	745 023 787,49	707 623 459,95	105 610 724,64	1 961 467 494,91	710,69	308,21	43,37

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł						
				ogółem		bieżące		ogółem		bieżące				
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem na 1 miesz.k.	bieżące na 1 miesz.k.	ogółem w %	bieżące w %			
Powiaty ziemskie														
śląski – powiaty ziemskie razem														
			866690	763129942,7	562622218,3	277048,59	277048,59	90896683,52	30475405,92	91 173 732,11	30 752 454,51	105,20	35,48	33,73
Razem														
			2 759 961,00	14 153 232 620,71	8 307 344 801,64	1 254 121 083,55	745 300 836,08	798 520 143,47	136 086 130,56	2 052 641 227,02	881 386 966,64	743,72	319,35	42,94
Województwo wielkopolskie – powiat metropolitalny														
Gminy i miasta na prawach powiatu														
wielkopolski – gminy i miasta na prawach powiatu razem														
			1 171 730,00	4 879 911 002,10	3 079 677 995,90	507 411 182,59	433 205 682,89	200 110 647,89	89 249 028,91	707 521 830,48	522 454 711,80	603,83	445,88	73,84
Powiaty ziemskie														
wielkopolski – powiaty ziemskie razem														
			626050	448059613,3	318461260,7	26400	0	66242485,3	25570919,63	66 268 885,30	25 570 919,63	105,85	40,84	38,59
wielkopolski ogółem														
			1 171 730,00	5 327 970 615,41	3 398 139 256,60	507 437 582,59	433 205 682,89	266 553 133,19	114 819 948,54	775 790 715,78	548 025 631,43	660,38	467,71	70,82
Województwo zachodniopomorskie – powiat metropolitalny														
Gminy i miasta na prawach powiatu														
zachodniopomorski – gminy i miasta na prawach powiatu razem														
			919 898,00	3 892 803 580,49	2 410 929 424,18	328 182 031,87	217 986 319,87	95 011 946,18	56 641 198,45	423 195 978,05	274 627 518,32	460,04	298,54	64,89
Powiaty ziemskie														
zachodniopomorski – powiaty ziemskie razem														
			471442	456637218	353197566,3	0	0	436227066,8	14203619,9	43 622 706,68	14 203 619,90	92,53	30,13	32,56
Razem														
			919 898,00	4 349 440 798,47	2 764 126 990,50	328 182 031,87	217 986 319,87	138 634 652,86	70 844 818,35	466 816 684,73	288 831 138,22	507,47	313,98	61,87
Polska ogółem: powiaty metropolitalny ogółem														
Polska: gminy i miasta na prawach powiatów na obszarach powiatów metropolitalnych ogółem														
			15 901 036,00	75 806 964 253,50	46 321 300 312,27	8 937 406 413,63	6 460 392 777,00	3 851 225 517,38	770 494 722,25	12 788 631 931,01	7 230 887 499,25	804,26	454,74	56,54
Polska: powiaty ziemskie na obszarach powiatów metropolitalnych ogółem														
			7045746	5921053534	4184665497	1108329,44	277048,59	836124935,2	258871560,8	837 233 264,63	259 148 609,37	118,83	36,78	30,95
Polska: obszary powiatów metropolitalnych ogółem														
			15 901 036,00	81 728 017 787,70	50 505 965 808,93	8 938 514 743,07	6 460 669 825,59	4 687 350 452,57	1 029 366 283,03	13 625 865 195,64	7 490 036 108,62	856,92	471,04	54,97

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

Tabela B. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na obszarach powiatów metropolitalnych w 2014 r.: ogółem (w tym razem i bieżące), na lokalny transport zbiorowy (razem i bieżące) na publiczne drogi powiatowe (razem i bieżące) oraz suma ww. dwóch składowych tj. oszacowanie rozmiarów zasadniczej części budżetów potencjalnych powiatów metropolitalnych w granicach wybranych podregionów na terenie 12 województw.

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł											
				na zbiorowy transport lokalny				na publiczne drogi powiatowe				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł			
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem na 1 mieszk.	bieżące na 1 mieszk.	ogółem w %	bieżące w %
Województwo dolnośląskie - powiat makroregionalny															
Gminy i miasta na prawach powiatu															
02	021301	Cieszaków	4 692,00	15 666 319,56	9 588 940,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	021302	Krośnice	8 194,00	42 187 803,10	18 084 264,54	0,00	0,00	278 707,13	22 852,30	278 707,13	22 852,30	0,00	0,00	34,01	2,79
02	021303	Milicz	24 380,00	69 619 420,03	41 207 677,59	0,00	0,00	20 238,00	0,00	20 238,00	0,00	0,00	0,83	0,00	0,00
02	021401	Oleśnica	37 355,00	108 735 338,43	67 672 271,72	398 544,83	398 544,83	710 577,98	180 623,17	1 109 122,81	579 168,00	29,69	15,50	52,22	
02	021402	Bierutów	10 180,00	32 584 928,72	19 160 943,21	0,00	0,00	170 459,90	110 459,90	170 459,90	110 459,90	16,74	10,85	64,80	
02	021403	Dobroszyce	6 452,00	26 848 630,41	11 653 406,32	0,00	0,00	116 570,69	116 570,69	116 570,69	116 570,69	18,07	18,07	100,00	
02	021404	Działowa Kłoda	4 635,00	14 678 159,76	10 265 575,77	0,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	2,16	0,00	0,00	
02	021405	Międzybórz	5 139,00	21 435 106,31	12 671 004,87	0,00	0,00	135 430,78	0,00	135 430,78	0,00	26,35	0,00	0,00	
02	021406	Oleśnica	12 880,00	38 239 262,46	22 451 961,54	0,00	0,00	515 185,44	25 440,24	515 185,44	25 440,24	40,00	1,98	4,94	
02	021407	Syców	16 659,00	44 039 856,07	29 258 472,71	0,00	0,00	190 000,00	0,00	190 000,00	0,00	11,41	0,00	0,00	
02	021408	Twardogóra	13 011,00	36 489 577,48	24 178 826,39	0,00	0,00	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	11,53	0,00	0,00	
02	021501	Olawa	32 356,00	94 437 858,94	63 365 821,86	1 016 183,58	1 016 183,58	200 000,00	0,00	1 216 183,58	1 016 183,58	37,59	31,41	83,56	
02	021502	Domańków	5 306,00	17 762 557,09	10 629 675,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
02	021503	Jelcz-Laskowice	23 152,00	80 025 860,41	38 058 447,74	781 757,77	781 757,77	236 528,60	0,00	1 018 286,37	781 757,77	43,98	33,77	76,77	
02	021504	Olawa	15 139,00	54 143 200,62	32 823 528,08	33 462,98	3 013,50	456 918,28	34 841,36	490 381,26	37 854,86	32,39	2,50	7,72	
02	021701	Borów	5 323,00	14 138 884,08	10 218 828,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
02	021702	Kontratowice	4 471,00	17 194 760,82	8 875 993,81	0,00	0,00	31 315,08	31 315,08	31 315,08	31 315,08	7,00	7,00	100,00	
02	021703	Przeworno	4 974,00	16 092 560,27	8 554 954,36	0,00	0,00	60 836,00	0,00	60 836,00	0,00	2,75	0,00	0,00	
02	021704	Strzelin	22 133,00	86 944 385,85	56 866 334,41	0,00	0,00	6 568,79	6 568,79	6 568,79	6 568,79	0,89	0,89	100,00	
02	021705	Wiązów	7 373,00	25 191 147,61	16 945 241,40	0,00	0,00	6 568,79	6 568,79	6 568,79	6 568,79	0,89	0,89	100,00	
02	021801	Kostomoty	7 157,00	21 118 999,58	14 577 822,48	5 170,24	5 170,24	61 524,44	11 524,44	66 694,68	16 694,68	9,32	2,33	25,03	
02	021802	Malczyce	6 001,00	19 971 653,95	11 101 031,22	0,00	0,00	115 631,63	16 997,00	115 631,63	16 997,00	19,27	2,83	14,70	
02	021803	Miękinia	14 482,00	49 572 988,79	27 174 237,78	529 234,23	38 973,00	1 621 423,06	0,00	2 150 657,29	38 973,00	148,51	2,69	1,81	
02	021804	Środa śląska	19 742,00	68 571 958,04	38 490 532,31	0,00	0,00	977 940,67	0,00	977 940,67	0,00	49,54	0,00	0,00	
02	021805	Udanin	5 343,00	19 012 652,00	12 649 142,39	5 815,92	5 815,92	689 212,80	0,00	695 028,72	5 815,92	130,08	1,09	0,84	
02	022001	Oborniki Śląskie	19 797,00	57 225 984,61	39 325 644,38	0,00	0,00	402 499,80	2 499,80	402 499,80	2 499,80	20,33	0,13	0,62	
02	022002	Prusice	9 339,00	51 102 081,83	20 453 341,19	0,00	0,00	181 911,64	30 411,64	181 911,64	30 411,64	19,48	3,26	16,72	
02	022003	Trzebnica	23 711,00	76 296 891,03	45 711 837,54	346 286,05	225 092,94	0,00	0,00	346 286,05	225 092,94	14,60	9,49	65,00	

02	022004	Wisznia Mała	9 848,00	34 535 824,84	22 607 659,83	486 086,55	486 086,55	1 543 174,88	1 452 521,97	2 029 261,43	1 938 608,57	206,06	196,85	95,53
02	022005	Zawonia	5 815,00	19 228 503,01	11 350 766,31	31 116,21	31 116,21	1 485 928,35	0,00	1 517 044,56	31 116,21	260,88	5,35	2,05
02	022006	Żmigród	14 848,00	52 077 071,03	26 625 493,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	022201	Brzeg Dolny	16 024,00	53 414 213,41	33 225 661,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	022202	Wińsko	8 513,00	22 995 651,10	14 987 836,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	022203	Woków	22 902,00	72 262 048,14	43 251 601,27	0,00	0,00	693 956,05	0,00	693 956,05	0,00	30,30	0,00	0,00
02	022301	Czernica	13 357,00	45 178 310,39	26 467 321,01	820 800,00	820 800,00	426 151,72	0,00	1 246 951,72	820 800,00	93,36	61,45	65,82
02	022302	Długoleka	27 531,00	96 709 719,42	54 243 592,95	2 964 319,35	146 433,47	1 120 000,00	100 000,00	4 084 319,35	246 433,47	148,35	8,95	6,03
02	022303	Jordanów Śląski	3 149,00	9 577 139,09	7 226 337,28	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	31,76	0,00	0,00
02	022304	Kąty Wrocławskie	22 614,00	81 356 398,16	47 809 471,75	456 172,00	373 756,00	472 864,75	72 865,50	929 036,75	446 621,50	41,08	19,75	48,07
02	022305	Kobierzycy	18 642,00	120 137 826,00	49 617 371,17	3 176 793,40	2 473 793,40	642 611,82	110 323,82	3 819 405,22	2 584 117,22	204,88	138,62	67,66
02	022306	Mietków	3 881,00	14 483 331,09	9 935 157,09	1 448,00	1 448,00	331 850,00	0,00	333 298,00	1 448,00	85,88	0,37	0,43
02	022307	Sobótka	12 791,00	39 190 994,70	25 183 385,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	022308	Siechnice*	19 045,00	70 161 304,13	43 578 323,94	2 392 730,44	340 829,15	47 600,08	20 750,00	2 440 330,52	361 579,15	128,13	18,99	14,82
02	022309	Żórawina	9 958,00	31 024 934,75	19 110 706,68	153 002,00	153 002,00	346 080,00	46 080,00	499 082,00	199 082,00	50,12	19,99	39,89
02	026400	Wrocław	634 487,00	3 731 334 054,99	2 432 542 781,93	349 439 215,57	349 439 215,57	193 034 863,77	25 837 139,45	542 474 079,34	375 276 355,02	854,98	591,46	69,18
Gminy i miasta na prawach powiatu razem			1 212 781,00	5 713 014 152,10	3 589 779 226,69	363 088 139,12	356 741 032,13	207 584 562,13	28 229 785,15	570 622 701,25	384 970 817,28	470,51	317,43	67,47
Powiaty ziemskie														
02	021300	Powiat milicki	372,66	57085476,84	38879811,47	0	0	3517593,75	2351152,33	3 517 593,75	2 351 152,33	94,39	63,09	66,84
02	021400	Powiat oleśnicki	106311	95518485,55	76075419,85	0	0	9249415,28	3858848,26	9 249 415,28	3 858 848,26	87,00	36,30	41,72
02	021500	Powiat otawski	75953	61069729,05	48335683,77	0	0	6035843,26	2371940,77	6 035 843,26	2 371 940,77	7947	31,23	39,30
02	021700	Powiat strzeński	44274	47970202,52	38607417,42	0	0	3168655,22	2224974,36	3 168 655,22	2 224 974,36	71,57	50,25	70,22
02	021800	Powiat średzki	52725	37203815,73	28226263,54	0	0	5531506,3	1272751,47	5 531 506,30	1 272 751,47	104,91	24,14	23,01
02	022000	Powiat trzebnicki	83358	77964486,38	57494263,11	0	0	14289220,27	3593443,3	14 289 220,27	3 593 443,30	171,42	43,11	23,15
02	022200	Powiat wotowski	47439	67542285,78	53861731,94	0	0	5925891,04	1418440,85	5 925 891,04	1 418 440,85	124,92	29,90	23,94
02	022300	Powiat wrocławski	130968	105736899,1	46080321,72	0	0	33495579,92	7022739,3	33 495 579,92	7 022 739,30	255,75	53,62	20,97
Powiaty ziemskie razem			578294	550091380,9	387560912,8	0	0	81213703,04	24114290,64	81 213 705,04	24 114 290,64	140,44	41,70	29,69
Dolnośląski ogółem			1 212 781,00	6 263 105 533,03	3 977 340 139,51	363 088 139,12	356 741 032,13	288 798 267,17	52 344 075,79	651 836 406,29	409 085 107,92	537,47	337,31	62,76

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludność w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł											
				na zbiorowy transport lokalny		na publiczne drogi powiatowe		Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł							
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	na 1 mieszk.	bieżące na 1 mieszk.	ogółem na 1 mieszk.	w % bieżące	
Województwo kujawsko-pomorskie - powiat makroregionalny															
Gminy i miasta na prawach powiatu															
04	040301	Białe Błota	19 608,00	80 277 326,87	41 875 818,09	0,00	0,00	962 507,55	2 507,55	962 507,55	2 507,55	49,09	0,13	0,26	0,26
04	040302	Dąbrowa Chełmińska	8 033,00	26 387 788,45	18 629 144,76	0,00	0,00	632 181,40	413 610,97	632 181,40	413 610,97	78,70	51,49	65,43	65,43
04	040303	Dobrcz	11 010,00	33 859 255,75	22 160 330,54	0,00	0,00	197 500,00	130 000,00	197 500,00	130 000,00	17,94	11,81	65,82	65,82
04	040304	Koronowo	24 179,00	71 524 434,72	42 146 473,61	0,00	0,00	463 000,00	0,00	463 000,00	0,00	19,15	0,00	0,00	0,00
04	040305	Nowa Wieś Wielka	9 778,00	41 493 462,68	23 828 582,81	0,00	0,00	29 130,02	28 527,46	29 130,02	28 527,46	2,98	2,92	97,93	97,93

04	040306	Osielsko	12 569,00	55 027 501,39	26 691 432,04	645 797,09	90 568,51	25 291,80	25 291,80	671 088,89	115 860,31	53,39	9,22	17,26
04	040307	Siczenko	9 798,00	31 986 574,37	20 782 610,08	5 000,00	5 000,00	320 023,46	183 595,59	325 023,46	188 595,59	33,17	19,25	58,03
04	040308	Solec Kujawski	16 759,00	65 771 650,77	38 327 967,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04	041501	Chełmża	14 905,00	43 242 369,06	26 984 433,78	0,00	0,00	178 655,12	0,00	178 655,12	0,00	11,99	0,00	0,00
04	041502	Chełmża	9 795,00	34 605 409,25	18 875 352,24	0,00	0,00	456 000,00	0,00	456 000,00	0,00	46,55	0,00	0,00
04	041503	Czernikowo	8 984,00	34 928 235,87	19 948 282,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04	041504	Lubicz	19 150,00	63 354 373,62	40 676 361,98	2 489 217,59	2 489 217,59	147 335,03	0,00	2 636 550,42	2 489 217,59	137,68	129,99	94,41
04	041505	Lubianka	6 690,00	27 067 292,06	16 235 645,93	2 642,00	2 642,00	0,00	0,00	2 642,00	2 642,00	0,39	0,39	100,00
04	041506	Lysomice	9 521,00	40 849 804,01	19 709 547,81	0,00	0,00	1 576 621,22	0,00	1 576 621,22	0,00	165,59	0,00	0,00
04	041507	Obrowo	14 858,00	50 745 028,85	31 839 742,35	0,00	0,00	39 714,09	39 714,09	39 714,09	39 714,09	2,67	2,67	100,00
04	041508	Wielka Nieszawka	4 954,00	21 455 519,29	10 606 463,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04	041509	Zławieś Wielka	13 310,00	38 657 181,91	25 875 602,04	0,00	0,00	145 951,68	0,00	145 951,68	0,00	10,97	0,00	0,00
04	046100	Bydgoszcz	357 652,00	1 580 611 245,08	1 052 247 466,23	223 597 680,21	175 387 160,68	66 975 732,71	16 716 157,47	290 573 412,92	192 103 318,15	812,45	537,12	66,11
04	046300	Toruń	203 158,00	1 126 983 091,61	549 016 903,17	78 634 006,49	67 015 797,40	209 346 320,69	8 797 220,65	287 980 327,18	75 813 018,05	1 417,52	373,17	26,33
Kujawsko-pomorski gminy i miasta na prawach powiatu razem			774 711,00	3 468 827 545,61	2 046 458 161,46	305 374 343,18	244 990 385,98	281 495 962,77	26 336 625,38	586 870 305,95	271 327 011,36	757,53	350,23	46,23
Powiaty ziemskie														
04	040300	Powiat bydgoski	111 734	74 788 228,47	43 787 099,96	0	0	25 355 521,64	4 624 209,26	25 355 521,64	4 624 209,26	226,91	41,39	18,24
04	041500	Powiat torunski	102 167	90 981 827,2	61 189 938,67	0	0	19 503 235,24	4 380 903,84	19 503 235,24	4 380 903,84	190,90	42,88	22,46
Kujawsko-pomorski - powiaty ziemskie razem			2 139 01	165 770 055,7	104 977 038,6	0	0	44 856 756,88	9 005 113,1	44 856 756,88	9 005 113,10	209,71	42,10	20,08
Kujawsko-pomorski ogółem			774 711,00	3 634 597 601,28	2 151 455 200,09	305 374 343,18	244 990 385,98	326 352 719,65	35 341 738,48	631 727 062,83	280 332 124,46	815,44	361,85	44,38

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł						
				ogółem	bieżące	ogółem	na publiczne drogi powiatowe	ogółem	bieżące	ogółem	na 1 miesz.	bieżące na 1 miesz.	ogółem w %	
Województwo lubelskie - powiat makroregionalny														
Gminy i miasta na prawach powiatu														
06	060801	Lubartów	22 463,00	86 574 096,34	48 516 309,89	0,00	0,00	682 436,00	0,00	682 436,00	0,00	30,38	0,00	0,00
06	060802	Abramów	4 182,00	11 910 005,03	8 208 948,90	0,00	0,00	478 407,10	0,00	478 407,10	0,00	114,40	0,00	0,00
06	060803	Firlej	5 969,00	28 897 814,32	10 121 324,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	060804	Jeziorzany	2 903,00	10 436 690,18	5 610 202,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	060805	Kamionka	6 396,00	18 546 619,46	13 696 771,73	0,00	0,00	65 268,45	15 268,45	65 268,45	15 268,45	10,20	2,39	23,39
06	060806	Kock	6 620,00	24 098 718,17	11 003 135,99	0,00	0,00	361 306,00	0,00	361 306,00	0,00	54,58	0,00	0,00
06	060807	Lubartów	11 245,00	34 414 648,37	16 694 925,20	0,00	0,00	10 738,44	0,00	10 738,44	0,00	0,95	0,00	0,00
06	060808	Michów	6 074,00	18 198 672,91	12 320 854,43	0,00	0,00	500 000,00	0,00	500 000,00	0,00	82,32	0,00	0,00
06	060809	Niedźwiada	6 263,00	18 759 625,43	12 115 733,55	0,00	0,00	50 584,10	584,10	50 584,10	584,10	8,08	0,09	1,15
06	060810	Ostrów Lubelski	5 428,00	18 808 933,90	9 900 103,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	060811	Ostrówek	3 993,00	12 685 710,65	8 250 995,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

06 060812	Serniki	4 892,00	13 244 065,37	8 374 805,50	30 871,08	925,50	280 000,00	0,00	310 871,08	925,50	63,55	0,19	0,30
06 060813	Uścimów	3 321,00	10 709 821,04	7 596 554,96	0,00	0,00	176 098,24	6 098,24	176 098,24	6 098,24	53,03	1,84	3,46
06 060901	Bełżyce	13 426,00	38 699 968,74	22 585 773,01	15 344,99	0,00	433 417,16	0,00	448 762,15	0,00	33,42	0,00	0,00
06 060902	Borzechów	3 820,00	10 392 348,85	6 905 074,21	0,00	0,00	766 933,38	0,00	766 933,38	0,00	200,77	0,00	0,00
06 060903	Bychawa	12 048,00	41 833 756,24	19 112 248,90	0,00	0,00	482 198,00	0,00	482 198,00	0,00	40,02	0,00	0,00
06 060904	Garbów	8 953,00	26 051 187,11	14 689 547,12	0,00	0,00	709 730,49	0,00	709 730,49	0,00	79,27	0,00	0,00
06 060905	Głusk	9 880,00	29 789 806,01	15 514 376,21	0,00	0,00	109 973,00	0,00	109 973,00	0,00	11,13	0,00	0,00
06 060906	Jablonna	7 958,00	23 488 976,14	14 350 041,94	0,00	0,00	481 461,00	0,00	481 461,00	0,00	60,50	0,00	0,00
06 060907	Jastków	13 559,00	39 145 831,16	22 115 704,46	143 283,57	143 283,57	2 572 577,49	0,00	2 715 861,06	143 283,57	200,30	10,57	5,28
06 060908	Konopnica	13 016,00	31 353 643,05	18 364 808,26	773 537,03	773 537,03	148 539,62	194,00	922 076,65	773 731,03	70,84	59,44	83,91
06 060909	Krzyszów	4 605,00	13 084 161,51	8 536 565,91	0,00	0,00	600 000,00	0,00	600 000,00	0,00	130,29	0,00	0,00
06 060910	Niedzwica Duża	11 682,00	30 807 698,86	20 029 673,97	73 443,04	73 443,04	25 406,21	0,00	98 849,25	73 443,04	8,46	6,29	74,30
06 060911	Niemce	18 558,00	58 595 284,44	33 537 096,82	256 381,40	256 381,40	639 315,62	0,00	895 697,02	256 381,40	48,26	13,82	28,62
06 060912	Strzyżewice	7 954,00	21 288 345,01	12 269 781,49	0,00	0,00	469 537,72	0,00	469 537,72	0,00	59,03	0,00	0,00
06 060913	Wojciechów	5 974,00	16 773 738,42	10 476 643,42	0,00	0,00	412 997,28	2 831,28	412 997,28	2 831,28	69,13	0,47	0,69
06 060914	Wólka	11 309,00	33 657 515,96	20 379 245,21	390 347,35	390 347,35	1 526 725,72	0,00	1 917 073,07	390 347,35	169,52	34,52	20,36
06 060915	Wysokie	4 672,00	13 807 199,81	9 237 928,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06 060916	Zakrzew	2 945,00	10 109 190,12	5 109 789,08	0,00	0,00	209 548,50	9 548,50	209 548,50	9 548,50	71,15	3,24	4,56
06 061001	Cyców	7 937,00	29 618 423,43	18 693 559,09	0,00	0,00	623 771,52	0,00	623 771,52	0,00	78,59	0,00	0,00
06 061002	Ludwin	5 394,00	18 805 406,29	13 186 333,64	0,00	0,00	436 493,65	11 085,00	436 493,65	11 085,00	80,92	2,06	2,54
06 061003	Łęczna	23 833,00	61 066 559,41	42 102 655,77	0,00	0,00	191 613,70	0,00	191 613,70	0,00	8,04	0,00	0,00
06 061004	Milejów	9 328,00	25 808 133,35	16 424 124,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06 061005	Puchaczów	5 444,00	28 993 794,79	18 851 315,12	0,00	0,00	372 448,53	0,00	372 448,53	0,00	68,41	0,00	0,00
06 061006	Spiczyn	5 608,00	16 441 533,72	9 633 740,33	0,00	0,00	364 824,80	0,00	364 824,80	0,00	65,05	0,00	0,00
06 061701	Świdnik	40 078,00	105 255 687,82	70 497 802,25	533 703,50	533 703,50	400 000,00	0,00	933 703,50	533 703,50	23,30	13,32	57,16
06 061702	Metjew	9 350,00	37 377 643,18	15 341 776,92	0,00	0,00	1 638,42	1 638,42	1 638,42	1 638,42	0,18	0,18	100,00
06 061703	Piaski	10 640,00	33 564 661,03	20 299 091,85	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	9,40	0,00	0,00
06 061704	Rybczewice	3 580,00	10 529 538,54	7 205 616,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06 061705	Trawniki	9 102,00	25 783 342,11	15 235 953,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06 066300	Lublin	341 722,00	2 031 527 842,81	1 047 089 315,29	296 298 963,90	147 387 396,45	226 604 033,15	12 207 874,24	522 902 997,05	159 595 270,69	1 530,20	467,03	30,52
Lubelski - gminy i miasta na prawach powiatu razem		712 124,00	3 170 936 657,08	1 770 136 246,86	298 515 875,86	149 559 017,84	241 288 023,29	12 255 122,23	539 803 899,15	1 61 814 140,07	758,02	227,23	29,98
Powiaty ziemskie													
06 060800	Powiat lubartowski	89749	8942591078	58915326,1	0	0	18548965,95	3682901,83	18 548 965,95	3 682 901,83	206,68	41,04	19,86
06 060900	Powiat lubelski	150359	131470932,2	89322345,48	0	0	34518273,61	8275163,27	34 518 273,61	8 275 163,27	229,57	55,04	23,97
06 061000	Powiat łęczyński	57544	56036523,39	40934979,68	0	0	6671114,43	355247,65	6 671 114,43	3 355 247,65	115,93	58,31	50,30
06 061700	Powiat świdnicki	72750	61309102,82	51852987,33	0	0	5739884,68	2008768,39	5 739 884,68	2 008 768,39	78,90	27,61	35,00
Lubelski - powiaty ziemskie razem		370402	338242469,2	241025638,6	0	0	65478238,67	17322081,14	65 478 238,67	17 322 081,14	176,78	46,77	26,45
Lubelski ogółem		712 124,00	3 509 179 126,24	1 961 161 885,45	298 515 875,86	149 559 017,84	306 766 761,96	29 577 203,37	605 282 137,82	179 136 221,21	849,97	251,55	29,60

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludność w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł								Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł					
				ogółem		bieżące		ogółem		bieżące		ogółem		bieżące			
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące		
Województwo łódzkie - powiat makroregionalny																	
Gminy i miasta na prawach powiatu																	
10	100602	Andrespol	13 330,00	38 737 000,93	21 097 189,29	0,00	0,00	324 224,59	0,00	0,00	324 224,59	0,00	24,32	0,00	0,00	0,00	
10	100603	Brójce	6 321,00	17 480 705,30	12 837 107,22	0,00	0,00	702 659,00	602 659,00	602 659,00	702 659,00	602 659,00	111,16	95,34	85,77		
10	100607	Koluszki	23 656,00	63 737 118,48	41 048 864,61	0,00	0,00	3 569 840,56	229 220,00	3 569 840,56	229 220,00	150,91	9,69	6,42	6,42		
10	100608	Nowosolna	4 635,00	19 364 211,57	12 234 776,87	938 927,62	902 127,62	468 187,00	0,00	1 407 114,62	902 127,62	303,58	194,63	64,11	64,11		
10	100610	Rzgów	9 958,00	33 705 085,62	21 975 285,73	1 986 303,80	1 670 984,33	1 982 650,65	363 186,90	3 968 954,45	2 034 171,23	398,57	204,28	51,25	51,25		
10	100611	Tuszyn	12 232,00	38 813 476,94	27 149 443,02	0,00	0,00	1 417 554,53	652 893,81	1 417 554,53	652 893,81	115,89	53,38	46,06	46,06		
10	100801	Konstantynów Łódzki	17 857,00	53 940 364,55	32 966 725,65	1 098 625,28	1 098 625,28	28 734,48	28 734,48	1 127 359,76	1 127 359,76	63,13	63,13	100,00	100,00		
10	100802	Pabianice	67 207,00	174 645 406,30	130 642 320,79	12 319 531,24	12 301 940,49	166 564,38	166 564,38	12 486 095,62	12 486 095,62	185,79	185,52	99,86	99,86		
10	100803	Dłutów	4 476,00	14 461 457,90	9 062 167,85	0,00	0,00	37 665,27	31 665,60	37 665,27	31 665,60	8,41	7,07	84,07	84,07		
10	100804	Dobrań	7 473,00	22 183 736,45	17 681 435,23	29 716,00	11 716,00	121 878,17	21 878,17	151 594,17	33 594,17	20,29	4,50	22,16	22,16		
10	100805	Ksawerów	7 666,00	25 355 311,59	18 387 672,67	370 808,71	227 897,26	0,00	0,00	370 808,71	227 897,26	48,37	29,73	61,46	61,46		
10	100806	Lutomiersk	8 027,00	27 974 458,53	18 453 823,85	318 195,90	318 195,90	294 216,00	0,00	612 411,90	318 195,90	76,29	39,64	51,96	51,96		
10	100807	Pabianice	6 876,00	36 232 780,86	20 605 810,24	699 955,43	186 419,05	917 620,64	0,00	1 617 576,07	186 419,05	235,25	27,11	11,52	11,52		
10	102001	Głowno	14 759,00	37 606 736,68	25 224 143,35	0,00	0,00	450 371,70	280 000,00	450 371,70	280 000,00	30,52	18,97	62,17	62,17		
10	102002	Ozorków	20 068,00	54 244 051,79	40 100 729,18	0,00	0,00	363 628,29	363 628,29	363 628,29	363 628,29	18,12	18,12	100,00	100,00		
10	102003	Zgierz	57 390,00	156 742 483,53	115 799 322,91	16 218 162,94	16 050 625,64	0,00	0,00	16 218 162,94	16 050 625,64	282,60	279,68	98,97	98,97		
10	102004	Aleksandrów Łódzki	30 285,00	109 121 646,24	53 884 781,02	1 140 449,11	1 140 449,11	0,00	0,00	1 140 449,11	1 140 449,11	37,66	37,66	100,00	100,00		
10	102005	Głowno	4 856,00	12 088 555,00	8 488 101,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
10	102006	Ozorków	6 917,00	21 897 911,85	15 311 506,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
10	102007	Parzęczew	4 987,00	16 156 030,62	11 218 529,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
10	102008	Stryków	12 412,00	58 395 996,38	32 708 202,98	676 827,86	676 827,86	370 000,00	0,00	1 046 827,86	676 827,86	84,34	54,53	64,66	64,66		
10	102009	Zgierz	13 314,00	38 182 318,16	24 052 507,48	166 062,68	161 179,28	419 945,59	0,00	586 008,27	161 179,28	44,01	12,11	27,50	27,50		
10	102101	Brzeźny	12 577,00	37 365 699,93	23 443 211,77	223 850,94	223 850,94	0,00	0,00	223 850,94	223 850,94	17,80	17,80	100,00	100,00		
10	102102	Brzeźny	5 574,00	16 597 536,63	11 237 856,45	66 838,94	66 838,94	190 000,00	0,00	256 838,94	66 838,94	46,08	11,99	26,02	26,02		

10	102103	Dmosin	4 529,00	16 582 443,37	11 410 224,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	102104	Jezów	3 476,00	14 636 865,52	9 739 204,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	102105	Rogów	4 789,00	13 113 289,99	8 149 717,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	106100	Łódź	706 004,00	3 837 982 694,69	2 201 103 128,15	331 355 002,89	331 355 002,89	684 955 251,25	20 467 291,80	1 016 308 254,14	351 820 294,69	1 459,52	498,33	34,62					
Łódzki - gminy i miasta na prawach powiatu razem			1 091 651,00	5 007 345 375,40	2 976 013 790,04	367 607 259,34	366 390 680,59	696 800 992,10	23 207 722,43	1 064 408 251,44	389 598 403,02	975,04	356,89	36,60					
Powiaty ziemskie																			
10	100600	Powiat łódzki wschodni	70132	46176535,48	34613071,53	0	0	7343494,4	66102,08	7 343 494,40	66 102,08	104,71	0,94	0,90					
10	100800	Powiat pabianicki	119582	89018573,07	74832539,99	0	0	7963626,04	888631,58	7 963 626,04	888 631,58	66,60	7,43	11,16					
10	102000	Powiat zgierski	164988	114793231,5	88990541,06	110000	0	11216579,23	3408425,11	11 326 579,23	3 408 425,11	68,65	20,66	30,09					
10	102100	Powiat brzeziński	30945	29681207,83	23252389,12	0	0	2328611,25	84552,94	2 528 611,25	845 522,94	81,71	27,32	33,44					
Łódzki - powiaty ziemskie razem			385647	279669547,9	221688541,7	110000	0	29052310,92	5208681,71	29 162 310,92	5 208 681,71	75,62	13,51	17,86					
Łódzki ogółem			1 091 651,00	5 287 014 923,32	3 197 702 331,74	367 717 259,34	366 390 680,59	725 853 303,02	28 416 404,14	1 093 570 562,36	394 807 084,73	1 001,76	361,66	36,10					

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludność w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł			Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł										
				ogółem	bieżące	ogółem	na zbiorowy transport lokalny	na publiczne drogi powiatowe	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem na 1 miesz.	bieżące na 1 miesz.	ogółem na 1 miesz.	bieżące na 1 miesz.	ogółem w % Bieżące
Województwo małopolskie - powiat makroregionalny																	
Gminy i miasta na prawach powiatu																	
12	120101	Bochnia	30 104,00	106 397 684,13	67 576 263,61	950 000,00	724 157,16	170 000,00	1 674 157,16	1 120 000,00	55,61	37,20	66,90				
12	120102	Bochnia	19 421,00	50 906 712,71	34 836 111,84	1 332 500,00	0,00	0,00	1 332 500,00	1 332 500,00	68,61	68,61	100,00				
12	120103	Drwinia	6 484,00	23 860 844,01	13 839 178,39	156 673,89	0,00	0,00	156 673,89	156 673,89	24,16	24,16	100,00				
12	120104	Lipnica Murowana	5 587,00	18 493 559,83	12 821 315,95	0,00	226 340,76	8 000,00	226 340,76	8 000,00	40,51	1,43	3,53				
12	120105	Lapanów	7 895,00	31 607 669,63	22 432 555,55	0,00	857 369,80	9 200,00	857 369,80	9 200,00	108,60	1,17	1,07				
12	120106	Nowy Wiśnicz	13 682,00	37 280 155,96	27 733 459,00	91 667,00	14 154,00	14 154,00	105 821,00	105 821,00	7,73	7,73	100,00				
12	120107	Rzezawa	11 128,00	32 475 264,97	22 848 911,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
12	120108	Trzciana	5 405,00	17 605 903,35	12 330 592,94	0,00	435 551,27	2 553,27	435 551,27	2 553,27	80,58	0,47	0,59				
12	120109	Żegocina	5 377,00	21 525 970,01	13 945 061,31	0,00	162 680,89	0,00	162 680,89	0,00	30,25	0,00	0,00				
12	120601	Czernichów	14 143,00	36 546 761,36	24 029 912,84	1 839 229,27	0,00	741 623,04	0,00	2 580 852,31	0,00	182,48	0,00				
12	120602	Igotomia-Wawrzeńczyce	7 710,00	21 513 649,54	13 991 452,17	0,00	260 558,76	110 725,00	260 558,76	110 725,00	33,79	14,36	42,50				
12	120603	Iwanowice	8 924,00	24 210 430,44	13 457 711,61	0,00	818 400,00	215 000,00	818 400,00	215 000,00	91,71	24,09	26,27				

12	120604	Jerzmanowice-Przegonia	10 807,00	26 036 988,96	18 674 963,60	0,00	0,00	98 941,32	9 225,00	9 225,00	98 941,32	9 225,00	9,16	0,85	9,32
12	120605	Kocmyrzów-Luborzyca	14 769,00	36 822 118,50	24 373 982,47	1 007 362,16	0,00	672 325,62	288 493,70	288 493,70	1 679 687,78	288 493,70	113,73	19,53	17,18
12	120606	Krzyszowice	32 451,00	81 773 031,83	55 932 859,50	496,00	496,00	1 211 681,51	290 742,40	290 738,40	1 212 177,51	290 738,40	37,35	8,96	23,98
12	120607	Liszki	16 717,00	50 252 642,70	27 655 981,53	1 545 872,79	22 707,89	374 755,52	0,00	1 920 628,31	1 920 628,31	22 707,89	114,89	1,36	1,18
12	120608	Michałowice	9 845,00	28 548 254,78	15 446 167,48	607 639,21	35 622,72	295 083,06	0,00	902 722,27	902 722,27	35 622,72	91,69	3,62	3,95
12	120609	Mogilany	13 360,00	41 244 892,42	26 403 818,77	859 598,16	0,00	217 858,08	0,00	1 077 456,24	1 077 456,24	0,00	80,65	0,00	0,00
12	120610	Skąta	10 463,00	34 447 467,45	22 038 515,27	101 194,79	20 395,51	253 587,56	153 124,40	173 519,91	354 782,35	173 519,91	33,91	16,58	48,91
12	120611	Skawina	43 137,00	173 208 760,24	92 819 490,87	3 034 069,31	63 305,98	1 219 000,00	0,00	4 253 069,31	4 253 069,31	63 305,98	98,59	1,47	1,49
12	120612	Stoniki	13 680,00	46 598 741,24	24 888 703,14	187 474,79	187 474,79	1 747 524,00	97 524,00	284 998,79	1 934 998,79	284 998,79	141,45	20,83	14,73
12	120613	Sutoszowa	5 804,00	17 765 972,95	11 318 034,14	0,00	0,00	11 685,50	0,00	11 685,50	11 685,50	0,00	2,01	0,00	0,00
12	120614	Świątniki Górne	9 686,00	31 987 087,90	19 470 196,54	632 760,09	0,00	454 424,97	0,00	1 087 185,06	1 087 185,06	0,00	112,24	0,00	0,00
12	120615	Wielka Wieś	11 058,00	49 483 439,09	19 415 926,73	1 223 937,19	89 534,05	236 545,08	0,00	1 460 482,27	1 460 482,27	89 534,05	132,07	8,10	6,13
12	120616	Zabierzów	25 311,00	89 836 944,12	46 366 535,23	2 671 863,71	35 100,00	698 300,00	0,00	3 370 163,71	3 370 163,71	35 100,00	133,15	1,39	1,04
12	120617	Zielonki	20 652,00	62 028 489,08	34 865 101,74	2 147 125,49	17 020,71	416 764,84	0,00	2 563 890,33	2 563 890,33	17 020,71	124,15	0,82	0,66
12	120801	Charsznica	7 603,00	23 072 094,67	15 729 361,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	120802	Gotcza	6 203,00	21 618 137,75	11 149 730,09	0,00	0,00	287 419,66	0,00	287 419,66	287 419,66	0,00	46,34	0,00	0,00
12	120803	Kozłów	4 724,00	11 711 958,33	7 856 341,05	8 498,07	0,00	0,00	0,00	8 498,07	8 498,07	0,00	1,80	0,00	0,00
12	120804	Książ Wielki	5 211,00	17 552 586,73	11 646 233,22	0,00	0,00	319 617,70	27 416,70	319 617,70	319 617,70	27 416,70	61,34	5,26	8,58
12	120805	Miechów	19 934,00	53 176 968,69	33 875 521,16	0,00	0,00	60 754,99	0,00	60 754,99	60 754,99	0,00	3,05	0,00	0,00
12	120806	Radawice	2 462,00	9 955 932,87	5 697 164,81	0,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	6,09	0,00	0,00
12	120807	Siaboszów	3 687,00	10 123 802,15	6 620 744,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	120901	Dobczyce	15 114,00	51 284 799,56	30 204 138,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	120902	Lubień	9 938,00	26 776 807,63	20 105 499,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	120903	Myslenice	43 248,00	159 130 403,39	82 105 297,23	3 564,00	3 564,00	900 000,00	0,00	903 564,00	903 564,00	3 564,00	20,89	0,08	0,39
12	120904	Pcim	10 969,00	34 546 546,05	22 641 565,39	0,00	0,00	266 504,29	0,00	266 504,29	266 504,29	0,00	24,30	0,00	0,00
12	120905	Raciechowice	6 708,00	26 814 474,18	17 684 207,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	120906	Śiepraw	8 566,00	31 900 154,13	17 272 193,06	0,00	0,00	600 000,00	0,00	600 000,00	600 000,00	0,00	70,04	0,00	0,00
12	120907	Sutkowice	14 650,00	58 404 050,19	28 411 886,73	0,00	0,00	130 804,63	8 804,63	130 804,63	130 804,63	8 804,63	8,93	0,60	6,73
12	120908	Tokarnia	8 559,00	24 829 876,15	17 547 032,11	0,00	0,00	358 822,00	0,00	358 822,00	358 822,00	0,00	41,92	0,00	0,00
12	120909	Wiśniowa	7 230,00	21 512 255,57	13 490 112,02	0,00	0,00	211 538,00	0,00	211 538,00	211 538,00	0,00	29,26	0,00	0,00
12	121401	Koniusza	8 916,00	24 407 445,46	17 503 394,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14	140307	Maciejowice	7 148,00	22 410 582,86	15 178 116,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140308	Miastków Kościelny	4 935,00	16 313 376,53	9 796 163,72	0,00	0,00	319 680,20	4 680,20	319 680,20	4 680,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64,78	0,95	1,46
14	140309	Parysów	4 102,00	11 791 967,73	8 367 969,23	0,00	0,00	22 427,99	0,00	22 427,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,47	0,00	0,00
14	140310	Pilawa	10 884,00	30 911 488,79	19 450 821,63	0,00	0,00	32 757,36	0,00	32 757,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,01	0,00	0,00
14	140311	Sobolew	8 258,00	25 855 700,58	16 044 058,65	0,00	0,00	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,16	0,00	0,00
14	140312	Trojanów	7 492,00	22 948 455,43	15 219 165,22	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,35	0,00	0,00
14	140313	Wilga	5 360,00	14 527 758,31	9 592 272,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140314	Żelechów	8 386,00	23 052 022,63	14 903 113,72	0,00	0,00	480 000,00	0,00	480 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	57,24	0,00	0,00
14	140501	Milanówek	16 353,00	62 691 984,14	37 257 906,11	103 100,00	103 100,00	251 581,86	1 581,86	354 681,86	104 681,86	21,69	6,40	29,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140502	Podkowa Leśna	3 845,00	24 005 054,47	15 177 908,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140503	Baranów	5 101,00	16 392 773,55	12 705 769,85	75 770,81	75 770,81	328 000,00	0,00	403 770,81	75 770,81	79,16	14,85	18,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140504	Grodzisk Mazowiecki	44 718,00	158 061 919,19	95 250 590,62	3 588 869,01	3 126 584,78	1 900 000,00	0,00	5 488 869,01	3 126 584,78	122,74	69,92	56,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140505	Jaktorów	11 555,00	51 702 994,33	29 485 277,97	0,00	0,00	980 676,44	5 811,46	980 676,44	5 811,46	84,87	0,50	0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140506	Żabia Wola	8 091,00	33 295 261,48	17 445 416,27	0,00	0,00	200 000,00	0,00	200 000,00	0,00	24,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140601	Belsk Duży	6 600,00	28 313 481,59	14 684 701,69	0,00	0,00	353 041,53	0,00	353 041,53	0,00	53,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140602	Błędown	7 672,00	25 254 490,61	16 041 377,97	0,00	0,00	37 228,00	1 728,00	37 228,00	1 728,00	4,85	0,23	4,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140603	Czynów	9 789,00	30 255 401,79	18 799 443,54	0,00	0,00	137 858,90	0,00	137 858,90	0,00	14,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140604	Goszczyn	2 971,00	9 891 051,33	6 395 716,87	0,00	0,00	162 565,50	12 565,50	162 565,50	12 565,50	54,72	4,23	7,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140605	Grójec	25 403,00	84 081 989,47	54 688 949,96	0,00	0,00	964 422,46	200 000,00	964 422,46	200 000,00	37,96	7,87	20,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140606	Jasieniec	5 402,00	19 194 655,19	11 542 296,33	0,00	0,00	87 686,70	0,00	87 686,70	0,00	16,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140607	Mogielnica	8 852,00	27 434 696,69	16 597 683,52	0,00	0,00	223 505,21	0,00	223 505,21	0,00	25,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140608	Nowe Miasto nad Pilicą	8 059,00	26 333 974,46	14 040 234,34	0,00	0,00	49 499,98	49 499,98	49 499,98	49 499,98	6,16	6,16	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140609	Pniewy	4 743,00	14 470 989,43	9 794 211,61	0,00	0,00	251 639,05	0,00	251 639,05	0,00	53,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140611	Warka	19 199,00	56 222 883,93	37 445 962,92	0,00	0,00	276 965,84	119 965,84	276 965,84	119 965,84	14,43	6,25	43,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140801	Legionowo	54 272,00	164 885 697,97	111 890 164,86	6 035 838,00	6 035 838,00	220 898,22	0,00	220 898,22	0,00	115,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140802	Jabłonna	17 951,00	64 445 055,06	36 183 910,54	1 489 583,63	1 489 583,63	737 365,08	0,00	2 226 948,71	208 581,63	124,06	11,62	9,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140803	Nieporęt	13 707,00	67 182 117,13	35 539 011,30	1 876 546,36	426 593,36	1 168 154,77	103 949,96	3 044 701,13	530 543,32	222,13	38,71	17,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140804	Serock	13 896,00	52 521 651,42	32 595 632,51	397 668,33	397 668,33	455 000,00	155 000,00	852 668,33	552 668,33	61,36	39,77	64,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	140805	Wieliszew	12 400,00	53 841 564,99	34 587 243,87	2 110 039,09	1 654 855,09	800 000,00	0,00	2 910 039,09	1 654 855,09	234,68	133,46	56,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141201	Mińsk Mazowiecki	40 211,00	117 696 297,22	76 580 402,85	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	2,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141204	Cegłów	6 217,00	19 144 776,67	12 511 895,80	0,00	0,00	62 032,66	62 032,66	62 032,66	62 032,66	9,98	9,98	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141205	Dębe Wielkie	9 701,00	29 363 826,05	16 578 816,53	0,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	2,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141206	Dobre	6 000,00	18 785 988,14	12 332 336,47	30 725,40	30 725,40	633 292,75	0,00	664 018,15	0,00	110,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141207	Halinów	15 341,00	45 568 529,81	26 942 296,74	436 974,32	436 974,32	1 418 679,28	12 484,30	1 855 653,60	12 484,30	120,96	0,81	0,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141208	Jakubów	5 076,00	17 360 926,73	10 694 496,15	0,00	0,00	449 943,87	0,00	449 943,87	0,00	88,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141209	Kaluszyn	5 958,00	18 253 254,30	10 343 686,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141210	Łatowicz	5 460,00	16 089 844,68	11 190 187,40	0,00	0,00	382 059,67	0,00	382 059,67	0,00	69,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	141211	Mińsk Mazowiecki	14 722,00	45 284 487,07	25 469 851,72	0,00	0,00	100 851,95	851,95	100 851,95	851,95	6,85	0,06	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14	141212	Mrozy	8 737,00	35 016 792,39	17 465 787,39	0,00	0,00	57 309,30	57 309,30	57 309,30	6,56	6,56	100,00	
14	141213	Siennica	7 371,00	22 732 947,09	15 610 943,03	0,00	0,00	2 443,10	2 443,10	1 459,10	0,33	0,20	59,72	
14	141214	Stanisławów	6 684,00	19 651 175,46	14 477 274,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14	141215	Sulejówek	19 411,00	58 973 934,51	36 666 265,14	2 283 922,95	0,00	255 500,00	0,00	2 539 422,95	0,00	130,82	0,00	
14	141401	Nowy Dwór Mazowiecki	28 364,00	113 486 540,75	80 811 311,10	353 000,00	353 000,00	20 845,40	20 845,40	373 845,40	13,18	13,18	100,00	
14	141402	Czosnów	9 806,00	43 606 786,01	21 292 340,41	647 492,74	249 365,14	454 950,00	0,00	1 102 442,74	112,43	25,43	22,62	
14	141403	Leoncin	5 532,00	16 144 187,21	11 071 799,82	0,00	0,00	279 512,41	9 512,41	9 512,41	50,53	1,72	3,40	
14	141404	Nasielsk	19 821,00	52 363 971,31	32 718 207,68	9 647,50	9 647,50	1 105 117,77	9 293,12	1 114 735,27	56,24	0,95	1,70	
14	141405	Pomiechówek	8 988,00	39 203 901,60	18 361 979,85	319 437,98	319 437,98	0,00	0,00	319 437,98	35,54	35,54	100,00	
14	141406	Zakroczym	6 182,00	22 412 265,54	16 252 169,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14	141701	Łózefów	20 137,00	82 760 295,27	45 168 957,53	1 442 506,97	0,00	931 751,84	66 584,54	2 374 258,81	117,91	3,31	2,80	
14	141702	Otwock	45 025,00	129 076 434,01	87 495 781,71	4 598 315,72	120 186,56	2 687 571,96	0,00	7 285 887,68	161,82	2,67	1,65	
14	141703	Celestynów	11 607,00	28 433 262,90	20 164 433,17	55 580,00	5 580,00	554 430,80	1 452,80	610 010,80	52,56	0,61	1,15	
14	141704	Karczew	15 943,00	43 711 590,33	29 570 402,33	200 000,00	0,00	120 000,00	0,00	320 000,00	0,00	20,07	0,00	
14	141705	Kotłiel	8 173,00	23 576 816,95	16 127 510,47	20 000,00	0,00	50 000,00	50 000,00	70 000,00	8,56	6,12	71,43	
14	141706	Osieck	3 539,00	12 577 740,12	6 976 304,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14	141707	Sobienie-Jeziory	6 395,00	19 323 862,21	11 778 162,58	50 000,00	0,00	9 950,60	9 950,60	59 950,60	9,37	1,56	16,60	
14	141708	Wiązowna	12 035,00	48 089 574,61	28 345 849,64	2 023 897,69	5 905,69	812 056,28	0,00	2 835 953,97	235,64	0,49	0,21	
14	141801	Góra Kalwaria	25 950,00	87 334 315,15	57 016 953,38	581 708,53	88 998,63	0,00	0,00	581 708,53	88 998,63	22,42	3,43	15,30
14	141802	Konstancin-Jeziorna	24 788,00	135 309 626,59	66 190 892,87	3 487 376,56	1 228 210,83	137 683,94	17 683,94	3 625 060,50	146,24	50,26	34,37	
14	141803	Lesznowola	23 581,00	166 325 274,46	108 372 615,70	3 035 229,25	844 377,25	1 407 680,00	0,00	4 442 909,25	844 377,25	188,41	35,81	19,01
14	141804	Piaseczno	78 180,00	301 510 141,86	191 962 244,78	7 236 795,92	175 750,67	1 325 000,00	0,00	8 561 795,92	175 750,67	109,51	2,25	2,05
14	141805	Prąmów	10 308,00	28 011 654,97	20 225 239,06	405 062,30	405 062,30	0,00	0,00	405 062,30	39,30	39,30	100,00	
14	141806	Tarczyn	11 278,00	44 426 438,75	30 576 807,92	0,00	0,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	5,32	5,32	100,00	
14	142101	Piastów	22 870,00	59 769 932,30	42 204 680,82	2 487 539,30	192 692,30	80 000,00	0,00	2 567 539,30	112,27	8,43	7,50	
14	142102	Pruszków	60 068,00	180 103 589,91	110 592 881,05	3 520 616,96	1 452 983,88	2 933,72	2 933,72	3 523 550,68	58,66	24,24	41,32	
14	142103	Brwinów	25 110,00	91 266 258,99	54 355 735,95	803 367,76	725 251,87	417 908,01	5 000,00	1 221 275,77	48,64	29,08	59,79	
14	142104	Michatowice	17 307,00	98 031 776,95	51 671 351,83	594 961,68	108 011,68	292 044,28	12 099,28	887 005,96	51,25	6,94	13,54	
14	142105	Nadarzyn	12 735,00	84 368 179,04	38 615 165,90	1 315 364,62	223 172,62	0,00	0,00	1 315 364,62	103,29	17,52	16,97	
14	142106	Raszyn	21 425,00	95 096 274,54	52 319 541,69	3 057 733,62	101 794,62	621 845,37	0,00	3 679 578,99	171,74	4,75	2,77	
14	142801	Sochaczew	37 201,00	118 206 518,14	78 115 725,43	1 926 247,09	0,00	196 284,96	0,00	2 122 532,05	0,00	57,06	0,00	
14	142802	Brochów	4 319,00	14 110 365,87	8 432 830,96	104 604,04	0,00	230 057,32	10 386,97	334 661,36	10 386,97	77,49	2,40	3,10
14	142803	Itów	6 248,00	26 270 081,12	15 320 735,45	0,00	0,00	154 882,87	4 882,87	154 882,87	24,79	0,78	3,15	
14	142804	Młodzieszyn	5 598,00	22 921 242,13	12 561 740,64	0,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	3,57	0,00	
14	142805	Nowa Sucha	6 478,00	19 866 245,02	13 617 988,58	30 618,00	0,00	199 975,69	0,00	230 593,69	0,00	35,60	0,00	
14	142806	Rybno	3 493,00	13 659 886,77	6 827 665,18	0,00	0,00	7 464,41	7 464,41	7 464,41	2,14	2,14	100,00	
14	142807	Sochaczew	10 366,00	34 590 242,69	25 157 875,59	433 153,00	0,00	122 140,00	0,00	555 293,00	0,00	53,57	0,00	
14	142808	Teresin	11 397,00	59 636 321,52	25 428 570,29	0,00	0,00	1 218 459,71	1 799,46	1 218 459,71	1 799,46	106,91	0,16	0,15

14	143201	Błonie	21 216,00	96 056 105,00	55 264 225,24	0,00	0,00	795 046,22	0,00	795 046,22	0,00	0,00	37,38	0,00	0,00	
14	143202	Izabelin	10 549,00	48 477 964,29	30 045 294,78	1 660 026,70	223 745,85	2 032 545,84	111 077,34	3 692 572,54	334 823,19	350,04	350,04	31,74	9,07	
14	143203	Kampinos	4 320,00	19 106 002,90	13 179 185,77	83 972,18	83 972,18	282 869,15	3 105,09	366 841,33	87 075,27	84,92	84,92	20,16	23,74	
14	143204	Leszno	10 017,00	32 690 255,14	21 691 801,10	978 412,00	0,00	1 012 852,21	0,00	1 991 264,21	0,00	198,79	198,79	0,00	0,00	
14	143205	Łomianki	25 237,00	89 206 584,23	57 067 831,61	6 858 011,10	5 454 090,25	10 285,00	10 285,00	6 868 296,10	5 464 375,25	272,15	272,15	216,52	79,56	
14	143206	Ożarów Mazowiecki	22 797,00	117 438 649,09	71 178 801,66	4 149 663,32	333 353,75	577 694,58	0,00	4 727 357,90	333 353,75	207,37	207,37	14,62	7,05	
14	143207	Stare Babice	17 763,00	72 354 372,16	50 560 127,35	3 203 201,65	419 661,65	34 440,00	0,00	3 237 641,65	419 661,65	182,27	182,27	23,63	12,96	
14	143401	Kobyłka	21 341,00	61 806 760,01	42 376 822,31	1 68 314,15	1 68 314,15	462 715,21	62 715,21	62 715,21	0,00	29,57	29,57	10,83	36,61	
14	143402	Marki	29 722,00	85 585 790,09	53 984 990,54	2 461 984,39	0,00	0,00	0,00	2 461 984,39	0,00	82,83	82,83	0,00	0,00	
14	143403	Ząbki	32 844,00	110 299 041,04	60 409 442,96	3 383 933,71	3 363 933,91	1 238 839,07	6 807,00	4 622 772,78	3 370 740,91	140,75	140,75	102,63	72,92	
14	143404	Zielonka	17 459,00	53 420 057,69	38 907 261,69	332 491,25	332 491,25	200 000,00	0,00	532 491,25	332 491,25	30,50	30,50	19,04	62,44	
14	143405	Dąbrówka	7 839,00	25 976 141,19	16 851 978,87	5 400,00	5 400,00	514 637,16	61 500,83	520 037,16	66 900,83	66,34	66,34	8,53	12,86	
14	143406	Jadów	7 666,00	25 178 606,71	13 277 709,17	0,00	0,00	176 420,61	26 449,71	176 420,61	26 449,71	23,01	23,01	3,45	14,99	
14	143407	Klembów	9 562,00	37 797 662,73	19 793 520,60	0,00	0,00	540 979,42	39 812,62	540 979,42	39 812,62	56,58	56,58	4,16	7,36	
14	143408	Poświętne	6 137,00	23 256 252,87	12 086 695,67	0,00	0,00	217 775,77	32 732,00	217 775,77	32 732,00	35,49	35,49	5,33	15,03	
14	143409	Radzymin	25 051,00	67 743 501,70	43 943 054,86	2 429 793,51	2 429 793,51	727 423,03	74 423,03	3 157 216,54	2 504 216,54	126,03	126,03	99,96	79,32	
14	143410	Strachówka	2 800,00	12 229 318,94	6 937 566,67	0,00	0,00	227 919,30	35 779,54	227 919,30	35 779,54	81,40	81,40	12,78	15,70	
14	143411	Tituszczy	19 667,00	57 258 917,31	33 214 181,41	0,00	0,00	260 016,05	60 016,05	260 016,05	60 016,05	13,22	13,22	3,05	23,08	
14	143412	Wolomin	51 669,00	155 494 213,02	103 593 767,60	509 682,08	352 753,99	1 188 220,76	0,00	1 697 902,84	352 753,99	32,86	32,86	6,83	20,78	
14	143801	Żyrardów	41 003,00	112 433 178,27	82 681 680,70	2 433 633,67	2 433 633,67	140 000,00	140 000,00	2 573 633,67	2 573 633,67	62,77	62,77	62,77	100,00	
14	143802	Miszczonów	11 575,00	51 364 369,86	31 361 183,52	0,00	0,00	110 000,00	110 000,00	110 000,00	110 000,00	9,50	9,50	9,50	100,00	
14	143803	Puszcza Marińska	8 484,00	21 009 406,00	15 634 340,68	0,00	0,00	145 704,15	0,00	145 704,15	0,00	17,17	17,17	0,00	0,00	
14	143804	Radziejowice	5 483,00	22 716 071,30	14 338 245,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14	143805	Wisłok	9 875,00	38 581 115,95	18 628 985,20	0,00	0,00	426 484,16	86 264,81	426 484,16	86 264,81	43,19	43,19	8,74	20,23	
14	146500	Warszawa	1 735 442,00	13 452 190 186,67	8 828 326 364,00	4 096 535 448,72	2 769 781 787,09	499 411 602,69	313 441 610,12	4 595 947 051,41	3 083 223 397,21	2 648,29	2 648,29	1 776,62	67,09	
14		Mazowiecki - gminy i miasta na prawach powiatu razem	3 335 867,00	19 098 389 850,00	12 324 055 427,47	4 182 363 233,56	2 797 985 464,77	539 092 452,79	315 381 385,98	4 721 455 686,35	3 113 366 850,75	1 415,36	1 415,36	933,30	65,94	
Powiaty ziemskie																
14	140300	Powiat garwoliński	108654	113527051,5	74285772,69	0	0	12435065,14	4528467,6	12 435 065,14	4 528 467,60	114,45	114,45	41,68	36,42	
14	140500	Powiat grodzki	89663	82098872,58	48915153,58	0	0	14840307,38	3501836,6	14 840 307,38	3 501 836,60	165,51	165,51	39,06	23,60	
14	140600	Powiat grojecki	98670	88383838,59	67098799,26	0	0	7398536,91	3635804,46	7 398 536,91	3 635 804,46	74,98	74,98	36,85	49,14	
14	140800	Powiat legionowski	142226	85953892,59	52874241,76	250000	0	15551208,12	2543152,21	15 801 208,12	2 543 152,21	140,80	140,80	22,66	16,09	
14	141200	Powiat miński	150889	122447808,6	95699897,85	100000	0	14759261,15	5150053,99	14 859 261,15	5 150 053,99	98,48	98,48	34,13	34,66	
14	141400	Powiat nowodworski	78693	53052344,35	40868000,82	0	0	7243827,04	1117188,51	7 243 827,04	1 117 188,51	92,05	92,05	14,20	15,42	
14	141700	Powiat otwocki	122854	104368163,1	83190320,84	300000	0	9480578,73	4719616,27	9 780 578,73	4 719 616,27	79,61	79,61	38,42	48,25	
14	141800	Powiat piaseczyński	174085	182056924,6	106549009,3	0	0	18173283,84	6367904,17	18 173 283,84	6 367 904,17	104,39	104,39	36,58	35,04	
14	142100	Powiat pruszkowski	159515	118271814,6	68997461,06	0	0	10249510,81	2664929,31	10 249 510,81	2 664 929,31	64,25	64,25	16,71	26,00	
14	142800	Powiat sochaczewski	85100	70780666,19	59899991,45	0	0	7917229,75	3233836	7 917 229,75	3 233 836,00	93,03	93,03	38,00	40,85	

14	143200	Powiat warszawski zachodni	111899	120211941,5	62060777,4	44880,85	0	15598874,28	4218794,93	15 643 755,13	4 218 794,93	139,80	37,70	26,97
14	143400	Powiat wotomiński	231757	163079247,2	105382151,3	0	0	22687617,39	10116246,19	22 687 617,39	10 116 246,19	97,89	43,65	44,59
14	143800	Powiat żyrdowski	76420	57937891,27	46138746,5	0	0	4124815,4	1974932,34	4 124 815,40	1 974 932,34	53,98	25,84	47,88
Mazowiecki - powiaty ziemskie razem			1600425	1362170447	911958523,8	694880,85	0	160460117,9	53772762,58	161 154 998,79	53 772 762,58	100,70	33,60	33,37
Mazowiecki ogółem			3 335 867,00	20 460 560 296,60	13 236 013 751,29	4 183 058 114,41	2 797 985 464,77	699 552 570,73	369 154 148,56	4 882 610 685,14	3 167 139 613,33	1 463,67	949,42	64,87

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludność w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł								Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł				
				ogółem		bieżące		ogółem		bieżące		ogółem		bieżące		
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	
				na zbiorowy transport lokalny	na publiczne drogi powiatowe							na 1 mietsk.	na 1 mietsk.	ogółem	w % ogółem	
Województwo podkarpackie - powiat makroregionalny																
Gminy i miasta na prawach powiatu																
18	180601	Cmolas	8 115,00	25 801 156,78	12 965 243,77	0,00	0,00	632 150,37	367 176,58	632 150,37	367 176,58	77,90	45,25	58,08		
18	180602	Kolbuszowa	24 941,00	66 884 281,66	43 685 441,60	0,00	0,00	452 456,20	0,00	452 456,20	0,00	18,14	0,00	0,00		
18	180603	Majdan Królewski	9 899,00	31 502 864,08	15 048 175,52	0,00	0,00	79 995,73	79 995,73	79 995,73	79 995,73	8,08	8,08	100,00		
18	180604	Niwiska	6 030,00	20 688 554,37	11 423 092,63	0,00	0,00	536 759,01	0,00	536 759,01	0,00	89,01	0,00	0,00		
18	180605	Raniszów	7 159,00	19 588 654,06	13 229 211,18	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	13,97	0,00	0,00		
18	180606	Stary Dzikowiec	6 512,00	20 418 054,32	11 512 752,12	0,00	0,00	967 651,61	0,00	967 651,61	0,00	148,60	0,00	0,00		
18	181001	Łańcut	17 982,00	52 928 676,25	34 954 794,47	0,00	0,00	1 184 637,21	0,00	1 184 637,21	0,00	65,88	0,00	0,00		
18	181002	Białobrzegi	8 512,00	25 885 929,14	14 149 292,59	0,00	0,00	837 075,73	0,00	837 075,73	0,00	98,34	0,00	0,00		
18	181003	Czarna	11 426,00	38 954 269,75	22 362 124,85	402 129,43	402 129,43	406 062,15	0,00	808 191,58	402 129,43	70,73	35,19	49,76		
18	181004	Łańcut	21 395,00	59 631 603,68	38 131 985,64	0,00	0,00	28 506,48	0,00	28 506,48	0,00	1,33	0,00	0,00		
18	181005	Markowa	6 563,00	21 302 619,27	12 113 124,34	0,00	0,00	33 922,80	0,00	33 922,80	0,00	5,17	0,00	0,00		
18	181006	Rakiszawa	7 237,00	22 588 470,25	15 132 788,09	0,00	0,00	485,70	485,70	485,70	485,70	0,07	0,07	100,00		
18	181007	Żółynia	6 913,00	23 173 261,86	13 552 261,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
18	181501	Iwierzycy	7 649,00	20 395 662,86	14 615 541,97	0,00	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00	0,00	10,46	0,00	0,00		
18	181502	Ostrów	7 160,00	41 921 203,13	30 013 408,75	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	13,97	0,00	0,00		
18	181503	Ropczyce	27 038,00	84 914 761,41	49 508 876,83	0,00	0,00	660 526,21	0,00	660 526,21	0,00	24,43	0,00	0,00		
18	181504	Sędziszów Małopolski	23 476,00	61 869 614,24	39 586 542,84	0,00	0,00	16 000,00	0,00	16 000,00	0,00	0,68	0,00	0,00		
18	181505	Wielopole Skrzyńskie	8 357,00	25 617 380,64	15 068 340,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
18	181601	Dynów	6 178,00	22 604 227,65	13 966 875,92	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	16,19	0,00	0,00		
18	181602	Błażowa	10 830,00	28 770 278,08	18 800 066,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
18	181603	Boguchwała	19 753,00	65 012 820,72	30 957 024,55	780 000,00	780 000,00	2 164 158,22	8 689,00	2 944 158,22	788 689,00	149,05	359,93	26,79		
18	181604	Chmielnik	6 779,00	20 437 679,85	11 708 698,04	316 175,52	316 175,52	0,00	0,00	316 175,52	316 175,52	46,64	46,64	100,00		
18	181605	Dynów	7 007,00	20 716 022,47	15 132 030,44	0,00	0,00	115 000,00	0,00	115 000,00	0,00	16,41	0,00	0,00		
18	181606	Głogów Małopolski	19 407,00	58 803 220,19	36 021 690,92	841 237,62	841 237,62	1 154 129,15	0,00	1 995 366,77	0,00	102,82	0,00	0,00		

18	181607	Hyzné	6 994,00	21 555 318,25	12 900 479,57	0,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	7,15	0,00	0,00	0,00	
18	181608	Kamiér	6 889,00	26 202 267,92	17 196 087,30	0,00	0,00	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	21,77	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181609	Krasne	10 735,00	29 860 545,76	19 617 156,00	784 785,86	0,00	844 900,48	2 539,65	1 629 686,34	2 539,65	151,81	0,24	0,16	0,00	0,00	
18	181610	Lubenia	6 455,00	17 269 687,23	9 899 234,54	0,00	0,00	104 796,00	4 796,00	104 796,00	4 796,00	16,23	0,74	4,58	0,00	0,00	
18	181611	Sokotów Małopolski	17 058,00	58 671 036,30	34 884 824,78	0,00	0,00	1 565 381,25	0,00	1 565 381,25	0,00	91,77	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181612	Świlcza	16 771,00	47 765 349,62	26 647 340,25	475 368,04	0,00	466 237,79	0,00	941 605,83	0,00	57,87	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181613	Trzebowniko	20 787,00	70 174 138,83	42 092 107,14	4 169 000,00	4 169 000,00	710 000,00	0,00	4 879 000,00	4 169 000,00	234,71	200,56	85,45	0,00	0,00	
18	181614	Tyczyn	11 500,00	30 734 773,62	17 778 513,11	141 398,07	27 559,07	0,00	0,00	141 398,07	27 559,07	12,30	2,40	19,49	0,00	0,00	
18	181901	Czudec	11 723,00	32 586 809,12	21 311 670,52	0,00	0,00	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00	5,12	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181902	Fryszak	10 504,00	28 543 792,48	18 563 426,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181903	Niebylec	10 567,00	29 923 029,38	18 499 153,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181904	Strzyżów	20 850,00	57 173 073,43	32 034 451,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	181905	Wiśniowa	8 268,00	29 716 965,45	14 914 142,81	0,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	2,42	0,00	0,00	0,00	0,00	
18	186300	Rzeszów	185 123,00	1 051 943 237,96	614 777 954,80	66 777 792,76	58 526 911,19	167 723 167,30	11 700 145,75	234 500 960,06	69 727 056,94	1 266,73	376,65	29,73	0,00	0,00	
Podkarpacki - gminy i miasta na prawach powiatu razem				630 042,00	2 412 551 292,06	1 434 755 927,48	74 687 887,30	64 221 775,21	181 343 999,39	11 663 828,41	256 031 886,69	75 885 603,62	406,37	120,45	29,64	0,00	0,00
Powiaty ziemskie																	
18	180600	Powiat kolbuszowski	62656	43225679,2	32452810,96	0	0	5864114,52	2391781,58	5 864 114,52	2 391 781,58	93,59	38,17	40,79	0,00	0,00	
18	181000	Powiat tańcucki	80028	75890814,59	49484079,98	0	0	10709771,18	5138066,17	10 709 771,18	5 138 066,17	133,83	64,20	47,98	0,00	0,00	
18	181500	Powiat ropczycko-sędziszowski	73680	71611736,8	55535687,23	0	0	7666684,03	1405047,79	7 666 684,03	1 405 047,79	104,05	19,07	18,33	0,00	0,00	
18	181600	Powiat rzeszowski	166643	130083892,6	83033074,88	0	0	23298515,98	11946964,18	23 298 513,98	11 946 964,18	139,81	71,69	51,28	0,00	0,00	
18	181900	Powiat strzyżowski	61912	67814471,34	47268991,72	0	0	2837904,44	758551,81	2 837 904,44	758 551,81	45,84	12,25	26,73	0,00	0,00	
Podkarpacki - powiaty ziemskie razem				44 4919	388676594,6	267774644,8	0	0	50376988,15	21 640 411,53	50 376 988,15	21 640 411,53	113,23	48,64	42,96	0,00	0,00
Podkarpacki ogółem				630 042,00	2 801 157 886,62	1 702 530 572,25	74 687 887,30	64 221 775,21	231 720 987,54	33 304 239,94	306 408 874,84	97 526 015,15	486,33	154,79	31,83	0,00	0,00

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł					Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł							
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	ogółem	ogółem	bieżące	ogółem	ogółem	bieżące na 1 miesz.	ogółem	ogółem na 1 miesz.
Województwo podlaskie - powiat makroregionalny																
Gminy i miasta na prawach powiatu																
20	200201	Choroszcz	14 579,00	37 701 615,61	22 740 082,77	943 484,82	943 484,82	130 551,02	67 000,00	1 074 035,84	1 010 484,82	73,67	69,31	94,08	0,00	0,00
20	200202	Czarna Białostocka	11 671,00	29 863 702,24	17 674 715,24	0,00	0,00	579 371,88	0,00	579 371,88	0,00	49,64	0,00	0,00	0,00	0,00
20	200203	Dobryńmiewo Duże	8 802,00	24 108 414,35	17 208 683,18	939 807,87	939 807,87	1 059 010,85	37 344,37	1 998 818,72	977 152,24	227,09	111,01	48,89	0,00	0,00
20	200204	Gródek	5 488,00	20 403 751,80	10 267 463,70	34 602,12	34 602,12	3 259 380,85	22 450,16	3 293 982,97	57 052,28	600,22	10,40	1,73	0,00	0,00
20	200205	Juchnowiec Kościelny	15 458,00	42 965 221,52	26 001 256,28	906 185,94	906 185,94	397 491,23	158 185,60	1 303 677,17	1 064 371,54	84,34	68,86	81,64	0,00	0,00
20	200206	Łapy	22 300,00	71 438 483,52	36 680 245,76	0,00	0,00	450 456,54	0,00	450 456,54	0,00	20,20	0,00	0,00	0,00	0,00

20	200207	Michałow	6 976,00	32 148 229,75	15 643 138,23	76 011,08	76 011,08	833 498,58	0,00	909 509,66	76 011,08	130,38	10,90	8,36
20	200208	Poświętne	3 604,00	10 769 505,10	7 106 360,99	0,00	0,00	657 719,77	0,00	657 719,77	0,00	182,50	0,00	0,00
20	200209	Supraśl	14 379,00	40 806 292,41	21 584 156,63	1 286 401,00	1 286 401,00	29 531,98	0,00	1 315 932,98	1 286 401,00	91,52	89,46	97,76
20	200210	Suraz	2 033,00	7 244 799,77	4 606 916,26	0,00	0,00	379 962,59	0,00	379 962,59	0,00	186,90	0,00	0,00
20	200211	Turośń Kościelna	6 047,00	19 814 581,02	9 943 381,00	0,00	0,00	1 342 653,69	23 464,93	1 342 653,69	23 464,93	222,04	3,88	1,75
20	200212	Tykocin	6 404,00	18 835 019,95	12 242 757,55	0,00	0,00	168 956,81	20 270,61	168 956,81	20 270,61	26,38	3,17	12,00
20	200213	Wasilków	15 465,00	38 951 982,08	25 233 446,11	510 247,23	510 247,23	1 212 415,59	58 898,42	1 722 662,82	569 145,65	111,39	36,80	33,04
20	200214	Zabłudów	9 159,00	27 696 477,96	17 560 177,05	137 036,88	137 036,88	1 322 536,80	0,00	1 459 573,68	137 036,88	159,36	14,96	9,39
20	200215	Zawady	2 865,00	11 645 047,33	6 218 361,14	0,00	0,00	642 294,03	57 416,04	642 294,03	57 416,04	224,19	20,04	8,94
20	201101	Dąbrowa Białostocka	12 054,00	41 849 573,75	23 224 276,83	0,00	0,00	971 927,17	3 927,17	971 927,17	3 927,17	80,63	0,33	0,40
20	201102	Janów	4 275,00	13 326 929,05	8 697 239,79	0,00	0,00	1 500 981,36	0,00	1 500 981,36	0,00	351,11	0,00	0,00
20	201103	Korycin	3 393,00	18 339 850,84	8 184 641,81	0,00	0,00	7 135 033,71	0,00	7 135 033,71	0,00	2 102,87	0,00	0,00
20	201104	Krynki	3 271,00	9 545 423,88	6 468 298,55	22 984,63	22 984,63	14 626,00	14 626,00	37 610,63	37 610,63	11,50	11,50	100,00
20	201105	Kuźnica	4 203,00	11 734 642,73	7 870 888,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	201106	Nowy Dwór	2 790,00	15 127 566,49	5 534 186,45	0,00	0,00	6 721 893,64	0,00	6 721 893,64	0,00	2 409,28	0,00	0,00
20	201107	Sidra	3 606,00	12 125 141,65	7 409 240,20	0,00	0,00	2 699 295,38	0,00	2 699 295,38	0,00	748,56	0,00	0,00
20	201108	Sokółka	26 270,00	75 312 914,69	43 904 865,99	433 905,79	433 905,79	52 884,05	6 015,70	486 789,84	439 921,49	18,53	16,75	90,37
20	201109	Suchowola	7 099,00	21 994 259,12	13 659 128,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	201110	Szudziałowo	3 099,00	9 442 440,27	6 902 609,63	6 291,55	6 291,55	0,00	0,00	6 291,55	6 291,55	2,03	2,03	100,00
20	206100	Białystok	295 459,00	1 503 539 913,41	947 409 543,68	123 316 484,79	122 936 295,66	157 016 425,79	5 591 835,20	280 332 910,58	128 528 130,86	948,80	455,01	45,85
Podlaski - gminy i miasta na prawach powiatu razem			510 749,00	2 166 731 780,29	1 329 976 061,80	128 613 443,70	128 233 254,57	188 578 901,31	6 061 434,20	317 192 345,01	134 294 688,77	621,03	262,94	42,34
Podlaski ogółem			510 749,00	2 355 796 370,70	1 456 619 700,53	128 613 443,70	128 233 254,57	241 742 319,84	16 742 296,80	370 355 763,54	144 975 551,37	725,12	283,85	39,14

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludność w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł							
				ogółem	bieżące	na zbiorowy transport lokalny	na publiczne drogi powiatowe	ogółem	bieżące	ogółem	bieżące				
Województwo pomorskie - powiat makroregionalny															
Gminy i miasta na prawach powiatu															
22	220401	Pruszcz Gdański	29 226,00	118 921 440,34	52 303 353,50	1 345 688,41	183 395,73	1 652 334,33	73 993,00	2 998 022,74	257 388,73	102,58	8,81	8,59	
22	220402	Cedry Wielkie	6 865,00	25 969 329,88	15 798 213,45	40 812,33	40 812,33	497 234,26	0,00	538 046,59	40 812,33	78,38	5,94	7,59	
22	220403	Kolbudy Górne	15 591,00	63 479 636,09	36 057 536,42	908 523,56	55 432,83	599 242,84	0,00	1 507 766,40	55 432,83	96,71	3,56	3,68	
22	220404	Pruszcz Gdański	25 856,00	92 507 213,25	49 262 884,81	2 498 435,69	2 338 587,43	1 376 482,67	0,00	3 874 918,36	2 338 587,43	149,87	90,45	60,35	
22	220405	Przywidz	5 805,00	21 473 493,85	12 551 895,58	0,00	0,00	554 613,80	0,00	554 613,80	0,00	95,54	0,00	0,00	
22	220406	Pszczółki	9 005,00	26 788 970,82	17 924 268,62	0,00	0,00	571 935,78	0,00	571 935,78	0,00	63,51	0,00	0,00	
22	220407	Suchy Dąb	4 159,00	15 492 192,90	10 829 699,10	29 626,50	29 626,50	59 429,42	0,00	89 055,92	29 626,50	21,41	7,12	33,27	

22	220408	Trąbki Wielkie	10 875,00	34 251 368,35	21 025 079,23	0,00	0,00	651 017,28	0,00	651 017,28	0,00	58,02	0,00	0,00
22	220501	Chmielno	7 393,00	30 365 091,19	17 737 974,90	0,00	0,00	254 410,04	0,00	254 410,04	0,00	34,41	0,00	0,00
22	220502	Kartuzy	33 275,00	106 234 261,26	62 023 072,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	220503	Przodkowo	8 669,00	34 217 775,32	20 907 164,01	2 965,85	2 965,85	11 694,40	11 694,40	14 660,25	14 660,25	1,69	1,69	100,00
22	220504	Sierakowice	18 807,00	73 154 047,72	45 010 251,99	0,00	0,00	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	13,29	0,00	0,00
22	220505	Somonino	10 210,00	37 792 793,42	22 233 151,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	220506	Stężycza	10 039,00	47 596 192,41	27 946 676,76	0,00	0,00	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	24,90	0,00	0,00
22	220507	Sulęczyño	5 325,00	26 897 786,76	13 360 426,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	220508	Żukowo	33 380,00	126 266 549,01	62 140 676,28	1 809 068,96	1 809 068,96	80 000,00	0,00	1 889 068,96	130 053,96	56,59	3,90	6,88
22	221001	Krynica Morska	1 335,00	35 705 818,35	10 699 173,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	221002	Nowy Dwór Gdański	18 084,00	52 683 409,34	35 385 576,53	0,00	0,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	5,53	0,00	0,00
22	221003	Ostaszewo	3 209,00	10 719 444,53	6 302 747,56	0,00	0,00	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	77,91	0,00	0,00
22	221004	Stegna	9 949,00	38 298 250,15	24 409 487,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	221005	Szutowo	3 677,00	22 279 924,65	12 259 810,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	221101	Hel	3 594,00	14 116 464,99	10 160 950,66	360 000,00	360 000,00	0,00	0,00	360 000,00	360 000,00	100,17	100,17	100,00
22	221102	Jastarnia	3 866,00	22 380 049,33	15 920 429,24	0,00	0,00	36 827,00	36 827,00	36 827,00	36 827,00	9,53	9,53	100,00
22	221103	Puck	11 321,00	38 555 250,48	22 933 820,23	0,00	0,00	93 610,00	93 610,00	93 610,00	93 610,00	8,27	8,27	100,00
22	221104	Władysławowo	15 456,00	67 092 960,33	46 561 204,45	0,00	0,00	229 769,98	229 769,98	229 769,98	229 769,98	14,87	14,87	100,00
22	221105	Kosakowo	12 342,00	63 057 020,40	26 550 860,45	2 448 720,71	57 083,22	1 321 628,92	0,00	3 770 349,63	57 083,22	305,49	4,63	1,51
22	221106	Krokowa	10 652,00	51 290 643,26	26 789 076,19	0,00	0,00	1 344 787,38	0,00	1 344 787,38	0,00	126,25	0,00	0,00
22	221107	Puck	25 183,00	83 734 556,73	53 703 967,40	0,00	0,00	865 534,80	15 790,00	865 534,80	15 790,00	34,37	0,63	1,82
22	221501	Reda	23 565,00	60 513 856,01	36 986 972,63	1 508 622,56	102 841,56	1 935 496,33	650 353,83	3 444 118,89	753 195,39	146,15	31,96	21,87
22	221502	Rumia	47 602,00	127 286 840,24	76 884 850,26	2 433 019,18	2 433 019,18	1 575 176,13	337 902,13	4 008 195,31	2 770 921,31	84,20	58,21	69,13
22	221503	Wejherowo	50 292,00	151 251 304,45	91 667 441,60	7 225 376,87	7 225 376,87	100 000,00	0,00	7 325 376,87	7 225 376,87	145,66	143,67	98,63
22	221504	Choczewo	5 635,00	20 804 119,72	13 183 009,18	0,00	0,00	35 518,93	35 518,93	35 518,93	35 518,93	6,30	6,30	100,00
22	221505	Gniewino	7 384,00	50 242 329,37	20 415 754,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	221506	Linia	6 147,00	24 961 294,26	16 769 951,59	0,00	0,00	371 446,93	102 400,00	371 446,93	102 400,00	60,43	16,66	27,57
22	221507	Luzino	15 137,00	51 408 827,68	35 217 607,66	249 850,16	158 537,16	236 315,34	36 315,34	486 165,50	194 852,50	32,12	12,87	40,08
22	221508	Lęczyce	11 935,00	41 802 411,56	24 458 084,64	2 566,40	2 566,40	700 000,00	0,00	702 566,40	2 566,40	58,87	0,22	0,37
22	221509	Szemud	16 406,00	62 296 848,72	35 488 778,36	751 748,52	65 072,52	350 000,00	0,00	1 101 748,52	65 072,52	67,16	3,97	5,91
22	221510	Wejherowo	23 573,00	91 517 927,51	46 880 011,29	2 337 941,94	101 669,94	1 421 657,87	0,00	3 759 599,81	101 669,94	159,49	4,31	2,70
22	226100	Gdańsk	461 489,00	2 653 686 867,25	1 490 582 770,56	401 097 876,62	315 722 770,54	285 833 051,82	35 253 244,92	686 930 928,44	350 976 015,46	1 488,51	760,53	51,09
22	226200	Gdynia	247 820,00	1 211 502 329,27	841 070 745,49	158 162 534,75	154 904 447,62	69 386 021,38	9 135 565,94	227 548 556,13	164 040 013,56	918,20	661,93	72,09
22	226400	Sopot	37 654,00	276 116 815,05	165 954 576,96	4 358 237,01	234 258,32	5 389 860,68	1 750 550,56	9 748 097,69	1 984 808,88	258,89	52,71	20,36
Pomorski - gminy i miasta na prawach powiatu razem			1 307 787,00	6 204 713 706,20	3 672 349 983,77	587 571 616,02	484 148 517,96	378 365 098,31	47 763 536,03	965 936 714,33	551 912 053,99	738,60	406,73	55,07
powiaty ziemskie														
22	220400	Powiat gdański	107 382	81351391,14	37195220,29	0	0	20712563,42	1975161,76	20712 563,42	1 975 161,76	192,89	18,39	9,54

24	240708	Woźniki	9 641,00	31 063 721,45	19 282 546,78	0,00	0,00	580 647,00	452 000,00	580 647,00	452 000,00	60,23	46,88	77,84
24	240801	Łaziska Górne	22 419,00	80 841 509,80	58 511 244,88	3 457 315,00	0,00	1 300 000,00	0,00	4 757 315,00	0,00	212,20	0,00	0,00
24	240802	Mikotów	39 795,00	160 632 219,75	119 550 095,11	8 418 322,17	0,00	100 000,00	0,00	8 518 322,17	0,00	214,06	0,00	0,00
24	240803	Orzesze	20 194,00	53 372 230,43	37 633 914,20	2 250 722,72	0,00	180 000,00	0,00	2 430 722,72	0,00	120,37	0,00	0,00
24	240804	Ornontowice	5 963,00	25 342 169,39	17 498 864,79	368 748,73	32 089,76	200 000,00	0,00	568 748,73	32 089,76	95,38	5,38	5,64
24	240805	Wyry	7 736,00	28 250 416,07	17 266 066,15	809 127,00	0,00	0,00	0,00	809 127,00	0,00	104,59	0,00	0,00
24	241001	Goczałkowice-Zdrój	6 643,00	29 465 004,39	22 033 749,36	0,00	0,00	41 272,86	3 470,04	41 272,86	3 470,04	6,21	0,52	8,41
24	241002	Kobier	4 898,00	13 777 405,95	11 010 977,80	373 173,80	77 573,80	69 488,29	19 488,29	442 662,09	97 062,09	90,38	19,82	21,93
24	241003	Miedźna	16 070,00	50 073 606,13	36 794 779,84	49 442,36	49 442,36	98 080,77	0,00	147 523,13	49 442,36	9,18	3,08	33,51
24	241004	Pawłowice	18 087,00	69 548 731,74	39 506 117,01	1 768 779,94	0,00	2 091 040,92	137 893,52	3 859 820,86	137 893,52	213,40	7,62	3,57
24	241005	Pszczyna	51 712,00	151 583 717,76	111 984 974,17	45 065,00	31 945,00	811 421,13	0,00	856 486,13	31 945,00	16,56	0,62	3,73
24	241006	Suszec	11 999,00	44 755 910,11	28 416 846,90	441 412,03	0,00	539 658,42	23 199,93	981 070,45	23 199,93	81,76	1,93	2,36
24	241301	Kalety	8 626,00	26 234 379,18	15 761 572,48	0,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	5,80	0,00	0,00
24	241302	Miasteczko Śląskie	7 383,00	26 761 558,73	17 402 630,30	776 270,89	0,00	0,00	0,00	776 270,89	0,00	105,14	0,00	0,00
24	241303	Radzionków	17 050,00	57 540 079,00	29 968 979,32	1 368 686,63	0,00	1 784 733,54	0,00	3 153 420,17	0,00	184,95	0,00	0,00
24	241304	Tarnowskie Góry	60 879,00	193 795 852,28	115 961 866,65	6 895 000,00	0,00	0,00	0,00	6 895 000,00	0,00	113,26	0,00	0,00
24	241305	Krupski Młyn	3 265,00	16 501 108,11	11 693 665,50	290 000,00	0,00	0,00	0,00	290 000,00	0,00	88,82	0,00	0,00
24	241306	Ozarowice	5 655,00	62 902 698,63	11 436 369,46	1 161 581,64	0,00	20 000,00	0,00	1 181 581,64	0,00	208,94	0,00	0,00
24	241307	Świerklaniec	11 814,00	96 695 635,68	83 260 709,11	61 588 795,59	59 263 333,59	0,00	0,00	61 588 795,59	59 263 333,59	5 213,20	5 016,36	96,22
24	241308	Tworóg	8 073,00	24 979 962,32	16 626 487,92	1 178 959,52	0,00	16 000,00	0,00	1 194 959,52	0,00	148,02	0,00	0,00
24	241309	Zbroslawice	15 757,00	44 847 439,47	29 572 236,55	3 375 627,89	103,82	0,00	0,00	3 375 627,89	103,82	214,23	0,01	0,00
24	241401	Bieruń	19 636,00	73 985 274,08	53 475 118,40	2 444 213,70	2 433 213,04	0,00	0,00	2 444 213,70	2 433 213,04	124,48	123,92	99,55
24	241402	Imielin	8 723,00	31 045 446,29	19 671 616,25	830 005,16	188 490,92	346 396,00	46 396,00	1 176 401,16	234 886,92	134,86	26,93	19,97
24	241403	Lędziny	16 749,00	51 330 426,52	32 316 736,83	2 172 075,88	0,00	1 193 921,60	118 921,60	3 365 997,48	118 921,60	200,97	7,10	3,53
24	241404	Bojszowy	7 534,00	27 754 203,26	21 948 202,64	1 059 051,30	1 059 051,30	541 402,40	41 403,04	1 600 453,70	1 100 454,34	212,43	146,07	68,76
24	241405	Chełm Śląski	6 173,00	29 028 707,70	16 651 941,19	1 772 868,79	486 056,14	15 637,84	15 637,84	1 788 506,63	501 693,98	289,73	81,27	28,05
24	241601	Poręba	8 749,00	20 008 378,00	15 932 610,60	371 362,23	0,00	17 798,84	0,00	389 161,07	0,00	44,48	0,00	0,00
24	241602	Zawiercie	50 990,00	158 855 044,54	88 951 318,51	4 327 470,50	0,00	1 150 644,71	0,00	5 478 115,21	0,00	107,44	0,00	0,00
24	241603	Irządze	2 746,00	9 560 585,09	6 412 620,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24	241604	Kroczyce	6 331,00	21 487 847,61	12 552 679,06	8 085,00	0,00	2 360 862,33	0,00	2 368 947,33	0,00	374,18	0,00	0,00
24	241605	Łazy	16 054,00	46 059 146,59	28 592 681,89	583 003,97	204 977,67	97 056,00	0,00	680 059,97	204 977,67	42,36	12,77	30,14
24	241606	Ogrodzieniec	9 307,00	25 276 073,68	15 882 533,69	96 071,25	0,00	21 087,69	0,00	117 158,94	0,00	12,59	0,00	0,00
24	241607	Pilica	8 778,00	31 539 638,56	16 694 308,84	0,00	0,00	520 000,00	0,00	520 000,00	0,00	59,24	0,00	0,00
24	241608	Szczekociny	8 003,00	24 633 498,60	15 209 336,83	0,00	0,00	6 513,00	6 513,00	6 513,00	6 513,00	0,81	0,81	100,00
24	241609	Włodowice	5 297,00	15 123 273,25	10 000 137,33	172 812,25	0,00	4 500,00	0,00	127 312,25	0,00	24,03	0,00	0,00
24	241610	Żarnowiec	4 757,00	14 764 962,20	8 939 180,40	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	0,00	210,22	0,00	0,00
24	246200	Bytom	172 306,00	739 894 811,43	482 936 010,11	29 355 216,82	0,00	42 312 671,28	7 692 372,39	71 667 888,10	7 692 372,39	415,93	44,64	10,73
24	246300	Chorzów	110 337,00	493 610 310,96	290 349 629,19	17 403 617,26	0,00	14 967 896,19	1 567 223,16	32 371 513,45	1 567 223,16	293,39	14,20	4,84

24	246500	Dąbrowa Górnicza	123 376,00	1 006 971 701,43	369 654 710,02	32 907 836,12	0,00	6 405 626,92	6 166 726,91	39 313 463,04	6 166 726,91	318,65	49,98	15,69
24	246600	Gliwice	184 415,00	1 356 440 268,50	560 815 722,82	26 533 308,90	22 325,93	386 964 247,88	11 352 282,61	413 497 556,78	11 374 608,54	2 242,21	61,68	2,75
24	246800	Jaworzno	93 331,00	393 788 888,40	282 693 833,69	17 358 056,67	17 244 687,46	8 034 998,02	1 860 452,74	25 393 054,69	19 105 140,20	272,08	204,70	75,24
24	246900	Katowice	301 834,00	2 517 046 315,39	1 528 155 027,75	761 282 626,97	598 957 454,44	25 546 956,03	8 024 500,59	786 829 583,00	606 981 955,03	2 606,83	2 010,98	77,14
24	247000	Mysłowice	75 037,00	286 863 646,87	198 083 516,64	14 000 840,01	0,00	9 214 644,15	2 933 672,28	23 215 484,16	2 933 672,28	309,39	39,10	12,64
24	247100	Piekary Śląskie	56 755,00	187 044 520,92	129 369 361,45	7 239 389,92	181 101,93	4 702 506,46	2 191 083,04	11 941 896,38	2 372 184,97	210,41	41,80	19,86
24	247200	Ruda Śląska	140 669,00	580 903 344,81	401 882 974,65	19 261 350,95	0,00	22 674 904,32	8 144 101,98	41 936 255,27	8 144 101,98	298,12	57,90	19,42
24	247400	Siemianowice Śląskie	68 634,00	250 676 139,75	170 813 280,50	8 683 063,96	0,00	4 704 324,19	1 629 976,69	13 387 388,15	1 629 976,69	195,05	23,75	17,18
24	247500	Sosnowiec	209 274,00	767 218 417,37	483 826 745,51	47 774 155,34	0,00	4 408 026,86	3 488 110,05	52 182 182,20	3 488 110,05	249,35	16,67	6,68
24	247600	Świętochłowice	51 494,00	206 307 343,01	113 543 713,74	7 842 285,31	0,00	1 796 693,00	1 195 183,39	9 638 978,31	1 195 183,39	187,19	23,21	12,40
24	247700	Tychy	128 621,00	785 212 380,28	417 683 818,04	74 926 202,53	63 168 559,00	137 642 166,19	44 684 498,05	212 568 368,72	107 853 057,05	1 652,67	838,53	50,74
24	247800	Zabrze	177 188,00	888 127 324,91	446 708 427,40	31 880 388,89	0,00	16 233 569,24	3 533 856,28	48 113 938,13	3 533 856,28	271,54	19,94	7,34
Śląski - gminy i miasta na prawach powiatu razem			2 759 964,00	13 390 102 678,04	7 744 722 583,30	1 253 844 034,96	745 023 787,49	707 623 459,95	105 610 724,64	1 961 467 494,91	850 634 512,13	710,69	308,21	43,37
Powiaty ziemskie														
24	240100	Powiat będziński	150737	115867646,6	87934821,14	0	0	14981714,9	4328797,42	14 981 714,90	4 328 797,42	99,39	28,72	28,89
24	240500	Powiat gliwicki	115128	74099376,15	50959023,66	0	0	16021007,45	5632853,69	16 021 007,45	5 632 853,69	139,16	48,93	35,16
24	240700	Powiat lubliniecki	76980	85197603,82	71220163,05	0	0	9649369,61	1424906,29	9 649 369,61	1 424 906,29	125,35	18,51	14,77
24	240800	Powiat mikołowski	96107	82381937,3	58314121,36	0	0	6319411,65	1512060,54	6 319 411,65	1 512 060,54	65,75	15,73	23,93
24	241000	Powiat pszczyński	109409	91325008,44	67105151,77	123548,23	123548,23	12382237,71	4885542,06	12 505 785,94	5 009 090,29	114,30	45,78	40,05
24	241300	Powiat tamogórski	138502	134552792,6	107574448,2	0	0	7334395,21	5525736,53	7 234 395,21	5 525 736,53	52,23	39,90	76,38
24	241400	Powiat bieruńsko-lędziński	58815	54201829,47	31140842,95	153500,36	153500,36	8923979,59	1455693,56	9 077 479,95	1 609 193,92	154,34	27,36	17,73
24	241600	Powiat zawierciański	121012	125508748,3	88373646,17	0	0	15384567,4	5709815,83	15 384 567,40	5 709 815,83	127,13	47,18	37,11
Śląski - powiaty ziemskie razem			866690	763129942,7	562622218,3	277048,59	277048,59	90896685,52	30475405,92	91 173 732,11	30 752 454,51	105,20	55,48	33,73
Śląski ogółem			2 759 964,00	14 153 232 620,71	8 307 344 801,64	1 254 121 083,55	745 300 836,08	798 520 143,47	136 086 130,56	2 052 641 227,02	881 386 966,64	743,72	319,35	42,94

Rodzaj		Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł												
Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	na zbiorowy transport lokalny			na publiczne drogi powiatowe			Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł				
				ogółem	bieżące	ogółem	bieżące	ogółem	ogółem	bieżące	ogółem na 1 miesz.	bieżące na 1 miesz.	ogółem na 1 miesz.	bieżące w %
Województwo wielkopolskie - powiat makroregionalny														
Gminy i miasta na prawach powiatu														
30	301601	Oborniki	33 646,00	103 664 862,45	66 369 395,27	1 763 570,05	700 000,00	0,00	2 463 570,05	1 763 570,05	73,22	52,42	71,59	
30	301602	Rogoźno	18 208,00	51 136 717,32	30 581 631,10	205 485,97	10 000,00	0,00	215 485,97	0,00	11,83	0,00	0,00	
30	301603	Ryczywół	7 429,00	24 380 259,70	15 229 026,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
30	302101	Luboń	30 813,00	78 868 564,12	47 084 982,26	3 042 163,68	11 308,00	0,00	3 042 163,68	11 308,00	98,73	0,37	0,37	
30	302102	Puszczykowo	9 802,00	33 823 979,39	18 367 900,69	477 643,15	198 000,00	198 000,00	675 643,15	251 235,00	68,93	25,63	37,18	

30	302103	Buk	12 375,00	42 577 913,32	25 192 611,59	0,00	0,00	1 584 215,67	100 000,00	1 584 215,67	100 000,00	12802	8,08	6,31
30	302104	Czerwonak	26 861,00	94 340 117,37	55 788 917,49	5 286 812,33	4 624 338,86	650 000,00	0,00	5 936 812,33	4 624 338,86	221,02	172,16	77,89
30	302105	Dopiewo	22 447,00	78 147 385,76	44 175 973,74	1 618 700,26	384 235,28	1 790 813,87	0,00	3 409 514,13	384 235,28	151,89	17,12	11,27
30	302106	Kleszczewo	7 221,00	23 197 365,25	12 765 258,08	61 141,51	0,00	405 776,99	16 410,10	466 918,50	16 410,10	64,66	2,27	3,51
30	302107	Komorniki	24 433,00	85 679 969,50	37 323 058,42	3 636 186,06	0,00	358 392,99	29 355,13	3 994 579,05	29 355,13	163,49	1,20	0,73
30	302108	Kostrzyn	17 593,00	45 464 102,61	28 441 690,24	86 326,00	0,00	431 600,00	131 600,00	517 926,00	131 600,00	29,44	7,48	25,41
30	302109	Kórnik	23 817,00	110 788 073,48	58 578 419,98	5 640 391,88	4 698 232,60	6 593 967,38	50 976,83	12 234 359,26	4 749 209,43	513,68	199,40	38,82
30	302110	Mosina	30 500,00	84 535 923,27	51 263 068,56	1 587 764,73	681 640,13	200 535,18	146 472,30	1 788 299,91	828 112,43	58,63	27,15	46,31
30	302111	Murwana Goślina	16 732,00	117 692 254,87	29 248 793,23	1 590 454,56	1 590 454,56	194 270,00	194 270,00	1 784 724,56	1 784 724,56	106,67	106,67	100,00
30	302112	Pobiedziska	18 969,00	52 410 141,36	36 706 857,45	118 899,89	118 899,89	229 700,00	229 700,00	348 599,89	348 599,89	18,38	18,38	100,00
30	302113	Rokietnica	15 078,00	38 402 349,92	23 645 331,90	2 333 557,35	1 242 230,87	5 000,00	0,00	2 338 557,35	1 242 230,87	155,10	82,39	53,12
30	302114	Słeszew	14 899,00	44 233 334,16	29 411 314,77	0,00	0,00	99 099,93	98 099,93	99 099,93	98 099,93	6,65	6,58	98,99
30	302115	Suchy Las	16 209,00	102 622 265,61	47 402 317,67	6 727 322,86	125 427,34	601,50	601,50	6 727 924,36	126 028,84	415,07	7,78	1,87
30	302116	Swarzędz	47 160,00	150 406 123,89	85 412 914,95	5 303 448,58	5 185 469,46	7 811 662,09	205 917,56	13 115 110,67	5 391 387,02	278,10	114,32	41,11
30	302117	Tarnowo Podgórne	23 985,00	130 452 094,19	72 400 357,00	4 999 906,92	4 999 906,92	738 933,30	3 570,80	5 738 840,22	5 003 477,72	239,27	208,61	87,19
30	302401	Obrzycko	2 393,00	10 498 033,69	7 078 531,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30	302402	Duszynki	8 681,00	28 710 890,83	16 438 700,80	181 373,31	181 373,31	736 462,00	0,00	917 835,31	181 373,31	105,73	20,89	19,76
30	302403	Każmierz	8 093,00	25 936 749,28	16 020 361,48	0,00	0,00	320 305,00	0,00	320 305,00	0,00	39,58	0,00	0,00
30	302404	Obrzycko	4 479,00	13 739 893,82	8 585 934,53	0,00	0,00	3 634,63	3 634,63	3 634,63	3 634,63	0,81	0,81	100,00
30	302405	Ostroń	5 041,00	17 790 257,71	9 690 055,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30	302406	Pniewy	12 550,00	47 771 264,31	33 599 325,68	0,00	0,00	46 286,20	15 529,20	46 286,20	15 529,20	3,69	1,24	33,55
30	302407	Szamotuły	29 607,00	95 318 507,91	56 249 249,34	313 695,61	297 055,61	876 316,51	0,00	1 190 012,12	297 055,61	40,19	10,03	24,96
30	302408	Wronki	19 078,00	56 185 019,10	35 932 328,97	0,00	0,00	385 437,00	0,00	385 437,00	0,00	20,20	0,00	0,00
30	302501	Dominowo	2 997,00	11 198 036,09	6 499 581,79	140 677,26	140 677,26	69 635,03	5 142,15	210 312,29	145 819,41	70,17	48,66	69,33
30	302502	Krzykosy	6 853,00	19 252 156,46	13 571 663,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30	302503	Nowe Miasto nad Wartą	9 101,00	31 037 180,64	20 688 238,96	90 000,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	9,89	0,00	0,00
30	302504	Środa Wielkopolska	31 426,00	111 630 694,72	63 379 387,34	272 755,13	0,00	1 145 208,01	81 225,42	1 417 963,14	81 225,42	45,12	2,58	5,73
30	302505	Zaniemyśl	6 779,00	20 531 977,44	9 941 297,74	0,00	0,00	735 904,22	0,00	735 904,22	0,00	108,56	0,00	0,00
30	302601	Brodnica	4 923,00	15 676 733,08	10 711 942,45	32 141,24	32 141,24	59 771,14	0,00	91 912,38	32 141,24	18,67	6,53	34,97
30	302602	Dolsk	5 891,00	20 030 639,04	11 880 976,40	0,00	0,00	366 631,69	0,00	366 631,69	0,00	62,24	0,00	0,00
30	302603	Książ Wielkopolski	8 592,00	23 891 761,47	15 038 856,93	0,00	0,00	196 561,61	645,78	196 561,61	645,78	22,88	0,08	0,33
30	302604	Śrem	41 389,00	115 823 877,03	68 711 266,82	1 657 156,66	1 657 156,66	833 165,95	0,00	2 490 322,61	1 657 156,66	60,17	40,04	66,54
30	306400	Poznań	545 680,00	2 722 063 531,94	1 860 272 475,02	460 243 607,60	405 418 329,85	172 332 762,00	87 737 877,58	632 576 369,60	493 156 207,43	1 159,24	903,75	77,96
Wielkopolski - gminy i miasta na prawach powiatu razem			1 171 730,00	4 879 911 002,10	3 079 677 995,90	507 411 182,59	453 205 682,89	200 110 647,89	89 249 028,91	707 521 830,48	522 454 711,80	603,83	445,88	73,84
Powiaty ziemskie														
30	301600	Powiat obornicki	59283	44543986,23	32635241,25	0	0	2964215,97	1831331,53	2964215,97	1 831 331,53	50,00	30,89	61,78
30	302100	Powiat poznański	358894	223466438,8	154297426,5	26400	0	3811322,22	14570961,2	38137 722,22	14 570 961,20	106,26	40,60	38,21

30	302400	Powiat szamotulski	89922	74764689,71	57302971,84	0	0	9843484,56	3877445,17	9 843 484,56	3 877 445,17	109,47	43,12	39,39	
30	302500	Powiat średzki	57156	43975297,93	34516339,59	0	0	7805413,89	2956751,55	7 805 413,89	2 956 751,55	136,56	51,73	37,88	
30	302600	Powiat śremski	60795	61309200,61	44709281,48	0	0	7518048,66	2334430,18	7 518 048,66	2 334 430,18	123,66	38,40	31,05	
Wielkopolski - powiaty ziemskie razem				626050	448059613,3	318461260,7	26400	0	66242485,3	25570919,63	25 570 919,63	105,85	40,84	36,39	
Wielkopolski ogółem				1 171 730,00	5 327 970 615,41	3 398 139 256,60	507 437 582,59	453 205 682,89	266 353 133,19	114 819 948,34	773 790 715,78	548 025 631,43	660,38	467,71	70,82

Kod województwa	Kod gminy	Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r.	Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. w zł				Rozmiary wydatków potencjalnego budżetu powiatu metropolitalnego w zł								
				ogółem	bieżące	ogółem	na zbiorowy transport lokalny	ogółem	na publiczne drogi powiatowe	ogółem	bieżące	ogółem	na 1 miesz.	bieżące	na 1 miesz.	bieżące
Województwo zachodniopomorskie - powiat makroregionalny																
Gminy i miasta na prawach powiatu																
32	320402	Goleniów	35 709,00	118 901 613,68	66 239 404,03	346 319,44	195 890,44	2 061 151,54	121 151,54	2 407 470,98	317 041,98	67,42	8,88	13,17		
32	320403	Maszewo	8 786,00	24 098 516,89	16 206 116,99	0,00	0,00	37 091,00	37 091,00	37 091,00	37 091,00	4,22	4,22	100,00		
32	320404	Nowogard	24 894,00	91 385 086,96	61 516 446,60	57 004,56	57 004,56	212 413,68	112 413,68	269 418,24	169 418,24	10,82	6,81	62,88		
32	320405	Osina	3 019,00	15 635 527,90	6 676 458,16	0,00	0,00	618 301,19	40 201,19	618 301,19	40 201,19	204,80	13,32	6,50		
32	320406	Przybiernów	5 134,00	17 309 406,79	11 670 505,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
32	320407	Stepnica	4 965,00	26 126 290,89	11 907 738,22	7 843,63	7 843,63	0,00	0,00	7 843,63	7 843,63	1,58	1,58	100,00		
32	320501	Brojce	3 831,00	13 947 149,75	8 394 783,34	0,00	0,00	29 740,95	1 366,67	29 740,95	1 366,67	7,76	0,36	4,60		
32	320502	Gryfice	24 031,00	74 565 063,90	41 696 370,87	195 685,67	195 685,67	39 487,62	18 987,62	235 173,29	214 673,29	9,79	8,93	91,28		
32	320503	Karnice	4 140,00	15 004 971,03	9 726 665,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
32	320504	Płoty	9 088,00	32 899 701,66	18 736 077,47	0,00	0,00	14 345,85	14 345,85	14 345,85	14 345,85	1,58	1,58	100,00		
32	320507	Rewal	3 846,00	53 804 787,11	27 139 436,24	8 605 227,69	328 122,13	0,00	0,00	8 605 227,69	328 122,13	2 237,45	85,32	3,81		
32	320508	Trzebieatów	16 581,00	65 802 586,01	36 309 643,67	0,00	0,00	142 404,00	91 839,44	142 404,00	91 839,44	8,59	5,54	64,49		
32	320601	Banie	6 442,00	22 106 030,58	13 276 361,62	0,00	0,00	139 078,77	7 000,00	139 078,77	7 000,00	21,59	1,09	5,03		
32	320602	Cedynia	4 362,00	18 750 761,98	11 139 119,06	0,00	0,00	56 158,96	56 158,96	56 158,96	56 158,96	12,87	12,87	100,00		
32	320603	Chojna	13 937,00	45 341 276,88	28 893 578,89	0,00	0,00	367 446,90	102 000,00	367 446,90	102 000,00	26,36	7,32	27,76		
32	320604	Gryfino	32 178,00	111 911 882,43	82 450 348,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
32	320605	Mieszkowice	7 413,00	29 216 890,61	18 580 283,39	0,00	0,00	890 198,62	94 533,21	890 198,62	94 533,21	120,09	12,75	10,62		
32	320606	Moryń	4 362,00	14 156 144,34	8 286 470,12	0,00	0,00	179 953,22	51 085,53	179 953,22	51 085,53	41,25	11,71	28,39		
32	320607	Stare Czarnowo	3 861,00	14 208 289,77	10 358 495,73	0,00	0,00	30 454,88	30 454,88	30 454,88	30 454,88	7,89	7,89	100,00		
32	320608	Trzcianko-Zdrój	5 568,00	18 354 158,82	12 848 098,50	0,00	0,00	290 518,62	105 991,21	290 518,62	105 991,21	52,18	19,04	36,48		
32	320609	Widuchowa	5 565,00	17 186 267,02	12 323 701,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
32	320701	Dziwnów	4 012,00	43 227 609,19	19 136 115,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
32	320702	Golczewo	5 982,00	17 976 189,56	12 754 317,18	0,00	0,00	77 108,87	9 791,55	77 108,87	9 791,55	12,89	1,64	12,70		
32	320703	Kamień Pomorski	14 479,00	56 216 080,82	32 199 874,87	0,00	0,00	933 385,93	383 931,52	933 385,93	383 931,52	64,46	26,52	41,13		

32	320704	Międzyzdroje	6 583,00	37 510 235,30	26 276 496,59	65 000,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00	0,00	0,00	9,87	0,00	0,00
32	320705	Świerzno	4 356,00	17 422 027,17	9 511 668,77	0,00	0,00	4 850,00	0,00	4 850,00	0,00	0,00	1,11	0,00	0,00
32	320706	Wolin	12 339,00	48 797 511,79	27 808 746,75	0,00	0,00	966 167,70	104 071,23	966 167,70	104 071,23	78,30	8,43	10,77	
32	321101	Dobra (Szczecińska)	20 144,00	63 717 524,05	34 302 129,95	0,00	0,00	1 706 446,49	28 359,76	1 706 446,49	28 359,76	84,71	1,41	1,66	
32	321102	Kotbaskowo	11 829,00	53 090 525,72	27 377 294,74	1 772 435,59	1 772 435,59	2 955,60	2 955,60	1 775 391,19	1 775 391,19	150,09	150,09	100,00	
32	321103	Nowe Warpno	1 668,00	34 190 178,91	10 315 495,19	0,00	0,00	165 866,66	165 866,66	165 866,66	165 866,66	99,44	99,44	100,00	
32	321104	Police	41 745,00	146 948 781,08	93 032 998,34	5 972 701,88	1 596 923,88	0,00	0,00	5 972 701,88	1 596 923,88	143,08	38,25	26,74	
32	321401	Stargard Szczeciński	68 922,00	214 399 560,87	128 171 506,10	5 809 649,96	209 649,96	94 947,57	94 947,57	5 904 597,53	304 597,53	85,67	4,42	5,16	
32	321402	Chociwel	6 020,00	17 919 913,12	12 904 016,78	0,00	0,00	83 850,00	13 850,00	83 850,00	13 850,00	13,93	2,30	16,52	
32	321403	Dobrzany	5 048,00	18 199 255,01	10 426 443,42	0,00	0,00	70 000,00	0,00	70 000,00	0,00	13,87	0,00	0,00	
32	321404	Dolice	8 025,00	26 298 445,32	15 009 944,40	0,00	0,00	874 813,04	1 976,83	874 813,04	1 976,83	109,01	0,25	0,23	
32	321405	Insko	3 557,00	11 910 912,62	8 230 696,42	0,00	0,00	61 335,09	16 266,20	61 335,09	16 266,20	17,24	4,57	26,52	
32	321406	Kobylanka	5 057,00	17 803 623,72	12 037 364,32	227 246,00	0,00	13 284,00	0,00	240 530,00	0,00	47,56	0,00	0,00	
32	321408	Marianowo	3 190,00	11 002 157,12	6 744 096,56	0,00	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	1,57	0,00	0,00	
32	321409	Stara Dąbrowa	3 733,00	14 883 882,97	9 179 479,17	25 625,00	0,00	87 318,56	87 318,56	112 943,56	87 318,56	30,26	23,39	77,31	
32	321410	Stargard Szczeciński	12 692,00	31 872 008,74	21 229 679,30	812 311,00	0,00	110 000,00	0,00	922 311,00	0,00	72,67	0,00	0,00	
32	321411	Suchań	4 349,00	16 517 571,85	10 633 241,07	0,00	0,00	129 383,87	33 476,10	129 383,87	33 476,10	29,75	7,70	23,87	
32	326200	Szczecin	407 180,00	1 920 433 717,69	1 203 622 581,24	300 784 633,45	210 122 416,01	37 119 927,69	11 667 500,00	337 904 561,14	221 789 916,01	829,87	544,70	65,64	
32	326300	Świnoujście	41 276,00	231 733 462,87	165 649 132,89	3 500 348,00	3 500 348,00	47 396 559,31	43 146 266,09	50 896 907,31	46 646 614,09	1 233,09	1 130,11	91,65	
Zachodniopomorski - gminy i miasta na prawach powiatu razem			919 898,00	3 892 803 580,49	2 410 929 424,18	328 182 031,87	217 986 319,87	95 011 946,18	56 641 198,45	423 193 978,05	274 627 518,32	460,04	298,54	64,89	
Powiaty ziemskie															
32	320400	Powiat goleniowski	82 507	84 868 018,71	61 579 919,68	0	0	10 543 658,6	2 729 025	10 543 658,60	2 729 025,00	127,79	33,08	25,88	
32	320500	Powiat gryficki	61 517	79 155 899,94	58 335 648,73	0	0	6 735 140,21	2 236 220,28	6 735 140,21	2 236 220,28	109,48	36,35	33,20	
32	320600	Powiat gryfiński	83 688	68 851 371,35	50 194 163,5	0	0	8 681 982,58	1 734 745,55	8 681 982,58	1 734 745,55	103,74	20,73	19,98	
32	320700	Powiat kamieński	47 751	48 676 663,68	39 647 532,87	0	0	2 610 224,22	1 469 385,22	2 610 224,22	1 469 385,22	54,66	30,77	56,29	
32	321100	Powiat policki	75 386	74 238 367,72	60 656 763,41	0	0	4 962 844,68	1 166 561	4 962 844,68	1 166 561,00	65,83	15,47	23,51	
32	321400	Powiat stargardzki	120 593	100 826 896,6	82 783 538,13	0	0	10 088 856,39	4 867 682,85	10 088 856,39	4 867 682,85	83,66	40,36	48,25	
Zachodniopomorski - powiaty ziemskie razem			471 442	456 637 218	353 197 566,3	0	0	436 22 706,68	142 03 619,9	43 622 706,68	14 203 619,90	92,53	30,13	32,56	
Zachodniopomorski ogółem			919 898,00	4 349 440 798,47	2 764 126 990,50	328 182 031,87	217 986 319,87	138 634 652,86	70 844 818,35	466 816 684,73	288 831 138,22	507,47	313,98	61,87	
Polska ogółem: powiaty makroregionalne ogółem															
Polska: gminy i miasta na prawach powiatów na obszarach powiatów metropolitalnych ogółem			15 901 036,00	75 806 964 253,50	46 321 300 322,27	8 937 406 413,63	6 460 392 777,00	3 851 225 517,38	770 494 722,25	12 788 631 931,01	7 230 887 499,25	804,26	454,74	56,54	
Polska: powiaty ziemskie na obszarach powiatów metropolitalnych ogółem			7 045 746	59 210 535 34	41 84 665 497	1 108 329,44	277 048,59	836 124 935,2	258 871 560,8	837 233 264,63	259 148 609,37	118,83	36,78	30,95	
Polska: obszary powiatów metropolitalnych ogółem			15 901 036,00	81 728 017 787,70	50 505 965 808,93	8 938 514 743,07	6 460 669 825,59	4 687 350 452,57	1 029 366 283,03	13 625 865 195,64	7 490 036 108,62	856,92	471,04	54,97	

Źródło: obliczenia i układ własny na podstawie danych Ministerstwa Finansów oraz BDL GUS.

II. Badanie dotyczące współdziałania miasta centralnego z jednostkami samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych

Tło badań

1. W publicznej debacie dotyczącej działania administracji publicznej na obszarach metropolitalnych w Polsce dość często wyrażany jest pogląd o braku współpracy jednostek samorządu terytorialnego, w tym miast centralnych i jednostkami obszaru metropolitalnego. Upatruje się w tym głównej przyczyny narastających procesów rozlewania się miast oraz braku koordynacji w zakresie realizacji podstawowych dla mieszkańców obszarów metropolitalnych usług publicznych, zwłaszcza w zakresie organizacji i prowadzenia zbiorowego transportu publicznego oraz planowania i zarządzania drogami publicznymi o znaczeniu metropolitalnym. Przekonania te były także podstawą zainicjowania w 2012 r. przez Ministra Administracji i Cyfryzacji prac studialnych, dotyczących kierunków reformy organizacji i zasad działania administracji publicznej na obszarach metropolitalnych. W *Zielonej księdze dotyczącej obszarów metropolitalnych*, Minister Administracji i Cyfryzacji wyraził przekonanie, że jednym z najważniejszych zadań w zakresie podstaw prawnych działania administracji jest stworzenie warunków pozwalających na stymulowanie dobrowolnej współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego⁴. W podsumowaniu debaty publicznej dotyczącej zmian w działaniu administracji publicznej na obszarach metropolitalnych wskazywał, że zasadniczym źródłem problemów zarządzania jest niewielka skuteczność inicjatyw współpracy jednostek samorządu terytorialnego w ramach ww. obszarów⁵.
2. Założenie o ww. braku współpracy legło u podstaw modyfikacji poselskiego projektu ustawy o powiecie metropolitalnym (druk 2107), który w wyniku prac podkomisji na przełomie czerwca i lipca 2015 r. został zasadniczo zmodyfikowany. Komisja, przedkładając Sejmowi przyjęcie rozwiązań ustrojowych, zaproponowała tworzenie na obszarach metropolitalnych związków metropolitalnych jako form współpracy jednostek samorządu lokalnego (gmin i powiatów), posiadających również cechy jednostki samorządu terytorialnego (np. bezpośrednio wybrany organ stanowiący i kontrolny). W zakresie zadań organizacji i prowadzenia publicznego transportu zbiorowego zaproponowano utworzenie nowego – obok gmin, powiatów i samorządu województwa oraz istniejących form współdziałania gmin jakimi są związki komunalne – podmiotu wykonującego ww. zadania, z możliwością zawierania przez ten podmiot porozumień, na mocy których związek metropolitalny mógłby integrować funkcje organizatora publicznego transportu zbiorowego na obszarach metropolitalnych. Instytucja porozumienia ma mieć także zastosowanie do integracji zadań w zakresie planowania i zarządzania drogami publicznymi o znaczeniu metropolitalnym (druk 3729).
3. Przygotowany w 2015 r. w ramach projektu *Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST* raport *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce* w zakresie koniecznych zmian wykonywania zadań publicznych na obszarach metropolitalnych, wskazywał, odnosząc się do organizacji i prowadzenia publicznego transportu zbiorowego, na konieczność integracji wykonywania ww. zadań publicznych przez jeden podmiot metropolitalny. Ponadto podkreślono zasadność włączenia do systemu publicznego transportu zbiorowego (integracja taryfowa i finansowa oraz organizacyjna) prywatnych przewoźników wykonujących swoją działalność na podstawie koncesji i zezwoleń oraz przekazania podmiotowi metropolitalnemu w zarząd wszystkich dróg publicznych

4 *Zielona księga dotycząca obszarów metropolitalnych*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2012, s. 5.

5 *Biała księga obszarów metropolitalnych*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2013, s. 5.

o znaczeniu metropolitalnym do wykonywania w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność⁶.

Przedmiot i metoda badań

1. W związku ze zgłoszonymi hipotezami w zakresie organizacji zadań publicznych podmiotów metropolitalnych, zawartymi w raporcie *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce* i we wcześniejszych dwóch tzw. „raportach Hausnera”⁷ oraz propozycjami w zakresie organizacji realizacji zadań publicznych, zgłaszanymi w debacie publicznej w latach 2012-2013 i ostatecznie przedstawionymi w ramach projektu ustawy o związkach metropolitalnych (druk 2107 i 3729), przeprowadzono w ramach projektu *Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST* badanie finansowych aspektów wykonywania zadań publicznych na obszarach metropolitalnych w zakresie publicznego transportu zbiorowego i prowadzenia dróg publicznych przez gminy i powiaty obszarów metropolitalnych (część I raportu), a także wykorzystywania istniejących form współpracy jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizacji zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego przez centralne miasta obszarów metropolitalnych (niniejsza, część II raportu).
2. Badanie form współpracy dotyczące realizacji przez miasta centralne zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego obejmowało analizę informacji zawartych w przyjętych na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym⁸ planach zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego lub w ich projektach, poddanych konsultacjom społecznym. Korzystano także z przeprowadzonej w ramach prac statutowych Unii Metropolii Polskich ankiety dotyczącej współpracy centralnych miast obszarów metropolitalnych z jednostkami samorządu terytorialnego, w której starano się w sposób szczegółowy zidentyfikować współpracę w ramach realizacji zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego. Badania te miały na celu dostarczyć informację o rozwoju tej współpracy od czasu przyjęcia planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego tych miast. W ankiecie opracowanej przez Unię Metropolii Polskich pytano o:
 - liczbę związków komunalnych, których miasto jest członkiem, w tym związków komunalnych realizujących zadania z zakresu publicznego transportu zbiorowego,
 - liczbę porozumień zawartych przez miasto, w tym liczbę porozumień na podstawie których miasto realizuje zadania z zakresu publicznego transportu zbiorowego,
 - liczbę umów i porozumień dotyczących wykonywania zadań publicznych.
3. Podstawowy wniosek z badań ankietowych dotyczących współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego oraz między JST a podmiotami zewnętrznymi ma charakter ogólny i odnosi się do stanu informacji w ww. zakresie. Samorzady miast nie posiadają stałej i aktualizowanej na bieżąco bazy danych dotyczącej współpracy – przy okazji przeprowadzanej ankiety starały się takie informacje zebrać przez wewnętrzną ankietę wśród jednostek organizacyjnych urzędów miast i na jej podstawie opracować zbiorczą informację w tym zakresie. Nie istnieje obowiązek statystyczny, egzekwowany przez administrację rządową, dotyczący współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to, że wszelkie twierdzenia dotyczące stanu współdziałania JST, także te formułowane przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji w latach 2012-2013 w okresie debaty publicznej dotyczącej zmian w zakresie funkcjonowania administracji publicznej na obszarach metropolitalnych, mają charakter

6 P. Kopyciński (red.), *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2015, s. 63-64.

7 J. Bober i in., *Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*, Kraków 2013, s. 26 i 97, J. Bober i in., *Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*, t. II, Kraków 2014, s. 42.

8 Dz.U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13, z późn. zm.

- intuicyjny i nie są wsparte wiarygodnymi badaniami ilościowymi, jak również analizami jakości tej współpracy.
4. Badanie ankietowe Unii Metropolii Polskich dotyczące współpracy komunalnej miast miało charakter elementarny i objęło miasta centralne dwunastu obszarów metropolitalnych, przy czym odpowiedzi uzyskano z jedenastu miast: Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Krakowa, Łodzi, Lublina, Poznania, Rzeszowa, Szczecina, m.st. Warszawy, Wrocławia. Odpowiedzi nie uzyskano natomiast z Białegostoku. W ankiecie pytano przede wszystkim o formy współpracy miast w zakresie organizacji zbiorowego transportu publicznego na obszarach metropolitalnych, polegające na współdziałaniu w świadczeniu usług przewozowych na terenie miasta i na terenie gmin obszaru metropolitalnego (utworzenia jednego organizatora publicznego transportu zbiorowego) na podstawie zawartych porozumień lub w formie związków komunalnych – odpowiednio zawartych lub utworzonych na podstawie przepisów rozdziału 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁹. Badanie nie miało jednak służyć określeniu stopnia integracji biletowej i biletowo-taryfowej na obszarach metropolitalnych, która może wykraczać poza terytorium wyznaczone współpracą jednostek samorządu terytorialnego w celu uporządkowania organizacji świadczenia usług. Przykładowo wskazać można szczeciński obszar metropolitalny, gdzie tego typu integracja ma wymiar międzynarodowy – gmina Szczecin poprzez działający w jej imieniu Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie oraz przedstawiciele Deutsche Bahn i Verkehrsverbund Berlin-Brandenburg oraz Uckermärkische Verkehrsgesellschaft uzgodnili wzajemne honorowanie biletów wydawanych przez siebie na zasadach określonych w Uchwale Rady Miasta Szczecin Nr XL/995/09 z dnia 26.10.2009 r. i Nr XIV/331/11 z 19.12.2010 r. oraz porozumienia zawarte w tym celu w dniu 29.04.2010 r.

Wyniki badań

1. Zbiorcze wyniki badania Unii Metropolii Polskich w zakresie porozumień i związków komunalnych – instytucji współpracy wykorzystywanych do integracji zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego na obszarach metropolitalnych przedstawiono w Tabeli 5.

Tabela 5. Porozumienia i związki komunalne w zakresie organizacji transportu publicznego na obszarach metropolitalnych

Miasto	Liczba porozumień w zakresie zadań publicznego transportu zbiorowego zawartych przez miasto: (1) w okresie sporządzania planu, (2) w okresie badania ankietowego		Liczba związków komunalnych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, którego miasto jest członkiem
	(1)	(2)	
Białystok	6	brak danych	0
Bydgoszcz	1	3	0
Gdańsk	6	brak danych	0
Katowice	0	0	1
Kraków	15	15	0
Lublin	7	7	0
Łódź	brak danych	brak danych	brak danych
Poznań	9	brak danych	0
Rzeszów	3	4	0
Szczecin	3	brak danych	0

9 Dz.U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.

Miasto	Liczba porozumień w zakresie zadań publicznego transportu zbiorowego zawartych przez miasto: (1) w okresie sporządzania planu, (2) w okresie badania ankietowego		Liczba związków komunalnych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, którego miasto jest członkiem
	(1)	(2)	
m.st. Warszawa	30	32	0
Wrocław	brak danych	7	0

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawione w Tabeli 5. dane należy uzupełnić następującymi informacjami:

- a) pomimo, że organizatorami zbiorowego transportu publicznego na obszarach metropolitalnych są zarówno gminy, powiaty, jak i samorząd województwa, miasta centralne obszarów metropolitalnych porozumienia w tym zakresie zawierają z gminami, nie zaś z pozostały ww. jednostkami,
 - b) instytucja związku komunalnego wykorzystywana jest do integracji zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego tylko na katowickim obszarze metropolitalnym, na którym działa od od 1991 r.,
 - c) w ramach przeprowadzonej ankiety:
 - nie zdołano w czasie przeznaczonym na badania zweryfikować ostatecznie danych dotyczących porozumień transportowych z Gdańska, Łodzi, Poznania i Szczecina. Stąd nie uwzględniono pochodzących z nich danych w zbiorczym zestawieniu;
 - odnośnie miast, których danych ostatecznie nie zweryfikowano, jak również Białego-stoku (miasto nie nadesłało ankiety) w zestawieniu zbiorczym umieszczono informacje wynikające z przyjętych bądź konsultowanych planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego,
 - samorzady miast Łodzi i Wrocławia nie umieściły planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na swoich stronach internetowych. Nie są one również dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej, mimo że stanowią one akty prawa miejscowego; w obydwu miastach trwają prace nad ich przyjęciem.
2. Wyniki dotyczące związków komunalnych, porozumień i innych form współpracy przedstawiono w Tabeli 6.

Tabela 6. Formy współpracy komunalnej miasta centralnego z jednostkami samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych

Miasto	Liczba związków komunalnych	Liczba porozumień komunalnych	Inne formy współpracy (porozumienia, umowy)
Białystok	brak danych	brak danych	brak danych
Bydgoszcz	0	3	262
Gdańsk	brak danych	brak danych	brak danych
Katowice	2	17	555
Kraków	0	57	142
Lublin	0	11	135
Łódź	0	31	718
Poznań	brak danych	brak danych	brak danych
Rzeszów	8	8	82
Szczecin	brak danych	brak danych	brak danych
m.st. Warszawa	1	35	brak danych
Wrocław	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło: opracowanie własne.

Zaprezentowane w Tabeli 6. uwagi należy uzupełnić następującymi informacjami:

- nie zdołano zweryfikować danych przesłanych przez miasta: Gdańsk, Poznań, Szczecin i Wrocław oraz częściowo m.st. Warszawę – w szczególności weryfikacji wymagały dane dotyczące innych form współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego niż te określone w przepisach rozdziału 7. ustawy o samorządzie gminnym (tj. umowy, porozumienia zawierane na innej podstawie prawnej),
- przesyłając dane dotyczące innych niż związki i porozumienia komunalne form współpracy, część miast objętych ankietą dostarczała informację zbiorczą o umowach i porozumieniach, uwzględniając: (1) umowy i porozumienia już wykonane i nieobowiązujące (takie bowiem rejestry są dostępne w miastach, a ich weryfikacja wymaga dość żmudnej pracy w celu określania, które z umów czy porozumień nadal są obowiązujące, a które już nie) oraz (2) podawały dane dotyczące umów i porozumień z podmiotami prywatnymi, np. spółkami prawa handlowego, jak i organizacjami pozarządowymi. Z uwagi na konieczność weryfikacji rejestrów nie wyodrębniono porozumień i umów pomiędzy jednostkami na obszarze metropolitalnym. Wymagałoby to bowiem czasu przekraczającego okres badań.

Wnioski z badań

1. Na podstawie badań ankietowych trudno jest oszacować skalę współpracy jednostek samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych. W tym względzie brakuje zwłaszcza systematycznie prowadzonych badań statystycznych. Nie istnieją ponadto centralne bazy danych w administracji rządowej. Tym samym twierdzenia dotyczące niewystarczającej współpracy jednostek samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych nie mają oparcia w danych liczbowych. Mają one jedynie charakter intuicyjny. Co więcej w konsekwencji braku badań ilościowych brak jest także analiz jakościowych pozwalających na ocenę tej współpracy. W związku z tym postuluje się uruchomienie w ramach zadań Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji stałej analizy form i zakresu współpracy jednostek samorządu terytorialnego w skali kraju, jak i w skali regionalnej, w tym na obszarach metropolitalnych.
2. Analiza wydatków jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań w zakresie publicznego transportu zbiorowego konfrontowana z wynikami ankiety pozwala stwierdzić, że próby zintegrowania organizacji świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na obszarach metropolitalnych obejmują przeciętnie od 25 do 60% jednostek samorządu terytorialnego świadczących takie usługi. Nie jest natomiast znana skala usług transportowych świadczona przez podmioty prywatne (prywatny transport publiczny) na obszarach metropolitalnych. Warto wspomnieć, że ma ona znaczenie dla identyfikacji popytu na usługi transportowe w gminach, które nie wykazują wydatków na zbiorowy transport publiczny, a w konsekwencji odgrywa istotną rolę w integracji organizacyjnej i finansowej usług transportu zbiorowego na obszarach metropolitalnych.
3. Powiaty w skali metropolitalnej nie wykonują w większym zakresie zadań organizatorskich w publicznym transporcie zbiorowym. Tylko w odniesieniu do trzech obszarów metropolitalnych część powiatów podejmuje się takich zadań – na warszawskim obszarze metropolitalnym – 4 powiaty, na katowickim obszarze metropolitalnym – 2, na poznańskim obszarze metropolitalnym – 1. Powiaty wykonują jednak te zadania bez integracji organizacyjnej z miastami centralnymi obszarów metropolitalnych. Porozumienia i związki utworzone na tych obszarach w celu integracji organizacyjnej wykonywania zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego mają bowiem charakter gminny. Także zadania samorządów województw w zakresie publicznego transportu zbiorowego są wykonywane poza porozumieniami i związkami komunalnymi.

III. Rekomendacje dotyczące dalszych prac legislacyjnych w zakresie utworzenia powiatów metropolitalnych

W wyniku przeprowadzonych badań dotyczących finansowych aspektów realizacji zadań publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego i dróg publicznych przez gminy i powiaty obszarów metropolitalnych, a także współpracy w realizacji zadań publicznych przez centralne miasta obszarów metropolitalnych z gminami i powiatami obszaru metropolitalnego można wskazać następujące rekomendacje do dalszych prac nad zmianami legislacyjnymi odnoszącymi się do funkcjonowania administracji rządowej i samorządowej na obszarach metropolitalnych:

1. Utworzenie powiatów metropolitalnych i przekazanie im zadań w zakresie organizatora transportu publicznego, odpowiedzialnego za integrację taryfową i zapewnienie świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego wymaga zbadania skali usług świadczonych w ww. obszarze przez podmioty prywatne. Badanie takie powinno zostać przeprowadzone dla każdego obszaru metropolitalnego. Koszty realizacji zadań w zakresie prowadzenia dróg publicznych można oszacować na podstawie istniejących danych statystycznych, podobnie jak i koszty związane z realizacją innych zadań publicznych projektowanych powiatów metropolitalnych, przy czym zadania te mają znikomy wymiar finansowy w porównaniu z dwoma pierwszymi – transportem i drogami, stąd w przeprowadzonych badaniach zostały pominięte.
2. Integracja zadań w zakresie świadczenia usług w transporcie publicznym na obszarach metropolitalnych, zarówno organizowanych przez podmioty publiczne (gminy i powiaty), jak i prywatne powinna zmierzać do objęcia rynku usług transportowych jedną organizacją zarządczą, wspólnymi dla wszystkich przewoźników warunkami finansowania usług transportowych, a w konsekwencji wspólnym systemem finansowania realizacji tych zadań. Wprowadzenie ww. zmian wymaga także oszacowania w strukturze ilościowej przewozów na obszarach metropolitalnych skali przewozów osób spoza obszaru metropolitalnego, w tym z zagranicy, w celu wprowadzenia specjalnego systemu dofinansowania kosztów realizacji zadań w zakresie zintegrowanego systemu transportowego przez władze centralne państwa.
3. Na potrzeby oceny skali współpracy i współdziałania jednostek samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych należy uruchomić centralną statystykę gromadzącą dane ilościowe o związkach celowych i porozumieniach komunalnych, a także innych formach współpracy jednostek samorządu terytorialnego, jak również podmiotach współpracujących. Baza danych utworzona w wyniku stałego monitoringu współpracy JST powinna wyodrębniać zakres współdziałania w obszarach metropolitalnych, w obszarach miejskich i w obszarach wiejskich. Dopiero na podstawie zgromadzonych danych ilościowych będzie możliwe dalsze badanie, w tym jakościowe, współpracy komunalnej w skali kraju i na obszarach metropolitalnych oraz dokonywanie ocen jakościowych i skali tej współpracy. Wyniki badań prowadzonych w dłuższym okresie powinny dać podstawę dla formułowania postulatów w zakresie poprawy uwarunkowań prawnych istotnych dla współpracy JST. Aktualna wiedza administracji rządowej i samorządowej o współpracy JST nie pozwala na ocenę projektów legislacyjnych zmierzających do zmian w zakresie podstaw prawnych tej współpracy. Nie daje także podstaw do pozytywnej, jak i negatywnej oceny tej współpracy na obszarach metropolitalnych.
4. W związku z brakiem odpowiedniej diagnozy w zakresie stanu współpracy komunalnej na obszarach metropolitalnych trudno jest także wspierać inicjatywy legislacyjne zmierzające do wprowadzenia obligatoryjnych form współpracy jednostek samorządu terytorialnego na obszarach metropolitalnych. Prace nad zmianami w zakresie funkcjonowania administracji rządowej i samorządowej na obszarach metropolitalnych powinny zmierzać

- do zdiagnozowania stanu realizacji zadań publicznych przez administrację, w tym zwłaszcza zadań z zakresu transportu publicznego, a w konsekwencji do zaproponowania nowego zasadniczego podziału terytorialnego na obszarach metropolitalnych, jak i nowego podziału odpowiedzialności za realizację zadań publicznych, w tym przede wszystkim w tak kosztownych dziedzinach jak transport zbiorowy oraz prowadzenie dróg publicznych.
5. W pracach nad reformą funkcjonowania administracji publicznej na obszarach metropolitalnych kwestia współpracy jednostek samorządu terytorialnego może być efektywnie rozwiązana dopiero po uporządkowaniu podziału terytorialnego oraz podziału zadań i kompetencji pomiędzy poszczególnymi stopniami JST. Niemniej istotnego znaczenia nabiera kwestia współpracy na obszarach metropolitalnych JST z administracją rządową, zwłaszcza w takich zakresach zadań publicznych jak energetyka, gospodarka wodna, bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe.

Bibliografia

- Biała księga obszarów metropolitalnych*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2013.
- Bober J., Hausner J., Izdebski I., Lachiewicz W., Mazur S., Nelicki A., Nowotarski B., Puzyna W., Surówka K., Zachariasz I., Zawicki M., *Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2013.
- Kopyciński P. (red.), *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2015.
- Zielona księga dotycząca obszarów metropolitalnych*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2012.
- Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, Dz.U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.

Notki o autorach

Igor Zachariasz – doktor nauk prawnych, dyrektor Instytutu Badań i Ekspertyz Samorządowych w Uczelni Łazarskiego, zastępca dyrektora Biura Unii Metropolii Polskich i zastępca redaktora naczelnego miesięcznika naukowego „Samorząd Terytorialny”. Autor licznych publikacji z zakresu prawa administracyjnego, w tym prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego, nauki administracji.

Andrzej Gałązka – doktor habilitowany, pracownik Katedry Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Zainteresowania naukowe autora obejmują zagadnienia funkcjonowania gospodarki regionalnej i lokalnej, politykę regionalną, a także problemy polityki i zagospodarowania przestrzennego ujmowane tak w aspektach teoretyczno-programowanych jak i aplikacyjnych. Obszar zainteresowań badawczych jest ściśle powiązany z kompetencjami autora uzyskanymi w toku wieloletniej pracy w IGIPIZ PAN oraz w instytucjach administracji centralnej.

Andrzej Olbrysz
Igor Zachariasz

APORT O FINANSOWYCH SKUTKACH POLSKIEGO SYSTEMU GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ

I. Koszty urbanizacji związane z wykupem gruntów pod drogi gminne i spekulacją gruntami

1. Geneza badań kosztów urbanizacji

Polski system gospodarowania przestrzenią, opisany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹ (u.p.z.p.) oraz w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami² (u.g.n.), oparto na założeniu, że koszty nowej urbanizacji powinny być pokrywane z dochodów powstających w ramach tego procesu. Podejście to wpisuje się w ogólną zasadę obowiązującą w Unii Europejskiej, zgodnie z którą nie należy obciążać dotychczasowych podatników kosztami osiedlania się nowych mieszkańców. W oparciu o tę regułę stworzono porządki prawne we wszystkich krajach, w których ład przestrzenny jest normą, a procesy urbanizacji są wyważone, efektywne społecznie i oszczędne ekonomicznie, z maksymalnym poszanowaniem środowiska naturalnego³. W polskich realiach, koszty procesu urbanizacji związane z wykupem gruntów pod cele publiczne miały być zrównoważone wpływami z tzw. rent planistycznych, zaś koszty budowy infrastruktury technicznej rekompensowane wpływami z opłat adiacenckich, naliczanych jako procentowy udział we wzroście wartości nieruchomości z tytułu wybudowania ww. infrastruktury. Kosztami tymi, co do zasady, mieli być obciążani właściciele nieruchomości, którzy w wyniku przekształceń urbanizacyjnych dokonywanych przez władzę publiczną mieli uzyskiwać korzyści w postaci wzrostu wartości ich nieruchomości. Twórcy obowiązujących ustaw założyli, że właściciele nieruchomości będą zobowiązani do podzielenia się częścią zysku z samorządem, przy czym przyjęto, że samorzady mogą dochodzić od właścicieli gruntów kwot nie wyższych niż 30% wzrostu wartości nieruchomości w przypadku uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i 50% udziału we wzroście wartości nieruchomości z tytułu wybudowania infrastruktury technicznej. Polski system prawny nie uwzględnił

1 Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.

2 Dz. U. z 2015 r. poz. 782, z późn. zm.

3 Zob. szerzej: G. Larsson, *Systemy planowania przestrzennego w Europie Zachodniej*, MOIA RP, Warszawa 2012.

w tym procesie partycypowania przez właścicieli nieruchomości w kosztach związanych z budową infrastruktury społecznej. Tą częścią wydatków w całości zostały obciążone samorządy, czyli ogół podatników danej gminy.

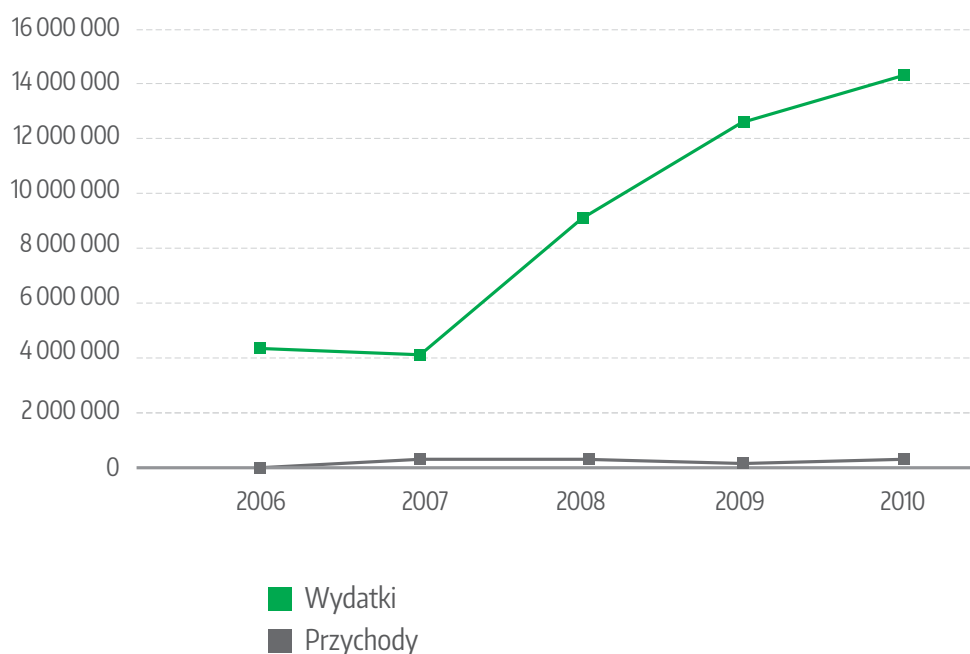
W przeciwieństwie do zachodnich systemów prawnych oraz rozwiązań, które obowiązywały w Polsce przedwojennej⁴, obecny system naliczania opłat, jako nieskorelowany w żaden sposób z rzeczywistymi kosztami, zarówno przekształceń gruntowych, jak i budowy infrastruktury technicznej, jest pod tym względem wyjątkowy w całej Unii Europejskiej. Niestety, po przeszło 12 latach jego funkcjonowania, można jednoznacznie stwierdzić, że system partycypacji właścicieli ziemskich w kosztach urbanizacji, oparty na opłatach adiacenckich naliczanych od wzrostu wartości nieruchomości, nie tylko nie pokrywa kosztów urbanizacji, ale wykreował zjawisko, w którym to mieszkańcy gmin swoimi podatkami dofinansowują właścicieli gruntów. Co gorsza, skala tego zjawiska, opisana w niniejszej publikacji świadczy, że przyjęty w ustawach regulujących sprawę planowania i zagospodarowania przestrzennego model finansowania procesów urbanizacji w Polsce jest nie tylko całkowicie nieefektywny pod względem ekonomicznym, ale stał się ogromnym zagrożeniem dla stabilności finansów polskich samorządów. Autorzy niniejszego tekstu nie mają wątpliwości, że to wadliwy system partycypacji w kosztach urbanizacji jest powodem załamania procesów gospodarki przestrzennej w Polsce, powstania między innymi zjawiska suburbanizacji, czy wreszcie – tak spektakularnego ostatnio – bankructwa gminy Ostrowice w województwie zachodniopomorskim.

Niniejszy raport jest kontynuacją badań rozpoczętych przez autorów w 2011 r. W tym okresie w Polsce po raz pierwszy opublikowano dane GUS⁵, które wskazywały, że mechanizmy ustawowe zawiodły, a skala niedoboru wpływów z rent planistycznych i opłat adiacenckich w stosunku do rzeczywistych wydatków, jakie zaczęły ponosić gminy w wyniku uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaczyna przybierać niepokojące rozmiary. Impulsem do przeprowadzenia badań były wyniki finansowe budżetów podwarszawskich gmin powiatu piaseczyńskiego: Lesznowoli, Piaseczna, Góry Kalwarii i Prażmowa, a także lawinowy wzrost wniosków właścicieli ziemskich o wypłaty odszkodowań z tytułu przejmowanych przez gminy gruntów w wyniku podziałów geodezyjnych, dokonywanych przez tychże właścicieli nieruchomości na podstawie uchwalonych planów zagospodarowania. O ile w latach 2003-2008 kwoty te nie stanowiły jakis istotnych pozycji w budżetach tych gmin, to w roku 2009 r. zjawisko to przybrało rozmiary liczone w wielkościach od kilku do kilkunastu milionów złotych, wypłacanych każdego roku przez ww. gminy, z tendencją stałego wzrostu.

4 Zob. szerzej: np. I. Zachariasz, *Planowanie zabudowy miast w latach 1928-1939. Aspekty prawne*, Czasopismo Prawno-Historyczne, Tom LXII Zeszyt 1 z 2010 r., str. 323-344.

5 A. Olbrysz, J. Koziński, *Raport o finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią*, „Zawód Architekt”, 5/2012.

Wykres 1. Relacja dochodów i wydatków z urbanizacji dla 4 gmin powiatu piaseczyńskiego: Lesznowola, Piaseczno, Prażmów, Góra Kalwaria

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z gmin Piaseczno, Lesznowola, Góra Kalwaria i Prażmów.

W trakcie badań prowadzonych w 2011 r. zastanawiano się, czy ww. zjawisko stanowi lokalną specyfikę badanych gmin, poddawanych silnej presji urbanizacyjnej wynikającej z położenia w obszarze metropolitalnym Warszawy, czy też jest to zjawisko szersze, dotyczące innych gmin w Polsce. W gminach, w których przeprowadzono analizę działań planistycznych, władze samorządowe uświadomiły sobie, że mechanizm wpływów z rent planistycznych jest ustawową iluzją. W okresie badanych pięciu lat, stosunek wydatków do wpływów wynosił 50:1. W tym kontekście pojawia się pytanie o przyczyny ww. zjawiska. Zgodnie z art. 36 u.p.z.p., gmina może wydać decyzję o zapłacie renty planistycznej wyłącznie wtedy, gdy właściciel nieruchomości dokona jej zbycia. Równocześnie jednak w myśl postanowienia art. 37 ust. 4 u.p.z.p. może tego dokonać wyłącznie w okresie do 5 lat od uprawomocnienia się danej uchwały planistycznej. W efekcie funkcjonowania tych przepisów zadziałał mechanizm, w którym właściciele nieruchomości, potencjalnie obciążeni konsekwencjami renty planistycznej, wstrzymywali się z podziałami geodezyjnymi swoich nieruchomości i sprzedają gruntów przez 5 lat, aż przepis o rencie planistycznej na mocy ustawy przestanie ich obowiązywać. Praktycznie okazało się, że przepis o rencie planistycznej wstrzymuje procesy związane z obrotem gruntami przez okres dokładnie 5 lat. Tam, gdzie rent planistycznych nie uchwalono lub jej stawka wynosiła 0%, obrót gruntami odbywał się na bieżąco a inwestycje budowlane realizowano bez ww. zwłoki. Skokowy wzrost wydatków związanych z wypłatami odszkodowań za drogi poczynawszy od 2008 r., zaprezentowany na Wykresie 1., nie jest przypadkowy – to właśnie w tym okresie zaczynają wygasać renty planistyczne pierwszych planów uchwalanych w 2003 r.

Ustawowe regulacje w zakresie rent planistycznych, które z założenia miały rekompensować gminom wydatki z tytułu odszkodowań za przejmowane grunty, jak okazało się na przykładzie gmin powiatu piaseczyńskiego, w rzeczywistości rekompensowały je w skali mniejszej niż 2%. Z uwagi na ww. okoliczności, autorzy niniejszego raportu już w 2011 r., działając w ramach samorządu podwarszawskiej gminy Lesznawola, podjęli inicjatywę szczegółowego oszacowania faktycznych kosztów związanych z wykupem gruntów w gminach powiatu piaseczyńskiego, jakie wynikają z już uchwalonych planów. Po przeliczeniu dokonany w 2011 r., okazało się, że bilans finansowy w ww. gminach, w zakresie kosztów związanych z wykupem gruntów zamykał się deficytem przekraczającym 2 mld zł. Opis i wyniki przeprowadzonych wówczas badań opisano w punkcie 3 niniejszego raportu. Wówczas także, po raz pierwszy podjęto próbę oszacowania dla całej Polski skali kosztów związanych z wykupami gruntów. Podstawę do tego stanowiły dane uzyskane z przeszło stu samorządów ze wszystkich województw. W 2011 r. koszt ten oszacowano na poziomie 129,45 mld zł w skali kraju, zakładając równocześnie, że wynik ten może być obciążony błędem wynikającym ze stosunkowo niewielkiej liczby danych (4% wszystkich gmin). W związku z powyższym podjęto decyzję o kontynuowaniu badań w tym zakresie i w latach 2012-2015, po uzyskaniu po raz pierwszy pełnych wyników ze wszystkich samorządów w Polsce, skalę zobowiązań z tytułu wykupu gruntów oszacowano na poziomie 90,68 mld zł. W rezultacie okazało się, że wielkości przyjęte w 2011 r. dla województw: pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego i śląskiego były przeszacowane, zaś dla województwa mazowieckiego – znacząco niedoszacowane. Z kolei dla pozostałych 11 województw szczegółowe obliczenia z 2015 r. potwierdziły wcześniejsze, przybliżone wyniki uzyskane w 2011 r. Wyniki badań wraz z opisem metodologii ich wykonania przedstawiono w punktach 4 i 5 niniejszego rozdziału raportu.

W części II omówiono skalę kosztów, jakie mają do poniesienia polskie samorządy z tytułu budowy infrastruktury technicznej i społecznej. Analizie poddano efekty funkcjonowania regulacji ustawowych w zakresie partycypacji finansowej w kosztach budowy infrastruktury technicznej w oparciu o system opłat adiacenckich, ale także zwrócono uwagę na system partycypacji w kosztach budowy infrastruktury technicznej wodociągowej i kanalizacyjnej w oparciu o mechanizm naliczania taryf opłat za wodę i ścieki. Niniejszy raport nie pozostawia wątpliwości, że przyczyną braku uzbrajania terenów inwestycyjnych, przeznaczonych w miejscowych planach pod budownictwo mieszkaniowe i/lub usługowe, jest absolutnie nieefektywny system finansowania oparty na opłatach adiacenckich i taryfach opłat za wodę i ścieki, zamiast partycypacji w rzeczywistych kosztach budowy tejże infrastruktury. Polski system prawny nie uwzględnia podstawowej zasady wyważania interesu prywatnego i publicznego w procesie planowania przestrzennego, wyrażającej się między innymi w zapewnieniu warunków dla uczciwej i sprawiedliwej społecznie partycypacji w kosztach budowy infrastruktury technicznej i społecznej. Za sprawiedliwy system należy uznawać wyłącznie taki, który określa koszty udziału w procesie jako proporcjonalny udział w rzeczywistych kosztach przekształceń, proporcjonalnie w takiej wysokości, w jakiej te działania służą obsłudze danej nieruchomości i przynoszą korzyść jej właścicielowi. Ponadto, system prawny musi tworzyć mechanizm uczciwego, co do założeń, czerpania zysków z procesu urbanizacji. Z uwagi na fakt, że koordynatorem i stroną stymulującą urbanizację jest lokalna władza publiczna, reprezentująca w tym procesie interesy ogółu swoich mieszkańców, wymagane jest, aby system prawny w sposób szczególny zabezpieczył ochronę interesu mieszkańców gminy, a zwłaszcza ich finanse publiczne, jako najbardziej narażone na niebezpieczeństwo nadużycia, w szczególności wyłudzenia poprzez niezasadne „inwestowanie” czy „dofinansowywanie stron” w tym procesie.

Niniejszy raport, opracowany na podstawie opublikowanych danych GUS, pokazuje skalę patologii obecnego systemu. Bez wątpienia, samorządy w Polsce oczekują pilnego rozwiązania prawnego, w którym skuteczna ochrona finansów publicznych w procesie gospodarki przestrzennej stanie się realna, a nie pozorna. W gospodarce przestrzennej powinna istnieć wyraźnie wyznaczona

granica między interesem publicznym i indywidualnym, a konstrukcja przepisów prawa nie może tej granicy zacierać. Ponadto, w planowaniu przestrzennym należy bezwzględnie przestrzegać zasady, że środki publiczne mogą być użyte wyłącznie do finansowania interesu publicznego, a w żadnym razie interesów indywidualnych. W przypadkach gdy interes publiczny i indywidualny są zbieżne prawo powinno wymagać przeprowadzania procesu wyważania tych interesów i ich wyraźnego, proporcjonalnego określania, jeśli tylko wiązałyby się to z koniecznością angażowania środków publicznych.

Mając świadomość powyższych uwarunkowań, autorzy niniejszego raportu, w części II dokonują oszacowania rzeczywistych kosztów budowy infrastruktury technicznej i społecznej w układzie wariantowym, w przeliczeniu na jednostkowy lokal mieszkalny dla zabudowy jednorodzinnej w układzie domów wolnostojących na działce o areale 1000 m², dla zabudowy jednorodzinnej intensywnej (szeregowej) oraz dla zabudowy wielorodzinnej. Celem tego opracowania jest wskazanie rzeczywistej wielkości kosztów budowy infrastruktury technicznej i społecznej, które w procesie urbanizacji są nieuniknione i – niestety – w zdecydowanej swej większości obecnie stanowią obciążenie budżetu gmin. Kalkulacji kosztów jednostkowych dokonano na bazie modelowego osiedla mieszkaniowego, przyjętego dla potrzeb niniejszego opracowania pod nazwą *osiedle 3800*.

Jak wspomniano we wstępie, polski system ustawowy, w przeciwieństwie do regulacji obowiązujących w większości państw Unii Europejskiej, w obszarze planowania przestrzennego nie przewiduje partycypacji właścicieli nieruchomości i inwestorów w kosztach budowy infrastruktury społecznej. Co do zasady, kosztami tymi w całości obciążono dotychczasowych mieszkańców gmin, chociaż w większości przypadków budowa nowych szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia itd. będzie służyć przede wszystkim nowym mieszkańcom. Kalkulację kosztów budowy infrastruktury społecznej uwzględniono również we wspomnianym modelu *osiedle 3800*.

W części III raportu, przedstawiono rekomendacje dalszych kierunków działań związanych z reformowaniem prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego, które pozwoliłyby na zwiększenie efektywności ekonomicznej wykorzystania przestrzeni w celach osiedleńczych, jak i na wprowadzenie społecznie sprawiedliwego rozłożenia kosztów urbanizacji, przy założeniu, że koszty te co do zasady winny być ponoszone przez podmioty uzyskujące bezpośrednie korzyści z tych procesów, związane z podnoszeniem wartości należących do nich nieruchomości.

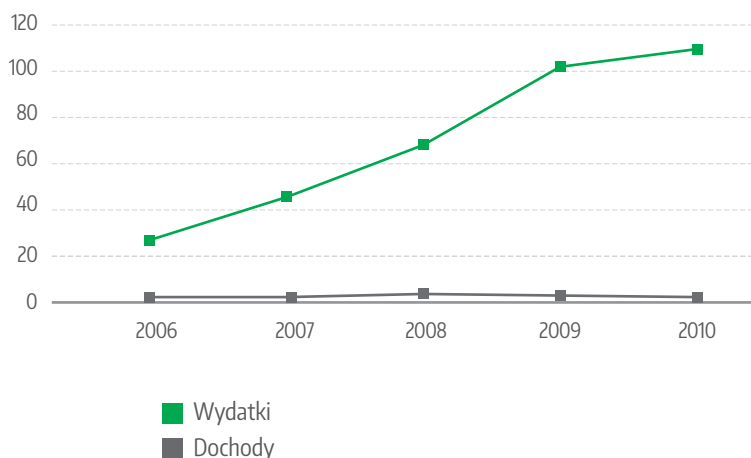
2. Dane GUS – różnica pomiędzy prognozami a rzeczywistością, fikcyjność prognoz finansowych do miejscowych planów zagospodarowania

W 2011 r. na łamach *Raportu o finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią* (Koziański i Olbrysz)⁶ zostały opublikowane pierwsze dane GUS za lata 2006-2010, ukazujące

6 Zob. też: J. Koziański, *Doktryna swobody budowlanej. Aspekty ekonomiczne i urbanistyczne*, „Problemy planistyczne – wiosna 2012, Wrocław 21-22 maja 2012 r.”, Zeszyt Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr 1 z 2012 r., str. 5-21. Jest to tekst oparty na przeprowadzonych badaniach. Sam raport pierwotnie umieszczony był na stronie: <http://www.finanseurbanizacji.pl> (stronie konferencji poświęconej prezentacji zawartych w nim wniosków: „Finansowe skutki polskiego systemu planowania przestrzennego”, organizatorzy konferencji: Związek Gmin Wiejskich RP przy udziale m.in. Unii Metropolii Polskich, Izby Architektów RP, Pro Development (Warszawa 15 czerwca 2011 r.), jego skrót: znajduje się na stronie: http://www.zm.org.pl/?a=finanseurbanizacji-12a#Wykup_gruntow_-_130_mld_dopasowanie_zabudowy_-_500_mld.

całkowitą nieefektywność systemu rent planistycznych, które, co do zasady, miały stanowić dla samorządów źródło pokrycia wydatków z tytułu wypłaty odszkodowań za przejmowane grunty. Dane te, jednoznacznie pokazują, że zjawisko występujące w gminach powiatu piaseczyńskiego nie ma charakteru jednostkowego, ale jest zjawiskiem ogólnokrajowym.

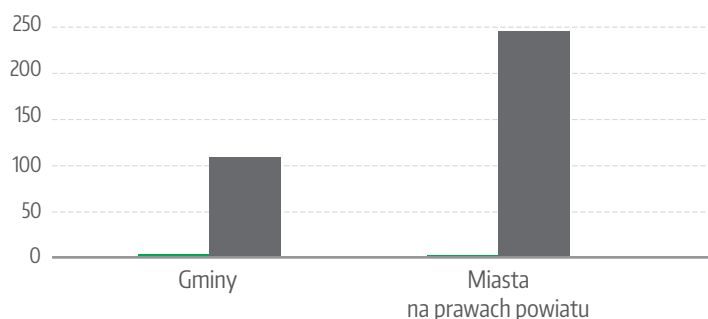
Wykres 2. Dane GUS za lata 2006-2010 dotyczące relacji wydatków – odszkodowań za przejmowane przez gminy grunty do dochodów z tytułu opłaty planistycznej w mln zł w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2010 r.

W przypadku gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, dochody z rent planistycznych w 2010 r. pokryły zaledwie 2,1% kosztów związanych z wydatkami na odszkodowania za przejmowane grunty. W miastach na prawach powiatu, z danych GUS za 2010 r. wynika, że skala rozwarstwienia jest jeszcze większa, i że z rent planistycznych pokryto zaledwie 0,1% kosztów!

Wykres 3. Dochody z rent planistycznych i wydatki z tytułu odszkodowań za przejmowane grunty pod drogi gminne w 2010 r. (mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2010 r.

Od 2012 r. GUS – najpierw na zlecenie Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, a następnie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju – opracował dane zbiorcze z gmin, obejmujące między innymi:

1. Prognozowane w prognozach skutków finansowych sporządzonych do planów miejscowych na podstawie art. 17 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁷, uchwalonych przed rokiem sprawozdawczym – wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z opłat (rent) planistycznych.
2. Prognozowane w prognozach skutków finansowych sporządzonych do planów miejscowych na podstawie art. 17 pkt 5 u.p.z.p., uchwalonych w roku sprawozdawczym – Wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z opłat planistycznych.
3. Zrealizowane dochody i poniesione wydatki do dnia 31 grudnia przed rokiem sprawozdawczym – Wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z tytułu opłaty planistycznej.
4. Zrealizowane dochody i poniesione wydatki do dnia 31 grudnia przed rokiem sprawozdawczym – Wydatki (KOSZTY) na wykup gruntów pod drogi gminne.
5. Zrealizowane dochody i poniesione wydatki do dnia 31 grudnia w roku sprawozdawczym – Wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z tytułu opłaty planistycznej.
6. Zrealizowane dochody i poniesione wydatki do dnia 31 grudnia w roku sprawozdawczym – Wydatki (KOSZTY) na wykup gruntów pod drogi gminne.

W opublikowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (MiR) w 2014 r. danych GUS, gdzie okresem sprawozdawczym był 2012 r., zauważa się wyraźną różnicę w stosunku do danych za 2010 r., opublikowanych w ww. raporcie J. Kozińskiego i A. Olbrysa. W publikacji GUS z 2014 r., opartej na gminnych sprawozdaniach za 2012 r., widać inną proporcję zrealizowanych kosztów wykupu gruntów do wpływów z rent planistycznych. Dla okresu obejmującego lata 2003-2011, GUS oszacował ją na poziomie 481,38 mld zł do 372,241 mln zł. Według ww. danych, wpływy z renty planistycznej miały pokrywać w przeszło 77% koszt wykupu gruntów. Pojawia się jednak pytanie, skąd tak znaczna różnica w kalkulacji tych kosztów w opracowaniach tej samej instytucji (tj. GUS).

Sformułowanie odpowiedzi na to pytanie, warto poprzedzić prezentacją wyników badań przeprowadzonych pod kierunkiem prof. P. Śleszyńskiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk, zrealizowanych dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie prognoz sporządzanych do planów miejscowych. Uzyskano w ten sposób dane z 46,3% gmin w zakresie dochodów zrealizowanych, od 42,7% gmin dane dotyczące zrealizowanych kosztów, z 51,2% gmin dane dotyczące kosztów prognozowanych oraz dane dotyczące prognozowanych dochodów zawartych w prognozach do planów miejscowych uzyskanych z 58,0% gmin. Wartości kwotowe z tych badań zostały ujęte w Tabeli 1., prezentującej wyniki z poszczególnych badań. Zbiorczy wynik badań autorów niniejszego opracowania, uwzględniający kalkulacje kosztów wykupów gruntów na podstawie przeprowadzonej własnej analizy obejmującej zweryfikowane dane ze 100% gmin oraz analizy wszystkich opublikowanych w Polsce miejscowych planów zagospodarowania, w Tabeli 1., w kolumnie 6., zaznaczono na zielonym tle.

7 Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.

Tabela 1. Zestawienie wartości prognoz i zaewidencjonowanych wpływów i kosztów związanych z uchwaleniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w wybranych opracowaniach na podstawie danych zebranych przez GUS (dane zbiorcze dla całego kraju)

Prognozy do planów miejscowych	Wartość prognoz, oraz zrealizowanych wpływów i wydatków opublikowanych przez GUS w mln zł				Urealniona wartość prognoz na podstawie zweryfikowanych w latach 2012-15 danych ze 100% gmin	Wg raportu Olbrysz Koziński z 2011 r. na podstawie zamówionych danych GUS
	wg danych GUS opublikowanych w tabelach sprawozdawczych za rok 2012 przez MIR		wg danych GUS za rok 2013			
	wg prognoz do planów miejscowych uchwalonych w okresie	wg prognoz do planów miejscowych uchwalonych w roku sprawozdawczym	razem lata 2003-2012	wg raportu Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN (maj 2015 r.)	wg stanu na 2011 r.	w 2010 r.
	lata 2003-2011	w 2012 r.		w 2013 r.		
1	2	3	4	5	6	7
1. Prognozowane w prognozach skutków finansowych sporządzonych do uchwalonych planów miejscowych na podstawie art. 17 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80. poz. 717 z późn. zm.) – wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z tytułu opłaty planistycznej	6 607,54	1 428,92	8 036,46	8 155,00	1 813,71	
2. Prognozowane w prognozach skutków finansowych sporządzonych do uchwalonych planów miejscowych na podstawie art. 17 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80. poz. 717 z późn. zm.) – wydatki (KOSZTY) do budżetu na wykup gruntów pod drogi gminne	6 436,12	2426,477	8 862,59	8 677,00	90 685,71	
Zaewidencjonowane wpływy i wydatki						
3. Zrealizowane wpływy do budżetu gminy (DOCHODY) z tytułu opłaty planistycznej	372,24	80 042	452,28	427,00		3,49
4. Zrealizowane i poniesione wydatki na wykup gruntów pod drogi gminne	481,32	210,5	691,82	712,00		346,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Tabele sprawozdawcze GUS dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, P. Śleszyński, *Gospodarka finansowa gmin w świetle prognoz skutków finansowych obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w 2013 r.*, „Finanse Komunalne”, 5/2015; A. Olbrysz, J. Koziński *Raport o finansowych skutkach gospodarowania przestrzenią*, op. cit.

Zestawienie z Tabeli 1. ujawnia trzy, zasadniczo różne wartości szacunku, w zakresie:

- kalkulacji prognozowanych wpływów z opłat planistycznych (wiersz 1),
- wyliczenia prognozy skutków finansowych, związanej z wykupem gruntów (wiersz 2),
- realizacji dochodów z opłaty planistycznej (wiersz 3).

To, co łączy wszystkie opracowania, to zbliżony poziom wydatków na wykup gruntów zrealizowanych w danych latach (wiersz 4).

Największa różnica w ww. zestawieniu dotyczy planowanych kosztów związanych z wykupem gruntów. W prognozach finansowych do planów miejscowych wg danych GUS na 2012 r., kwota ta została oszacowana przez samorządy na poziomie 8 862 mln zł (Tabela 1., wiersz 2, kolumna 4), a w danych za 2013 r. podano kwotę niższą o około 185 mln zł (Tabela 1., wiersz 2, kolumna 5), choć teoretycznie powinna być wyższa od tej z 2012 r., z racji uchwalenia w 2013 r. kolejnych miejscowych planów zagospodarowania. Jeśli uwzględnić fakt, że szacunek GUS obejmuje dane z nieco powyżej połowy gmin, to można przyjąć założenie, że ogółem, we wszystkich prognozach

do planów powinna być zawarta kwota związana z wykupem terenów na poziomie ok. 17 mld zł. Tymczasem autorzy niniejszego raportu, po przeszło trzyletniej weryfikacji wszystkich uchwalonych w Polsce (do 2011 r.) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, łączną kwotę zobowiązań gmin oszacowali na poziomie 90,686 mld zł (Tabela 1., wiersz 2, kolumna 6). Zgodnie z tym szacunkiem, publikowane przez GUS wyniki, na podstawie danych przesłanych przez gminy, należy uznać za przeszło dziesięciokrotnie niedoszacowane.

Tak znaczna różnica wynika z wielu powodów. Kilka z nich, kluczowych zdaniem autorów, wymieniono poniżej.

1. Gminy w swoich sprawozdaniach przesyłanych do GUS, w zdecydowanej większości nie dokonywały weryfikacji/aktualizacji cen rynkowych gruntów, określonych w prognozach do planów miejscowych za okres 2003-2011, przepisując do sprawozdań ceny gruntów wprost z prognoz, bez ich uaktualnienia na rok sprawozdawczy – 2012 r.
2. Szacunki prognoz finansowych do miejscowych planów były w większości sporządzane przez architektów, a ich wyliczenia w zasadzie nie były poddawane weryfikacji przez samorządy. Na podstawie wyrywkowej weryfikacji prognoz do planów stwierdzono, że są one opracowywane mało rzetelnie. W szczególności, wiele do życzenia pozostawia sposób wyliczania kosztów związanych z poszerzeniami już istniejących pasów ulic, co wiąże się nie tylko z przejęciem konkretnego metrażu gruntu, ale także wymaga skalkulowania rozbiórki ogrodzeń i ogrodów, a także budowy nowych ogrodzeń i wjazdów na posesje. W trakcie analizy planów stwierdzano nawet przypadki, w których poszerzenia ulic w liniach rozgraniczających kolidowały z istniejącymi budynkami, ale w prognozie skutków finansowych nie uwzględniono odszkodowań związanych z wyburzeniami tych budynków. Poszerzenie istniejących ulic i dróg stanowią ok. 23% całkowitego areału gruntów określonych w miejscowych planach zagospodarowania do przejęcia pod drogi gminne.
3. Do kalkulacji kosztów związanych z określeniem wysokości wzrostu wartości gruntów z tytułu uchwalenia planu miejscowego oraz do skalkulowania wartości ceny za grunty do przejęcia pod drogi gminne, w większości przyjmowane są ceny jak dla nieużytków rolnych bądź gruntów użytkowanych rolniczo. Jest to, co prawda, zgodne z zasadami wyceny określonymi w przepisach dotyczących sporządzania operatów szacunkowych, ale jednocześnie jest to sposób wyceny całkowicie oderwany od realiów. Jak opisano wcześniej, mechanizm uchwalania renty planistycznej jest tak naprawdę pięcioletnim hamulcem w obrocie nieruchomościami. Zgodnie z przepisami ustawy, w rzeczywistości właściciel nieruchomości, po wygaśnięciu renty planistycznej, przy podziale swojej nieruchomości zażąda ceny rynkowej za przejęty grunt pod drogę gminną, ale skalkulowaną jako cenę gruntu budowlanego, a nie jako wartość starego gruntu rolnego. Spowodowane jest to tym, że o wartości transakcyjnej (rynkowej) gruntu, decyduje dziś potencjalna możliwość jego zabudowy, zwłaszcza gdy wcześniej dla tego terenu wydano decyzję o warunkach zabudowy. Wtedy uchwalenie miejscowego planu nie ma większego znaczenia, gdyż wzrost wartości gruntu „dokonał się” już wcześniej, przed uchwaleniem planu, dlatego wytyczenie planem trasy przyszłej ulicy często jest powodem do skarżenia Gminy za obniżenie wartości, bo wytyczona w planie miejscowym ulica uniemożliwia jego potencjalne zabudowanie. Stąd w praktyce, odszkodowania za 1 m² gruntu pod drogę gminną nie wynoszą od 5 do 10 zł (jak przyjmuje się w wielu szacunkach skutków finansowych do planu), ale – po pięciu latach od uchwalenia planu – gmina zmuszona jest wypłacać kwoty trzy, a nawet czterokrotnie wyższe od tych opisanych pierwotnie w prognozie.
4. Kalkulacje skutków finansowych do planów sporządzane są w większości przez projektantów planów w taki sposób, aby wykazywać, że uchwalenie planu nie będzie deficytowe dla gminy. Tego zabiegu dokonuje się z jednej strony poprzez zaniżanie kosztów związanych z wykupem gruntów i budową infrastruktury, z drugiej zaś zawiąza się wpływy do budżetu

- gminy z tytułu dochodów z rent planistycznych i wzrostu podatku od nieruchomości. Powszechną praktyką jest przyjmowanie przez autorów planów miejscowych wygórowanych wyliczeń zakładających wpływ na poziomie 100% z rent planistycznych i 100% wpływów z dochodów z tytułu wzrostu podatku od nieruchomości – zakładając nierealistycznie, że 100% terenu przeznaczonego w planie zagospodarowania pod zabudowę mieszkaniową zostanie np. zabudowane domami jednorodzinnymi w ciągu 10 lat, a infrastruktura techniczna do tych budynków zostanie wybudowana za pieniądze unijne. W skali całego kraju, uchwalono liczne plany zagospodarowania przestrzennego, w których to przeznaczono setki tysięcy hektarów terenów pod zabudowę mieszkaniową i to na obszarach o znikomej działalności inwestycyjnej i w całkowitym oderwaniu od realiów demograficznych. Jest całkowicie pewne, że obszary te wypełnią się zabudową w skali nie większej niż 2-5% w ciągu najbliższych 50 lat, a jednak to dla takich obszarów w kalkulacjach skutków finansowych do planów miejscowych najczęściej można spotkać „analizy” finansowe, przedstawiające np. 100% wpływów z rent planistycznych z całego obszaru objętego planem.
5. Autorzy niniejszego opracowania, po dokonaniu szczegółowej analizy porównawczej obowiązujących planów miejscowych z danymi związanymi z ewidencją gruntów, określili dla każdej z gmin wielkość areálu terenów do przejścia pod drogi gminne oraz średnią cenę rynkową gruntów budowlanych dla danej gminy. Z iloczynu areálu i ceny gruntu określono wartość zobowiązania dla każdej z gmin, a łączną wartość tych zobowiązań oszacowano na kwotę przeszło 90 mld zł. Szczegóły wyliczeń oraz metodologię kalkulacji tej kwoty przedstawiono w punktach 3 i 4 niniejszego opracowania.

Ujawnione różnice w oszacowaniu kwot wpływów z rent planistycznych wynikają z następujących powodów:

1. W ramach niniejszego raportu wartość potencjalnych dochodów gmin z opłat planistycznych oszacowano na kwotę 1 813,71 mln zł (Tabela 1., wiersz 1, kolumna 6), przyjmując wartość realizacji faktycznych wpływów na poziomie 2% przewidywanych kosztów wykupów gruntów. Przyjęta w kalkulacji proporcja dochodów do kosztów jest zbliżona do zaobserwowanej faktycznie proporcji między dochodami z samych rent planistycznych, a kosztami związanymi z wykupem gruntów, utrzymującej się w latach 2006-2010 zgodnie z danymi GUS, jakie zostały w tym zakresie zamówione na potrzeby *Raportu o finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią* (Tabela 1., kolumna 7).
2. W danych publikowanych przez GUS, szacunek docelowych wpływów z rent planistycznych jest – z przyczyn, o których wspomniano powyżej – całkowicie nierealistyczny, tzn. przeszło trzy, - czterokrotnie zawyżony.

Różnice w danych dotyczących zrealizowanych wpływów z rent planistycznych zamieszczonych w Tabeli 1. (wiersz 3, kolumny 2 i 7) prawdopodobnie wynikają z tego, że gminy nie prowadzą odrębnej sprawozdawczości z tytułu wpływów z rent planistycznych, a dochody z tego tytułu są połączone w sprawozdaniach z opłatami adiacenckimi uzyskiwanymi z tytułu budowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz drogowej. Na wątpliwości z wypełnieniem nowych ankiet GUS w tym zakresie wskazuje w swoim opracowaniu⁸ również prof. Śleszyński z IGiPZ PAN, podkreślając, że wpływy z rent planistycznych stanowią wręcz „śladowe” dochody w procesie gospodarki przestrzennej. Tymczasem w raporcie *O finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią* (Tabela 1., kolumna 7) oparto się na zweryfikowanych danych GUS, obejmujących wyłącznie kwoty rent planistycznych, bez innych opłat adiacenckich.

8 P. Śleszyński, T. Komornicki, A. Deręgowska, B. Zielińska, *Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach w 2013 roku*, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015.

Dane w zakresie kosztów związanych z wykupami terenów są we wszystkich kolumnach w Tabeli 1. na zbliżonym poziomie i tu samorządy nie miały większych problemów z ich określeniem, ponieważ dla tego typu wydatków obligatoryjnie prowadzi się w gminach wyodrębnioną sprawozdawczość. Z danych zawartych w Tabeli 1., wiersz 4. widać, że co roku na odszkodowania gminy są zmuszone przeznaczać w swoich budżetach kwoty rzędu kilkuset milionów złotych. Jednakże należy zwrócić uwagę, że jest to tylko niewielki ułamek ich ujawnionych zobowiązań, ponieważ sprawozdania GUS nie obejmują danych z zakresu wielkości wynikających ze złożonych przez właścicieli nieruchomości wniosków o odszkodowania, a te, w kwotach bezwzględnych, przekraczają kilkukrotnie kwoty przedłożone w sprawozdaniach dla GUS. Z danych GUS opracowanych dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju nie wynika bynajmniej, że gminy swoje zobowiązania odszkodowawcze realizują na bieżąco. Przeciwnie, są to kwoty, które gminy już wypłaciły w miarę swoich możliwości finansowych, przesuując pozostałe zobowiązania, na ile to możliwe, na kolejne lata. W tym zakresie samorządy przyjęły strategię o niepłaceniu odszkodowań za przejmowane grunty bez względu na okoliczności. Ta powszechnie stosowana strategia jest zasadniczą przyczyną małej jeszcze skali faktycznie wypłacanych odszkodowań w latach 2010-2013, w stosunku do zobowiązań prawnych. Jednakże już dziś, tylko samorządy dużych miast informują, że skala roszczeń o odszkodowania w 2013 r. w ich przypadku przekroczyła kwotę miliarda złotych i lawinowo rośnie, stając się prawdziwym zagrożeniem dla ich stabilności finansowej.

Na podstawie danych z Tabeli 1. można zauważyć, że opracowywane przez projektantów prognozy finansowe do planów miejscowych są całkowicie fikcyjne. Rozdźwięk między tym, co przedstawiono w prognozach do planów zagospodarowania przestrzennego jako zaplanowane wpływy np. z opłat planistycznych, do faktycznie zrealizowanych z tego tytułu dochodów (nawet bez uwzględniania, że w tych dochodach zaksięgowano wpływy z innych opłat adiacenckich) jest uderzający. Zrealizowanie dochodów w wysokościach zaledwie 5% w stosunku do kwot przewidywanych w prognozach do planów miejscowych, każe jednoznacznie stwierdzić, że treści prognoz skutków finansowych do miejscowych planów zagospodarowania są sporządzane wyłącznie z przyczyn formalnych, po to, aby wypełnić formalny wymóg ustawy o sporządzeniu takiej prognozy. Należy zaznaczyć, że po przebadaniu losowo wybranych blisko 100 prognoz do planów miejscowych, nie stwierdzono ani jednego przypadku, w którym treść prognozy finansowej w zakresie planowanych kosztów wykupów gruntów czy budowy infrastruktury technicznej znalazła jakiegokolwiek odzwierciedlenie w uchwałach budżetowych gmin, w szczególności w ich wieloletnich programach inwestycyjnych. W związku z powyższym, dane zawarte w prognozach finansowych do miejscowych planów zagospodarowania, bez ich weryfikacji merytorycznej, w ocenie autorów niniejszego raportu, nie mogą być wyłączną podstawą do dalszych prac analitycznych z zakresu oceny skutków finansowych funkcjonującego systemu planowania przestrzennego w Polsce⁹.

3. Szczegółowe badania oszacowania rzeczywistych kosztów odszkodowań z tytułu wykupów gruntów w gminach powiatu piaseczyńskiego (woj. mazowieckie)

Poniżej przedstawiono wyniki szczegółowego szacunku faktycznych zobowiązań finansowych w gminach powiatu piaseczyńskiego, związanych z obligatoryjnymi wykupami przez te gminy

⁹ Na podstawie częściowych danych z prognoz finansowych do już uchwalonych miejscowych planów opracowano między innymi *Raport o ekonomicznych stratach i społecznych kosztach niekontrolowanej urbanizacji Polsce*, A.Kowalewski, J.Mordasewicz, J.Osiatyński, J.Regulski, J.Stępień, P.Śleszyński, „Samorząd Terytorialny”, 4/2014, w którym wartość odszkodowań z tytułu przejęcia gruntów pod drogi oszacowano na poziomie 6,208 mld zł, a dochody z rent planistycznych samorządy winne osiągnąć na poziomie 13,184 mld zł.

gruntów, w wyniku uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wg stanu na koniec 2011 r.

Metodologia oszacowania kosztów polegała na:

- a) analizie porównawczej rysunków miejscowych planów z mapami ewidencyjnymi gruntów odpowiadających tym planom, w wyniku czego, dla każdej z miejscowości objętej miejscowym planem, ustalano powierzchnie terenów przewidzianych w planie miejscowym pod drogi gminne, w tym powierzchnie gruntów, jakie gmina już posiadała oraz jakie będzie musiała przejąć (grunty niebędące w 2011 r. we władaniu gminy),
- b) oszacowaniu średniej wartości rynkowej gruntu w danej miejscowości na podstawie:
 - transakcji sprzedaży działek na przetargach organizowanych przez gminę,
 - ofert sprzedaży działek w danych miejscowościach.

Wartości kwot były uśredniane i tak zostały nanoszone do tabel kosztowych. Kwoty potencjalnych zobowiązań stanowiły iloczyn powierzchni gruntów, które zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gmina winna przejąć, i uśrednionej ceny rynkowej gruntu w danej miejscowości na obszarze gminy.

W gminach Lesznowola, Piaseczno oraz Góra Kalwaria analizie poddano wszystkie uchwalone, obowiązujące w tych gminach plany miejscowe. Badanie zostało przeprowadzone w okresie luty - kwiecień 2011 r., w siedzibach tych gmin. Następnie w 2012 r. wyniki uzupełniono o pełne dane na koniec 2011 r. Dla gmin Lesznowola i Piaseczno ich wyniki przedstawiono odpowiednio w Tabeli 2 i 3.

Ponadto, badaniu zostały poddane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pozostałych gmin powiatu piaseczyńskiego, tj. gmin Tarczyn, Prażmów i Konstancin-Jeziorna. Badanie planów ww. jednostkach przeprowadzono częściowo poza ich siedzibami, wykorzystując fakt publikacji przez te gminy planów miejscowych w ich BIP i na stronach internetowych oraz wykorzystując dostęp do elektronicznej bazy ewidencyjnej gruntów starostwa powiatu piaseczyńskiego w ramach tzw. e-podgik-u. Niemniej jednak analizę dla tych gmin przeprowadzono, co do metodologii, identycznie jak dla pierwszych trzech jednostek.

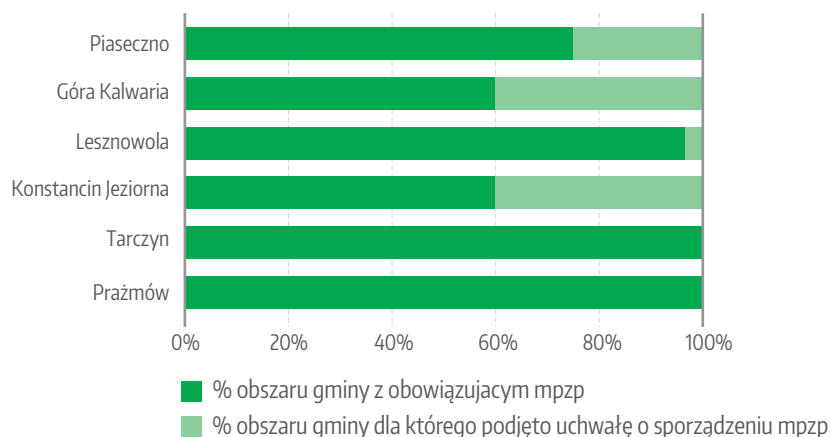
Rozkład kosztów związanych z wykupami gruntów w poszczególnych gminach jest nierównomierny i zależy od:

- a) wielkości obszarów danej gminy objętych planami miejscowymi, w tym wielkości terenów przeznaczonych w tych planach pod budownictwo mieszkaniowe i pod układy komunikacyjne,
- b) lokalizacji terenów względem tras wyjazdowych z Warszawy – im bliżej głównych tras wylotowych tym ceny gruntów były wyższe,
- c) stanu parcelacji gruntów – generalnie, w miejscowościach o granicach działek ukształtowanych zgodnie z przedwojenną jeszcze parcelacją (Konstancin-Jeziorna, Zalesie Górne, Zalesie Dolne, Magdalenka), na działkach częściowo zalesionych, z dobrze ukształtowanym układem dróg, ceny gruntów były najdroższe,
- d) stanu uzbrojenia w infrastrukturę techniczną, w szczególności w wodociągi i kanalizację sanitarną,
- e) bliskiej dostępności terenów do transportu publicznego, w szczególności decydująca była dostępność do stacji kolei podmiejskiej, zapewniającej szybki dojazd (do 40 minut) do centrum Warszawy,
- f) bliskiej dostępności do usług oświaty, w szczególności do szkół publicznych.

Gminy powiatu piaseczyńskiego charakteryzują się silną presją urbanizacyjną, wynikającą z bliskiego sąsiedztwa Warszawy, korzystnym położeniem względem południowych arterii drogowych, tj. dróg krajowych nr 7 relacji Warszawa – Kraków oraz DK nr 79 Warszawa – Sandomierz.

Wszystkie omawiane gminy sporządziły lub są w trakcie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania, obejmujących swym zakresem w zasadzie cały obszar danej gminy. Gminy Prażmów i Tarczyn wcześniej, przed zmianą ustawy w 2003 r., posiadały jeden plan ogólny zagospodarowania gminy, który zaraz po zmianie ustawy zaktualizowały, dostosowując do nowych przepisów, dokonując w tym planie w latach 2003-2011 kilku niewielkich korekt. Pozostałe cztery gminy, podjęły decyzje o uchwalaniu miejscowych planów systemem, w którym każda miejscowość ma swój nowy plan, przy czym dla obszarów miejskich Konstancina-Jeziorna, Piaseczna i Góry Kalwarii uchwalano lub podjęto uchwały o przystąpieniu do uchwalania niedużych obszarowo planów, obejmujących czasem tylko niewielkie kwartały tych miast. Na koniec 2011 r. gminy Lesznowola, Prażmów i Tarczyn, w zasadzie zakończyły akcję planistyczną, zaś w pozostałych gminach planami było objęte ponad 50% ich obszarów.

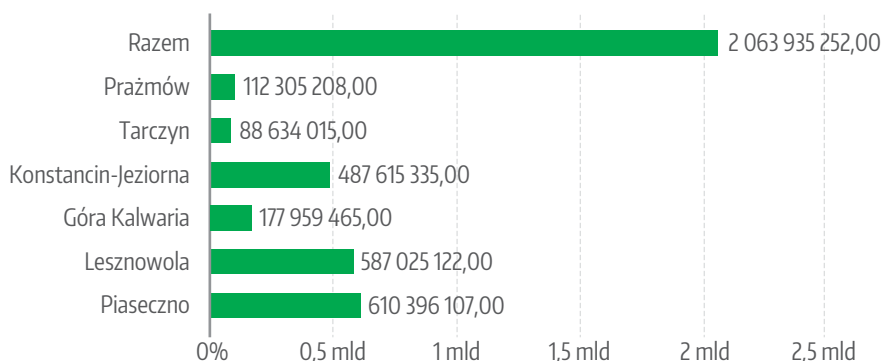
Wykres 4. Stan prac planistycznych w gminach powiatu piaseczyńskiego na koniec 2011 r.

Źródło: badania własne.

W związku z tym, że w gminach Piaseczno, Góra Kalwaria oraz Konstancin-Jeziorna prace planistyczne nadal są prowadzone na obszarach dotychczas nie objętych jeszcze żadnymi planami, podane wyniki szacunku zobowiązań finansowych z tytułu obligatoryjnego wykupu gruntów pod drogi gminne, zaprezentowane na Wykresie 5., w gminach tych będą rosły w kolejnych latach. Szczególnie wysokie koszty dotkną uzdrowską gminę Konstancin-Jeziorna, z racji bardzo wysokich cen gruntów w tej gminie. Wydaje się, że koszt zobowiązań finansowych, docelowo może przekroczyć tu nawet 800 mln zł.

Wykres 5. Zestawienie szacunku kosztów związanych z wykupem gruntów pod drogi gminne w wyniku uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania w gminach powiatu piaseczyńskiego

Źródło: badania własne.

W dalszej części, w Tabelach nr 2 i 3., przedstawiono szczegółowe wyniki analizy planów zagospodarowania przestrzennego dla gmin Lesznowola i Piaseczno. W każdej z tabel podano wielkości powierzchni przeznaczonych w planach pod zabudowę, w tym zabudowę mieszkaniową (kol. 3), wielkość areалу ulic gminnych w tych planach (kolumna 4), stosunek powierzchni dróg gminnych do powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę (kolumna 5). W kolumnie 6 w ww. tabelach wskazano wielkość areálu działek „drogowych”, będących we władaniu gminy na koniec 2011 r. zgodnie ze stanem ewidencji gruntów. W kolumnie 7 podano wielkość gruntów do przejścia przez gminę, jako różnicę wartości ujętych w kolumnach 4 i 6. W kolumnie 8 podano uśrednione, rynkowe wartości cen gruntów w danej miejscowości.

Przedstawiony w Tabelach 2 i 3. procentowy stosunek powierzchni gruntów pod drogi do powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowania jest swoistym wyznacznikiem jakości urbanistyki w tych gminach. Miejscowości o najwyższej cenie rynkowej ziemi to jednocześnie tereny o największym wskaźniku procentowym stosunku ulic (terenów publicznych) do terenów przeznaczonych pod zabudowę, np. w gminie Lesznowola najwyższe wskaźniki – powyżej 11% występują w miejscowości Magdalenka, gdzie jeszcze przed II wojną światową dokonano procedury scaleń i parcelacji gruntów, wydzielając między innymi główną ulicę tej miejscowości o szerokości w liniach rozgraniczających 25-32 m. W pozostałych miejscowościach, z wyjątkiem Zamienia i Podolszyna, wskaźnik ten jest bardzo niski i wynosi wszędzie poniżej 10%. Tymczasem w krajach o utrwalonym ładzie przestrzennym, wskaźnik powierzchni ulic do powierzchni budowlanych jest nie mniejszy niż 15%, a uwzględniając zapotrzebowanie pod inne tereny publiczne, wskaźnik ten powinien kształtować się na poziomie co najmniej 25%.

Tabela 2. Wysokość zobowiązań związanych z wykupem gruntów pod drogi gminne – Gmina Lesznówola

	Sołectwo	Powierzchnia terenu objęta MPZP grunty budowlane + ulice [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę wg MPZP [ha]	powierzchnia ulic gminnych wg MPZP [ha]	wskaznik % pow. ulic gminnych do pow. budowlanej	powierzchnia gruntów pod ulice we władaniu gminy na dzień 31.12.2011 [ha]	powierzchnia gruntów pod ulice do przejęcia przez gminę	średnia rynkowa cena gruntu [zł/m ²]	Razem wartość odszkodowań za grunty, stan na 31.12.2011
Lp.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Jastrzębiec	12,553	12,553	0	0	0	0	240	
2	Garbatka	50,2326	47,169	3,0636	6,1	1,2088	1,8548	237	4 395 876
3	Wola Mrokowska	154,0765	145,933	8,144	5,29	3,158	4,986	355	17700300
4	Warszawianka	44,13	40,074	4056	9,19	3,182	0,874	300	2 622 000
5	Mroków i Stachowo	245,0285	222,743	22,286	9,1	11,6028	10,6832	280	29 912 960
6	Kolonia Mrokowska	49,645	47,17	2,475	4,99	0,17	2,305	330	7 606 500
7	Kosów i PAN Kosów	28,412	26,175	2,237	7,87	1,4715	0,7655	275	2 105 125
8	Wólka Kosowska	241,18	230,628	10,552	4,38	3,564	6,988	360	2 515 600
9	Stefanowo	192,1055	177,8275	14,278	7,43	6,474	7,804	325	25 363 000
10	Kolonia Warszawska	70,586	67,89	2,696	3,82	1,0866	1,6094	350	5 632 900
11	Jabłonowo	84,335	81,515	2,82	3,34	0,9975	1,8225	350	6 378 750
12	Marysin	100,5096	92,1225	8,3871	8,34	4,0189	4,3682	330	14 415 060
13	Łazy	334,326	311,85	22,476	6,72	9,2245	13,2515	320	42 404 800
14	PGR i Radiostacja Łazy	186,6763	164,4995	22,1768	11,88	8,219	13,9578	355	49 550 190
15	Magdalena II	19,9984	17,0452	2,9532	14,77	2,6888	0,2644	520	1 374 880
16	Magdalena + dział VI	221,2859	196,4592	24,8267	11,22	23,7637	1,063	520	5 527 600
17	PGR Lesznówola - projekt	0			0		0	400	
18	Kolonia Lesznówola	90,471	85,17	5,301	5,86	2,046	3,255	340	11 067 000
19	Lesznówola	261,958	246,032	15,926	6,08	7,54	8,386	350	2 935 1000
20	Władystawów	144,895	133,73	11,17	7,71	2,2003	8,9697	330	29 600 010
21	Wilcza Góra	225,5862	211,71	13,8762	6,15	5,5153	8,3609	375	31 353 375
22	Janczewice	103,005	95,315	7,69	7,47	2,0614	5,6286	275	15 478 650
23	Podolszyn	37,5985	32,8425	4,756	12,65	2,2128	2,5432	266	6 764 912
24	Zgorzała	181624	167,15	14,474	7,97	4,4317	10,0423	318	31 934 514
25	Nowa Wola	417,4825	384,0275	33,455	8,01	6,4148	27,0402	360	97 344 720
26	Zamienie	50,7672	45,0613	5,7059	11,24	3,9899	1,716	400	6 864 000
27	Nowa Iwiczna	162,5161	152,58	9,9361	6,11	8,016	1,9201	400	7 680 400
28	Stara Iwiczna	129,686	1262	3,486	2,69	1,153	2333	380	8 865 400
29	Mysiadło i Mysiadło wsch.	96,3685	87,115	9,2535	9,60	4,5093	4,7442	550	26 093 100
30	KPGO Mysiadło	100,23	96,2	4,03	4,02	1,68	2,35	600	14 100 000
31	Łoziska	143,181	132,05	11,131	7,77	5,3845	5,7465	420	24 135 300
32	Jazgarzewszczyzna	59,866	56,82	3,046	5,09	1,4845	1,5615	400	6 246 000
	RAZEM	4240,3153	3933,6512	306,6641	7,23	139,4696	167,1945		587 025 122,00

Źródło: badania własne.

Tabela 3. Wysokość zobowiązań związanych z wykupem gruntów pod drogi gminne – Gmina Piaseczno

SZACUNKOWE KOSZTY WPROWADZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA – KOSZTY ODSZKODOWAŃ ZA GRUNTY POD DROGI GMINNE – PIASECZNO									
	Sołectwo	Powierzchnia terenu objęta MPZP grunty budowlane + ulice [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę wg MPZP [ha]	powierzchnia ulic gminnych wg MPZP [ha]	wskaźnik % pow. ulic gminnych do pow. budowlanej	powierzchnia gruntów pod ulice we władaniu gminy na dzień 31.12.2011 [ha]	powierzchnia gruntów pod ulice do przejęcia przez gminę	średnia rynkowa cena gruntu [zł/m ²]	Razem wartość odszkodowań za grunty stan na 31.12.2011
Lp.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Antoninów Kuleszówka	19,8845	18,58	1,3045	6,56	0,024	1,2805	300,00	3 841 500,00
2	Antoninów Mieszkowo	164,3639	149,9	14,4639	8,80	1,823	12,6409	233,00	29 453 297,00
3	Baszkówka	94,7635	82,820	11,9435	12,60	6,2600	5,6835	250,00	14 208 750,00
4	Bąkówka	52,561	51,42	1,141	2,17	0,6260	0,515	240,00	1 236 000,00
5	Bogatki	63,923	60,410	3,513	5,50	0,24	3,273	185,00	6 055 050,00
6	Bobrowiec	144,2668	131,730	12,5368	8,69	7,1938	5,343	400,00	21 372 000,00
7	Chojnów	25,84	24,600	1,24	4,80	1,16	0,08	170,00	136 000,00
8	Chylce	131,368	123,350	8,018	6,10	3,1775	4,8405	380,00	18 393 900,00
9	Głosków	286,5989	249,93	36,6689	12,79	13,2256	23,4433	250,00	58 608 250,00
10	Głosków Letnisko	56,0444	49,5500	6,4944	11,59	4,431	2,0634	250,00	5 158 500,00
11	Gotków	79,003	71,43	7,573	9,59	2,992	4,581	250,00	11 452 500,00
12	Grochowa	42,4556	39,14	3,3156	7,81	0,743	2,5726	170,00	4 373 420,00
13	Henryków Uroczce	212,682	198,3000	14,3820	6,76	8,8809	5,5011	210,00	11 552 310,00
14	Jastrzębie	57,709	50,36	7,349	12,73	2,8216	4,5274	280,00	12 676 720,00
15	Jazgarzew	75,3185	65,45	9,8685	13,10	1,4728	8,3957	275,00	23 088 175,00
16	Jesówka	87,613	76,12	11,493	13,12	5,872	5,621	220,00	12 366 200,00
17	Józefostaw	214,002	198,32	15,682	7,33	7,5155	8,1665	640,00	52 265 600,00
18	Julianów	75,3942	65,4000	9,9942	13,26	4,6844	5,3098	350,00	18 584 300,00
19	Kamionka	69,4004	57,2500	12,1504	17,51	5,2069	6,9435	315,00	21 872 025,00
20	Kuleszówka	5,79	5,40	0,3900	6,74	0,25	0,14	200,00	280 000,00
21	Łbiska	34,8888	31,2400	3,6488	10,46	1,2255	2,4233	225,00	5 452 425,00
22	Mieszkowo	14,5010	12,58	1,9210	13,25	0,61	1,3110	210,00	2 753 100,00
23	Nowinki	24,3086	20,76	3,5486	14,60	2,1907	1,3579	180,00	2 444 220,00
24	Osada Pólko	34,51	31,6	2,9100	8,43	2,91	0	200,00	-
25	Orzeszyn	31,53	30	1,53	4,85	1,224	0,306	145,00	443 700,00
26	Pęcchery	44,103	37,56	6,543	14,84	1,365	5,178	155,00	8 025 900,00
27	Piława	50,546	44,5000	6,046	11,96	2,3505	3,6955	265,00	9 793 075,00

28	Robercin	25,4238	20,755	4,6688	18,36	2,761	1,9078	250,00	4 769 500,00
29	Runów	32,0018	28,6	3,4018	10,63	0,4477	2,9541	170,00	5 021 970,00
30	Siedliska	82,9096	74,590	8,3196	10,03	2,146	6,1736	280,00	17 286 080,00
31	Szczaki	88,737	77,89	10,8470	12,22	1,6965	9,1505	145,00	13 268 225,00
32	Wola Gołkowska	124,8599	108,44	16,4199	13,15	4,9978	11,4221	270,00	30 839 670,00
33	Wólka Kozodawska	98,1589	86,21	11,9489	12,17	7,0949	4,854	255,00	12 377 700,00
34	Wólka Pęcherska	53,5475	50,9	2,6475	4,94	2,6475	0	160,00	-
35	Wólka Pracka - PGR	19,8226	17,12	2,7026	13,63	0,9456	1,757	150,00	2 635 500,00
36	Wólka Pracka Zawady	17,261	15,22	2,041	11,82	0,522	1,519	150,00	2 278 500,00
37	Zalesie Górne	306,4986	268,71	37,7886	12,33	37,7886	0	460,00	-
38	Złotokłos	269,5763	241,09	28,4863	10,57	19,7557	8,7306	245,00	21 389 970,00
39	Żabieniec	30,989	28,49	2,499	8,06	1,351	1,148	345,00	3 960 600,00
40	Piaseczno A - centrum	275,807	245,32	30,487	11,05	27,455	3,032	1100,00	33 352 000,00
41	Piaseczno B - Iwiczna	130,395	116,23	14,165	10,86	6,816	7,349	900,00	66 141 000,00
42	Piaseczno C - Polkolor	189,095	182,00	7,095	3,75	5,961	1,134	1100,00	12 474 000,00
43	Piaseczno D - cz. wschodnia	180,555	175,75	4,805	2,66	2,152	2,653	900,00	23 877 000,00
44	Piaseczno E -Zalesie Dolne	645,824	566,5	79,324	12,28	78,4827	0,8413	575,00	4 837 475,00
RAZEM		4764,8311	4281,5150	483,3161	10,14	286,8158	172,0489		610 396 107,00

Źródło: badania własne.

4. Analiza metodą wskaźnikową miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem oszacowania wielkości areału gruntów przewidzianych do przejęcia przez gminy pod drogi i ulice, w wyniku uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Badanie ogólnopolskie w zakresie oszacowania wielkości kosztów związanych z potencjalnymi odszkodowaniami, na jakie narażone są gminy z tytułu przejmowanych – w wyniku uchwalenia przez nie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – gruntów pod drogi, dokonano metodą wskaźnikową, polegającą na:

1. Wykorzystaniu dostępnych danych o wielkości powierzchni terenu danej gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania, a także danych dotyczących procentowego wskaźnika powierzchni przeznaczonej w tych planach pod zabudowę mieszkaniową i usługową – do tego celu zostały wykorzystane dane GUS za 2011 r., opublikowane na stronach MIR (tabele wynikowe W1), tj. dane opracowane przez GUS, jakie gminy przedkładają co roku w swoich sprawozdaniach dotyczących prowadzonej przez nie polityki przestrzennej. W Tabelach zestawieniowych województw stanowiących załączniki 1-16 dane te zostały zawarte w kolumnach od 3 do 11.

2. Ustaleniu uśrednionego procentowego stosunku powierzchni dróg gminnych do powierzchni gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, co umożliwiło oszacowanie arealu powierzchni dróg gminnych w planach miejscowych dla każdej z gmin. Analizie poddano wszystkie dostępne drogą elektroniczną rysunki planów miejscowych (ponad 38 000) oraz uchwały planistyczne, w tym między innymi opublikowane przez gminy w BIP-ach, na stronach internetowych gmin, plany opublikowane w elektronicznej ogólnopolskiej bazie planów miejscowych na portalu www.planymiejscowe.pl, dostępne w bazach elektronicznych urzędów wojewódzkich oraz regionalnych (wojewódzkich) biur planowania przestrzennego przy urzędach marszałkowskich.
3. Oszacowaniu wielkości arealu powierzchni terenu pod drogi gminne, jakim władają gminy w momencie uchwalenia planów miejscowych oraz wielkości, jaka pozostaje gminie do przejęcia – na podstawie analiz dostępnych map ewidencyjnych gruntów, opublikowanych map ewidencyjnych geo-portali oraz samych rysunków planów, z uwidocznionym stanem podziałów geodezyjnych gruntów.
4. Oszacowaniu średniej wartości rynkowej gruntu w danej gminie na podstawie:
 - transakcji sprzedaży działek na przetargach organizowanych przez gminę,
 - ofert sprzedaży oraz transakcji kupna/sprzedaży działek w miejscowościach objętych planami miejscowymi,
 - ofert sprzedaży działek, dla których nie obowiązywał plan miejscowy, ale wydano decyzje o warunkach zabudowy,
 - ofert sprzedaży w miastach na prawach powiatu, bez względu na to, czy plan miejscowy obowiązywał, czy dla danych działek wydano decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wartości kwot zostały uśredniane i tak wpisane do tabel kosztowych. W przypadku braku transakcji na gruntach (dotyczy ok. 9 % gmin) – przyjmowano metodą porównawczą ceny z transakcji w gminach sąsiednich, o podobnym charakterze i stopniu rozwoju.

5. Wyliczeniu iloczynu średniej ceny rynkowej gruntu dla danej gminy i powierzchni terenów, jaka pozostała do przejęcia pod drogi gminne.

Należy zaznaczyć, że ze względu na duży zakres prac analitycznych, autorzy nie byli w stanie sprawdzić, ile odszkodowań za grunty wydzielone w wyniku uchwalenia planów miejscowych i w jakim zakresie, gminy wypłaciły na dzień sporządzenia zestawienia tabelarycznego. Działek po podziałach, wydzielonych i już ujawnionych w ewidencjach gruntów pod drogi gminne na podstawie planów miejscowych, w kalkulacji nie uwzględniono, przyjmując, że odszkodowania za te grunty zostały już wypłacone (przynajmniej teoretycznie powinny być wypłacone). Tabele pokazują wyłącznie te szacunki kwot, które na dzień zakończenia badań (maj 2015 r.) będą podlegały wypłacie w ramach odszkodowań.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w kilkudziesięciu pozycjach zestawienia, autorzy zmuszeni byli do zweryfikowania za pomocą własnych analiz danych opracowanych przez GUS, w szczególności w tych pozycjach, gdzie GUS podał wyniki „zerowe” lub zaniżone albo niewiarygodnie zawyżonych w zakresie powierzchni terenów ujętych w miejscowych planach. Pozycje zweryfikowane zostały oznaczone w Tabelach zestawczych województw (Załączniki 1-16) kolorem zielonym. Sytuacje takie miały miejsce podczas znacznych rozbieżności między danymi opublikowanymi przez GUS (na podstawie sprawozdań gmin), a rzeczywistymi wielkościami, jakie stwierdzano po analizie, np. opublikowanych uchwał planistycznych danych gmin (przykład m. st. Warszawa – gdzie wg GUS brak jest w ogóle miejscowych planów – co prawdopodobnie związane jest z tym, że Warszawa nie przesyła tych danych do GUS).

Ponadto, w wyniku przeglądu miejscowych planów stwierdzono kilkadziesiąt przypadków przedkładania przez gminy w sprawozdaniach do GUS danych z planów nieobowiązujących

(np. przywoływano dane z planów ogólnych zagospodarowania gminy, uchwalonych w początku lat 90. XX w., a które na mocy ustawy z 2003 r. przestały obowiązywać), z projektów nieuchwalonych jeszcze planów lub z planów uchylonych w trybie nadzorczym przez wojewodów. Ponadto, w trakcie weryfikacji danych przedkładanych przez gminy w sprawozdaniach, w kilku przypadkach nie znaleziono dowodów na istnienie planów wyszczególnionych w sprawozdaniach gmin. W tych wszystkich przypadkach, pozycje te były oznaczone kolorem szarym w tabelach zestawieniowych (Załączniki 1-16) i nie brano ich pod uwagę do kalkulacji.

Dane dla poszczególnych województw, przedstawione w Załącznikach 1-16, ze względu na sposób przyjętej kalkulacji, mają wartość przybliżoną. Są to wyniki na tyle dokładne, na ile dokładne wyliczenia danych z planów miejscowych gminy przekazały w swoich sprawozdaniach do GUS oraz na ile precyzyjnie udało się oszacować autorom średnie wartości ceny gruntów oraz wielkości areałów gruntów przeznaczonych pod drogi do przejęcia przez gminy. Margines błędu w kalkulacji metodą wskaźnikową, w stosunku do kalkulacji szczegółowej, nie powinien być większy niż:

- a) +/- 2% dla wartości kwot wyliczonych dla poszczególnych powiatów,
- b) +/- 4,5% dla wartości wyliczonych dla poszczególnych gmin.

Tabela 4. Wysokość zobowiązań związanych z wykupem gruntów pod drogi gminne liczone metodą szczegółowej kalkulacji oraz metodą wskaźnikową – porównanie wyników

Gmina	Wartości w mln zł zobowiązań finansowych gmin powiatu piaseczyńskiego z tytułu wypłaty odszkodowań za przejmowane grunty pod drogi gminne z tytułu uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyliczone		procentowa skala rozbieżności wyników
	metodą szczegółowej kalkulacji	metodą wskaźnikową	%
Prażmów	112 305,20	116 423,21	3,67
Lesznowola	587 025,12	597 988,81	1,87
Konstancin- Jeziorna	487 615,33	480 494,25	- 1,46
Góra Kalwaria	177 959,47	170 636,19	- 4,12
Piaseczno	610 396,11	615 824,35	0,89
Tarczyn	88 634,02	92 369,96	4,22
Razem gminy powiatu piaseczyńskiego	2 063 935,25	2 073 736,77	0,47

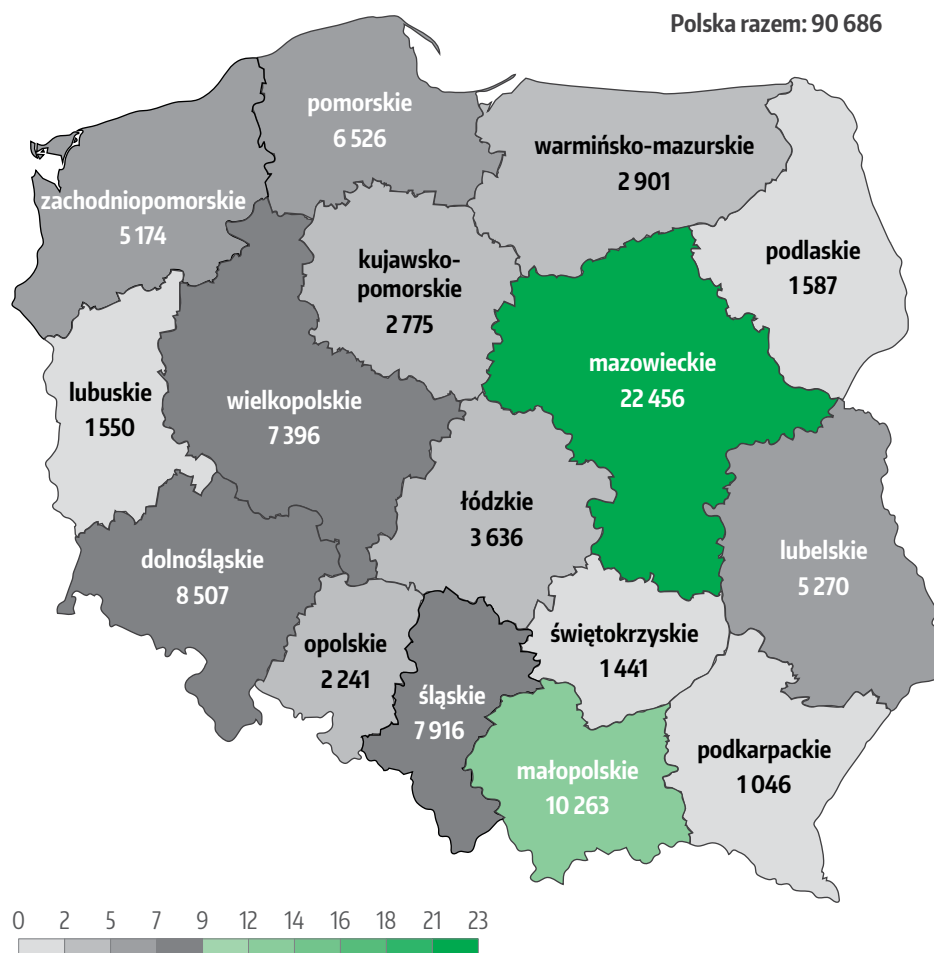
Źródło: badania własne.

Na przykładzie wyliczeń dokonanych obiema metodami dla gmin powiatu piaseczyńskiego, okazało się, że wyniki wyliczeń kwot liczonych dla ogółu gmin tego powiatu nie różnią się od siebie o więcej niż o 0,5%.

5. Szacunek skali długu gmin z tytułu uchwalenia planów miejscowych – koszty odszkodowań za przejmowane grunty pod drogi gminne

Łączna wielkość zobowiązań finansowych samorządów z tytułu uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania związana z kosztami odszkodowań za obligatoryjnie przejmowanie gruntów pod drogi gminne została oszacowana na kwotę 90,686 mld zł. Szczegółowe zestawienie wyliczeń dla poszczególnych gmin przedstawiono w Tabelach stanowiących Załączniki 1-16 do niniejszego raportu. Sumaryczną wielkość gminnych zobowiązań w rozbiu na poszczególne województwa przedstawiono na Mapie 1.

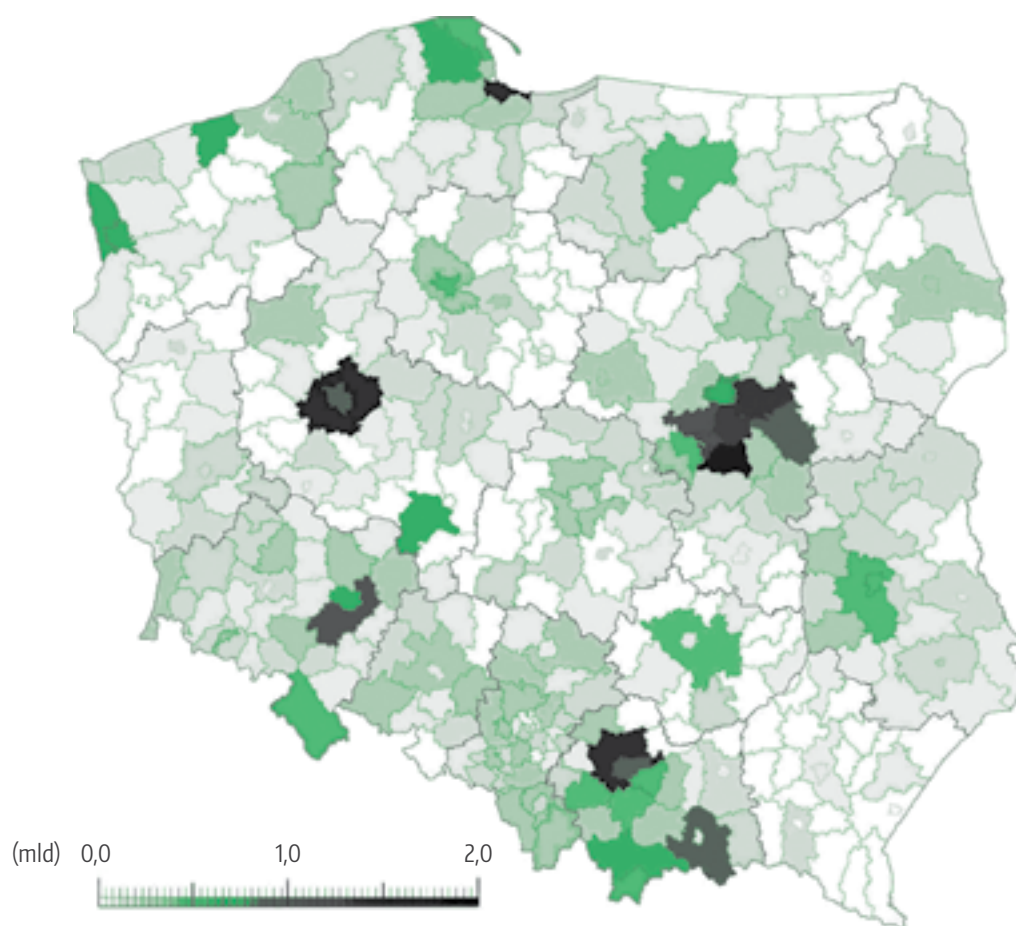
Mapa 1. Koszty zobowiązań finansowych gmin, w układzie województw, z tytułu uchwalania miejscowych planów zagospodarowania – szacunek odszkodowań za przejmowane grunty pod drogi gminne w mld zł

Źródło: dane własne.

Z przeprowadzonych badań wynika, iż szczególnie wysokie koszty zobowiązań wystąpiły w województwie mazowieckim, sięgając 22,456 mld zł, co stanowi ponad 24% wszystkich szacowanych kosztów w skali kraju. Na tę wartość złożyły się nie tylko koszty, jakie wygenerowała polityka planistyczna Warszawy (ponad 6,7 mld zł), ale także działalność planistyczna gmin należących do powiatów około warszawskich, gdzie aż w 6 na 7 z nich wartości zobowiązań gminnych przekraczają kwotę 1 mld zł. Widać tu wyraźną zależność: w gminach dotkniętych największą presją urbanizacyjną, w których prowadzono aktywną politykę rozwoju na bazie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skala tych zobowiązań jest największa. Podobne zjawisko obserwujemy wokół innych ośrodków aglomeracyjnych, w szczególności w rejonie Poznania, Wrocławia, Krakowa i zespołu trójmiejskiego, co najlepiej ilustruje poniższy rozkład zobowiązań finansowych w podziale na powiaty, zaprezentowany na Mapie 2.

Mapa 2. Koszty zobowiązań finansowych gmin, w układzie powiatów (z wyłączeniem m. st. Warszawy), z tytułu uchwalania miejscowych planów zagospodarowania – szacunek odszkodowań za przejmowane grunty pod drogi gminne w mln zł

Źródło: dane własne.

Szczególnie niepokojąca wydaje się skala proporcji zobowiązań finansowych gmin do wielkości ich realnych dochodów własnych. Okazuje się, że dla większości gmin wokół ośrodków aglomeracyjnych kształtuje się ona na poziomie od 2,5/1 do blisko 10/1 (gm. Lesznowola woj. mazowieckie 597,98/61 mln zł – wg stanu na koniec 2010 r.). Rodzi się tu uzasadnione pytanie, jak w sytuacji i tak już napiętych budżetów samorządowych, mogą one regulować choćby niewielką część tych zobowiązań. Nawet jeśli przyjąć, że w ostateczności tylko 50% właścicieli gruntów w ciągu najbliższych 20 lat dokona podziału geodezyjnego swoich nieruchomości zgodnie z uchwalonymi planami zagospodarowania i że podziały te będą dokonywane nie koniunkturalnie, ale będą rozłożone w czasie w miarę równomiernie rok do roku, to i tak wielkość kwot, jakie corocznie zmuszone będą wypłacić samorzady w aglomeracjach należy szacować na kwotę co najmniej 1,75 mld zł. Jest to wartość, która przeszło dwukrotnie przewyższa łączną kwotę wszystkich odszkodowań dotychczas wypłaconych przez gminy na przestrzeni lat 2003-2013 i z całą pewnością jest nie do udźwignięcia przez te samorzady.

6. Efektywność wydatków wypłaconych za przejęte grunty pod drogi gminne

Dwunastoletni okres funkcjonowania ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pozwala ocenić efektywność procesu przekształceń przestrzennych realizowanych na bazie jej przepisów. Mogłoby się wydawać, że skoro samorzady na przestrzeni lat 2003-2013 wydatkowały na odszkodowania za grunty przejęte pod drogi kwotę przeszło 700 mln zł, to chociaż na tych terenach zrealizowano budowy tych dróg. Niestety, jak pokazuje praktyka, pomimo zaprojektowania w miejscowym planie zagospodarowania ulic gminnych, oraz wydatków poniesionych przez gminy na wykupy gruntów pod ww. ulice, w większości nie zostały one zrealizowane.

Nowa ulica może pełnić swoją funkcję dopiero wtedy, gdy gmina stanie się właścicielem wszystkich wydzielonych działek gruntowych leżących w jej pasie. W momencie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania nikt tak naprawdę nie wie, kiedy nowa ulica, zaplanowana w planie miejscowym, powstanie. Jej realizacja musi być poprzedzona odrębną decyzją rady gminy o przyznaniu środków finansowych na jej budowę. Tymczasem między treściami uchwał planistycznych a uchwałami budżetowymi gmin w zasadzie nie istnieje żadna korelacja. Z przebadanych tysięcy uchwał planistycznych w zaledwie 6 przypadkach stwierdzono fakt załączenia do uchwały planistycznej rzetelnie przygotowanego programu inwestycyjnego w postaci harmonogramu rzeczowo-finansowego, wskazującego terminy, kwoty, zakresy budowy poszczególnych elementów infrastruktury z jej podziałami na etapy realizacji w poszczególnych latach. W pozostałych przypadkach, autorzy planów miejscowych ograniczają się do stosowania jednozdaniowego ogólnika typu: „(...) *budowa dróg gminnych określonych w danym planie będzie finansowana z budżetu gminy przy wsparciu środków unijnych oraz przy stosowaniu przepisów ustawy prawo zamówień publicznych*”. Jeśli zatem wybudowanie ulic zdefiniowanych w planie miejscowym nie jest dla władz samorządowych priorytetem (choćby ze względu na brak środków finansowych na ich realizację), to do ich wybudowania w ogóle może nie dojść, chociaż samorząd będzie ponosił koszty związane z obowiązkiem przejmowania gruntów pod te ulice, w wyniku podziałów geodezyjnych dokonywanych przez właścicieli nieruchomości.

Na Rysunku 1. zestawiono fragment miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Zgorzała w gminie Lesznowola z fragmentem z mapy ewidencyjnej gruntów, ilustrującą sytuację po 10 latach od uchwalenia przedmiotowego planu. Zielonym kolorem zaznaczono fragmenty terenu przejęte przez gminę pod przyszłe drogi, za które gmina zmuszona była wypłacić odszkodowania. Nie da się przewidzieć, kiedy te drogi powstaną w całości. Może to nastąpić dopiero za kilkadziesiąt lat. Przez cały ten czas gmina będzie ponosić koszty wypłat odszkodowań, bez żadnych realnych korzyści publicznych dla jej mieszkańców.

Rysunek 1. Z lewej rysunek planu miejscowego Zgorzała gmina Lesznów, z prawej mapa ewidencyjna gruntów tego terenu po 10 latach od uchwalenia tego planu

Źródło: dane własne.

Konsekwencją powyższej sytuacji, w której mimo uchwalenia planu miejscowego nie powstała przez 10 lat żadna ulica mająca obsługiwać nowe tereny mieszkaniowe, jest wydzielanie przez właścicieli nieruchomości własnych, wąskich dróg dojazdowych do działek budowlanych. W efekcie, na obszarze objętym planem, zamiast ładu przestrzennego powstały zespoły zabudowy mieszkaniowej w tzw. zabudowie wagonowej (Rysunek 2).

Rysunek 2. Zgorzała gmina Lesznowola, wyciąg z mapy ewidencyjnej gruntów nałożony na rysunek planu miejscowego po 10 latach od uchwalenia tego planu. Kolorem zielonym zaznaczono wydzielone uliczki dojazdowe do działek budowlanych

Źródło: dane własne.

W celu wybudowania ulic określonych w planie miejscowym, gmina musiałaby sięgnąć po instrument prawny, jakim jest spec-ustawa drogowa. Jednakże, aby wybudować ulice w pełnym zakresie wynikającym z rysunku planu, w swoim budżecie gmina musiałaby określić pozycję inwestycyjną o wartości co najmniej kilku milionów złotych, której w żaden sposób nie jest w stanie zrekomensować w krótkiej perspektywie czasu w postaci dochodów z renty planistycznej czy opłat adiacenckich. Jeszcze bardziej deficytowe i kosztochłonne dla budżetu samorządowego byłoby przeprowadzenie procedury scaleń i parcelacji gruntów z obligatoryjną budową pełnej infrastruktury technicznej. W tym przypadku samorząd w całości musiałby pokryć pełne koszty przekształceń własnościowych gruntów, od razu wypłacić właścicielom gruntów pełne odszkodowania za przejęte tereny pod drogi oraz przystąpić bezzwłocznie do budowy z własnych środków infrastruktury technicznej dla całego obszaru objętego procesem scaleń i parcelacji, bez praktycznej możliwości odzyskania choćby części nakładów finansowych od właścicieli ziemskich. Przesądza o tym, niestety, art. 106 ust. 3 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

7. Planowanie przestrzenne poza demografią

Jednym z głównych czynników rzutujących na skalę wielkości potencjalnych roszczeń odszkodowawczych względem gmin, w związku z uchwaleniem w planach miejscowych przestrzeni pod drogi publiczne, jest wielkość areалу terenów rolnych i leśnych objętych zmianą przeznaczenia pod funkcje mieszkaniowe wraz z towarzyszącymi im przestrzeniami nowych ulic, bądź przestrzeniami pod poszerzenia istniejących układów drogowych.

Opublikowane przez GUS dane ogólnopolskie za 2012 r., dotyczące powierzchni terenów objętych planami miejscowymi wraz z podanymi procentowymi udziałami w powierzchni przeznaczonych w tych planach pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, potwierdzają utrzymywanie się (w gminach, wbrew wszelkim danym demograficznym) trendu „produkcji planistycznej”. Do końca 2010 r. plany zagospodarowania przestrzennego (wg danych GUS) uchwalono dla obszaru o powierzchni 8 242 500 ha, z czego 1 034 424 ha przeznaczono pod zabudowę jednorodzinną oraz 180 511 ha pod zabudowę wielorodzinną. Przyjmując średni wskaźnik 40 mieszkańców/1 ha powierzchni w zabudowie jednorodzinnej oraz uśredniony wskaźnik 200 mieszkańców/1 ha dla zabudowy wielorodzinnej, już w 2010 r. areal gruntów budowlanych w planach miejscowych wystarczał dla osiedlenia 77,480 mln mieszkańców, co dwukrotnie przewyższa liczbę ludności Polski. Tymczasem do końca 2012 r., w wyniku dalszych działań planistycznych gmin, łączna powierzchnia terenów objętych planami zagospodarowania zwiększyła się do 8 722 255 ha, przy czym zabudowa jednorodzinna stanowiła 14,89% tej powierzchni, zaś zabudowa wielorodzinną odpowiednio 2,13%. Po przeliczeniu tych wartości, areal gruntów budowlanych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wzrósł do 1 298 744 ha, zaś pod zabudowę wielorodzinną do 185 784 ha. Uwzględniając wskaźniki wymienione powyżej, na gruntach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę jednorodziną, na koniec 2012 r. można byłoby osiedlić już 51,950 mln mieszkańców, zaś na terenach dedykowanych zabudowie wielorodzinnej kolejne 37,157 mln mieszkańców, co daje łączną liczbę 89,107 mln mieszkańców. W ciągu dwóch lat planami miejscowymi zwiększono areal gruntów budowlanych w Polsce, potrzebny dla wybudowania domów dla przeszło 11,6 mln mieszkańców. W tym tempie, prawdopodobnie (bo nie ma jeszcze w tym zakresie oficjalnych danych GUS) na dzień sporządzenia niniejszego raportu, powierzchnia gruntów w planach miejscowych przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową przekroczyła powierzchnię wystarczającą do wybudowania zabudowy dla przeszło 100 mln mieszkańców.

Tabela 5. Zasoby działek budowlanych w planach zagospodarowania przestrzennego na koniec 2012 r.

POLSKA – ZASOBY DZIAŁEK BUDOWLANYCH				Gęstość zaludnienia osób/1 hektar	
Plany 2012		8 722 255	ha	40	zab. jednorodzinna
				200	zab. wielorodzinną
zabudowa jednorodzinna	14,89%	1 298 744	ha	51,950	mln
zabudowa wielorodzinną	2,13%	185 784	ha	37,157	mln
RAZEM		1 484 528	ha	89,107	mln

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS opublikowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju – tablice sprawozdawcze za 2012 r. planowanie przestrzenne w gminach.

Należy spodziewać się, że w kolejnych latach proces uchwalania w miejscowych planach gruntów pod zabudowę mieszkaniową będzie nadal kontynuowany, gdyż w gminnych studiach kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego określono areal gruntów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe umożliwiające osiedlenie przeszło 300 mln mieszkańców.

W wielu gminach do końca 2011 r. w planach miejscowych uchwalono tereny o przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową o tak dużym areale w stosunku do rzeczywistych potrzeb rynku budowlanego, że podaż nowych gruntów budowlanych już wielokrotnie (niekiedy nawet ponad dziesięciokrotnie) przewyższa obszar terenów dotychczas zurbanizowanych. Przykład z kilku gmin województwa świętokrzyskiego, podkarpackiego, dolnośląskiego i lubelskiego zaprezentowany w Tabeli 6., ukazuje, że planowanie przestrzenne w Polsce jest prowadzone w całkowitym odebraniu od realiów demograficznych.

Tabela 6. Planowanie przestrzenne poza demografią na przykładzie wybranych gmin

województwo	gmina	rzeczywista liczba ludności w gminie (stan na 2006 r.)	Powierzchnia terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania		liczba ludności wg chłonności terenów w uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego			Wskaźnik liczby mieszkań/wg mpzp/kałców do rzeczywistej liczby mieszkańców gminy – krotność
			zabudowa jednorodzinna MN (ha)	zabudowa wielorodzinna MW (ha)	zabudowa jednorodzinna MN wsk. 40m/1 ha	zabudowa wielorodzinna MW wsk. 200m/1 ha	razem liczba mieszkań/kałców możliwa do osiedlenia wg mpzp (suma kol. 6+7)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Świętokrzyskie	Bieliny	10 168	1 771	8,8	70 824	1 762	72 586	7,1
	Zagnańsk	12 800	3 659	12,5	146 348	2 497	148 845	11,6
Podkarpackie	Nowy Żmigród	9 303	1 194	0,0	47 746	–	47 746	5,1
	Grębów	9 727	1 615	0,0	64 592	–	64 592	6,6
Dolnośląskie	Syców	16 500	1 493	405,8	59 707	81 155	140 862	8,5
	Zawonia	5 453	1 512	18,3	60 492	3 659	64 151	11,8
Lubelskie	Końskowola	9 050	2 474	0,0	98 951	–	98 951	10,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie opublikowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju danych GUS – tablice sprawozdawcze za 2011 rok planowanie przestrzenne w gminach.

Wyszczególnione w Tabeli 6. gminy nie stanowią w skali Polski jakiegoś szczególnego wyjątku. Przeciwnie – podobnych gmin prowadzących „gospodarkę” przestrzenną na wyrost są setki, co wskazano w załączonych do niniejszego raportu tablicach zestawieniowych dotyczących kosztów odszkodowań w gminach poszczególnych województw (Załączniki 1-16), gdzie w kolumnie 12 oszacowano wielkości areałów gruntów określonych w miejscowych planach zagospodarowania pod zabudowę mieszkaniową.

Powyższe zjawisko „nadprodukcji” planistycznej w zakresie przeznaczania gruntów budowlanych pod mieszkalnictwo jest wprost konsekwencją:

- ustawowego braku związania właścicieli gruntów obowiązkiem partycypacji w rzeczywistych kosztach budowy infrastruktury i przekształceń gruntów objętych planem, w określonym czasie, licząc od momentu jego uchwalenia,
- braku ustawowego normatywu określającego warunki dopuszczające możliwość uchwalania w planach zagospodarowania przestrzennego nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, przed pełnym wypełnieniem zabudową wolnych działek zlokalizowanych na obszarach już zurbanizowanych.

Dane, o których mowa powyżej pokazują, że gdyby gminy i właściciele gruntów zobligowani byli do stosowania ww. reguł (jak to ma miejsce w większości krajów UE), uwzględniających fakt, że areał gruntów do przejęcia pod drogi gminne można podzielić w proporcji 23% – grunty pod poszerzenia istniejących układów ulic i dróg oraz ok. 77% – grunty pod nowo wyznaczonymi ulicami

(z reguły na nowych obszarach wyznaczonych w planach do urbanizacji), to skala zobowiązań finansowych gmin wynosiłaby co najwyżej 1/3 wyliczonej kwoty, a powszechnie krytykowane zjawisko suburbanizacji w zasadzie nie miałyby miejsca.

8. Odszkodowania z tytułu wygaszenia decyzji o warunkach zabudowy w konsekwencji uchwalenia planu miejscowego w wielkich miastach

W raporcie *Sprawne państwo. Czy konieczne są systemowe zmiany w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego*¹⁰ opracowanym w 2014 r. w ramach projektu *Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST* wskazano na nowy problem w zakresie ustalania zasad i warunków zagospodarowania terenów w planach miejscowych, polegającym na kształtowaniu się nowej linii orzeczniczej sądów powszechnych, zgodnie z którą w przypadku wygaszenia decyzji o warunkach zabudowy w przypadku uchwalenia planu miejscowego, sądy, w razie wykazania przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych spadku wartości nieruchomości, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 u.p.z.p., przyznają podmiotom na rzecz których była wydana decyzja o warunkach zabudowy, odszkodowania w wysokości spadku wartości nieruchomości¹¹. Sytuacja ta dotyczy w szczególności pozwów skierowanych przeciwko gminom wielkich miast. Ich skala jest niezwykle trudna do oszacowania, bowiem ani administracja rządowa, ani jednostki samorządu terytorialnego nie zbierają regularnie danych pozwalających na oszacowanie skali ww. zjawiska.

Można jednak twierdzić, że w ostatnich latach pozwy mające za przedmiot żądanie odszkodowawcze za utraconą wartość nieruchomości w związku z innym określeniem przeznaczenia terenu w planie miejscowym niż we wydanej wcześniej decyzji o warunkach zabudowy, którą z mocy prawa należy wygasić po uchwaleniu planu miejscowego, są coraz częściej stosowanym środkiem prowadzącym do wyłudzenia środków publicznych. Pozwy takie bowiem składane są w sytuacji, gdy na danym gruncie objętym decyzją o warunkach zabudowy właściciel (użytkownik wieczysty) nie był zainteresowany wykorzystaniem gruntu w celu zabudowy, a jedynie wykorzystał decyzję o warunkach zabudowy w celu podniesienia wartości gruntu (problem ten był przedmiotem szerokiej dyskusji, podczas ogólnopolskiej konferencji zorganizowanej przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu pt. *Skutki finansowe w planowaniu przestrzennym – konsekwencje dla rozwoju*, która odbyła się w Poznaniu 12 grudnia 2013 r.).

We wspomnianym już raporcie: *Sprawne państwo. Czy konieczne są systemowe zmiany w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego* wskazano, że:

- mechanizm roszczeń odszkodowawczych został w istocie zaproponowany przez orzecznictwo Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 12 października 2007 r. orzekł, że w art. 36 ust. 1 u.p.z.p. chodzi o szkodę, która polega na obniżeniu wartości nieruchomości lub która pozostaje w bezpośrednim związku ze zmianą przeznaczenia nieruchomości¹² i konsekwentnie taką linię orzeczniczą rozwija,

10 M. Frączek (red.), *Sprawne państwo. Czy konieczne są systemowe zmiany w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego?*, MSAP UEK, Kraków 2014.

11 I. Zachariasz, *Założenia malej i pilnej nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, [w]: M. Frączek (red.), *Sprawne państwo...*, op. cit., s. 70-71.

12 Wyrok SN z 12.10.2007, V CSK 230/07, LEX nr 485903.

- mimo prezentowanych w literaturze przedmiotu poglądów, że o szkodzie w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu można mówić tylko w wypadku, o ile nie mamy do czynienia z subiektywnym planem właściciela, co m.in. wyklucza możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w związku z planowanym, a nie zrealizowanym przedsięwzięciem w zakresie zmiany zagospodarowania¹³, sądy powszechnie przyjęły zupełnie inną interpretację, wskazując, że dla roszczenia odszkodowawczego wystarczy wykazanie potencjalnej możliwości odmiennego zagospodarowania terenu, np. takiego jak w decyzji o warunkach zabudowy, zniesionej planem miejscowym, co skutkuje zasadnością roszczenia¹⁴.

W ramach analizy skutków finansowych procesów urbanizacyjnych postanowiono uzupełnić badania w zakresie roszczeń z tytułu obniżenia wartości nieruchomości spowodowanej wygaszeniem decyzji o warunkach zabudowy wskutek uchwalenia planu miejscowego, przeprowadzone przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w 2014 r. Badanie takie wśród swoich członków przeprowadziła Unia Metropolii Polskich, kierując zapytanie w tej sprawie do samorządów następujących miast: Białegostoku, Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Rzeszowa, Szczecina, m.st. Warszawy, Wrocławia. W Tabeli 7. zostały przedstawione wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w Unii Metropolii Polskich w 2015 r. oraz badań Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przeprowadzonych w 2014 r. w odniesieniu do tych miast.

Tabela 7. Roszczenia zgłoszone lub wypłacone z tytułu obniżenia wartości nieruchomości spowodowanej wygaszeniem decyzji o warunkach zabudowy wskutek uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zł

Miasto	Roszczenia zgłoszone lub wypłacone z tytułu obniżenia wartości nieruchomości spowodowanej wygaszeniem decyzji o warunkach zabudowy wskutek uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zł				
	2010	2011	2012	2013	2014
Białystok	0	0	1 124 488	194 395	868 209
Bydgoszcz	0	0	0	0	1 394 500
Gdańsk	0	0	0	0	brak danych
Katowice	0	0	0	0	0
Kraków	0	9 510 695	2 111 141	0	36 591 502
Lublin	0	0	0	0	0
Łódź				723 000	26 000
Poznań		33.078.500			brak danych
Rzeszów	0	0	0	0	0
Szczecin	592 521	450 000	401 190	400 103	694 674
m.st. Warszawa	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Wrocław	0	0	0	12 131 800	0

W przypadku Białegostoku w 2013 r. uwzględniono zgłoszone roszczenia na 40.000 zł i wypłacone odszkodowania w latach 2012 i 2013. Z kolei w odniesieniu do Bydgoszczy w 2014 r. uwzględniono cenę wykupu nieruchomości przez miasto na podstawie wyroku sądowego. Miasto Poznań podało wypłaconą na podstawie wyroku sądowego kwotę odszkodowania, wskazując, że w latach 2010-2013 miasto miało do czynienia z jednym tego typu zasądzonym roszczeniem. W pozostałych przypadkach miast w poszczególnych latach wskazano wartość zgłoszonych roszczeń.

13 Szerzej: M. Gdesz, *Wyłączenie planistyczne*, Samorząd Terytorialny nr 4 z 2014 r., s. 51-61.

14 I. Zachariasz, *Założenia małej i pilnej nowelizacji...*, op. cit., s. 70.

9. Wnioski

1. Ogromny deficyt finansów gmin w obszarze działań urbanizacyjnych jest wywołany nieefektywnym, a przy tym niesprawiedliwym społecznie systemem finansowania kosztów urbanizacji opartym na opłatach planistycznych i adiacenckich naliczanych od wzrostów wartości gruntów, podczas gdy w innych państwach europejskich udział taki naliczany jest jako proporcjonalny udział w rzeczywistych kosztach przekształceń. Należy podkreślić, że obecny system jest niesprawiedliwy społecznie, ponieważ kosztami przekształceń urbanizacyjnych obciążone zostały prawie w całości wspólnoty mieszkańców gmin, zaś beneficjentami korzyści są w zdecydowanej większości właściciele gruntów. W polskim systemie gospodarki przestrzennej nie funkcjonuje system wyważania interesu prywatnego i publicznego – w tym mechanizm wyważania interesu ekonomicznego, co jest główną przyczyną powstania chaosu przestrzennego, degradacji krajobrazu Polski, zagrożenia załamania finansów publicznych w sferze samorządowej.
2. Obecny system prawny w zakresie planowania przestrzennego ogranicza się jedynie do formalnego, bezterminowego wskazania w planie miejscowym funkcji przeznaczenia danego terenu. System ten, nakładając na samorzządy odpowiedzialność za prowadzenie polityki przestrzennej, jednocześnie nie daje samorządom realnych mechanizmów umożliwiających im finansowanie procesów urbanizacyjnych. Większości polskich samorządów nie stać na uchwalenie w planach ulic szerszych w liniach rozgraniczających niż 10 m, a uchwalenie takich funkcji jak teren pod szkołę, szpital, park miejski czy plac, w polskich realiach jest luksusem, na który nie stać nawet samorządów o najwyższych dochodach budżetowych. Jeśli już w ogóle powstaje plan miejscowy, to przestrzenie publiczne, takie jak drogi, traktowane są w nich jak zło konieczne, o parkach, placach miejskich i gruntach pod usługi oświaty i kultury nie wspominając. Polska objęta jest dziś tak naprawdę procesem urbanizacji bez podstaw elementarnej urbanistyki. Gospodarka przestrzenną w Polsce tylko z nazwy jest „planowaniem przestrzennym”.
3. Uchwalenie planu miejscowego przesądza o możliwości zabudowy działek budynkami zgodnie z zasadami określonymi w tymże planie zaraz po jego uchwaleniu. Jednocześnie, uchwalenie ww. planu nie daje gminie praktycznych możliwości wybudowania infrastruktury technicznej, w tym dróg, aż do czasu pełnego zakończenia procesu przejmowania całości gruntów pod tę infrastrukturę. Realizacja infrastruktury przez gminy następuje na podstawie uchwał budżetowych przyznających środki finansowe na ich realizację w ramach gminnych wieloletnich programów inwestycyjnych. Gminne programy inwestycyjne nie są w ogóle skorelowane z procesem uchwalania planów miejscowych. Mechanizm ten jest główną przyczyną, dla której:
 - a) w Polsce zabudowa działek wyprzedza budowę infrastruktury technicznej przewidzianej do jej obsługi,
 - b) prognozy skutków finansowych do miejscowych planów zagospodarowania opracowywane przez projektantów, jako dokumenty niezwiązane bezpośrednio z budżetem gminnym, traktowane są przez rady gmin jako opracowania formalne, a nie praktyczne.
4. Dane GUS za 2011 r. potwierdzają, że w Polsce, na skalę masową, planami miejscowymi przekształca się grunty rolne i leśne na funkcję o przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową, w oderwaniu od danych demograficznych i realnych możliwości ich zabudowania budynkami mieszkalnymi w dającej się przewidzieć przyszłości. Zjawisko to obserwuje się w szczególności w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, choć w miastach obserwuje się również tendencję z wychodzeniem z planami na przedmieścia użytkowane rolniczo, przed wypełnieniem zabudową wolnych terenów w ich strefach stricte miejskich. Skala zjawiska każe przyjąć tezę, że plany miejscowe w gminach uchwała się nie tyle po to, by prowadzić świadomą politykę przestrzenną i realizować zasadą zrównoważonego rozwoju gmin, ale przede

- wszystkim po to, by umożliwić właścicielom ziemskim działalność spekulacyjną na gruntach kosztem gminnych budżetów.
5. Brak ustawowych przepisów antyspekulacyjnych na gruntach, brak zasady wyważania interesu prywatnego i publicznego w procesie gospodarki przestrzennej, brak merytorycznego nadzoru nad działalnością planistyczną gmin, wreszcie brak związania procesów planistycznych z procesami gospodarczymi i demograficznymi, zaowocował zbędnym przekształceniem terenów rolnych w budowlane w całej Polsce na obszarze co najmniej 800 000 ha. Dla obszaru ponad 800 000 ha zbędnych gruntów budowlanych, samorządy są zobowiązane do docelowego przejścia areału pod drogi gminne, który należy szacować na nie mniej niż 9% powierzchni tego terenu, tj. zmuszone będą do przejścia ok. 72 000 ha. Ta powierzchnia przejścia odpowiada długości ok. 72 000 km zbędnych ulic wraz z budową w ich pasach infrastruktury technicznej, takiej jak wodociągi, kanalizacje sanitarne i deszczowe. Budowa ww. infrastruktury musiałaby kosztować ponad 158,4 mld zł. Do tej kwoty należy dodać jeszcze koszty związane z wypłatami odszkodowań za 72 000 ha, które – liczone tylko po cenie 45 zł/m² – dają dodatkową kwotę obciążenia rządu 32,4 mld zł. Łącznie wartość kosztów suburbanizacji wywołanych działaniami planistycznymi gmin, wg stanu na koniec 2011 roku, należy szacować na kwotę nie mniejszą niż 190,8 mld złotych. Jest oczywiste, że ani samorządy, ani nikt inny tego kosztu nie będzie w stanie unieść. Jest to obciążenie wywołane przez niesprawny system prawny, a które w racjonalnych ekonomicznie i społecznie regulacjach dot. procesów gospodarki przestrzennej, nigdy by nie zaistniało.
 6. Na podstawie badań ankietowych trudno jest oszacować skutki nowego zjawiska prawnego, jakim jest zasądzenie przez sądy powszechnie roszczeń odszkodowawczych w związku ze zmianą ustaleń decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wskutek odmiennych przepisów uchwalonego planu miejscowego. Skala tych roszczeń w największych miastach sięga już dziś dziesiątek milionów złotych. Roszczenia te nie wynikają z rzeczywiście poniesionych szkód przez podmioty prywatne, ale są efektem spekulacyjnej działalności podmiotów prywatnych, znajdujących aprobatę w sądach powszechnych. Badanie tego zjawiska powinno stać się stałym elementem monitoringu prowadzonego przez administrację publiczną w ramach prowadzonych przez nią badań statystycznych.

II. Koszty urbanizacji związane budową infrastruktury społecznej i technicznej

1. Zasady finansowania budowy infrastruktury technicznej

Generalne zasady finansowania infrastruktury technicznej zostały określone w ustawie o gospodarce nieruchomościami, przewidującej udział właścicieli nieruchomości w kosztach jej budowy poprzez wnoszenie opłat adiacenckich, na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych przez organy wykonawcze gmin. Niestety, podobnie jak przy naliczaniu opłat planistycznych, tak i przy opłatach adiacenckich od budowanej infrastruktury technicznej, przyjęto zasadę naliczania jej wartości nie od proporcjonalnego udziału w rzeczywistych kosztach budowy tej infrastruktury, ale od procentowego udziału liczonego od wzrostu wartości nieruchomości wywołanego tą budową. Wydanie decyzji o naliczeniu opłaty adiacenckiej możliwe jest wyłącznie w sytuacji, kiedy przed „stworzeniem warunków do przyłączenia” danej nieruchomości, rada gminy podjęła uchwałę o stosowaniu opłaty adiacenckiej. Aby gmina mogła skutecznie wyegzekwować naliczoną

opłatę adiacencką, musi być spełniony warunek określony w art. 145 ust. 2 u.g.n., tj. wymagane jest uprawomocnienie się wydanej decyzji nie później niż 3 lata od momentu „stworzenia warunków do przyłączenia nieruchomości”. Po tym okresie opłata jest nieściągalna. Praktyka pokazuje, że przepis ten jest powszechnie wykorzystywany przez właścicieli nieruchomości, którzy składają odwołania i zaskarżają wydawane decyzje głównie w celu przedłużania procedury ich uprawomocnienia poza ustawowy okres 3 lat. Jedynie w przypadku budowy ulic, ustawodawca nie wprowadził ograniczenia dla organów wykonawczych gmin w wydawaniu decyzji do okresu 3 lat.

Innym mankamentem systemu jest sam fakt wyliczania wielkości wzrostu wartości nieruchomości w wyniku wybudowania danej infrastruktury. W przypadku budowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnych wzrost wartości nieruchomości jest zależny w dużej mierze od ustaleń, jakie zawarto w planie miejscowym. Jeśli przepisy planu dopuszczają zabudowę działki budowlanej bez obligatoryjnego obowiązku podłączenia do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, czyli dopuszczają budowę na działce indywidualnej studni oraz szamba przydomowego, to w takim przypadku wzrost wartości nieruchomości po wybudowaniu gminnego wodociągu czy sieci kanalizacyjnej będzie znikomy, a często koszty sporządzenia operatu szacunkowego przewyższą wielkość naliczonej opłaty. Natomiast w sytuacji zablokowania możliwości zabudowy nieruchomości do czasu wybudowania przez gminę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej niewątpliwie będzie miało wpływ na wartość nieruchomości i w tym przypadku, jeśli tylko uda się gminie zachować 3 letni termin uprawomocnienia decyzji, może ona liczyć na refundację części kosztów budowy infrastruktury.

Wydawać by się mogło, że poprzez stosowanie systemu opłat adiacenckich, w kosztach budowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej partycypują wyłącznie właściciele nieruchomości, którym naliczono opłaty. Tak się niestety nie dzieje, ponieważ za sprawą przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹⁵ (u.z.z.w.o.s.), kosztami budowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej obciążani są pozostali mieszkańcy gminy, którzy partycypują solidarnie w rzeczywistych kosztach budowy tej infrastruktury. Jest to spowodowane tym, że koszty budowy infrastruktury ponoszone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, zgodnie z art. 20 ust. 4 pkt 3. u.z.z.w.o.s. uwzględniane są w systemie taryf opłat za wodę i ścieki. Należy tu zaznaczyć, że przedmiotowa ustawa nakłada na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązanie budowy sieci zgodnie z planami miejscowymi, w zakresie uzgodnionym w wieloletnich programach inwestycyjnych (art. 21 ust. 1-3 u.z.z.w.o.s.). Im więcej obszarów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową gmina uchwała w planach miejscowych, tym w przyszłości jej przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne będzie miało większy zakres inwestycji do wykonania, których koszty, związane bezpośrednio z budową i późniejsze dotyczące amortyzacji, zostaną przełożone na taryfy opłat.

System naliczania opłat jest tak ustawowo skonstruowany, że w zasadzie mieszkańcy gmin, w przypadku realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego przez ich przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, skazani są co roku na podwyżki cen za wodę i ścieki, przy czym wnoszonymi opłatami finansują budowę infrastruktury, która w przypadku budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, nie służy wcale do obsługi ich nieruchomości.

W efekcie funkcjonowania ww. ustawy, samorządy inwestujące w infrastrukturę automatycznie, na jej mocy, generują deficyt w systemie kalkulacji ceny opłat za wodę lub/i ścieki. Chcąc utrzymać ceny opłat za wodę i ścieki na akceptowalnym społecznie poziomie, w dużej mierze zmuszone są one dotować z budżetów przedsiębiorstwa, w celu wyrównania deficytów w ich bilansach do taryf opłat. Należy tu zaznaczyć, że koszty budowy instalacji sieciowych na obszarach

15 Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm.

o rozproszonej zabudowie, z oczywistych względów są wielokrotnie wyższe od kosztów budowy takich samych instalacji dla obsługi zwartych zespołów zabudowy. Uchwalanie kolejnych planów miejscowych, z kolejnymi terenami przeznaczonymi pod budownictwo mieszkaniowe, przy już obecnej nadpodaży terenów inwestycyjnych, będzie tylko sprzyjać rozpraszaniu zabudowy, a to w konsekwencji generuje niewspółmierne wysokie koszty budowy infrastruktury, które zapłacą bezpośrednio mieszkańcy gmin.

2. Planistyka bez infrastruktury społecznej

Jak wspomniano we wstępie, polski system prawny regulujący gospodarkę przestrzenną nie przewiduje jakiegokolwiek partycypacji właścicieli nieruchomości w kosztach budowy infrastruktury społecznej, przekładając te koszty w całości na samorządy. W tej sytuacji nie może dziwić fakt, że w procesie planistycznym gminy prawie wcale nie wyznaczają terenów pod infrastrukturę społeczną, co w konsekwencji prowadzi do powstawania osiedli podmiejskich bez szkół i przedszkoli publicznych, bez ośrodków zdrowia, terenów rekreacyjnych itd. Podczas przeprowadzonego przeglądu tysięcy rysunków miejscowych planów zagospodarowania, na wszystkich wyznaczonych nowych obszarach pod budownictwo mieszkaniowe, nie stwierdzono ani jednego przypadku wyznaczenia także nowego terenu pod usługi oświaty, o ile gmina przed uchwaleniem planu miejscowego nie była już wcześniej właścicielem takiego terenu. W obecnie uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono na gruntach nie będących własnością gmin tereny dla osiedlenia dodatkowych 50 mln mieszkańców Polski, ale za to bez choćby jednej dla nich szkoły.

3. Model osiedle 3800

W związku z powyższym, mając świadomość wad obecnego systemu prawnego, generującego tak niekorzystne zjawiska dla procesu gospodarki przestrzennej, autorzy niniejszego raportu postanowili opracować model *osiedle 3800* jako bazę do analizy ekonomicznych podstaw funkcjonowania przyszłego – zreformowanego systemu gospodarki przestrzennej, opartego na realnych podstawach demograficznych, ekonomicznych, społecznych, a przy tym zachowującego zasady dobrej urbanistyki, stosującej sprawdzone w innych systemach standardy urbanistyczne. Pracom w tym zakresie przyświecała idea oszacowania, jakie powinny być w polskich realiach ekonomicznych, rzeczywiste koszty urbanizacji w przeliczeniu na jeden lokal mieszkalny. Starano się więc odpowiedzieć, ile tak naprawdę powinno kosztować pełne uzbrojenie terenu inwestycyjnego w infrastrukturę techniczną i społeczną w Polsce. Z uwagi na założenie że w Polsce zostanie przywrócona, powszechnie obowiązująca w krajach zachodnich UE, zasada, że każdy właściciel nieruchomości ma obowiązek partycypacji w rzeczywistych kosztach uzbrojenia terenu proporcjonalnie w takiej wysokości, w jakiej ta infrastruktura (techniczna i społeczna) związana jest z obsługą jego nieruchomości, to starano się odpowiedzieć na pytanie, ile będzie kosztował ten obowiązek.

Model analityczny *osiedle 3800* został opracowany dla trzech wariantów zabudowy:

- wariant I – zespół zabudowy jednorodzinnej na działkach o powierzchni 1000 m²,
- wariant II – zespół zabudowy jednorodzinnej szeregowej na działkach o powierzchni od 180-240 m²,
- wariant III – jako zespół zabudowy wielorodzinnej, w układzie domów do V kondygnacji.

Model *osiedle 3800* został zbudowany w następujący sposób:

1. Przyjęto założenie, że *osiedle 3800* powstaje na terenie podwarszawskiej gminy Lesznówola, stąd do jego opracowania przyjęto model struktury mieszkańców tej gminy w oparciu o dane z ostatniego spisu powszechnego. Do kształtowania układu osiedla przyjęto, na bazie danych ze spisu, strukturę rodzin, z podziałem na grupy wiekowe i statystyczną liczbę członków rodziny. W wyniku tych analiz ustalono:
 - a) uśredniony wskaźnik 2,75 liczby mieszkańca na jeden lokal/dom mieszkalny w gminie Lesznówola,
 - b) wskaźnik 8,84% liczby uczniów szkół podstawowych/do ogółu mieszkańców gminy,
 - c) wskaźnik 3,71% liczby uczniów szkół gimnazjalnych/do ogółu mieszkańców,
 - d) wskaźnik 6,28% liczby dzieci wieku przedszkolnego/do ogółu mieszkańców.

Określenie powyższych danych było podstawą do prawidłowego wskazania ilości i wielkości obiektów usług oświatowych, a także do właściwego zaprogramowania liczby ludności względem obiektów użyteczności publicznej.

Tabela 8. Struktura wiekowa dzieci z podziałem na typy placówek szkolnych

Lp.	Dzieci w gminie Lesznówola	Lata	
		2002	2010
1	liczba mieszkańców	14040	19844
2	liczba uczniów szkół podstawowych	1192	1755
3	% uczniów/mieszkańców	8,49	8,84
4	liczba oddziałów szkolnych	55	89
5	liczba uczniów / 1 oddział	21,67	19,72
6	liczba uczniów gimnazjum.	522	736
7	% uczniów/mieszkańców	3,72	3,71
8	liczba oddziałów szkolnych	22	33
9	liczba uczniów / 1 oddział	23,73	22,30
10	liczba dzieci w przedszkolach	347	1247
11	% dzieci objętych opieką przedszkolną/mieszkańców	2,47	6,28

Źródło: badania własne.

2. Przyjęto założenie, że właściwie zaprojektowany zespół mieszkaniowy powinien posiadać wszystkie obiekty podstawowych funkcji publicznych, dostosowanych programowo do struktury społecznej. Założono, że w przyszłości poniżej wyspecyfikowane funkcje społeczne, z określonymi wymogami dostępności, zostaną uwzględnione w standardach urbanistycznych. Jako niezbędne do prawidłowego funkcjonowania *osiedla 3800* uznaliśmy:
 - a) przedszkola,
 - b) zespół szkół podstawowa/gimnazjum z zapleczem sportowym,
 - c) szkoła średnia z zapleczem sportowym,
 - d) lokalny ośrodek zdrowia,
 - e) poczta,
 - f) dom kultury,
 - g) kościół,
 - h) lokalne centrum handlowe dostosowane strukturą do wielkości jednostki osiedla z podstawowymi funkcjami usługowymi handlu, usług, gastronomii itd.

Podstawowe kryterium wielkości jednostki uznano zoptymalizowaną wielkość obwodu szkolnego, pozwalającego funkcjonować obiektowi szkolnemu w sposób trwały w długiej perspektywie czasowej. Analizowano szkołę podstawową o 2 lub o 3 ciągach oddziałów klasowych, co odpowiada obwodowi z ok. 4000 lub 6000 mieszkańców. Uwzględniając dane demograficzne przyjęto za wzorzec obwód mniejszej szkoły na 300-350 uczniów, co odpowiada zespołowi mieszkaniowemu ze średnią liczbą mieszkańców 3800 – stąd przyjęty model strukturalny osiedla. Analogicznie zdecydowano o przyjęciu mniejszego obwodu gimnazjum i dostosowaniu pozostałych obiektów funkcji publicznych. Zestawienie doboru obiektu szkolnego przedstawia Tabela 9.

Tabela 9. Zoptymalizowana wielkość obiektów szkolnych w okręgach/obwodach szkolnych obejmujących 3500-4100 oraz 5400-6200 mieszkańców

Szkoła podstawowa – docelowa – założenia	liczba oddziałów	liczba uczniów (22-25)/1 oddział	liczba mieszkańców objęta okręgiem szkolnym
liczba oddziałów 2x klasy 0-6	14	300-350	3500 – 4100
liczba oddziałów 3x klasy 0-6	21	460-525	5400-6200
Gimnazjum – założenia	liczba oddziałów	liczba uczniów (22-25)/1 oddział	liczba mieszkańców objęta okręgiem szkolnym
liczba oddziałów 2x klasy 1-3	6	130-150	3500 – 4100
liczba oddziałów 3x klasy 1-3	9	200-225	5400-6200

Źródło: badania własne.

- Następnie, uwzględniając przyjętą liczbę 3800 mieszkańców i strukturę rozmieszczenia w zespole obiektów użyteczności publicznej, ustalono projekt parcelacji terenu na działki budowlane oraz przestrzenie publiczne, w tym drogi, place i urządzenia infrastruktury technicznej. Ponieważ wariant I zakłada lokalizację domów mieszkalnych na działkach z ogrodami przydomowymi, w przyjętym zestawieniu powierzchni, nie uwzględniano do wyodrębnienia terenów pod park miejski. W wariantach II i III teren pod funkcje parku miejskiego oraz tereny pod wyodrębnione place zabaw dla dzieci już uwzględniano. Po przeprowadzeniu wyliczeń ustalono, że dla wariantu I potrzebny jest teren o powierzchni ponad 176 ha, dla wariantu II – niepełne 68 ha a dla wariantu III – zabudowy wielorodzinnej – nieco ponad 27 ha. Ustalono że w przypadku wariantu I i II zostanie wydzielonych 1382 działki budowlane pod zabudowę domami mieszkalnymi jednorodziennymi, zaś w wariantcie III wyznaczono 12 kwartałów o powierzchni 0,64 ha każdy, na których zostaną zlokalizowane budynki wielorodzinne. Szczegółowe zestawienia przyjętych powierzchni działek, w tym powierzchni wymaganych pod inwestycje celu publicznego, przedstawiają Tabele 10, 11 i 12, odpowiednio dla każdego z wariantów zabudowy.

Tabela 10. Zapotrzebowanie terenu dla zespołu Osiedle 3800 w układzie zabudowy jednorodzinnej z pojedynczymi domami wolnostojącymi na działkach o pow. 1000 m²

Typ zabudowy - jednorodzinna - pojedyncze domy wolnostojące na działkach szeregowa na działkach 1000 m ²								
A. Scalenia i podział na działki budowlane	ilość działek	przeciętna powierzchnia działki budowlanej	powierzchnia ulic, placów (m ²)	teren pod gminną/komercyjną infrastrukturę społeczną (m ²)	razem powierzchnia terenu (m ²)	% powierzchni terenu	Koszty jedn. wyznaczenia działek (zł)	koszt całkowity scalań i podziałów
1 Procedura scalenia (powierzchnia przeciętna działki do scalenia - 8000 m ²)	220				1 762 940,00	100,00	200,00	44 000,00
2 Podział na działki budowlane - pod domy	1 382	1000			1 382 000,00	78,39	500,00	691 000,00

3	Podział na działki drogowe, ulice i place 17% poz. 2	34		234 940,00		234 940,00	13,33	500,00	17 000,00
4	Teren pod zespół szkół podstawowa/gimnazjum	1	35 000		35 000	35 000	8, 28	500,00	500,00
5	Teren pod szkołę średnią	1	25 000		25 000	25 000		500,00	500,00
6	Teren pod przedszkole	2	12 500		12 500	12 500		500,00	1 000,00
7	Teren pod bibliotekę	1	2 000		2 000	2 000		500,00	500,00
8	Teren pod osiedlowy dom kultury/klub itp.	1	4 000		4 000	4 000		500,00	500,00
9	Teren pod ośrodek zdrowia	1	3 500		3 500	3 500		500,00	500,00
10	Teren pod aptekę	1	1 500		1 500	1 500		500,00	500,00
11	Teren pod infrastrukturę np. zbiorniki retencyjne wód opadowych, stacja uzdatniania wody, przepompownie, stacje trafo itd. kpl. łączna pow.	1	40 000		40 000	40 000		30 000,00	30 000,00
12	Inne funkcje i usługi publiczne	1	20 000		20 000	20 000		500,00	500,00
					RAZEM	1 762 940,00		100,00	

Łączna powierzchnia terenu 176,29 ha

Gęstość zaludnienia osoby/ha 21,55

Źródło: badania własne.

Tabela 11. Zapotrzebowanie terenu dla zespołu Osiedle 3800 w układzie zabudowy jednorodzinnej szeregowej na działkach o pow. 180-400 m²

KOSZTY BUDOWY INFRASTRUKTURY ZWIĄZANEJ Z OBSŁUGĄ ZESPOŁU ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ LICZĄCEJ 3800 MIESZKAŃCÓW								
Typ zabudowy – jednorodzinna – szeregowa na działkach 180-400 m ²								
A. Scalenia i podział na działki budowlane	ilość działek	przeciętna powierzchnia działki budowlanej	powierzchnia ulic, placów (m ²)	teren pod gminną/komercyjną infrastrukturę społeczną (m ²)	razem powierzchnia terenu (m ²)	% powierzchni terenu	Koszty jedn. wyznaczenia działek (zł)	koszt całkowity scaleni i podziałów
1	Procedura scalenia (powierzchnia przeciętna działki do scalenia – 8 000 m ²)	85			679 260,00	100,00	200,00	17 000,00
2	Podział na działki budowlane - pod domy	1382	280		386 960,00	56,97	500,00	691 000,00
3	Podział na działki drogowe, ulice i place 17% poz. 2	26		96 800,00	96 800,00	14,25	500,00	13 000,00

4	Teren pod zespół szkół podstawowa/gimnazjum	1	35 000		35 000,00	35 000,00	28,78	500,00	500,00	
5	Teren pod szkołę średnią	1	25000		25 000,00	25 000,00		500,00	500,00	
6	Teren pod przedszkole	2	12500		25 000,00	25 000,00		500,00	1 000,00	
7	Teren pod bibliotekę	1	2 000		2 000,00	2 000,00		500,00	500,00	
8	Teren pod osiedlowy dom kultury/klub itp.	1	4 000		4 000,00	4 000,00		500,00	500,00	
9	Teren pod ośrodek zdrowia	1	3 500		3 500,00	3 500,00		500,00	500,00	
10	Teren pod aptekę	1	1 000		1 000,00	1 000,00		500,00	500,00	
11	Teren pod infrastrukturę np. zbiorniki retencyjne wód opadowych, stacja uzdatniania wody, przepompownie, stacje trafo itd. kpl. łączna pow.	1	30 000		30 000,00	30 000,00		30 000,00	30 000,00	
12	Park osiedlowy, tereny zielone, place zabaw dla dzieci	3	20 000		60 000,00	60 000,00		500,00	1 500,00	
13	Inne funkcje i usługi publiczne	1	10 000		10 000,00	10 000,00		500,00	500,00	
					RAZEM	679 260,00		100,00		757 000,00
Łączna powierzchnia terenu 67,93ha										
Gęstość zaludnienia osoby/ha 55,94										

Źródło: badania własne.

Tabela 12. Koszty budowy infrastruktury związanej z obsługą zespołu zabudowy mieszkaniowej liczącej 3800 mieszkańców

Typ zabudowy - wielorodzinna - na kwartałach o pow 5000-7000 m2 średnio 120 mieszkań / kwartał zabudowy									
A. Scalenia i podział na działki budowlane	ilość działek	przeciętna powierzchnia działki budowlanej	powierzchnia ulic, placów (m ²)	teren pod gminną/komercyjną infrastrukturę społeczną (m ²)	razem powierzchnia terenu (m ²)	% powierzchni terenu	Koszty jedn. wyznaczenia działek (zł)	koszt całkowity	
1. Procedura scalenia (pow. przeciętna działki – 8000 m ²)	34				271 300,00	100,00	200,00	6 800,00	
2. Podział na działki budowlane – pod domy	12	6400			76 800,00	28,31	500,00	6 000,00	
3. Podział na działki drogowe, ulice i place	20		30 000,00		30 000,00	11,06	500,00	10 000,00	

4.	Teren pod zespół szkół podstawowa/gimnazjum	1	35 000		35 000,00	35 000,00	60,63	500,00	500,00	
5.	Teren pod szkołę średnią	1	25 000		25 000,00	25 000,00		500,00	500,00	
6.	Teren pod przedszkole	2	12 500		25 000,00	25 000,00		500,00	1 000,00	
7.	Teren pod bibliotekę	1	2 000		2 000,00	2 000,00		500,00	500,00	
8.	Teren pod osiedlowy dom kultury/klub itp.	1	4 000		4 000,00	4 000,00		500,00	500,00	
9.	Teren pod ośrodek zdrowia	1	3 500		3 500,00	3 500,00		500,00	500,00	
10.	Teren pod infrastrukturę np. Zbiorniki retencyjne wód opadowych, stacja uzdatniania wody, przepompownie, stacje trafo itd.kpl łączna pow.	1	20 000		30 000,00	20 000,00		30 000,00	30 000,00	
11.	Park osiedlowy, tereny zielone, place zabaw dla dzieci	2	20 000		40 000,00	40 000,00		500,00	1 000,00	
12.	Inne funkcje i usługi publiczne	1	10 000		10 000,00	10 000,00		500,00	500,00	
					RAZEM	271 300,00		100,00		57 800,00
Łączna powierzchnia terenu 27,13ha										
Gęstość zaludnienia osoby/ha 140,07										

Źródło: badania własne.

Z zestawień w Tabelach 10-12 wynika, że dla prawidłowego funkcjonowania zespołów zabudowy mieszkaniowej niezbędne jest wyznaczanie w planach miejscowych terenów pod funkcje publiczne, gdyż w przypadku zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym, zapotrzebowanie na takie tereny wynosi blisko 30% ogółu powierzchni, a dla zabudowy klasycznie miejskiej, z budownictwem wielorodzinnym, tereny o funkcjach publicznych wymagają przeznaczenia areału powierzchni dwa razy większej niż ogół powierzchni przeznaczony bezpośrednio pod zabudowę budynkami mieszkalnymi.

4. Kolejnym krokiem było oszacowanie zapotrzebowania na media dla *osiedla 3800*, w szczególności w zakresie mediów, za które bezpośrednio odpowiada jednostka samorządu terytorialnego, tj. w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną, odbioru ścieków sanitarnych, a także zagospodarowania wód opadowych, w celu wyliczenia niezbędnego zakresu budowy obiektów i urządzeń związanych z tymi mediami.

Do kalkulacji kosztów przyjęto stawki średnich cen, jakie w przetargach na podobne inwestycje uzyskano w gminie Lesznowola w latach 2012-2014. Niestety, nie można było zastosować stawek cenowych w oparciu o te publikowane np. w zeszytach BCO SEKOCENBUD dla robót budowlanych polegających na wykonaniu urządzeń kanalizacji sanitarnej i wodociągów, ze względu na ich przeszło dwukrotne zawyżenie w stosunku do rzeczywistych cen uzyskiwanych na przetargach w gminach podwarszawskich, w tym w gminie Lesznowola.

W Tabeli 13. przedstawiono wyliczone koszty budowy infrastruktury dla wszystkich trzech wariantów zabudowy. Przeprowadzone wyliczenia pokazują, że koszty budowy infrastruktury społecznej we wszystkich wariantach są na zbliżonym poziomie i wynoszą od 46,4 do 50,4 mln zł, natomiast koszty budowy infrastruktury sieciowej są zdecydowanie różne. Dla zabudowy jednorodzinnej zlokalizowanej na działkach 1000m² (zakładając że wszystkie działki zostają zabudowane), koszt ten przekracza kwotę 107 mln zł, dla zabudowy szeregowej koszt ten spada do poziomu poniżej

60 mln zł, zaś dla zabudowy wielorodzinnej koszt ten oszacowano na poziomie poniżej 34 mln złotych. Powyższe kwoty nie uwzględniają kosztów związanych z koniecznymi procedurami sca-
leń i parcelacji gruntów, które odrębnie wyliczono dla każdego z wariantów w Tabelach 10-11.

5. Po dokonaniu podsumowania wszystkich pozycji, oszacowano koszty budowy infrastruktury w przeliczeniu na poszczególne lokale mieszkalne. W przypadku zabudowy jednorodzinnej wol-
nostojącej (wariant I), koszt ten wyniósł 111 274,76 zł/1 dom, dla zabudowy szeregowej jedno-
rodzinnej (wariant II), koszt ten oszacowano na kwotę 79 668,46 zł/1 segment, a w przypadku
zabudowy wielorodzinnej (wariant III) – koszt ten wyniósł 60 967,51 zł/1 mieszkanie.

**Tabela 13. Koszt budowy infrastruktury związanej z obsługą zespołu zabudowy mieszkaniowej
liczącej średnio 3800 mieszkańców w wariantach dla trzech typów zabudowy**

A. Infrastruktura techniczna	cena jednostkowa (zł)	Wariant I - zabudowa jednorodzinna na działkach 1000 m ²		Wariant II - zabudowa jednorodzinna szeregową		Wariant III- zabudowa wielorodzinna	
		ilość mb, m ² , szt.	cena razem zł	ilość mb, m ² , szt.	cena razem (zł)	ilość mb, m ² , szt.	cena razem (zł)
A1. Zaopatrzenie w wodę							
1. Budowa stacji uzdatniania wody	4 800 000,00	1	4 800 000,00	1	4 800 000,00	1	4 800 000,00
2. Wodociąg tranzytowy – rury PE 80 SDR 11 – średnica 225 mm	230,00	1 880	526 400,00	1 240	347 200,00	500	140 000,00
3. Wodociąg rozdzielczy – rury PE 80 SDR 11 – średnica 160 mm	230,00	3 640	837 200,00	880	202 400,00	500	115 000,00
4. Wodociągi rozdzielcze – rury PE 80 SOR 11 – średnica 110 mm	130	12 700	2 286 000,00	5 900	1 062 000,00	3500	630 000,00
5. 80 SOR 11 – średnica 40 mm + zestawy	211,00	21 000	4 431 000,00	21000	4 431 000,00	600	126 600,00
6. Przyłącza do obiektów użyteczności publicznej – rury PE 80 SDR 11 – średnica 40/90 mm + zestawy wodomierzowe	244,00	300	73 200,00	300	73 200,00	300	73 200,00
		razem	12 953 800,00	razem	10 915 800,00	razem	5 884 800,00
A2. Odbiór ścieków socjalno-bytowych							
1. Rozbudowa oczyszczalni ścieków – 1 reaktor V=100 m ³ /d wraz z instalacjami technologicznymi	3 200 000,00	1	3 200 000,00	1	3 200 000,00	1	3 200 000,00
2. kanał tranzytowy tłoczny PE 80 SDR 11 o średnicy 160 mm l=2000 m	200,00	2 000	400 000,00	2000	400 000,00	2000	400 000,00
3. Kanał grawitacyjny główny PVC-U fi 315 mm	450,00	1 680	756 000,00	525	236 250,00	300	135 000,00
4. Kanały rozdzielcze PVC-U fi 200 mm	420,00	16 200	6 804 000,00	6 500	2 730 000,00	4200	1 764 000,00
5. Przyłącza kanalizacyjne PVC-U fi 160 mm	280,3	13 800	3 864 000,00	12000	3 360 000,00	1000	280 000,00
6. Przyłącza kanalizacyjne do obiektów infr. społecznej FVC-U fi 160, 200 mm	300,3	150	45 000,00	150	45 000,00	150	45 000,00
7. Przepompownie/tłocznie ścieków	80 000,3	4	320 000,00	2	160 000,00	1	80 000,00
		razem	15 389 000,00	razem	10 131 250,00	razem	5 904 000,00
A3. Zagospodarowanie wód opadowych							
1. Zbiornik retencyjny wód opadowych dla wariantu I mnożnik 1. II-0,6 III-0,3	3 500 000,00	1	3 500 000,00	0,6	2 100 000,00	0,3	1 050 000,00
2. Separator + piaskownik	80 000,00	2	160 000,00	2	160 000,00	1	80 000,00
3. Kanał deszczowy rury betonowe WIPRO fi 1200	1 680,00	1380	2 318 400,00	0	-	0	-
4. Kanał deszczowy rury betonowe WIPRO fi 1000	1 440,00	3600	5 184 000,00	1 050	1 512 000,00	450	648 000,00

5.	Kanał deszczowy rury betonowe WIPRO fi 1200	1 200,00	3800	4 560 000,00	2 400	2 880 000,00	800	960 000,00
6.	Kanał deszczowy rur PVC-U fi 400	500,00	9440	4 720 000,00	3 750	1 875 000,00	2 760	1 380 00,00
		razem		20 442 400,00	razem		8 527 000,00	razem 4 118 000,00
A4. Budowa ulic								
1.	Budowa ulic zbiorczych z możliwością wprowadzenia komunikacji autobusowej z pasem jezdnym szerokości 7,5 m	290,00	14 100	4 089 000,00	7 875	2 283 750,00	4 100	1 189 000,00
2.	Budowa ulic lokalnych z pasem jezdny szerokości 6,5m	240,00	23 560	5 654 400,00	13 650	3 276 000	8 200	1 968 000,00
3.	Budowa ulic dojazdowych z pasem jezdny 5,5 m	205,00	69 500	14 247 500,00	21280	4 362 400	17 603	3 608 000,00
4.	Miejsca postojowe dla samochodów przy ulicach	160,00	12 500	2 000 000,00	12500	2 000 000	8 460	1 353 600,00
5.	chodniki - średnia szerokość 1,8m	140,00	22 680	3 175 200,00	12630	1 768 200	7 500	1 060 000,00
6.	pasie ścieżek rowerowych szerokości 2,5m	160,00	13 800	2 208 000,00	10500	1 680 000	8 100	1 296 000,00
7.	zielen izolacyjna i dekoracyjna ulic - drzewa, trawniki, krzewy (ha)	100 000,00	13,8	1 380 000,00	1,97	197 000	0,8	80 000,00
8.	oświetlenie uliczne - latarnie w rozstawie co 30-35m - kabel ziemny YAKY 5x16 mm2, słupy stalowe S-120, oprawy SGS 101/100	175,00	18 220	3 188 500,00	7020	1 228 500,00	4 660	815 500,00
		razem		35 942 600,00	razem		16 795 850,00	razem 11 360 100,00
A5. Zasilanie w energię elektryczną								
1.	Rozprowadzenie zasilających linii SN 15 kV -kable HAKFTA 3x120 mm2 12/20 kV	400,30	5 500	2 200 000,00	3 800	1 520 000,00	2 200	880 000,00
2.	Stacja transformatorowa kontenerowa SN/ NN 630 kVA	210 000,00	25	5 250 000,00	20	4 200 000,00	10	2 100 000,00
3.	linie kablowe nn zasilające	180,00	18 220	3 279 600,00	7 020	1 263 600	4 500	810 000,00
4.	złącza kablowe	6000,00	700	4 200 000,00	340	2 040 000,00	150	900 000,00
		razem		14 929 600,00	razem		9 023 600,00	razem 4 690 000,00
A6. Gazociągi								
1.	Sieć osiedlowa gazowa z rur PE fi 63-90 mm	160,00	18 220	2 915 200,00	7 020	1 263 600,00	4 200	672 000,00
2.	Przyłącza (rurociągi, zasuwki, reduktory, gazomierze)	1 450,00	1 400	2 030 000,00	1 400	2 030 000,00	400	580 000,00
		razem		4 945 200,00	razem		3 153 200,00	razem 1 252 000,00
A7. Instalacje telekomunikacyjne								
1.	Sieć telekomunikacyjna światłowodowa	145,00	18 220	2 641 900,00	7 020	1017900	4 200	609 000,00
2.	Przyłącza telekomunikacyjne wykonane kablami miedzianymi	98,00	1 400	137 200,00	1 400	137 200,00	400	39 200,00
		razem		2 779 100,00	1 155 100,00		648 200,00	
RAZEM A				107 381 700,00	59 701 800,00		33 857 100,00	
B. Infrastruktura społeczna		cena jednostkowa (zł)	ilość sztuk	cena razem (zł)	ilość sztuk	cena razem (zł)	ilość sztuk	cena razem (zł)
1.	Zespół szkolny - szkoła podstawowa i gimnazjum dla 480-570 uczniów wraz z boiskami i salami gimnastycznymi	16 000 000,00	1	16 000 000,00	1	16 000 000,00	1	16 000 000,00
2.	Szkoła licealna dla 130-150 uczniów wraz z boiskami i salą gimnastyczną	11 000 000,00	1	11 000 000,00	1	11 000 000,00	1	11 000 000,00
3.	Przedszkole 6-oddziałowe z placem zabaw dla dzieci	5 000 000,00	2	10 000 000,00	2	10 000 000,00	2	10 000 000,00
4.	Ośrodek zdrowia	4 400 000,00	1	4 400 000,00	1	4 400 000,00	1	4 400 000,00
5.	Park osiedlowy	4 000 000,00	0	-	1	4 000 000,00	1	4 000 000,00
6.	Dom kultury/klub	5 000 000,00	1	5 000 000,00	1	5 000 000,00	1	5 000 000,00

RAZEM B	46 400 000,00	50 400 000,00	50 400 000,00
Wysokość nakładów na infrastrukturę techniczną (część A) w przeliczeniu na 1 lokal mieszkalny/dom	77 700,22	43 199,57	24 498,63
Wysokość nakładów na infrastrukturę techniczną (część B) w przeliczeniu na 1 lokal mieszkalny/dom	33 574,63	36 468,89	36 468,89
Łączne nakłady na infrastrukturę w przeliczeniu na lokal mieszkalny	111 274,76	79 668,46	60 967,61
Łączne nakłady na infrastrukturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca	40 463,54	- 28 970,35 -	22 170,00

Źródło: badania własne.

4. Wnioski

1. Obecnie funkcjonujący system partycypacji w kosztach budowy infrastruktury technicznej jest nie tylko nieefektywny pod względem ekonomicznym, ale również niesprawiedliwy społecznie. Narusza on ogólną zasadą obowiązującą w systemach planistycznych państw Unii Europejskiej o nieobciążaniu dotychczasowych podatników gmin kosztami osiedlania się nowych mieszkańców.
2. Przerzucenie całkowitych kosztów związanych z finansowaniem infrastruktury społecznej na samorządy gmin, wywołało zjawisko braku programowania w planach miejscowych terenów pod tę infrastrukturę. W efekcie, tam gdzie powstają nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej, są one z reguły pozbawione szkół, przedszkoli i innych funkcji publicznych. Zjawiskiem tym w szczególności są dotknięte przedmieścia dużych ośrodków aglomeracyjnych, gdzie obserwuje się największą presję urbanizacyjną. W gminach tych, każdy nowy wybudowany dom mieszkalny generuje potencjalny koszt dla samorządu w wysokości ponad 33 500 zł, związany z koniecznością zaspokojenia potrzeb nowych mieszkańców w zakresie dostępności do usług publicznych, w tym do obiektów oświatowych. Jeśli dodać do tego koszty, jakie musi ponieść samorząd, aby doprowadzić do tego budynku infrastrukturę techniczną, to budowa pojedynczego domu jednorodzinnego docelowo obciąża budżet gminy kwotą przeszło 110 000 zł. Jeśli przyjąć, że właściciele domów jednorodzinnych na działkach o powierzchni 1000 m² płacą uśredniony roczny podatek od nieruchomości w wysokości ok. 320 zł, to wpływy z tego podatku zrównoważą wydatki gminy (nie uwzględniając inflacji) nie wcześniej niż po upływie 375 lat.
3. Brak właściwych regulacji ustawowych, dających samorządom efektywny pod względem ekonomicznym system porządkowania układów własnościowych gruntów, w tym umożliwiający bez deficytu dla ich finansów przeprowadzanie procesu scaleń i parcelacji gruntów zaowocował praktycznie brakiem właściwie przygotowanych terenów, umożliwiających budowę zwartych, oszczędnych ekonomicznie zespołów zabudowy mieszkaniowej, dla których koszt doprowadzenia infrastruktury technicznej jest co najmniej o połowę niższy niż w przypadku zabudowy rozproszonej.
4. Brak regulacji ustawowych umożliwiających proporcjonalne obciążanie rzeczywistymi kosztami budowy infrastruktury technicznej i społecznej dane nieruchomości lub lokale mieszkalne (jak ma to miejsce w większości państw UE) jest podstawową przyczyną, dla której cały system gospodarki przestrzennej w Polsce jest całkowicie nieefektywny. To właśnie mechanizmy ekonomiczne, ich pozorność, są decydującym czynnikiem sprawiającym, że obecnie funkcjonujące regulacje ustawowe, w szczególności zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami, są tak niebezpieczne dla stabilności finansowej samorządów i przesądzające o tym, że destrukcja krajobrazu Polski i zjawisko suburbanizacji stało się tak powszechne i tak kosztowne w swoich skutkach.

III. Kierunki zmian w prawie planowania i zagospodarowania przestrzennego – rekomendacje z badań

Przedstawione w niniejszym raporcie wyniki oraz wnioski z badań pozwalają na sformułowanie następujących rekomendacji w zakresie dalszych prac nad reformą prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego, które prowadziłyby do wprowadzenia ekonomicznych podstaw procesów planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym.

1. Konieczna jest radykalna zmiana systemu finansowania urbanizacji na szczeblu lokalnym. Wprowadzić należy zasadę, że kosztami urbanizacji w skali lokalnej obciążane są osoby fizyczne lub podmioty prawne, które odnoszą z tego tytułu korzyści. W konsekwencji, należy znieść opłatę planistyczną oraz zmienić zasady naliczania opłaty adiacenckiej, której wysokość trzeba powiązać z rzeczywistymi kosztami budowy infrastruktury technicznej i społecznej niezbędnej dla obsługi mieszkańców urbanizowanego terenu.
2. Minimalna wysokość opłaty adiacenckiej winna być wskazana ustawowo. Ustawowo winny być wskazane także te elementy infrastruktury technicznej i społecznej, których budowa może być pokryta dochodami z opłaty adiacenckiej. Ustawowo muszą być także wskazane zasady naliczania i nakładania opłaty adiacenckiej na osoby fizyczne i podmioty prawne. W tym zakresie można wykorzystać długoletnią praktykę w zakresie nakładania opłat adiacenckich w Niemczech¹⁶, można także adaptować rozwiązania polskie z okresu międzywojennego¹⁷.
3. Należy zrezygnować z pobierania opłat adiacenckich z tytułu scaleń oraz podziałów nieruchomości. Opłatę z tego tytułu wprowadzono w latach siedemdziesiątych XX w. w celu zwiększenia dochodów państwa. W istocie ma ona cechy podatku, jej wysokość nie stanowi bowiem ekwiwalentu kosztu świadczenia usługi przez administrację publiczną.
4. Zmienić należy zasady odszkodowań w związku z uchwaleniem planów miejscowych, określone art. 36 i 37 u.p.z.p. W obowiązującym stanie prawnym, zasady odszkodowawcze wystarczająco określają przepisy Kodeksu cywilnego, w szczególności do skutków odszkodowawczych wynikających z przyjęcia planu miejscowego powinna być stosowana ogólna reguła wprowadzona w 2004 r. w art. 417¹ Kodeksu Cywilnego. Jako rozwiązanie alternatywne dla przejścia na zasady odszkodowawcze określone w Kodeksie Cywilnym, wskazać można podjęcie prac nad uściśleniem warunków odszkodowania, przez wskazanie rodzajów ingerencji we własność, podlegających odszkodowaniu (wykupowi), z jednoznacznym określeniem terminu zgłaszania roszczeń w tym zakresie przez podmioty prywatne oraz powiązaniem ograniczenia dotychczasowego korzystania z terenu z przeznaczeniem rzeczywistym, a nie potencjalnym.
5. Przepisy prawne powinny wiązać obowiązki odszkodowawcze administracji publicznej z obowiązkami podmiotów prywatnych w zakresie realizacji postanowień planu miejscowego. W konsekwencji ustawa powinna wprowadzać zasadę, że w sytuacji braku zrealizowania przez podmiotów prywatny postanowień planu miejscowego w okresie np. 5 lat plan powinien ulec wygaszeniu a podmiotowi prywatnemu nie przysługiwałoby roszczenia odszkodowawcze w związku z obowiązywaniem przez pięć lat planu. Rozwiązanie takie przeciwdziałałoby powstawaniu nadpodaży terenów pod zabudowę.
6. Zmianie winny ulec funkcja i zakres treściowy planu miejscowego. Plan miejscowy winien pełnić przede wszystkim funkcję inwestycyjną – nakazując realizację w określonym czasie przedsięwzięć w nim przewidzianych, zarówno przez podmioty prywatne, jak i publiczne.

16 Zob.: np. H-J. Driehaus, *Erschließungs- und Ausbaubeiträge*, C.H. Beck, München 2012.

17 Zob.: T. Guzowski, *Przekładanie na adiacentów kosztów rządzenia ulic na podstawie art. 174 Prawa budowlanego*, Biuletyn Urbanistyczny Nr 1 z 1937 r., „Samorząd Miejski”, nr 7 z 1937 r., s. 4 i nast.

- Plan nie ma ustanawiać zasad czy wymagań, ale winien odnosić się do konkretnych działek i wyznaczać na nich przedsięwzięcia inwestycyjne i ochronne o określonych parametrach i usytuowaniu na działkach. Realizacja tych przedsięwzięć winna być obowiązkiem podmiotów prywatnych i publicznych.
7. W konsekwencji zmiany funkcji i treści planu miejscowego, zasadniczych zmian wymagają także przepisy dotyczące scalania oraz podziałów nieruchomości zawarte w u.g.n. Plan miejscowy winien wskazywać, dla działek nim objętych, docelową wielkość i kształt, będąc prawną podstawą postępowań scaleniovych czy parcelacyjnych. Wielkość działki wpływa bowiem zasadniczo na koszty budowy infrastruktury publicznej a ich ukształtowanie na etapie sporządzania planu miejscowego jest niezbędne dla oszacowania kosztów inwestycyjnych, zarówno strony publicznej, jak i strony prywatnej, a w konsekwencji wysokości opłat adiacenckich.
 8. Likwidacji winna ulec instytucja decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a inwestycje prywatne i publiczne winny być realizowane w oparciu o plan miejscowy. Inwestycje publiczne poza obszarami objętymi planem miejscowym winno się realizować na podstawie aktów prawa miejscowego, w oparciu o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (plany struktury)¹⁸.
 9. Przedstawione rekomendacje powinny być realizowane w warunkach rozdziału prawa zabudowy od prawa własności. Stąd konieczne jest wprowadzenie do systemu prawnego przepisów jasno wskazujących, że z prawa własności nie wynika prawo do jego zagospodarowania, w tym zabudowy, a ochrona własności w stosunku do nieruchomości gruntowych obejmuje tylko istniejący stan ich zagospodarowania i użytkowania.

Bibliografia

- Driehaus H-J., *Erschließungs- und Ausbaubeiträge*, C.H. Beck, München 2012.
- Gdesz M., *Wywłaszczenie planistyczne*, „Samorząd Terytorialny”, nr 4, 2014.
- Guzowski T., *Przekładanie na adiacentów kosztów rządzenia ulic na podstawie art. 174 Prawa budowlanego*, „Biuletyn Urbanistyczny”, nr 1, 1937, „Samorząd Miejski”, nr 7, 1937.
- Larsson G., *Systemy planowania przestrzennego w Europie Zachodniej*, MOIA RP, Warszawa 2012.
- Kopyciński P. (red.), *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2015.
- Kowalewski A., Mordasewicz J., Osiatyński J., Regulski J., Stępień J., Śleszyński P., *Raport o ekonomicznych stratach i społecznych kosztach niekontrolowanej urbanizacji w Polsce*, „Samorząd terytorialny”, nr 4/2014.
- Koziński J., *Doktryna swobody budowlanej. Aspekty ekonomiczne i urbanistyczne*, „Problemy planistyczne”, Zeszyt ZOIU, nr 1, 2012.
- Koziński J., Olbrysz A., *Raport o finansowych skutkach polskiego systemu gospodarowania przestrzenią*, „Zawód Architekt”, 5/2012.
- Śleszyński P., Komornicki T., Deręgowska A., Zielińska B., *Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w 2013 r.*, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015.
- Zachariasz I., *Planowanie zabudowy miast w latach 1928-1939. Aspekty prawne*, Czasopismo Prawno-Historyczne, Tom LXII, Zeszyt 1, 2010.

¹⁸ Szerzej: I. Zachariasz, *Nowelizacja prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego*, [w:] P. Kopyciński (red.), *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2015, s. 118-134.

Zachariasz I., *Założenia małej i pilnej nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, [w:] M. Frączek, (red.), *Sprawne państwo. Czy konieczne są systemowe zmiany w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego?*, MSAP UEK, Kraków 2014.

Zachariasz I., *Nowelizacja prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego*, [w:] P. Kopyciński (red.), *Sprawne państwo. Propozycje zmian w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*, MSAP UEK, Kraków 2015.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, Dz. U. z 2015 r. poz. 782, z późn. zm.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.

Załączniki – Tabele zestawcze województw

1. Koszty odszkodowań w gminach województwa łódzkiego	s. 227
2. Koszty odszkodowań w gminach województwa małopolskiego	s. 232
3. Koszty odszkodowań w gminach województwa wielkopolskiego	s. 239
4. Koszty odszkodowań w gminach województwa opolskiego	s. 248
5. Koszty odszkodowań w gminach województwa mazowieckiego	s. 251
6. Koszty odszkodowań w gminach województwa zachodniopomorskiego	s. 263
7. Koszty odszkodowań w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	s. 268
8. Koszty odszkodowań w gminach województwa pomorskiego	s. 273
9. Koszty odszkodowań w gminach województwa lubuskiego	s. 279
10. Koszty odszkodowań w gminach województwa dolnośląskiego	s. 283
11. Koszty odszkodowań w gminach województwa śląskiego	s. 290
12. Koszty odszkodowań w gminach województwa świętokrzyskiego	s. 297
13. Koszty odszkodowań w gminach województwa podkarpackiego	s. 301
14. Koszty odszkodowań w gminach województwa lubelskiego	s. 307
15. Koszty odszkodowań w gminach województwa podlaskiego	s. 315
16. Koszty odszkodowań w gminach województwa warmińsko-mazurskiego	s. 320

Notki o autorach

Andrzej Olbrysz – architekt, urbanista, absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej (dyplom 1992 r). Od 2000 r. związany z samorządem gminnym w podwarszawskiej Lesznowoli, gdzie sprawuje funkcję Kierownika Referatu Przygotowania i Realizacji Inwestycji. Od 2010 r., jako ekspert związany ze stowarzyszeniem „Finanse w Urbanizacji” bierze udział w różnych dyskusjach panelowych oraz konferencjach poświęconych reformie systemu gospodarki przestrzennej.

Igor Zachariasz – doktor nauk prawnych, dyrektor Instytutu Badań i Ekspertyz Samorządowych w Uczelni Łazarskiego, zastępca dyrektora Biura Unii Metropolii Polskich i zastępca redaktora naczelnego miesięcznika naukowego „Samorząd Terytorialny”. Autor licznych publikacji z zakresu prawa administracyjnego, w tym prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego, nauki administracji.

Załącznik 1. Koszty odszkodowań w gminach województwa łódzkiego

1	2	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla której zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r.)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
			ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele leśne	ogółem	w tym wsiadkowy	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy mieszkalniowej	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej						ogółem
Województwo	Powiat	Gmina	537 592	229 559	31 493	2 088	x	x	x	x	17 242,7	3 980,4	101 221,8							3 635 920,03
			136 927	60 726	12 042	425	x	x	x	x	6 223,5	840,0	30 589,5							1 384 304,35
			28 923	7 530	2 957	197	x	x	x	1 703,1	195,0	7 805,3							428 334,32	
			8 799	6 139	1 484	107	x	x	x	1 114,4	141,5	3 711,0							141 872,41	
			2 330	3	301	101	29,9	0,1	15,2	354,2	118,8	1 050,8	8,00	84,0664	50,43984	129,00			65 067,39	
			1 072	1 026	202	6	71,0	0,1	10,0	107,2	6,4	868,3	9,00	78,1488	23,44464	124,00			29 071,35	
			5 397	5 110	981	0	21,1	0,0	12,1	653,0	16,2	1 791,8	8,00	145,34432	43,003296	111,00			47 733,66	
			20 124	1 391	1 473	90	x	x	x	588,7	53,5	4 094,3							286 461,92	
			1 156	1 022	134	0	58,0	15,0	8,0	92,5	23,1	763,0	8,00	61,0368	30,5184	85,00			25 940,64	
			6 081	369	914	14	23,1	0,0	7,1	431,8	30,4	1 836,5	9,00	165,28158	99,168948	211,00			209 246,48	
			12 887	0	425	76	11,1	0,9	0,5	64,4	0,0	1 494,9	7,00	104,64244	73,249708	70,00			51 274,80	
			28 960	7 956	1 122	35	x	x	x	1 400,4	297,9	6 614,2							445 578,72	
			4 520	3 785	429	31	x	x	x	572,9	260,2	2 279,4							227 785,36	
			1 221	996	378	25	53,3	7,4	14,5	177,0	62,3	827,8	10,00	82,7838	66,22704	180,00			119 208,67	
			3 299	2 789	51	6	32,0	11,4	12,0	395,9	197,9	1 451,6	11,00	159,6716	31,93432	340,00			108 576,69	
			24 440	4 171	693	4	x	x	x	827,4	37,7	4 334,8							217 793,36	
			10 036	0	89	1	4,6	0,0	0,1	10,0	10,0	471,7	8,00	37,73536	22,641216	65,00			14 716,79	
			866	850	161	3	60,8	0,0	9,4	81,4	1,7	607,9	7,00	42,55524	38,299716	90,00			34 469,74	
			1 364	34	228	0	35,0	0,7	13,7	186,9	25,9	664,3	6,00	39,85608	19,92804	185,00			36 866,87	
			3 317	3 287	0	0	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 492,7	10,00	149,265	111,94875	70,00			78 364,13	
			8 857	0	215	0	6,2	0,0	6,2	549,1	0,0	1 098,3	8,00	87,86144	39,537648	135,00			53 375,82	
			60 956	34 365	6 662	180	x	x	x	2 661,4	255,7	13 205,0							446 043,76	
			2 312	192	84	16	x	x	x	123,2	51,7	798,7							18 992,62	
			1 984	25	57	16	28,5	1,7	4,5	89,3	41,7	654,7	8,00	52,3776	15,71328	64,00			10 056,50	
			72	0	0	0	24,5	14,1	20,1	14,5	10,1	32,1	14	4,49568	2,697408	70,00			1 888,19	
			256	167	27	0	36,1	2,2	7,6	19,5	0,0	111,9	10	11,1872	7,83104	90,00			7 047,94	
			31 386	20 104	658	67	x	x	x	881,1	68,5	3 495,8							174 305,42	
			10 476	10 476	244	8	2,4	0,0	2,3	0,1	240,9	10,5	492,4	6,00	29,54	5,91	52,00		3 072,40	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22h
			Ozorków	9 531	8 942	351	24	11,2	0,1	0,6	0,5	1 067,5	9,5	57,2	47,7	1 124,7	10,5	118,09	76,76	95,00	72 920,01
			Parzęczew	10 389	36	63	35	10,5	0,1	1,8	0,1	1 090,8	10,4	187,0	10,4	1 277,8	10,0	1 277,8	70,28	41,00	28 815,45
			Zgierz	990	650	0	0	20,7	3,4	40,0	0,0	204,9	33,7	396,0	0,0	600,9	12,00	72,11	54,08	128,50	69 497,55
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	27 258	14 069	5 970	97	x	x	x	x	7 253,5	1 329,2	1 657,1	135,4	8 910,5					252 745,72
			Aleksandrów Łódzki	11 558	169	2 020	90	47,0	11,5	5,1	0,9	5 432,3	1 329,2	589,5	104,0	6 021,7	4,5	270,98	94,84	73,00	69 234,70
			Stryków	15 700	13 900	3 900	7	11,6	0,0	6,8	0,2	1 821,2	0,0	1 067,6	31,4	2 888,8	11,0	317,77	238,33	77,00	183 511,02
			Powiat brzeziński	18 088	10 875	1 301	13	x	x	x	x	2 506,3	199,9	458,6	91,4	2 964,9					64 347,54
			Gminy miejskie – RAZEM	2 158	2 140	37	12	x	x	x	x	701,4	161,9	278,4	66,9	979,7					19 751,40
			Brzeziny	2 158	2 140	37	12	32,5	7,5	12,9	3,1	701,4	161,9	278,4	66,9	979,7	8,00	78,37856	23,513568	84,00	19 751,40
			Gminy wiejskie – RAZEM	15 930	8 735	1 264	1	x	x	x	x	1 805,0	38,0	180,2	24,5	1 985,2					44 596,15
			Brzeziny	380	330	380	0	70,0	10,0	10,0	0,0	266,0	38,0	38,0	0,0	304,0	6,00	18,24	3,65	60,00	2 188,80
			Dmosin	8 396	8 341	140	1	6,0	0,0	0,0	0,0	503,8	0,0	0,0	0,0	503,8	10,00	50,38	45,34	37,00	16 775,21
			Jeżów	6 239	0	408	0	3,1	0,0	1,4	0,1	193,4	0,0	87,3	6,2	280,8	7,0	19,65	10,81	46,00	4 972,17
			Rogów	915	64	336	0	92,0	0,0	6,0	2,0	841,8	0,0	54,9	18,3	896,7	8,00	71,74	43,04	48,00	20 659,97
			PODREGION 16 – M. ŁÓDŹ	1 564	905	73	9	x	x	x	x	348,8	75,1	229,9	54,7	578,7					246 286,21
			Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 564	905	73	9	x	x	x	x	348,8	75,1	229,9	54,7	578,7					246 286,21
			PODREGION 17 – PIOTRKOWSKI	85 488	27 889	4 133	790	x	x	x	x	11 271,9	2 62,9	2 683,5	385,2	13 903,4					613 858,98
			Powiat betchataowski	30 453	11 702	460	119	x	x	x	x	4 499,6	1 53,0	903,5	227,7	5 403,1					186 648,78
			Gminy miejskie – RAZEM	1 705	1 497	0	1	x	x	x	x	513,2	58,0	306,9	34,1	820,1					68 888,82
			Betchatów	1 705	1 497	0	1	30,1	3,4	18,0	2,0	513,2	58,0	306,9	34,1	820,1	8,00	65,61	45,93	150,00	68 888,82
			Gminy wiejskie – RAZEM	11 977	10 205	380	24	x	x	x	x	1 076,3	95,0	596,6	193,6	1 673,0					32 204,99
			Betchatów	116	84	80	1	50,5	0,0	12,9	0,5	58,6	0,0	15,0	0,6	73,5	10,00	7,35	5,52	95,00	5 240,01
			Drużbice	23	23	0	0	43,0	0,0	16,0	0,0	9,9	0,0	3,7	0,0	13,6	14,00	1,90	1,52	17,00	238,37
			Kleszczów	9 500	8 000	300	0	9,0	1,0	6,0	2,0	855,0	95,0	570,0	190,0	1 425,0	8,00	114,00	57,00	45,00	25 650,00
			Kłuki	84	84	0	13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	14,00	–
			Rusiec	1 209	1 209	0	10	0,3	0,0	0,0	0,0	3,6	0,0	0,0	0,0	3,6	25,00	0,91	0,45	25,00	113,34
			Szczerców	995	805	0	0	15,0	0,0	0,8	0,3	149,3	0,0	8,0	3,0	157,2	10,00	15,72	3,14	30,00	943,26
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	16 821	0	80	94	x	x	x	x	2 910,0	0,0	0,0	0,0	2 910,0					85 554,97
			Zelów	16 821	0	80	94	17,3	0,0	0,0	0,0	2 910,0	0,0	0,0	0,0	2 910,0	12,00	349,20	244,44	35,00	85 554,97
			Powiat opoczyński	22 189	2 067	478	99	x	x	x	x	2 017,3	17,9	380,7	27,3	2 398,0					106 488,64
			Gminy wiejskie – RAZEM	19 814	0	384	98	x	x	x	x	1 636,5	0,0	277,2	16,1	1 913,7					90 718,39
			Białaczów	11 449	0	266	0	6,0	0,0	2,0	0,0	686,9	0,0	229,0	0,0	915,9	11,00	100,75	75,56	95,00	71 785,23
			Mniszków	198	0	0	0	19,2	0,0	0,0	0,0	38,0	0,0	0,0	0,0	38,0	14,00	5,32	4,26	17,00	723,82
			Paradyz	8 041	0	88	7	10,6	0,0	0,6	0,2	852,3	0,0	48,2	16,1	900,6	8,00	72,05	36,02	45,00	16 210,66
			Poświętne	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	14,00	–
			Stawno	126	0	30	91	47,0	0,0	0,0	0,0	59,2	0,0	0,0	0,0	59,2	25,00	14,81	7,40	27,00	1 998,68
			Żarnów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	30,00	–
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 375	2 067	94	1	x	x	x	x	380,7	17,9	103,5	11,2	484,2					15 770,26
			Drzewica	137	137	12	0	10,0	0,0	10,2	0,0	13,7	0,0	14,0	0,0	27,7	12,00	3,32	2,32	35,00	813,62

		2 238	1 930	82	1	16,4	0,8	4,0	0,5	367,0	17,9	89,5	11,2	456,6	13,00	59,35	41,55	36,00	14 956,64	
		2 757	620	1 269	63	x	x	x	x	858,5	0,0	396,5	32,3	1 203,0					41 969,09	
		2 404	469	1 066	56	x	x	x	x	779,4	0,0	290,7	32,1	1 070,0					36 863,43	
			0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	
		153	0	145	5	19,7	0,0	0,0	0,0	30,1	0,0	0,0	0,0	30,1	8,00	2,41	0,96	17,00	163,97	
			0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	
		126	0	111	0	0,0	0,0	47,0	0,0	0,0	0,0	59,2	0,0	59,2	9,00	5,33	2,13	52,00	1 108,60	
			0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	
		1 394	58	270	0	29,9	0,0	13,8	2,3	416,8	0,0	192,4	32,1	609,2	7,00	42,64	17,06	45,00	7 675,64	
		354	0	0	0	15,0	0,0	0,0	0,0	53,1	0,0	0,0	0,0	53,1	8,00	4,25	3,19	36,00	1 146,96	
		69	0	18	51	22,0	0,0	1,0	0,0	15,2	0,0	0,7	0,0	15,9	12,00	1,90	1,52	45,00	685,58	
		662	411	522	0	39,9	0,0	5,8	0,0	264,1	0,0	38,4	0,0	302,5	12,00	36,30	29,04	48,00	13 940,77	
		353	151	203	7	x	x	x	x	106,2	0,0	211,7	0,5	265,9					12 141,91	
		113	56	87	0	70,0	3,5	14,0	0,0	79,1	0,0	105,8	0,2	133,0	10,00	13,30	10,64	48,00	5 105,66	
		240	95	116	7	11,3	0,0	44,1	0,1	27,1	0,0	105,8	0,2	133,0	12,00	15,96	11,17	63,00	7 036,24	
		5 032	3 646	1 037	459	x	x	x	x	1 098,0	39,5	312,6	62,2	1 410,6					65 738,87	
		405	140	350	0	x	x	x	x	106,1	3,2	60,8	0,0	166,9					15 780,78	
		405	140	350	0	26,2	0,8	15,0	0,0	106,1	3,2	60,8	0,0	166,9	13,00	21,69	16,27	97,00	15 780,78	
		3 589	3 130	450	56	x	x	x	x	380,0	6,0	22,6	7,6	402,6					5 662,85	
		142	24	134	8	55,0	0,0	0,0	0,0	78,1	0,0	0,0	0,0	78,1	7,00	5,47	4,10	45,00	1 845,11	
		35	0	35	0	94,6	0,0	3,1	3,1	33,1	0,0	1,1	1,1	34,2	8,00	2,74	1,09	24,00	262,62	
		46	16	24	22	48,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	22,1	6,00	1,32	0,66	25,00	165,60	
		0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	
		2	0	2	0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	4,00	0,08	0,04	27,00	10,80	
		3 090	3 090	60	0	5,1	0,0	0,1	0,0	157,6	0,0	3,1	0,0	160,7	8,00	12,85	3,86	35,00	1 349,71	
		175	0	142	26	37,5	0,0	7,3	2,6	65,6	0,0	12,8	4,6	78,4	7,00	5,49	4,12	35,00	1 440,60	
		0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	45,00	-	
		46	0	0	0	25,0	0,0	0,0	0,0	11,5	0,0	0,0	0,0	11,5	8,00	0,92	0,74	70,00	515,20	
		18	0	18	0	33,3	33,3	0,0	0,0	6,0	6,0	0,0	0,0	6,0	5,00	0,30	0,09	33,00	29,67	
		35	0	35	0	78,3	0,0	10,5	0,0	6,0	0,0	3,7	0,0	9,7	5,00	0,48	0,15	30,00	43,54	
		1 038	376	257	403	x	x	x	x	611,9	30,3	229,3	54,5	841,1					44 295,24	
		1 010	357	250	403	58,5	3,0	22,7	5,4	590,9	30,3	229,3	54,5	820,1	15,00	123,02	92,26	47,00	43 363,85	
		28	19	7	0	75,0	0,0	0,0	0,0	21,0	0,0	0,0	0,0	21,0	14,00	2,94	2,12	44,00	931,39	
		23 550	9 363	869	49	x	x	x	x	2 376,7	16,4	442,9	25,2	2 819,6					62 966,12	
		163	22	83	0	x	x	x	x	82,5	7,2	37,3	3,3	119,8					19 273,63	
		163	22	83	0	50,6	4,4	22,9	2,0	82,5	7,2	37,3	3,3	119,8	11,00	13,18	9,88	195,00	19 273,63	
		23 387	9 341	786	49	x	x	x	x	2 294,2	9,2	405,6	22,0	2 699,8					43 692,49	
		23	23	0	0	88,0	0,0	0,0	0,0	20,2	0,0	0,0	0,0	20,2	12,00	2,43	0,36	36,00	131,16	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	229

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	230
		Budziszewice	3	3	0	0	75,0	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0	2,3	25,00	0,56	0,23	35,00	78,75	
		Czerniewice	12 773	50	257	24	6,2	0,0	2,4	0,1	791,9	0,0	306,6	12,8	1 098,5	6,00	65,91	32,95	41,00	13 511,28	
		Inowódz	97	2	0	20	100,0	0,0	0,0	0,0	97,0	0,0	0,0	0,0	97,0	9,00	8,73	3,49	60,00	2 095,20	
		Lubochnia	40	40	1	0	88,0	0,0	0,0	0,0	35,2	0,0	0,0	0,0	35,2	12,00	4,22	2,11	65,00	1 372,80	
		Rokiciny	1 223	0	441	0	99,7	0,0	0,0	0,0	1 219,3	0,0	0,0	0,0	1 219,3	8,00	97,55	29,26	73,00	21 362,68	
		Rzeczycza	18	0	17	0	45,6	0,0	19,5	0,0	8,2	0,0	3,5	0,0	11,7	7,00	0,82	0,62	48,00	295,29	
		Tomaszów Mazowiecki	60	26	9	5	41,7	0,0	4,9	0,0	25,0	0,0	2,9	0,0	28,0	7,00	1,96	1,57	120,00	1 878,91	
		Ujazd	62	62	61	0	4,9	0,0	45,5	0,0	3,0	0,0	28,2	0,0	31,2	7,00	2,19	1,75	88,00	1 539,90	
		Żelechówek	9 201	9 201	0	0	1,0	0,1	0,7	0,1	92,0	9,2	64,4	9,2	156,4	8,00	12,51	3,75	38,00	1 426,52	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 507	491	0	1	x	x	x	x	422,0	36,2	247,1	10,5	669,1					150 047,47	
		M. Piórków Trybunałski	1 507	491	0	1	28,0	2,4	16,4	0,7	422,0	36,2	247,1	10,5	669,1	13,00	86,98	65,24	230,00	150 047,47	
		PODREGION 18 – SIERADZKI	110 946	51 225	6 978	525	x	x	x	x	13 743,7	469,8	2 845,5	742,4	16 589,2					440 679,85	
		Powiat łaski	10 560	3 220	340	181	x	x	x	x	2 520,3	25,0	506,4	52,1	3 026,8					24 032,34	
		Gminy wiejskie – RAZEM	10 300	3 014	326	171	x	x	x	x	2 411,9	25,0	497,9	50,0	2 909,8					20 346,84	
		Buczek	25	8	23	2	49,1	0,0	13,3	0,0	12,3	0,0	3,3	0,0	15,6	15,00	2,34	2,11	28,00	589,68	
		Sędziejowice	134	1	134	0	85,7	0,0	14,3	0,0	114,8	0,0	19,2	0,0	134,0	3,00	4,02	0,40	26,00	104,52	
		Wdawa	2 502	2 502	53	8	73,0	1,0	19,0	2,0	1 826,5	25,0	475,4	50,0	2 301,8	8,00	184,15	36,83	22,00	8 102,48	
		Wodzierady	7 639	503	116	161	6,0	0,0	0,0	0,0	458,3	0,0	0,0	0,0	458,3	9,00	41,25	20,63	56,00	11 550,17	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	260	206	14	10	x	x	x	x	108,4	0,0	8,6	2,1	117,0					3 685,50	
		Łask	260	206	14	10	41,7	0,0	3,3	0,8	108,4	0,0	8,6	2,1	117,0	5,00	5,85	5,27	70,00	3 685,50	
		Powiat pajęczański	41 711	37 999	2 251	245	x	x	x	x	4 217,6	63,9	502,8	130,4	4 720,5					49 119,58	
		Gminy wiejskie – RAZEM	34 038	30 387	1 877	212	x	x	x	x	3 349,6	16,5	313,4	105,3	3 663,0					33 781,05	
		Kietrzygów	9 001	8 882	214	42	9,3	0,0	0,3	0,1	837,1	0,0	27,0	9,0	864,1	7,00	60,49	18,15	29,00	5 262,34	
		Nowa Brzeźnica	13 565	13 565	19	0	4,3	0,0	1,1	0,1	583,3	0,0	149,2	13,6	732,5	6,00	43,95	17,58	32,00	5 625,68	
		Rząśnia	1 721	6	1 553	168	4,6	0,0	2,2	0,0	79,2	0,0	37,9	0,0	117,0	5,00	5,85	1,76	52,00	912,82	
		Siemkowice	786	7	0	0	28,0	0,0	0,0	0,0	220,1	0,0	0,0	0,0	220,1	11,00	24,21	18,16	28,00	5 083,85	
		Strzelce Wielkie	691	621	88	0	91,0	0,0	0,0	0,0	628,8	0,0	0,0	0,0	628,8	9,00	56,59	22,64	27,00	6 112,03	
		Sulmierzyce	8 274	7 306	3	2	12,1	0,2	1,2	1,0	1 001,2	16,5	99,3	82,7	1 100,4	7,00	77,03	30,81	35,00	10 784,33	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 673	7 612	374	33	x	x	x	x	868,0	47,4	189,5	25,1	1 057,5					15 338,53	
		Działoszyn	7 073	7 012	49	3	11,0	0,5	2,0	0,1	778,0	35,4	141,5	7,1	919,5	6,00	55,17	30,34	42,00	12 744,13	
		Pajęczno	600	600	325	30	15,0	2,0	8,0	3,0	90,0	12,0	48,0	18,0	138,0	8,00	11,04	5,52	47,00	2 594,40	
		Powiat poddębicki	3 773	3 623	382	31	x	x	x	x	530,9	1,6	370,5	54,2	901,3					17 538,49	
		Gminy wiejskie – RAZEM	960	902	369	31	x	x	x	x	334,7	1,6	110,8	54,2	445,4					2 493,95	
		Dalików	202	174	157	17	73,8	0,0	7,9	2,2	149,1	0,0	16,0	4,4	165,0	6,00	9,90	2,97	30,00	891,18	
		Pęczniew	72	48	65	0	30,5	1,5	30,5	30,0	22,0	1,1	22,0	21,6	43,9	6,00	2,64	1,05	62,00	653,53	
		Wartkowice	207	201	115	0	14,5	0,0	17,6	4,8	30,0	0,0	36,4	9,9	66,4	5,00	3,32	1,00	20,00	199,34	
		Zadzim	479	479	32	14	27,9	0,1	7,6	3,8	133,6	0,5	36,4	18,2	170,0	7,00	11,90	3,57	21,00	749,90	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 763	2 721	13	0	x	x	x	x	196,2	0,0	259,7	0,0	455,9					15 044,54	
		Poddębice	2 763	2 721	13	0	7,1	0,0	9,4	0,0	196,2	0,0	259,7	0,0	455,9	10,00	45,59	25,07	60,00	15 044,54	

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	235
	Gminy miejskie – RAZEM	1 126	1 069	204	9	x	x	x	x	x	x	89,0	21,4	514,6	66,4	89,0	21,4	514,6	12,00	61,75	24,70	96,00	23 711,94
	Łowicz	1 126	1 069	204	9	37,8	5,9	37,8	1,9	37,8	7,9	89,0	21,4	514,6	66,4	89,0	21,4	514,6	12,00	61,75	24,70	96,00	23 711,94
	Gminy wiejskie – RAZEM	36 513	17 595	3 370	241	x	x	x	x	x	x	812,3	726,6	7 831,6	736,2	812,3	726,6	7 831,6					187 246,15
	Bielawy	4 962	112	19	0	26,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	5,0	5,0	1 295,1	5,0	5,0	5,0	1 295,1	10,00	129,51	51,80	38,00	19 685,25
	Chąśno	1 408	872	270	0	1,6	0,0	1,0	0,3	22,5	0,0	14,1	4,2	36,6	0,0	14,1	4,2	36,6	9,00	3,29	1,32	42,00	553,51
	Domaniewice	1 779	1 602	323	169	42,0	42,0	41,0	41,0	726,2	726,2	708,9	708,9	1 435,1	11,00	157,86	63,14	1 435,1	11,00	157,86	63,14	66,00	41 674,43
	Kiernozia	7 567	0	464	0	8,0	0,0	0,0	0,0	605,4	0,0	0,0	0,0	605,4	0,0	0,0	605,4	8,00	48,43	19,37	51,00	9 879,48	
	Kocierzew Potulniowy	203	199	199	4	29,4	0,7	25,3	4,2	59,7	1,4	51,4	8,5	111,0	8,00	8,88	111,0	8,00	157,69	63,08	3,55	36,00	1 279,19
	Łowicz	13 174	13 174	0	0	13,3	0,0	0,0	0,0	1 752,1	0,0	0,0	0,0	1 752,1	9,00	157,69	63,08	1 752,1	9,00	157,69	63,08	65,00	41 000,12
	Łyszkowice	3 597	8	126	15	2,8	0,1	0,1	0,0	100,7	3,6	3,6	0,0	104,3	8,00	8,35	104,3	8,00	8,35	3,34	32,00	32,00	1 068,17
	Nieborów	3 348	1 628	1 444	53	72,8	0,0	0,8	0,0	2 437,3	0,0	26,8	0,0	2 464,1	8,00	197,13	78,85	2 464,1	8,00	197,13	78,85	91,00	71 755,41
	Zduny	525	0	525	0	4,8	0,0	0,5	0,0	25,2	0,0	2,6	0,0	27,8	7,00	1,95	0,78	27,8	7,00	1,95	0,78	45,00	350,60
	Powiat rawski	40 782	2 813	2 200	32	x	x	x	x	7 369,8	199,5	817,7	305,5	8 187,5								181 426,24	
	Gminy miejskie – RAZEM	1 367	0	113	0	x	x	x	x	341,8	0,0	77,9	0,0	419,7									24 777,26
	Rawa Mazowiecka	1 367	0	113	0	25,0	0,0	5,7	0,0	341,8	0,0	77,9	0,0	419,7	12,00	50,36	20,14	419,7	12,00	50,36	20,14	123,00	24 777,26
	Gminy wiejskie – RAZEM	19 466	2 563	220	0	x	x	x	x	1 641,8	0,0	340,8	106,0	1 982,6									72 647,74
	Cielądz	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	45,00	-
	Rawa Mazowiecka	16 398	14	11	0	7,7	0,0	1,4	0,6	1 262,6	0,0	229,6	98,4	1 492,2	8,00	119,38	59,69	1 492,2	8,00	119,38	59,69	110,00	65 657,59
	Regnów	2 528	2 528	209	0	5,6	0,0	4,4	0,3	141,6	0,0	111,2	7,6	252,8	7,00	17,70	10,62	252,8	7,00	17,70	10,62	32,00	3 397,63
	Sadkowice	540	21	0	0	44,0	0,0	0,0	0,0	237,6	0,0	0,0	0,0	237,6	9,00	21,38	8,55	237,6	9,00	21,38	8,55	42,00	3 592,51
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	19 949	250	1 867	32	x	x	x	x	5 386,2	199,5	399,0	199,5	5 785,2									84 001,25
	Biata Rawska	19 949	250	1 867	32	27,0	1,0	2,0	1,0	5 386,2	199,5	399,0	199,5	5 785,2	11,00	636,37	254,55	5 785,2	11,00	636,37	254,55	33,00	84 001,25
	Powiat skierniewicki	32 562	28 717	170	5	x	x	x	x	11 459,8	11,5	2 364,7	272,2	13 824,5								281 456,27	
	Gminy wiejskie – RAZEM	32 562	28 717	170	5	x	x	x	x	11 459,8	11,5	2 364,7	272,2	13 824,5									281 456,27
	Bolimów	44	44	2	1	18,1	0,0	34,9	0,0	8,0	0,0	15,4	0,0	23,3	10,00	2,33	0,93	23,3	10,00	2,33	0,93	76,00	708,93
	Głuchów	11 100	11 100	0	0	55,0	0,0	10,0	0,0	6 105,0	0,0	1 110,0	0,0	7 215,0	9,00	649,35	259,74	7 215,0	9,00	649,35	259,74	66,00	171 428,40
	Godzianów	8	0	8	0	25,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	11,00	0,22	0,09	2,0	11,00	0,22	0,09	40,00	35,20
	Kowiesy	465	50	16	0	51,0	0,0	45,8	0,0	237,2	0,0	213,0	0,0	450,1	8,00	36,01	14,40	450,1	8,00	36,01	14,40	43,00	6 193,65
	Lipce Reymontowskie	3 693	739	103	4	9,8	0,1	6,4	0,2	361,9	3,7	236,4	7,4	598,3	8,00	47,86	19,14	598,3	8,00	47,86	19,14	50,00	9 572,26
	Maków	1 737	1 737	40	0	75,0	0,0	11,0	9,0	1 302,8	0,0	191,1	156,3	1 493,8	9,00	134,44	53,78	1 493,8	9,00	134,44	53,78	45,00	24 199,88
	Nowy Kawęczyn	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	33,00	-
	Skierniewice	12 904	12 829	0	0	24,8	0,0	4,5	0,8	3 200,2	0,0	580,7	103,2	3 780,9	8,00	302,47	120,99	3 780,9	8,00	302,47	120,99	55,00	66 543,35
	Stupia	2 611	2 218	1	0	9,3	0,3	0,7	0,2	242,8	7,8	18,3	5,2	261,1	7,54	19,68	7,87	261,1	7,54	19,68	7,87	35,00	2 754,61
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 814	931	164	1	x	x	x	x	925,1	248,5	139,7	5,4	1 064,8								40 889,01	
	M. Skierniewice	1 814	931	164	1	51,0	13,7	7,7	0,3	925,1	248,5	139,7	5,4	1 064,8	12,00	127,78	51,11	1 064,8	12,00	127,78	51,11	80,00	40 889,01
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	235		

Załącznik 2. Koszty odszkodowań w gminach województwa małopolskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r.)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	zabudowy mieszkaniowej	zabudowy usługowej	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej	zabudowy mieszkaniowej	zabudowy usługowej						w tym usług publicznych
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					
		MAŁOPOLSKIE																				
		PODREGION 20 – KRAKOWSKI																				
		Powiat bocheński																				
		1 345	845	59	0	32,7	3,2	12,6	1,5	439,8	43,0	169,5	20,2	609,3	8,00	48,74	24,37	102,00	24 858,83			
		1 345	845	59	0	32,7	3,2	12,6	1,5	439,8	43,0	169,5	20,2	609,3	8,00	48,74	24,37	102,00	24 858,83			
		52 192	38 517	3 062	3	x	x	x	x										281 492,21			
		13 066	12 907	605	0	21,0	0,0	22,0	5,0	2 743,9	0,0	2 874,5	653,3	5 618,4	7,00	393,29	235,97	80,00	188 777,57			
		10 866	10 866	42	3	4,9	0,0	0,4	0,4	532,4	0,0	43,5	43,5	575,9	7,00	40,31	24,19	65,00	15 722,02			
		6 062	0	469	0	7,7	0,0	0,3	0,1	466,8	0,0	18,2	6,1	485,0	6,00	29,10	17,46	38,00	6 634,25			
		7 100	7 100	499	0	4,9	0,0	0,6	0,3	347,9	0,0	42,6	21,3	390,5	7,00	27,34	16,40	53,00	8 692,53			
		7 569	115	1 447	0	20,0	0,0	7,0	7,0	1 513,8	0,0	529,8	529,8	2 043,6	6,00	122,62	73,57	42,00	30 899,69			
		4 409	4 409	0	0	16,0	0,0	3,0	0,0	705,4	0,0	132,3	0,0	837,7	8,00	67,02	33,51	40,00	13 403,36			
		3 120	3 120	0	0	12,0	0,0	2,0	0,0	374,4	0,0	62,4	0,0	436,8	10,00	43,68	32,76	53,00	17 362,80			
		8 249	6 118	185	0	x	x	x	x										58 897,86			
		8 249	6 118	185	0	12,6	0,1	2,4	0,3	1 039,4	8,2	198,0	24,7	1 237,4	10,00	123,74	86,61	68,00	58 897,86			
		105 102	70 987	12 666	51	x	x	x	x										1 985 476,23			
		63 540	41 073	11 552	6	x	x	x	x										1 531 024,69			
		59	0	11	0	1,0	0,0	10,0	10,0	0,6	0,0	5,9	5,9	6,5	8,00	0,52	0,31	94,00	292,83			
		6 269	6 269	0	0	8,9	0,0	4,7	0,7	557,9	0,0	294,6	43,9	852,6	9,00	76,73	46,04	62,00	28 544,51			
		7 062	0	325	0	15,4	4,0	2,1	0,4	1 087,5	282,5	148,3	28,2	1 235,9	10,00	123,59	74,15	108,00	80 083,08			
		6 839	0	6 839	0	30,0	0,0	1,9	1,9	2 051,7	0,0	129,9	129,9	2 181,6	10,00	218,16	130,90	130,00	170 168,00			
		8 253	8 253	612	0	4,6	0,0	4,6	2,0	379,6	0,0	379,6	165,1	759,3	9,00	68,33	41,00	120,00	49 201,08			
		3 912	3 826	401	0	18,7	0,0	2,7	0,5	731,5	0,0	105,6	19,6	837,2	9,00	75,35	45,21	280,00	126 579,80			
		5 113	5 113	1 714	0	29,0	0,0	2,5	0,4	1 482,8	0,0	127,8	20,5	1 610,6	9,00	144,95	86,97	277,00	240 912,80			
		4 315	3 194	300	0	26,6	0,0	3,8	0,0	1 147,8	0,0	164,0	0,0	1 311,8	11,00	144,29	101,01	209,00	211 101,54			
		5 146	5 136	127	0	6,7	0,0	0,6	0,0	344,8	0,0	30,9	0,0	375,7	9,00	33,81	20,29	134,00	27 182,61			
		4 690	4 674	240	0	21,0	0,0	3,0	0,0	984,9	0,0	140,7	0,0	1 125,6	9,00	101,30	60,78	227,00	137 976,05			

	Zabierzów	7 253	0	541	0	23,8	0,0	3,9	1,0	1 726,2	0,0	282,9	72,5	2 009,1	10,00	200,91	120,54	216,00	260 376,90		
	Zielonki	4 629	4 608	442	6	32,6	4,0	1,5	0,0	1 509,1	185,2	69,4	0,0	1 578,5	9,00	142,06	85,24	233,00	198 605,49		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	41 562	29 914	1 114	45	x	x	x	x										454 451,54		
	Krzeszowice	12 267	619	185	15	13,1	0,3	2,3	0,4	1 607,0	36,8	282,1	49,1	1 889,1	8,00	151,13	90,68	110,00	99 745,43		
	Skala	6 453	6 453	165	0	13,3	0,0	2,0	0,1	858,2	0,0	129,1	6,5	987,3	9,00	88,86	53,31	113,00	60 245,60		
	Skawina	9 765	9 765	460	30	5,8	0,3	3,2	0,2	566,4	29,3	312,5	19,5	878,9	9,00	79,10	47,46	311,00	147 594,07		
	Stommiki	11 043	11 043	246	0	5,4	0,1	1,4	1,4	596,3	11,0	154,6	154,6	750,9	11,00	82,60	49,56	85,00	42 126,84		
	Świątynki Górne	2 034	2 034	58	0	40,0	2,0	24,0	0,0	813,6	40,7	488,2	0,0	1 301,8	9,00	117,16	70,30	149,00	104 739,61		
	Powiat miechowski	24 476	24 464	248	0	x	x	x	x										29 923,82		
	Gminy wiejskie – RAZEM	24 464	24 464	246	0	x	x	x	x											29 522,24	
	Charsznica	7 696	7 696	41	0	1,2	0,0	1,0	0,0	92,4	0,0	77,0	0,0	169,3	8,00	13,54	8,13	31,00	2 519,36		
	Gotcza	9 027	9 027	114	0	9,7	9,3	0,9	0,5	875,6	839,5	81,2	45,1	956,9	9,00	86,12	51,67	48,00	24 801,86		
	Kozłów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	40,00	–		
	Książ Wielki	45	45	45	0	75,7	0,0	0,0	0,0	34,1	0,0	0,0	0,0	34,1	8,00	2,73	1,64	16,00	261,62		
	Raclawice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	17,00	–		
	Staboszów	7 696	7 696	46	0	3,2	0,1	0,3	0,1	246,3	7,7	23,1	7,7	269,4	10,00	26,94	16,16	12,00	1 939,39		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	12	0	2	0	x	x	x	x										401,59		
	Miechów	12	0	2	0	34,0	0,0	50,0	17,0	4,1	0,0	6,0	2,0	10,1	8,00	0,81	0,48	83,00	401,59		
	Powiat myślenicki	49 717	28 339	12 498	3	x	x	x	x										593 788,60		
	Gminy wiejskie – RAZEM	25 658	25 601	9 537	3	x	x	x	x											325 955,51	
	Lubień	9	0	7	2	44,4	0,0	55,6	11,1	4,0	0,0	5,0	1,0	9,0	8,00	0,72	0,43	52,00	224,64		
	Pćim	8 862	8 816	100	0	23,0	0,0	6,0	1,0	2 038,3	0,0	531,7	88,6	2 570,0	9,00	231,30	138,78	85,00	117 962,08		
	Raciechowice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	–		
	Ściepraw	3 192	3 192	2 045	0	36,0	0,0	4,1	3,0	1 149,1	0,0	130,9	95,8	1 280,0	11,00	140,80	84,48	120,00	101 375,37		
	Tokarnia	6 885	6 883	6 885	0	20,0	0,0	10,0	4,0	1 377,0	0,0	688,5	275,4	2 065,5	12,00	247,86	148,72	56,00	83 280,96		
	Wiśniowa	6 710	6 710	500	1	15,0	0,0	0,6	0,1	1 006,5	0,0	40,3	6,7	1 046,8	8,00	83,74	50,24	46,00	23 112,46		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	24 059	2 738	2 961	0	x	x	x	x										267 833,09		
	Dobczyce	6 640	66	0	0	15,0	0,1	2,2	0,7	996,0	6,6	146,1	46,5	1 142,1	11,00	125,63	50,25	90,00	45 226,37		
	Myślenice	11 366	2 642	2 941	0	16,5	0,1	2,6	0,8	1 875,4	11,4	295,5	90,9	2 170,9	9,00	195,38	117,23	145,00	169 981,94		
	Sułkowice	6 053	30	20	0	15,0	0,0	1,1	0,7	908,0	0,0	66,6	42,4	974,5	10,00	97,45	58,47	90,00	52 624,78		
	Powiat proszowicki	687	687	245	0	x	x	x	x										37 002,26		
	Gminy wiejskie – RAZEM	687	687	245	0	x	x	x	x											36 966,26	
	Koniusza	8 850	8 850	0	0	11,0	0,0	0,5	0,0	973,5	0,0	44,3	0,0	1 017,8	9,00	91,5975	36,639	66,00	24 181,74		
	Koszyce	278	278	90	0	72,0	0,0	12,0	0,0	200,2	0,0	33,4	0,0	233,5	12,00	28,02	16,81	60,00	10 088,06		
	Pałacznica	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	–		
	Radziemice	409	409	155	0	10,0	0,0	6,4	6,4	40,9	0,0	26,2	26,2	67,1	10,00	6,7076	4,02	67,00	2 696,46		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0										36,00		
	Proszowice	1	1	0	0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8	8,00	0,06	0,036	100,00	3600		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	235

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	236		
				39		0	0	15,0	0,0	60,0	0,0	5,9	0,0	23,4	0,0	29,3	8,00	2,34	1,872	130,00	2 433,60		
		Powiat wielicki		31 971	26 980	5 373	0	x	x	x										672 450,20			
		Gminy wiejskie – RAZEM		20 480	19 940	216	0	x	x	x											377 557,13		
		Biskupice		4 100	4 100	216	0	30,0	0,0	15,0	1,0	1 230,0	0,0	615,0	41,0	1 845,0	10,00	184,50	138,38	165,00	228 318,75		
		Gódw		9 882	9 345	0	0	12,4	0,0	1,0	0,3	1 225,4	0,0	98,8	29,6	1 324,2	11,00	145,66	87,40	70,00	61 177,49		
		Klaj		6 498	6 495	0	0	20,0	0,0	2,0	0,3	1 299,6	0,0	130,0	19,5	1 429,6	10,00	142,96	100,07	88,00	88 060,90		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		11 491	7 040	5 157	0	x	x	x	x										294 893,07		
		Niepołomice		9 322	4 871	4 832	0	19,8	0,5	4,4	0,4	1 845,8	46,6	410,2	37,3	2 255,9	9,00	203,03	121,82	155,00	188 820,84		
		Wieliczka		2 169	2 169	325	0	43,5	4,0	14,0	0,5	943,5	86,8	303,7	10,8	1 247,2	9,00	112,25	50,51	210,00	106 072,23		
		PODREGION 21 – M. KRAKÓW		11 695	10 983	709	1	x	x	x	x										1 193 591,70		
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM		11 695	10 983	709	1	x	x	x	x										1 193 591,70		
		M. Kraków		11 695	10 983	709	1	25,2	2,0	7,2	3,1	2 947,1	233,9	842,0	362,5	3 789,2	9,00	341,03	170,51	700,00	1 193 591,70		
		PODREGION 22 – NOWOSĄDECKI		377 163	299 864	15 415	185	x	x	x	x										3 395 752,47		
		Powiat gorlicki		67 918	46 965	2 365	38	x	x	x	x										298 093,80		
		Gminy miejskie – RAZEM		2 356	1 109	31	0	x	x	x	x											78 960,30	
		Gorlice		2 356	1 109	31	0	34,4	2,9	8,7	2,4	810,5	68,3	205,0	56,5	1 015,4	8,00	81,23	48,74	162,00	78 960,30		
		Gminy wiejskie – RAZEM		55 596	35 890	1 881	38	x	x	x	x											147 191,37	
		Gorlice		10 266	58	58	0	4,0	0,0	0,3	0,0	410,6	0,0	30,8	0,0	441,4	8,00	35,32	21,19	147,00	51 147,87		
		Lipinki		6 616	6 616	35	1	5,8	0,8	3,3	1,5	383,7	52,9	218,3	99,2	602,1	9,00	54,19	32,51	15,00	4 876,65		
		Łużna		5 624	25	198	0	32,0	0,0	22,0	5,0	1 799,7	0,0	1 237,3	281,2	3 037,0	10,00	303,70	182,22	22,00	40 087,87		
		Moszczenica		3 760	3 760	684	33	25,0	0,0	3,0	1,0	940,0	0,0	112,8	37,6	1 052,8	10,00	105,28	63,17	18,00	11 370,24		
		Ropa		4 909	1 016	4	0	3,5	0,0	3,5	0,3	171,8	0,0	171,8	14,7	343,6	9,00	30,93	18,56	55,00	10 205,81		
		Sękowa		19 480	19 480	902	0	3,9	0,1	0,5	0,4	759,7	19,5	97,4	77,9	857,1	11,00	94,28	56,57	34,00	19 233,77		
		Uście Gorlickie		4 941	4 935	0	4	12,0	0,0	2,3	1,3	592,9	0,0	113,6	64,2	706,6	14,00	98,92	59,35	51,00	30 269,16		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		9 966	9 966	433	0	x	x	x	x											71 942,12	
		Biecz		9 928	9 928	415	0	12,6	0,1	0,4	0,1	1 250,9	9,9	39,7	9,9	1 290,6	12,00	154,88	92,93	70,00	65 048,26		
		Bobowa		4 984	38	38	0	13,0	0,0	0,0	0,0	647,9	0,0	0,0	0,0	647,9	8,00	51,83	18,14	38,00	6 893,87		
		Powiat limanowski		75 316	75 057	1 635	76	x	x	x	x										348 441,23		
		Gminy miejskie – RAZEM		4 568	4 542	138	0	x	x	x	x											52 672,01	
		Limanowa		1 858	1 832	91	0	52,0	0,0	9,0	0,0	966,2	0,0	167,2	0,0	1 133,4	10,00	113,34	45,34	85,00	38 534,92		
		Mszana Dolna		2 710	2 710	47	0	4,9	0,3	3,9	2,8	132,8	8,1	105,7	75,9	238,5	13,00	31,00	18,60	76,00	14 137,09		
		Gminy wiejskie – RAZEM		70 748	70 515	1 497	76	x	x	x	x											295 769,22	
		Dobra		10 905	10 905	0	0	5,5	0,0	0,2	0,0	599,8	0,0	21,8	0,0	621,6	9,00	55,94	22,38	42,00	9 398,37		
		Jodłownik		7 167	7 167	347	0	17,0	3,0	3,0	0,0	1 218,4	215,0	215,0	0,0	1 433,4	9,00	129,01	77,40	35,00	27 091,26		
		Kamienica		4 862	4 830	440	1	11,2	0,0	5,1	3,0	544,5	0,0	248,0	145,9	792,5	10,00	79,25	47,55	37,00	17 593,63		
		Laskowa		7 249	7 249	147	0	1,8	0,0	0,6	0,1	130,5	0,0	43,5	7,2	174,0	10,00	17,40	10,44	31,00	3 235,95		
		Limanowa		202	1	201	0	96,2	0,0	1,6	0,5	194,3	0,0	3,2	1,0	197,6	11,00	21,73	13,04	43,00	5 606,64		
		Łukowica		6 965	6 965	109	0	4,0	0,0	0,0	0,0	278,6	0,0	0,0	0,0	278,6	9,00	25,07	15,04	22,00	3 309,77		

Lp.	Nazwa miejscowości	Dane podstawowe											Dane dodatkowe										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	237
	Miszana Dolna	17 010	17 010	0	64	5,2	0,0	0,6	0,2	884,5	0,0	102,1	34,0	986,6	10,00	98,66	59,19	76,00	44 988,05				
	Niedzwiedź	7 444	7 444	50	0	48,0	1,0	1,0	0,3	3 573,1	74,4	74,4	22,3	3 647,6	8,00	291,80	175,08	84,00	147 069,62				
	Słopnice	5 680	5 680	53	11	7,0	1,0	4,5	4,0	397,6	56,8	255,6	227,2	653,2	12,00	78,38	47,03	36,00	16 930,94				
	Tymbark	3 264	3 264	150	0	18,0	0,0	0,7	0,4	587,5	0,0	22,8	13,1	610,4	11,00	67,14	40,28	51,00	20 544,99				
	Powiat nowosądecki	112 235	75 184	5 520	32	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1 128 990,11				
	Gminy miejskie – RAZEM	1 700	1 700	146	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	25 615,87				
	Grybów	1 700	1 700	146	0	20,3	0,2	1,5	0,2	345,1	3,4	25,5	3,4	370,6	8,00	29,65	17,79	144,00	25 615,87				
	Gminy wiejskie – RAZEM	96 765	62 954	2 388	7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	848 353,85				
	Chełmiec	11 205	525	15	0	25,0	0,0	6,0	3,0	2 801,3	0,0	672,3	336,2	3 473,6	8,00	277,88	166,73	100,00	166 730,40				
	Gródek nad Dunajcem	8 800	8 800	1	0	5,0	0,0	0,5	0,3	440,0	0,0	44,0	26,4	484,0	9,00	43,56	26,14	44,00	11 499,84				
	Grybów	15 300	0	0	0	33,0	0,0	8,0	3,0	5 049,0	0,0	1 224,0	459,0	6 273,0	10,00	627,30	376,38	80,00	301 104,00				
	Kamionka Wielka	6 301	2 413	2	0	12,8	0,0	0,9	0,2	806,5	0,0	56,7	12,6	863,2	11,00	94,96	56,97	53,00	30 196,03				
	Korzenna	6 890	6 837	0	0	7,5	0,0	0,0	0,0	516,8	0,0	0,0	0,0	516,8	10,00	51,68	31,01	33,00	10 231,65				
	Łabowa	11 912	11 912	96	7	1,7	0,0	0,0	0,0	202,5	0,0	0,0	0,0	202,5	11,00	22,28	13,37	61,00	8 152,81				
	Łącko	13 295	13 295	775	0	37,0	0,0	15,0	10,0	4 919,2	0,0	1 994,3	1 329,5	6 913,4	10,00	691,34	380,24	45,00	171 106,65				
	Łososina Dolna	8 476	8 476	159	0	10,0	0,1	7,6	0,6	847,6	8,5	644,2	50,9	1 491,8	11,00	164,10	98,46	97,00	95 503,50				
	Nawojowa	3 921	31	1 340	0	11,0	0,0	0,6	0,0	431,3	0,0	23,5	0,0	454,8	8,00	36,39	16,37	128,00	20 958,84				
	Podęgorzcie	6 473	6 473	0	0	16,0	0,0	0,7	0,0	1 035,7	0,0	45,3	0,0	1 081,0	8,00	86,48	47,56	63,00	29 965,07				
	Rytko	4 192	4 192	0	0	0,7	0,0	0,3	0,1	29,3	0,0	12,6	4,2	41,9	11,00	4,61	2,77	105,00	2 905,06				
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	13 770	10 530	2 986	25	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	255 020,39				
	Krynica-Zdrój	387	326	0	12	85,0	0,0	15,0	10,0	329,0	0,0	58,1	38,7	387,0	15,00	58,05	34,83	173,00	60 255,90				
	Muszyna	3 107	107	427	8	20,0	1,5	4,5	2,5	621,4	46,6	139,8	77,7	761,2	15,00	114,18	85,64	100,00	85 636,69				
	Piwniczna-Zdrój	2 576	2 576	505	5	19,0	1,0	10,0	1,0	489,4	25,8	257,6	25,8	747,0	12,00	89,64	35,86	85,00	30 479,23				
	Stary Sącz	7 700	7 521	2 054	0	17,0	0,1	2,4	0,4	1 309,0	7,7	184,8	30,8	1 493,8	13,00	194,19	97,10	81,00	78 648,57				
	Powiat nowotarski	106 243	96 844	4 162	22	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	791 502,84				
	Gminy miejskie – RAZEM	1 068	807	79	6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27 774,84				
	Nowy Targ	1 068	807	79	6	10,3	0,6	19,8	5,7	110,0	6,4	211,5	60,9	321,5	8,00	25,72	15,43	180,00	27 774,84				
	Gminy wiejskie – RAZEM	97 233	88 228	4 083	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	662 221,80				
	Czarny Dunajec	21 830	21 830	0	0	9,9	0,0	2,6	0,0	2 161,2	0,0	567,6	0,0	2 728,8	8,00	218,30	130,98	103,00	134 909,40				
	Czorsztyn	4 296	4 296	55	0	9,0	0,0	3,0	0,5	386,6	0,0	128,9	21,5	515,5	9,00	46,40	27,84	156,00	43 427,40				
	Jablonka	21 300	21 300	95	10	0,1	0,0	0,0	0,0	21,3	0,0	0,0	0,0	21,3	10,00	2,13	1,28	64,00	817,92				
	Krościenko nad Dunajcem	1 165	1 123	65	0	52,5	0,0	7,1	0,1	611,6	0,0	82,7	1,2	694,3	9,00	62,49	37,49	130,00	48 742,67				
	Lipnica Wielka	6 747	6 745	340	0	29,0	0,0	4,2	0,0	1 956,6	0,0	283,4	0,0	2 240,0	8,00	179,20	107,52	80,00	86 016,15				
	Łapsze Niżne	12 500	12 320	75	0	6,1	0,0	0,9	0,2	762,5	0,0	112,5	25,0	875,0	9,00	78,75	47,25	105,00	49 612,50				
	Nowy Targ	3 333	3 290	3 327	6	50,0	0,0	10,0	1,0	1 666,5	0,0	333,3	33,3	1 999,8	10,00	199,98	119,99	140,00	167 983,20				
	Ochocka Dolna	14 100	14 100	0	0	6,6	0,0	0,0	0,0	930,6	0,0	0,0	0,0	930,6	8,00	74,45	44,67	61,00	27 247,97				
	Raba Wyżna	8 689	11	0	0	18,0	0,0	0,3	0,0	1 564,0	0,0	26,1	0,0	1 590,1	11,00	174,91	104,95	75,00	78 709,31				
	Spytkówice	3 219	3 213	72	0	9,1	0,0	11,0	0,2	292,9	0,0	354,1	6,4	647,0	9,00	58,23	34,94	58,00	20 264,64				
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	237			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	238
		Szafłary	54	0	54	0	88,0	0,0	2,0	0,5	47,5	0,0	1,1	0,3	48,6	11,00	5,35	3,21	140,00	4 490,64	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 942	7 809	0	0	x	x	x	x										101 506,20	
		Szczawnica	1 040	907	0	0	10,1	0,1	0,4	0,1	105,0	1,0	4,2	1,0	109,2	12,00	13,104	7,8624	190,00	14 938,56	
		Rabka-Zdrój	6 902	6 902	0	0	11,0	0,5	2,4	0,1	759,2	34,5	165,6	6,9	924,9	13,00	120,23284	72,139704	120,00	86 567,64	
		Powiat tatrzański	12 866	3 752	769	17	x	x	x	x										711 802,67	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 773	1 772	534	5	x	x	x	x										173 765,35	
		Zakopane	1 773	1 772	534	5	13,8	1,4	10,8	2,3	244,7	24,8	191,5	40,8	436,2	8,00	34,89264	20,935584	830,00	173 765,35	
		Gminy wiejskie – RAZEM	11 093	1 980	235	12	x	x	x	x										538 037,32	
		Biły Dunajec	10	0	5	0	50,0	0,0	50,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	10,0	0,00	-	-	220,00	-	
		Bukowina Tatrzańska	1 956	1 938	230	8	9,3	0,0	7,0	6,4	181,9	0,0	136,9	125,2	318,8	9,00	28,69452	17,216712	380,00	65 423,51	
		Kościelisko	4 544	4	0	3	13,0	0,1	1,1	0,1	590,7	4,5	50,0	4,5	640,7	10,00	64,0704	38,44224	520,00	199 899,65	
		Poronin	4 583	38	0	1	22,6	0,0	1,9	0,1	1 035,8	0,0	87,1	4,6	1 122,8	11,00	123,51185	74,10711	368,00	272 714,16	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	2 585	2 062	964	0	x	x	x	x										116 921,82	
		M. Nowy Sącz	2 585	2 062	964	0	27,5	1,1	11,6	0,7	710,9	28,4	299,9	18,1	1 010,7	8,00	80,8588	48,51528	241,00	116 921,82	
		PODRĘBION 23 – OŚWIĘCIMSKI	222 926	174 562	18 549	2 491	x	x	x	x										1 639 753,98	
		Powiat chrzanowski	9 749	8 130	242	24	x	x	x	x										77 997,61	
		Gminy wiejskie – RAZEM	65	60	63	2	x	x	x	x										54,60	
		Babice	65	60	63	2	0,0	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0	3,3	3,3	3,3	8,00	0,26	0,156	35,00	54,60	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	9 684	8 070	179	22	x	x	x	x										77 943,01	
		Alwernia	7 341	7 341	128	3	14,0	1,0	2,2	1,2	1 027,7	73,4	161,5	88,1	1 189,2	8,00	95,14	57,08	72,00	41 100,20	
		Chrzanów	1 177	234	7	18	10,4	0,3	22,4	3,4	122,4	3,5	263,6	40,0	386,1	9,00	34,75	20,85	60,00	12 508,21	
		Libiąż	54	27	0	0	25,0	6,5	24,4	4,5	13,5	3,5	13,2	2,4	26,7	10,00	2,67	0,80	73,00	584,20	
		Trzebinia	1 112	468	44	1	29,7	2,9	18,6	4,6	330,3	32,2	206,8	51,2	537,1	11,00	59,08	35,45	67,00	23 750,39	
		Powiat olkuski	62 033	59 787	5 576	2 374	x	x	x	x										409 538,28	
		Gminy miejskie – RAZEM	6 342	6 342	39	17	x	x	x	x										20 456,76	
		Bukowno	6 342	6 342	39	17	5,1	0,3	0,5	0,0	323,4	19,0	31,7	0,0	355,2	8,00	28,41	17,05	120,00	20 456,76	
		Gminy wiejskie – RAZEM	25 535	25 305	5 052	2 306	x	x	x	x										210 189,13	
		Bolesław	4 134	3 904	16	159	7,0	0,0	1,8	0,7	289,4	0,0	74,4	28,9	363,8	8,00	29,10	17,46	89,00	15 541,19	
		Klucze	11 745	11 745	4 853	2 147	35,9	0,0	0,6	0,4	4 216,5	0,0	70,5	47,0	4 286,9	9,00	385,82	231,49	74,00	171 305,52	
		Trzyciąż	9 656	9 656	183	0	7,1	0,0	0,8	0,3	685,6	0,0	77,2	29,0	762,8	10,00	76,28	45,77	51,00	23 342,41	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	30 156	28 140	485	51	x	x	x	x										199 349,15	
		Olkusz	15 074	13 058	322	47	5,9	0,8	2,0	0,1	889,4	120,6	301,5	15,1	1 190,8	10,00	119,08	83,36	145,00	120 870,87	
		Wolbrom	15 082	15 082	163	4	8,5	0,1	1,4	0,9	1 282,0	15,1	211,1	135,7	1 493,1	12,00	179,17	107,50	73,00	78 478,28	
		Powiat oświęcimski	31 190	22 917	3 761	4	x	x	x	x										269 402,39	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 514	2 193	19	0	x	x	x	x										52 382,21	
		Oświęcim	2 514	2 193	19	0	20,4	5,4	8,3	2,5	512,9	135,8	208,7	62,9	721,5	11,00	79,37	47,62	110,00	52 382,21	
		Gminy wiejskie – RAZEM	11 177	7 910	1 842	0	x	x	x	x										71 153,61	
		Osiek	4 118	4 118	1 211	0	14,5	0,1	1,5	0,7	597,1	4,1	61,8	28,8	658,9	8,00	52,71	31,63	47,00	14 864,33	

Załącznik 3. Koszty odszkodowań w gminach województwa wielkopolskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	zabudowy mieszkaniowej	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem (ha)	zabudowy mieszkaniowej						zabudowy usługowej
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					
Województwo Wielkopolskie				489 136	159 965	45 861	1 270	x	x	x	x							7 396 302,76				
PODREGION 57 – KALISKI				67 048	28 165	6 323	106	x	x	x							1 277 285,56					
Powiat jarockiński				1 665	547	626	14	x	x	x							60 120,12					
Gminy wiejskie – RAZEM				300	209	179	3	x	x	x							7 146,73					
Jaraczewo				175	174	151	0	15,0	2,0	77,9	0,1	26,3	3,5	136,3	0,2	162,6	8,00	13,01	6,50	70,00	4 552,10	
Kotlin				125	35	28	3	16,7	0,0	46,2	0,0	20,9	0,0	57,8	0,0	78,6	11,00	8,65	6,49	40,00	2 594,63	
Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM				1 365	338	447	11	x	x	x	x							52 973,39				
Jarocin				1 260	290	355	10	29,8	5,8	15,9	1,8	375,5	73,1	200,3	22,7	575,8	14,00	80,61	64,49	81,00	52 238,39	
Żerków				105	48	92	1	45,6	0,0	4,4	2,1	47,9	0,0	4,6	2,2	52,5	8,00	4,20	2,10	35,00	7 350,00	
Powiat kaliski				1 772	494	1 252	36	x	x	x	x							20 169,71				
Gminy wiejskie – RAZEM				1 444	493	1 224	36	x	x	x	x							18 293,21				
Blizanów				458	388	458	0	14,5	0,0	8,0	0,0	66,4	0,0	36,6	0,0	103,1	8,00	8,24	4,12	80,00	3 297,60	
Brzeziny				117	1	116	0	55,6	0,0	0,8	0,0	65,1	0,0	0,9	0,0	66,0	9,00	5,94	2,97	32,00	950,23	
Ceków-Kolonia				25	1	18	7	4,0	0,0	8,0	0,0	1,0	0,0	2,0	0,0	3,0	10,00	0,30	0,15	30,00	45,00	
Godziesze Wielkie				99	0	42	0	84,9	0,0	0,0	0,0	84,1	0,0	0,0	0,0	84,1	9,00	7,56	3,78	68,00	2 571,96	
Kozłówek				350	88	203	23	46,9	0,0	45,0	0,0	164,2	0,0	157,5	0,0	321,7	9,00	28,95	14,47	60,00	8 684,55	
Lisków				54	3	54	0	11,4	0,0	3,5	1,6	6,2	0,0	1,9	0,9	8,0	9,00	0,72	0,36	50,00	181,04	
Mycielin				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	–	
Opatówek				140	2	134	6	70,0	0,0	27,0	2,0	98,0	0,0	37,8	2,8	135,8	9,00	12,22	6,11	40,00	2 444,40	
Szczytniki				2	2	0	0	0,0	0,0	65,0	65,0	0,0	1,3	1,3	1,3	1,3	9,00	0,12	0,06	80,00	46,80	
Żelazków				199	8	199	0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	9,00	0,18	0,09	80,00	71,64	
Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM				278	1	28	0	x	x	x	x							1 876,50				
Stawiszyn				278	1	28	0	20,0	0,0	10,0	1,3	55,6	0,0	27,8	3,6	83,4	10,00	8,34	4,17	45,00	1 876,50	
Powiat kępiński				18 669	16 244	829	14	x	x	x	x							115 110,39				
Gminy wiejskie – RAZEM				6 267	3 842	597	1	x	x	x	x							19 688,16				
Baranów				2 089	1 887	202	0	10,8	0,0	2,9	1,3	225,6	0,0	60,6	27,2	286,2	10,00	28,62	17,17	50,00	8 585,79	
1	2	3			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

		1 470	1 211	292	0	26,6	1,3	16,8	2,2	391,0	19,1	247,0	32,3	638,0	10,00	63,80	31,90	86,00	27 433,14	
	Ostrzeszów	6 799	4 175	854	5	x	x	x	x										47 584,71	
	Gminy wiejskie – RAZEM	6 188	4 084	444	4	x	x	x	x										29 037,68	
	Chocz	42	14	41	0	57,1	0,0	20,9	0,0	24,0	0,0	8,8	0,0	32,8	2,00	0,66	0,33	43,00	140,87	
	Czermin	146	4	0	0	0,0	0,0	75,8	4,0	0,0	0,0	110,7	5,8	110,7	9,00	9,96	4,98	103,00	5 129,46	
	Dobrzyca	207	197	201	4	21,0	1,0	13,0	0,2	43,5	2,1	26,9	0,4	70,4	10,00	7,04	3,52	80,00	2 815,20	
	Gizałki	2 230	657	5	0	0,6	0,0	0,4	0,0	13,4	0,0	8,9	0,0	22,3	11,00	2,45	1,23	35,00	429,28	
	Gotuchów	3 563	3 212	197	0	10,8	0,5	2,0	0,4	384,8	17,8	71,3	14,3	456,1	9,00	41,05	20,52	100,00	20 522,88	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	611	91	410	1	x	x	x	x										18 547,03	
	Pleszew	611	91	410	1	28,0	3,8	24,7	1,4	171,1	23,2	150,9	8,6	322,0	12,00	38,64	19,32	96,00	18 547,03	
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 118	460	600	7	x	x	x	x										46 344,40	
	M. Kalisz	1 118	460	600	7	44,2	9,2	23,7	9,6	494,2	102,9	265,0	107,3	759,1	11,00	83,50	41,75	111,00	46 344,40	
	PODREGION 58 – KONIŃSKI	1577 40	41 332	13 820	927	x	x	x	x										1 071 341,37	
	Powiat gnieźnieński	7 430	2 801	2 051	41	x	x	x	x										196 963,36	
	Gminy miejskie – RAZEM	1 481	843	130	38	x	x	x	x										95 956,95	
	Gniezno	1 481	843	130	38	34,3	5,3	10,2	2,2	508,0	78,5	151,1	32,6	659,0	13,00	85,68	68,54	140,00	95 956,95	
	Gminy wiejskie – RAZEM	4 731	1 522	1 007	1	x	x	x	x										46 455,90	
	Gniezno	786	321	683	0	90,0	0,0	5,0	0,0	707,4	0,0	39,3	0,0	746,7	10,00	74,67	44,80	70,00	31 361,40	
	Kiszkowo	254	75	254	0	80,0	8,0	0,2	0,0	203,2	20,3	0,5	0,0	203,7	9,00	18,33	9,17	42,00	3 850,08	
	Łubowo	3 620	1 065	0	0	12,1	0,0	3,1	0,5	438,0	0,0	112,2	18,1	550,2	8,00	44,02	22,01	37,00	8 143,55	
	Mieszyn	34	34	33	1	43,8	0,0	11,8	11,8	14,9	0,0	4,0	4,0	18,9	11,00	2,08	1,46	42,00	611,36	
	Niechanowo	37	27	37	0	89,0	0,0	0,0	0,0	32,9	0,0	0,0	0,0	32,9	14,00	4,61	4,15	60,00	2 489,51	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 218	436	914	2	x	x	x	x										54 550,51	
	Czerniejewo	471	71	471	0	80,4	0,0	7,2	0,0	378,7	0,0	33,9	0,0	412,6	12,00	49,51	34,66	75,00	25 993,55	
	Kłecko	32	3	32	0	70,1	0,0	22,8	0,0	22,4	0,0	7,3	0,0	29,7	9,00	2,68	1,34	47,00	628,75	
	Trzemeszno	332	73	129	1	54,0	0,0	11,0	0,0	179,3	0,0	36,5	0,0	215,8	11,00	23,74	14,24	35,00	4 984,98	
	Witkowo	383	289	282	1	76,3	5,1	19,7	0,2	292,2	19,5	75,5	0,8	367,7	12,00	44,12	28,68	80,00	22 943,23	
	Powiat kolski	42 499	15 464	1 935	779	x	x	x	x										98 737,11	
	Gminy miejskie – RAZEM	440	435	0	0	x	x	x	x										9 092,16	
	Koto	440	435	0	0	51,1	10,5	22,7	0,1	224,8	46,2	99,9	0,4	324,7	8,00	25,98	12,99	70,00	9 092,16	
	Gminy wiejskie – RAZEM	8 495	7 383	815	140	x	x	x	x										21 145,16	
	Babiak	400	0	200	0	60,0	0,0	20,0	20,0	240,0	0,0	80,0	80,0	320,0	8,00	25,60	12,80	40,00	5 120,00	
	Chodów	160	160	0	0	50,0	50,0	20,0	10,0	80,0	80,0	32,0	16,0	112,0	9,00	10,08	5,04	38,00	1 915,20	
	Grzegorzew	6 975	6 975	0	0	6,8	0,0	0,4	0,0	474,3	0,0	27,9	0,0	502,2	10,00	50,22	20,09	35,00	7 030,80	
	Koto	62	62	40	0	82,9	0,0	2,0	0,0	51,4	0,0	1,2	0,0	52,6	11,00	5,79	2,90	38,00	1 100,13	
	Kościelec	98	0	98	0	53,0	0,0	12,5	4,7	51,9	0,0	12,3	4,6	64,2	7,00	4,49	2,25	28,00	629,06	
	Oliszówka	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	–	
	Osiek Mały	800	186	477	140	52,0	0,0	5,9	1,4	416,0	0,0	47,2	11,2	463,2	5,00	23,16	16,21	33,00	5 349,96	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	243

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	244	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	33 564	7 646	1 120	639	x	x	x	x					208,4	8,00	16,67	8,33	55,00		68 499,80	
		Dąbie	13 022	1	1 030	639	1,4	0,1	0,2	0,1	182,3	13,0	26,0	13,0	208,4	8,00	16,67	8,33	55,00		4 583,74	
		Kłodawa	12 897	0	90	0	9,7	3,4	2,8	0,9	1 251,0	438,5	361,1	116,1	1 612,1	9,00	145,09	72,55	84,00		60 938,33	
		Przedecz	7 645	7 645	0	0	1,5	0,1	0,4	0,2	114,7	7,6	30,6	15,3	145,3	10,00	14,53	7,26	41,00		2 977,73	
		Powiat komiński	32 867	7 200	7 777	81	x	x	x	x											229 376,04	
		Gminy wiejskie – RAZEM	5 749	4 104	4 607	79	x	x	x	x												91 124,19
		Grodziec	9	0	9	0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	9,0	9,0	9,0	8,00	0,72	0,36	110,00		396,00	
		Kazimierz Biskupi	1 077	244	1 077	0	21,3	0,2	65,1	18,6	229,4	2,2	701,1	200,3	930,5	6,00	55,83	27,92	100,00		27 915,84	
		Kramsk	1 061	1 061	217	16	39,1	19,6	21,1	10,5	414,9	208,0	223,9	111,4	638,7	13,00	83,03	62,28	46,00		28 646,68	
		Krzymów	191	37	191	0	20,7	0,0	0,0	0,0	39,5	0,0	0,0	0,0	39,5	14,00	5,54	4,98	40,00		1 992,66	
		Rzgów	37	5	37	0	60,0	0,0	40,0	0,0	22,2	0,0	14,8	0,0	37,0	9,00	3,33	1,67	40,00		666,00	
		Skulsk	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00		–	
		Stare Miasto	965	349	748	53	41,4	0,0	23,0	15,7	399,5	0,0	222,0	151,5	621,5	10,00	62,15	31,07	32,00		9 943,36	
		Wierzbinek	1 990	1 989	1 909	10	32,9	0,1	10,1	0,4	654,7	2,0	201,0	8,0	855,7	8,00	68,46	47,92	45,00		21 563,64	
		Włoczyn	419	419	419	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,60	0,00	0,00	28,00		–	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	27 118	3 096	3 170	2	x	x	x	x												138 251,85
		Golina	673	585	330	2	70,0	0,0	10,0	0,0	471,1	0,0	67,3	0,0	538,4	10,00	53,84	48,46	68,00		32 950,08	
		Kluczew	10 028	1 570	1 570	0	6,1	0,1	1,0	0,3	611,7	10,0	100,3	30,1	712,0	9,00	64,08	32,04	44,00		14 097,36	
		Rychwał	11 778	150	950	0	2,8	0,1	2,9	0,2	329,8	11,8	341,6	23,6	671,3	10,00	67,13	33,57	31,00		10 405,86	
		Sompolno	200	70	-	0	40,0	-	40,0	0,0	80,0	0,0	80,0	0,0	160,0	8,00	12,80	6,40	21,00		1 344,00	
		Ślesin	4 439	721	320	0	33,0	0,0	12,2	6,1	1 464,9	0,0	541,6	270,8	2 006,4	15,00	300,96	99,32	80,00		79 454,55	
		Powiat słupecki	27 197	11 950	664	4	x	x	x	x											225 613,85	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 030	30	5	0	x	x	x	x												5 894,90
		Ślupca	1 030	30	5	0	41,0	17,0	15,0	8,0	422,3	175,1	154,5	82,4	576,8	2,00	11,54	8,08	73,00		5 894,90	
		Gminy wiejskie – RAZEM	26 167	11 920	659	4	x	x	x	x												219 718,95
		Lądek	31	2	21	0	9,7	0,0	54,8	0,0	3,0	0,0	17,0	0,0	20,0	8,00	1,60	0,80	51,00		407,90	
		Orchowo	327	266	157	0	11,0	1,5	25,9	3,5	36,0	4,9	84,7	11,4	120,7	14,00	16,89	15,20	30,00		4 561,06	
		Ostrowite	10 410	10 400	98	0	58,0	3,0	0,0	0,0	6 037,8	312,3	0,0	0,0	6 037,8	9,00	543,40	326,04	55,00		179 322,66	
		Powidz	112	27	112	0	10,0	0,0	86,0	0,0	11,2	0,0	96,3	0,0	107,5	11,00	11,83	5,91	130,00		7 687,68	
		Ślupca	14 493	587	139	2	2,9	0,0	2,8	0,0	420,3	0,0	405,8	0,0	826,1	10,00	82,61	41,31	40,00		16 522,02	
		Strzałkowo	794	638	132	2	76,8	3,4	11,5	1,7	609,8	27,0	91,3	13,5	701,1	8,00	56,09	28,04	40,00		11 217,63	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	0	0	0	0	x	x	x	x												–
		Zagorów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	55,00		–	
		Powiat turecki	37 201	741	873	10	x	x	x	x												120 877,42
		Gminy miejskie – RAZEM	1 225	716	0	0	x	x	x	x												66 796,80
		Turek	1 225	716	0	0	43,0	5,0	21,0	3,0	526,8	61,3	257,3	36,8	784,0	15,00	117,60	94,08	71,00		66 796,80	
		Gminy wiejskie – RAZEM	21 009	25	824	1	x	x	x	x												38 455,07
		Burdzew	347	6	334	0	5,5	0,0	2,0	0,0	19,1	0,0	6,9	0,0	26,0	10,00	2,60	0,91	70,00		637,61	

	Kawęczyn	2	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,18	0,09	40,00	36,00
	Malanów	18	18	0	54,9	0,0	8,6	0,0	9,9	9,9	0,0	1,5	0,0	11,4	10,00	1,14	0,57	45,00	45,00	257,18	257,18
	Przykona	11 092	0	0	1,2	0,0	0,5	0,0	133,1	133,1	0,0	55,5	0,0	188,6	3,00	5,66	1,70	66,00	66,00	1 120,07	1 120,07
	Turek	479	1	470	50,0	0,0	25,0	0,0	239,5	239,5	0,0	119,8	0,0	359,3	12,00	43,11	21,56	60,00	60,00	12 933,00	12 933,00
	Władysławów	9 071	0	0	10,0	0,0	13,0	3,0	907,1	907,1	0,0	1 179,2	272,1	2 086,3	9,00	187,77	93,88	25,00	25,00	23 471,21	23 471,21
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	14 967	0	49	9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	15 625,55
	Dobra	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–
	Tutiszków	14 967	0	49	9	5,5	0,9	0,3	823,2	823,2	134,7	44,9	29,9	868,1	8,00	69,45	34,72	45,00	45,00	15 625,55	15 625,55
	Powiat wrzesiński	2 705	1 516	520	12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	50 628,36
	Gminy wiejskie – RAZEM	123	123	15	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3 523,95
	Kotaczkowo	123	123	15	0	80,0	0,0	15,5	3,0	98,4	0,0	19,1	3,7	117,5	8,00	9,40	4,70	75,00	75,00	3 523,95	3 523,95
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 582	1 393	505	12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	47 104,41
	Mitoszów	79	50	22	10	51,9	0,0	9,6	1,2	41,0	0,0	7,6	0,9	48,6	8,00	3,89	1,94	71,00	71,00	1 379,81	1 379,81
	Nekla	1 120	75	59	0	28,7	0,0	7,6	0,9	321,4	0,0	85,1	10,1	406,6	9,00	36,59	18,30	103,00	103,00	18 844,06	18 844,06
	Pyzdry	344	344	17	0	50,6	0,3	5,7	1,5	174,1	1,0	19,6	5,2	193,7	10,00	19,37	9,68	45,00	45,00	4 357,62	4 357,62
	Września	1 039	924	407	2	21,9	2,0	7,1	0,4	227,5	20,8	73,8	4,2	301,3	13,00	39,17	19,59	115,00	115,00	22 522,92	22 522,92
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	7 841	1 660	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	149 145,23
	M. Konin	7 841	1 660	0	0	17,5	4,2	8,7	0,7	1 372,2	329,3	682,2	54,9	2 054,3	11,00	225,98	112,99	132,00	132,00	149 145,23	149 145,23
	PODREGION 59 – LESZCZYŃSKI	45 571	17 477	4 800	75	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	560 437,06
	Powiat gostyński	4 527	3 482	538	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	66 461,34
	Gminy wiejskie – RAZEM	125	70	94	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3 161,48
	Pępowo	76	37	45	0	24,0	0,0	40,8	39,0	18,2	0,0	31,0	29,6	49,2	9,00	4,43	0,70	80,00	80,00	560,00	560,00
	Piaski	49	33	49	0	89,1	0,0	2,5	0,0	43,7	0,0	1,2	0,0	44,9	14,00	6,28	5,66	46,00	46,00	2 601,48	2 601,48
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 402	3 412	444	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	63 299,87
	Borek Wielkopolski	122	122	122	0	19,0	0,0	6,9	6,9	23,2	0,0	8,4	8,4	31,6	14,00	4,42	3,98	62,00	62,00	2 468,44	2 468,44
	Gostyń	1 073	257	163	16	15,1	0,9	9,5	0,7	162,0	9,7	101,9	7,5	264,0	18,00	47,51	38,01	132,00	132,00	50 173,14	50 173,14
	Krobia	2 068	1 925	111	0	6,8	0,3	2,9	0,5	140,6	6,2	60,0	10,3	200,6	11,00	22,07	13,24	80,00	80,00	10 591,47	10 591,47
	Pogorzela	14	0	12	0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	53,00	53,00	–	–
	Poniec	1 125	1 108	36	0	0,6	0,0	0,3	0,1	6,8	0,0	3,4	1,1	10,1	4,00	0,41	0,12	55,00	55,00	66,83	66,83
	Powiat grodzki	781	233	594	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	47 183,63
	Gminy wiejskie – RAZEM	99	52	64	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1 855,53
	Granowo	63	28	28	0	63,0	0,0	14,0	4,0	39,7	0,0	8,8	2,5	48,5	5,00	2,43	0,97	55,00	55,00	533,61	533,61
	Kamieniec	36	24	36	0	66,7	0,0	23,3	0,0	24,0	0,0	8,4	0,0	32,4	8,00	2,59	1,30	102,00	102,00	1 321,92	1 321,92
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	682	181	530	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	45 328,10
	Grodzisk Wielkopolski	552	96	402	0	56,0	0,0	20,1	0,0	309,1	0,0	111,0	0,0	420,1	12,00	50,41	30,25	139,00	139,00	42 040,81	42 040,81
	Rakoniewice	89	71	87	2	67,6	0,0	2,2	0,0	60,2	0,0	2,0	0,0	62,1	9,00	5,59	3,91	61,00	61,00	2 387,55	2 387,55
	Wielichowo	41	14	41	0	29,9	0,0	57,9	0,0	12,3	0,0	23,7	0,0	36,0	10,00	3,60	1,80	50,00	50,00	899,95	899,95
	Powiat kościański	13 775	10 063	353	7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	160 233,93
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	245	245

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	246
		Gminy miejskie – RAZEM	154	57	18	0	x	x	x	x					75,9	10,00	7,59	3,80	111,00	4 213,67	
		Kościan	154	57	18	0	22,7	0,0	26,6	0,0	35,0	0,0	41,0	0,0	0,0	10,00	7,59	3,80	111,00	4 213,67	
		Gminy wiejskie – RAZEM	5 603	2 879	0	0	x	x	x	x										143 616,10	
		Kościan	5 603	2 879	0	0	30,0	0,5	10,0	5,0	1 680,9	28,0	560,3	280,2	2 241,2	9,00	201,71	161,37	89,00	143 616,10	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	8 018	7 127	335	7	x	x	x	x										12 404,17	
		Czempin	74	69	72	1	41,1	0,0	15,4	0,0	30,4	0,0	11,4	0,0	41,8	13,00	5,44	4,35	74,00	3 217,70	
		Krzywin	872	79	135	5	5,6	0,0	1,6	0,5	48,8	0,0	14,0	4,4	62,8	11,00	6,91	4,83	61,00	2 948,96	
		Śmigiel	7 072	6 979	128	1	1,8	0,0	0,3	0,1	127,3	0,0	21,2	7,1	148,5	10,00	14,85	10,40	60,00	6 237,50	
		Powiat Leszczyński	10 007	407	1 646	8	x	x	x	x										83 595,13	
		Gminy wiejskie – RAZEM	9 837	328	1 516	8	x	x	x	x											65 729,18
		Krzemientewo	664	12	328	8	31,4	8,4	16,6	1,9	208,5	55,8	110,2	12,6	318,7	9,00	28,68	14,34	50,00	7 171,20	
		Lipno	2 669	236	467	0	22,0	0,0	8,0	0,0	587,2	0,0	213,5	0,0	800,7	13,00	104,09	83,27	45,00	37 472,76	
		Świętchowa	187	75	42	0	47,0	0,0	45,0	0,8	87,9	0,0	84,2	1,5	172,0	14,00	24,09	15,66	79,00	12 367,96	
		Wijewo	6 137	0	679	0	4,0	0,0	2,7	1,1	245,5	0,0	165,7	67,5	411,2	8,00	32,89	16,45	40,00	6 578,86	
		Włoszakowice	180	5	0	0	35,0	0,0	13,0	7,0	63,0	0,0	23,4	12,6	86,4	9,00	7,78	3,89	55,00	2 138,40	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	170	79	130	0	x	x	x	x										17 865,95	
		Osieczna	153	66	130	0	91,6	0,0	4,0	0,0	140,1	0,0	6,1	0,0	146,3	12,00	17,55	14,92	113,00	16 858,85	
		Rydzyna	17	13	0	0	90,0	0,0	3,0	0,0	15,3	0,0	0,5	0,0	15,8	13,00	2,06	1,03	98,00	1 007,10	
		Powiat międzychodzki	1 638	503	730	24	x	x	x	x										42 293,58	
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 214	276	387	11	x	x	x	x											10 934,32
		Chrzypsko Wielkie	233	109	147	11	58,0	0,0	5,2	5,1	135,1	0,0	12,1	11,9	147,3	11,00	16,20	12,15	46,00	5 588,37	
		Kwitcz	981	167	240	0	7,2	0,4	10,1	0,8	70,6	3,9	99,1	7,8	169,7	9,00	15,27	7,64	70,00	5 345,96	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	424	227	343	13	x	x	x	x											31 359,25
		Międzychód	100	45	60	12	62,0	10,0	5,0	5,0	62,0	10,0	5,0	5,0	67,0	10,00	6,70	4,69	55,00	2 579,50	
		Sieraków	324	182	283	1	38,0	5,0	35,0	2,0	123,1	16,2	113,4	6,5	236,5	13,00	30,75	24,60	117,00	28 779,75	
		Powiat nowotomyski	12 582	1 495	393	13	x	x	x	x										49 286,73	
		Gminy wiejskie – RAZEM	10 887	282	116	0	x	x	x	x											6 199,95
		Kuślin	10 631	30	116	0	2,6	0,1	0,2	0,1	276,4	10,6	21,3	10,6	297,7	8,00	23,81	11,91	24,00	2 857,61	
		Miedzichowo	256	252	0	0	30,0	0,0	4,0	0,0	76,8	0,0	10,2	0,0	87,0	12,00	10,44	8,36	40,00	3 342,34	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 695	1 213	277	13	x	x	x	x											43 086,78
		Lwówek	97	36	38	7	3,0	3,0	5,0	1,5	2,9	2,9	4,9	1,5	7,8	3,00	0,23	0,12	125,00	145,50	
		Nowy Tomysł	324	6	0	0	48,0	7,0	30,0	26,0	155,5	22,7	97,2	84,2	252,7	10,00	25,27	12,64	50,00	6 318,00	
		Opalenica	599	515	212	3	13,6	0,1	3,4	0,5	81,5	0,6	20,4	3,0	101,8	15,00	15,27	10,69	55,00	5 880,68	
		Zbąszyń	675	656	27	3	42,6	1,1	15,5	4,1	287,6	7,4	104,6	27,7	392,2	18,00	70,59	45,88	67,00	30 742,60	
		Powiat rawicki	306	141	239	0	x	x	x	x										4 993,01	
		Gminy wiejskie – RAZEM	98	94	57	0	x	x	x	x											855,54
		Pakosław	98	94	57	0	40,3	0,0	8,2	7,5	39,5	0,0	8,0	7,4	47,5	5,00	2,38	2,14	40,00	855,54	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	208	47	182	0	x	x	x	x											4 137,47
		Bojanowo	1	0	1	0	100,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	8,00	0,08	0,04	40,00	16,00	
		Jutrosin	35	35	35	0	87,0	0,0	2,0	1,0	30,5	0,0	0,7	0,4	31,2	9,00	2,80	1,40	100,00	1 401,75	
		Miejska Górka	143	12	142	0	4,5	0,0	4,5	0,0	6,4	0,0	6,4	0,0	12,9	8,00	1,03	0,51	62,00	319,18	

		29	0	4	0	52,8	6,9	32,1	13,8	15,3	2,0	9,3	4,0	24,6	13,00	3,20	1,60	150,00	2 400,55		
	Rawicz																				
	Powiat wolsztyński	584	222	169	3	x	x	x	x										8 220,62		
	Gminy wiejskie – RAZEM	458	192	131	2	x	x	x	x										4 152,74		
	Przemęt	262	15	0	0	31,9	0,0	6,0	2,4	83,6	0,0	15,7	6,3	99,3	8,00	7,94	3,97	70,00	2 780,34		
	Siedlec	196	177	131	2	33,8	0,3	5,1	1,3	66,2	0,6	10,0	2,5	76,2	8,00	6,10	3,05	45,00	1 372,39		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	126	30	38	1	x	x	x	x										4 067,88		
	Wolsztyn	126	30	38	1	71,4	0,0	23,0	0,0	90,0	0,0	29,0	0,0	118,9	9,00	10,70	5,35	76,00	4 067,88		
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 371	931	138	2	x	x	x	x										98 169,08		
	M. Leszno	1 371	931	138	2	41,0	16,0	10,0	2,0	562,1	219,4	137,1	27,4	699,2	15,00	104,88	62,93	156,00	98 169,08		
	PODREGION 60 – PILSKI	148 627	41 981	7 082	54	x	x	x	x										715 597,19		
	Powiat chodzieski	23 681	1 992	980	7	x	x	x	x										57 904,54		
	Gminy miejskie – RAZEM	1 261	1 207	56	4	x	x	x	x										19 846,63		
	Chodzież	1 261	1 207	56	4	21,1	4,7	6,9	1,6	266,1	59,3	87,0	20,2	353,1	11,00	38,84	13,59	146,00	19 846,63		
	Gminy wiejskie – RAZEM	21 593	429	533	2	x	x	x	x										13 849,42		
	Budzyń	299	114	143	0	29,0	0,0	5,3	1,4	86,7	0,0	15,8	4,2	102,6	10,00	10,26	5,13	58,00	2 974,15		
	Chodzież	21 294	315	390	2	1,6	0,1	0,5	0,1	340,7	21,3	106,5	21,3	447,2	8,00	35,77	14,31	76,00	10 875,27		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	827	356	391	1	x	x	x	x										24 208,48		
	Margonin	614	330	358	1	62,0	1,0	3,6	0,3	380,7	6,1	22,1	1,8	402,8	9,00	36,25	18,13	74,00	13 412,71		
	Szamocin	213	26	33	0	71,8	0,5	2,3	0,0	152,9	1,1	4,9	0,0	157,8	12,00	18,94	14,20	76,00	10 795,78		
	Powiat czarnkowsko-trzcianecki	59 803	6 294	1 997	29	x	x	x	x										313 422,15		
	Gminy miejskie – RAZEM	1 003	460	0	0	x	x	x	x										38 866,65		
	Czarnków	1 003	460	0	0	30,0	14,5	16,0	7,0	300,9	145,4	160,5	70,2	461,4	9,00	41,52	18,69	208,00	38 866,65		
	Gminy wiejskie – RAZEM	18 044	3 861	775	21	x	x	x	x										40 477,06		
	Czarnków	926	755	124	16	9,2	0,0	4,2	0,0	85,2	0,0	38,9	0,0	124,1	3,00	3,72	1,86	154,00	2 866,34		
	Drawsko	955	900	0	0	56,0	6,0	17,0	7,6	534,8	57,3	162,4	72,6	697,2	4,00	27,89	19,52	42,00	8 198,48		
	Lubasz	1 966	1 586	428	3	18,0	0,1	11,6	0,4	353,9	2,0	228,1	7,9	581,9	10,00	58,19	40,74	40,00	16 294,21		
	Połajewo	14 197	620	223	2	4,0	0,0	0,2	0,1	567,9	0,0	28,4	14,2	596,3	11,00	65,59	32,80	40,00	13 118,03		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	40 756	1 973	1 222	8	x	x	x	x										234 078,44		
	Krzyż Wielkopolski	1 468	1 408	33	3	36,0	5,0	16,0	5,0	528,5	73,4	234,9	73,4	763,4	7,00	53,44	26,72	45,00	12 022,92		
	Trzcianka	1 168	15	39	2	60,1	10,2	10,1	1,9	702,0	119,1	118,0	22,2	819,9	8,00	65,59	39,36	56,00	22 039,88		
	Wieluń	38 120	550	1 150	3	10,0	0,0	0,6	0,1	3 812,0	0,0	228,7	38,1	4 040,7	11,00	444,48	222,24	90,00	200 015,64		
	Powiat pilski	34 181	6 738	1 522	9	x	x	x	x										142 350,93		
	Gminy miejskie – RAZEM	8 614	984	473	8	x	x	x	x										66 951,28		
	Piła	8 614	984	473	8	5,7	1,0	4,1	1,5	491,0	86,1	533,2	129,2	844,2	10,30	86,95	47,82	140,00	66 951,28		
	Gminy wiejskie – RAZEM	410	178	113	0	x	x	x	x										8 671,73		
	Białośliwie	39	0	0	0	32,0	3,5	7,1	5,5	12,5	1,4	2,8	2,1	15,2	8,00	1,22	0,61	55,00	335,48		
	Kaczory	262	172	4	0	26,5	0,5	11,0	3,0	69,4	1,3	28,8	7,9	98,3	9,00	8,84	6,19	61,00	3 775,75		
	Miasteczko Krajeńskie	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	30,00	–		
	Szydłowo	109	6	109	0	78,8	0,0	2,3	0,0	85,9	0,0	2,5	0,0	88,4	11,00	9,72	6,81	67,00	4 560,50		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	25 157	5 576	936	1	x	x	x	x										66 727,92		
	Łobżenica	19 068	137	0	0	15,0	5,0	7,0	4,0	2 860,2	953,4	1 334,8	762,7	4 195,0	3,00	125,85	25,17	45,00	11 326,39		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	247

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	248
			Ujście	752	112	752	0	50,0	2,0	10,0	3,0	376,0	15,0	75,2	22,6	451,2	8,00	36,10	18,05	59,00	10 648,32
			Wyrzysk	622	622	49	1	66,0	7,0	20,6	0,8	410,5	43,5	128,1	5,0	538,7	9,00	48,48	29,09	58,00	16 870,58
			Wysoka	4 715	4 705	135	0	16,0	0,0	35,2	0,5	754,4	0,0	1 659,7	23,6	2 414,1	11,00	265,55	39,83	70,00	27 882,62
		Powiat wągrowiecki	5 004	1 990	895	0	x	x	x	x	x									106 865,03	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 156	250	0	0	x	x	x	x	x										53 185,25
		Wągrowiec	1 156	250	0	0	7,1	0,6	49,7	0,5	82,1	6,9	574,5	5,8	656,6	9,00	59,09	44,32	120,00	53 185,25	
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 898	1 223	611	0	x	x	x	x	x										30 946,57
		Damastawek	1 574	1 024	433	0	37,2	1,8	3,9	1,4	585,5	28,3	61,4	22,0	646,9	10,00	64,69	51,75	50,00	25 876,56	
		Mieścisko	34	34	34	0	65,9	0,0	10,3	3,2	22,4	0,0	3,5	1,1	25,9	11,00	2,85	1,99	40,00	797,97	
		Wapno	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,00	–
		Wągrowiec	290	165	144	0	23,0	0,0	14,2	0,0	66,7	0,0	41,2	0,0	107,9	8,00	8,63	3,88	110,00	4 272,05	4 272,05
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 950	517	284	0	x	x	x	x	x										22 733,21
		Golańcz	1 578	314	2	0	9,5	3,7	11,0	0,7	149,9	58,4	173,6	11,0	323,5	12,00	38,82	19,41	96,00	18 633,02	
		Skoki	372	203	282	0	31,4	0,1	2,0	0,0	116,8	0,4	7,4	0,0	124,2	11,00	13,67	6,83	60,00	4 100,18	
		Powiat złotowski	25 958	24 967	1 688	9	x	x	x	x	x										95 054,55
		Gminy miejskie – RAZEM	165	49	0	0	x	x	x	x	x										5 717,71
		Złotów	165	49	0	0	33,0	3,4	21,4	11,3	54,5	5,6	35,3	18,6	89,8	14,00	12,57	8,80	65,00	5 717,71	
		Gminy wiejskie – RAZEM	21 963	21 351	974	0	x	x	x	x	x										15 341,59
		Lipka	58	0	30	0	55,3	12,3	4,6	0,0	32,1	7,1	2,7	0,0	34,7	10,00	3,47	2,61	45,00	1 172,54	
		Tarnówka	944	902	944	0	6,8	0,0	0,0	0,0	64,2	0,0	0,0	0,0	64,2	12,00	7,70	3,85	40,00	1 540,61	
		Zakrzewo	90	75	0	0	75,0	0,0	6,0	3,0	67,5	0,0	5,4	2,7	72,9	15,00	10,94	8,20	77,00	6 314,96	
		Złotów	20 871	20 374	0	0	0,6	0,0	0,4	0,1	125,2	0,0	83,5	20,9	208,7	11,00	22,96	11,48	55,00	6 313,48	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	3 830	3 567	714	9	x	x	x	x	x										73 995,25
		Jastrowie	1 400	1 300	0	0	40,0	10,0	10,0	2,0	560,0	140,0	140,0	28,0	700,0	9,00	63,00	31,50	82,00	25 830,00	
		Krajenka	118	4	28	2	53,5	0,5	3,6	0,0	63,1	0,6	4,2	0,0	67,4	7,00	4,72	0,94	59,00	556,54	
		Okonek	2 312	2 263	686	7	51,0	1,0	15,0	5,0	1 179,1	23,1	346,8	115,6	1 525,9	8,00	122,07	73,24	65,00	47 608,70	
		PODREGION 61 – POZNANSKI	61 928	24 083	13 742	82	x	x	x	x	x									2 649 338,57	
		Powiat obornicki	912	550	291	4	x	x	x	x	x										21 579,04
		Gminy wiejskie – RAZEM	31	13	31	0	x	x	x	x	x										190,61
		Ryczywół	31	13	31	0	47,6	0,0	1,2	0,0	14,8	0,0	0,4	0,0	15,1	7,00	1,06	0,53	36,00	190,61	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	881	537	260	4	x	x	x	x	x										21 388,43
		Oborniki	265	122	91	4	49,5	4,6	4,4	0,0	131,2	12,2	11,7	0,0	142,8	9,00	12,86	6,43	116,00	7 455,99	
		Rogoźno	616	415	169	0	48,6	13,5	12,2	4,3	299,4	83,2	75,2	26,5	374,5	10,00	37,45	22,47	62,00	13 932,44	
		Powiat poznański	38 734	8 822	10 256	7	x	x	x	x	x										2 394 745,99
		Gminy miejskie – RAZEM	1 630	1 289	43	4	x	x	x	x	x										468 194,11
		Luboń	1 238	1 231	0	0	60,2	8,5	22,0	5,5	745,3	105,2	272,4	68,1	1 017,6	14,00	142,47	121,10	344,00	416 579,47	
		Puszczykowo	392	58	43	4	40,1	0,1	13,1	5,5	157,2	0,4	51,4	21,6	208,5	10,00	20,85	15,64	330,00	51 614,64	
		Gminy wiejskie – RAZEM	26 334	2 572	3 610	1	x	x	x	x	x										1 326 125,67
		Czerwonak	1 410	566	0	0	45,0	0,0	0,0	0,0	634,5	0,0	0,0	0,0	634,5	9,00	57,11	28,55	190,00	54 249,75	
		Dopiewo	1 015	217	0	0	64,9	0,0	19,1	0,0	658,7	0,0	193,9	0,0	852,6	15,00	12,789	63,95	166,00	106 148,70	
		Kleszczewo	7 446	11	994	0	7,0	2,0	0,5	0,5	521,2	148,9	37,2	37,2	558,5	10,00	55,85	16,75	172,00	28 816,02	

Załącznik 4. Koszty odszkodowań w gminach województwa opolskiego

1	2	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)				Łączna powierzchnia, dla której zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r.)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21			
			ogółem		w tym na podstawie ustawy z 2003 r.		gruntów rolniczych na cele nierolnicze		gruntów leśnych na cele nleśne		ogółem		w tym zabudowy w tym zabudowej		ogółem							w tym zabudowy w tym zabudowej		
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17						18	19	20
Województwo	Powiat	Gmina	346 409	145 399	10 353	1 375	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2 241 317,91
			167 556	69 586	4 744	137	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			57 062	36 344	1 754	70	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	162 840,51
			1 461	1 461	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26 461,05
			1 461	1 461	0	0	17,6	6,3	16,8	0,7	257,1	92,0	245,4	10,2	502,6	18,00	90,47	13,57	195,00					26 461,05
			33 256	12 944	1 544	70	x	x	x	x														64 392,66
			11 000	11 000	99	0	6,1	0,1	0,5	0,0	671,0	11,0	55,0	0,0	726,0	10,00	72,60	36,30	45,00					16 335,00
			20 000	1	818	70	4,0	0,0	4,9	0,0	800,0	0,0	980,0	0,0	1 780,0	8,00	142,40	71,20	55,00					39 160,00
			2 256	1 943	627	0	6,0	0,0	11,0	2,0	135,4	0,0	248,2	45,1	383,5	8,00	30,68	15,34	58,00					8 897,66
			22 345	21 939	210	0	x	x	x	x														71 986,80
			15 992	15 786	110	0	2,1	0,2	2,0	0,4	335,8	32,0	319,8	64,0	655,7	9,00	59,01	29,51	50,00					14 752,62
			6 353	6 153	100	0	20,0	3,0	6,0	1,0	1 270,6	190,6	381,2	63,5	1 651,8	11,00	181,70	90,85	63,00					57 234,18
			9 121	4 971	858	12	x	x	x	x														116 319,79
			502	502	79	1	x	x	x	x														6 209,94
			502	502	79	1	50,8	0,0	15,0	2,3	255,0	0,0	75,3	11,5	330,3	8,00	26,43	13,21	47,00					6 209,94
			8 619	4 469	779	11	x	x	x	x														110 109,85
			468	104	360	0	8,5	0,9	15,5	0,2	39,8	4,2	72,5	0,9	112,3	10,00	11,23	5,62	40,00					2 246,40
			4 596	4 347	369	0	11,9	4,0	11,0	2,4	546,9	183,8	505,6	110,3	1 052,5	15,00	157,87	78,94	124,00					97 881,01
			3 555	18	50	11	9,2	0,8	1,2	0,6	327,1	28,4	42,7	21,3	369,7	12,00	44,37	22,18	45,00					9 982,44
			56 264	6 851	844	6	x	x	x	x														237 051,45
			27 269	4 571	636	0	x	x	x	x														147 726,85
			10 247	1	0	0	20,0	0,0	10,0	5,0	2 049,4	0,0	1 024,7	512,4	3 074,1	10,00	307,41	153,71	36,00					55 333,80
			2 135	1 095	0	0	15,3	0,3	1,7	0,3	326,7	6,4	36,3	6,4	363,0	8,00	29,04	14,52	40,00					5 807,20
			11 032	16	85	0	4,4	0,2	0,2	0,1	485,4	22,1	22,1	11,0	507,5	7,00	35,52	17,76	38,00					6 749,38
			3 855	3 459	551	0	60,5	0,0	14,4	3,5	2 332,3	0,0	555,1	134,9	2 887,4	7,00	202,12	101,06	79,00					79 836,47
			28 995	2 260	208	6	x	x	x	x														89 304,60
			28 995	2 260	208	6	3,6	0,1	1,9	0,4	1 043,8	29,0	550,9	116,0	1 594,7	14,00	223,26	111,63	80,00					89 304,60

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	252
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	12 022	4 804	595	24	x	x	x	x	x										
		Gogolin	5 510	3 740	182	24	21,0	0,8	3,0	1,5	1 157,1	44,1	165,3	82,7	1 322,4	8,00	105,79	52,90	70,00	83 581,38	
		Krapkowice	1 659	1 006	355	0	6,5	0,0	10,8	0,8	106,5	0,0	177,0	13,1	283,5	10,00	28,35	14,18	72,00	37 027,20	
		Zdzieszowice	4 873	58	58	0	24,0	4,0	1,5	0,2	1 169,5	194,9	73,1	9,7	1 242,6	9,00	111,84	55,92	65,00	10 207,69	
		Powiat olecki	4 036	3 729	228	0	x	x	x	x										7 716,09	
		Gminy wiejskie – RAZEM	3 447	3 415	16	0	x	x	x	x											1 746,71
		Radłów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	45,00	–	
		Rudniki	3 284	3 284	4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	46,00	–	
		Zębowice	163	131	12	0	50,5	0,5	20,0	10,0	82,3	0,8	32,6	16,3	114,9	8,00	9,19	4,60	38,00	1 746,71	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	589	314	212	0	x	x	x	x											5 969,38
		Dobrodzień	239	9	96	0	15,5	0,0	18,4	0,0	37,0	0,0	44,0	0,0	81,0	8,00	6,48	3,24	40,00	1 296,34	
		Gorzów Śląski	24	24	24	0	82,6	0,0	0,4	0,0	19,8	0,0	0,1	0,0	19,9	13,00	2,59	1,29	66,00	854,57	
		Olesno	314	269	80	0	23,0	0,8	5,3	3,7	72,2	2,5	16,6	11,6	88,9	10,00	8,89	4,44	80,00	3 554,48	
		Praszka	12	12	12	0	100,0	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	12,0	11,00	1,32	0,66	40,00	264,00	
		Powiat opolski	76 174	32 881	2 507	198	x	x	x	x										392 862,59	
		Gminy wiejskie – RAZEM	57 273	29 555	1 259	175	x	x	x	x											199 308,66
		Chrzastowice	7 721	6 334	5	6	6,7	0,0	0,7	0,1	517,3	0,0	54,0	7,7	571,4	8,00	45,71	22,85	90,00	20 568,74	
		Dąbrowa	157	106	135	1	15,9	0,0	61,7	0,0	25,0	0,0	96,9	0,0	121,8	9,00	10,96	5,48	85,00	4 660,07	
		Dobrzeń Wielki	3 966	565	121	7	31,0	1,0	2,0	1,0	1 229,5	39,7	79,3	39,7	1 308,8	8,00	104,70	52,35	93,00	48 686,62	
		Komprachcice	639	1	16	0	41,2	1,0	5,0	2,0	263,3	6,4	32,0	12,8	295,2	8,00	23,62	11,81	105,00	12 399,16	
		Łubniany	12 541	50	345	25	10,7	0,1	0,3	0,1	1 341,9	12,5	37,6	12,5	1 379,5	7,00	96,57	48,28	80,00	38 626,28	
		Murów	12	0	10	0	0,5	0,0	6,0	2,5	0,1	0,0	0,7	0,3	0,8	8,00	0,06	0,03	45,00	14,04	
		Popielów	17 557	17 557	21	0	9,5	0,0	0,5	0,1	1 667,9	0,0	87,8	17,6	1 755,7	10,00	175,57	87,79	55,00	48 281,75	
		Tarnów Opolski	5 141	3 743	434	37	5,9	0,1	2,0	0,1	303,3	5,1	102,8	5,1	406,1	7,00	28,43	14,21	97,00	13 788,42	
		Tutowice	8 113	119	62	0	2,1	0,4	0,4	0,1	170,4	32,5	32,5	8,1	202,8	8,00	16,23	8,11	82,00	6 652,66	
		Turawa	1 426	1 080	110	99	8,0	0,0	3,7	0,0	114,1	0,0	52,8	0,0	166,8	9,00	15,02	7,51	75,00	5 630,92	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	18 901	3 326	1 248	23	x	x	x	x											193 533,93
		Niemodlin	13 709	99	0	0	12,3	2,4	3,4	1,4	1 686,2	329,0	466,1	191,9	2 152,3	8,00	172,19	86,09	90,00	77 483,27	
		Ozimek	2 612	1 643	348	23	29,3	1,9	4,6	1,3	765,3	49,6	120,2	34,0	885,5	9,00	79,69	39,85	110,00	43 830,67	
		Prószków	2 580	1 584	900	0	50,0	10,0	20,0	5,0	1 290,0	258,0	516,0	129,0	1 806,0	10,00	180,60	90,30	80,00	72 240,00	
		Powiat strzelecki	44 296	20 517	1 339	29	x	x	x	x										401 276,78	
		Gminy wiejskie – RAZEM	13 221	3 666	300	5	x	x	x	x											35 664,83
		Izbicko	1 921	1 751	300	0	33,5	0,5	13,5	0,5	643,5	9,6	259,3	9,6	902,9	8,00	72,23	36,11	78,00	28 169,54	
		Jemielnica	11 300	1 915	0	5	1,8	0,1	0,4	0,1	203,4	11,3	45,2	11,3	248,6	9,00	22,37	11,19	67,00	7 495,29	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	31 075	16 851	1 029	24	x	x	x	x											365 611,95
		Kolonowskie	977	210	20	0	69,5	4,5	5,0	1,0	679,0	44,0	48,9	9,8	727,9	8,00	58,23	29,11	47,00	13 683,86	
		Leśnica	9 449	7 641	0	0	2,5	0,0	2,5	0,0	236,2	0,0	236,2	0,0	472,5	9,00	42,52	21,26	36,00	7 653,69	
		Strzelce Opolskie	8 652	3 292	164	2	31,7	0,9	4,0	0,8	2 742,7	77,9	346,1	69,2	3 088,8	14,00	432,43	216,21	130,00	281 077,52	
		Ujazd	8 315	2 066	705	13	6,3	0,1	3,4	0,4	523,8	8,3	282,7	33,3	806,6	10,00	80,66	40,33	91,00	36 698,25	
		Zawadzkie	3 682	3 642	140	9	32,4	4,7	2,2	1,9	1 193,0	173,1	81,0	70,0	1 274,0	8,00	101,92	50,96	52,00	26 498,62	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	3 199	2 267	0	0	x	x	x	x										138 215,99	
		M. Opole	3 199	2 267	0	0	22,1	4,7	15,8	1,6	707,0	150,4	505,4	51,2	1 212,4	12,00	145,49	72,75	190,00	138 215,99	

Załącznik 5. Koszty odszkodowań w gminach województwa mazowieckiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21				
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy wsi	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy wsi	ogółem	w tym usług publicznych						Wskaźnik % powierzchni dróg gminnych do pow. przeznaczonych pod zabudowę gminnych dróg (ha)	Powierzchnia dróg gminnych w mppz do przejęcia /wykupu (ha)	Średnia cena gruntu (zł/m ²)	Koszt wykupu gruntów pod drogi gminne będący wynikiem uchwałenia mppz (tys zł)
				1 041 405		458 357		5 622		x										22 456 047,09					
				128 660		105 124		159		x										1 007 193,42					
				4 221		3 193		7		x										59 181,31					
				564		379		44		x										28 773,20					
				564		379		44		x								35,26128		14,10		204,00		28 773,20	
				1 984		1 200		2		x								0		-		16 179,24			
				198		48		2		x								13,86		6,79		59,00		4 006,93	
				197		0		0		x								8		0,10		36,00		37,31	
				61		61		18		x								9		1,19		35,00		417,54	
				0		0		0		x								0		-		-		-	
				467		450		163		x								8		16,18		38,00		6 147,21	
				1 061		641		764		x								7		13,93		40,00		5 570,25	
				0		0		0		x								0		-		-		-	
				1 673		1 614		186		x												14 228,87			
				1 673		1 614		186		x								10		40,65		35,00		14 228,87	
				1 427		1 306		61		x								x		x		x		14 002,01	
				200		152		82		x								x		x		x		6 843,20	
				200		152		82		x								8		3,76		182,00		6 843,20	
				1 227		1 154		401		x								x		x		x		7 158,81	
				1 227		1 154		401		x								8		27,53		26,00		7 158,81	
				0		0		0		x								0		-		-		-	
				0		0		0		x								0		-		-		-	
				0		0		0		x								0		-		-		-	
				51 917		51 330		39		x								x		x		x		52 033,96	
				144		0		21		x								x		x		x		7 368,19	
				144		0		21		x								0		9,21		80,00		7 368,19	
				51 773		51 330		1 441		x								x		x		x		44 665,77	
1	2			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	253			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	25a	
				Dzierzgowo	1 540	1 540	50	0	35,0	1,0	15,0	5,0	539	15,4	231	77	770	7	53,9	26,95	12,00	3 234,00
				Lipowiec Kościelny	795	627	118	17	65,0	2,0	6,0	1,0	516,75	15,9	47,7	7,95	564,45	9	50,8005	25,40	28,00	7 112,07
				Radzanów	1 438	1 438	39	0	23,2	0,4	1,3	0,2	333,616	5,752	18,694	2,876	352,31	6	21,1386	10,57	23,00	2 430,94
				Strzegowo	2 144	1 929	215	22	11,3	0,0	2,9	0,1	242,272	0	62,176	2,144	304,448	10	30,4448	15,22	48,00	7 306,75
				Stupsk	11 804	11 804	42	0	0,8	0,0	0,3	0,2	94,432	0	35,412	23,608	129,844	7	9,08908	4,54	31,00	1 408,81
				Szezeńsk	10 966	10 966	10	0	7,0	0,1	0,1	0,1	767,62	10,966	10,966	10,966	778,586	9	70,07274	37,14	21,00	7 799,10
				Szydłowo	12 221	12 221	0	0	4,2	0,1	2,0	0,1	513,282	12,221	244,42	12,221	757,702	8	60,61616	30,31	22,00	6 667,78
				Wieżcznia Kościelna	934	874	799	0	45,8	0,6	15,4	4,4	427,772	5,604	143,836	41,096	571,608	8	45,72864	23,78	20,00	4 755,78
				Wiśniewo	9 931	9 931	168	0	1,5	0,0	0,2	0,2	148,965	0	19,862	19,862	168,827	9	15,19443	7,60	52,00	3 950,55
				Powiat płocki	38 089	20 381	6 713	25	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	321 840,60	
				Gminy wiejskie – RAZEM	19 992	17 846	5 601	25	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	108 942,10
				Bielsk	1 556	1 556	136	0	5,4	0,0	1,8	0,1	84,024	0	28,008	1,556	112,032	8	8,96256	5,38	50,00	2 688,77
				Bodzanów	1 168	56	103	0	21,5	0,0	4,7	0,0	251,12	0	54,896	0	306,016	7	21,42112	10,71	31,00	3 320,27
				Brudzeń Duży	4 850	4 837	1 206	0	6,1	0,2	1,0	0,3	295,85	9,7	48,5	14,55	344,35	4	13,774	6,89	40,00	2 754,80
				Bulkowo	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	–
				Łąck	622	453	622	0	95,0	0,0	5,0	5,0	590,9	0	31,1	31,1	622	8	49,76	24,88	61,00	15 176,80
				Mała Wiesz	320	320	22	0	43,0	0,0	1,3	0,9	137,6	0	4,16	2,88	141,76	9	12,7584	7,66	40,00	3 062,02
				Nowy Duninów	943	838	943	0	74,2	0,3	15,9	2,1	699,706	2,829	149,937	19,803	849,643	8	67,97144	33,99	29,00	9 855,86
				Radzanowo	390	335	61	0	58,0	0,5	9,0	2,0	226,2	1,95	35,1	7,8	261,3	12	31,356	16,31	85,00	13 859,35
				Stubice	1 000	998	223	0	10,1	0,1	9,0	2,0	101	1	90	20	191	8	15,28	7,64	55,00	4 202,00
				Stupno	7 471	7 188	613	25	6,5	0,6	1,4	0,6	485,615	44,826	104,594	44,826	590,209	9	53,11881	26,56	160,00	42 495,05
				Stara Biela	1 671	1 264	1 671	0	26,9	0,1	8,5	4,0	449,499	1,671	142,035	66,84	591,534	9	53,23806	26,62	43,00	11 446,18
				Starożreby	1	1	1	0	100,0	0,0	0,0	0,0	1	0	0	0	1	6	0,06	0,03	250,00	81,00
				Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	18 097	2 535	1 112	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	212 898,50
				Drobin	964	0	112	0	20,0	1,0	7,0	7,0	192,8	9,64	67,48	67,48	260,28	11	28,6308	14,89	33,00	4 913,05
				Gąbin	14 628	130	0	0	10,0	0,1	8,0	0,1	1462,8	14,628	1170,24	14,628	2633,04	10	263,304	139,55	90,00	125 596,01
				Wyszogród	2 505	2 405	1 000	0	40,0	0,0	15,0	10,0	1002	0	375,75	250,5	1377,75	13	179,1075	89,55	92,00	82 389,45
				Powiat płoński	19 620	18 863	1 916	26	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	102 633,01	
				Gminy miejskie – RAZEM	1 182	849	123	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	54 689,10
				Płońsk	1 160	849	103	0	51,3	8,3	9,7	5,8	595,08	96,28	112,52	67,28	707,6	15	106,14	53,07	102,00	54 131,40
				Raciąż	22	0	20	0	40,0	20,0	20,0	10,0	8,8	4,4	4,4	2,2	13,2	13	1,716	0,86	65,00	557,70
				Gminy wiejskie – RAZEM	18 438	18 014	1 793	26	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	47 943,91
				Baboszewo	87	42	87	0	60,0	0,0	20,0	0,0	52,2	0	17,4	0	69,6	8	5,568	2,78	34,00	946,56
				Czerwińsk nad Wisłą	43	43	43	0	4,9	0,0	89,3	0,0	2,107	0	38,399	0	40,506	5	2,0253	0,99	45,00	446,58
				Dzierżążnia	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	–
				Joniec	1	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	–	–	25,00	–
				Naruszewo	42	4	37	5	7,1	0,0	7,1	0,0	2,982	0	2,982	0	5,964	9	0,53676	0,27	20,00	53,68
				Nowe Miasto	930	878	477	14	72,4	0,0	8,2	0,0	673,32	0	76,26	0	749,58	10	74,958	43,48	40,00	17 390,26

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	256
		Gminy wiejskie – RAZEM	39 319	36 833	801	22	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	343 298,87
		Czerwonka	11 044	11 044	80	0	46,0	0,0	0,5	0,0	5080,24	0	55,22	0	5135,46	8	410,8368	230,07	76,00	x	174 852,14
		Karniewo	195	176	195	0	37,6	0,0	30,6	8,8	73,32	0	59,67	17,16	132,99	10	13,299	6,65	34,00	x	2 260,83
		Krasnostolec	936	936	28	0	59,1	0,0	2,5	1,4	553,176	0	23,4	13,104	576,576	8	46,12608	23,06	25,00	x	5 765,76
		Młynarze	400	0	20	2	10,0	0,0	10,0	5,0	40	0	40	20	80	7	5,6	2,97	85,00	x	2 522,80
		Płoniawy-Bramura	13 485	13 485	150	0	95,0	0,0	5,0	0,0	12810,75	0	67,425	0	13485	9	1213,65	546,14	28,00	x	152 919,90
		Rzewnie	1 938	0	30	20	10,0	0,0	2,0	1,0	193,8	0	38,76	19,38	232,56	7	16,2792	8,95	30,00	x	2 686,07
		Sypniewo	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Szelków	11 321	11 192	298	0	2,0	0,0	0,2	0,2	226,42	0	22,642	22,642	249,062	8	19,92496	9,96	23,00	x	2 291,37
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	5 682	5 206	2 700	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	103 128,30
		Różan	5 682	5 206	2 700	8	22,5	1,0	5,0	5,0	1278,45	56,82	284,1	284,1	1562,55	11	171,8805	85,94	120,00	x	103 128,30
		Powiat ostrołęcki	110 308	53 019	5 603	305	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	272 757,92
		Gminy wiejskie – RAZEM	109 827	52 693	5 580	236	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	252 448,17
		Baranowo	19 819	19 819	87	12	0,9	0,0	0,2	0,1	178,371	0	39,638	19,819	218,009	8	17,44072	8,72	25,00	x	2 180,09
		Czarnia	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Czerwin	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Goworowo	2 069	0	387	7	98,5	0,0	0,3	0,3	2037,965	0	6,207	6,207	2044,172	8	163,53376	81,77	60,00	x	49 060,13
		Kadzidło	2 066	2 066	876	4	37,2	0,0	1,2	0,5	768,552	0	24,792	10,33	793,344	8	63,46752	31,73	80,00	x	25 387,01
		Lelis	19 640	0	1 255	66	6,5	0,0	0,2	0,0	1276,6	0	39,28	0	1315,88	7	92,1116	46,06	28,00	x	12 895,62
		Łyse	17 450	17 450	1 200	6	6,8	0,0	3,2	0,0	1186,6	0	58,4	0	1745	11	191,95	95,98	60,00	x	57 585,00
		Olszewo-Borki	19 550	0	97	26	5,8	0,0	1,0	0,0	1133,9	0	195,5	0	1329,4	5	66,47	33,24	60,00	x	19 941,00
		Rzekuń	13 602	13 358	1 600	115	18,3	0,0	1,6	1,5	2489,166	0	217,632	204,03	2706,798	8	216,54384	108,27	55,00	x	59 549,56
		Troszyn	15 631	0	78	0	9,0	0,0	1,5	1,0	1406,79	0	234,465	156,31	1641,255	9	147,71295	73,86	35,00	x	25 849,77
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	481	326	23	69	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20 309,74
		Myszyniec	481	326	23	69	26,6	0,0	14,0	0,0	127,946	0	67,34	0	195,286	13	25,38718	12,69	160,00	x	20 309,74
		Powiat ostrowski	63 248	25 416	3 037	207	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	314 007,06
		Gminy miejskie – RAZEM	2 227	2 227	1 099	13	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	62 221,49
		Ostrów Mazowiecka	2 227	2 227	1 099	13	48,2	3,6	11,5	1,6	1073,414	80,172	256,105	35,632	1329,519	12	159,54228	79,77	78,00	x	62 221,49
		Gminy wiejskie – RAZEM	60 749	23 189	1 669	194	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	237 962,54
		Andrzejewo	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Boguty-Pianki	1	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Matkinia Górna	3 789	3 703	47	1	9,0	0,0	0,0	0,0	341,01	0	0	0	341,01	10	34,101	23,87	73,00	x	17 425,61
		Nur	9 600	0	6	0	4,9	0,0	0,3	0,1	470,4	0	28,8	9,6	499,2	8	39,936	19,97	50,00	x	9 984,00
		Ostrów Mazowiecka	27 872	0	669	164	5,2	0,1	1,1	0,2	1449,344	27,872	306,592	55,744	1755,936	7	122,91552	63,92	63,00	x	40 267,12
		Stary Luboń	10 916	10 916	745	8	5,5	0,0	1,0	7,0	600,38	0	109,16	764,12	709,54	9	63,8586	35,12	80,00	x	28 097,78
		Szulborze Wielkie	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–	x	–
		Wąsowo	8 570	8 570	200	21	45,0	1,0	3,0	3,0	3856,5	85,7	257,1	257,1	4113,6	8	329,088	177,71	80,00	x	142 166,02
		Zaręby Kościelne	1	0	1	0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,5	0	0,5	0	1	10	0,1	0,05	44,00	x	22,00

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	25a	
	Mordy	17 010	2 825	1	2,6	0,2	0,2	0,1	442,26	34,02	34,02	17,01	476,28	12	57,1536	28,58	43,00	12 288,02				
	Powiat sokolowski	10 287	9 043	22	x	x	x	x	x	x							0	0		31 698,94		
	Gminy miejskie – RAZEM	44	31	20	x	x	x	x	x	x							0	0		2 620,46		
	Sokołów Podlaski	44	31	20	22,9	6,9	48,0	5,0	10,076	3,036	21,12	2,2	31,196	16	4,99136	2,50	105,00	2 620,46				
	Gminy wiejskie – RAZEM	9 080	9 007	125	19	x	x	x	x	x							0	0		18 896,18		
	Bielany	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Ceranów	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Jabłonna Lacka	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Repki	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Sabnie	73	0	56	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Sokołów Podlaski	10	10	8	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0	0	0	10	0	10	8	0,8	0,40	60,00	240,00		
	Sterdyni	8 997	8 997	61	0	31,0	1,0	5,0	2,0	2789,07	89,97	449,85	179,94	3238,92	9	291,5028	116,60	16,00	18 656,18			
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 163	5	805	3	x	x	x	x	x							0	0		10 182,30		
	Kosów Lacki	1 163	5	805	3	31,0	0,0	5,0	5,0	360,53	0	58,15	58,15	418,68	10	41,868	31,82	32,00	10 182,30			
	Powiat węgrowski	999	523	120	8	x	x	x	x	x							0	0		2 115,62		
	Gminy miejskie – RAZEM	183	170	115	4	x	x	x	x	x							0	0		1 957,19		
	Węgrów	183	170	115	4	32,7	2,8	13,8	1,8	59,841	5,124	25,254	3,294	85,095	10	8,5095	4,25	46,00	1 957,19			
	Gminy wiejskie – RAZEM	149	72	5	4	x	x	x	x	x							0	0		158,43		
	Grębków	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Korytnica	60	60	0	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
	Liw	68	0	1	1	0,0	0,0	1,8	1,8	0	0	1,224	1,224	1,224	10	0,1224	0,06	17,00	10,40			
	Miedzna	2	0	0	0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0	0	0	0	4	8	0,032	0,02	20,00	3,20		
	Sadowne	12	12	0	0	89,4	0,0	0,0	0,0	10,728	0	0	0	0	10,728	9	0,96552	0,48	30,00	144,83		
	Stoczek	7	0	4	1	0,0	0,0	100,0	100,0	0	0	0	7	7	7	0	0	0	12,00	0		
	Wierzbno	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	667	281	0	0	x	x	x	x	x							0	0		0		
	Łochów	667	281	0	0	27,7	0,2	6,4	2,6	184,759	1,334	42,688	17,342	227,447		0	0	30,00	0	0		
	Powiat wyszkowski	67 490	34 559	2 011	199	x	x	x	x	x							0	0		309 086,92		
	Gminy wiejskie – RAZEM	51 123	33 480	1 381	149	x	x	x	x	x							0	0		115 007,03		
	Brańszczyk	16 654	35	133	12	3,6	0,0	0,6	0,0	599,544	0	99,924	0	699,468	10	69,9468	36,37	82,00	29 825,32			
	Długosiodło	16 745	16 745	350	50	12,0	0,0	0,0	0,0	2 009,4	0	0	0	2 009,4	9	180,846	90,42	44,00	39 786,12			
	Rząśnik	16 700	16 700	698	20	4,1	0,0	0,2	0,1	684,7	0	33,4	16,7	718,1	11	78,991	39,50	48,00	18 957,84			
	Somianka	600	0	200	67	61,6	0,0	10,0	0,0	369,6	0	60	0	429,6	10	42,96	22,77	53,00	12 067,46			
	Zabrodzie	424	0	0	0	99,1	0,0	0,0	0,0	420,184	0	0	0	420,184	8	33,61472	19,16	75,00	14 370,29			
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	16 367	1 079	630	50	x	x	x	x	x							0	0		194 079,89		
	Wyszków	16 367	1 079	630	50	10,0	1,0	4,0	1,0	1 636,7	163,67	65,468	163,67	2 291,38	14	320,7932	176,44	110,00	194 079,89			
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	2 608	579	132	9	x	x	x	x	x							0	0		188 321,60		
	M. Ostrołęka	1 815	69	15	9	22,1	6,0	13,1	6,6	401,115	108,9	237,765	119,79	638,88	16	102,2208	54,18	178,00	96 435,10			

	M. Siedlce	793	510	117	0	31,5	9,4	22,9	4,7	249,795	74,542	181,597	37,271	431,392	15	64,7088	32,35	284,00	91 886,50	
	PODREGION 27 – RADOMSKI	109 424	52 659	9 200	119	x	x	x	x						8			314,00	539 637,94	
	Powiat białobrzegi	35 291	19 636	265	25	x	x	x	x							0	-	-	137 632,75	
	Gminy wiejskie – RAZEM	27 681	12 026	233	2	x	x	x	x							0	-	-	15 871,79	
	Pronna	12 026	12 026	68	2	9,2	0,0	0,7	0,2	1106,392	0	84,182	24,052	1190,574	8	95,24592	47,62	27,00	12 858,20	
	Radzanów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Stara Błotnica	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Stromiec	15 655	0	185	0	1,0	0,0	0,0	0,0	156,55	0	0	0	156,55	7	10,9585	6,03	50,00	3 013,59	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 610	7 610	12	23	x	x	x	x							0	-	-	121 760,96	
	Białobrzegi	7 605	7 605	12	18	25,0	0,0	25,0	0,0	1901,25	0	1901,25	0	3802,5	8	304,2	152,10	80,00	121 680,00	
	Wyśmierzyce	5	5	0	5	92,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0	0	0	4,6	8	0,368	0,18	44,00	80,96	
	Powiat kozienicki	6 041	5 770	752	49	x	x	x	x							0	-	-	178 335,28	
	Gminy wiejskie – RAZEM	188	188	12	3	x	x	x	x							0	-	-	371,30	
	Garbatka-Letnisko	2	2	0	2	65,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0	0	0	1,3	10	0,13	0,07	90,00	58,50	
	Głowaczów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Gniewoszków	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Grabów nad Pilicą	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Magnuszew	180	180	12	1	10,0	2,0	1,0	0,0	18	3,6	1,8	0	19,8	6	1,188	0,59	46,00	273,24	
	Sieciechów	6	6	0	0	33,3	0,0	33,3	0,0	1,998	0	1,998	0	3,996	9	0,35964	0,18	22,00	39,56	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	5 853	5 582	740	46	x	x	x	x							0	-	-	177 963,98	
	Kozienice	5 853	5 582	740	46	27,4	0,1	3,5	0,5	1603,722	5,853	204,855	29,265	1808,577	16	289,37232	144,69	123,00	177 963,98	
	Powiat lipski	28 295	14 789	106	1	x	x	x	x							0	-	-	26 866,31	
	Gminy wiejskie – RAZEM	28 189	14 712	7	1	x	x	x	x							0	-	-	25 178,12	
	Chotcza	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Ciepielów	13 477	0	5	1	6,6	0,1	0,3	0,3	889,482	13,477	40,431	40,431	929,913	11	102,29043	51,15	28,00	14 320,66	
	Rzeczniów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Sienno	14 712	14 712	2	0	7,9	0,0	0,3	0,2	1162,248	0	44,136	29,424	1206,384	10	120,6384	60,32	18,00	10 857,46	
	Solec nad Wisłą	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	106	77	99	0	x	x	x	x							0	-	-	1 688,20	
	Lipsko	106	77	99	0	29,5	8,7	17,9	3,5	31,27	9,222	18,974	3,71	50,244	14	7,03416	3,52	48,00	1 688,20	
	Powiat przysuski	17 608	9 131	1 685	1	x	x	x	x							0	-	-	30 557,33	
	Gminy wiejskie – RAZEM	17 583	9 106	1 676	1	x	x	x	x							0	-	-	29 825,83	
	Borkowice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Gielniów	33	0	0	0	52,0	2,0	10,0	3,0	1716	0,66	3,3	0,99	20,46	6	1,2276	0,61	29,00	178,00	
	Kłwów	6 809	0	0	0	9,9	0,0	2,5	0,0	674,091	0	170,225	0	844,316	8	67,54528	35,80	27,00	9 665,73	
	Odrzywół	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	
	Potworów	8 159	8 159	30	1	0,3	0,1	0,2	0,1	24,477	8,159	16,318	8,159	40,795	9	3,67155	1,84	38,00	697,59	
	Rusinów	947	947	11	0	10,3	0,5	1,4	1,4	97,541	4,735	13,258	13,258	110,799	8	8,86392	4,43	30,00	1 329,59	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	259

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	260
		Wieniawa	1 635	0	1 635	0	70,0	0,0	0,0	0,0	1 144,5	0	0	0	11 444,5	8	91,56	48,53	37,00		17 954,92
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	25	25	9	0	x	x	x	x							0	–	–		731,50
		Przysucha	25	25	9	0	56,0	0,0	20,0	5,0	14	0	5	1,25	19	11	2,09	1,05	70,00		731,50
		Powiat radomski	4 893	2 610	527	24	x	x	x	x							0	–	–	–	53 470,02
		Gminy miejskie – RAZEM	1 841	62	0	0	x	x	x	x							0	–	–		22 824,90
		Pionki	1 841	62	0	0	16,9	3,1	3,5	2,6	311,129	57,071	64,435	47,866	375,564	17	63,84588	35,12	65,00		22 824,90
		Gminy wiejskie – RAZEM	2 694	2 380	258	20	x	x	x	x							0	–	–		20 141,60
		Gózd	123	0	123	0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,968	0	0	0	1,968	8	0,15744	0,08	70,00		57,31
		Jastrzębia	2	0	0	2	93,0	0,0	0,0	0,0	1,86	0	0	0	1,86	8	0,1488	0,07	43,00		31,99
		Jedlińsk	17	17	17	0	90,0	0,0	0,0	0,0	15,3	0	0	0	15,3	10	1,53	0,77	60,00		459,00
		Jedlnia-Letnisko	48	0	5	1	88,0	0,0	0,0	0,0	42,24	0	0	0	42,24	12	5,0688	2,53	60,00		1 520,64
		Kowala	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Pionki	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Przytyk	39	0	8	0	68,6	0,0	23,8	0,0	26,754	0	9,282	0	36,036	6	2,16216	1,08	27,00		291,89
		Wierzbica	2 313	2 313	50	0	22,5	10,0	7,5	0,5	520,425	231,3	173,475	11,565	693,9	7	48,573	24,29	60,00		14 571,90
		Wolanów	112	10	15	17	77,7	0,0	0,0	0,0	87,024	0	0	0	87,024	8	6,96192	3,48	70,00		2 436,67
		Zakrzew	40	40	40	0	90,0	0,0	0,0	0,0	36	0	0	0	36	11	3,96	1,98	39,00		772,20
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	358	168	269	4	x	x	x	x							0	–	–		10 503,51
		Iłża	130	130	41	4	6,0	0,0	77,0	0,0	7,8	0	100,1	0	107,9	10	10,79	5,40	45,00		2 427,75
		Skaryszew	228	38	228	0	89,0	0,0	3,0	0,0	202,92	0	6,84	0	209,76	14	29,3664	14,68	55,00		8 075,76
		Powiat szydłowiecki	303	249	131	2	x	x	x	x							0	–	–	–	6 117,78
		Gminy wiejskie – RAZEM	79	35	65	0	x	x	x	x							0	–	–		1 064,58
		Chlewiska	34	31	24	0	26,5	0,0	29,7	29,7	9,01	0	10,098	10,098	19,108	8	1,52864	0,76	27,00		206,37
		Jastrząb	4	4	0	0	92,0	0,0	0,0	0,0	3,68	0	0	0	3,68	8	0,2944	0,15	19,00		27,97
		Mirów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Orońsko	41	0	41	0	44,0	0,0	46,0	0,0	18,04	0	18,86	0	36,9	10	3,69	1,85	45,00		830,25
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	224	214	66	2	x	x	x	x							0	–	–		5 033,19
		Szydłowiec	224	214	66	2	27,6	10,4	24,2	6,3	61,824	23,296	54,208	14,112	116,032	13	15,08416	7,54	67,00		5 033,19
		Powiat zwolenński	16 112	64	5 634	0	x	x	x	x							0	–	–	–	47 707,63
		Gminy wiejskie – RAZEM	0	0	0	0	x	x	x	x							0	–	–		–
		Kazanów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Policzna	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Przyłęk	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Tczów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	–		–
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	16 112	64	5 634	0	x	x	x	x							0	–	–		47 707,63
		Zwoleń	16 112	64	5 634	0	12,0	1,0	2,1	1,0	1933,44	161,12	338,352	161,12	2271,792	10	227,1792	113,59	42,00		47 707,63
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	881	410	100	17	x	x	x	x							0	–	–	–	58 950,85
		M. Radom	881	410	100	17	24,9	1,2	25,2	2,2	219,369	10,572	222,012	19,382	441,381	15	66,20715	35,09	168,00		58 950,85
		PODREGION 28 – M. ST. WARSZAWA	14 882	5 788	0	0	x	x	x	x						x	x	x	x	x	6 797 621,38
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	14 882	5 788	0	0	x	x	x	x							0	–	–	–	6 797 621,38

		14 882	5 788	0	0	31.3	13.3	17.5	0,0	4658,066	1979,306	2604,35	0	7262,416	15	1089,3624	566,47	1 200,00	6 797 621,38	
	Mi. st. Warszawa	189 771	19 274	18 354	1 913	x	x	x	x						x	x	x	x	5 165 621,69	
	Powiat garwoliński	29 873	926	1 306	185	x	x	x	x							0	-	-	339 852,65	
	Gminy miejskie – RAZEM	969	72	146	0	x	x	x	x							0	-	-	69 461,02	
	Garwolin	969	72	146	0	43,5	0,0	22,0	0,0	421,515	0	213,18	0	634,695	12	76,1634	60,93	114,00	69 461,02	
	Łaskarzew	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	104,00	-	
	Gminy wiejskie – RAZEM	19 487	185	1 113	183	x	x	x	x							0	-	-	87 303,50	
	Borowie	90	0	45	1	96,2	0,0	3,8	0,0	86,58	0	3,42	0	90	8	7,2	3,60	34,00	1 224,00	
	Garwolin	3 579	0	124	2	5,9	0,0	0,8	0,7	211,161	0	28,632	25,053	239,793	9	21,58137	11,22	50,00	5 611,16	
	Górzno	9 100	23	625	18	45,0	1,0	5,0	3,0	4095	91	455	273	4550	5	227,5	125,13	53,00	66 316,25	
	Łaskarzew	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	40,00	-	
	Maciejowice	51	0	51	0	3,5	0,0	8,1	8,1	1,785	0	4,131	4,131	5,916	6	0,35496	0,18	62,00	110,04	
	Miastków Kościelny	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	35,00	-	
	Panysów	6 431	0	231	4	3,4	0,0	0,4	0,0	218,654	0	25,724	0	244,378	9	21,99402	11,00	42,00	4 618,74	
	Sobolew	48	0	8	0	82,0	0,0	12,0	0,0	39,36	0	5,76	0	45,12	11	4,9632	2,48	24,00	595,58	
	Trojanów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	-	40,00	-	
	Witga	188	162	29	158	82,3	0,0	8,0	0,5	154,724	0	15,04	0,94	169,764	20	33,9528	13,58	65,00	8 827,73	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	9 417	669	47	2	x	x	x	x							0	-	-	183 088,13	
	Piława	662	662	0	0	65,0	0,0	8,0	0,0	430,3	0	52,96	0	483,26	12	57,9912	30,16	330,00	99 512,90	
	Żelechów	8 755	7	47	2	15,0	0,3	5,0	0,0	1313,25	26,265	437,75	0	1751	15	262,65	97,18	86,00	83 575,23	
	Powiat legionowski	24 316	3 174	1 743	171	x	x	x	x							0	-	-	1 072 566,78	
	Gminy miejskie – RAZEM	1 360	238	0	39	x	x	x	x							0	-	-	219 340,80	
	Legionowo	1 360	238	0	39	60,0	15,0	10,0	4,0	816	204	136	136	54,4	18	171,36	68,54	320,00	219 340,80	
	Gminy wiejskie – RAZEM	13 152	2 550	1 212	102	x	x	x	x							0	-	-	624 151,21	
	Jabłonna	1 807	1 727	143	25	53,8	1,0	5,5	0,2	1445	18,07	99,385	3,614	1544,385	10	154,4385	46,33	223,00	103 319,36	
	Nieporęt	9 260	175	413	46	12,3	1,9	12,7	5,1	1138,98	175,94	1176,02	472,26	2315	8	185,2	142,60	245,00	349 379,80	
	Wieliszew	2 085	648	656	31	78,0	1,5	12,0	3,0	1626,3	31,275	250,2	62,55	1876,5	9	168,885	91,20	188,00	171 452,05	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	9 804	386	531	30	x	x	x	x							0	-	-	229 074,77	
	Serock	9 804	386	531	30	22,3	4,3	14,3	1,3	2186,292	421,572	1401,972	127,452	3588,264	7	251,17848	150,71	152,00	229 074,77	
	Powiat miński	49 449	4 794	2 605	558	x	x	x	x							0	-	-	1 239 480,72	
	Gminy miejskie – RAZEM	2 422	1 079	76	100	x	x	x	x							0	-	-	326 713,25	
	Mińsk Mazowiecki	1 318	103	39	10	65,6	18,7	6,0	3,4	864,608	246,466	79,08	44,812	943,688	16	150,99008	75,50	173,00	130 606,42	
	Sulejówek	1 104	976	37	90	70,9	0,7	2,2	1,1	782,736	7,728	24,288	12,144	807,024	12	96,84288	52,30	375,00	196 106,83	
	Gminy wiejskie – RAZEM	39 613	2 467	2 472	444	x	x	x	x							0	-	-	779 975,51	
	Cegłów	432	432	186	3	69,2	0,0	1,9	0,9	298,944	0	8,208	3,888	307,152	8	24,57216	13,02	77,00	10 027,90	
	Dębe Wielkie	738	0	86	0	58,0	0,0	1,5	0,7	428,04	0	11,07	5,166	439,11	6	26,3466	13,70	120,00	16 440,28	
	Dobre	720	650	300	350	70,0	1,0	5,0	2,0	504	7,2	36	14,4	540	4	21,6	4,32	55,00	2 376,00	
	Jakubów	882	131	283	14	34,6	0,0	1,0	0,2	305,172	0	8,82	1,764	313,992	7	21,97944	10,99	80,00	8 791,78	
	Łatowicz	5	0	1	0	0,0	0,0	70,0	0,0	0	0	3,5	0	3,5	7	0,245	0,12	50,00	61,25	
	Mińsk Mazowiecki	11 228	1 208	1 355	58	75,7	0,0	1,0	0,0	8499,596	0	112,28	0	8611,876	7	602,83132	379,78	98,00	372 188,06	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	261

		45	45	18	12	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0	0	0,18	0,18	0,18	10	0,018	0,01	35,00	3,15
	Strachówka																			
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	14 315	2 477	1 043	42	x	x	x	x	x							0	–		489 159,75
	Radzymin	13 093	1 544	684	6	20,0	3,0	10,0	2,0	2618,6	392,79	2618,6	1309,3	261,86	392,79	13	510,627	229,78	185,00	425 096,98
	Tłuszcz	1 101	895	359	36	58,0	1,0	4,0	1,0	638,58	11,01	638,58	44,04	11,01	682,62	12	81,9144	40,96	110,00	45 052,92
	Wolomin	121	38	0	0	57,4	6,1	9,1	7,7	69,454	7,381	69,454	11,011	9,317	80,465	15	12,06975	6,03	315,00	19 009,86
	PODREGION 30 – WARSZAWSKI ZACHODNI	149 754	44 564	51 596	2 572	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6 954 741,12	
	Powiat grodziski	18 732	6 678	4 656	1 053	x	x	x	x	x							0	–		647 740,01
	Gminy miejskie – RAZEM	1 512	1 097	126	38	x	x	x	x	x							0	–		150 323,58
	Milanówek	502	87	126	4	65,0	0,4	1,8	0,7	326,3	2,008	326,3	9,036	3,514	335,336	12	40,24032	22,13	270,00	59 756,88
	Podkowa Leśna	1 010	1 010	0	34	34,2	0,0	0,8	0,8	345,42	0	345,42	8,08	8,08	353,5	14	49,49	14,85	610,00	90 566,70
	Gminy wiejskie – RAZEM	13 104	3 055	1 320	109	x	x	x	x	x							0	–		305 479,12
	Baranów	340	251	189	0	46,7	0,0	3,4	0,4	158,78	0	158,78	11,56	1,36	170,34	9	15,3306	6,13	55,00	3 372,73
	Jaktorów	2 203	1 927	857	36	57,6	0,0	2,5	0,8	1268,928	0	1268,928	55,075	17,624	1324,003	10	132,4003	86,06	98,00	84 338,99
	Żabia Wola	10 561	877	274	73	21,3	0,0	2,8	0,8	2249,493	0	2249,493	295,708	84,488	2545,201	12	305,42412	189,36	115,00	217 767,40
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 116	2 526	3 210	906	x	x	x	x	x							0	–		191 937,31
	Grodzisk Mazowiecki	4 116	2 526	3 210	906	55,0	10,0	12,0	5,0	2263,8	411,6	2263,8	493,92	205,8	275,772	8	220,6176	132,37	145,00	191 937,31
	Powiat grójcecki	33 430	5 555	17 827	568	x	x	x	x	x							0	–		239 522,40
	Gminy wiejskie – RAZEM	15 617	4 465	1 673	553	x	x	x	x	x							0	–		58 167,54
	Belsk Duży	4	4	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	55,00	–
	Błędów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	60,00	–
	Chynów	4 471	3 559	1 438	473	15,9	0,1	2,7	0,5	710,889	4,471	710,889	120,717	22,355	831,606	10	83,1606	58,21	58,00	33 763,20
	Goszczyn	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	–	40,00	–
	Jasieniec	912	902	75	0	5,1	0,1	3,2	0,8	46,512	0,912	46,512	29,184	7,296	75,696	7	5,29872	2,12	63,00	1 335,28
	Pniewy	10 230	0	160	80	17,8	0,0	0,2	0,1	1820,94	0	1820,94	20,46	10,23	1841,4	4	73,656	39,77	58,00	23 069,06
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	17 813	1 090	16 154	15	x	x	x	x	x							0	–		181 354,86
	Grójec	552	43	228	9	44,1	9,0	29,0	0,9	243,432	49,68	243,432	160,08	4,968	403,512	15	60,5268	12,11	135,00	16 342,24
	Mogielnica	1 368	906	51	6	10,8	0,0	4,2	0,0	147,744	0	147,744	57,456	0	205,2	11	22,572	13,54	40,00	5 417,28
	Nowe Miasto nad Pilicą	15 847	141	15 847	0	23,0	3,0	10,0	4,0	3644,81	475,41	3644,81	1594,7	633,88	5229,51	14	732,1314	402,67	39,00	157 042,19
	Warka	46	0	28	0	34,6	4,3	53,0	0,4	15,916	1,978	15,916	24,38	0,184	40,296	18	7,25528	2,90	88,00	2 553,15
	Powiat piaseczyński	40 870	8 897	10 508	691	x	x	x	x	x							0	–		2 073 736,77
	Gminy wiejskie – RAZEM	15 250	950	3 443	169	x	x	x	x	x							0	–		714 412,02
	Lesznowola	6 603	760	3 253	169	47,8	2,1	14,4	3,3	3156,234	138,663	3156,234	950,832	217,899	4107,066	8	328,56528	170,85	350,00	597 988,81
	Prązmów	8 647	190	190	0	44,5	0,0	6,5	0,2	3847,915	0	3847,915	562,055	17,294	4409,97	8	352,7976	105,84	110,00	116 423,21
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	25 620	7 947	7 065	522	x	x	x	x	x							0	–		1 359 324,75
	Góra Kalwaria	2 508	1 666	1 845	7	70,1	0,5	4,6	0,4	1758,108	12,54	1758,108	115,368	10,032	1873,476	9	168,61284	97,74	184,00	170 636,19
	Konstancin-Jeziorna	5 418	4 265	846	257	24,5	0,1	6,5	0,2	1327,41	5,418	1327,41	352,17	10,836	1679,58	12	201,5496	80,62	596,00	480 494,25
	Piaseczno	6 296	1 996	1 494	118	55,0	10,0	10,0	5,0	3462,8	629,6	3462,8	629,6	314,8	4092,4	11	450,164	162,06	380,00	615 824,35
	Tarczyn	11 398	20	2 880	140	25,0	1,0	4,0	1,0	2849,5	113,98	2849,5	455,92	113,98	3305,42	9	297,4878	102,63	90,00	92 369,96
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	263

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	26a
		Powiat przuszkowski	16 803	2 285	7 411	79	x	x	x	x							0	-		1 731 425,26	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 483	875	198	0	x	x	x	x							0	-		244 678,68	
		Piastów	348	272	34	0	55,0	15,0	23,0	4,0	191,4	52,2	80,04	13,92	271,44	10	27,144	13,03	660,00	85 992,19	
		Pruszków	1 135	603	164	0	43,2	9,9	10,2	3,7	490,32	112,365	115,77	41,995	606,09	13	78,7917	41,76	380,00	158 686,48	
		Gminy wiejskie – RAZEM	12 440	438	6 612	52	x	x	x	x							0	-		1 228 470,63	
		Michałowice	2 011	51	643	0	69,9	0,0	7,8	2,6	1405,689	0	156,858	52,286	1562,547	10	156,2547	65,63	700,00	459 388,82	
		Nadarzyn	6 125	357	5 969	52	37,3	0,2	36,0	0,5	2284,625	12,25	2205	30,625	4489,625	6	269,3775	161,63	245,00	395 984,93	
		Raszyn	4 304	30	0	0	40,0	0,0	12,0	0,0	1721,6	0	516,48	0	2238,08	8	179,0464	82,36	453,00	373 096,89	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 880	972	601	27	x	x	x	x							0	-		258 275,95	
		Brwinów	2 880	972	601	27	52,0	0,1	2,9	0,0	1497,6	2,88	83,52	0	1581,12	9	142,3008	78,27	330,00	258 275,95	
		Powiat sochaczewski	4 176	1 430	2 727	19	x	x	x	x							0	-		105 809,98	
		Gminy miejskie – RAZEM	676	283	260	2	x	x	x	x							0	-		27 633,20	
		Sochaczew	676	283	260	2	57,0	0,4	4,7	0,5	385,32	2,704	31,772	3,38	417,092	12	50,05104	32,53	85,00	27 633,20	
		Gminy wiejskie – RAZEM	3 500	1 147	2 467	17	x	x	x	x							0	-		78 156,78	
		Brochów	63	60	59	0	98,8	0,0	0,0	0,0	233	0	0	0	233	13	30,29	15,75	37,00	5 827,80	
		Itów	4	0	0	0	0,0	0,0	3,6	0,0	0	0	0,144	0	0,144	8	0,01152	0,01	27,00	1,56	
		Młodzieszyn	678	18	621	15	51,2	0,0	5,1	2,9	347,136	0	34,578	19,662	381,714	15	57,2571	45,81	24,00	10 993,36	
		Nowa Sucha	369	15	15	0	95,0	0,0	5,0	0,0	350,55	0	18,45	0	369	8	29,52	15,94	31,00	4 941,65	
		Rybno	15	0	15	0	15,0	0,0	0,0	0,0	2,25	0	0	0	2,25	8	0,18	0,09	45,00	40,50	
		Sochaczew	1 132	246	1 132	0	48,7	0,0	47,5	0,0	551,284	0	537,7	0	1088,984	12	130,67808	82,33	52,00	42 810,14	
		Teresin	1 239	808	625	2	41,0	0,0	7,0	7,0	507,99	0	86,73	86,73	594,72	6	35,6832	19,63	69,00	13 541,77	
		Powiat warszawski zachodni	19 294	16 688	6 610	85	x	x	x	x							0	-		1 653 364,32	
		Gminy wiejskie – RAZEM	11 112	9 393	2 901	73	x	x	x	x							0	-		914 980,22	
		Izabelin	899	63	85	55	69,8	0,2	6,4	2,4	627,502	1,798	57,536	21,576	685,038	8	54,80304	31,24	750,00	234 283,00	
		Kampinos	733	290	733	0	64,1	0,0	1,6	0,0	469,853	0	11,728	0	481,581	10	48,1581	30,82	92,00	28 355,49	
		Leszno	3 138	2 698	352	13	45,6	0,0	7,1	6,6	1430,928	0	222,798	207,108	1633,726	7	115,76082	62,51	138,00	86 264,96	
		Stare Babice	6 342	6 342	1 731	5	30,2	0,1	2,0	1,1	1915,284	6,342	126,84	69,762	2042,124	11	224,63364	134,78	420,00	566 076,77	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	8 182	7 295	3 709	12	x	x	x	x							0	-		738 384,10	
		Blonie	1 240	574	652	0	37,1	0,0	10,9	0,3	460,04	0	135,16	3,72	595,2	10	59,52	31,55	105,00	33 122,88	
		Łomianki	709	682	184	12	61,0	1,0	18,0	2,0	432,49	7,09	127,62	14,18	560,11	8	44,8088	26,89	520,00	139 803,46	
		Ożarów Mazowiecki	6 233	6 039	2 873	0	18,0	1,0	14,0	3,0	1121,94	62,33	872,62	186,99	1994,56	15	299,184	104,71	540,00	565 457,76	
		Powiat żyrardowski	16 449	3 031	1 857	77	x	x	x	x							0	-		503 142,39	
		Gminy miejskie – RAZEM	533	283	96	0	x	x	x	x							0	-		64 638,01	
		Żyrardów	533	283	96	0	44,5	11,3	22,3	7,1	237,185	60,229	118,859	37,843	356,044	13	46,28572	26,38	245,00	64 638,01	
		Gminy wiejskie – RAZEM	13 234	1 122	796	42	x	x	x	x							0	-		203 883,02	
		Puszcza Mariańska	3 956	905	0	0	70,0	0,0	10,0	0,0	2769,2	0	395,6	0	3164,8	11	348,128	243,69	52,00	126 718,59	
		Radziejowice	7 301	217	77	40	3,5	0,0	6,0	0,0	255,535	0	438,06	0	693,595	7	48,55165	36,41	78,00	28 402,72	
		Wiskitki	1 977	0	719	2	25,0	1,0	4,0	1,0	494,25	19,77	79,08	19,77	573,33	14	80,2662	60,20	81,00	48 761,72	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 682	1 626	965	35	x	x	x	x							0	-		234 621,36	
		Mszczonów	2 682	1 626	965	35	25,0	0,5	56,0	0,1	670,5	13,41	1501,92	2,682	2172,42	8	173,7936	130,35	180,00	234 621,36	

Załącznik 6. Koszty odszkodowań w gminach województwa zachodniopomorskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym wsiadkowej	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy wsiadkowej	w tym usług publicznych	ogółem (ha)	w tym zabudowy wielorodzinnej					
Zachodniopomorskie																					
PODREGION 63 – KOSZALIŃSKI																					
Powiat białogardzki																					
				9 058	7 619	1 344	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39 997,93
				2 573	2 573	359	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18 683,53
				2 573	2 573	359	8	14,0	4,5	4,9	2,4	360,22	115,785	126,077	61,752	486,297	17	82,67	16,53	113,00	18 683,53
				3 825	3 825	141	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10 465,20
				3 825	3 825	141	0	1,0	0,0	7,0	0,0	38,25	0	267,75	0	306	15	45,90	18,36	57,00	10 465,20
				2 660	1 221	844	8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10 849,20
				1 575	136	143	3	2,4	0,1	1,0	0,1	37,8	1,575	15,75	1,575	53,55	12	6,43	1,29	80,00	1 028,16
				1 085	1 085	701	5	10,1	1,7	4,1	1,9	109,585	18,445	44,485	20,615	154,07	16	24,65	11,83	83,00	9 821,04
				40 917	6 302	652	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	142 039,31
				5 700	27	106	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9 061,63
				5 700	27	106	0	0,3	0,0	18,1	4,9	17,1	0	1031,7	279,3	1048,8	8	83,90	33,56	27,00	9 061,63
				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	39,00	-
				35 217	6 275	546	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	132 977,67
				4 687	3 243	49	0	15,0	10,5	12,5	2,9	703,05	492,135	585,875	135,923	1288,925	10	128,89	77,34	52,00	40 214,46
				23 787	2 347	478	0	0,7	0,2	0,8	0,1	166,509	47,574	190,296	23,787	356,805	11	39,25	25,51	72,00	18 368,32
				2 897	392	4	0	48,0	0,0	1,0	0,0	1390,56	0	28,97	0	1419,53	8	113,56	45,42	38,00	17 261,48
				3 846	293	15	0	19,6	6,0	13,5	1,1	753,816	230,76	519,21	42,306	1273,026	11	140,03	84,02	68,00	57 133,41
				22 370	10 460	790	970	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	922 262,37
				1 072	889	0	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	101 630,45
				1 072	889	0	3	20,4	8,4	23,3	9,6	218,688	90,048	249,776	102,912	468,464	14	65,58	34,10	298,00	101 630,45
				18 988	7 261	790	967	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	813 440,80
				2 505	785	335	0	11,8	0,0	0,6	0,0	295,59	0	15,03	0	310,62	10	31,06	20,19	48,00	9 691,34
				14 353	4 780	246	964	17,4	1,2	17,3	0,3	2497,422	172,236	2483,069	43,059	4980,491	12	597,66	358,60	185,00	663 401,40
				24	24	0	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	24,00	-
				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	68,00	-
1	2			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	265

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	266
		Ustronie Morskie	2 106	1 672	209	1	15,1	1,4	23,2	1,0	318,006	29,484	488,592	21,06	806,598	10	80,66	48,40	290,00	140 348,05	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 310	2 310	0	0	x	x	x	x										7 191,12	
		Gościno	2 310	2 310	0	0	5,5	0,0	0,0	0,0	125,895	0	0	0	125,895	14	17,63	10,58	68,00	7 191,12	
		Powiat koszaliński	25 148	3 530	991	2	x	x	x	0,0										338 740,06	
		Gminy wiejskie – RAZEM	3 256	2 727	657	0	x	x	x	x											33 337,85
		Będzino	719	710	75	0	3,0	0,0	6,0	x	21,57	0	43,14	1,438	64,71	9	5,82	4,08	64,00	2 609,11	
		Biesiekierz	1 481	1 399	92	0	0,0	0,0	5,9	0,2	0	0	87,379	0	87,379	10	8,74	5,68	74,00	4 202,93	
		Manowo	403	332	403	0	39,6	0,0	24,6	0,0	159,588	0	99,138	0	258,726	12	31,05	17,08	53,00	9 050,24	
		Mielno	303	286	5	0	13,2	0,0	4,1	0,0	39,996	0	12,423	9,09	52,419	15	7,86	1,18	380,00	4 481,82	
		Świeszyno	350	0	82	0	98,0	0,0	1,0	3,0	343	0	3,5	3,5	346,5	10	34,65	17,33	75,00	12 993,75	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	21 892	803	334	2	x	x	x	1,0										305 402,21	
		Bobolice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	x	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	17,00	–	
		Polanów	37	37	31	1	40,8	16,1	18,0	0,0	15,096	5,957	6,66	3,7	21,756	8	1,74	0,70	86,00	598,73	
		Sianów	21 855	766	303	1	16,3	0,5	6,8	10,0	3562,365	109,275	1486,14	131,13	5048,505	15	75,728	265,05	115,00	304 803,49	
		Powiat sławieński	58 983	13 718	4 522	55	x	x	x	0,6										329 516,28	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 288	2 004	392	1	x	x	x	x											68 558,01
		Dartowo	1 993	1 993	277	1	14,4	4,6	14,0	x	286,992	91,678	279,02	5,979	566,012	10	56,60	22,64	190,00	43 016,91	
		Sławno	295	11	115	0	19,0	1,0	18,0	0,3	56,05	2,95	53,1	17,7	109,15	10	10,92	4,37	585,00	25 541,10	
		Gminy wiejskie – RAZEM	56 695	11 714	4 130	54	x	x	x	6,0								0,00			260 958,27
		Dartowo	3 400	0	52	0	12,0	0,8	5,0	x	408	27,2	170	57,8	578	8	46,24	27,74	49,00	13 594,56	
		Malechowo	17 603	4 629	0	0	9,0	3,0	2,0	1,7	1584,27	528,09	352,06	176,03	1936,33	7	135,54	54,22	42,00	22 771,24	
		Postomino	7 272	6 768	3 800	0	53,7	0,0	29,4	1,0	3905,064	0	2137,968	7,272	6043,032	8	483,44	338,41	62,00	209 814,07	
		Sławno	28 420	317	278	54	2,3	0,0	0,2	0,1	653,66	0	56,84	0	710,5	10	71,05	28,42	52,00	14 778,40	
		Powiat szczeciński	98 781	6 415	8 767	137	x	x	x	0,0										455 389,10	
		Gminy miejskie – RAZEM	3 772	3 755	22	2	x	x	x	x											23 407,82
		Szczecinek	3 772	3 755	22	2	15,8	3,8	5,8	x	595,976	143,336	218,776	67,896	814,752	17	138,51	13,85	169,00	23 407,82	
		Gminy wiejskie – RAZEM	50 080	0	201	30	x	x	x	1,8											252 451,91
		Grzmiąca	210	0	0	0	0,0	0,0	0,0	x	0	0	0	0	0	8	0,00	0,00	42,00	–	
		Szczecinek	49 870	0	201	30	16,0	1,0	10,0	0,0	7979,2	498,7	4987	498,7	12966,2	11	1426,28	427,88	59,00	252 451,91	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	44 929	2 660	8 544	105	x	x	x	1,0											179 529,36
		Barwice	1 939	1 939	60	0	0,0	0,0	0,1	x	0	0	1,939	1,939	1,939	0	0,00	0,00	36,00	–	
		Biały Bór	288	189	156	103	2,1	2,1	12,7	0,1	6,048	6,048	36,576	36,576	42,624	8	3,41	1,36	38,00	518,31	
		Borne Sulinowo	42 702	532	8 328	2	27,0	15,0	10,0	12,7	11529,54	6405,3	4270,2	854,04	15799,74	11	1737,97	173,80	103,00	179 011,05	
		Powiat świdwiński	15 912	2 202	1 434	3	x	x	x	2,0										44 097,17	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 238	2 110	559	1	x	x	x	x											21 970,89
		Świdwin	2 238	2 110	559	1	11,8	2,8	18,5	x	264,084	62,664	414,03	33,57	678,114	16	108,50	48,82	45,00	21 970,89	
		Gminy wiejskie – RAZEM	12 633	57	76	0	x	x	x	1,5											5 285,06
		Brzeżno	11 084	0	65	0	2,3	0,5	0,1	x	254,932	55,42	11,084	0	266,016	8	21,28	6,38	30,00	1 915,32	
		Rąbino	698	19	9	0	1,2	0,0	79,2	0,0	8,376	0	552,816	0	561,192	6	33,67	13,47	24,00	3 324,47	

			175	175	91	0	16,2	0,0	64,4	x	28,35	0	112,7	1,75	141,05	7	9,87	3,95	53,00	2 093,18	
		Osina				0	50,0	0,0	0,0	1,0	6	0	0	0	6	14	0,84	0,59	81,00	476,28	
		Przybiernów	12	0	0	0	50,0	0,0	0,0	1,0	6	0	0	0	6	14	0,84	0,59	81,00	476,28	
		Stepnica	156	90	40	1	10,8	0,0	6,2	0,0	16,848	0	9,672	0	26,52	11	2,92	1,75	93,00	1 627,80	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	6 087	3 703	1 420	87	x	x	x	0,0										81 015,41	
		Goleniów	1 575	555	536	71	21,7	5,1	4,3	x	341,775	80,325	67,725	34,65	409,5	12	49,14	29,48	157,00	46 289,88	
		Maszewo	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	2,2	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	65,00	–	
		Nowogard	4 512	3 148	884	16	9,4	1,1	6,2	0,0	424,128	49,632	279,744	31,584	703,872	11	77,43	50,33	69,00	34 725,53	
		Powiat gryfiński	12 658	9 729	1 405	39	x	x	x	0,7										147 614,10	
		Gminy wiejskie – RAZEM	6 251	4 826	274	6	x	x	x	x											7 957,55
		Banie	3 013	2 971	73	0	1,5	0,2	0,3	x	45,195	6,026	9,039	0	54,234	13	7,05	5,29	32,00	1 692,10	
		Stare Czarnowo	97	97	55	0	49,2	0,0	6,0	0,0	47724	0	5,82	1,843	53,544	11	5,89	4,12	71,00	2 927,25	
		Widuchowa	3 141	1 758	146	6	2,0	0,0	0,7	1,9	62,82	0	21,987	15,705	84,807	8	6,78	4,07	82,00	3 338,00	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	6 407	4 903	1 131	33	x	x	x	0,5											139 656,75
		Cedynia	2 089	1 817	351	17	30,0	4,8	10,4	x	626,7	100,272	217,256	50,136	843,956	10	84,40	33,76	46,00	15 528,79	
		Chojna	138	44	55	0	52,6	2,2	6,3	2,4	72,588	3,036	8,694	3,174	81,282	5	4,06	1,63	121,00	1 967,02	
		Gryfino	2 403	1 337	629	16	19,7	3,4	16,8	2,3	473,391	81,702	403,704	0	877,095	15	131,56	59,20	166,00	98 278,49	
		Mieszkowice	1 696	1 638	94	0	19,0	0,0	2,8	0,0	322,24	0	47,488	3,392	369,728	12	44,37	28,84	63,00	18 168,43	
		Moryń	79	65	0	0	76,0	0,0	6,0	0,2	60,04	0	4,74	0	64,78	14	9,07	6,35	90,00	5 713,60	
		Trzcianko-Zdrój	2	2	2	0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,03	0	0	0	0,03	6	0,00	0,00	57,00	0,41	
		Powiat kamieński	6 934	1 858	648	158	x	x	x	0,0										176 199,11	
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 912	3	3	3	100	x	x	x											464,62
		Świerzno	1 912	3	3	3	100	3,0	0,0	x	57,36	57,36	0	0	57,36	5	2,87	0,57	81,00	464,62	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	5 022	1 855	645	58	x	x	x	0,0											175 734,49
		Dziwnów	186	144	45	39	38,5	0,0	14,8	x	71,61	0	27,528	0	99,138	18	17,84	12,49	143,00	17 862,68	
		Golczewo	1 017	1 017	43	0	0,9	0,0	0,0	0,0	9,153	0	0	0	9,153	4	0,37	0,15	74,00	108,37	
		Kamień Pomorski	2 348	0	0	0	16,0	0,0	0,0	0,0	375,68	0	0	0	375,68	12	45,08	18,03	95,00	17 131,01	
		Międzyzdroje	222	108	6	11	12,4	6,4	20,1	0,0	27,528	14,208	44,622	21,978	72,15	18	12,99	6,49	690,00	44 805,15	
		Wolin	1 249	586	551	8	53,0	2,2	21,0	9,9	661,97	27478	262,29	49,96	924,26	12	110,91	66,55	144,00	95 827,28	
		Powiat policki	23 250	11 539	2 279	175	x	x	x	4,0										935 483,69	
		Gminy wiejskie – RAZEM	3 331	1 803	1 581	27	x	x	x	x											52 609,87
		Dobra (Szczecińska)	1 113	7	773	27	6,1	0,2	0,8	x	67,893	2,226	8,904	2,226	76,797	10	7,68	3,07	187,00	5 744,42	
		Kotbaskowo	2 218	1 796	808	0	10,2	1,3	14,6	0,2	226,236	28,834	323,828	11,09	550,064	12	66,01	33,00	142,00	46 865,45	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	19 919	9 736	698	148	x	x	x	0,5											882 873,82
		Nowe Warpno	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	x	0	0	0	0	0	0	0	0,00	87,00	–	
		Police	19 919	9 736	698	148	3,2	0,6	4,9	0,0	637,408	119,514	976,031	59,757	1613,439	18	290,42	145,21	608,00	882 873,82	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	9 006	3 204	0	0	x	x	x	0,3										269 099,28	
1	2	M. Świnoujście	9 006	3 204	0	0	6,0	0,0	4,0	x	540,36	0	360,24	0	900,6	16	144,10	64,84	415,00	269 099,28	
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	269

Załącznik 7. Koszty odszkodowań w gminach województwa pomorskiego

1	2	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla której zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r.)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21		
			ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele leśne	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych						ogółem	w tym zabudowy mieszkalniowej
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Województwo	Powiat	Gmina	286 382	181 527	38 226	1 138	x	x	x	x	x										6 526 105,09
			124 477	54 027	17 653	263	x	x	x	x	x										
		Powiat gdański	40 321	6 015	3 653	1	x	x	x	x											338 646,03
		Gminy miejskie – RAZEM	1 116	935	609	0	x	x	x	x											56 565,60
		Pruszcz Gdański	1 116	935	609	0	28,9	7,6	18,8	3,3	322,524	84,816	209,808	36,828	532,532	14	74,53	17,14	350,00		56 565,60
		Gminy wiejskie – RAZEM	39 205	5 080	3 044	1	x	x	x	x											282 080,43
		Cedry Wielkie	12 428	0	276	0	0,2	0,1	0,1	0,0	24,856	12,428	12,428	0	37,284	12	4,47	1,79	96,00		1 718,05
		Kolbudy	3 335	2 635	0	0	53,0	2,5	2,8	0,0	1767,55	83,375	93,38	0	1860,93	16	297,75	29,77	165,00		49 128,55
		Pruszcz Gdański	12 459	0	1 075	0	13,4	0,5	3,8	0,9	1669,506	62,295	473,442	112,131	2142,948	11	235,72	58,93	166,00		97 825,58
		Przywidz	1 214	1 214	765	1	73,0	0,0	11,0	4,0	886,22	0	133,54	48,56	1019,76	13	132,57	39,77	60,00		23 862,38
		Pszczółki	999	919	864	0	69,9	1,3	7,2	1,8	698,301	12,987	71,928	17,982	17,982	12	92,43	60,08	120,00		72 093,43
		Suchy Dąb	8 493	35	23	0	6,0	1,0	1,2	0,2	509,58	84,93	101,916	16,986	611,496	9	55,03	33,02	97,00		32 030,16
		Trąbki Wielkie	277	277	41	0	27,2	0,0	1,8	0,1	75,344	0	4,986	0,277	80,33	10	8,03	4,02	135,00		5 422,28
		Powiat kartuski	15 295	11 618	4 670	43	x	x	x	x											405 955,47
		Gminy wiejskie – RAZEM	12 111	10 104	2 136	28	x	x	x	x											172 234,83
		Chmielno	536	478	246	1	47,5	0,1	8,5	0,1	254,6	0,536	45,56	0,536	300,16	5	15,01	3,00	92,00		2 761,47
		Przdolkowo	715	531	210	2	68,0	0,0	19,0	0,0	486,2	0	135,85	0	622,05	8	49,76	19,91	70,00		13 933,92
		Sierakowice	1 692	782	313	7	34,0	0,0	7,0	2,0	575,28	0	118,44	33,84	693,72	9	62,43	31,22	85,00		26 534,79
		Somonino	618	565	0	0	40,0	0,0	10,0	0,0	247,2	0	61,9854	0	309,1854	11	34,01	17,01	78,00		13 264,05
		Stężycza	7 759	7 721	1 017	11	29,0	0,0	11,4	0,3	2250,11	0	884,526	23,277	3134,636	7	219,42	120,68	86,00		103 787,80
		Sulęczyno	791	27	350	7	41,0	0,0	5,0	0,0	324,31	0	39,55	0	363,86	9	32,75	16,37	73,00		11 952,80
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	3 184	1 514	2 534	15	x	x	x	x											233 720,63
		Kartuzy	857	654	651	7	60,5	3,0	14,8	10,0	518,485	25,71	126,836	85,7	645,321	11	70,99	42,59	230,00		97 959,73
		Żukowo	2 327	860	1 883	8	50,0	8,0	23,0	5,0	1163,5	186,16	535,21	116,35	1698,71	9	152,88	91,73	148,00		135 760,90
		Powiat nowodworski	28 980	5 955	427	32	x	x	x	x											288 167,56
		Gminy miejskie – RAZEM	391	390	5	12	x	x	x	x											10 721,53
		Krynica Morska	391	390	5	12	32,1	0,0	28,7	0,0	125,511	0	112,217	0	237,728	11	26,15	2,62	410,00		10 721,53

			14	2	12	0	75,0	0,0	15,0	0,0	10,5	0	2,1	0	12,6	11	1,39	0,55	53,00	293,83	
	Lipno		1 098	337	885	2	x	x	x	x										11 117,30	
	Gminy wiejskie – RAZEM		61	61	61	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	25,00	-	
	Bobrowniki		478	40	478	0	23,5	0,0	23,4	0,0	112,33	0	111,852	0	224,182	6	13,45	5,38	26,00	1 398,90	
	Chrostkowo		15	15	15	0	62,0	0,0	3,0	0,0	9,3	0	0,45	0	9,75	13	1,27	0,76	34,00	258,57	
	Kikót		283	0	283	0	55,0	0,0	2,2	0,0	155,65	0	6,226	0	161,876	12	19,43	14,57	30,00	4 370,65	
	Lipno		40	0	40	0	55,0	0,0	45,0	8,0	22	0	18	3,2	40	8	3,20	1,28	25,00	320,00	
	Tłuchowo		221	221	8	2	79,0	2,0	4,0	0,0	174,59	4,42	8,84	0	183,43	10	18,34	11,92	40,00	4 769,18	
	Wielgie		1 051	142	93	36	x	x	x	x										9 889,89	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		864	0	4	0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,864	0	0	0	0,864	0	0,00	0,00	30,00	-	
	Dobrzyń nad Wisłą		187	142	89	36	50,9	0,1	22,8	0,0	95,183	0,187	42,636	0	137,819	12	16,54	10,75	92,00	9 889,89	
	Skepe		427	397	148	0	x	x	x	x										16 815,24	
	Powiat mogileński		14	0	0	0	x	x	x	x										152,32	
	Gminy wiejskie – RAZEM		0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	32,00	-	
	Dąbrowa		14	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0	14	0	0	0	14	8	1,12	0,45	34,00	152,32	
	Jeziora Wielkie		413	397	148	0	x	x	x	x										16 662,92	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		221	205	16	0	84,0	5,0	2,0	0,0	185,64	11,05	4,42	0	190,06	9	17,11	8,55	136,00	11 631,67	
	Mogilno		192	192	132	0	38,8	2,4	36,5	1,6	74,496	4,608	70,08	3,072	144,576	10	14,46	8,67	58,00	5 031,24	
	Sitrzelno		1 955	1 182	1 084	0	x	x	x	x										66 681,31	
	Powiat nakielski		4	0	0	0	x	x	x	x										30,14	
	Gminy wiejskie – RAZEM		4	0	0	0	x	x	x	x										30,14	
	Sadki		1 951	1 182	1 084	0	x	x	x	x	3,64	0	0	0	3,64	9	0,33	0,13	23,00	30,14	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		53	34	19	0	31,7	0,0	35,3	35,3	16,801	0	18,709	18,709	35,51	13	4,62	3,00	62,00	66 651,17	
	Kcynia		486	428	486	0	54,6	2,1	28,4	0,0	265,356	10,206	138,024	0	403,38	9	36,30	14,52	125,00	1 860,37	
	Mrocza		1 092	683	520	0	47,1	3,1	30,0	4,8	514,332	33,852	327,6	52,416	841,932	11	92,61	46,31	84,00	18 152,10	
	Nakło nad Notecią		320	37	59	0	45,0	0,0	11,0	3,0	144	0	35,2	9,6	179,2	12	21,50	12,90	60,00	38 897,26	
	Szubin		788	0	201	18	x	x	x	x										7 741,44	
	Powiat radziejowski		0	0	0	0	x	x	x	x										8 636,94	
	Gminy miejskie – RAZEM		36	36	0	0	75,0	0,0	0,0	0,0	27	0	0	0	27	15	4,05	2,63	90,00	2 369,25	
	Radziejów		301	0	16	7	x	x	x	x										2 369,25	
	Gminy wiejskie – RAZEM		140	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	337,49	
	Bytoń		137	0	7	0	0,1	0,0	25,1	9,3	0,137	0	34,387	12,741	34,524	4	1,38	0,28	40,00	-	
	Dobre		8	0	8	0	37,5	0,0	62,5	0,0	3	0	5	0	8	6	0,48	0,19	70,00	110,48	
	Osięciny		8	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	34,00	134,40	
	Radziejów		8	0	1	7	95,2	0,0	0,0	0,0	7,616	0	0	0	7,616	8	0,61	0,24	38,00	-	
	Topółka		487	0	185	11	x	x	x	x										92,61	9 889,89
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		487	0	185	11	55,0	0,0	0,0	0,0	267,85	0	0	0	267,85	9	24,11	7,23	82,00	5 930,20	
	Piotrków Kujawski		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	279
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	279

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	280	
		Powiat rypiński	365	145	153	0	x	x	x	x											3 642,44	
		Gminy miejskie – RAZEM	66	66	25	0	x	x	x	x											1 504,86	
		Rypin	66	66	25	0	35,0	0,0	11,4	7,8	23,1	0	7,524	5,148	30,624	14	4,29	1,93	78,00		1 504,86	
		Gminy wiejskie – RAZEM	299	79	128	0	x	x	x	x											2 137,58	
		Brzuze	42	13	41	0	95,4	0,0	3,3	3,3	40,068	0	1,386	1,386	41,454	8	3,32	1,33	24,00		318,37	
		Rogowo	66	0	66	0	45,0	0,0	0,0	0,0	29,7	0	0	0	29,7	12	3,56	2,14	13,00		277,99	
		Rypin	124	66	11	0	55,3	0,0	27,0	0,0	68,572	0	33,48	0	102,052	10	10,21	4,08	30,00		1 224,62	
		Skrwilno	57	0	0	0	58,0	0,0	31,4	0,0	33,06	0	17,898	0	50,958	8	4,08	1,63	15,00		244,60	
		Wąpielsk	10	0	10	0	20,0	0,0	80,0	8,0	2	0	8	0,8	10	6	0,60	0,24	30,00		72,00	
		Powiat włocławski	5 622	1 688	258	1	x	x	x	x											29 594,49	
		Gminy miejskie – RAZEM	16	0	4	0	x	x	x	x											207,36	
		Kowal	16	0	4	0	75,0	12,5	0,0	0,0	12	2	0	0	12	9	1,08	0,43	48,00		207,36	
		Gminy wiejskie – RAZEM	4 688	1 092	70	1	x	x	x	x											14 719,77	
		Baruchowo	34	0	7	0	49,8	0,0	22,3	6,8	16,932	0	7,582	2,312	24,514	8	1,96	0,78	18,00		141,20	
		Boniewo	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		–	
		Chocień	406	80	56	0	90,0	0,0	10,0	0,0	365,4	0	40,6	0	406	14	56,84	36,95	32,00		11 822,72	
		Fabianki	7	0	7	0	100,0	0,0	0,0	0,0	7	0	0	0	7	4	0,28	0,11	35,00		39,20	
		Kowal	16	0	0	0	56,3	0,0	0,0	0,0	9,008	0	0	0	9,008	9	0,81	0,41	36,00		145,93	
		Lubanie	280	280	0	0	90,0	0,0	0,0	0,0	252	0	0	0	252	8	20,16	2,02	33,00		665,28	
		Włocławek	3 945	732	0	1	100,0	0,0	0,0	0,0	394,5	0	0	0	394,5	7	27,62	2,76	69,00		1 905,44	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	918	596	184	0	x	x	x	x											14 667,36	
		Brześć Kujawski	732	589	0	0	90,0	0,0	0,0	0,0	658,8	0	0	0	658,8	10	65,88	26,35	44,00		11 594,88	
		Chodecz	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	26,00		–	
		Izbica Kujawska	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	25,00		–	
		Lubień Kujawski	163	7	163	0	23,8	0,0	51,0	8,0	38,794	0	83,13	13,04	121,924	12	14,63	8,78	35,00		3 072,48	
		Lubraniec	23	0	21	0	33,2	4,4	17,5	1,9	7,636	1,012	4,025	0,437	11,661	0	0,00	0,00	19,00		–	
		Powiat żniński	8 181	7 162	439	1	x	x	x	x											53 132,41	
		Gminy wiejskie – RAZEM	250	73	153	1	x	x	x	x											2 063,24	
		Gąsawa	122	1	119	1	40,0	5,0	5,0	4,0	48,8	6,1	6,1	4,88	54,9	8	4,39	1,76	45,00		790,56	
		Rogowo	128	72	34	0	91,0	0,0	2,8	0,0	116,48	0	3,584	0	120,064	5	6,00	2,40	53,00		1 272,68	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 931	7 089	286	0	x	x	x	x												51 069,17
		Barcin	1 553	1 433	4	0	67,0	0,0	21,0	0,0	1040,51	0	326,13	0	1366,64	11	150,33	75,17	37,00		27 811,12	
		Janowiec Wielkopolski	132	12	132	0	92,1	0,0	3,0	1,0	121,572	0	3,96	1,32	125,532	5	6,28	2,51	29,00		728,09	
		Łabiszyn	346	41	0	0	22,1	0,0	10,9	3,0	76,466	0	37,714	10,38	114,18	13	14,84	8,91	112,00		9 974,76	
		Żnin	5 900	5 603	150	0	5,5	0,2	4,0	0,1	324,5	11,8	236	5,9	560,5	8	44,84	17,94	70,00		12 555,20	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 831	1 517	82	7	x	x	x	x											67 080,52	
		M. Włocławek	1 831	1 517	82	7	41,0	21,0	30,0	7,0	750,71	384,51	549,3	128,17	1300,01	16	208,00	31,20	215,00		67 080,52	

Załącznik 9. Koszty odszkodowań w gminach województwa lubuskiego

1	2	Województwo	Powiat	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)			Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21
				ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	5	6	7	ogółem	zabudowy rolnicze na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	zabudowy mieszkaniowej	zabudowy usługowej	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej	w tym zabudowy w tym usług publicznych					
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21			
WOJ. LUBUSKIE		97 285	68 053	10 900	917	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1 549 516,93			
PODREGION 13 – GÓRZOWSKI		22 992	15 161	3 237	258	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	429 155,26			
Powiat gorzowski		3 187	1 532	620	51	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	92 797,94			
Gminy miejskie – RAZEM		1 035	436	0	31	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42 578,87			
Kostrzyn nad Odrą		1 035	436	0	31	30,8	1,3	34,5	30,5	318,78	13,455	315,675	675,855	14	94,62	56,77	75,00	42 578,87			
Gminy wiejskie – RAZEM		1 938	1 030	576	19	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	43 014,14			
Bogdaniec		41	24	14	0	92,2	0,0	6,0	6,0	37,802	0	2,46	40,262	9	3,62	1,45	48,00	695,73			
Deszczno		665	253	39	13	67,5	0,0	3,7	0,0	448,875	0	24,605	473,48	11	52,08	31,25	42,00	13 124,87			
Kłodawa		360	180	126	6	50,0	0,5	12,5	4,6	180	1,8	45	16,56	12	27,00	16,20	102,00	16 524,00			
Lubiszyn		127	91	127	0	50,0	2,0	50,0	0,0	63,5	2,54	63,5	0	9	11,43	4,57	60,00	2 743,20			
Santok		745	482	270	0	20,8	2,7	23,0	8,0	154,96	20,115	171,35	59,6	12	39,16	25,45	39,00	9 926,35			
Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		214	66	44	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7 204,93			
Witnica		214	66	44	1	60,0	0,1	5,4	0,1	128,4	0,214	11,556	0,214	11	15,40	9,24	78,00	7 204,93			
Powiat międzyrzecki		7 222	4 582	756	38	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	59 163,54			
Gminy wiejskie – RAZEM		1 602	1 096	251	17	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	28 987,82			
Bledzew		189	159	90	0	28,6	1,0	16,4	10,6	54,054	1,89	30,996	20,034	10	8,51	4,25	29,00	1 233,23			
Przytoczna		220	102	113	5	40,0	20,0	10,0	2,0	88	44	22	4,4	8	8,80	3,52	90,00	3 168,00			
Pszczew		1 193	835	48	12	16,7	0,2	54,0	1,1	199,231	2,386	644,22	13,123	11	92,78	46,39	53,00	24 586,60			
Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM		5 620	3 486	505	21	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	30 175,72			
Międzyrzecz		624	457	482	9	45,0	10,0	22,0	5,0	280,8	62,4	137,28	31,2	10	41,81	20,90	84,00	17 559,36			
Skwierzyna		3 014	3 006	0	12	10,0	1,0	5,0	1,0	301,4	30,14	150,7	30,14	10	45,21	18,08	60,00	10 850,40			
Trzciel		1 982	23	23	0	2,1	0,0	3,4	3,4	41,622	0	67,388	67,388	9	9,81	3,92	45,00	1 765,96			
Powiat stubiicki		3 502	1 530	509	68	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	43 469,35			
Gminy wiejskie – RAZEM		1 247	324	162	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8 009,42			
Górzycza		1 247	324	162	0	20,0	0,0	0,1	0,0	249,4	0	1,247	0	7	17,55	9,65	83,00	8 009,42			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	281

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	28%	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 255	1 206	347	68	x	x	x	x	0,0	25,08	0	28,12	0	53,2	13	6,92	3,46	38,00		
		Cybinka	76	76	0	0	33,0	0,0	37,0	0,0	0,0	0,0	0	28,12	0	53,2	13	6,92	3,46	38,00		
		Ośno Lubuskie	262	163	21	5	6,5	0,0	13,0	3,8	17,03	0	34,06	9,956	51,09	11	5,62	3,37	77,00	2 596,39		
		Rzepin	202	2	100	0	65,2	34,9	28,8	0,0	131,704	70,498	58,176	0	189,88	9	17,09	6,84	196,00	13 397,93		
		Stubice	1 715	965	226	63	18,2	2,3	6,3	0,8	312,13	39,445	108,045	13,72	420,175	8	33,61	16,81	108,00	18 151,56		
		Powiat strzelecko-drezdenecki	4 611	3 939	516	5	x	x	x	x										22 812,25		
		Gminy wiejskie – RAZEM	109	13	109	0	x	x	x	x										18,99		
		Stare Kurowo	106	13	106	0	0,0	0,0	1,0	1,0	0	0	1,06	1,06	1,06	0	0,00	0,00	20,00	–		
		Zwierzyn	3	0	3	0	59,8	0,0	30,1	4,2	1,794	0	0,903	0,126	2,697	8	0,22	0,09	22,00	18,99		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 502	3 926	407	5	x	x	x	x										22 793,27		
		Doblegniów	805	532	7	5	9,8	0,0	22,4	1,2	78,89	0	180,32	9,66	259,21	10	25,92	15,55	40,00	6 221,04		
		Drezdenko	762	465	369	0	56,0	11,9	27,0	7,7	426,72	90,678	205,74	58,674	632,46	9	56,92	31,31	42,00	13 148,84		
		Strzelce Krajeńskie	2 935	2 929	31	0	0,9	0,2	0,6	0,0	26,415	5,87	17,61	0	44,025	12	5,28	3,17	108,00	3 423,38		
		Powiat sulęciński	1 747	1 512	623	92	x	x	x	x										27 844,88		
		Gminy wiejskie – RAZEM	85	74	76	0	x	x	x	x										181,34		
		Krzyszyc	75	74	73	0	14,7	0,0	6,7	0,0	11,025	0	5,025	0	16,05	4	0,64	0,26	28,00	71,90		
		Stońsk	10	0	3	0	50,0	0,0	45,0	0,0	5	0	4,5	0	9,5	8	0,76	0,30	36,00	109,44		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 662	1 438	547	92	x	x	x	x										27 663,53		
		Lubniewice	133	4	0	0	5,0	0,0	1,0	0,0	6,65	0	1,33	0	7,98	8	0,64	0,26	98,00	250,25		
		Sulęcín	1 072	1 072	113	89	10,2	0,8	2,1	0,0	109,344	8,576	22,512	0	131,856	11	14,50	7,25	92,00	6 671,91		
		Torzyn	457	362	434	3	17,5	1,3	43,7	0,0	79,975	5,941	199,709	0	279,684	12	33,56	20,14	103,00	20 741,37		
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	2 723	2 066	213	4	x	x	x	x										183 067,29		
		M. Gorzów Wielkopolski	2 723	2 066	213	4	100,0	0,0	0,0	0,0	2723	0	0	0	2723	9	245,07	110,28	166,00	183 067,29		
		PODRĘBION 14 – ZIELONOGÓRSKI	74 293	52 892	7 663	659	x	x	x	x										1 120 361,67		
		Powiat krośnieński	832	207	429	0	x	x	x	x										13 829,45		
		Gminy miejskie – RAZEM	342	102	4	0	x	x	x	x										9 221,69		
		Gubin	342	102	4	0	17,6	0,6	3,8	0,1	60,192	2,052	12,996	0,342	73,188	15	10,98	4,39	210,00	9 221,69		
		Gminy wiejskie – RAZEM	420	40	416	0	x	x	x	x										1 782,21		
		Bobrowice	57	23	57	0	88,0	0,0	0,0	0,0	50,16	0	0	0	50,16	12	6,02	4,21	35,00	1 474,70		
		Bytnica	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	30,00	–		
		Dąbie	346	0	346	0	9,9	0,0	29,6	0,0	34,254	0	102,416	0	136,67	5	6,83	0,68	45,00	307,51		
		Gubin	9	9	9	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	75,00	–		
		Maszewo	8	8	4	0	50,0	0,0	43,8	0,0	4	0	3,504	0	7,504	0	0,00	0,00	29,00	–		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	70	65	9	0	x	x	x	x										2 825,55		

		70	65	9	0	31,8	3,1	2,7	0,0	22,26	2,17	1,89	0	24,15	13	3,14	1,88	150,00	2 825,55		
	Krosno Odrzańskie	2 877	1 459	824	136	x	x	x	x										81 499,90		
	Gminy miejskie – RAZEM	880	842	35	10	x	x	x	x										52 852,40		
	Nowa Sól	880	842	35	10	66,0	13,5	10,3	0,9	580,8	118,8	90,64	7,92	671,44	13	8729	30,55	173,00	52 852,40		
	Gminy wiejskie – RAZEM	707	304	213	117	x	x	x	x										13 739,25		
	Kolsko	91	11	91	0	88,0	0,0	7,0	0,0	80,08	0	6,37	0	86,45	10	8,65	5,19	71,00	3 682,77		
	Nowa Sól	287	279	115	117	22,9	0,0	12,3	9,2	65,723	0	35,301	26,404	101,024	12	12,12	8,49	70,00	5 940,21		
	Otyń	315	0	1	0	15,7	1,9	9,1	1,5	49,455	5,985	28,665	4,725	78,12	12	9,37	6,56	60,00	3 937,25		
	Siedlisko	14	14	6	0	99,9	0,0	0,0	0,0	13,986	0	0	0	13,986	8	1,12	0,45	40,00	179,02		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 290	313	576	9	x	x	x	x										14 908,25		
	Bytom Odrzański	166	112	61	0	15,5	0,0	2,8	0,0	25,73	0	4,648	0	30,378	10	3,04	1,22	82,00	996,40		
	Koźuchów	866	163	461	0	12,0	0,4	26,0	6,0	103,92	3,464	225,16	51,96	329,08	8	26,33	10,53	117,00	12 320,76		
	Nowe Miasteczko	258	38	54	9	13,4	0,4	15,8	0,3	34,572	1,032	40,764	0,774	75,336	11	8,29	4,97	32,00	1 591,10		
	Powiat świebodziński	4 032	1 952	1 786	87	x	x	x	x										56 998,55		
	Gminy wiejskie – RAZEM	2 642	1 598	1 219	40	x	x	x	x										37 360,17		
	Lubrza	117	17	31	2	85,0	0,0	0,0	0,0	99,45	0	0	0	99,45	9	8,95	3,58	70,00	2 506,14		
	Łagów	872	42	851	21	41,4	0,1	25,2	0,5	361,008	0,872	219,744	4,36	580,752	10	58,08	34,85	85,00	29 618,35		
	Skąpe	1 539	1 539	227	17	8,9	0,0	3,7	0,0	136,971	0	56,943	0	193,914	9	17,45	8,73	60,00	5 235,68		
	Szczaniec	114	0	110	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	30,00	–		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 390	354	567	47	x	x	x	x										19 638,38		
	Świebodzin	1 271	310	452	44	7,2	1,2	19,3	1,4	91,512	15,252	245,303	17,794	336,815	9	30,31	18,19	103,00	18 733,65		
	Zbąszynek	119	44	115	3	20,2	0,0	2,7	1,7	24,038	0	3,213	2,023	27,251	10	2,73	1,09	83,00	904,73		
	Powiat zielonogórski	6 201	3 221	2 730	55	x	x	x	x										255 176,16		
	Gminy wiejskie – RAZEM	1 344	691	1 105	24	x	x	x	x										56 630,04		
	Bojadła	20	20	0	0	19,0	4,0	60,0	15,0	3,8	0,8	12	3	15,8	9	1,42	0,57	40,00	227,52		
	Świdnica	158	92	27	0	80,0	0,0	6,2	1,1	126,4	0	9,796	1,738	136,196	9	12,26	6,74	110,00	7 415,87		
	Trzebiechów	31	31	8	8	30,0	0,0	3,0	0,5	9,3	0	0,93	0,155	10,23	8	0,82	0,33	36,00	117,85		
	Zabór	545	245	480	16	80,0	0,0	8,0	3,0	436	0	43,6	16,35	479,6	10	47,96	23,98	51,00	12 229,80		
	Zielona Góra	590	303	590	0	62,0	5,0	7,0	6,0	365,8	29,5	41,3	35,4	407,1	12	48,85	29,31	125,00	36 639,00		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 857	2 530	1 625	31	x	x	x	x										198 546,11		
	Babimost	321	109	150	0	20,0	10,0	20,0	6,0	64,2	32,1	64,2	19,26	128,4	11	14,12	5,65	60,00	3 389,76		
	Czerwieńsk	377	181	63	6	87,3	0,0	1,4	0,0	329,121	0	5,278	0	334,399	12	40,13	24,08	85,00	20 465,22		
	Kargowa	245	202	60	0	20,1	0,0	4,8	0,0	49,245	0	11,76	0	61,005	12	7,32	3,66	45,00	1 647,14		
	Nowogród Bobrzański	330	314	157	11	13,5	0,1	18,4	2,2	44,55	0,33	60,72	7,26	105,27	10	10,53	4,21	75,00	3 158,10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	283

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	28a
	Sulechów	3 584	1 724	1 195	14	29,0	3,0	34,0	8,0	1039,36	107,52	1218,56	286,72	2257,92	12	270,95	149,02	114,00	169 885,90		
	Powiat żagański	10 637	6 898	434	220	x	x	x	x											162 914,97	
	Gminy miejskie – RAZEM	3 296	540	119	200	x	x	x	x											43 033,69	
	Gozdnica	2 389	0	3	120	3,3	1,0	0,2	0,1	78,837	23,89	4,778	2,389	83,615	10	8,36	3,34	74,00	2 475,00		
	Żagań	907	540	116	80	40,4	12,9	18,4	8,5	366,428	117,003	166,888	77,095	533,316	13	69,33	31,20	130,00	40 558,68		
	Gminy wiejskie – RAZEM	3 200	2 942	188	13	x	x	x	x										5 284,89		
	Brzeźnica	123	84	0	2	29,1	2,9	8,5	2,8	35,793	3,567	10,455	3,444	46,248	10	4,62	2,31	26,00	601,22		
	Niegostawice	2 264	2 264	0	0	0,9	0,0	0,0	0,0	20,376	0	0	0	20,376	7	1,43	0,57	32,00	182,57		
	Wymiarki	188	0	2	0	2,1	0,0	9,4	0,5	3,948	0	17,672	0,94	21,62	6	1,30	0,52	27,00	140,10		
	Żagań	625	594	186	11	5,7	0,9	3,2	0,1	35,625	5,625	20	0,625	55,625	14	7,79	6,23	70,00	4 361,00		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 141	3 416	127	7	x	x	x	x										114 596,40		
	Łtowa	435	153	127	7	4,7	0,8	38,2	0,2	20,445	3,48	166,17	0,87	186,615	8	14,93	5,97	60,00	3 583,01		
	Małomice	606	606	0	0	82,0	0,0	0,0	0,0	496,92	0	0	0	496,92	14	69,57	48,70	25,00	12 174,54		
	Szprotawa	3 100	2 657	0	0	62,0	0,0	23,0	0,0	1922	0	713	0	2635	11	289,85	159,42	62,00	98 838,85		
	Powiat żarski	5 229	2 506	865	5	x	x	x	x										58 585,18		
	Gminy miejskie – RAZEM	2 379	2 176	398	0	x	x	x	x										38 424,37		
	Łęknica	1 630	1 630	0	0	5,0	2,5	1,3	0,2	81,5	40,75	21,19	3,26	102,69	10	10,27	5,65	58,00	3 275,81		
	Żary	749	546	398	0	26,5	3,1	22,2	0,6	198,485	23,219	166,278	4,494	364,763	12	43,77	24,07	146,00	35 148,56		
	Gminy wiejskie – RAZEM	815	235	203	0	x	x	x	x										9 253,10		
	Brody	608	70	28	0	59,6	1,8	24,5	1,9	362,368	10,944	148,96	11,552	511,328	10	51,13	20,45	28,00	5 726,87		
	Lipinki Łużyckie	27	5	24	0	79,6	0,0	10,3	0,0	21,492	0	2,781	0	24,273	9	2,18	1,31	24,00	314,58		
	Przewóz	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	11,00	–		
	Trzebiel	29	9	0	0	24,5	0,0	75,0	0,0	7,105	0	21,75	0	28,855	8	2,31	0,92	40,00	369,34		
	Tuplice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	15,00	–		
	Żary	151	151	151	0	46,0	0,0	0,0	0,0	69,46	0	0	0	69,46	11	7,64	4,58	62,00	2 842,30		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 035	95	264	5	x	x	x	x										10 907,70		
	Jasień	974	4	155	4	2,9	0,1	0,9	0,1	28,246	0,974	8,766	0,974	37,012	8	2,96	1,18	65,00	769,85		
	Lubsko	1 061	91	109	1	9,4	0,0	10,1	0,0	99,734	0	107,161	0	206,895	10	20,69	10,34	98,00	10 137,86		
	Powiat wschowski	41 139	33 773	578	38	x	x	x	x										298 278,33		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	41 139	33 773	578	38	x	x	x	x										298 278,33		
	Skawa	32 698	32 398	176	16	4,5	0,2	0,4	0,2	1471,41	65,396	130,792	65,396	1602,202	11	176,24	70,50	206,00	145 233,59		
	Szlachtyngowa	5 046	0	72	0	69,0	12,0	17,1	11,2	3481,74	605,52	862,866	565,152	4344,606	10	434,46	173,78	69,00	119 911,13		
	Wschowa	3 395	1 375	330	22	8,8	1,7	6,1	1,0	298,76	57,715	207,095	33,95	505,855	14	70,82	42,49	78,00	33 143,62		
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	3 346	2 876	17	118	x	x	x	x										193 079,12		
	Mi. Zielona Góra	3 346	2 876	17	118	25,7	8,2	16,0	5,1	859,922	274,372	535,36	170,646	1395,282	17	237,20	52,18	370,00	193 079,12		

Załącznik 10. Koszty odszkodowań w gminach województwa dolnośląskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni obiektów w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych						Wskaznik % powierzchni dróg gminnych do pow. przeznaczonych pod zabudowę
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE				1 106 029	604 004	51 283	2 609	x	x	x	x										8 507 175,14	
PODREGION 1 – JELENIOGÓRSKI				386 576	213 406	9 765	391	x	x	x											2 078 364,76	
		Powiat bolesławiecki	129 563	77 392	2 742	105	x	x	x	x											279 922,05	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 281	1 696	0	1	x	x	x	x											138 914,82	
		Bolesławiec	2 281	1 696	0	1	30,0	5,3	16,8	3,2	3,2	684,3	120,893	383,208	72,992	1067,508	14	149,45	82,20	169,00	138 914,82	
		Gminy wiejskie – RAZEM	110 270	75 696	2 534	104	x	x	x	x											138 574,52	
		Bolesławiec	28 744	6 889	1 981	34	1,9	0,0	0,5	0,0	0,5	546,136	0	143,72	0	689,856	11	75,88	53,12	78,00	41 432,75	
		Gromadka	26 729	26 729	25	22	9,6	0,1	0,3	0,2	0,2	2565,984	26,729	80,187	53,458	2646,171	10	264,62	145,54	30,00	43 661,82	
		Osiecznica	43 707	31 673	36	43	2,7	0,5	1,3	0,2	0,2	1180,089	218,535	568,191	87,414	1748,28	10	174,83	87,41	54,00	47 203,56	
		Warta Bolesławiecka	11 090	10 405	492	5	2,8	0,5	0,7	0,4	0,4	310,52	55,45	77,63	44,36	388,15	11	42,70	14,94	42,00	6 276,39	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	17 012	0	208	0	x	x	x	x											2 432,72	
		Nowogrodzic	17 012	0	208	0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	51,036	17,012	17,012	17,012	68,048	11	7,49	3,74	65,00	2 432,72	
		Powiat jaworski	45 601	24 643	1 527	26	x	x	x	x											122 974,37	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 880	1 487	396	0	x	x	x	x											41 939,04	
		Jawor	1 880	1 487	396	0	20,6	12,5	11,9	0,0	0,0	387,28	235	223,72	0	611	12	73,32	29,33	143,00	41 939,04	
		Gminy wiejskie – RAZEM	28 436	21 797	915	13	x	x	x	x											75 406,17	
		Męcinka	14 778	13 745	150	13	0,6	0,0	1,2	0,2	0,2	88,668	0	177,336	29,556	266,004	9	23,94	10,77	44,00	4 740,19	
		Mściwojów	7 183	7 183	335	0	6,5	0,1	0,2	0,1	0,1	466,895	7,183	14,366	7,183	481,261	11	52,94	31,76	80,00	25 410,58	
		Paszowice	1 375	3	430	0	30,0	0,0	15,1	5,0	5,0	412,5	0	207,625	68,75	620,125	10	62,01	34,11	125,00	42 633,59	
		Wądroże Wielkie	5 100	866	0	0	2,2	0,0	1,2	0,0	0,0	112,2	0	61,2	0	173,4	9	15,61	6,24	42,00	2 621,81	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	15 285	1 359	216	13	x	x	x	x											5 629,16	
		Bolków	15 285	1 359	216	13	1,7	0,2	0,5	0,1	0,1	259,845	30,57	76,425	15,285	336,27	9	30,26	9,08	62,00	5 629,16	
		Powiat jeleniogórski	33 054	28 177	1 450	47	x	x	x	x											494 902,74	
		Gminy miejskie – RAZEM	8 200	5 622	763	45	x	x	x	x											143 565,46	
		Karpacz	1 796	46	400	7	16,7	0,3	22,3	1,7	1,7	299,932	5,388	400,508	30,532	700,44	9	63,04	18,91	185,00	34 986,98	
		Kowary	3 738	3 738	48	24	9,2	2,0	7,3	0,0	0,0	343,896	74,76	272,874	0	616,77	14	86,35	47,49	104,00	49 390,94	
		Piechowice	2 071	1 255	315	0	3,0	0,0	0,1	0,0	0,0	62,13	0	2,071	0	64,201	12	7,70	4,24	86,00	3 644,05	
1	2			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	285

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	28
				595	583	0	14	15,4	4,0	39,0	3,0	91,63	23,8	232,05	17,85	323,68	13	42,08	16,83	350,00	55 543,49
				24 854	22 555	687	2	x	x	x	x										351 337,28
				580	0	29	0	879	2,4	7,1	0,0	509,82	13,92	41,18	0	551	12	66,12	33,06	45,00	14 877,00
				9 438	9 438	417	0	15,2	0,5	2,4	0,1	1434,576	47,19	226,512	9,438	1661,088	10	166,11	91,36	104,00	95 014,23
				2 168	2 168	76	0	16,2	0,6	3,2	1,1	351,216	13,008	69,376	23,848	420,592	13	54,68	27,34	78,00	21 324,01
				2 756	1 037	104	1	43,6	14,0	9,0	5,0	1201,616	385,84	248,04	137,8	1449,656	12	173,96	86,98	83,00	72 192,87
				9 912	9 912	61	1	35,0	5,0	10,0	0,0	3469,2	495,6	991,2	0	4460,4	11	490,64	220,79	67,00	147 929,17
				16 197	558	765	31	x	x	x	x									116 534,78	
				1 332	515	135	5	x	x	x	x										39 433,81
				1 332	515	135	5	28,4	12,3	7,2	1,0	378,288	163,836	95,904	13,32	474,192	14	66,39	29,87	132,00	39 433,81
				1 060	43	96	20	x	x	x	x										7 809,53
				373	43	0	0	8,4	0,0	40,5	0,0	31,332	0	151,065	0	182,397	13	23,71	13,04	54,00	7 042,35
				687	0	96	20	0,8	0,0	8,6	0,0	5,496	0	59,082	0	64,578	9	5,81	2,32	33,00	7 671,9
				13 805	0	534	6	x	x	x	x										69 291,44
				13 805	0	534	6	5,0	1,3	6,0	3,0	690,25	179,465	828,3	414,15	1518,55	13	197,41	88,84	78,00	69 291,44
				37 482	17 391	512	14	x	x	x	x									233 849,42	
				3 178	3 175	68	11	x	x	x	x										91 543,38
				1 101	1 098	13	0	30,0	10,0	10,0	0,5	330,3	110,1	110,1	5,505	440,4	13	57,25	22,90	280,00	64 122,24
				2 077	2 077	55	11	4,8	0,8	13,4	0,0	99,696	16,616	278,318	0	378,014	13	49,14	22,11	124,00	27 421,14
				19 138	14 215	297	1	x	x	x	x										18 493,56
				14 215	14 215	154	0	5,1	0,0	0,9	0,0	724,965	0	127,935	0	852,9	12	102,35	40,94	39,00	15 966,29
				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	-
				4 923	0	143	1	5,7	0,0	0,5	0,2	280,611	0	24,615	9,846	305,226	9	27,47	10,99	23,00	2 527,27
				15 166	1	147	2	x	x	x	x										123 812,49
				10 450	1	0	1	80,0	0,0	5,5	0,0	8360	0	574,75	0	8934,75	10	893,48	357,39	29,00	103 643,10
				4 716	0	147	1	27,0	0,0	0,0	0,0	1273,32	0	0	0	1273,32	12	152,80	61,12	33,00	20 169,39
				19 725	14 087	917	26	x	x	x	x									146 783,82	
				19 725	14 087	917	26	x	x	x	x										146 783,82
				709	692	216	3	13,9	3,9	9,5	2,8	98,551	27,651	67,355	19,852	165,906	14	23,23	9,29	50,00	4 645,37
				3 238	19	36	1	16,3	3,6	5,7	3,0	527,794	116,568	184,566	97,14	712,36	12	85,48	34,19	95,00	32 483,62
				5 016	3 290	419	4	23,9	6,3	4,7	1,2	1198,824	316,008	235,752	60,192	1434,576	13	186,49	102,57	43,00	44 106,04
				2 162	1 486	138	18	42,0	0,2	15,0	0,0	908,04	4,324	324,3	0	1232,34	10	123,23	49,29	47,00	23 167,99
				8 600	8 600	108	0	20,0	5,0	15,0	10,0	1720	430	1290	860	3010	11	331,10	132,44	32,00	42 380,80
				78 306	41 150	840	122	x	x	x	x									315 866,97	
				2 075	1 140	0	0	x	x	x	x										77 811,08
				607	607	0	0	20,0	5,7	2,0	0,6	121,4	34,599	12,14	3,642	133,54	13	17,36	6,94	67,00	4 632,53
				1 468	533	0	0	16,9	0,1	8,3	0,7	248,092	1,468	121,844	10,276	369,936	16	59,19	17,76	412,00	73 158,54
				17 737	2 176	428	0	x	x	x	x										48 680,73
				9 522	0	0	0	8,4	0,0	2,8	0,0	799,848	0	266,616	0	1066,464	9	95,98	38,39	44,00	16 892,79
				8 215	2 176	428	0	6,2	0,1	4,7	1,0	509,33	8,215	386,105	82,15	895,435	10	89,54	44,77	71,00	31 787,94

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	290
		Gminy wiejskie – RAZEM	17 323	17 287	700	13	x	x	x	x	x	x	x	x	545,777	8	43,66	17,46	42,00	7 335,24	
		Cieptowody	7 687	7 687	114	0	5,3	0,0	1,8	0,3	407,411	0	138,366	23,061	545,777	8	43,66	17,46	42,00	7 335,24	
		Kamieniec Ząbkowicki	9 600	9 600	578	13	4,6	0,0	0,0	0,0	441,6	0	0	0	441,6	11	48,58	24,29	50,00	12 144,00	
		Stoszowice	36	0	8	0	22,2	0,0	25,0	0,0	7,992	0	9	0	16,992	10	1,70	0,68	38,00	258,28	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	11 634	2 420	298	14	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	56 092,68	
		Bardo	193	182	149	0	20,0	5,0	10,0	0,0	38,6	9,65	19,3	0	57,9	10	5,79	2,32	50,00	1 158,00	
		Ząbkowice Śląskie	1 537	10	52	0	21,0	0,0	13,0	0,0	322,77	0	199,81	0	522,58	11	57,48	25,87	126,00	32 593,31	
		Ziębice	2 366	2 084	56	14	5,0	1,0	5,0	3,0	118,3	23,66	118,3	70,98	236,6	11	26,03	13,01	110,00	14 314,30	
		Złoty Stok	7 538	144	41	0	2,8	1,3	0,6	0,4	211,064	97,994	45,228	30,152	256,292	12	30,76	13,84	58,00	8 027,07	
		PODREGION 4 – WROCLAWSKI	310 483	143 621	19 609	223	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2 815 388,31	
		Powiat młicki	29 049	13 857	1 041	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	116 542,68	
		Gminy wiejskie – RAZEM	18 575	9 083	1 041	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	88 262,88	
		Cieszaków	775	775	59	1	15,0	0,5	8,0	3,4	116,25	3,875	62	26,35	178,25	8	14,26	5,70	42,00	2 395,68	
		Krośnice	17 800	8 308	982	0	16,0	1,0	2,0	0,8	2848	178	356	142,4	3204	10	320,40	128,16	67,00	85 867,20	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	10 474	4 774	0	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	28 279,80	
		Milicz	10 474	4 774	0	1	8,2	0,9	4,3	0,3	858,868	94,266	450,382	31,422	1309,25	12	157,11	62,84	45,00	28 279,80	
		Powiat oleśnicki	39 818	10 352	1 376	7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	311 651,91	
		Gminy wiejskie – RAZEM	960	751	131	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21 833,01	
		Oleśnica	960	751	131	0	48,0	5,1	13,6	3,1	460,8	48,96	130,56	29,76	591,36	13	76,88	15,38	142,00	21 833,01	
		Gminy wiejskie – RAZEM	8 169	3 438	521	6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	50 248,21	
		Dobroszyce	758	483	521	1	56,5	0,0	5,0	0,4	428,27	0	37,9	3,032	466,17	10	46,62	23,31	63,00	14 684,36	
		Dziadowa Kłoda	440	230	0	5	27,2	0,0	5,7	0,0	119,68	0	25,08	0	144,76	10	14,48	7,24	42,00	3 039,96	
		Oleśnica	6 971	2 725	0	0	12,0	0,0	0,0	0,0	836,52	0	0	0	836,52	9	75,29	45,17	72,00	32 523,90	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	30 689	6 163	724	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	239 570,69	
		Bierutów	6 867	0	89	0	32,0	15,0	14,0	6,0	2197,44	1030,05	961,38	412,02	3158,82	13	410,65	225,86	60,00	135 513,38	
		Międzybórz	8 862	4 482	67	0	2,1	0,6	0,5	0,4	186,102	53,172	44,31	35,448	230,412	8	18,43	7,37	58,00	4 276,45	
		Syców	14 492	1 518	568	1	10,3	2,8	6,6	2,3	1492,676	405,776	956,472	333,316	2449,148	10	244,91	110,21	86,00	94 782,03	
		Twardogóra	468	163	0	0	13,5	0,3	18,6	6,4	63,18	1,404	87,048	29,952	150,228	11	16,53	9,09	55,00	4 998,84	
		Powiat olawski	4 780	3 428	564	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	121 160,56	
		Gminy wiejskie – RAZEM	875	380	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	43 162,88	
		Olawa	875	380	0	0	45,0	0,0	0,0	0,0	393,75	0	0	0	393,75	14	55,13	24,81	174,00	43 162,88	
		Gminy wiejskie – RAZEM	3 073	2 640	556	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	51 536,96	
		Domaniów	119	119	119	0	30,0	0,0	37,1	0,0	35,7	0	44,149	0	79,849	10	7,98	4,79	92,00	4 407,66	
		Olawa	2 954	2 521	437	0	31,0	0,1	6,0	2,0	915,74	2,954	177,24	59,08	1092,98	10	109,30	48,09	98,00	47 129,30	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	832	408	8	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26 460,72	
		Jelcz-Laskowice	832	408	8	0	35,8	17,8	15,6	1,1	297,856	148,096	129,792	9,152	427,648	11	47,04	21,17	125,00	26 460,72	
		Powiat strzeliński	37 316	30 706	673	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	108 136,76	
		Gminy wiejskie – RAZEM	16 607	16 376	283	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20 873,11	
		Borów	2 701	2 470	154	0	4,3	1,0	1,4	0,2	116,143	27,01	37,814	5,402	153,957	12	18,47	12,19	59,00	7 194,10	
		Kondratowice	2 709	2 709	112	0	7,4	0,0	0,5	0,1	200,466	0	13,545	2,709	214,011	11	23,54	12,95	42,00	5 438,02	
		Przeworno	11 197	11 197	17	0	3,0	0,5	0,2	0,1	335,91	55,985	22,394	11,197	358,304	10	35,83	17,92	46,00	8 240,99	

		223	223	1	22,0	0,0	82,0	0,0	49,06	0	182,86	0	231,92	10	23,19	9,28	91,00	8 441,89		
	Istebna	4 168	303	0	13,6	0,0	4,1	1,1	566,848	0	170,888	45,848	737,736	11	81,15	32,46	79,00	25 643,70		
	Zebrzydowice	11 980	2 952	0	x	x	x	x										59 005,28		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	6 360	2 900	0	20,6	0,0	3,5	1,0	1310,16	0	222,6	63,6	1532,76	10	153,28	61,31	77,00	47 209,01		
	Skoczów	5 620	52	0	6,5	0,5	6,5	6,5	365,3	28,1	365,3	365,3	730,6	9	65,75	15,12	78,00	11 796,27		
	Strumień	85 868	47 250	2 846	558	x	x	x										478 318,21		
	Powiat żywiecki	4 960	4 960	1	0	x	x	x										96 636,67		
	Gminy miejskie – RAZEM	4 960	4 960	1	0	30,5	0,0	5,5	0,0	272,8	0	1785,6	11	196,42	78,57	123,00	96 636,67			
	Żywiec	80 908	42 290	2 845	558	x	x	x										381 681,54		
	Gminy wiejskie – RAZEM	5 626	5 620	0	5,5	0,0	0,0	0,0	306,617	0	0	0	306,617	5	15,33	6,13	90,00	5 519,11		
	Czernichów	2 429	2 429	386	0	65,0	0,0	1,0	1578,85	0	24,29	0	1603,14	9	144,28	50,50	85,00	42 924,07		
	Gilowice	17 051	0	174	0	9,0	0,0	3,0	1534,59	0	511,53	170,51	2046,12	7	143,23	28,65	72,00	20 624,89		
	Jeleśnia	3 124	3 124	0	8,6	0,0	0,0	0,0	268,664	0	0	0	268,664	6	16,12	6,45	55,00	3 546,36		
	Koszarawa	5 482	0	326	0	65,0	0,0	2,0	3563,3	0	109,64	0	3672,94	8	293,84	117,53	84,00	98 728,63		
	Lipowa	4 223	0	856	0	16,0	0,0	1,0	675,68	0	42,23	21,115	717,91	8	57,43	22,97	64,00	14 702,80		
	Łękwica	3 144	5	204	3	33,0	0,0	8,0	1037,52	0	251,52	31,44	1289,04	7	90,23	36,09	77,00	27 791,70		
	Łodygowice	8 701	7 685	278	0	7,4	0,0	0,2	643,874	0	17,402	8,701	661,276	6	39,68	7,94	83,00	6 586,31		
	Mitówka	4 119	4 119	127	1	20,5	0,0	6,4	844,395	0	263,616	16,476	1108,011	10	110,80	55,40	71,00	39 334,39		
	Radziechowy-Wieprz	13 117	13 117	274	41	4,9	0,0	7,4	642,733	0	970,658	0	1613,391	8	129,07	51,63	85,00	43 884,24		
	Rajcza	4 587	4 587	0	26,0	0,0	0,0	0,0	1192,62	0	0	0	1192,62	9	107,34	42,93	68,00	29 195,34		
	Ślemień	3 940	3 940	69	513	12,0	0,0	0,0	472,8	0	0	0	472,8	10	47,28	18,91	64,00	12 103,68		
	Świnna	10 995	10 995	0	3,0	0,0	0,0	0,0	329,85	0	0	0	329,85	7	23,09	9,24	57,00	5 264,41		
	Ujsoły	7 706	0	151	0	4,8	0,0	4,5	369,888	0	346,77	15,412	716,658	9	64,50	25,80	122,00	31 475,62		
	Węgierska Górka	3 186	2 240	772	16	x	x	x										226 971,91		
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	3 186	2 240	772	16	33,4	1,9	18,0	1064,124	60,534	573,48	95,58	1637,604	11	180,14	72,05	315,00	226 971,91		
	M. Bielsko-Biała	76 240	64 149	3 245	462	x	x	x										877 316,71		
	PODREGION 45 – BYTOMSKI	30 053	29 629	1 447	42	x	x	x										333 059,73		
	Powiat lubliniecki	3 181	3 015	112	36	x	x	x										151 831,67		
	Gminy miejskie – RAZEM	3 181	3 015	112	36	40,1	13,5	14,7	1275,581	429,435	467,607	92,249	1743,188	13	226,61	113,31	134,00	151 831,67		
	Lubliniec	25 348	25 182	1 303	5	x	x	x										158 838,05		
	Gminy wiejskie – RAZEM	5 339	5 300	80	0	4,8	0,1	0,2	256,272	5,339	10,678	5,339	266,95	9	24,03	10,81	63,00	6 811,23		
	Boronów	610	540	6	1	20,0	1,0	3,0	122	6,1	18,3	12,2	140,3	13	18,24	10,03	52,00	5 216,35		
	Ciasna	8 747	8 690	0	0	5,1	0,1	0,2	446,097	8,747	17,494	0	463,591	10	46,36	18,54	48,00	8 900,95		
	Herby	8 000	8 000	137	0	11,6	0,1	17,2	928	8	1376	680	2304	11	253,44	152,06	56,00	85 155,84		
	Kochanowice	1 886	1 886	314	4	40,0	1,0	12,0	754,4	18,86	226,32	56,58	980,72	10	98,07	49,04	96,00	47 074,56		
	Koszęcin	766	766	766	0	31,5	0,0	2,2	241,29	0	16,852	4,596	258,142	10	25,81	10,33	55,00	5 679,12		
	Pawonków	1 524	1 432	32	1	x	x	x										22 390,00		
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 524	1 432	32	1	51,3	0,2	1,7	781,812	3,048	25,908	13,716	807,72	11	88,85	35,54	63,00	22 390,00		
	Woźniki	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	293

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	296	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	14 265	10 841	34	8	x	x	x	x												
		M. Gliwice	12 250	9 843	0	5	17,9	6,5	15,9	1,3	2189,17	794,95	1944,57	158,99	4133,74	9	372,04	148,81	280,00			
		M. Zabrze	2 035	998	34	3	37,3	32,0	4,0	4,0	759,055	651,2	81,4	81,4	840,455	10	84,05	33,62	210,00			
		PODREGION 48 – KATOWICKI	19 148	10 463	1 195	23	x	x	x	x											859 374,16	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	19 148	10 463	1 195	23	x	x	x	x											859 374,16	
		M. Chorzów	3 360	130	0	0	20,0	13,0	13,8	2,1	672	436,8	463,68	70,56	1135,68	11	124,92	43,72	330,00			
		M. Katowice	3 384	2 050	810	13	27,4	21,0	27,1	6,9	927,216	710,64	917,064	233,496	1844,28	12	221,31	73,03	320,00			
		M. Mysłowice	1 613	17	46	10	53,1	0,2	3,3	3,3	856,503	3,226	53,229	53,229	909,732	11	100,07	40,03	233,00			
		M. Ruda Śląska	7 768	7 768	0	0	19,1	8,0	7,6	1,3	1483,688	621,44	590,368	100,984	2074,056	13	269,63	134,81	210,00			
		M. Siemianowice Śląskie	2 550	195	359	0	24,7	14,7	8,7	0,8	629,85	374,85	221,85	20,4	851,7	10	85,17	34,07	280,00			
		M. Świętochłowice	473	303	0	0	15,7	15,2	19,2	3,3	74,261	71,896	90,816	15,609	165,077	7	11,56	4,62	208,00			
		PODREGION 49 – RYBNICKI	107 547	69 917	2 862	28	x	x	x	x											1 242 192,51	
		Powiat raciborski	34 803	34 346	268	18	x	x	x	x											122 436,46	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 861	2 817	9	0	x	x	x	x												21 843,85
		Racibórz	2 861	2 817	9	0	28,0	4,5	12,1	2,8	801,08	128,745	346,181	80,108	1147,261	14	160,62	16,06	136,00			
		Gminy wiejskie – RAZEM	24 567	24 557	131	16	x	x	x	x												69 859,61
		Kornowac	2 630	2 630	37	0	22,9	0,0	1,0	0,0	602,27	0	26,3	0	628,57	10	62,86	25,14	43,00			
		Krzyżanowice	6 782	6 782	0	0	33,0	2,0	6,0	1,0	2238,06	135,64	406,92	67,82	2644,98	8	211,60	84,64	35,00			
		Nędza	5 714	5 714	11	0	7,0	0,0	0,0	0,0	399,98	0	0	0	399,98	9	36,00	19,80	39,00			
		Pietrowice Wielkie	6 793	6 793	3	3	4,9	0,1	0,6	0,3	352,857	6,793	40,758	20,379	373,615	9	33,63	3,36	120,00			
		Rudnik	2 648	2 638	80	13	6,6	0,2	2,8	0,3	174,768	5,296	74,144	7,944	248,912	12	29,87	19,42	91,00			
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 375	6 972	128	2	x	x	x	x												30 733,00
		Krzyszowice	4 706	4 706	128	0	7,7	0,0	3,8	0,1	362,362	0	178,828	4,706	541,19	11	59,53	35,72	62,00			
		Kuźnia Raciborska	2 669	2 266	0	2	9,0	0,0	0,0	0,0	240,21	0	0	0	240,21	11	26,42	13,21	65,00			
		Powiat rybnicki	21 761	9 203	978	0	x	x	x	x											158 838,65	
		Gminy wiejskie – RAZEM	10 206	9 197	589	0	x	x	x	x												92 536,06
		Gaszowice	1 958	1 708	168	0	18,7	0,0	19,3	0,3	366,146	0	377,894	5,874	744,04	10	74,40	40,92	67,00			
		Jelkowice	759	0	21	0	9,8	0,0	1,4	1,4	74,382	0	10,626	10,626	85,008	7	5,95	2,38	60,00			
		Lyski	5 783	5 783	65	0	9,5	0,0	2,0	0,2	549,385	0	115,66	11,566	665,045	9	59,85	32,92	57,00			
		Świerklany	1 706	1 706	335	0	44,0	1,0	13,0	2,0	750,64	17,06	221,78	34,12	972,42	10	97,24	53,48	84,00			
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	11 555	6	389	0	x	x	x	x												66 302,59
		Czerwionka-Leszczyny	11 555	6	389	0	14,2	1,1	0,9	0,2	1640,81	127,105	103,995	23,11	1744,805	10	174,48	87,24	76,00			
		Powiat wodzisławski	21 202	11 437	760	9	x	x	x	x											206 073,30	
		Gminy miejskie – RAZEM	6 471	1 810	186	9	x	x	x	x												52 719,95
		Pszów	1 984	3	89	0	19,2	1,2	3,0	0,4	380,928	23,808	59,52	7,936	440,448	10	44,04	17,62	32,00			
		Radlin	1 253	11	69	0	44,0	2,5	4,9	2,5	551,32	31,325	61,397	31,325	612,717	8	49,02	4,90	64,00			

	Ryduktowy	1 084	856	28	9	42,2	1,0	7,2	0,0	457,448	10,84	78,048	0	535,496	9	48,19	19,28	68,00	13 108,94	
	Wodzisław Śląski	2 150	940	0	0	270	0,0	16,2	7,1	580,5	0	348,3	152,65	928,8	10	92,88	37,15	83,00	30 836,16	
	Gminy wiejskie – RAZEM	14 731	9 627	574	0	x	x	x	x										155 353,35	
	Godów	3 805	0	389	0	11,2	0,0	0,3	0,0	426,16	0	11,415	0	437,575	14	61,26	49,01	71,00	34 795,96	
	Gorzyce	6 294	6 294	0	0	39,9	0,0	5,7	3,2	2511,306	0	358,758	201,408	2870,064	9	258,31	154,98	53,00	82 141,23	
	Lubomia	3 118	3 118	94	0	36,5	0,2	2,0	1,0	1138,07	6,236	62,36	31,18	1200,43	9	108,04	43,22	66,00	28 522,22	
	Markłowice	190	130	31	0	56,3	0,1	5,4	0,3	106,97	0,19	10,26	0,57	117,23	9	10,55	4,22	53,00	2 236,75	
	Mszana	1 324	85	60	0	18,7	0,0	3,1	0,9	247,588	0	41,044	11,916	288,632	10	28,86	11,55	49,00	5 657,19	
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	29 781	14 931	856	1	x	x	x	x										754 844,10	
	M. Jastrzębie-Zdrój	8 522	8 495	308	1	27,0	2,8	4,1	1,3	2300,94	238,616	349,402	110,786	2650,342	10	265,03	159,02	97,00	154 249,90	
	M. Rybnik	14 800	0	0	0	55,0	0,2	7,1	0,0	8140	29,6	1050,8	0	9190,8	9	827,17	330,87	117,00	387 116,50	
	M. Żory	6 459	6 436	548	0	31,2	5,7	14,2	2,4	2015,208	368,163	917,178	155,016	2932,386	10	293,24	102,63	208,00	213 477,70	
	PODREGION 50 – SOSNOWIECKI	103 453	91 131	3 508	571	x	x	x	x										1 122 551,77	
	Powiat będziński	21 304	19 455	2 024	174	x	x	x	x										307 855,46	
	Gminy miejskie – RAZEM	7 767	7 369	517	60	x	x	x	x										190 756,01	
	Będzin	1 711	1 653	212	0	37,9	9,1	24,1	5,6	648,469	155,701	412,351	95,816	1060,82	11	116,69	64,18	135,00	86 642,47	
	Czeladź	1 117	883	141	0	42,9	11,7	37,7	1,5	479,193	130,689	421,109	16,755	900,302	10	90,03	36,01	122,00	43 934,74	
	Wojkowice	1 279	1 279	117	0	26,8	2,3	4,7	1,8	342,772	29,417	60,113	23,022	402,885	9	36,26	27,19	115,00	31 273,95	
	Sławków	3 660	3 554	47	60	13,0	0,1	0,5	0,2	475,8	3,66	18,3	7,32	494,1	10	49,41	22,23	130,00	28 904,85	
	Gminy wiejskie – RAZEM	11 651	11 630	1 295	34	x	x	x	x										100 369,87	
	Bobrowniki	5 155	5 155	242	23	9,3	0,2	0,6	0,3	479,415	10,31	30,93	15,465	510,345	9	45,93	20,67	80,00	16 535,18	
	Mierzęcice	1 898	1 898	158	11	36,0	3,0	8,5	1,5	683,28	56,94	161,33	28,47	844,61	10	84,46	42,23	84,00	35 473,62	
	Psary	4 598	4 577	895	0	23,4	0,0	3,1	0,2	1075,932	0	142,538	9,196	1218,47	9	109,66	32,90	147,00	48 361,07	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 886	456	212	80	x	x	x	x										16 729,57	
	Siewierz	1 886	456	212	80	16,4	3,0	2,8	2,8	309,304	56,58	52,808	362,112	11	39,83	15,93	105,00	16 729,57		
	Powiat zawierciański	62 583	58 069	854	75	x	x	x	x										221 732,19	
	Gminy miejskie – RAZEM	8 074	4 207	43	0	x	x	x	x										67 707,76	
	Poręba	66	66	43	0	75,8	0,0	4,2	0,0	50,028	0	2,772	0	52,8	12	6,34	4,44	68,00	3 015,94	
	Zawiercie	8 008	4 141	0	0	18,0	0,0	0,0	0,0	1441,44	0	0	0	1441,44	11	158,56	63,42	102,00	64 691,83	
	Gminy wiejskie – RAZEM	18 695	18 655	651	35	x	x	x	x										37 307,35	
	Irządze	40	0	13	0	48,8	0,0	21,2	0,0	19,52	0	8,48	0	28	8	2,24	0,90	30,00	268,80	
	Kroczyce	11 015	11 015	604	31	4,9	0,0	3,5	0,1	539,735	0	385,525	11,015	925,26	10	92,53	37,01	80,00	29 608,32	
	Włodowice	7 629	7 629	25	4	9,7	0,3	0,2	0,1	740,013	22,887	15,258	7,629	755,271	10	75,53	15,11	48,00	7 250,60	
	Żarnowiec	11	11	9	0	63,0	0,0	0,0	0,0	6,93	0	0	0	6,93	8	0,55	0,22	81,00	179,63	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	35 814	35 207	160	40	x	x	x	x										116 717,08	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	297

Załącznik 12. Koszty odszkodowań w gminach województwa świętokrzyskiego

1	2	Województwo	Powiat	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
				ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy w wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych						Wskaźnik % powierzchni dróg gminnych do pow. przeznaczonych pod zabudowę
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21			
WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE																					
PODREGION 52 – KIELECKI																					
Powiat kielecki																					
			84 971	66 420	7 376	88	x	x	x	x	x	x	x							590 642,55	
			8 809	0	0	0	20,1	0,1	5,5	5,0	1770,609	8,809	484,495	440,45	2255,104	10	225,51	56,38	52,00	29 316,35	
			3 298	3 296	143	1	14,7	0,0	1,5	0,5	484,806	0	49,47	16,49	534,276	9	48,08	28,85	103,00	29 716,43	
			0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	14,00	-	
			0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	-	
			8 548	8 548	4 320	0	9,4	0,0	1,0	0,1	803,512	0	85,48	8,548	888,992	9	80,01	32,00	45,00	14 401,67	
			5 267	57	4	0	12,5	0,0	3,0	0,5	658,375	0	158,01	26,335	816,385	9	73,47	40,41	125,00	50 513,82	
			20	0	20	0	40,0	0,0	0,0	0,0	8	0	0	0	8	0	0,00	0,00	0,00	-	
			14 045	14 045	430	35	4,4	0,1	1,9	0,1	617,98	14,045	266,855	14,045	884,835	10	88,48	35,39	88,00	31 146,19	
			14	0	14	0	42,2	0,0	34,6	0,0	5,908	0	4,844	0	10,752	8	0,86	0,34	70,00	240,84	
			71	34	66	0	51,5	0,0	5,5	1,0	36,565	0	3,905	0,71	40,47	7	2,83	1,13	73,00	827,21	
			51	0	0	0	12,2	0,0	7,1	0,0	6,222	0	3,621	0	9,843	9	0,89	0,35	44,00	155,91	
			19 109	19 109	228	20	10,0	1,0	1,0	0,2	1910,9	191,09	191,09	38,218	2101,99	9	189,18	75,67	70,00	52 970,15	
			4 576	4 576	166	19	27,0	5,0	1,5	0,8	1235,52	228,8	68,64	36,608	1304,16	10	130,42	71,73	85,00	60 969,48	
			8 626	4 268	1 970	3	30,0	30,0	0,0	0,0	2587,8	2587,8	0	0	2587,8	9	232,90	116,45	59,00	68 706,09	
			12 487	12 487	15	10	29,3	0,1	10,0	0,2	3658,691	12,487	1248,7	24,974	4907,391	11	539,81	377,87	55,00	207 828,01	
			3 158	1 375	485	63	x	x	x	x										43 850,39	
			64	63	64	0	90,4	0,0	0,0	0,0	57,856	0	0	0	57,856	9	5,21	2,08	60,00	1 249,69	
			524	142	152	4	57,0	0,0	12,0	10,0	298,68	0	62,88	52,4	361,56	11	39,77	15,91	82,00	13 045,08	
			2 389	1 150	249	39	12,6	0,1	2,8	0,9	301,014	2,389	66,892	21,501	367,906	14	51,51	38,63	60,00	23 178,08	
			181	20	20	20	90,0	0,0	0,0	0,0	162,9	0	0	0	162,9	10	16,29	7,33	87,00	6 377,54	
			992	934	76	1	x	x	x	x										29 293,34	
			76	37	70	0	x	x	x	x										738,55	
			37	37	31	0	78,1	0,0	0,0	0,0	28,897	0	0	0	28,897	10	2,89	2,17	35,00	758,55	
1	2		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	299
			37	37	31	0	78,1	0,0	0,0	0,0	28,897	0	0	0	28,897	10	2,89	2,17	35,00	758,55	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	302
			Ożarów	3 569	2 542	68	15	7,3	0,8	0,5	0,1	260,537	28,552	17,845	3,569	278,382	9	25,05	10,02	37,00	3 708,05
			Powiat pinczowski	14 800	13 689	94	3	x	x	x	x									7 618,46	
			Gminy wiejskie – RAZEM	10 017	10 017	0	0	x	x	x	x										1 621,15
			Kijce	10 017	10 017	0	0	3,4	0,0	0,0	0,0	340,578	0	0	0	340,578	7	23,84	4,77	34,00	1 621,15
			Michatów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	112,00	–
			Złota	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 783	3 672	94	3	x	x	x	x										5 997,31
			Działoszycze	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Pińczów	4 783	3 672	94	3	14,0	3,0	4,0	2,0	669,62	143,49	191,32	95,66	860,94	9	77,48	13,95	43,00	5 997,31
			Powiat sandomierski	3 916	2 888	863	71	x	x	x	x									54 407,50	
			Gminy wiejskie – RAZEM	550	230	0	0	x	x	x	x										43 560,00
			Sandomierz	550	230	0	0	50,0	20,0	5,0	2,0	275	110	27,5	11	302,5	12	36,30	14,52	300,00	43 560,00
			Gminy wiejskie – RAZEM	1 440	868	369	0	x	x	x	x										5 986,21
			Dwikozy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Klimontów	86	0	15	0	21,5	0,0	14,6	12,9	18,49	0	12,556	11,094	31,046	0	0,00	0,00	42,00	–
			Łonów	1 304	842	304	0	2,5	0,0	3,5	1,7	32,6	0	45,64	22,168	78,24	7	5,48	2,19	25,00	547,68
			Obrazów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Samborzec	47	24	47	0	70,0	0,0	29,0	0,0	32,9	0	13,63	0	46,53	0	0,00	0,00	22,00	–
			Witczyce	6 994	6 994	3	0	5,0	0,0	3,0	0,0	349,7	0	209,82	0	559,52	9	50,36	20,14	27,00	5 438,53
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 926	1 790	494	71	x	x	x	x										4 861,28
			Koprzywnica	1 830	1 790	494	71	11,7	0,0	2,2	0,8	214,11	0	40,26	14,64	254,37	10	25,44	11,45	40,00	4 578,66
			Zawichost	96	0	0	0	18,0	0,0	22,0	0,0	17,28	0	21,12	0	38,4	8	3,07	1,23	23,00	282,62
			Powiat staszowski	19 023	17 138	2 438	546	x	x	x	x									33 756,51	
			Gminy wiejskie – RAZEM	13 180	13 180	2 340	500	x	x	x	x										11 755,94
			Bogoria	12 300	12 300	2 182	500	3,7	0,1	0,4	0,2	455,1	12,3	49,2	24,6	504,3	9	45,39	22,69	28,00	6 354,18
			Łubnice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Oleśnica	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	20,00	–
			Rytwiany	360	360	15	0	8,0	7,4	1,5	0,5	28,8	26,64	5,4	1,8	34,2	0	0,00	0,00	0,00	–
			Szydłów	520	520	143	0	33,6	0,0	3,5	1,5	174,72	0	18,2	7,8	192,92	10	19,29	7,72	70,00	5 401,76
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	5 843	3 958	98	46	x	x	x	x										22 000,57
			Osiek	1 216	1 200	60	5	40,0	0,0	8,0	4,0	486,4	0	97,28	48,64	583,68	9	52,53	21,01	24,00	5 043,00
			Polaniec	4 391	2 758	0	24	7,1	0,0	7,1	0,1	311,761	0	311,761	4,391	623,522	10	62,35	37,41	44,00	16 460,98
			Staszów	236	0	38	17	14,9	9,6	1,8	0,1	35,164	22,656	4,248	0,236	39,412	9	3,55	1,42	35,00	496,59
			Powiat włoszczański	22 380	21 785	507	15	x	x	x	x									11 758,73	
			Gminy wiejskie – RAZEM	18 568	17 982	501	0	x	x	x	x										11 544,65
			Kluczewsko	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–
			Krasocin	2 149	1 576	452	0	2,1	0,0	0,1	0,0	45,129	0	2,149	0	47,278	7	3,31	1,32	29,00	383,90
			Moskorzew	6	3	4	0	0,0	0,0	33,0	33,0	0	0	1,98	1,98	1,98	0	0,00	0,00	20,00	–
			Radków	5 400	5 400	0	0	6,0	0,0	0,0	0,0	324	0	0	0	324	10	32,40	14,58	42,00	6 123,60
			Secemin	16 413	16 403	45	0	5,7	0,3	0,9	0,1	935,541	49,239	147,717	16,413	1083,258	6	65,00	16,25	31,00	5 037,15
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	3 812	3 803	6	15	x	x	x	x										214,08
			Włoszczowa	3 812	3 803	6	15	0,2	0,0	0,0	0,0	7,624	0	0	0	7,624	12	0,91	0,41	52,00	214,08

Załącznik 13. Koszty odszkodowań w gminach województwa podkarpackiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla której zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	na cele rolnicze	na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy mieszkaniowej	ogółem	w tym usług publicznych						ogółem
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					
WOJ. PODKARPACKIE				140 200	100 332	21 259	366	x	x	x							1 045 871,11					
PODRĘGION 33 – KROŚNIENSKI				68 286	63 284	5 730	21	x	x	x							327 935,32					
Powiat bieszczadzki				1 976	1 303	124	0	x	x	x							8 875,41					
		Gminy wiejskie – RAZEM	829	289	108	0	x	x	x								5 078,20					
		Czarna	112	32	28	0	17,9	0,0	72,1	0,0	20,048	0	80,752	0	100,8	8	8,06	3,23	35,00	1 128,96		
		Lutowiska	717	257	80	0	9,9	0,1	15,6	0,4	70,983	0,717	111,852	2,868	182,835	10	18,28	8,23	48,00	3 949,24		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 147	1 014	16	0	x	x	x								3 797,21					
		Ustrzyki Dolne	1 147	1 014	16	0	9,9	0,0	11,0	3,0	113,553	0	126,17	34,41	239,723	11	26,37	10,55	36,00	3 797,21		
		Powiat brzozowski	497	96	267	2	x	x	x	x							2 813,71					
		Gminy wiejskie – RAZEM	432	96	230	0	x	x	x								2 094,16					
		Domaradz	30	28	28	0	99,6	99,6	0,4	0,4	29,88	29,88	0,12	0,12	30	9	2,70	2,30	35,00	803,25		
		Dydnia	62	0	62	0	29,4	0,0	13,5	1,7	18,228	0	8,37	1,054	26,598	8	2,13	0,85	35,00	297,90		
		Haczów	5	5	0	0	60,0	0,0	32,0	0,0	2,7	0	1,44	0	4,14	9	0,37	0,30	25,00	74,52		
		Jasienica Rosielna	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	22,00	-		
		Nozdrzec	340	68	140	0	18,8	0,0	8,0	4,1	63,92	0	27,2	13,94	91,12	9	8,20	3,28	28,00	918,49		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	65	0	37	2	x	x	x								719,55					
		Brzozów	65	0	37	2	21,5	10,0	40,0	16,5	13,975	6,5	26	10,725	39,975	10	4,00	1,60	45,00	719,55		
		Powiat jasielski	15 026	14 038	587	0	x	x	x	x							48 869,33					
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 581	939	0	0	x	x	x								31 992,48					
		Jasło	1 581	939	0	0	25,4	3,0	10,6	2,9	401,574	47,43	167,586	45,849	569,16	14	79,68	43,83	73,00	31 992,48		
		Gminy miejskie – RAZEM	13 343	13 068	485	0	x	x	x								16 472,93					
		Brzyska	42	42	42	0	88,0	0,0	0,0	0,0	36,96	0	0	0	36,96	12	4,44	3,10	16,00	496,74		
		Dębówiec	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	27,00	-		
		Jasło	125	28	108	0	75,0	0,0	18,5	5,0	93,75	0	23,125	6,25	116,875	9	10,52	4,21	32,00	1 346,40		
		Krempna	1	0	0	0	100,0	0,0	0,0	0,0	1	0	0	0	1	0	0,00	0,00	20,00	-		
		Nowy Żmigród	10 290	10 246	37	0	11,6	0,0	0,6	0,3	1193,64	0	61,74	30,87	1255,38	10	125,54	50,22	16,00	8 034,43		
		Osiek Jasielski	966	958	55	0	4,0	0,0	1,7	1,6	38,64	0	16,422	15,456	55,062	13	7,16	5,73	18,00	1 030,76		
		Skotyszyn	803	684	230	0	28,0	0,0	12,7	3,0	224,84	0	101,981	24,09	326,821	9	29,41	11,77	15,00	1 764,83		
		Tarnowiec	1 116	1 110	13	0	13,0	0,0	2,2	0,9	145,08	0	24,552	10,044	169,632	10	16,96	11,87	32,00	3 799,76		
1	2			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	303

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	304	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	102	31	102	0	x	x	x	x												
		Kotaczyce	102	31	102	0	10,0	0,0	20,0	20,0	10,2	0	20,4	20,4	30,6	10	3,06	1,84	22,00	403,92	403,92	
		Powiat krośnieński	44 986	43 617	3 887	2	x	x	x	x											154 990,50	
		Gminy wiejskie – RAZEM	15 796	15 659	674	0	x	x	x	x												58 671,96
		Chorkówka	424	364	11	0	4,1	0,0	0,3	0,1	17,384	0	1,272	0,424	18,656	9	1,68	0,67	38,00	255,21	255,21	
		Korczyzna	2 337	2 313	378	0	27,6	0,0	10,4	0,3	645,012	0	243,048	7,011	888,06	9	79,93	31,97	70,00	22 379,11	22 379,11	
		Krościenko Wyzne	1 633	1 633	0	0	3,8	0,1	0,7	0,3	62,054	1,633	11,431	4,899	73,485	8	5,88	3,23	58,00	1 875,34	1 875,34	
		Miejsce Piastowe	1 539	1 486	285	0	42,6	0,0	28,8	1,5	655,614	0	443,232	23,085	1098,846	7	76,92	50,00	63,00	31 498,42	31 498,42	
		Wojaszówka	3	3	0	0	2,0	0,0	1,0	0,0	0,06	0	0,03	0	0,09	8	0,01	0,00	30,00	0,86	0,86	
		Jaśliska	9 863	9 863	0	0	1,8	0,0	1,2	0,6	177,534	0	118,356	59,178	295,89	9	26,63	10,65	25,00	2 663,01	2 663,01	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	29 190	27 958	3 213	2	x	x	x	x												96 318,54
		Dukla	23 516	23 516	93	0	5,5	0,0	1,3	0,1	1293,38	0	305,708	23,516	1599,088	9	143,92	79,15	36,00	28 495,75	28 495,75	
		Iwonicz-Zdrój	1 345	703	1 345	0	50,0	0,0	20,0	10,0	672,5	0	269	134,5	941,5	7	65,91	42,84	95,00	40 696,34	40 696,34	
		Jedlicze	392	13	65	0	66,3	13,1	4,6	2,5	259,896	51,352	18,032	9,8	277,928	13	36,13	21,68	48,00	10 405,62	10 405,62	
		Rymanów	3 937	3 726	1 710	2	10,8	3,1	2,4	1,2	425,196	122,047	94,488	47,244	519,684	11	57,17	37,16	45,00	16 720,83	16 720,83	
		Powiat sanocki	1 215	447	388	6	x	x	x	x											31 727,57	
		Gminy miejskie – RAZEM	616	145	28	0	x	x	x	x												24 284,57
		Sanok	616	145	28	0	67,3	18,0	10,0	1,8	414,568	110,88	61,6	11,088	476,168	10	47,62	28,57	85,00	24 284,57	24 284,57	
		Gminy wiejskie – RAZEM	470	283	315	5	x	x	x	x												5 750,84
		Besko	1	0	1	0	100,0	0,0	0,0	0,0	1	0	0	0	1	0	0,00	0,00	32,00	–	–	
		Bukowsko	35	0	8	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	13,00	–	–	
		Komańcza	83	83	4	0	20,0	2,0	10,0	0,0	16,6	1,66	8,3	0	24,9	6	1,49	0,60	20,00	119,52	119,52	
		Sanok	319	179	286	2	59,8	0,0	8,8	0,0	190,762	0	28,072	0	218,834	9	19,70	8,86	62,00	5 494,92	5 494,92	
		Tyrawa Wołoska	21	21	5	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	27,00	–	–	
		Zarszyn	11	0	11	0	98,0	0,0	2,0	1,0	10,78	0	0,22	0,11	11	10	1,10	0,44	31,00	136,40	136,40	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	129	19	45	1	x	x	x	x												1 692,16
		Zagórz	129	19	45	1	23,8	0,0	23,9	2,2	30,702	0	30,831	2,838	61,533	10	6,15	3,08	55,00	1 692,16	1 692,16	
		Powiat leski	2 765	2 422	287	11	x	x	x	x											39 279,87	
		Gminy wiejskie – RAZEM	2 296	2 145	104	8	x	x	x	x												21 139,59
		Bałigród	29	16	20	8	5,0	0,0	60,0	0,0	1,45	0	17,4	0	18,85	0	0,00	0,00	52,00	–	–	
		Cisna	789	721	56	0	22,6	0,2	21,6	0,8	178,314	1,578	170,424	6,312	348,738	9	31,39	20,40	80,00	16 320,94	16 320,94	
		Olszanica	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	31,00	–	–	
		Solna	1 478	1 408	28	0	4,4	0,0	2,5	1,1	65,032	0	36,95	16,258	101,982	10	10,20	4,59	105,00	4 818,65	4 818,65	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	469	277	183	3	x	x	x	x												18 140,28
		Lesko	469	277	183	3	41,0	0,3	51,4	0,4	192,29	1,407	241,066	1,876	433,356	13	56,34	39,44	46,00	18 140,28	18 140,28	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 821	1 361	190	0	x	x	x	x												41 378,94
		M. Krosno	1 821	1 361	190	0	34,4	4,5	18,5	3,1	626,424	81,945	336,885	56,451	963,309	11	105,96	58,28	71,00	41 378,94	41 378,94	
		PODREGION 34 – PRZEMYSKI	10 533	8 493	4 120	28	x	x	x	x												178 194,84
		Powiat jarosławski	4 377	3 547	1 120	0	x	x	x	x												100 163,96
		Gminy miejskie – RAZEM	664	346	333	0	x	x	x	x												20 901,73
		Jarosław	427	278	212	0	52,0	4,5	11,3	5,4	222,04	19,215	48,251	23,058	270,291	12	32,43	19,46	93,00	18 098,69	18 098,69	
		Radymno	237	68	121	0	40,7	3,5	12,1	1,5	96,459	8,295	28,677	3,555	125,136	10	12,51	5,01	56,00	2 803,05	2 803,05	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	308	
			Przeworsk	109	12	26	0	29,4	0,0	20,6	20,0	32,046	0	22,454	21,8	54,5	10	5,45	3,27	52,00	1 700,40	
			Trynca	125	0	15	0	41,0	0,0	13,0	0,0	51,25	0	16,25	0	67,5	11	7,43	4,08	35,00	1 429,31	
			Zarzecze	17	15	13	0	56,3	0,0	7,6	0,0	9,571	0	1,292	0	10,863	11	1,19	0,72	55,00	394,33	
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	168	128	20	1	x	x	x	x										617,16	
			Kańczuga	30	0	20	0	53,4	0,0	0,0	0,0	16,02	0	0	0	16,02	9	1,44	0,58	45,00	259,52	
			Sieniawa	138	128	0	1	14,1	0,5	6,8	3,8	19,458	0,69	9,384	5,244	28,842	10	2,88	1,15	31,00	357,64	
			Miasta na prawach powiatu – RAZEM	1 242	1 080	77	14	x	x	x	x										38 014,14	
			M. Przemyśl	1 242	1 080	77	14	21,1	6,9	11,6	1,1	262,062	85,698	144,072	13,662	406,134	12	48,74	29,24	130,00	38 014,14	
			PODREGION 35 – RZESZOWSKI	29 570	10 420	5 842	49	x	x	x	x										306 605,08	
			Powiat kolbuszowski	2 173	528	358	23	x	x	x	x										19 098,25	
			Gminy wiejskie – RAZEM	1 794	202	358	23	x	x	x	x											9 967,14
			Cmolas	154	108	33	11	35,2	0,0	51,4	2,6	54,208	0	79,156	4,004	133,364	10	13,34	10,00	70,00	7 001,61	
			Majdan Królewski	191	6	190	1	32,4	0,0	4,2	0,0	61,884	0	8,022	0	69,906	7	4,89	1,96	68,00	1 331,01	
			Niwiska	11	4	10	1	30,0	0,0	70,0	70,0	3,3	0	7,7	7,7	11	3	0,33	0,13	30,00	39,60	
			Raniżów	120	74	110	10	53,5	0,0	2,0	2,0	64,2	0	2,4	2,4	66,6	8	5,33	2,13	43,00	916,42	
			Dzikowiec	1 318	10	15	0	5,0	0,0	0,5	0,5	65,9	0	6,59	6,59	72,49	9	6,52	2,61	26,00	6 78,51	
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	379	326	0	0	x	x	x	x										9 131,11	
			Kolbuszowa	379	326	0	0	16,0	0,0	7,4	1,5	60,64	0	28,046	5,685	88,686	9	7,98	4,39	208,00	9 131,11	
			Powiat łańcucki	1 571	1 001	340	0	x	x	x	x										8 161,38	
			Gminy miejskie – RAZEM	54	21	6	0	x	x	x	x											616,90
			Łańcut	54	21	6	0	23,1	2,9	10,5	4,5	12,474	1,566	2,43	18,144	10	1,81	0,73	85,00	616,90		
			Gminy wiejskie – RAZEM	1 517	980	334	0	x	x	x	x											7 544,48
			Białobrzegi	74	74	37	0	24,3	0,0	34,4	10,0	17,982	0	25,456	7,4	43,438	9	3,91	1,56	42,00	656,78	
			Czana	172	126	102	0	24,0	0,0	29,0	11,2	41,28	0	49,88	19,264	91,16	12	10,94	7,66	46,00	3 522,42	
			Łańcut	1 230	780	191	0	15,0	0,0	5,0	1,0	184,5	0	61,5	12,3	246	9	22,14	8,86	38,00	3 365,28	
			Markowa	41	0	4	0	2,4	0,0	4,9	4,9	0,984	0	2,009	2,993	0	0,00	0,00	30,00	–	–	
			Rakaszawa	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–	
			Żółनिया	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	–	
			Powiat ropczycko-śędziszowski	6 769	4 920	1 482	8	x	x	x	x										40 477,48	
			Gminy wiejskie – RAZEM	1 977	262	46	7	x	x	x	x											3 112,76
			Iwierzycze	11	4	11	0	1,9	0,0	40,6	8,3	0,209	0	4,466	0,913	4,675	0	0,00	0,00	42,00	–	
			Ostrów	1 440	235	17	7	8,8	0,0	6,5	2,4	126,72	0	93,6	34,56	220,32	10	22,03	11,02	27,00	2 974,32	
			Wielopole Skrzyńskie	526	23	18	0	3,6	0,0	1,1	0,7	18,936	0	5,786	3,682	24,722	10	2,47	0,99	14,00	138,44	
			Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	4 792	4 658	1 436	1	x	x	x	x											37 364,72
			Ropczyce	134	66	116	1	37,2	3,1	14,1	3,2	49,848	4,154	18,894	4,288	68,742	13	8,94	6,70	70,00	4 691,64	
			Śędziszów Małopolski	4 658	4 592	1 320	0	12,0	8,0	15,4	0,0	558,96	372,64	717,332	0	1276,292	10	127,63	51,05	64,00	32 673,08	
			Powiat rzeszowski	5 205	2 586	2 963	5	x	x	x	x										90 781,08	
			Gminy miejskie – RAZEM	24	2	17	0	x	x	x	x											309,12
			Dynów	24	2	17	0	81,0	14,0	11,0	3,0	19,44	3,36	2,64	22,08	10	2,21	0,88	35,00	309,12	–	
			Gminy wiejskie – RAZEM	2 589	392	447	0	x	x	x	x											45 684,39
			Chmielnik	25	25	25	0	90,0	0,0	6,2	6,2	22,5	0	1,55	1,55	24,05	7	1,68	0,67	63,00	424,24	
			Dynów	1 771	0	0	0	20,1	0,0	79,9	0,0	355,971	0	1 415,029	0	1 771	9	159,39	63,76	21,00	13 388,76	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	308
		Nowa Sarzyna	3 839	3 804	50	6	0,1	0,0	0,5	0,0	3,839	0	19,195	0	23,034	9	2,07	0,83	45,00	373,15	
		Powiat mielecki	1 758	1 439	934	19	x	x	x	x										34 208,76	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 183	1 096	675	7	x	x	x	x										21 764,36	
		Mielec	1 183	1 096	675	7	17,3	10,0	11,7	4,9	204,659	118,3	138,411	57,967	343,07	13	44,60	17,84	122,00	21 764,36	
		Gminy wiejskie – RAZEM	233	188	137	11	x	x	x	x										5 510,42	
		Borowa	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
		Czermin	6	6	6	6	0,0	0,0	51,5	51,5	0	0	3,09	3,09	3,09	10	0,31	0,12	32,00	39,55	
		Gawłuszowice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
		Mielec	82	73	46	11	47,0	0,0	18,0	8,0	38,54	0	14,76	6,56	53,3	7	3,73	1,49	75,00	1 119,30	
		Padew Narodowa	13	13	0	0	80,0	0,0	0,0	0,0	10,4	0	0	0	10,4	0	0,00	0,00	45,00	–	
		Tuszków Narodowy	87	87	40	0	61,1	0,0	11,2	1,1	53,157	0	9,744	0,957	62,901	14	8,81	6,16	55,00	3 390,36	
		Wadowice Górne	45	9	45	0	88,0	0,0	1,0	0,5	39,6	0	0,45	0,225	40,05	10	4,01	2,40	40,00	961,20	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	342	155	122	1	x	x	x	x										6 933,99	
		Przeclaw	158	145	99	0	52,3	0,0	28,9	0,0	82,634	0	45,662	0	128,296	13	16,68	12,51	38,00	4 753,37	
		Radomyśl Wielki	184	10	23	1	71,4	0,0	10,9	10,9	131,376	0	20,056	20,056	151,432	10	15,14	6,06	36,00	2 180,62	
		Powiat niżański	1 528	71	352	4	x	x	x	x										13 243,64	
		Gminy wiejskie – RAZEM	186	0	147	3	x	x	x	x										360,08	
		Harasiuki	98	0	98	0	70,0	0,0	1,0	1,0	68,6	0	0,98	0,98	69,58	0	0,00	0,00	18,00	–	
		Jarocin	66	0	28	2	41,4	0,0	8,8	1,0	27,324	0	5,808	0,66	33,132	8	2,65	1,06	21,00	222,65	
		Jeżowe	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
		Krzyszów	22	0	21	1	84,0	0,0	13,0	0,0	18,48	0	2,86	0	21,34	7	1,49	0,60	23,00	137,43	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 342	71	205	1	x	x	x	x										12 883,56	
		Nisko	1 073	44	144	1	6,3	0,4	4,3	0,3	67,599	4,292	46,139	3,219	113,738	8	9,10	5,46	185,00	10 099,93	
		Rudnik nad Sanem	216	11	36	0	74,1	0,9	3,1	0,7	160,056	1,944	6,696	1,512	166,752	10	16,68	6,67	38,00	2 534,63	
		Ulanów	53	16	25	0	25,9	0,0	26,3	0,0	13,727	0	13,939	0	27,666	9	2,49	1,00	25,00	248,99	
		Powiat stalowowski	2 853	2 209	830	41	x	x	x	x										55 609,23	
		Gminy miejskie – RAZEM	2 114	1 821	125	39	x	x	x	x										48 173,83	
		Stalowa Wola	2 114	1 821	125	39	24,3	4,4	17,9	2,3	513,702	93,016	378,406	48,622	892,108	10	89,21	53,53	90,00	48 173,83	
		Gminy wiejskie – RAZEM	739	388	705	2	x	x	x	x										7 435,40	
		Bojanów	398	47	398	0	70,0	0,0	12,5	0,0	278,6	0	49,75	0	328,35	11	36,12	21,67	27,00	5 851,20	
		Pysznica	25	25	8	2	15,0	0,0	10,0	0,0	3,75	0	2,5	0	6,25	7	0,44	0,18	40,00	70,00	
		Radomyśl nad Sanem	27	27	10	0	66,0	0,0	0,5	0,0	17,82	0	0,135	0	17,955	11	1,98	1,38	43,00	594,49	
		Zaklików	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
		Zaleszany	289	289	289	0	22,1	0,0	28,0	0,0	63,869	0	0	0	63,869	9	5,75	2,30	40,00	919,71	
		Powiat tarnobrzeski	8 443	758	1 659	21	x	x	x	x										40 323,48	
		Gminy wiejskie – RAZEM	6 417	722	225	0	x	x	x	x										34 839,61	
		Gorzyce	711	130	225	0	20,0	0,0	7,0	1,0	142,2	0	49,77	7,11	191,97	9	17,28	9,50	52,00	4 941,31	
		Grębów	5 706	592	0	0	28,3	0,0	7,2	7,2	1614,798	0	410,832	410,832	2025,63	9	182,31	72,92	41,00	29 898,30	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	2 026	36	1 434	21	x	x	x	x										5 483,87	
		Baranów Sandomierski	1 437	0	1 434	3	13,1	0,0	1,4	0,0	188,247	0	20,118	0	208,365	8	16,67	6,67	45,00	3 000,46	
		Nowa Dęba	589	36	0	18	21,0	0,0	3,4	0,6	123,69	0	20,026	3,534	143,716	9	12,93	7,76	32,00	2 483,41	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	2 753	749	770	120	x	x	x	x										27 254,70	
		M. Tarnobrzeg	2 753	749	770	120	15,0	0,0	0,0	0,0	412,95	0	0	0	412,95	11	45,42	27,25	100,00	27 254,70	

Załącznik 14. Koszty odszkodowań w gminach województwa lubelskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni obiektów w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21		
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy wsi	w tym zabudowy publicznych	ogółem	w tym zabudowy wsi	w tym zabudowy publicznych	ogółem	w tym zabudowy wsi						w tym zabudowy publicznych	Wskaźnik % powierzchni dróg gminnych do pow. przeznaczonych pod zabudowę
WOJ. LUBELSKIE				1 432 032	509 053	41 501	1 420	x	x	x	x	x									5 269 970,07		
PODREGION 9 – BIALSKI				243 403	89 161	3 674	79	x	x	x	x										662 796,65		
Powiat bialski				92 108	2 191	2 166	50	x	x	x	x										170 254,89		
Gminy miejskie – RAZEM				3 023	371	1 528	2	x	x	x	x										44 807,74		
Międzyrzec Podlaski				2 003	297	1 514	1	46,2	2,0	4,9	2,1	925,386	40,06	98,147	42,063	1023,533	8	81,88	32,75	66,00	21 617,02		
Terespol				1 020	74	14	1	43,0	5,0	15,0	15,0	438,6	51	153	153	591,6	10	59,16	23,66	98,00	23 190,72		
Gminy wiejskie – RAZEM				89 085	1 820	638	48	x	x	x	x										125 447,15		
Biała Podlaska				851	0	170	8	14,0	0,0	23,5	3,5	119,14	0	199,985	29,785	319,125	10	31,91	14,36	65,00	9 334,41		
Drełow				420	420	73	27	6,4	0,0	1,5	0,0	26,88	0	6,3	0	33,18	0	0,00	0,00	38,00	–		
Janów Podlaski				383	0	29	0	5,5	0,0	2,0	0,6	21,065	0	7,66	2,298	28,725	0	0,00	0,00	58,00	–		
Kodeń				15 033	0	0	0	6,6	0,0	0,0	0,0	992,178	0	0	0	992,178	0	0,00	0,00	42,00	–		
Konstantynów				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
Leśna Podlaska				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
Łomazy				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
Międzyrzec Podlaski				16	16	0	0	0,0	0,0	19,2	0,0	0	0	3,072	0	3,072	8	0,25	0,10	48,00	47,19		
Piszczac				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
Rokitno				14 089	0	39	0	2,7	0,1	0,1	0,1	380,403	14,089	14,089	14,089	394,492	7	27,61	11,05	32,00	3 534,65		
Rossosz				0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
Ślawatycze				480	480	16	0	66,3	7,3	30,0	20,0	318,24	35,04	144	96	462,24	10	46,22	18,49	44,00	8 135,42		
Sosnowka				14 843	0	0	0	0,6	0,0	0,1	0,1	89,058	0	14,843	14,843	103,901	7	7,27	2,91	39,00	1 134,60		
Terespol				6 722	222	297	5	8,0	0,2	15,0	1,1	537,76	13,444	1008,3	73,942	1546,06	9	139,15	55,66	54,00	30 055,41		
Tuczna				17 057	0	1	0	18,0	1,0	2,0	1,0	3066,66	170,37	340,74	170,37	3407,4	9	306,67	122,67	38,00	46 613,23		
Wisznice				17 298	682	13	8	4,5	0,0	0,9	0,5	778,41	0	155,682	86,49	934,092	7	65,39	26,15	40,00	10 461,83		
Zalesie				1 913	0	0	0	80,0	0,0	5,0	0,0	1530,4	0	95,65	0	1626,05	8	130,08	52,03	31,00	16 130,42		
Powiat parczewski				58 711	34 190	390	15	x	x	x	x										94 181,62		
Gminy wiejskie – RAZEM				44 819	34 029	240	15	x	x	x	x										26 277,53		
1	2	3			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	309

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	314	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	3 350	3 300	228	1	x	x	x	x	198,07	38,86	31,03	17,98	229,1	10	22,91	9,16	35,00		25 343,56	
		Kock	290	290	0	0	68,3	13,4	10,7	6,2	198,07	38,86	31,03	17,98	229,1	10	22,91	9,16	35,00		3 207,40	
		Ostrów Lubelski	3 060	3 010	228	1	35,1	0,1	5,0	1,0	1074,06	3,06	153	30,6	1227,06	11	134,98	53,99	41,00		22 136,16	
		Powiat lubelski	109 165	33 553	6 092	602	x	x	x	x											682 819,00	
		Gminy wiejskie – RAZEM	97 205	33 434	6 027	585	x	x	x	x												640 397,51
		Borzechów	6 689	-	23	-	0,4	0,0	0,3	0,2	26,756	0	20,067	13,378	46,823	9	4,21	1,69	31,00		522,54	
		Garbów	10 242	10 242	2 069	0	16,4	0,4	0,3	0,2	1679,688	40,968	30,726	20,484	1710,414	9	153,94	61,57	44,00		27 092,96	
		Głusk	406	266	251	0	15,8	0,0	2,7	1,1	64,148	0	10,962	4,466	75,11	11	8,26	6,20	115,00		7 126,06	
		Jablonna	13 098	41	41	0	6,3	0,0	0,1	0,1	825,174	0	13,098	13,098	838,272	9	75,44	30,18	53,00		15 994,23	
		Jastków	10 733	0	1 074	322	19,4	1,7	1,0	0,2	2082,202	182,461	107,33	21,466	2189,532	9	197,06	78,82	130,00		102 470,10	
		Konopnica	2 224	0	847	0	1,8	0,0	0,5	0,2	40,032	0	11,12	4,448	51,152	10	5,12	2,05	185,00		3 785,25	
		Krzyszów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		-	
		Niedzwica Duża	10 161	4	245	0	15,3	0,0	0,5	0,0	1554,633	0	50,805	0	1605,438	11	176,60	105,96	130,00		137 746,58	
		Niemce	14 103	297	1 262	63	21,3	0,1	1,5	1,0	3003,939	14,103	211,545	141,03	3215,484	10	321,55	144,70	88,00		127 333,17	
		Strzyżewice	10 884	10 884	15	0	9,0	0,1	0,5	0,2	979,56	10,884	54,42	21,768	1033,98	9	93,06	37,22	90,00		33 500,95	
		Wojciechów	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		-	
		Wólka	7 265	300	200	200	20,6	0,4	1,4	0,3	1496,59	29,06	101,71	21,795	1598,3	11	175,81	105,49	123,00		129 749,99	
		Wysokie	11 400	11 400	0	0	12,2	0,0	0,0	0,0	1390,8	0	0	0	1390,8	9	125,17	50,07	110,00		55 075,68	
		Zakrzew	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	100,00		-	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	11 960	119	65	17	x	x	x	x											42 421,49	
		Bełżycze	10 564	94	30	17	5,5	0,3	1,0	0,2	581,02	31,692	105,64	21,128	686,66	11	75,53	45,32	85,00		38 521,63	
		Bychawa	1 396	25	35	0	7,0	0,1	0,2	0,1	97,72	1,396	2,792	1,396	100,512	10	10,05	4,02	97,00		3 899,87	
		Powiat łęczyński	48 691	18 830	2 526	4	x	x	x	x											135 856,90	
		Gminy wiejskie – RAZEM	41 177	18 650	390	4	x	x	x	x												61 933,57
		Cyców	51	4	50	1	13,7	0,1	8,0	2,2	6,987	0,051	4,08	1,122	11,067	7	0,77	0,31	40,00		123,95	
		Ludwin	12 122	9 116	315	1	2,4	0,0	0,4	0,0	290,928	0	48,488	0	339,416	9	30,55	12,22	68,00		8 308,90	
		Milejów	11 566	15	5	0	5,6	0,1	0,2	0,1	647,696	11,566	23,132	11,566	670,828	9	60,37	24,15	55,00		13 282,39	
		Puchaczów	9 170	9 170	16	2	11,0	0,5	1,2	0,3	1008,7	45,85	110,04	27,51	1118,74	10	111,87	44,75	35,00		15 662,36	
		Spiczyn	8 268	345	4	0	10,3	0,0	0,7	0,3	851,604	0	57,876	24,804	909,48	9	81,85	32,74	75,00		24 555,96	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 514	180	2 136	0	x	x	x	x												73 923,33
		Łęczna	7 514	180	2 136	0	16,2	0,8	2,1	0,3	1217,268	60,112	157,794	22,542	1375,062	12	165,01	66,00	112,00		73 923,33	
		Powiat świdnicki	27 541	1 013	7 939	23	x	x	x	x											236 691,81	
		Gminy wiejskie – RAZEM	2 035	773	142	23	x	x	x	x												112 256,30
		Świdnik	2 035	773	142	23	27,0	15,0	12,8	5,0	549,45	305,25	260,48	101,75	809,93	14	113,39	62,36	180,00		112 256,30	
		Gminy wiejskie – RAZEM	8 533	240	2 061	0	x	x	x	x												53 148,91
		Mielgiew	9 564	9 564	240	0	7,0	0,0	3,0	12,5	669,48	0	286,92	1195,5	956,4	11	105,20	57,86	72,00		41 660,78	
		Rybczewice	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	20,00		-	

	Trawniki	8 293	0	1 821	0	11,2	0,1	0,5	0,2	928,816	8,293	41,465	16,586	970,281	8	77,62	31,05	37,00	11 488,13	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	16 973	0	5 736	0	x	x	x	x										71 286,60	
	Piaski	16 973	0	5 736	0	19,0	2,0	2,0	1,0	322,487	339,46	339,46	169,73	356,433	10	356,43	142,57	50,00	71 286,60	
	Miasta na prawach powiatu – RAZEM	6 513	582	419	0	x	x	x	x										629 684,66	
	M. Lublin	6 513	582	419	0	25,8	11,6	8,6	2,2	1680,354	755,508	560,118	143,286	2240,472	14	313,67	172,52	365,00	629 684,66	
	PODREGION 12 – PUŁAWSKI	374 380	107 107	9 628	214	x	x	x	x										1 429 060,62	
	Powiat janowski	33 680	41	454	13	x	x	x	x										82 300,35	
	Gminy wiejskie – RAZEM	17 288	41	64	0	x	x	x	x										6 165,41	
	Batorz	7 077	29	59	0	3,4	0,0	0,5	0,2	240,618	0	35,385	14,154	276,003	9	24,84	9,94	31,00	3 080,19	
	Chrzanów	12	12	0	0	1,0	0,0	2,3	0,0	0,12	0	0,276	0	0,396	0	0,00	0,00	25,00	–	
	Dzwola	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
	Godziszów	10 168	0	0	0	2,0	0,0	1,0	1,0	203,36	0	101,68	101,68	305,04	9	27,45	10,98	26,00	2 855,17	
	Modliborzyce	31	0	5	0	67,7	0,0	9,6	0,0	20,987	0	2,976	0	23,963	10	2,40	0,96	24,00	230,04	
	Potok Wielki	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	16 392	0	390	13	x	x	x	x										76 134,94	
	Janów Lubelski	16 392	0	390	13	3,2	0,0	2,6	0,1	524,544	0	426,192	16,392	950,736	14	133,10	73,21	104,00	76 134,94	
	Powiat kraśnicki	73 143	24 139	5 031	67	x	x	x	x										435 029,56	
	Gminy miejskie – RAZEM	2 497	26	69	0	x	x	x	x										59 580,87	
	Kraśnik	2 497	26	69	0	26,8	3,6	8,3	5,8	669,196	89,892	207,251	144,826	876,447	12	105,17	57,85	103,00	59 580,87	
	Gminy wiejskie – RAZEM	56 991	10 658	1 557	67	x	x	x	x										64 114,69	
	Dzierzkowice	8 722	0	417	59	2,4	0,0	0,3	0,1	209,328	0	26,166	8,722	235,494	10	23,55	10,60	30,00	3 179,17	
	Gościeradów	394	0	19	0	4,3	0,0	2,5	2,5	16,942	0	9,85	9,85	26,792	6	1,61	0,64	62,00	398,66	
	Kraśnik	10 521	10 521	0	0	6,7	0,4	0,0	0,0	704,907	42,084	0	0	704,907	10	70,49	31,72	48,00	15 225,99	
	Szastarka	7 353	0	832	0	1,0	0,0	10,0	10,0	73,53	0	735,3	735,3	808,83	9	72,79	29,12	40,00	11 647,15	
	Trzydnik Duży	1	1	1	0	0,0	0,0	99,0	0,0	0	0	0,99	0	0,99	0	0,00	0,00	33,00	–	
	Urzędów	11 906	136	29	0	8,5	0,0	0,3	0,1	101,201	0	35,718	11,906	1047,728	10	104,77	62,86	45,00	28 288,66	
	Wilkołaz	8 186	0	259	8	1,0	0,0	0,9	0,2	81,86	0	73,674	16,372	155,534	9	14,00	5,60	30,00	1 679,77	
	Zakrzówek	9 908	0	0	0	3,6	3,3	0,1	0,1	356,688	326,964	9,908	9,908	366,596	8	29,33	13,20	28,00	3 695,29	
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	13 655	13 455	3 405	0	x	x	x	x										311 334,00	
	Annpol	13 655	13 455	3 405	0	28,0	0,1	0,5	0,1	3823,4	13,655	68,275	13,655	3891,675	10	389,17	155,67	200,00	311 334,00	
	Powiat łukowski	56 758	38 666	275	6	x	x	x	x										196 290,46	
	Gminy miejskie – RAZEM	4 311	4 282	17	5	x	x	x	x										113 961,03	
	Łuków	3 462	3 462	0	5	15,3	2,2	12,3	1,2	529,686	76,164	425,826	41,544	955,512	12	114,66	80,26	139,00	111 565,58	
	Stoczek Łukowski	849	820	17	0	12,5	0,5	2,5	0,5	106,125	4,245	21,225	4,245	127,35	11	14,01	6,30	38,00	2 395,45	
	Gminy wiejskie – RAZEM	52 447	34 384	258	1	x	x	x	x										82 329,43	
	Adamów	50	50	25	0	24,0	2,4	18,0	2,0	12	1,2	9	1	21	9	1,89	0,76	35,00	264,60	
	Krzywdza	16 100	16 100	0	0	7,0	0,0	0,0	0,0	1127	0	0	0	1127	10	112,70	45,08	34,00	15 327,20	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	315

Załącznik 15. Koszty odszkodowań w gminach województwa podlaskiego

1	2	Województwo	Powiat	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla powierzchni, dla których zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r)				Łączna powierzchnia terenu w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21	
					ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	zabudowy mieszkaniowej	zabudowy usługowej	ogółem	w tym w zabudowy wielorodzinnej	zabudowy mieszkaniowej	zabudowy usługowej	ogółem	w tym w zabudowy wielorodzinnej						zabudowy mieszkaniowej
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					
WOJ. PODLASKIE				293 701	175 264	13 094	12 274	x	x	x							1 587 419,19					
PODREGION 37 – BIAŁOSTOCKI				45 246	11 597	3 892	191	x	x	x							811 091,15					
Powiat białostocki				33 125	2 480	2 256	142	x	x	x							344 686,32					
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 292	870	742	21	x	x	x								36 417,70					
		Dobryniowo Duże	242	113	172	7	30,0	0,0	14,0	0,0	72,6	0	33,88	0	106,48	12	12,78	6,39	115,00	7 347,12		
		Gródek	54	32	49	1	35,0	0,0	0,0	0,0	18,9	0	0	0	18,9	8	1,51	0,60	35,00	211,68		
		Juchnowiec Kościelny	723	591	406	9	46,0	4,0	4,6	1,8	332,58	28,92	33,258	13,014	365,838	11	40,24	22,13	84,00	18 591,89		
		Poświętne	36	36	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
		Turośń Kościelna	237	98	113	4	67,0	0,0	21,5	0,0	158,79	0	50,955	0	209,745	10	20,97	11,54	89,00	10 267,02		
		Zawady	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	38,00	–		
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	31 833	1 610	1 514	121	x	x	x	x							308 268,61					
		Choroszcz	16 370	20	700	6	10,0	0,1	2,0	0,5	1637	16,37	327,4	81,85	1964,4	11	216,08	118,85	185,00	219 865,47		
		Czarna Białostocka	581	556	13	25	45,0	0,0	10,0	0,3	261,45	0	58,1	1,743	319,55	11	35,15	14,06	88,00	12 372,98		
		Łapy	12 757	195	60	13	6,7	0,2	0,4	0,2	854,719	25,514	51,028	25,514	905,747	11	99,63	49,82	82,00	40 849,19		
		Michałow	888	535	331	29	27,3	1,6	6,9	2,5	242,424	14,208	61,272	22,2	303,696	12	36,44	23,69	45,00	10 659,73		
		Supraśl	795	139	134	8	20,8	0,0	7,2	0,0	165,36	0	57,24	0	222,6	10	22,26	8,90	148,00	13 177,92		
		Surząg	61	61	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	–		
		Tykocin	68	3	68	0	40,0	0,0	15,0	0,0	27,2	0	10,2	0	37,4	8	2,99	1,20	120,00	1 436,16		
		Wasilków	173	40	139	29	33,5	2,7	14,1	3,7	57,955	4,671	24,393	6,401	82,348	10	8,23	4,53	124,00	5 616,13		
		Zabudów	140	61	69	11	17,9	0,0	39,8	8,4	25,06	0	55,72	11,76	80,78	8	6,46	5,17	83,00	4 291,03		
		Powiat sokółski	8 704	5 826	1 011	38	x	x	x	x							78 113,36					
		Gminy wiejskie – RAZEM	2 869	400	452	38	x	x	x	x							17 057,77					
		Janów	28	28	5	23	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	25,00	–		
		Korycin	625	111	138	8	6,7	0,0	6,4	0,5	41,875	0	40	3,125	81,875	10	8,19	4,91	27,00	1 326,38		
		Kuźnica	1 540	10	58	7	1,1	0,0	12,3	0,0	16,94	0	189,42	0	206,36	7	14,45	1,44	106,00	1 531,19		
		Nowy Dwór	1 050	1 050	180	0	55,0	0,0	15,0	0,0	57,75	0	157,5	0	735	12	88,20	61,74	23,00	14 200,20		
1	2			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	317

Załącznik 16. Koszty odeszkodowań w gminach województwa warmińsko-mazurskiego

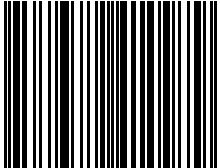
1	2	3	Powierzchnia terenu objęta planami miejscowymi (ha)		Łączna powierzchnia, dla której zmieniono przeznaczenie (ha)		% rodzaju powierzchni terenów objętych w planach miejscowych (dane GUS za 2011 r.)				Łączna powierzchnia terenu (ha) przeznaczona w pzp pod zabudowę				17	18	19	20	21		
			ogółem	w tym na podstawie ustawy z 2003 r.	gruntów rolniczych na cele nierolnicze	gruntów leśnych na cele nieleśne	ogółem	w tym zabudowy wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	w tym zabudowy mieszkalniowej	ogółem	w tym usług publicznych						ogółem	w tym zabudowy mieszkalniowej
Województwo	Powiat	Gmina	286 045	148 098	18 503	966	x	x	x	x	x	x								2 901 269,66	
			190 878	93 929	5 823	319	x	x	x	x	x	x									1 142 190,96
		Powiat braniewski	2 241	2 067	138	0	x	x	x	x	x									51 337,92	
		Gminy miejskie – RAZEM	53	29	25	0	x	x	x	x	x									2 060,64	
		Braniewo	53	29	25	0	52,0	15,0	29,0	10,0	10,0	27,56	7,95	15,37	5,3	42,93	10	4,29	1,72	120,00	2 060,64
		Gminy wiejskie – RAZEM	468	318	86	0	x	x	x	x	x									397,59	
		Braniewo	213	213	38	0	6,0	0,0	0,1	0,0	12,78	0	0,213	0	12,993	9	1,17	0,47	85,00	397,59	
		Lelkowo	105	105	48	0	29,5	0,4	18,1	0,0	30,975	0,42	19,005	0	49,98	11	5,50	2,20	28,00	615,75	
		Płoskonia	150	-	-	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0,00	0,00	24,00	-	
		Włoczęta	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	22,00	-	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 720	1 720	27	0	x	x	x	x	x									48 899,70	
		Frombork	759	759	0	0	75,0	0,0	0,0	0,0	569,25	0	0	0	569,25	14	79,70	55,79	85,00	47 418,53	
		Pieniężno	961	961	27	0	4,6	0,3	0,6	0,0	44,206	2,883	5,766	0	49,972	13	6,50	3,90	38,00	1 481,17	
		Powiat działowski	46 785	13 940	258	3	x	x	x	x	x									271 533,09	
		Gminy miejskie – RAZEM	1 147	41	169	0	x	x	x	x	x									51 408,54	
		Działdowo	1 147	41	169	0	33,6	7,4	7,9	1,7	385,392	84,878	90,613	19,499	476,005	10	47,60	19,04	270,00	51 408,54	
		Gminy wiejskie – RAZEM	37 930	13 861	82	3	x	x	x	x	x									52 032,34	
		Działdowo	27 210	3 357	0	0	2,5	0,0	0,0	0,0	680,25	0	0	0	680,25	11	74,83	44,90	102,00	45 794,43	
		Itowo-Osada	10 377	10 377	22	2	1,8	0,0	0,0	0,0	186,786	0	0	0	186,786	10	18,68	7,47	36,00	2 689,72	
		Płosnica	62	31	0	0	47,0	0,0	45,0	45,0	29,14	0	27,9	27,9	57,04	9	5,13	2,05	24,00	492,83	
		Rybno	281	96	60	1	15,5	0,0	1,5	0,8	43,555	0	4,215	2,248	47,77	12	5,73	3,73	82,00	3 055,37	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	7 708	38	7	0	x	x	x	x	x									168 092,21	
		Lidzbarsk	7 708	38	7	0	55,0	0,0	0,0	0,0	4239,4	0	0	0	4239,4	13	551,12	275,56	61,00	168 092,21	
		Powiat elbląski	60 164	24 218	683	15	x	x	x	x	x									141 520,22	
		Gminy wiejskie – RAZEM	42 407	21 903	363	0	x	x	x	x	x									40 132,06	
		Elbląg	1 380	723	0	0	44,1	0,0	2,1	0,0	608,58	0	28,98	0	637,56	10	63,76	25,50	97,00	24 737,33	
		Godkowo	11 660	11 630	2	0	1,0	0,0	0,0	0,0	116,6	0	0	0	116,6	11	12,83	5,77	35,00	2 020,10	

	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	459	287	292	33	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0	234,09	12	28,09	16,85	88,00	14 831,94
	Goldap	459	287	292	33	50,0	40,0	1,0	0,0	229,5	183,6	4,59	0	234,09	12	28,09	16,85	88,00	14 831,94			14 831,94
	Powiat węgorzewski	1 643	495	856	410	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	44 441,40
	Gminy wiejskie – RAZEM	593	366	214	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10 491,33
	Budry	58	58	46	0	39,0	0,0	14,5	6,3	22,62	0	8,41	3,654	31,03	10	3,10	1,55	29,00				449,94
	Pozezdrze	535	308	168	2	28,4	2,0	11,5	3,7	151,94	10,7	61,525	19,795	213,465	12	25,62	17,93	56,00				10 041,39
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 050	129	642	408	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	33 950,07
	Węgorzewo	1 050	129	642	408	58,0	4,0	13,0	9,4	609	42	136,5	98,7	745,5	11	82,01	49,20	69,00				33 950,07
	PODREGION 56 – OLSZTYŃSKI	73 752	48 584	7 941	177	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1 365 354,78
	Powiat bartoszycki	1 734	629	159	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	11 839,18
	Gminy miejskie – RAZEM	783	270	76	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10 013,69
	Bartoszyce	451	270	35	0	19,3	7,5	20,6	4,8	87,043	33,825	92,906	21,648	179,949	6	10,80	4,32	167,00				7 212,36
	Górowo Iławeckie	332	0	41	4	25,6	6,9	15,6	0,0	84,992	22,908	51,792	0	136,784	8	10,94	4,38	64,00				2 801,34
	Gminy wiejskie – RAZEM	592	0	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-
	Bartoszyce	592	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00				-
	Górowo Iławeckie	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00				-
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	359	359	83	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1 825,49
	Bisztynek	225	225	23	0	30,0	10,0	12,0	6,0	67,5	22,5	27	13,5	94,5	10	9,45	3,78	34,00				1 285,20
	Sępólno	134	134	60	0	25,0	10,0	15,0	10,0	33,5	13,4	20,1	13,4	53,6	9	4,82	1,93	28,00				540,29
	Powiat kętrzyński	3 228	2 746	232	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	32 443,18
	Gminy miejskie – RAZEM	818	747	48	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	24 529,22
	Kętrzyn	818	747	48	0	33,2	8,0	9,9	2,0	271,576	65,44	80,982	16,36	352,558	11	38,78	21,33	115,00				24 529,22
	Gminy wiejskie – RAZEM	489	92	44	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3 469,85
	Barciany	70	70	22	0	21,6	3,0	7,7	7,7	15,12	2,1	5,39	20,51	9	1,85	0,74	23,00				169,82	
	Kętrzyn	29	22	22	0	46,6	0,0	14,8	0,0	13,514	0	4,292	0	17,806	6	1,07	0,43	33,00				141,02
	Srokowo	390	0	0	0	88,0	3,0	2,0	2,0	343,2	11,7	7,8	7,8	351	9	31,59	12,64	25,00				3 159,00
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 921	1 907	140	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4 444,11
	Korsze	1 294	1 280	42	0	1,1	0,3	1,1	0,2	14,234	3,882	14,234	2,588	28,468	6	1,71	0,68	32,00				218,63
	Reszel	627	627	98	5	6,1	1,4	5,9	1,2	38,247	8,778	36,993	7,524	75,24	12	9,03	5,42	78,00				4 225,48
	Powiat lidzbarski	25 555	24 777	1 062	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	116 953,92
	Gminy miejskie – RAZEM	918	918	78	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	57 264,14
	Lidzbark Warmiński	918	918	78	0	43,6	27,2	19,2	1,7	400,248	249,696	176,256	15,606	576,504	11	63,42	19,02	301,00				57 264,14
	Gminy wiejskie – RAZEM	15 603	14 893	324	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12 974,61
	Kiwity	128	34	36	5	11,6	0,0	4,8	0,7	14,848	0	6,144	0,896	20,992	4	0,84	0,34	49,00				164,58
	Lidzbark Warmiński	616	0	238	0	46,1	0,0	26,4	2,2	285,976	0	162,624	13,552	446,6	9	40,19	16,08	53,00				8 521,13
	Lubomino	14 859	14 859	50	0	4,0	0,1	0,1	0,1	594,36	14,859	14,859	14,859	609,219	8	48,74	19,50	22,00				4 288,90
	Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	9 034	8 966	660	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	46 715,18
	Orneta	9 034	8 966	660	0	4,0	1,0	5,6	0,3	361,36	90,34	505,904	27,102	867,264	9	78,05	35,12	133,00				46 715,18
	Powiat mrągowski	3 135	2 032	284	109	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	108 704,46
	Gminy miejskie – RAZEM	1 201	1 061	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	71 607,46
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	325

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	32
		Mragowo	1 201	1 061	0	0	37,0	18,0	15,0	6,0	444,37	216,18	180,15	72,06	624,52	13	81,19	36,53	196,00	71 607,46	
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 372	630	94	2	x	x	x	x										6 384,83	
		Mragowo	1 236	515	0	0	5,1	0,0	3,4	0,0	63,036	0	42,024	0	105,06	10	10,51	5,25	75,00	3 939,75	
		Piecki	27	27	25	2	50,0	0,0	50,0	0,0	13,5	0	13,5	0	27	13	3,51	2,46	30,00	737,10	
		Sorkwity	109	88	69	0	60,0	0,0	10,0	0,0	65,4	0	10,9	0	76,3	11	8,39	4,62	37,00	1 707,98	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	562	341	190	107	x	x	x	x										30 712,18	
		Mikolajki	562	341	190	107	40,0	0,0	20,0	0,0	224,8	0	112,4	0	337,2	12	40,46	22,26	138,00	30 712,18	
		Powiat nidziński	788	589	84	5	x	x	x	x										62 881,13	
		Gminy wiejskie – RAZEM	97	58	67	5	x	x	x	x										1 489,65	
		Janowiec Kościelny	1	1	0	0	0,0	0,0	60,0	60,0	0	0	0,6	0,6	0	0	0,00	0,00	34,00	–	
		Janowo	33	29	33	0	65,4	0,0	13,0	0,0	21,582	0	4,29	0	25,872	8	2,07	0,83	32,00	264,93	
		Kozłowo	63	28	34	5	25,0	0,0	50,0	10,0	15,75	0	31,5	6,3	47,25	12	5,67	4,54	27,00	1 224,72	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	691	531	17	0	x	x	x	x										61 391,48	
		Nidzica	691	531	17	0	58,7	0,0	8,0	0,2	405,617	0	55,28	1,382	460,897	12	55,31	33,18	185,00	61 391,48	
		Powiat olsztyński	31 628	12 193	5 170	32	x	x	x	x										688 241,59	
		Gminy wiejskie – RAZEM	8 758	6 290	3 104	11	x	x	x	x										194 561,21	
		Dywity	2 253	2 156	716	0	18,9	0,0	5,9	1,9	425,817	0	132,927	42,807	558,744	11	61,46	30,73	116,00	35 647,87	
		Gietrzwałd	1 468	906	206	1	25,7	0,3	18,0	5,0	377,276	4,404	264,24	73,4	641,516	12	76,98	42,34	90,00	38 106,05	
		Jonkowo	287	153	248	0	53,3	0,5	5,2	0,0	152,971	1,435	14,924	0	167,895	11	18,47	10,16	50,00	5 078,82	
		Kolno	191	183	34	0	16,0	0,0	16,0	2,0	30,56	0	30,56	3,82	61,12	9	5,50	3,85	61,00	2 348,84	
		Purda	620	224	289	1	60,8	0,0	2,0	0,0	376,96	0	12,4	0	389,36	12	46,72	28,03	54,00	15 138,32	
		Stawiguda	1 960	689	1 585	9	57,6	0,4	6,9	0,8	1128,96	7,84	135,24	15,68	1264,2	12	151,70	91,02	105,00	95 573,52	
		Świątki	1 979	1 979	26	0	4,2	0,0	0,1	0,0	83,118	0	1,979	0	85,097	10	8,51	4,68	57,00	2 667,79	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	22 870	5 903	2 066	21	x	x	x	x										493 680,38	
		Barczewo	19 278	2 906	510	1	43,0	2,0	11,0	1,0	8289,54	385,56	2120,58	192,78	10410,12	11	1145,11	572,56	74,00	423 691,88	
		Biskupiec	1 946	1 564	78	20	33,5	6,0	4,0	1,0	651,91	116,76	77,84	19,46	729,75	12	87,57	43,79	50,00	21 892,50	
		Dobre Miasto	247	122	122	0	28,8	3,2	9,7	3,7	71,136	7,904	23,959	9,139	95,095	10	9,51	4,28	70,00	2 995,49	
		Jeziorany	309	309	266	0	19,0	0,0	3,0	1,0	58,71	0	9,27	3,09	67,98	13	8,84	5,74	90,00	5 169,88	
		Olsztynek	1 090	1 002	1 090	0	32,0	2,4	64,0	15,2	348,8	26,16	697,6	165,68	1046,4	9	94,18	37,67	106,00	39 930,62	
		Powiat szczycieński	3 766	2 486	950	17	x	x	x	x										83 321,17	
		Gminy miejskie – RAZEM	363	277	0	0	x	x	x	x										17 343,20	
		Szczytno	363	277	0	0	41,8	10,8	20,9	0,8	151,734	39,204	75,867	2,904	227,601	12	27,31	13,66	127,00	17 343,20	
		Gminy wiejskie – RAZEM	1 610	719	950	17	x	x	x	x										30 115,64	
		Dźwierzuty	327	113	178	3	49,0	0,0	13,0	13,0	160,23	0	42,51	42,51	202,74	10	20,27	8,11	44,00	3 568,22	
		Jedwabno	207	37	206	1	15,0	0,0	69,5	3,0	31,05	0	143,865	6,21	174,915	11	19,24	7,70	50,00	3 848,13	
		Rozogi	17	0	17	0	33,0	0,0	0,0	0,0	5,61	0	0	0	5,61	14	0,79	0,55	54,00	296,88	
		Szczytno	577	380	110	4	50,3	0,8	1,7	0,0	290,231	4,616	9,809	0	300,04	14	42,01	23,10	66,00	15 248,03	
		Świątajno	267	0	260	0	30,0	0,2	44,0	0,2	80,1	0,534	117,48	0,534	197,58	9	17,78	10,67	64,00	6 828,36	
		Wielbark	215	189	179	9	9,3	1,9	1,5	0,0	19,995	4,085	3,225	0	23,22	9	2,09	0,84	39,00	326,01	
		Gminy miejsko-wiejskie – RAZEM	1 793	1 490	0	0	x	x	x	x										35 862,33	
		Pasym	1 793	1 490	0	0	50,0	1,0	8,0	1,0	896,5	17,93	143,44	17,93	1039,94	11	114,39	62,92	57,00	35 862,33	
		Miasta na prawach powiatu – RAZEM	3918	3132	0	0	x	x	x	x										260 970,14	
		M. Olsztyn	3918	3132	0	0	35	0	11	0	1371,3	0	430,98	0	1802,28	10	180,23	72,09	362,00	260 970,14	

SPRAWNE
PANSIWO
TO DO
VA TO
Z DO
S VA
W W
W OM SN
M EN MW

ISBN 978-83-89410-97-9

9 788389 410979